Theodore Dreiser

SORA CARRIE

Theodore Dreiser

SORA CARRIE

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României
DREISER, THEODORE
Sora Carrie / Theodore Dreiser; trad.: Elena Tufeanu. - **Bucureşti:** Orizonturi, 2012
ISBN 978-973-736-175-2

I. Tufeanu, Elena (trad.)

821.111(73)-31=135.1

Theodore Dreiser
SISTER CARRIE
The Modern Library, New York

B-dul Tudor Vladimirescu, nr. 31, sector 5, Bucureşti, ROMÂNIA
fedprint
tipografie

Theodore Dreiser

SORA CARRIE

Traducere: **Elena Tufeanu**

EDITURA ORIZONTURI

În colecția **ROMANE CELEBRE**

au apărut:

VIAȚA LUI ISUS

PASĂREA SPIN vol 1 si 2

GRAN CANARIA

FURIA ÎNGERILOR

CARTEA DE LA SAN MICHELE

LOVE STORY &SINGURA IUBIRE

REBECCA

LADY DE WINTER

IEDERA

PROPUNERE INDECENTĂ

sub tipar:

PRINCIPIUL DOMINOULUI

DOMINO VENDETTA

în pregătire:

VĂ PLACE BRAHMS?

Capitolul 1

ATRACȚIA MAGNETICĂ: UN COPIL ABANDONAT ÎN MIJLOCUL STIHIILOR

Când Caroline Meeber urca în trenul de după-amiază spre Chicago, tot avutul ei încăpea într-un cufăr şi într-o valijoară din imitaţie de piele de crocodil. Într-o cutie de carton mai avea o mică gustare, iar într-o punguţă de piele galbenă se aflau biletul de tren, un petic de hârtie cu adresa soră-sii din strada Van Buren şi patru dolari. Era în august 1889. Fata avea optsprezece ani, era vioaie, timidă şi plină de iluziile ignoranţei şi ale tinereţii. Dacă o uşoară părere de rău îi umbrea gândurile acum, la plecare, pricina nu trebuia căutată în lucrurile bune pe care le-ar fi lăsat în urmă – câteva lacrimi când o sărutase maică-sa la despărţire, un nod în gât când vagoanele trecuseră cu vuiet pe lângă moara unde muncea cu ziua taică-su, un suspin de mâhnire când i se perindaseră dinaintea ochilor bine cunoscutele împrejurimi verzi ale târguşorului – şi iată că firele destul de gingaşe, care o legau de adolescenţă şi de casa părintească, fură rupte pentru totdeauna.

Nici vorbă, dacă ar fi vrut n-avea decât să coboare la staţia următoare şi să se înapoieze. Oraşul cel mare era destul de aproape, iar legătura o făceau aceste trenuri zilnice. La urma urmei, chiar la Chicago fiind, n-avea să fie prea departe de Columbia City. Ce sunt câteva ceasuri, câteva sute de mile? Se uita la peticul de hârtie pe care era scrisă adresa, întrebându-se cum o fi arătând locuinţa soră-sii. Privi îndelung peisajul verde, care acum i se desfăşura cu iuţeală în faţa ochilor,

până ce gândurile ei, învălmăşite, înlocuiră acele imagini cu închipuiri vagi despre ce putea fi Chicago.

Când o fată de optsprezece ani părăseşte casa părintească, de obicei se întâmplă una din două: fie că dă de oameni cumsecade şi ajunge bine, fie că adoptă în grabă concepţia despre virtute a tuturor oraşelor mari şi decade. Date fiind împrejurările, o cale de mijloc între aceste două extreme nu e cu putinţă. Oraşul are amăgirile lui viclene, după cum au şi oamenii ispitele lor, infinit mai mici. Există aici forţe puternice, care te ademenesc cu toată puterea de convingere de care e în stare cel mai cultivat om. Strălucirea a mii de lumini are adesea efectul convingătoarei sclipiri a unor ochi strălucitori şi fascinanţi. Pervertirea cugetelor nevinovate şi simple se datoreşte pe jumătate unor forţe pe de-a-ntregul supraomeneşti. O explozie de sunete, o izbucnire zgomotoasă de viaţă, o vastă înşiruire de roiuri omeneşti impresionează de-a valma simţurile uluite. Iar dacă nu ai la îndemână un sfetnic care să te ajute cu lămuriri înţelepte, câte eresuri nu pot şopti aceste forţe urechii neocrotite! Când nu-ţi dai seama ce sunt, frumuseţea lor, asemenea muzicii, adoarme prea adesea puterea de percepţie a oamenilor simpli, o slăbeşte şi apoi o perverteşte, Carolina – sau sora Carrie, cum i se spunea în familie, ca un fel de alint – avea o gândire rudimentară în ceea ce priveşte puterea de înţelegere şi de analiză. Interesul pentru sine însăşi predomina, fără a fi totuşi excesiv. Era, cu toate acestea, trăsătura care o caracteriza. Cu sufletul exaltat de închipuiri tinereşti, frumuşică, acea searbădă frumuseţe a perioadei de formare, cu un trup ce făgăduia o linie atrăgătoare şi cu ochi luminaţi de o anumită inteligenţă naturală, Carrie era un exemplar reprezentativ al clasei americane de mijloc, la două generaţii de la imigrare. Cărţile nu o interesau, iar cunoştinţele generale rămâneau pentru ea un domeniu închis. Era încă lipsită de experienţă şi nu ştia să-şi pună în valoare farmecele înnăscute. Abia dacă ştia să încline capul cu graţie. Mâinile erau aproape lipsite de expresie. Picioarele, deşi mici, călcau cu toată talpa,

copilăreşte. Preocupată de farmecele ei şi accesibilă plăcerilor intense ale vieţii, năzuia să parvină materialiceşte. Era asemenea unui cavaler firav, numai pe jumătate înarmat, pornind în recunoaştere către o cetate misterioasă şi făurindu-şi vise nebuneşti despre o îndepărtată şi nelămurită supremaţie care să-i dea puterea de a-i smulge acelei cetăţi bogăţiile, de a o supune şi de a o vedea prosternându-se, pocăită, la picioarele ei.

— Asta-i una dintre cele mai drăguţe localităţi de vilegiatură din Wisconsin, îi şopti la ureche o voce.

— Da? răspunse ea tulburată.

Trenul tocmai pornea din staţia Waukesha. De ceva vreme era conştientă de prezenţa unui bărbat în spatele ei. Simţea că-i priveşte părul bogat. În timp ce necunoscutul se mişca fără astâmpăr, Carrie percepea cu o firească intuiţie cum interesul lui pentru ea sporeşte tot mai mult. O sfială feciorelnică şi un anumit sentiment a ceea ce se cade în asemenea împrejurări o îndemnau să dejoace şi să respingă această familiaritate; dar îndrăzneala şi puterea de atracţie a individului, născute din experienţe şi victorii anterioare, se dovediră mai tari. Ea răspunse.

Necunoscutul se aplecă înainte ca să-şi pună coatele pe speteaza locului ei şi, foarte volubil, căută să se facă plăcut.

— Da. E o staţiune de vilegiatură importantă pentru cei din Chicago. Are nişte hoteluri grozave. Nu cunoaşteţi regiunea, nu-i aşa?

— Ba da, o cunosc, răspunse Carrie. Locuiesc de fapt la Columbia City, deşi până aici n-am fost niciodată.

— Vasăzică, e prima oară când vizitaţi Chicago, zise el.

Cu coada ochiului, Carrie observase tot timpul anumite trăsături ale bărbatului din spate. Obraji plini, rumeni, mustaţa blondă, pălărie de fetru cenuşiu, moale; în cele din urmă se întoarse şi-l privi în faţă, instinctul de apărare şi cel de cochetărie amestecându-se confuz în capul ei.

— N-am spus asta.

— Nu, replică el foarte prietenos şi cu aerul de a se fi înşelat. Mi s-a părut că aşa aţi spus.

Era tipul comis-voiajorului, categorie care începuse să fie poreclită în argoul epocii „pisălog". Acestei porecle i se adăuga o alta, mai nouă: „crai", epitet răspândit pe la 1880 şi care evoca perfect tipul bărbatului ce căuta să stârnească, prin îmbrăcăminte sau purtări, admiraţia tinerelor femei sensibile. Costumul era din stofă de lână castanie în carouri, un model nou pe vremea aceea, devenit între timp costumul obişnuit al oamenilor de afaceri. Răscroiala largă a vestei lăsa să se vadă pieptul scrobit al cămăşii cu dungi alb şi roz. Din mânecile sacoului ieşeau o pereche de manşete de olandă, în acelaşi desen, încheiate cu butoni mari, auriţi, incrustaţi eu obişnuitele agate galbene, cunoscute sub numele de „ochi de pisică". Pe degete purta câteva inele, dintre care unul era nelipsitul sigiliu masiv, iar pe vestă i se legăna lanţul cochet al unui ceas de aur, de care atârna insigna secretă a Ordinului Renilor. Întreg costumul era cam strâns pe corp şi era completat cu o pereche de pantofi galbeni cu tălpi groase şi foarte lustruiţi şi o pălărie din fetru moale, cenuşiu. Pentru nivelul intelectual pe care-l reprezenta, tipul era simpatic. Fetei nu-i scăpă, fireşte, de la prima ochire, niciuna din trăsăturile lui plăcute.

Pentru ca această specie de indivizi să nu rămână uitată pe vecie, fie-mi îngăduit a nota câteva din caracteristicile cele mai izbitoare ale purtării şi metodei prin care-şi recolta succesele. O îmbrăcăminte îngrijită constituia, bineînţeles, elementul de căpetenie fără de care personajul nu însemna nimic. O constituţie fizică viguroasă dublată de patimă intensă pentru femeie erau trăsăturile următoare care-l caracterizau. Apoi, o minte liberă de orice fel de preocupare pentru problemele sau forţele care guvernează lumea, imboldită nu de lăcomie propriu-zisă, ci de o nesăţioasă sete de plăceri. Metoda lui era totdeauna foarte simplă. Trăsătura de căpetenie era îndrăzneala, susţinută, fireşte, de o dorinţă şi de o admiraţie vie pentru sexul opus. Îndată ce întâlnea o tânără femeie, se apropia de ea cu un aer

de familiaritate binevoitoare, din care nu lipsea stăruinţa şi care, de cele mai multe ori, ducea la o acceptare îngăduitoare. Dacă era cât de puţin cochetă, el începea să-i aranjeze fularul la gât şi, dacă se arăta accesibilă, îi spunea curând pe nume. Dacă se afla într-un magazin, se apleca deasupra tejghelei arborând un aer de intimitate, pentru a pune întrebări stăruitoare. În locuri mai deosebite, în tren sau în gări, proceda mai puţin grăbit. Când se ivea vreun obiectiv ce părea vulnerabil, devenea cât se poate de atent, făcea toate complimentele la modă, o conducea spre compartimentul cel mai bun urcându-i sacul de voiaj, iar dacă nu se ivea acel prilej, lua loc pe o bancă vecină, în speranţa că-i va putea face curte până la despărţire. Perne, cărţi, scăunaş pentru picioare, coborârea perdelei, toate astea făceau parte din atenţiile la care se pricepea. Iar dacă, odată ajunsă la destinaţie, nu cobora ca să se ocupe de bagajele ei, asta însemna că, evident, îşi dăduse seama că eşuase.

O femeie ar trebui să scrie într-o zi o filozofie completă a hainelor, căci oricât ar fi de tânără, tot se pricepe la acest domeniu. În felul de a se îmbrăca al bărbaţilor există o linie nespus de subţire care-i desparte oarecum în ochii ei pe cei la care merită să se uite de cei care nu merită osteneală. De îndată ce unul din ei depăşeşte limita inferioară a acestei graniţe, nu mai obţine nicio privire din partea femeii. Cealaltă limită a costumului bărbătesc o face să-şi cerceteze propria-i îmbrăcăminte. Era ceea ce se întâmpla acum cu Carrie, când se uita la individul din faţa ei. Începu să-şi dea seama că există o inegalitate între ei. Rochia simplă, albastră, cu garnitura din panglică neagră de bumbac îi părea acum jerpelită. Îşi aduse aminte că ghetele îi erau uzate.

— Ia să vedem, continuă el, cunosc o mulţime de oameni din oraşul dumitale. Morgenroth, cu magazinul de confecţii, şi Gibson, care ţine un magazin de galanterie.

— Într-adevăr, îl întrerupse fata, tulburată de amintirea dorinţelor îndelungate pe care le încercase în faţa acelor vitrine.

Găsise în sfârşit mijlocul de a-i inspira interes şi-l exploata cu îndemânare. Câteva minute mai târziu şedea alături de ea. Îi povestea despre comerţul cu confecţii, despre călătoriile lui, despre Chicago şi despre distracţiile din acel oraş.

— Dacă vă duceţi acolo, o să vă placă grozav. Aveţi rude?

— Mă duc în vizită la sora mea, îl lămuri ea.

— Trebuie să vedeţi parcul Lincoln şi bulevardul Michigan. Se construiesc acum nişte clădiri mari pe-acolo. Un al doilea New York, ceva grandios. Câte nu-s de văzut: teatre, lume multă, case frumoase, sigur o să vă placă!

Simţea o oarecare părere de rău imaginându-şi tot ce-i descria bărbatul de lângă dânsa. Lipsa de importanţă a persoanei ei, comparată cu atâta splendoare, o umplea de amărăciune. Îşi dădea seama că, în ceea ce o priveşte, nu se găsea într-o călătorie de plăcere; şi totuşi, era parcă o făgăduinţă în aceste imagini care i se desfăşurau prin faţa ochilor. Îi făcea plăcere, într-o oarecare măsură, atenţia acestui individ bine îmbrăcat. Nu se putu stăpâni să surâdă fericită când îi pomeni de o cunoscută actriţă de care ea îşi amintea. Nu era proastă, şi totuşi o astfel de atenţie o impresiona.

— O să staţi câtva timp la Chicago, nu-i aşa? întrebă necunoscutul la un moment dat, în timpul discuţiei care acum se desfăşura acum lejer.

— Nu ştiu, răspunse Carrie vag, trecându-i prin minte că s-ar putea să nu găsească o slujbă.

— În tot cazul, câteva săptămâni tot staţi, spuse el, privind-o ţintă în ochi.

Se stabilise între ei ceva mai mult decât puteau trăda cuvintele. Bărbatul percepea acel ceva care alcătuia farmecul şi frumuseţea ei, în timp ce Carrie îşi dădea seama că îl interesează din acel unic punct de vedere, care pe o femeie o încântă şi o sperie totodată. Purtarea îi era simplă, poate din pricină că nu învăţase încă multe din artificiile mărunte cu ajutorul cărora femeile ascund ceea ce simt cu adevărat. Unele lucruri pe care le făcea păreau îndrăzneţe. O prietenă înţeleaptă, presupunând

că ar exista vreuna, ar fi sfătuit-o să nu privească niciodată atât de stăruitor un bărbat drept în ochi.

— De ce mă întrebaţi? spuse ea.

— Fiindcă, vedeţi, o să zăbovesc şi eu acolo câteva săptămâni. Am de gând să mă documentez bine asupra articolelor din depozitul nostru şi să-mi combin o colecţie de mostre noi. Aş putea să vă conduc prin oraş.

— Nu ştiu dacă o să puteţi. Vreau să spun că nu ştiu dacă o să pot eu. O să stau la sora mea şi...

— Ei, dacă are ceva contra, aranjăm noi.

Scoase un creion şi o agendă mică şi, ca şi cum s-ar fi înţeles, întrebă:

— Ce adresă o s-aveţi?

Carrie scotoci prin pungă după biletul cu adresa. El scoase din buzunarul din spate al pantalonului un portofel înţesat cu însemnări, câteva file cu mersul trenurilor şi bancnote. Fata fu profund impresionată. Niciunul dintre cei care îi dăduseră atenţie nu avuseseră vreodată un asemenea portofel. Întradevăr, nu avusese niciodată de-a face cu un călător cu atâta experienţă, cu un om de lume atât de isteţ. Portofelul, pantofii galbeni şi lucioşi, costumul elegant şi nou, cât şi felul de a se purta înfiripau în închipuirea ei o lume fericită, în centrul căreia se afla acest om, fapt ce o îndemnă să fie binevoitoare faţă de el.

Bărbatul scoase o elegantă carte de vizită comercială pe care era tipărit: „Bartlett, Carryoe & Co." iar jos, în colţul stâng, *Chas. H. Drouet.*

— Ăsta sunt eu, spuse, punându-i cartea de vizită în mână şi atingând cu degetul numele de jos. Se pronunţă Drew-eh. Familia noastră era franceză dinspre tată.

Carrie se uită la cartea de vizită în timp ce el vâra la loc portofelul. Scoase apoi dintr-un pachet pe care-l avea în buzunarul hainei o scrisoare şi-i arătă o clădire imprimată într-un colţ.

— Iată casa pentru care lucrez. E în strada State, colţ cu Lake. În glasul lui vibra o notă de mândrie. Simţea că nu-i

puţin lucru să ai legături cu o astfel de clădire şi o făcea şi pe Carrie să simtă la fel. Care-i adresa? întrebă el din nou, potrivindu-şi creionul.

Fata se uită la mâna lui.

— Carrie Meeber, răspunse încet. Strada West Van Buren, numărul 354, la S. C. Hanson.

El notă grijuliu adresa, apoi scoase iar portofelul.

— O să fiţi acasă dacă trec să vă văd luni seară?

— Cred că da, răspunse ea.

Cât este de adevărat că vorbele nu-s decât umbre slabe ale substanţei gândirii noastre! Mărunte verigi sonore, legând laolaltă simţiri şi scopuri importante, dar fără sonoritate. Iată-i de pildă pe cei doi, schimbând fraze fără însemnătate, scoţând portofele, privind cărţi de vizită, fără să-şi dea seama că, de fapt, adevăratele lor simţăminte erau cu totul altele. Niciunul nu era destul de înţelept pentru a şti ce se petrece în mintea celuilalt. El n-ar fi putut spune în ce măsură izbutise s-o ademenească. Fata nu-şi dădu seama că alunecă spre el decât în clipa în care îi spuse adresa. Acum avea sentimentul că cedase întrucâtva, iar el că obţinuse o victorie. De pe acum se simţeau legaţi într-un fel. De pe acum el preluase conducerea, dirijând conversaţia. Cuvintele lui curgeau cu uşurinţă. Purtarea ei devenise mai degajată.

Semnele că se apropiau de Chicago se înmulţeau. Trenuri fulgerau pe lângă ei. De-a curmezişul unor întinderi vaste de şes, vedeau şiruri de stâlpi de telegraf îndepărtându-se către metropolă. În depărtare, unde se înălţau în văzduh fuioare mari de fum, se ghiceau cartierele suburbane. Adesea se zăreau blocuri cu două etaje, situate pe câmp deschis, fără garduri, fără copaci, avanposturi izolate ale armatei de case ce se apropia.

Pentru un copil, pentru o fiinţă înzestrată cu imaginaţie sau pentru cel cu desăvârşire neumblat prin lume, clipa când se apropie pentru prima oară de o metropolă e ceva minunat; mai cu seamă dacă e seară, acest răstimp plin de taine dintre

strălucirea şi întunecarea lumii, când viaţa trece de la un aspect sau de la o stare la altele. O, făgăduinţă a nopţii! Ce nu cuprinde ea pentru cel ostenit! Câte vechi amăgiri ale nădejdii nu oferă ea iarăşi! Îşi spune truditorul în sinea lui: „Curând voi fi liber. Mă voi afla în mulţimea celor voioşi, voi trăi şi eu ca ei. Străzile, felinarele, odaia luminată pentru ospăţ şi masa întinsă sunt pentru mine. Teatrele, sălile mari, petrecerile, odihna şi bucuria cântecului, noaptea însăşi, toate sunt ale mele". Chiar dacă toată mulţimea e încă închisă în locurile în care munceşte, vraja se răspândeşte, pluteşte în aer. Sufletele cele mai blazate încearcă un sentiment pe care nu sunt totdeauna în stare să-l exprime sau să-l descrie. Lumea îşi leapădă povara de trudă.

Carrie privea cu intensitate pe geam. Tovarăşul ei de drum, impresionat şi molipsit de această admiraţie, simţea şi el un interes renăscut pentru oraş şi-i înşira minunile.

— Ăsta-i nord-vestul Chicago-ului, spuse Drouet. Acolo-i râul Chicago, şi arătă spre un mic braţ de apă murdară, înţesat cu uriaşe vase cu catarge, sosite din mări îndepărtate, şi care-şi îndreptau prova spre cheiurile semănate cu stâlpi negri. Un nor de aburi, un vuiet metalic, clănţănitul şinelor... şi tabloul pieri. Chicago e pe cale să devină un oraş mare, continuă el. O minune de oraş. Ai să ai ce vedea.

Ea nu-l mai auzea desluşit. Îşi simţea sufletul tulburat de un fel de spaimă. Începu să înţeleagă că singură, departe de casă, se năpustea într-un ocean de viaţă şi frământare. Nu-şi putea stăpâni o uşoară senzaţie de înec şi inima îi bătea atât de puternic, încât aproape că-i venea rău. Închise ochii pe jumătate şi încercă să se convingă că nu e nimic, că orăşelul ei natal nu-i chiar atât de departe.

— Chicago! Chicago! strigă conductorul, deschizând brusc uşa.

Trenul se năpustea într-o gară mai aglomerată decât toate de până acum, plină de larma şi de clocotul vieţii. Carrie începu să-şi adune bagajul sărăcăcios, apoi îşi strânse geanta

sub braţ. Drouet se ridică, zvârli din picioare ca să-şi îndrepte pantalonii şi puse mâna pe valiza lui elegantă, gălbuie.

— Presupun că rudele dumneavoastră au venit să vă aştepte? zise el. Permiteţi-mi să vă duc eu bagajul.

— A, nu, zise ea. Mai bine nu. Mai bine să nu fiţi lângă mine când dau ochii cu sora mea.

— Bine, răspunse el înţelegător. Am să stau totuşi pe aproape şi, dacă nu e aici, am să vă conduc eu la destinaţie.

— Sunteţi extrem de amabil! spuse Carrie, simţind cât de preţioasă este o astfel de atenţie, în situaţia ei neobişnuită.

— Chicago! strigă lung conductorul.

Se aflau sub acoperişul mare şi întunecos al gării, unde lămpile străluceau încă de pe acum: erau înconjuraţi de vagoane cu pasageri şi trenul se urnea ca melcul. Oamenii din vagon, în picioare, se îmbulzeau spre ieşire.

— Iată c-am ajuns, spuse Drouet, călăuzind-o spre uşă. Cu bine, pe luni.

— Cu bine, răspunse ea, strângându-i mâna.

— Nu uitaţi, am să rămân aici până vă găsiţi sora.

Fata îi zâmbi, privindu-l drept în ochi. Ieşiră unul câte unul, el prefăcându-se că nu-i dă nicio atenţie. Pe peron, o femeie cu o faţă suptă şi o înfăţişare destul de comună o recunoscu pe Carrie şi se repezi spre ea.

— A, surioara Carrie! strigă ea. Urmă apoi o îmbrăţişare mecanică, de bun-sosit.

Carrie îşi dădu imediat seama de schimbarea atmosferei afective din jurul ei. În mijlocul acelui labirint zgomotos şi străin simţi cum o ia de mână realitatea rece. Pierise universul de lumină şi voioşie. N-o mai aştepta un şir de plăceri. Soră-sa parcă aducea cu ea o parte din asprimea întunecată a eforturilor şi a trudei.

— Ei, ce mai fac toţi de-acasă? începu ea. Ce face tata, mama?

Carrie răspundea, dar se uita în altă parte. La capătul coridorului care ducea în sala de aşteptare şi de acolo în

stradă, stătea Drouet. Se uita în spate. Când băgă de seamă că ea l-a zărit şi că e sub ocrotirea soră-sii îşi văzu de drum, trimiţându-i o umbră de zâmbet. Numai Carrie observă asta. Când se îndepărtă simţi că pierde ceva, iar când pieri, îi simţi adânc lipsa. Alături de soră-sa se simţea foarte singură, o biată fiinţă singuratică, pierdută pe o mare zbuciumată şi nepăsătoare.

Capitolul 2

AMENINȚĂRILE SĂRĂCIEI: DESPRE GRANIT ȘI ALAMĂ

Minnie stătea într-un apartament situat la un capăt al străzii West Van Buren, locuită de familii de muncitori și funcționari, oameni sosiți de curând și care continuau să sosească, îngroșând afluxul de populație care se revărsa către oraș în număr de mai bine de cincizeci de mii pe an. Apartamentul se afla la etajul al treilea, ferestrele din față dădeau spre strada pe care, seara, străluceau luminile prăvăliilor cu alimente și se jucau copii. Pentru Carrie, clinchetul clopoțeilor tramvaielor cu cai, care se auzea apropiindu-se și stingându-se în depărtare era pe cât de nou, pe atât de plăcut. Când Minnie o duse în camera din față privise cu încordare strada luminată și se minunase de zgomotele, de mișcarea, de forfota marelui oraș care se întindea în spațiu pe mile și mile, în toate direcțiile.

După ce termină cu întrebările de rigoare, doamna Hanson îi dădu copilul în brațe și începu să pregătească cina. Cumnatu-său îi puse și el câteva întrebări, apoi se apucă să citească gazeta de seară. Era un bărbat tăcut, născut în America dintr-un tată suedez; lucra acum la abatoare, la curățatul vagoanelor frigorifice. Pentru el, prezența cumnatei nu avea nicio însemnătate. Înfățișarea ei nu-i făcu niciun fel de impresie. Singura lui observație în ce o privea se referise la șansele de a găsi de lucru la Chicago.

— Eu un oraş mare, spuse el, în câteva zile o să găseşti ceva. Toată lumea găseşte.

Fără să se vorbească despre asta, era de la sine înţeles că ea îşi va găsi de lucru şi îşi va plăti masa şi casa.

Hanson era un om cumsecade şi econom; plătise un număr de rate lunare pentru două loturi la capătul cartierului West-Side, unde avea ambiţia să-şi ridice cândva o casă.

În timp ce soră-sa pregătea masa, Carrie cercetă locuinţa. Avea într-o măsură oarecare darul observaţiei şi acel simţ atât de dezvoltat la orice femeie: intuiţia.

Simţea că viaţa curgea aici fără vlagă, sărăcăcioasă şi mărginită. Pereţii încăperilor aveau tapete de hârtie cu diferite modele, fără nicio armonie. Podelele erau acoperite cu rogojini şi în holul de la intrare era aşternut un covor din petice. Îţi dădeai seama că mobila e de calitate inferioară, lucrată la repezeală şi cumpărată în rate.

Şezu o vreme cu Minnie în bucătărie şi ţinu copilul până ce acesta începu să plângă. Apoi îl plimbă şi îi cântă, aşteptând ca domnul Hanson, întrerupându-şi cititul, să vină să îl ia. Cu acest prilej se dezvălui o latură plăcută a caracterului său: era răbdător. Se vedea cât de colo că se dă în vânt după odrasla lui.

— Hai, piciule, şoptea el plimbându-l. Taci cu tata, taci... şi glasul lui trăda un anume accent suedez.

— Mai întâi o să vrei să vezi oraşul, nu-i aşa? spuse Minnie, în timp ce mâncau. O să ieşim la plimbare duminică şi o să mergem să vedem parcul Lincoln.

Carrie băgă de seamă că Hanson nu adăugase nimic. Părea că se gândeşte la altceva.

— Da, zise ea. Cred că mâine o să încep să caut de lucru. Am timp, vineri şi sâmbătă; nădăjduiesc că n-o să fie greu. În ce parte e cartierul comercial?

Minnie începu s-o lămurească, dar soţul ei luă asupra sa această parte a discuţiei.

— E într-acolo, zise el, arătând spre răsărit. Apoi se lansă în cele mai lungi fraze pe care le rostise până atunci, descriind

poziţia oraşului Chicago. Ar trebui să cauţi pe la manufacturile alea mari din strada Franklin şi de cealaltă parte a apei, încheie el. O groază de fete lucrează pe-acolo. Ţi-ar fi şi mai comod până acasă. Nu e prea departe.

Carrie încuviinţă din cap. Apoi o întrebă pe soră-sa despre împrejurimile cartierului. Cu glas domol, Minnie îi povesti puţinul pe care-l ştia, în timp ce Hanson se ocupa de copil. În cele din urmă, sări de pe scaun şi-l trecu nevesti-sii.

— Trebuie să mă scol devreme mâine-dimineaţă; mă duc să mă culc, şi dispăru în micul dormitor întunecos din spatele săliţei.

— Lucrează departe, tocmai la abatoare, explică Minnie, la cinci şi jumătate trebuie să se scoale.

— Şi tu când te scoli ca să pregăteşti gustarea de dimineaţă?

— Pe la cinci fără douăzeci.

Terminară împreună treburile zilei, Carrie spălând vasele în timp ce Minnie se ocupa de copil, pe care-l dezbrăcă şi-l duse la culcare. Felul în care se mişca Minnie dovedea vrednicie şi experienţă; Carrie îşi dădu seama că pentru ea truda nu se isprăveşte niciodată.

Începu să-şi dea seama că va trebui să renunţe la prietenia cu Drouet. Nu va putea veni aici. Din felul de a fi al lui Hanson, din purtarea supusă a lui Minnie, de fapt din toată atmosfera casei se deducea o opoziţie hotărâtă faţă de tot ce nu era muncă neîntreruptă şi sârguitoare. Dacă Hanson şedea în fiece seară în odaia din faţă citind gazeta, dacă mergea la culcare la ora nouă, iar Minnie ceva mai târziu, ce puteau aştepta de la dânsa? Realiză că, înainte de a se putea gândi la orice fel de relaţii, trebuia să găsească de lucru şi să-şi facă o situaţie independentă, plătindu-şi întreţinerea. Micul ei flirt cu Drouet părea acum ceva cu totul nelalocul lui. „Nu, îşi spuse, nu poate veni aici".

Îi ceru soră-sii cerneală şi hârtie. Le găsi pe marginea sobei, în sufragerie şi, după ce Minnie se duse la culcare, pe la zece, scoase cartea de vizită a lui Drouet şi îi scrise.

Nu mă puteţi vizita aici. Va trebui să aşteptaţi până vă mai dau veşti. Locuinţa surorii mele e foarte mică.

Îşi bătu capul ce să mai spună în scrisoare. Ar fi vrut să facă o aluzie oarecare la prietenia lor din tren, dar se sfia. Încheie mulţumindu-i cu simplitate apoi se întrebă nedumerită cum să se semneze şi se hotărî în cele din urmă la sobrietate; îşi luă inima în dinţi şi scrise *cu distinse salutări,* punând apoi *cu cele mai bune sentimente.* Închise plicul, scrise adresa, apoi se duse în camera din faţă unde, într-o nişă, se afla patul ei. Trase lângă fereastră singurul scaun din încăpere, un mic balansoar şi, cu o mirare mută, se aşeză, privind noaptea şi străzile oraşului. În cele din urmă, obosită de propriile-i gânduri, începu să se plictisească în fotoliu şi, cum i se făcuse somn, se schimbă pentru noapte şi se vârî în pat.

Când se deşteptă a doua zi dimineaţă la opt, Hanson era plecat. Soră-sa cosea de zor în sufragerie, care era şi camera de zi; Carrie se îmbrăcă, îşi pregăti singură o mică gustare şi apoi se sfătui cu Minnie unde să se ducă să caute de lucru. Minnie se schimbase mult de când n-o mai văzuse. Deşi avea doar douăzeci şi şapte de ani, era acum o femeie slabă şi zbârcită. Părerile ei despre viaţă se modelau după ale soţului şi erau pe cale de a se închista în nişte noţiuni despre plăcere şi datorie mai mărginite decât cele pe care le avusese în toată tinereţea ei lipsită de bucurii. O invitase pe Carrie nu fiindcă îi era dor s-o aibă lângă dânsa, ci pentru că soră-sa nu era mulţumită acasă, iar la Chicago putea să găsească de lucru, plătindu-şi astfel întreţinerea. Era, fireşte, bucuroasă s-o vadă, dar în privinţa muncii avea acelaşi punct de vedere ca şi soţul ei. Orice muncă era bună câtă vreme i se plăteau, să zicem, cinci dolari pe săptămână, pentru început. Vânzătoare într-o prăvălie sau lucrătoare într-un atelier, iată soarta ce i se hotărâse nou-venitei. Va intra la vreun magazin sau atelier mare şi se va descurca destul de bine până ce... ei da, până ce va apărea ceva mai bun.

Niciunul dintre ei nu ştia anume ce. Nu contau pe o avansare şi nici pe măritiş. O să meargă totuşi într-un fel oarecare, până se va întâmpla ceva bun şi Carrie îşi va găsi răsplata meritată pentru faptul că venise şi se ostenise să muncească la oraş. Iată împrejurările promiţătoare în care plecă să caute de lucru în acea dimineaţă.

Înainte de a urmări îndeaproape peregrinările ei, să ne aplecăm puţin asupra orizontului în care avea să i se desfăşoare viitorul. În 1889, Chicago avea acele perspective specifice de creştere care justificau asemenea călătorii aventuroase, chiar şi din partea unor fete tinere. Condiţiile comerciale favorabile, în continuă dezvoltare, îi dădeau o faimă larg răspândită, făcând din el un uriaş magnet, care îi atrăgea şi pe cei plini de speranţe, şi pe cei ce-şi pierduseră speranțele, pe cei care voiau să facă avere şi pe cei ale căror averi şi afaceri, începute în alte părţi, sfârşiseră prost. Era un oraş de peste cinci sute de mii de locuitori, cu ambiţiile, îndrăzneala şi activitatea unei metropole de un milion de locuitori. Străzile şi casele erau risipite pe o întindere de şaptezeci şi cinci de mile pătrate. Populaţia propăşea nu atât de pe urma comerţului existent, cât de pe urma îndeletnicirilor care deschideau drumul celor ce aveau să vină. Pretutindeni se auzea zgomotul ciocanului care lucra de zor la ridicarea unor noi clădiri. Industrii mari se stabileau în oraş. Marile companii de cale ferată, care demult îşi dăduseră seama de perspectivele locului, puseseră mâna pe vaste porţiuni de teren pentru transport, atât pe uscat, cât şi pe apă. Liniile de tramvai se extinseseră până departe în câmp, în aşteptarea creşterii rapide a oraşului. Municipalitatea construise mile şi mile de străzi şi canalizări, pe întinderi unde nu se ridicau uneori decât clădiri singuratice, pioniere ale vieţii intense ce avea să vină. Spaţiile virane bătute de vânturi şi ploi erau totuşi luminate, noaptea, cu şiruri lungi de felinare cu gaz aerian, a căror flacără clipea şi pâlpâia în vânt. Trotuare strâmte de lemn se întindeau până departe, trecând, la distanţe mari,

ici pe lângă o casă, dincolo pe lângă o prăvălie, şi sfârşind deseori în câmp deschis.

În centru se afla marele cartier al comerţului angro şi al magazinelor, spre care se îndrepta de obicei omul neinformat, în căutare de lucru. Nu numai societăţile pe acţiuni, dar chiar şi firmele individuale cu oarecare pretenţii ocupau clădiri aparte, ceea ce constituia pe atunci o trăsătură caracteristică a oraşului Chicago, spre deosebire de alte oraşe mari. Abundenţa de teren viran făcea posibil acest lucru, dând o înfăţişare impunătoare aproape tuturor firmelor de angro, ale căror birouri de la parter dădeau direct în stradă. Geamurile foarte mari, din cristal, atât de obişnuite acum, începeau pe atunci să se răspândească rapid; ele dădeau birourilor de la parter un aer distins şi prosper. Cel care trecea pe acolo putea vedea birouri bine amenajate, foarte multă sticlă opacă, funcţionari absorbiţi în scripte şi oameni de afaceri cu pretenţie de distincţie, îmbrăcaţi „şic", cu cămăşi proaspăt scrobite, umblând alene prin birouri sau stând de vorbă grupuri, grupuri. Plăci poleite, de alamă sau nichel, fixate la intrările pătrate, de piatră, făceau cunoscute firma şi tipul de comerţ practicat, în termeni destul de sobri şi rezervaţi. Întregul centru comercial avea un aspect arogant, menit să copleşească şi să uluiască solicitantul de rând şi să adâncească astfel prăpastia dintre sărăcie şi succes.

Spre acest important cartier comercial se îndrepta, sfioasă, Carrie. Merse spre est, de-a lungul străzii Van Buren, printr-o zonă tot mai searbădă şi mai urâtă, care dădea la un moment dat într-o grămadă de magazii şi depozite de cărbuni şi atingea, în cele din urmă, râul. Înainta cu dârzenie, mânată de dorinţa sinceră de a găsi de lucru, dar zăbovind mereu, fascinată de cele ce i se perindau în faţa ochilor, copleşită de un sentiment de neputinţă faţă de atâta desfăşurare de forţă şi putere pe care n-o înţelegea. Ce însemnau aceste clădiri enorme? În ce scopuri existau aceste ciudate energii şi uriaşe interese? Ar fi înţeles însemnătatea depozitului de materiale al unui mic pietrar din Columbia City, care cioplea blocuri mici de marmură

pentru uz individual, dar când se iviră depozitele unui uriaş concern de pietrărie, pline de şine şi vagonete, străbătute de magazii ce porneau de pe malul râului şi erau brăzdate, la înălţime, de uriaşe macarale mobile, din lemn şi oţel, toate acestea pierdură orice înţeles în micul ei univers.

La fel de neînţeles erau pentru ea vastele gări de triaj, grupul compact de vase pe care-l văzu pe râu şi fabricile imense, aşezate de partea cealaltă a drumului, de-a lungul malului. Prin ferestrele deschise vedea bărbaţi şi femei în salopete, mişcându-se zorit. Străzile mari erau pentru ea mistere înconjurate de ziduri, iar birourile vaste – nişte labirinturi, stranii populate de oameni foarte îndepărtaţi şi însemnaţi. Pe cei dinăuntru nu şi-i putea închipui decât numărând bani, îmbrăcându-se splendid şi plimbându-se în trăsuri. Avea noţiuni foarte confuze despre îndeletnicirile, munca şi planurile lor. Totul era minunat, mare, departe de ea. Îşi simţi sufletul apăsat şi inima tremurând de şovăială la gândul că va trebui să intre într-una din aceste măreţe întreprinderi, unde să ceară ceva de lucru, ceva pe puterile ei, orice.

Capitolul 3

UN MIC NOROC: PATRU DOLARI ŞI JUMĂTATE PE SĂPTĂMÂNĂ

Ajunsă dincolo de râu, în cartierul comerţului de angro, privi în jur, căutând o uşă potrivită unde să intre şi să ceară de lucru. Pe când se uita gânditoare la vitrinele largi şi la firmele impunătoare, îşi dădu seama că oamenii o privesc şi o iau drept ceea ce, de fapt, era: o fată care căuta o slujbă. Nu mai făcuse asta niciodată şi n-avea curaj. Ca să înlăture ruşinea nelămurită pe care o simţea, de a fi surprinsă iscodind după un serviciu, grăbi pasul şi luă aerul nepăsător pe care presupunea că-l au cei cu ocupaţie. Trecu astfel pe lângă multe firme de manufactură şi de angro, fără să arunce o privire înăuntru. În sfârşit, după ce depăşi câteva grupuri de blocuri, îşi dădu seama că procedând aşa nu va realiza nimic şi începu să privească iar în jur, fără a încetini însă pasul. La o mică distanţă văzu o poartă înaltă care, dintr-o pricină oarecare, îi atrase atenţia. Era împodobită cu o firmă mică de alamă şi părea a fi intrarea într-un stup imens, de vreo şase-şapte etaje. „Poate că au nevoie de cineva“, îşi spuse în sine ei şi traversă strada, ca să intre. Când ajunse la vreo douăzeci de paşi de ţintă, văzu prin vitrină un tânăr într-un costum cenuşiu, cadrilat. N-ar fi putut spune dacă acel tânăr avea ceva de-a face cu întreprinderea dar, fiindcă din întâmplare privi spre ea, îi pieri curajul şi trecu în grabă mai departe, copleşită de teamă şi ruşine. Peste drum se înălţa o clădire mare, cu şase etaje: „Storm & King“. Carrie o privi cu nădejde renăscândă.

Era o întreprindere de vânzare angro de produse textile, la care lucrau şi femei. Se vedeau circulând din când în când prin etajele de sus. Se hotărî să intre aici, fie ce-o fi. Trecu din nou strada şi se duse drept într-acolo. În acest timp, doi bărbaţi care ieşeau dinăuntru se opriră în prag. Un curier cu telegrame, în uniformă albastră, se strecură în grabă pe lângă ea, sări cele câteva trepte care urcau spre intrare şi dispăru. Ea se opri, şovăind, iar cei câţiva pietoni din şirul zorit care umplea trotuarele îşi văzură de drum, ocolind-o. Se uită neputincioasă în jur, dar văzându-se observată, dădu înapoi. Era din cale afară de greu; nu-şi putea călca pe inimă să treacă pe lângă oamenii aceia.

O asemenea înfrângere avu un efect deprimant asupra nervilor ei. Picioarele o duceau automat înainte. Fiecare porţiune de stradă pe care o lăsa în urmă făcea parte dintr-o fugă ce-i liniştea sufletul. Unul după altul, şirurile de blocuri rămaseră în urmă. Pe felinarele de la colţuri citi câteva nume ca Madison, Monroe, La Salle, Clark, Dearborn, State. Mergea mereu înainte şi, tot călcând pietrele mari ale trotuarului, începură s-o doară picioarele. Îi plăceau străzile luminoase şi curate. Soarele de dimineaţă revărsa raze tot mai strălucitoare, astfel că partea de stradă cufundată în umbră era îmbietoare, răcoroasă. Privea cerul albastru de deasupra capului, înţelegându-i farmecul mai mult ca oricând.

Începu să fie cam tulburată de laşitatea ei. Se întoarse, hotărâtă să regăsească firma „Storm & King" şi să intre. Pe drum dădu de o întreprindere mare de comerţ angro de încălţăminte; prin vitrinele mari, zări un birou directorial, mascat de sticlă opacă. În afara acestei despărţituri, chiar lângă intrarea din stradă, un domn cu părul alb şi cu un registru mare deschis dinainte şedea la un birou micuţ. Şovăind, trecu de câteva ori pe lângă această întreprindere şi, văzând că nu o bagă nimeni în seamă, intră împiedicându-se prin uşa dublă şi rămase într-o aşteptare umilă.

— Da, domnişoară, zise domnul cel bătrân, privind-o cu oarecare bunăvoinţă, ce doriţi?

— Vreau să... adică să întreb, vreau să întreb dacă aveţi nevoie de vreun ajutor? bâigui ea.

— Pentru moment, nu, răspunse domnul zâmbind. Pentru moment n-avem nevoie. Treceţi săptămâna viitoare. Din când în când, avem nevoie de câte cineva.

Primi răspunsul în tăcere şi, stângace, se dădu înapoi spre ieşire. Felul binevoitor în care fusese primită o cam mira. Se aşteptase să fie mai greu, să i se spună ceva rece şi aspru, nu ştia nici ea ce. Că nu fusese umilită, făcută să simtă apăsarea stării ei nefericite, i se păru un lucru vrednic de luat în seamă.

Oarecum încurajată, cuteză să intre în altă clădire mare. Era un magazin de confecţii. Aici, printre bare de alamă, se vedeau mulţi bărbaţi bine îmbrăcaţi, de vreo patruzeci de ani, dar şi mai vârstnici.

Un funcţionar se apropie de ea.

— Cu cine doriţi să vorbiţi?

— Vreau să vorbesc cu directorul, zise ea.

Băiatul dădu fuga şi-i spuse ceva unui ins dintr-un grup de trei bărbaţi care discutau; acesta se îndreptă către dânsa.

— Ei, ce este? o întrebă cu răceală. Felul cum fu întâmpinată făcu să-i piară pe loc curajul.

— Aveţi nevoie de vreun ajutor? îngăimă ea.

— Nu, răspunse el scurt şi-i întoarse spatele.

Ieşi năucită; funcţionarul îi deschise uşa politicos şi se cufundă bucuroasă în mulţimea care împânzea strada. Faţă de dispoziţia optimistă de adineauri, noua experienţă reprezenta un regres penibil.

Umblă o vreme fără nicio ţintă, învârtindu-se încolo şi încoace, dând mereu cu ochii de alte întreprinderi mari, dar neavând curajul să continue căutarea unei slujbe. Veni amiaza şi, odată cu ea, foamea. Descoperi un restaurant ce părea modest, dar se tulbură când văzu că preţurile erau uriaşe pentru punga ei. Tot ce-şi putu îngădui fu o farfurie de supă; după ce-o sorbi

grăbită ieşi iar în stradă. Îşi mai venise puţin în fire şi se simţea ceva mai cutezătoare să-şi continue peregrinările.

Trecu pe lângă câteva şiruri de blocuri, fără să decidă care e locul potrivit să încerce, când dădu iar peste firma „Storm & King". De data asta izbuti să intre. Câţiva domni discutau lângă intrare, dar nu-i acordară nicio atenţie. Aşteptă în picioare, crispată, cu privirea aţintită în podea. Ajunsese aproape la limita deznădejdii, când un bărbat de la una din numeroasele mese de lucru, aşezată după barele situate în apropierea ei, îi făcu semn să se apropie:

— Cu cine doriţi să vorbiţi? întrebă.

— A, cu orişicine, dacă sunteţi bun. Caut ceva de lucru.

— Aha, trebuie să vorbiţi eu domnul McManus. Luaţi loc, şi arătă către un scaun de lângă peretele alăturat. Continuă să scrie agale până ce, după un timp, intră un domn îndesat şi scund. Domnule McManus, strigă omul de la birou, tânăra aceasta vrea să vă vorbească.

Domnul cel scund se întoarse către Carrie, iar ea se ridică şi făcu un pas înainte.

— Cu ce vă pot fi de folos, domnişoară? întrebă el, privind-o curios din cap până-n picioare.

— Aş vrea să ştiu dacă pot găsi o slujbă.

— Ce fel de slujbă?

— N-aş şti să spun ce, bâigui ea.

— Ai vreo practică în comerţul de textile angro?

— Nu, domnule.

— Eşti stenografă sau dactilografă?

— Nu, domnule.

— Ei, atunci n-avem nimic aici. Noi nu folosim ca mână de lucru decât persoane cu experienţă.

Fata se şi îndreptă spre uşă, intimidată, când omului aceluia îi atrase ceva atenţia, pe chipul ei nefericit.

— Ai mai lucrat undeva până acum? se interesă el.

— Nu, domnule.

— De, să ştii că nu prea e probabil să găseşti ceva într-o firmă de angro ca a noastră. Ai încercat la magazinele universale?

Carrie recunoscu că nu încercase.

— Păi, în locul dumitale, zise el privind-o destul de binevoitor, aş încerca la magazinele universale. Acolo au nevoie de femei tinere ca funcţionare.

— Mulţumesc, zise ea, şi-şi simţi inima mai uşoară văzând această scânteie de simpatie.

— Da, repetă el, în timp ce ea se îndrepta spre uşă, încearcă la magazinele universale, şi-apoi plecă.

Pe-atunci, acest tip de comerţ era în prima lui fază de activitate prosperă şi nu existau multe asemenea magazine. Primele trei din Statele Unite, înfiinţate pe la 1884, se aflau la Chicago. Carrie cunoştea numele câtorva dintre ele din reclamele ce apăreau în *Daily News* şi acum porni să le caute. Vorbele domnului McManus avuseseră darul să-i restabilească, într-o oarecare măsură, umbra de curaj. Îndrăznea să spere că în acest nou domeniu se va găsi ceva pentru ea. Pierdu câtva timp umblând încoace şi încolo, cu gândul că poate va da din întâmplare de acele clădiri, căci cugetul frământat de o preocupare spinoasă, dar necesară, se simte mai despovărat cu amăgirea unei aparente căutări. În cele din urmă, se interesă la un sergent de stradă care o îndrumă „două rânduri de blocuri mai-sus“, unde avea să dea de Fair.

Caracterul acestor vaste întreprinderi de comerţ cu amănuntul va alcătui un capitol interesant în istoria comerţului Americii, în cazul că ele ar dispărea cândva, pentru totdeauna. Până la ele lumea nu mai văzuse niciodată o asemenea înflorire, pornită de la un principiu de negoţ foarte modest. Se lucra pe linia celei mai eficace organizări a vânzării cu amănuntul, cu sute de magazine concentrate într-unul singur, cu mărfurile expuse în felul cel mai impresionant şi totodată cel mai economic. Erau întreprinderi frumoase, cu o activitate intensă şi foarte prosperă. Aveau o armată de salariaţi,

iar clienţii roiau. Carrie trecea prin forfota raioanelor, foarte impresionată de standardele bătătoare la ochi, de feluritele obiecte de podoabă, articole de îmbrăcăminte, mărfuri de papetărie şi giuvaiericale.

Fiecare raion oferea un spectacol uluitor, o interesa, o atrăgea. Simţea, fără să vrea, chemarea fiecărei podoabe, a fiecărui lucru de preţ, şi totuşi nu se oprea. Nu era un singur lucru acolo pe care să nu-l fi putut folosi şi ea, unul singur pe care să nu-l fi dorit. Gingaşi papuci de casă, ciorapii subţiri, fustele plisate şi jupoanele cu volănaşe fine, dantelele, panglicile, pieptenii, poşetele, pe fiecare din ele ar fi dorit să şi le poată cumpăra, având totodată certitudinea că niciuna din aceste mărfuri nu-i erau accesibile. Se afla acolo ca să caute de lucru, n-avea niciun rost şi nicio ocupaţie; oricare dintre vânzătoare putea să-şi dea seama dintr-o privire că era săracă şi în căutarea unei slujbe.

Cine ar fi luat-o drept o fire nervoasă, impresionabilă şi exaltată, care se simţea aruncată pe nedrept în vâltoarea unei lumi reci, interesate şi lipsite de poezie, s-ar fi înşelat amarnic. Nu, desigur că nu era o asemenea fire. Femeile sunt însă deosebit de sensibile la podoabe.

Nu numai că se simţea puternic atrasă de tot ce era nou şi plăcut la vedere în îmbrăcămintea destinată femeilor dar, cu un ghimpe în inimă, Carrie observa şi doamnele elegante care treceau pe lângă ea, împingând-o fără s-o bage câtuşi de puţin în seamă, de parcă nici n-ar fi existat, absorbite şi ele de obiectele expuse în magazin. Nu era obişnuită cu înfăţişarea surorilor ei mai norocoase din oraşul cel mare. Nici nu cunoscuse până acum felul şi înfăţişarea vânzătoarelor cu care se compara, simţindu-se foarte dezavantajată. Cele mai multe erau drăguţe, unele chiar atrăgătoare, cu un aer de siguranţă şi indiferenţă, care celor mai norocoase le sporea farmecul, adăugându-le o notă picantă. Îmbrăcămintea lor era îngrijită, adesea chiar elegantă. Dacă se întâmpla să întâlnească privirea vreuneia, nu vedea în ea decât o analiză amănunţită a propriei

sale condiţii, a lipsurilor ei în materie de îmbrăcăminte şi a unei anumite note distinctive care, gândea ea, se vede c-o învăluia şi arăta limpede tuturor cine şi ce era. O flacără de invidie i se aprinse în suflet. Îşi dădea seama, nelămurit, de tot ce cuprindea oraşul acesta: bogăţie, modă, purtare firească şi degajare, adică tot ce le împodobeşte pe femei, şi râvni din toată inima rochii şi frumuseţe.

La etajul al doilea se aflau birourile directoriale, spre care fu îndreptată după ce întrebă de câteva ori. Când ajunse acolo găsi alte fete, sosite înainte, care, ca şi ea, căutau de lucru; dar acestea aveau în mai mare măsură o înfăţişare sigură de sine, independentă, pe care o dă experienţa oraşului mare. O scrutau cu interes, ceea ce era cât se poate de neplăcut. După ce-şi aşteptă rândul vreo trei sferturi de oră, fu chemată înăuntru.

— Ei, ia zi, ai mai lucrat la vreun magazin? o întrebă un evreu ager şi repezit care şedea la un birou, lângă fereastră.

— Nu, domnule, zise Carrie.

— Aha, n-ai mai lucrat, şi o sfredeli cu privirea.

— Nu, domnule, întări ea.

— Da, dar vezi că acum noi preferăm vânzătoare cu oarecare experienţă. Nu cred c-avem ceva pentru dumneata. Cum nu ştia sigur dacă întrevederea a luat sau nu sfârşit, Carrie mai zăbovi o clipă. Nu mai sta degeaba! exclamă el. Nu uita că suntem foarte ocupaţi aici. Carrie se îndreptă spre uşă. Stai niţel, zise directorul, chemând-o înapoi. Dă-mi numele şi adresa dumitale. Se mai întâmplă câteodată s-avem nevoie de fete.

Când se văzu în sfârşit afară, îşi stăpâni cu greu plânsul. Nu atât ultimul refuz, cât toată ziua aceasta umilitoare o scosese din fire. Era obosită şi nervoasă. Renunţase la gândul să mai întrebe şi la celelalte magazine mari; înainta, simţindu-se oarecum ocrotită, liniştită în mijlocul mulţimii. Mergând fără nicio ţintă o coti în strada Jackson, nu departe de râu, şi-şi urmă drumul pe partea de sud a acelei străzi impunătoare, când atenţia îi fu atrasă de un petic de hârtie de ambalaj prins de o

uşă, pe care era scris cu cerneală groasă: *Se caută fete pentru ambalat şi brodat.* Şovăi o clipă, apoi intră.

Firma Speigelheim & Co., fabrică de şepci pentru băieţi, ocupa un etaj al clădirii, un spaţiu de cincisprezece metri lăţime pe douăzeci şi patru lungime. De afară nu pătrundea decât o lumină tulbure, colţurile mai întunecoase erau prevăzute cu becuri incandescente şi toata sala era plină cu bănci şi maşini de cusut la care lucrau o mulţime de fete şi câţiva băieţi. Fetele aveau o înfăţişare neglijentă, erau mânjite de ulei şi praf pe obraji, purtau rochii subţiri de stambă care stăteau pe ele ca nişte saci şi încălţăminte mai mult sau mai puţin uzată. Multe aveau mânecile suflecate, lăsând să se vadă braţele goale; din pricina căldurii, unele se descheiaseră la gât. Reprezentau destul de bine cea mai joasă categorie de lucrătoare de atelier, murdare, neîngrijite şi cam palide, din cauza lipsei de aer. Dar nu erau deloc timide, ci pline de curiozitate, foarte îndrăzneţe în purtări şi foloseau un limbaj colorat de mahala.

Carrie privi împrejur, foarte stânjenită, ştiind sigur că nu i-ar plăcea să lucreze într-un asemenea loc. În afară de faptul că o făceau să se simtă prost cu uităturile lor piezişe, niciuna nu-i dădea niciun fel de atenţie. Aşteptă până ce o văzu întreaga secţie. Atunci cineva trimise vorbă din om în om şi, în cele din urmă, un maistru, cu şorţ şi cu mânecile cămăşii suflecate, se apropie de ea.

— Ai ceva de vorbit cu mine? i se adresă el.

— Aveţi nevoie de o ajutoare? spuse Carrie, care între timp învăţase să întrebe fără ocol.

— Ştii să brodezi şepci?

— Nu, domnule, răspunse ea.

— Ai mai lucrat vreodată în branşa asta?

Ea răspunse că nu.

— De! spuse maistrul, scărpinându-se gânditor la ureche. De o brodeză am avea nevoie. Dar am vrea pe cineva cu experienţă. Nu prea avem timp să-i învăţăm pe alţii. Tăcu

şi-şi luă ochii de la ea, uitându-se pe fereastră. Am putea să te punem la finisaj, încheie apoi, chibzuind.

— Cât plătiţi pe săptămână? cuteză să întrebe Carrie, încurajată de o anumită blândeţe în purtarea lui şi de simplitatea cu care îi vorbea.

— Trei dolari jumate, răspunse el.

„O!“ fu cât pe-aci să exclame, dar se stăpâni şi-şi urmă gândul în tăcere.

— De fapt, n-avem nevoie neapărat de cineva, urmă el, cercetând-o din priviri cum ai cerceta un pachet. Dar dacă vrei, poţi să vii luni dimineaţă şi o să te pun la lucru.

— Mulţumesc, zise Carrie cu glas stins.

— Dacă vii, să-ţi aduci un şorţ, mai adăugă el, apoi plecă, lăsând-o lângă ascensor. N-o întrebase nici măcar cum o cheamă.

Deşi buimăcită de înfăţişarea atelierului şi de informaţia ce i se dăduse în privinţa salariului săptămânal, Carrie era totuşi bucuroasă că, după căutări atât de epuizante, găsise totuşi ceva de lucru. Dar oricât ar fi fost de modeste năzuinţele ei, nu se putea împăca uşor cu gândul că va lucra într-un asemenea loc. Trăise mai bine până acum. Puţina experienţă pe care o avea, cât şi viaţa de la ţară, în aer liber, o făceau să se revolte împotriva unei astfel de vieţi într-un spaţiu închis.

Nu cunoscuse până acum murdăria. Locuinţa surorii ei era curată. Locul acesta era îmbâcsit şi meschin, fetele neîngrijite şi înrăite. Şi le închipuia cu inima la fel de aspră cum le erau gândurile şi vorba. Totuşi, iată că găsise de lucru. Fără îndoială, Chicago nu era chiar atât de înspăimântător, dacă într-o singură zi găsise un loc. Poate că mai târziu avea să găsească altul mai bun.

Cu toate acestea, încercările ei ulterioare n-avură darul s-o încurajeze. În toate locurile mai atrăgătoare sau impunătoare fu refuzată fie cu asprime, fie cu cea mai convenţională răceală. În altele se primeau numai fete care cunoşteau meseria. Întâmpină şi refuzuri dureroase, dar de cel mai neplăcut se

lovi într-o fabrică de paltoane, unde urcase până la etajul patru ca să întrebe.

— Nu, nu, zise maistrul, un individ brutal şi mătăhălos care supraveghea un atelier prost luminat, n-avem nevoie de nimeni. Lasă-ne în pace!

Pe măsură ce se însera o părăseau nădejdile, curajul şi puterea. Fusese uimitor de dârză. O sforţare atât de stăruitoare ar fi meritat o răsplată mai bună. Marele centru comercial se înfăţişa simţurilor ei obosite tot mai aspru, tot mai vast şi mai nepăsător. Se părea că e de nepătruns pentru ea, că lupta era prea aprigă pentru a nădăjdui să obţină ceva. Şiruri lungi de bărbaţi şi femei treceau în grabă pe lângă dânsa. Simţea puterea acelor revărsări de energii şi strădanii, îşi simţea propria neputinţă, fără ca totuşi să-şi dea prea bine seama că era un fulg purtat de torent. Privea zadarnic în jur după un loc unde ar mai putea întreba: nu mai avea curaj să intre nicăieri. Peste tot se va întâmpla la fel. Se va umili cerând şi va fi refuzată scurt. Cu o sfârşeală în inimă şi în trup se întoarse spre vest, în direcţia casei lui Minnie, a cărei adresă şi-o fixase în memorie; şi porni în acea retragere istovită şi dezamăgită, ca orice om în căutare de lucru, la ceasul înserării. Mergând pe Fifth Avenue către sud, spre strada Van Buren, de unde avea de gând să ia tramvaiul cu cai, trecu pe lângă uşa unei impunătoare firme de încălţăminte. Prin geamul mare de cristal văzu un domn între două vârste, care şedea la un birou mic. Fu cuprinsă de una din acele porniri deznădăjduite, ce se ivesc adesea din sentimentul hotărât al înfrângerii, ultimul lăstar dintr-un mănunchi de speranţe zădărnicite şi frânte din rădăcină. Trecu cu hotărâre pragul şi se îndreptă spre acel domn care se uită cu oarecare luare aminte la faţa ei obosită.

— Ce doreşti? zise el.

— Puteţi să-mi daţi ceva de lucru? întrebă Carrie.

— Hm, nu prea ştiu, spuse acesta cu blândeţe. Cam ce fel de lucru doreşti? Cred că nu eşti dactilografă?

— A, nu, răspunse Carrie.

— Vezi tu, noi aici nu folosim decât contabili şi dactilografe. Ai putea să intri alături şi să întrebi sus. Acum câteva zile aveau nevoie sus de un ajutor. Întreabă de domnul Brown.

Ea se grăbi să caute intrarea de alături. Ascensorul o duse apoi la etajul al patrulea.

— Cheamă-l pe domnul Brown, Willy, zise liftierul unui băiat ce se afla în apropiere.

Willy plecă şi se întoarse curând cu răspunsul că domnul Brown a transmis ca vizitatoarea să ia loc şi să-l aştepte câteva minute.

Carrie se afla într-o parte a depozitului de materiale care n-avea o înfăţişare specială şi nu-şi putea da seama cam ce se întâmpla acolo.

— Prin urmare, cauţi de lucru, spuse domnul Brown, după ce o întrebase ce dorea. Ai mai lucrat până acum într-o fabrică de încălţăminte?

— Nu, domnule, zise Carrie.

— Cum te cheamă? întrebă el. Iar după ce primi răspuns, continuă: De, nu ştiu dacă am ceva pentru dumneata! Te-ai angaja cu patru dolari şi jumătate pe săptămână?

Fata era prea descurajată de înfrângerile de până atunci ca să nu i se pară că era ceva de luat în seamă. Nu se aşteptase să i se ofere mai puţin de şase dolari. Consimţi totuşi, iar el îşi notă numele şi adresa ei.

— Bine, zise în cele din urmă domnul Brown. Treci pe-aici luni dimineaţă, la ora opt. Cred că o să găsesc ceva pentru dumneata.

Plecă înviorată de posibilităţile ce se iviseră, sigură că în sfârşit găsise ceva. Într-o clipă, sângele începu să-i curgă mai cald prin vene. Nervii i se destinseră. Când ieşi în forfota străzii, descoperi o atmosferă nouă. Mulţimea înainta acum cu paşi sprinteni. Bărbații şi femeile zâmbeau. Frânturi de conversaţie şi triluri de râs pluteau până la ea. Aerul era plăcut. Oamenii curgeau şuvoaie din clădiri, ziua de muncă de încheiase. Băgă

de seamă că erau bucuroşi; gândul la locuinţa soră-sii şi la cina ce o aştepta îi iuţi şi ei paşii. Păşea în grabă, cam obosită, dar fără să mai simtă că o dor picioarele. Ce avea să spună Minnie! Ah, iarna lungă ce-o aştepta la Chicago, luminile, mulţimea, distracţiile! Orice s-ar zice, era un oraş mare şi plăcut. Întreprinderea la care urma să se angajeze era impunătoare. Avea geamuri de cristal grozav de mari. Probabil că-i va merge bine acolo. Îşi aminti de Drouet, de lucrurile de care-i vorbise. Acum viaţa i se părea mai bună, mai însufleţită, mai veselă. Se urcă într-un tramvai cât se poate de bine dispusă, simţind tot timpul aceeaşi senzaţie plăcută pe care o încercase mai înainte. „Voi trăi la Chicago, îşi tot spunea întruna. Voi petrece mai bine ca oricând, voi fi fericită."

Capitolul 4

RISIPĂ DE COCHETĂRIE: RĂSPUNSUL DISPREŢUITOR AL REALITĂŢII

Următoarele două zile Carrie se lăsă în voia celor mai ambiţioase reverii.

Imaginaţia ei se avânta nechibzuită spre privilegii şi petreceri ce i s-ar fi potrivit mult mai bine dacă ar fi fost sortită din leagăn unei vieţi norocoase. Hotărâtă, alegând la iuţeală, îşi închipuia cum va cheltui cu o mână ageră şi graţioasă bieţii ei patru dolari şi jumătate pe săptămână. Într-adevăr, în cele câteva seri, şezând în balansoarul ei, înainte de culcare şi privind în strada plăcut luminată, cei patru dolari şi jumătate deschideau viitoarei lor posesoare calea către toate bucuriile şi toate plăcutele nimicuri pe care şi le poate dori inima unei femei. „O să petrec de minune", gândea ea.

Minnie habar n-avea de gândurile surorii ei. Era prea absorbită să frece cu apă şi săpun mobila din bucătărie şi să calculeze puterea de cumpărare a optzeci de cenţi, în vederea alcătuirii prânzului duminical. Când Carrie se întorsese acasă, îmbujorată de prima ei izbândă şi gata, în ciuda oboselii, să povestească întâmplările, acum interesante, prin care trecuse, soră-sa îi zâmbise doar cu bunăvoinţă şi o întrebase dacă din acei bani urma să mai cheltuiască ceva pentru tramvai. La acest amănunt Carrie nu se gândise până atunci, dar el nu-i umbri multă vreme entuziasmul. Dispusă cum era, în aceste clipe, să calculeze cu ajutorul fanteziei care îngăduie scăderea unei sume dintr-o alta fără o micşorare simţitoare, se simţea fericită.

Hanson se întoarse acasă pe la orele şapte, cam morocănos. Aceasta era purtarea lui obişnuită înainte de cină, exteriorizată nu atât prin ceea ce spunea, cât printr-o înfăţişare oarecum băţoasă şi prin felul tăcut în care-şi târşâia de colo până colo papucii gălbui de pâslă, cu care-i plăcea să-şi schimbe ghetele cum intra în casă. Îşi spăla faţa cu săpun de rufe până i se înroşea şi lucea. Erau singurele lui pregătiri pentru cină. Apoi obişnuia să-şi ia ziarul de seară şi să citească în tăcere.

Pentru un om tânăr, acest fel de a fi era cam ciudat şi, ca atare, o impresiona pe Carrie. De fapt, firea lui influenţa întreaga atmosferă a locuinţei, după cum se întâmplă de obicei în asemenea cazuri, şi îi da soţiei sale acea purtare supusă, plină de tact, grijulie să evite răspunsuri posace. La auzul noutăţilor aduse de Carrie se mai însufleţi niţel.

— Hm, n-ai pierdut vremea! spuse el, zâmbind uşor.

— Nu, răspunse Carrie cu oarecare mândrie.

Îi mai puse o întrebare, două, apoi începu să se joace cu copilul, părăsind subiectul, până ce, la masă, Carrie aduse iar vorba despre asta.

Dar ea nu se mărginea la felul sumar de discuţie care domnea în casa soră-si.

— Pare să fie o întreprindere serioasă, zise ea la un moment dat. Are vitrine mari, de cristal şi o groază de salariaţi. Funcţionarul cu care am vorbit mi-a spus că se angajează acolo o mulţime de oameni.

— Nu este greu să găseşti de lucru acum, dacă ştii cum să cauţi, spuse Hanson.

Minnie, stimulată de buna dispoziţie a soţului şi de faptul că bărbatul avea oarecare chef de vorbă, începu să-i povestească lui Carrie despre unele frumuseţi ale oraşului, a căror vizitare nu costa nimic.

— Are să-ţi placă bulevardul Michigan! Să vezi ce mai case! Ce stradă frumoasă!

— Unde e teatrul Jacob? o întrerupse Carrie, pomenind unul din teatrele de melodramă, cunoscut pe atunci sub acest nume.

— A, nu e departe de aici! În strada Halstead , e aproape.

— Ce mult mi-ar plăcea să mă duc acolo! Am trecut azi prin Halstead, nu-i aşa?

Aici răspunsul firesc veni cu oarecare întârziere. Gândurile au o ciudată putere de pătrundere. Faţă de sugestia ei de a merge la teatru, o umbră mută de dezaprobare a unor asemenea fapte, care presupuneau cheltuială – umbră înfiripată mai întâi în mintea lui Hanson, apoi într-a lui Minnie – întunecă uşor atmosfera mesei. Minnie răspunse „da", dar Carrie simţi că mersul la teatru nu prea avea adepţi pe acolo. Discuţia în legătură cu slujba fu amânată o vreme, până ce Hanson, terminând de mâncat, îşi luă ziarul şi se duse în odaia din faţă.

Când rămaseră singure, cele două surori începură să stea de vorbă mai în voie. Carrie fredona câte o frântură de cântec în timp ce se ocupa de vase.

— Mi-ar plăcea să merg la plimbare şi să văd strada Halstead dacă nu e departe, spuse Carrie după câtva timp. De ce nu mergem în seara asta la teatru?

— A, nu cred că Sven are să vrea să meargă astă seară, răspunse Minnie, trebuie să se scoale atât de devreme...

— Şi ce dacă, s-ar distra şi i-ar face plăcere.

— Nu, nu prea merge el la teatru, replică Minnie.

— Bine, dar mie mi-ar plăcea să merg, insistă Carrie. Hai să mergem noi două.

Minnie chibzui puţin, nu dacă putea sau dacă voia să meargă, întrebarea asta era dinainte rezolvată negativ în ceea ce o privea. Cumpănea cum să schimbe vorba ca să îndrepte gândul soră-sii spre altceva.

— O să mergem altă dată, zise în cele din urmă, negăsind alt mijloc ca să scape din strâmtoare.

Carrie îşi dădu îndată seama de unde venea împotrivirea.

— Am eu ceva bani, zise ea. Mergi cu mine.

Minnie făcu semn că nu.

— Ar putea să meargă şi el cu noi, adăugă Carrie.

— Nu, răspunse Minnie cu blândeţe, n-are să meargă. Apoi zdrăngăni vasele ca să înăbuşe discuţia, să-i pună capăt.

Trecuseră câţiva ani de când Minnie n-o mai văzuse pe sora ei cea mică şi, în acest timp, caracterul fetei mai evoluase într-o oarecare măsură. Timidă din fire în privinţa mijloacelor ei de a avea succes, lipsită mai ales de putere şi de posibilităţi, dorinţa de a se distra era cea mai puternică trăsătură a firii sale. Putea fi stăruitoare când era vorba de asta; dacă ar fi fost în joc orice alt lucru, ar fi tăcut.

— Roagă-l să meargă! spuse ea blând.

Minnie se gândea la ajutorul pe care urma să-l primească la cheltuielile gospodăriei, prin contribuţia fetei. Din banii aceştia avea să plătească chiria, astfel că îi va fi ceva mai uşor să discute cu bărbatu-său asupra capitolului cheltuielilor. Dar dacă soră-sa se gândea la distracţii de la început, aveau să se împotmolească. Carrie trebuia să se supună unei vieţi cuviincioase, de neîncetată sârguinţă, să vadă necesitatea de a munci din greu, fără a jindui la distracţii; altfel, ce folos aveau să tragă de pe urma venirii ei la oraş? Aceste gânduri nu erau cele ale unei firi rele şi aspre. Erau reflecţiile serioase ale unei minţi care se adapta totdeauna împrejurărilor, fără a se plânge.

În cele din urmă, se lăsă înduplecată şi se duse să-l întrebe pe Hanson. Nu făcu gestul din toată inima, şi nu era în el niciun fel de dorinţă din partea ei.

— Carrie ar vrea să mergem la teatru, zise vârând capul în camera în care era soţul ei.

Hanson ridică ochii de pe ziar; schimbară o privire complice care spunea cum nu se putea mai lămurit: „Nu la asta ne aşteptam".

— N-am niciun chef să merg, răspunse el. Da' ce vrea să vadă?

— Un spectacol la teatrul Jacob, zise Minnie.

El îşi plecă ochii în gazetă şi clătină din cap.

Din felul în care îi primiseră propunerea, Carrie îşi dădu şi mai bine seama de stilul lor de viaţă. Fu o senzaţie apăsătoare, dar nu luă încă forma unei împotriviri.

— Cred că am să cobor scările, să stau puţin jos, la intrare.

Minnie nu avu nimic de zis şi Carrie îşi puse pălăria şi coborî scările.

– Unde s-a dus Carrie? întrebă Hanson, care, auzind uşa, venise în sufragerie.

— A spus că se duce jos, la intrare. Cred că vrea să privească puţin în stradă.

— N-ar trebui să se gândească de pe acum să-şi cheltuiască banii cu teatrele, nu crezi?

— Este şi ea curioasă, la început, cuteză Minnie. Totul i se pare atât de nou!

— Nu ştiu ce să cred! zise Hanson, cu fruntea brăzdată de o cută, îndreptându-şi privirea spre copil.

Se gândea la viaţa de deşertăciune şi risipă căreia îi putea cădea pradă o fată tânără şi se mira cum putea Carrie să năzuiască la o asemenea viaţă, când avea atât de puţine mijloace.

Sâmbătă, Carrie se duse singură la plimbare; merse mai întâi spre râu, care o atrăgea, apoi se întoarse de-a lungul străzii Jackson, mărginită încă de pe atunci de case frumuşele şi peluze, şi care, datorită acestui fapt, se va transforma apoi în bulevard. Fu izbită de acele dovezi de bogăţie, deşi în toată strada poate că nu locuia un singur om care să fi posedat mai mult de o sută de mii de dolari. Se simţea bucuroasă că plecase din locuinţa soră-sii; nu-i trebuise mult ca să priceapă că era un loc plicticos şi strâmt şi că tot ce era interesant şi vesel trebuia căutat aiurea. Gândurile ei luau acum ceva mai mult avânt; în ele îşi făceau loc şi presupuneri despre ce-o fi făcând Drouet. Se întreba dacă va veni totuşi s-o vadă luni seara şi, cu toate că era oarecum stingherită de această posibilitate, simţea o umbră de dorinţă ca ea să se realizeze.

Luni se sculă devreme şi se pregăti să pornească la lucru. Îmbrăcă o bluză uzată, de stambă albastră cu picăţele, o fustă de stofă cafenie cam decolorată şi îşi puse pe cap o pălărioară de pai pe care o purtase toată vara la Columbia City. Ghetele

îi erau uzate, fularul şifonat şi pleoştit – se cunoştea că-l avea demult şi-l purtase îndelung. Ar fi arătat ca orice lucrătoare de atelier, dacă n-ar fi fost trăsăturile ei ceva mai regulate decât ale celorlalte, care-i dădeau o înfăţişare drăgălaşă, rezervată şi plăcută.

Nu e uşor să te scoli în zori când eşti obişnuit să dormi până la şapte, opt, aşa cum făcea Carrie acasă. Începu să înţeleagă într-o oarecare măsură felul de viaţă al lui Hanson când, pe jumătate adormită, aruncă o privire în sufragerie şi-l văzu terminându-şi tăcut gustarea de dimineaţă. Până să se îmbrace ea, cumnatu-său plecase; Carrie mâncă împreună cu Minnie şi cu copilul. Acesta era la vârsta când putea sta singur într-un scaun înalt, morfolind cu o lingură mâncarea din farfurie

Pe punctul de a se îndrepta spre îndatoriri străine şi neobişnuite, Carrie se potolise şi inima îi era sfioasă. De pe urma frumoaselor ei închipuiri nu rămăsese decât cenuşa, dar în cenuşă mai mocneau câteva scântei din jarul speranţelor. Nervii ei slăbiţi de emoţie se domoliseră, astfel încât mânca fără să scoată o vorbă. Îi treceau prin gând tot felul de presupuneri despre firma de încălţăminte la care avea să lucreze, despre felul muncii ei, despre atitudinea şefului. Simţea nelămurit că avea să vină în contact cu cei mari, cu proprietarii, că va lucra într-un loc unde urmau să intre uneori bărbaţi solemni, îmbrăcaţi după ultima modă.

— La revedere, îi spuse Minnie, când fu gata să plece. Căzuseră de acord că cel mai bun lucru era să meargă pe jos, cel puţin în dimineaţa aceea, ca să vadă dacă va putea s-o facă zilnic; şaizeci de cenţi pe săptămână pentru tramvai reprezenta totuşi o sumă pentru bugetul ei.

— Îţi povestesc diseară cum a fost, zise Carrie.

Când se văzu în strada luminată de soare, însufleţită de muncitorii care treceau în toate direcţiile, de tramvaiele cu cai, înţesate până pe scări cu mici funcţionari şi oameni de serviciu ai marilor întreprinderi de angro şi forfota bărbaţilor şi femeilor care ieşeau din case şi circulau prin cartier, îi mai

veni inima la loc. În strălucirea unei dimineţi însorite, sub cerul albastru, în adierea proaspătă a vântului, ce temeri s-ar mai putea strecura, în afară, poate, de cele mai deznădăjduite? Noaptea, sau chiar în timpul zilei, în mohorâtele încăperi închise, temerile şi presimţirile rele se accentuează, dar afară, în strălucirea soarelui, chiar şi o spaimă ca de moarte îi dă omului un strop de răgaz.

Carrie merse drept înainte, până ce trecu râul, apoi coti către Fifth Avenue. Drumul străjuit de ziduri înalte din piatră cafenie şi cărămidă roşie semăna aici cu o trecătoare de munte, prin care curge un şuvoi. Ferestrele mari sticleau mate în soare. Tot mai multe camioane treceau cu vuiet mare. Bărbaţi şi femei, fete şi băieţi înaintau în toate direcţiile. Întâlnea fete de-o vârstă cu ea şi i se părea că citeşte în privirea lor dispreţ pentru sfiala ei. Se minuna de amploarea acestei vieţi şi îşi spunea cu teamă cât e de important să ştii cât mai multe, pentru a izbuti să faci cât de cât ceva în acest orizont vast. I se furişa în suflet neîncrederea în puterile ei. N-are să ştie să se descurce, n-are să fie destul de iute la treabă. N-o refuzaseră în toate părţile fiindcă nu ştiuse ba una, ba alta? O vor mustra, o vor jigni, o vor da afară cu vorbe de ocară.

Cu genunchii moi şi cu un nod în gât ajunse la marea firmă de încălţăminte din colţul străzii Adams cu Fifth Avenue şi intră în ascensor. Când ieşi la etajul patru nu văzu ţipenie de om, doar şiruri lungi de cutii, rânduite în stive înalte până în tavan, cu spaţii de trecere printre ele. Rămase acolo şi aşteptă să vină cineva.

Curând se ivi domnul Brown. Păru că o recunoaşte.

— Ce doreşti dumneata? o întrebă.

Lui Carrie i se făcu inima cât un purice.

— Aţi spus să vin în dimineaţa aceasta ca să mi se dea ceva de lucru...

— Aha, o întrerupse el. Mda, da. Cum te cheamă?

— Carrie Meeber.

— Bine, zise el. Hai cu mine.

Merse înainte, călăuzind-o prin coridoare întunecoase, căptuşite cu stive de cutii care miroseau a ghete noi, până ajunseră la o uşă de fier ce dădea spre fabrica propriu-zisă. Intrară într-o încăpere mare, cu tavanul jos, plină de maşini care ţăcăneau şi vâjâiau şi pe lângă care se învârteau bărbaţi îmbrăcaţi în cămăşi albe şi şorţuri albastre de doc. Cu privirea aţintită drept înainte, cu obrajii uşor îmbujoraţi, păşea sfioasă pe urmele lui, printre maşinile care clănţăneau. Traversară încăperea, se îndreptară către un colţ îndepărtat şi se suiră într-un ascensor care îi duse la etajul şase. Dintre rândurile de bănci şi maşini, domnul Brown chemă un maistru supraveghetor.

— Asta-i fata! zise. Apoi către Carrie: Du-te cu dânsul!

Se întoarse, iar Carrie îl urmă pe noul ei şef spre o masă mică într-un colţ, pe care el o folosea ca un fel de birou de conducere.

— N-ai mai lucrat niciodată aşa ceva, ai? întrebă el cam încruntat.

— Nu, domnule, răspunse ea.

Părea destul de plictisit că trebuie să-şi bată capul cu un astfel de ajutor, dar îi înscrise numele şi apoi o duse în cealaltă parte, unde un şir de fete şedeau pe scăunele în faţa unor maşini care ţăcăneau. Bătu pe umăr o fată care perfora la maşină găuri pentru capse într-una din feţele de gheată.

— Arată-i fetei ăsteia cum să facă treaba asta. Când termini, vino la mine.

Fata căreia i se adresase se sculă îndată şi îi dădu locul nou-venitei.

— Nu e greu, spuse ea, aplecându-se peste umărul lui Carrie. Uite, o apuci aşa, o fixezi cu clama asta şi porneşti maşina.

În timp ce vorbea, îi şi arăta cum se face, fixând cu nişte clame mici bucata de piele ce urma să alcătuiască jumătatea dreaptă a feţei unei ghete bărbăteşti şi împingând o manetă de oţel aşezată într-o parte a maşinii. Aceasta porni să împungă, repezindu-se cu ţăcăneli stridente, tăind peticuţe rotunde de

piele în faţa de gheată şi lăsând în urmă găurile pentru petrecut şireturile. După ce o supraveghe pe Carrie câteva minute, o lăsă să lucreze singură. Când văzu că se descurcă, se depărtă.

Bucăţile de piele soseau de la fata care şedea la maşina din dreapta şi erau date mai departe fetei de la maşina din stânga. Carrie văzu îndată că era nevoie de o oarecare iuţeală, altfel lucrul avea să se îngrămădească la ea şi toate fetele care urmau vor zăbovi. Nu era timp de privit în jur; se aplecă îngrijorată deasupra lucrului ei. Fetele din stânga şi din dreapta îşi dădură seama de dificultatea în care se găsea şi de ceea ce simţea şi încercară să o ajute, cum puteau şi pe cât cutezau, lucrând mai încet.

Cufundată în această muncă, trudi fără încetare câtva timp, înecându-şi temerile şi închipuirile agitate în vuietul monoton al maşinii. Pe măsură ce treceau minutele îşi dădea seama că încăperea nu e prea bine luminată. Domnea un miros greu de piele proaspătă, dar nu asta o supăra. Simţea aţintiţi asupra ei ochii fetelor de lângă ea şi-şi spunea, tulburată, că poate nu lucrează destul de repede. Într-un rând, pe când trăgea cu stângăcie de clamă şi greşise puţin când aşezase bucata de piele, o mână mare îi apăru înaintea ochilor, şi fixă clama. Era supraveghetorul. Îi zvâcni inima atât de tare încât abia fu în stare să reia lucrul.

— Porneşte maşina, zise el, porneşte maşina. Nu ţine banda în loc.

Asta o făcu să-şi vină în fire îndeajuns pentru a-şi relua lucrul cu înverşunare; aproape că nu mai răsuflă până pieri umbra din spatele ei. În clipa aceea scoase un suspin adânc de uşurare.

Pe măsură ce se scurgea dimineaţa, aerul din încăpere se încingea. Simţea nevoia unui suflu de aer proaspăt, îi era sete, dar nu cuteza să se mişte. Scăunelul pe care şedea n-avea nici spetează, nici stinghie pentru picioare; se simţea din ce în ce mai prost. După câtva timp, începu s-o doară spatele. Se

îndreptă şi-şi schimbă puţin poziţia, dar asta nu-i ajută multă vreme. Dădea semne de oboseală.

— Scoală-te în picioare, de ce nu te scoli? o îndemnă pe neaşteptate fata din dreapta ei. N-o să-ţi spună nimeni nimic.

Carrie o privi cu recunoştinţă.

— Aşa am să fac, zise.

Se sculă de pe scaun şi lucră o vreme în picioare. Dar era o poziţie şi mai păcătoasă. O dureau ceafa şi umerii când se apleca deasupra maşinii.

Atmosfera locului o impresiona neplăcut. Nu îndrăznea să privească în jurul ei, iar printre ţăcănelile maşinii auzea la răstimpuri frânturi de discuţii. Din când în când mai trăgea cu coada ochiului prin încăpere.

— L-ai văzut aseară pe Harry? zise fata din stângă ei, adresându-se vecinei.

— Aş!

— Să fi văzut ce cravată avea, toţi se zgâiau la el.

— Sst! şopti cealaltă fată, aplecându-se deasupra lucrului. Cea dintâi, căreia îi făcuse semn să tacă, luă îndată o înfăţişare solemnă. Supraveghetorul trecu încet pe lângă cele două lucrătoare fixând cu ostentaţie pe fiecare dintre ele. În clipa când se îndepărtă, convorbirea fu reluată.

— Ascultă, începu iar fata din stânga, ce crezi c-a spus?

— De un' să ştiu?

— Zicea că ne-a văzut aseară cu Eddie Harris, la local, la Martin.

— Nu, zău!

Amândouă chicotiră.

Un băieţandru nepieptănat, cu părul de culoarea paiului, se apropia printre maşini târşindu-şi pingelele. Cu braţul stâng ţinea strâns lipit de pântece un coş cu resturi de piele. Ajuns aproape de Carrie, întinse mâna dreaptă şi o ciupi de subsuoară pe una dintre fete.

Uf! dă-mi pace! exclamă lucrătoarea supărată. Nătărăule! Vezi-ţi de zdrenţele tale!

Drept răspuns, băieţandrul rânji cu o gură până la urechi.

— Aiurea! îi aruncă în treacăt când fata se întoarse să se uite după el.

— Frumos curtezan!

În cele din urmă, Carrie abia mai putea să şadă locului. Începură să-i obosească picioarele şi simţea nevoia să se ridice şi să se dezmorţească. Oare n-avea să mai vină niciodată amiaza? Parcă ar fi lucrat o zi întreagă. Nu-i era deloc foame, ci doar se simţea sfârşită, ochii îi erau obosiţi şi o dureau de atâta încordare. Fata din dreapta îşi dădea seama de neastâmpărul lui Carrie şi o compătimea. Se concentra cu toată atenţia, dar natura lucrului ei cerea mai puţină încordare a minţii şi a trupului. Totuşi, nu era nimic de făcut. Feţele de ghete se îngrămădeau în faţa lui Carrie. Începură s-o doară mâinile, mai întâi încheieturile, apoi degetele; spre sfârşit, i se părea că nu e toată decât o grămadă de muşchi înţepeniţi şi dureroşi, ţintuiţi în aceeaşi veşnică poziţie, executând aceeaşi mişcară mecanică, ce devenea tot mai greu de îndurat, până când, în cele din urmă, avu senzaţia că-i vine rău. Tocmai când se întreba dacă acest chin se va termina vreodată, de undeva, de-a lungul golului unui ascensor, coborî un sunet dogit de clopot care însemna pauza. Într-o clipă se dezlănţui larma. Toate fetele se ridicară imediat de pe scăunaşe şi se repeziră spre o încăpere alăturată; începură să treacă bărbaţi, ce veneau dintr-o secţie a cărei uşă se afla în dreapta sălii. Roţile tot se mai învârteau, însă într-un ritm inegal, până se opriră cu un sfârâit tăcut. Se lăsă o tăcere sonoră parcă, în care vocea omenească răsuna straniu.

Carrie se ridică şi ea şi-şi căută cutia cu gustarea. Simţea că înţepenise, era cam ameţită şi-o chinuia o sete grozavă. În drum spre mica despărţitură de scânduri unde erau păstrate pachetele şi gustările se întâlni cu maistrul, care o privi lung.

— Ei, cum te-ai descurcat? Bine?

— Aşa cred, răspunse ea foarte respectuoasă.

— Hm! icni el, în lipsă de ceva mai bun, şi-şi văzu de drum.

În condiţii materiale mai bune, munca aceasta n-ar fi fost chiar atât de grea, dar pe atunci noua concepţie, care presupune condiţii de muncă plăcute pentru salariaţi, nu câştigase încă nicio înrâurire în manufacturi.

Localul mirosea a ulei de maşină şi a piele de curând tăbăcită, o combinaţie care, adăugată la mirosurile stătute ale căldurii, nu era atrăgătoare nici pe vreme răcoroasă. Podeaua, deşi măturată în fiece seară, era plină de resturi de piele. Nu exista nici cea mai mică preocupare pentru condiţii mai bune de lucru, întreprinderile călăuzindu-se după principiul că sunt în câştig dacă le acordă lucrătorilor cât mai puţin. Nimeni nu se gândea să le pună stinghii pentru a-şi odihni picioarele, nici scaune cu spetează mobilă, săli de mâncare pentru muncitoare, şorţuri curate, o încăpere unde să-şi poată schimba mai ca lumea hainele. Spălătoarele erau ca vai de ele, primitive, dacă nu chiar murdare. Întreaga atmosferă era sordidă.

După ce bău o cană cu apă dintr-o găleată ce se afla într-un colţ, Carrie se uită după un loc unde să se aşeze şi să mănânce. Celelalte fete şedeau pe lângă ferestre sau pe băncile de lucru ale celor care părăsiseră sala. Nu văzu niciun loc care să nu fie ocupat de o pereche sau de un grup de fete şi, cum era prea timidă pentru a se gândi să se amestece nechemată printre ele, căută maşina la care lucra şi, aşezându-se pe scăunel, îşi desfăcu pe genunchi pachetul cu mâncare. Şezu acolo, ascultând flecăreala şi comentariile din jur. Erau în cea mai mare parte discuţii neroade, în limbajul de mahala al zilei. Unii dintre bărbaţii din sală se hârjoneau cu mai toate fetele.

— Ascultă, Kitty, îi strigă unul unei fetişcane care valsa într-un colţ liber, lângă o fereastră, mergi cu mine la bal?

— Ai grijă, Kitty, vezi să nu-ţi strici coafura.

— N-ai decât să trăncăneşti, gură-cască ce eşti! fu răspunsul fetei.

Ascultând vorbe ca acestea şi alte tachinării obişnuite între bărbaţi şi fete, Carrie se strângea instinctiv în sine, ca într-o găoace. Nu era obişnuită cu acest soi de discuţii şi simţea în toate manifestările astea ceva necioplit şi vulgar. Se temea că tinerii de acolo îi vor vorbi şi ei la fel, tineri care pe lângă Drouet păreau nespălaţi şi ridicoli. Ca mai toate femeile, categorisea şi ea oamenii după îmbrăcăminte, punând valoarea, bunătatea şi distincţia pe seama unui costum elegant de seară şi lăsând toate însuşirile neplăcute şi nedemne a fi remarcate pe seama salopetei şi a tricoului de lucru.

Când trecu scurta jumătate de oră şi roţile începură iar să sfârâie se bucură, deşi era obosită. Lucrând, spera că nu va fi băgată în seamă. Această amăgire luă sfârşit când un tânăr, care trecu printre maşini, o împunse cu degetul mare în coaste ca şi cum ar fi fost cel mai firesc lucru din lume. Carrie zvâcni, cu ochii scânteind de indignare, dar între timp el trecuse şi se mai întoarse doar o dată, ca să rânjească spre ea. Cu greu îşi înfrânse pornirea de a plânge. Fata de lângă ea observă în ce stare sufletească se găsea.

— Nu-l băga în seamă, îi zise. E din cale-afară de obraznic.

Carrie nu răspunse şi se aplecă deasupra lucrului. Nu ştia cum va putea îndura o asemenea viaţă. Îşi făcuse o altă idee despre muncă. Toată lunga după-amiază se gândi la marele oraş de afară, cu aspectul lui impunător, cu mulţimile de oameni, cu clădirile lui frumoase. Îşi aminti şi de orăşelul natal şi de părţile frumoase ale vieţii ei de acasă. Pe la orele trei era convinsă că trebuie să fie şase, pe la patru i se păru că maistrul uitase de timp şi că erau cu toţii lăsaţi să lucreze peste ora obişnuită. Maistrul supraveghetor se prefăcuse într-un monstru care-i tot da târcoale, ţinând-o încătuşată în nesuferita ei îndatorire.

Ceea ce auzea din vorbele schimbate în jurul ei o convinse pe deplin că nu avea să se împrietenească cu nimeni de pe-acolo. Când se făcu ora şase se grăbi să plece cât mai repede.

O dureau braţele şi toate mădularele îi înţepeniseră din cauza şederii prelungite în aceeaşi poziţie. Pe când trecu de-a lungul sălii, după ce-şi luase pălăria, un tânăr lucrător căruia îi plăcuse pesemne de ea începu să glumească:

— Alo, păpuşico, îi strigă, dacă mă aştepţi, merg cu tine la plimbare!

Strigase drept către ea, aşa încât nu era nicio îndoială că ei îi vorbise astfel, dar Carrie se feri să se întoarcă spre el.

În ascensorul înţesat cu oameni, alt tânăr, care venea de la lucru prăfuit şi cu hainele pătate, încercă să-i facă impresie privind-o şmechereşte drept în faţă.

Un altul, care aştepta afară, în stradă, cine ştie ce prieten, zâmbi cu gura până la urechi când trecu pe lângă el.

— Nu cumva avem acelaşi drum? îi strigă glumeţ.

Carrie porni mâhnită către casă. Când trecu colţul, prin geamul cel mare şi lucios zări micul birou unde se interesase despre ceva de lucru. Iar mulţimea zorea cu aceeaşi forfotă, cu aceeaşi grabă încărcată de energie. Simţi oarecare mulţumire, dar numai la gândul că scăpase de-acolo. Îi era ruşine când trecea pe lângă fete mai bine îmbrăcate. I se părea că soarta fusese nedreaptă cu ea şi sufletul îi tresăltă, răzvrătit.

Capitolul 5

O SCLIPITOARE FLOARE DE NOAPTE: AVANTAJUL DE A AVEA UN NUME

Drouet nu veni s-o vadă în seara aceea. După ce primi scrisoarea nu se mai gândi deocamdată la Carrie. Hoinărea prin oraş, distrându-se. Cină la Rector's, un restaurant cu oarecare faimă în oraş, ce ocupa un subsol în blocul dintre străzile Clark şi Monroe. După aceea vizită localul Fitzgerald & Moy din strada Adams, peste drum de impunătorul sediu federal. Acolo, aplecat peste barul strălucitor, înghiţi un pahar de whisky curat şi cumpără câteva ţigări de foi; aprinse una. Pentru el, toate astea reprezentau o parte din viaţa pe picior mare, o mostră tipică a ceea ce ar trebui să fie o astfel de viaţă în întregul ei. Drouet nu era cine ştie ce băutor, şi nici un om cu multe parale, dar jinduia după o formă superioară de existenţă, aşa cum o concepea mintea lui, şi astfel de gesturi făceau parte, pentru el, din acest gen de viaţă. Restaurantul Rector's, cu pereţii şi pardoseala lui de marmură lucioasă, luminile lui orbitoare, cu multele porţelanuri şi argintărie afişate şi, mai ales, cu faima lui de local al actorilor şi al liber-profesioniştilor, îi părea locul cel mai potrivit de frecventat pentru cineva care izbutise în viaţă. Îi plăceau hainele frumoase, mâncarea bună şi mai cu seamă tovărăşia şi cunoştinţa oamenilor care izbutiseră a face carieră. Când lua masa aici, îl încerca un sentiment de satisfacţie, ştiind că actorul Joseph Jefferson obişnuia să vină în acelaşi local sau că Henry E. Dixie, un alt cunoscut actor al zilei, se afla la câteva mese mai încolo. La

Rector's putea oricând să aibă această satisfacţie, căci acolo veneau politicieni, agenţi de bursă, actori, unii feciori de bani gata cunoscuţi în oraş, care cu toţii beau şi mâncau în larma discuţiilor obişnuite. Şi cutare e aici, iată o observaţie des auzită printre aceşti domni, mai cu seamă printre aceia care nu atinseseră încă, dar sperau să atingă, ameţitoarea culme de a putea mânca aici cheltuind din gros.

— Nu mai spune! era replica obişnuită.

— Ce, nu ştiai? Cum, dar e director al Operei Mari!

Când asemenea cuvinte treceau pe lângă urechile lui Drouet, el se îndrepta mai ţeapăn în scaun şi mânca cu o plăcere sporită. De avea vanitate, aici îi sporea, de avea ambiţie, aici îi era aţâţată. Şi el va fi odată în stare să-i uluiască pe cei din jur fluturând un teanc de bancnote. Deocamdată, doar putea mânca împreună cu ei.

Slăbiciunea lui pentru barul din strada Adams al firmei Fitzgerald & Moy avea aceeaşi sursă. Din punctul de vedere al celor din Chicago, era un local de o splendoare nemaipomenită. Ca şi la restaurantul Rector's, una dintre podoabe era o lumină orbitoare, răspândită de candelabre bogate. Pardoseala era din plăci de ceramică în culori vii, pereţii – o îmbinare de lemn scump, lucios, de culoare închisă, care reflecta lumina şi de stuc colorat, care da sălii o înfăţişare foarte somptuoasă. Barul lung era o vâlvătaie de lumini, lemnărie lucioasă, sticlărie colorată şi şlefuită şi sticle multe, în forme fanteziste. Era incontestabil un local de prim rang, cu separeuri elegante, cu vinuri rare şi cu un sortiment de băuturi neîntrecut în ţară.

La restaurantul Rector's îl întâlnise Drouet pe domnul C. N. Hurstwood, director al barului Fitzgerald & Moy. Se vorbea despre el ca despre un bărbat care reuşise în viaţă, fiind un personaj cunoscut în oraş. Ca înfăţişare, Hurstwood corespundea acestei reputaţii: sub patruzeci de ani, viguros şi trupeş, energic, părea un om dintr-o bucată, un tip de încredere, impresie ce se datora în parte hainelor elegante, lenjeriei impecabile, bijuteriilor şi, mai cu seamă, importanţei ce şi-o da el însuşi.

Drouet pricepu de îndată că acest om merită să fie cunoscut şi mai târziu fu bucuros nu numai să-l întâlnească, dar să se şi ducă la barul din strada Adams ori de câte ori avea chef să bea sau să fumeze o ţigară.

Hurstwood era, în felul lui, o figură interesantă. Priceput şi isteţ în multe lucruri mărunte, ştia să facă o impresie bună. Funcţia sa directorială era destul de importantă, un fel de conducere şi supraveghere generală, impunătoare, dar fără amestec financiar. Se ridicase prin perseverenţă şi sârguinţă, în ani îndelungaţi de muncă, de la poziţia de chelner la tejgheaua unei cârciumi de rând, la înălţimea celei de acum. Avea o cameră mică de lucru, amenajată din lemn de cireş lustruit şi fier forjat; acolo, într-un birou american, ţinea conturile destul de simple ale localului, privind proviziile comandate sau necesare. De principalele treburi de conducere, precum şi de cele financiare, se ocupau patronii, domnii Fitzgerald şi Moy, şi un casier, care mânuia banii ce intrau în casă.

Cea mai mare parte din timp se plimba prin local, îmbrăcat în haine excelent croite, din stofă străină, purtând un briliant în deget, un frumos diamant albastru înfipt în cravată, o vestă bătătoare la ochi, într-un desen modern, şi un lanţ de ceas din aur masiv de care atârnau o amuletă cizelată şi un ceas de cea mai nouă fabricaţie, gravat după ultima modă. Îi ştia pe nume şi saluta cu familiaritate sute de actori, politicieni, comercianţi şi toată galeria de personaje marcante ale oraşului, ceea ce contribuise în mare măsură la succesul său. Avea o scală subtil gradată de la cordialitate la prietenie, ce mergea crescând de la un „Bună seara“ spus funcţionarilor şi secretarilor de birou cu cincisprezece dolari pe săptămână, care vizitau des barul şi-şi dădeau seama de importanţa sa, până la: „Salutare scumpule! Ce mai faci?“, cu care-şi întâmpina cunoscuţii celebri sau bogaţi, înclinaţi să fie prietenoşi cu el. Exista totuşi o categorie de oameni, prea bogaţi, cu prea mare faimă sau ajunşi la o situaţie prea înaltă pentru ca el să-şi poată permite să-i întâmpine cu familiaritate. Cu aceştia era plin de tact profesional, lua

o atitudine gravă şi demnă, dovedindu-şe respectul prin care trebuia să-şi atragă bunele lor sentimente, fără a-şi prejudicia, prin aceasta, propriul comportament şi opiniile sale. Mai erau, în cele din urmă, câţiva „băieţi buni“ care îl admirau şi se adunau în jurul lui. Nici bogaţi, nici săraci; nu erau celebri, nici nu izbutiseră cine ştie ce în viaţă; cu ei se simţea între egali, era firesc şi prietenos. Erau cei cu care obişnuia să stea de vorbă cel mai mult şi mai serios. Îi plăcea să iasă în lume din când în când şi să petreacă, să meargă la curse, la teatre, la distracţiile sportive organizate de unele cluburi. Ţinea un docar cu un cal, avea soţie şi doi copii, care se lăfăiau într-o casă drăguţă din partea de nord a oraşului, lângă parcul Lincoln. Într-un cuvânt, era un exemplar cât se poate de acceptabil din marea clasă superioară americană, întâia treaptă sub cei extrem de bogaţi.

Hurstwood îl găsea pe Drouet simpatic. Firea lui veselă, îmbrăcămintea lui elegantă şi modernă îi plăceau. Ştia că Drouet nu e decât comis-voiajor şi asta de puţină vreme, dar firma Bartlett, Carryoe & Co. era importantă şi prosperă şi Drouet avea o situaţie bună. Hurstwood îl cunoştea foarte bine pe Carryoe. Băuseră uneori un pahar, laolaltă cu alţii, când se amestecau grupurile şi conversaţia devenea generală. Drouet poseda ceea ce e de folos în meseria lui, un oarecare simţ al umorului şi, când se ivea ocazia, ştia să spună o anecdotă bună. Se pricepea să discute cu Hurstwood despre curse de cai, să povestească lucruri interesante ce i se întâmplaseră şi episoade amuzante din aventurile sale cu femei, să dea informaţii despre situaţia pieţei în oraşele pe care le vizita. Astfel, izbutea aproape totdeauna să se facă plăcut. În seara aceasta era deosebit de bine dispus, deoarece raportul său către întreprindere fusese comentat favorabil, noua sa colecţie de mostre era întocmită mulţumitor şi i se fixase itinerariul pentru următoarele şase săptămâni.

— Ei, şi ce mai faci, Charlie dragă? îl întâmpină Hurstwood, când Drouet intră în local, pe la ora opt. Cum îţi merge? Sala era plină de lume.

Strălucind de bunăvoinţă, Drouet îi strânse mâna şi amândoi o luară spre bar.

— Foarte bine.

— Nu te-am văzut de vreo lună şi jumătate. Când ai venit?

— Vineri, zise Drouet. A fost o călătorie foarte plăcută.

— Îmi pare bine, zise Hurstwood, şi în ochii săi negri sclipi o oarecare căldură, înlocuind în parte obişnuita expresie convenţională de bunăvoinţă. Ce bei? adăugă, pe când chelnerul de la bar, în jachetă şi cravată albe ca zăpada, se apleca spre ei dindărătul tejghelei.

— Mentă sec, zise Drouet.

— Şi mie la fel, dar puţin.

— Cât stai în oraş de data asta? se interesă Hurstwood.

— Numai până miercuri. Pornesc în sus, spre St. Paul.

— Sâmbătă a fost pe-aici George Evans, spunea că te-a văzut săptămâna trecută la Milwaukee.

— Da, l-am văzut pe George, replică Drouet. Straşnic băiat, nu? Am petrecut de minune împreună.

Chelnerul aşeză în faţa lor paharele şi sticla. Turnară băutura în timp ce vorbeau, Drouet umplându-şi paharul până la o treime, cum era considerat corect, Hurstwood punând doar o picătură şi subţiind-o cu apă minerală.

— Ce-i cu Carryoe? întrebă într-o doară Hurstwood. Nu l-am mai văzut pe-aici de două săptămâni.

— E pe dric! exclamă Drouet. E putred de gută!

— A făcut o groază de parale la vremea lui, nu-i aşa?

— Cu toptanul, răspunse Drouet. Da' nu mai are mult de trăit. Aproape că nici nu mai dă pe la birou.

— N-are decât un singur băiat, aşa-i? întrebă Hurstwood.

— Da, din cei care toacă rapid, râse Drouet.

— Cred totuşi că n-o să poată duce de râpă întreprinderea, o să aibă grijă ceilalţi asociaţi.

— Nu, n-are să-i meargă, aşa cred şi eu.

Hurstwood sta în picioare, cu haina deschisă, cu degetele mari vârâte în buzunare; lumina îi scotea în evidenţă cu o plăcută claritate bijuteriile şi inelele. Era imaginea bunăstării şi a gustului rafinat.

Celui căruia nu-i place să bea şi e înzestrat cu un fel de a gândi mai serios, o astfel de încăpere plină de forfotă, de flecăreală şi scânteiere trebuie să-i pară o anomalie, un bizar comentariu la adresa firii omeneşti şi a vieţii. Aici vin moliile, în nesfârşit convoi, să se scalde în lumina flăcării. Nimeni nu-şi poate justifica în chip inteligent prezenţa într-un astfel de loc prin discuţiile pe care le aude acolo. Pare limpede că cei ce-ar avea de urzit planuri, ar alege locuri mai izolate, că politicienii nu s-ar aduna laolaltă aici, unde cei isteţi pot trage cu urechea, decât pentru a discuta lucruri fără nicio importanţă. Nici setea nu prea e o justificare, căci cei mai mulţi care frecventează aceste localuri luxoase n-au patima băuturii. Totuşi, faptul că bărbaţii se adună aici, că stau la taifas, că le place să vină aici şi să se înghesuie, trebuie să aibă anumite temeiuri. Este evident că un straniu mănunchi de patimi şi dorinţe nelămurite dă naştere unei atât de ciudate instituţii sociale, căci altminteri n-ar exista.

Drouet, de pildă, era la fel de mult ademenit de dorul de a putea petrece, cât şi de dorinţa de a se remarca printre cei mai sus-puşi decât el. Numeroşii cunoscuţi întâlniţi aici intrau în acest loc fiindcă jinduiau, poate fără să-şi dea seama, după societatea strălucitoare, după atmosfera înconjurătoare. Toate aceste manifestări puteau fi considerate, la urma urmei, drept un semn al unei rânduieli sociale superioare, căci nu era nimic rău în dorinţele pe care şi le satisfăceau aici, deşi ele ţineau de simţuri. Contemplarea unei încăperi preţios împodobită nu poate pricinui niciun rău. Cel mai primejdios efect ar putea fi aţâţarea ambiţiei firilor materialiste de a-şi clădi viaţa pe o temelie la fel de strălucită. În ultimă analiză, cu greu s-ar putea da vina pe decorul luxos, ci mai curâd pe tendinţa înnăscută a caracterelor respective. Faptul că un astfel de cadru poate stârni în cei mai puţin elegant îmbrăcaţi dorinţa de a-i imita

pe cei mai luxoşi, poate fi atribuit greşitei râvne a firilor astfel predispuse. Faceţi abstracţie de elementul alcool, atât de insistent şi de exclusiv condamnat, şi nimeni nu va mai putea nega frumuseţea şi însufleţirea ce ar rămâne. Dovadă stă plăcerea cu care sunt privite restaurantele noastre moderne, frecventate de lumea elegantă.

Dar toate acestea există: sălile strălucitoare, lumea extrem de elegantă şi avidă, palavrele meschine şi egocentrice, denotând o gândire dezordonată, care rătăceşte la voia întâmplării, setea de lumină, exhibiţie şi lux; toate acestea nu se poate să nu-i pară ciudate şi bătătoare la ochi celui ce se află afară, sub senina lucire a stelelor veşnice. Noaptea, sub stele, în bătaia vântului, cât de artificială pare floarea ce înfloreşte aici, o ciudată, scânteietoare floare de noapte, o floare a plăcerii, cu parfum ameţitor, atrăgând insectele, o floare otrăvită de insecte.

— Îl vezi pe individul care intră acum? zise Hurstwood, aruncând o privire unui domn care tocmai intrase pe uşă, purtând un joben şi un veston Prince Albert; avea obrajii dolofani şi roşii ai unuia care mănâncă bine.

— Nu, unde? întrebă Drouet.

— Uite, spuse Hurstwood, arătând din priviri direcţia, cel de colo, cu joben.

— A, da, zise Drouet, prefăcându-se acum că nu se uită într-acolo. Cine e?

— Ăsta-i Jules Wallace, spiritistul.

Drouet îl urmări din ochi, cu mult interes.

— Nu ţi se pare că nu prea are aerul unuia care vede spirite?

— Ştiu şi eu, răspunse Hurstwood. Are însă bani, şi făcu aproape imperceptibil cu ochiul.

— Nu prea cred eu în d'alde astea, zise Drouet. Dumneata crezi?

— Poţi să ştii? zise Hurstwood. S-ar putea să fie ceva. Pe mine, unul, nu mă interesează. Ca să nu uit te duci undeva astă seară?

— La *Groapa din pământ,* zise Drouet, numind comedia de mare succes a zilei.

— Atunci ar fi bine s-o iei din loc. E opt şi jumătate, zise Hurstwood, scoţând ceasul.

Mulţimea se rărise văzând cu ochii, unii plecau la teatre, alţii către cluburile lor, iar alţii se îndreptau către cea mai fascinantă dintre plăceri (cel puţin pentru tipul de bărbat prezent acolo): femeile.

— Da, mă duc, zise Drouet.

— Treci pe-aici după spectacol. Am ceva să-ţi arăt, îi spuse Hurstwood.

— Bine, zise Drouet, încântat.

— N-ai niciun angajament pentru astă-seară?

— Nimic.

— Ei, atunci treci pe-aici.

— Vineri, când veneam încoace, am dat peste o bomboană de fetiţă în tren. Aşa e, zău, trebuie să mă duc să-i fac o vizită până nu plec iar.

— A, mai las-o-ncolo, îşi dădu cu părerea Hurstwood.

— Ascultă ce-ţi spun, e nostimă foc, stărui Drouet, căutând să-şi impresioneze prietenul.

— Te văd la douăsprezece, îi aminti Hurstwood.

— Bine, răspunse Drouet, îndreptându-se către ieşire.

Astfel fu zvârlit ca o minge, în joacă, numele lui Carrie, în acest loc cum nu se poate mai frivol şi mai vesel, şi asta tocmai în clipa în care mica truditoare gemea la gândul sorţii ei nedrepte, aproape inseparabil legată de primele faze ale vieţii pe care o trăise până atunci.

Capitolul 6

MAŞINA ŞI FECIOARA: UN CAVALER AL ZILELOR NOASTRE

În locuinţa surorii sale, Carrie observă în acea seară un nou aspect al atmosferei ce domnea aici. Faptul că apartamentul era neschimbat, pe când sentimentele ei erau altele, o făcu să cunoască mai bine caracterul acestui joc. Judecând după buna dispoziţie arătată de Carrie la început, Minnie se aştepta să-i povestească lucruri destul de îmbucurătoare. Hanson presupunea că fata trebuie să fie mulţumită.

— Ei, întrebă el, când intră din hol, în îmbrăcămintea lui de lucru, privind-o pe Carrie prin uşa sufrageriei, cum ţi-a mers?

— Ah, spuse Carrie, e cam greu. Nu-mi place.

Avea ceva în înfăţişarea ei care arăta mai limpede decât orice vorbe că era obosită şi dezamăgită.

— La ce te-au pus să lucrezi? întrebă Hanson, zăbovind o clipă înainte de a se îndrepta spre baie.

— La o maşină, răspunse Carrie.

Se vedea bine că nu-l interesa prea mult, ci doar din punctul de vedere al bunului mers al gospodăriei. Era oarecum iritat că norocul nu-i scosese în cale lui Carrie ceva care să-i fie pe plac.

Minnie îşi vedea de treabă cu mai puţină bună dispoziţie de când se întorsese soră-sa. Sfârâitul cărnii în tigaie nu i se mai părea la fel de plăcut de când Carrie îşi rostise nemulţumirea. Pentru biata fată, singura alinare după toată această zi ar fi fost un cămin plăcut, o primire înţelegătoare, o cină veselă şi cineva care să-i spună „Ei, lasă, mai rabdă puţin. Ai

să găseşti ceva mai bun". Dar tot ce-o întâmpina aici avea gust de cenuşă. Începu să-şi dea seama că îi considerau plângerea neîndreptăţită şi că se aşteptau să lucreze înainte fără a crâcni. Ştia că urma să plătească patru dolari pentru masă şi casă şi i se păru că alături de aceşti oameni o aştepta un trai nespus de searbăd şi întunecat.

Minnie nu era o prietenă pentru sora ei mai mică, femeia îmbătrânise prea mult. Gândurile-i aşezate se adaptaseră cu gravitate stării sale. Iar Hanson, de avea cumva gânduri plăcute sau sentimente vesele, ştia să le ascundă, ca şi cum tot ce se petrecea în mintea lui n-ar fi avut nevoie de vreo expresie fizică. Era calm ca o odaie nelocuită. Carrie, pe de altă parte, avea sânge tânăr şi oarecare imaginaţie. Ziua primei iubiri, gingăşiile dragostei, pentru ea erau încă ascunse în viitor. Se putea gândi la o mulţime de lucruri pe care i-ar fi plăcut să le facă, la rochii pe care i-ar fi plăcut să le poarte, la locuri unde i-ar fi plăcut să meargă. Iată lucrurile care o preocupau, iar faptul că nu se găsea nimeni aici care să-i evoce aceste preocupări sau să le primească, dovedind o minimă înţelegere, îi dădea mereu senzaţia unei împotriviri.

Depănând şi lămurindu-şi întâmplările zilei, uitase că s-ar fi putut să vină Drouet. Acum, când vedea cât de puţină înţelegere aveau sora şi cumnatul ei, spera că el nu va veni. Nu ştia exact ce ar fi putut face sau spune, presupunând că ar fi vizitat-o. După cină îşi schimbă rochia. Îngrijit îmbrăcată, era acum o fată drăgălaşă, cu ochi mari şi gură tristă. Chipul ei exprima un amestec de aşteptare, nemulţumire şi descurajare. Se mai învârti o vreme încoace şi încolo şi, după ce aşezară la loc vasele, mai stătu puţin de vorbă cu Minnie, apoi se hotărî să coboare în faţa porţii. Dacă va veni Drouet, îl va putea întâmpina acolo. Când îşi puse pălăria pentru a se duce jos, faţa păru a i se mai lumina puţin.

— Carrie nu-i prea mulţumită de slujba pe care şi-a găsit-o, îi spuse Minnie bărbatului ei, când acesta intră pentru câteva minute în sufragerie, cu ziarul în mână.

— Ar trebui s-o păstreze o vreme, răspunse Hanson. A coborât?

— Da, zise Minnie.

— În locul tău, aş sfătui-o s-o păstreze. S-ar putea să caute săptămâni întregi fără să mai dea de altceva.

Minnie răspunse că aşa va face, după care Hanson se apucă de citit ziarul.

— În locul tău, mai spuse el într-un târziu, n-aş lăsa-o jos, la poartă. Nu face impresie bună.

— Am să-i spun, zise Minnie.

Forfota străzilor continuă multă vreme s-o intereseze pe Carrie. Nu înceta să se întrebe unde se vor fi ducând oamenii din trăsuri şi care vor fi distracţiile lor. Imaginaţia ei străbătea un domeniu foarte îngust, întorcându-se mereu la bani, înfăţişare, îmbrăcăminte, petreceri. Îi mai trecea prin cap câte o amintire îndepărtată din Columbia City sau o năpădeau gânduri amare în legătură cu întâmplările zilei, dar în genere mica lume din jur îi absorbea atenţia.

Pe când stătea acolo, Hanson coborî să cumpere o pâine de la brutăria de jos. Apartamentul lor se afla la etajul al treilea. Carrie nu-l văzu decât când ajunse chiar lângă ea.

— Mă duc după pâine, fu tot ce-i spuse, în şoaptă.

În clipa aceea se dovedi puterea de transmitere a gândului. Deşi Hanson coborâse într-adevăr după pâine, era preocupat să vadă şi ce face Carrie. De îndată ce se apropiase de ea cu acest gând, fata îl simţise. Fireşte că nu-şi dădea seama cum ajunsese la concluzia asta, dar nu mai puţin adevărat era că în exact acea clipă se ivi în sufletul ei cea dintâi pornire conştientă de antipatie faţă de dânsul. Acum ştia bine că nu-i place acest om. Avea o fire bănuitoare.

Adesea un gând schimbă înfăţişarea lumii. Cursul gândurilor fiindu-i tulburat, nu mult după ce Hanson suise scările îl urmă şi ea. Îşi dăduse seama, pe măsură ce treceau sferturile de oră, că Drouet nu va veni şi era puţin contrariată. Avea oarecum sentimentul că a fost părăsită, că nu preţuia îndeajuns

pentru el. Se întoarse în apartamentul lor unde era linişte deplină. Minnie cosea la lumina unei lămpi de masă. Hanson se culcase. Copleşită de oboseală şi dezamăgire, Carrie spuse doar că se duce şi ea să se culce.

— Da, ai face bine. Ştii că trebuie să te scoli devreme.

Dimineaţa nu fu mai plăcută. Hanson tocmai plecase când intră Carrie, venind dinspre camera ei. În timp ce-şi beau ceaiul, Minnie încercă să stea de vorbă cu soră-sa, dar nu prea găseau subiecte de interes comun. Ca şi în dimineaţa trecută, Carrie merse pe jos până în cartierul comercial, căci începea să-şi dea seama că cei patru dolari şi jumătate nu-i vor ajunge nici măcar pentru tramvai după ce-şi va fi plătit întreţinerea. Părea un aranjament mizerabil. Dar, cum se întâmplă totdeauna, lumina dimineţii topi primele griji şi îndoieli ale zilei.

La fabrica de încălţăminte, Carrie petrecu o zi lungă, care o istovi totuşi în mai mică măsură decât precedenta, dar care i se înfăţişă sub un aspect oarecum nou. Supraveghetorul-şef, făcându-şi turul de inspecţie, se opri la maşina ei.

— Dumneata de unde ai venit?

— Domnul Brown m-a angajat, răspunse ea.

— Da, aşa, el te-a angajat? Ai grijă să meargă treaba.

Fetele de la maşini îi făcură o impresie proastă. Păreau mulţumite cu soarta lor şi, într-un anume sens, erau cât se poate de banale. Carrie avea mai multă imaginaţie decât ele. Nu era învăţată cu limbajul lor de mahala. În materie de îmbrăcăminte avea un gust înnăscut, mult mai ales decât al lor. Îi era silă s-o audă pe fata de lângă ea, înăsprită de viaţă. O auzi spunându-i vecinei:

— Am s-o dau dracului de treabă. Cu leafa asta de mizerie, dacă mai stau şi târziu noaptea, îmi ruinez de tot sănătatea.

Cu bărbaţii, fie tineri, fie bătrâni, erau foarte slobode şi se hârjoneau cu grosolănie, ceea ce la început o stânjenea pe Carrie. Văzu că era considerată de aceeaşi teapă cu ele şi i se vorbea ca atare.

— Hei, i se adresă în pauza de prânz unul dintre bărbaţii cu mâini groase, care lucrau la pingele, eşti pe cinste, păpuşico!

Se aştepta, desigur, să audă obişnuitul: „Hai, cară-te!". Când Carrie se depărtă de el fără să-i răspundă nimic, omul se fâstâci şi se retrase, rânjind stingherit.

În acea seară se simţi şi mai singură acasă, atmosfera mohorâtă de acolo era tot mai greu de îndurat. Îşi dădea seama că soţii Hanson nu se întâlneau cu prietenii decât arareori sau chiar niciodată. Pe când stătea la poarta casei şi privea afară, îndrăznise să facă vreo câţiva paşi în jur. Mersul ei graţios şi leneş atrăsese atenţia, o atenţie supărătoare, dar obişnuită. Fu cam uluită de îndrăzneala unui bărbat bine îmbrăcat, de vreo treizeci de ani, care trecea pe stradă; când o privi, încetini pasul, se uită înapoi şi spuse:

— Ai ieşit să te plimbi niţel astă-seară?

Carrie îl privi nespus de mirată, apoi găsi destulă prezenţă de spirit pentru a-i răspunde:

— Nu vă cunosc. Şi, întorcându-i spatele, o luă din loc.

— A, nu face nimic, spuse celălalt, cu amabilitate.

Carrie nu-i mai răspunse, ci porni grăbită spre casă, cu răsuflarea tăiată. Desluşise în privirea acelui om ceva care o speriase.

Restul săptămânii se scurse cam în acelaşi fel. În vreo două seri se simţi prea obosită pentru a se întoarce pe jos acasă şi cheltui bani cu tramvaiul. Nu era prea rezistentă şi, din pricină că şedea mult aplecată, o durea spatele. Într-o seară se culcă înaintea lui Hanson.

Transplantarea nu dă totdeauna rezultate bune nici la flori, nici la fetele tinere. Chiar pentru continuarea unei creşteri normale e nevoie uneori de un teren mai fertil, de o atmosferă mai prielnică. Ar fi mers mai bine dacă aclimatizarea s-ar fi făcut treptat, într-un chip mai puţin rigid. Ar fi fost mai bine pentru ea să nu fi găsit atât de repede o ocupaţie şi să fi văzut mai de aproape oraşul, pe care era neîncetat preocupată să-l cunoască.

În prima dimineață ploioasă, constată că nu are umbrelă. Minnie îi împrumută o umbrelă uzată de-a ei. Din vanitate, Carrie se necăji când o văzu și se duse la unul din marile magazine universale și-și cumpără o umbrelă, epuizând un dolar și un sfert din micul ei capital.

— De ce-ai făcut asta, Carrie? o întrebă Minnie, când o văzu cu umbrela.

— Fiindcă-mi trebuia, spuse Carrie.

— Fată fără minte!

Deși nu-i răspunse, îi fu necaz pe soră-sa. N-avea de gând să fie o biată lucrătoare de atelier ca toate celelalte și nu vedea de ce soră-sa și cumnatu-său ar gândi astfel despre dânsa.

În prima sâmbătă seara, Carrie își plăti întreținerea: patru dolari. Minnie avu o zvâcnire a conștiinței când luă banii, dar dacă ar fi primit mai puțin, n-ar fi știut cum să se justifice față de Hanson. Acest om de treabă dădu, din ziua aceea, cu un zâmbet de satisfacție, exact patru dolari mai puțin pentru cheltuielile gospodăriei. Se gândea să mărească ratele către întreprinderea de Construcții pe Credit. Cât despre Carrie, ea se frământa să găsească soluția cum să-și procure îmbrăcămintea și distracțiile cu cincizeci de cenți pe săptămână. Atâta mai suci și răsuci această întrebare în mintea ei, până ajunse la un stadiu de rebeliune.

— Mă duc să mă plimb nițel pe stradă, spuse Carrie.

— În locul tău nu m-aș duce, spuse Minnie.

— Vreau să văd ceva, zise Carrie și, după tonul fetei, își dădură seama pentru prima oară că nu se simțea bine când se afla împreună cu ei.

— Ce-i cu ea? întrebă Hanson când Carrie se duse în odaia din față să-și ia pălăria.

— Nu știu, zise Minnie.

— De, s-ar cuveni să fie mai înțeleaptă și să nu se plimbe singură.

Până la urmă, Carrie nu se îndepărtă prea mult. Se întoarse și stătu la poartă. A doua zi se duseră la plimbare în parcul

Garfield, dar lui Carrie nu-i făcu plăcere. Îşi dădea semna că e prea prost îmbrăcată. În ziua următoare, în atelier, auzi fetele povestind cu multă vervă şi imaginaţie despre distracţiile lor obişnuite. Petrecuseră, fuseseră fericite. În câteva rânduri plouă şi trebui să cheltuiască cu tramvaiul. Într-o seară ploaia o udă până la piele, în timp ce se grăbea să prindă tramvaiul spre strada Van Buren. Toată seara aceea şezu singură la fereastra odăii din faţă, privind gânditoare în stradă, unde luminile se răsfrângeau în caldarâmul ud. Avea destulă imaginaţie pentru a fi amărâtă.

Sâmbăta următoare plăti iar patru dolari şi, deznădăjduită, vârî în buzunar cei cincizeci de cenţi ce-i rămâneau. Începuse să stea de vorbă cu unele dintre fetele de la atelier. Află astfel că din ce câştigau puteau cheltui pentru propriile nevoi mai mult decât dânsa. Aveau prieteni care le duceau să se distreze, tineri pe care, de când cu experienţa ei cu Drouet, Carrie îi considera mai de soi. Ajunse să nu-i mai poată suferi pe băieţandrii prostănaci de la fabrică. Printre ei nu era niciunul cât de cât de soi. Nu le vedea decât înfăţişarea din zilele de lucru.

Veni o zi când peste oraş suflă cel dintâi vânt vestitor al iernii. Gonea norii pufoşi pe cer, trăgea dâre lungi şi subţiri de fum din coşurile înalte, se învolbura în pale aprige şi neaşteptate pe străzi şi pe la colţuri. Pentru Carrie se ridică acum problema îmbrăcămintei de iarnă. Ce era de făcut? N-avea nicio haină mai călduroasă, nici pălărie, nici ghete. Îi eră greu să discute cu Minnie despre asta, dar în cele din urmă îşi luă inima în dinţi.

— Nu ştiu cum o să fac rost de îmbrăcăminte, spuse într-o seară, pe când şedeau împreună. Îmi trebuie o pălărie.

Minnie luă o înfăţişare gravă.

— De ce nu-ţi păstrezi o parte din bani, ca să-ţi cumperi? spuse ea, întrebându-se însă cu îngrijorare cum se va descurca fără banii pe care-i primea de la Carrie.

— Aşa aş face, o săptămână, două, dacă n-ai nimic împotrivă.

— Ai putea să dai doi dolari?

Carrie încuviinţă degrabă, bucuroasă să curme situaţia neplăcută şi simţindu-se generoasă acum, că vedea o ieşire. Cu moralul restabilit, începu să facă socoteli. Îi trebuia mai întâi de toate o pălărie. Nu află niciodată cum îi explicase Minnie lui Hanson situaţia. El nu pomeni o vorbă, dar în atmosferă pluteau gânduri care lăsau în urma lor senzaţii neplăcute.

Noul aranjament poate că i-ar fi fost de folos, dacă nu intervenea boala. Într-o după-amiază, pe când Carrie umbla tot fără jachetă, prinse a sufla un vânt rece, după ploaie. Ieşise din atelierul încălzit pe la şase şi când o izbise vântul începuse să tremure. În dimineaţa următoare strănuta; plecând de acasă, răceala se înrăutăţi. În cursul zilei începură s-o doară oasele şi se simţea buimacă. Spre seară era bolnavă de-a binelea. Când ajunse acasă, n-avea pic de poftă de mâncare. Minnie băgă de seamă cât era de abătută şi o întrebă ce are.

— Nu ştiu, răspunse Carrie, mi-e tare rău.

Nu se dezlipea de sobă, îi clănţăneau dinţii şi se simţea cât se poate de rău când se duse la culcare. Dimineaţa următoare avea febră mare de tot.

Minnie era foarte amărâtă din pricina asta dar continua să se arate plină de bunăvoinţă. Hanson spuse că poate ar fi mai bine ca fata să se întoarcă la părinţi pentru câtva timp. După trei zile, când se sculă din pat, era de la sine înţeles că-şi pierduse slujba. Se apropia iarna, îmbrăcăminte călduroasă nu avea şi, pe deasupra, mai rămăsese şi fără lucru.

— Ştiu şi eu, spuse ea. Să mă duc în oraş luni, să văd dacă nu găsesc ceva.

Străduinţele ei fură şi mai prost răsplătite în această nouă încercare. N-avea nicio haină potrivită pentru toamnă. Ultimii bani şi-i cheltuise pe o pălărie. Timp de trei zile umblă de colo până colo, pierzându-şi tot curajul. Atmosfera din casa soră-sii deveni curând de neîndurat. În fiece seară îi era groază când se gândea că trebuie să se înapoieze acolo. Hanson era atât de

rece! Ştia că situaţia asta nu mai putea dura multă vreme. Va trebui să renunţe şi să se întoarcă la Columbia City.

În cea de-a patra zi rămase toată ziua în oraş; împrumutase zece cenţi de la Minnie pentru prânz. Umblase după lucru prin locurile cele mai modeste, fără niciun succes însă. Se oferise chiar şi ca chelneriţă într-un mic restaurant unde văzuse un anunţ în geam, dar aveau nevoie de o fată cu experienţă. Din cale-afară de abătută, înainta prin şuvoiul compact de oameni necunoscuţi. Deodată o mână o apucă de braţ şi o răsuci.

— Extraordinar! exclamă un glas. Din prima ochire îl recunoscu pe Drouet. Faţa lui rumenă strălucea de bucurie. Era întruchiparea luminii şi a bunei dispoziţii. Ce mai faci, Carrie? Păpuşico! Pe unde umbli?

Carrie zâmbi sub această irezistibilă revărsare de bunăvoinţă şi voioşie.

— Am ieşit după treburi.

— Închipuie-ţi că te-am zărit de peste drum, de colo. Mi s-a părut că eşti dumneata. Tocmai aveam de gând să-ţi fac o vizită. Ia spune, ce mai faci?

— Sunt bine, răspunse Carrie zâmbind.

Drouet o privi cu atenţie şi văzu că nu prea arăta grozav.

— Aşa, spuse el, mi-ar plăcea să stăm de vorbă. Te duci undeva anume?

— Nu, acuma nu, zise Carrie.

— Hai să mergem să mâncăm ceva în oraş, dom'le! Ce mă bucur că te văd!

Parcă i se luase o piatră de pe inimă, atât de bine se simţea în atmosfera de voioşie pe care o emana acest om, în atenţia şi grija cu care o învăluia, de aceea primi bucuroasă propunerea lui, deşi cu oarecare rezervă.

— Haide, spuse el, luând-o de braţ, şi în acest cuvânt era atâta prietenie exuberantă, încât se simţi pătrunsă de căldură până în adâncul inimii.

Merseră pe strada Monroe spre vechiul restaurant Windsor, care pe atunci era un local mare şi confortabil, cu o bucătărie

excelentă şi un serviciu foarte bun. Drouet alese o masă chiar lângă geam, de unde se putea vedea furnicarul străzii. Îi plăcea, pe când mânca, să vadă şi să fie văzut.

— Ei, întrebă după ce-o instală comod pe Carrie şi se aşeză şi el, ce vrei să iei?

Carrie parcurse cuprinzătorul meniu pe care i-l înmână chelnerul, fără să se gândească ce anume să comande; îi era foarte foame şi toate câte le vedea înşirate acolo îi stârneau pofta, dar preţurile mari o uluiau. „Pui de primăvară pane, şaptezeci şi cinci. Muşchi cu sos *champignons,* unu douăzeci şi cinci". Auzise vag despre astfel de mâncăruri dar i se părea ciudat să comande după o listă.

— Las' că aranjez eu! exclamă Drouet. Pst! Chelner!

Chelnerul în raionul căruia era masa lor, un negru cu pieptul vânjos şi faţa rotundă, se apropie şi-şi plecă urechea.

— Da, domnule, încuviinţă negrul, dând din cap.

— Muşchi cu sos *champignons,* spuse Drouet. Roşii umplute.

— Da.

— Cartofi noi, prăjiţi.

— Sparanghel.

— Prea bine.

— Şi cafea.

Drouet se întoarse către Carrie:

— N-am luat nimic în gură de azi-dimineaţă. Adineauri am sosit de la Rock Island. Tocmai mă duceam să mănânc când te-am zărit. Carrie nu contenea să zâmbească. Ce-ai mai făcut? continuă el. Povesteşte-mi tot. Cum îi merge surorii dumitale?

— E bine, răspunse Carrie la ultima întrebare.

El o privi cercetător.

— Ia spune-mi, întrebă apoi, nu cumva ai fost bolnavă?

Carrie dădu din cap.

— Ei! Se poate una ca asta? Mai mare ruşinea! Nu prea arăţi bine. Am văzut eu că eşti cam palidă! Ce-ai făcut?

— Am lucrat, zise Carrie.

— Nu mai spune! Ce anume?

Îi povesti totul.

— Rhodes, Morgenthau & Scott. Păi, cunosc firma asta. Colo sus, în Fifth Avenue, nu-i aşa? E un concern cărpănos. Ce te-a făcut să te angajezi acolo?

— N-am putut găsi altceva, spuse Carrie cu sinceritate.

— Ei, ăsta-i o infamie. N-ar trebui să lucrezi la de-alde ăştia. Au atelierele chiar în spatele magazinului, nu?

— Da, zise Carrie.

— Nu-i o firmă de soi, spuse Drouet. Şi, în tot cazul, n-ar trebui să accepţi o asemenea muncă.

Vorbi cu volubilitate, punând întrebări, dând amănunte despre sine însuşi, spunându-i cât era de bun restaurantul, până când, în cele din urmă, chelnerul veni cu o tavă imensă pe care se îngrămădeau, fierbinţi şi mirosind îmbietor, felurile de mâncare comandate. Drouet excela în arta de a servi. Îl prindea deosebit de bine decorul de damasc alb şi de argintărie al mesei, mânuia cu dibăcie furculiţa şi cuţitul. Pe când tăia carnea, inelele lui parcă vorbeau. Când se întindea să servească din tavă, să rupă pâinea, să toarne cafeaua, costumul lui nou foşnea plăcut. O servi pe Carrie cu o farfurie plină ochi. Transmise trupului ei căldură sufletească, până ce ea deveni cu totul alta. Era cu adevărat „un băiat de viaţă“, cum se obişnuieşte să se spună, şi o captivă cu desăvârşire pe Carrie.

Ea, care se luptase neputincioasă cu norocul, accepta acum cu naturaleţe această întorsătură fericită. Nu se prea simţea la largul ei, dar sala spaţioasă o liniştea şi priveliştea de afară, cu şuvoiul de lume bine îmbrăcată, i părea minunată. „Ah, ce important este să ai bani! Să poţi să vii să mănânci aici! Drouet e probabil bogat. Călătoreşte, poartă un costum atât elegant, e atât de puternic şi mănâncă în asemenea localuri luxoase!“ Părea un bărbat atât de remarcabil, încât Carrie se minuna că-i acordă atenţie şi e atât de prietenos.

— Vasăzică ţi-ai pierdut slujba fiindcă te-ai îmbolnăvit! Şi-acum, ce-ai să faci? întrebă el.

— Să mai caut, şi spunând asta prin ochii ei trecu umbra mizeriei ce-avea să se ţină de urmele ei ca un câine flămând, de îndată ce va ieşi din acest restaurant luxos.

— Aş! nu, degeaba, nu asta trebuie să faci. De când cauţi?

— De patru zile, răspunse ea.

— Auzi dumneata! zise el, ca şi cum s-ar fi adresat cuiva nevăzut. N-ar trebui să accepţi o asemenea muncă. Nu câştigă nimic fetele astea care se angajează ca lucrătoare în ateliere. Şi făcu din mână un gest de dispreţ la adresa lor. Ce, din asta poţi să trăieşti?

Avea o purtare cu adevărat frăţească.

După ce-şi spuse părerea asupra acestui soi de muncă, porni pe altă cale. Carrie era într-adevăr foarte drăguţă. Chiar aşa, în îmbrăcămintea ei sărăcăcioasă, se vedea că are un trup frumos şi nişte ochi mari, cu o expresie fermecătoare. Drouet o privea şi gândurile lui îşi nimereau ţinta, căci ea îi simţea admiraţia, o admiraţie puternic susţinută de generozitatea lui, de buna lui dispoziţie. Simţea că omul acesta îi e simpatic, că ar putea să-i placă mereu. Mai era ceva, chiar mai intens, care vibra în adâncul sufletului ei, ca o coardă ascunsă. Privirile lor se întâlneau mereu şi atunci curentul de simţiri reciproce se stabilea pe deplin.

— De ce nu rămâi în oraş, să mergi cu mine la teatru? spuse el, apropiindu-şi scaunul. Masa nu era prea lată.

— O, nu pot, zise ea.

— Ce faci astă-seară?

— Nimic, răspunse ea, cam sec.

— Nu-ţi place acolo unde stai, nu-i aşa?

— Ştiu şi eu...

— Ce-ai să faci dacă nu găseşti de lucru?

— Bănuiesc c-am să mă-ntorc la Columbia City.

Spusese asta cu un uşor tremur în glas.

Într-un fel, Drouet exercita asupra ei o influenţă destul de puternică. Ajunseră să comunice unul cu altul fără

cuvinte; el îşi dădu seama de situaţia ei, iar ea, de faptul că o înţelegea.

— Nu, zise Drouet, să nu faci una ca asta! În glasul lui se simţea o simpatie sinceră. Lasă-mă să te ajut! Am să-ţi dau nişte bani.

— A, nu! zise ea, rezemându-se de spătarul scaunului.

— Dar ce-ai să te faci? întrebă el.

Ea căzuse pe gânduri şi clătina încet din cap.

Drouet o privi cu destul de multă duioşie pentru un individ ca el. Avea în buzunarul vestei câteva bancnote răzleţe, hârtii de zece dolari. Moi cum erau, le cuprinse fără zgomot între degete şi le mototoli în pumn.

— Haide, am să te-ajut să ieşi la capăt. Ia-ţi ceva de îmbrăcat.

Era prima aluzie pe care o făcea în această privinţă şi Carrie îşi dădea seama cât de nepotrivit era îmbrăcată; în felul lui prea direct de-a fi atinsese coarda cea mai sensibilă. Buzele fetei tremurară uşor.

Mâna i se odihnea pe masă. Erau singuri de tot în colţul lor şi Drouet îşi aşeză mâna lui mare şi caldă peste a ei.

— Haide, Carrie, spuse, cum poţi să te descurci singură? Lasă-mă să te ajut.

Îi strângea mâna cu gingăşie. Ea încercă s-o tragă înapoi. Atunci i-o prinse şi i-o ţinu strâns şi Carrie nu se mai împotrivi. Apoi îi strecură sub palmă bancnotele şi când ea încercă să protesteze, îi şopti:

— Ţi-i împrumut. Nu-i nimic. Ţi-i împrumut.

Până la urmă o convinse. Carrie se simţea acum legată de el printr-un sentiment ciudat. Ieşiră din restaurant; el o însoţi, tot discutând, până departe, în cartierul de sud al oraşului, către strada Polk.

— Nu-i aşa că nu vrei să stai cu oamenii aceia? spuse el la un moment dat, într-o doară. Ea auzi întrebarea, dar nu o impresiona prea mult. Vino mâine în oraş, să mergi cu mine la un matineu. Da?

Carrie se codi câtva timp, dar în cele din urmă primi.

— Să nu mai umbli după slujbă. Să-ţi cumperi o pereche de botine frumoase şi o jachetă.

Până să plece Drouet, aproape că nici nu se gândise la ce complicaţii se expunea. Alături de omul acesta avea şi ea aceeaşi dispoziţie optimistă, găsea fără nicio greutate soluţiile.

— Să nu-ţi pese de cei de-acasă! îi spuse el când îşi luă rămas-bun. Am să te ajut eu.

Carrie se despărţi de Drouet cu sentimentul că un braţ puternic răsărise în faţa ei spre a-i înlătura toate necazurile. Banii pe care îi acceptase erau două bancnote moi, verzi şi frumoase, de câte zece dolari.

Capitolul 7

ISPITA UNEI VIEȚI MAI BUNE: FRUMUSEȚEA VORBEȘTE DE LA SINE

Cei mai mulți dintre oameni vor trebui să se lămurească și să înțeleagă adevăratul sens al banului. Când fiecare va fi conștient din proprie experiență că banul reprezintă ceva care se cuvine fiecăruia din punct de vedere moral și că trebuie acceptat drept energie onest acumulată și nu ca un privilegiu uzurpat, atunci multe din nedreptățile noastre sociale, religioase și politice vor lua sfârșit pentru totdeauna. Cât despre Carrie, ea nu avea decât o idee vagă și comună despre însemnătatea morală a banului. Vechea definiție: „Banii sunt ceva ce au toți ceilalți și trebuie să am și eu", ar fi exprimat cum nu se poate mai bine opinia ei în această privință. Ținea acum în mână două bancnote moi, verzi, de câte zece dolari și se simțea infinit mai bine știind că le are. Acești bani însemnau prin ei înșiși o putere. Cineva cu felul ei de a gândi ar fi fost mulțumit să fie părăsit pe o insulă pustie, cu o grămadă de bani; numai după ce-ar fi îndurat îndelung foamea, ar fi învățat că în unele cazuri banul poate să nu aibă nicio valoare. Dar nici atunci n-ar fi dobândit conștiința valorii lui relative; singurul gând i-ar fi fost, fără îndoială, regretul de a poseda atâta putere fără s-o poată folosi.

Mergând înainte, după ce se despărțise de Drouet, biata fată tremura de emoție. Într-o oarecare măsură se simțea rușinată că se arătase atât de slabă încât primise banii, dar avea o nevoie atât de cumplită de ei, încât tot se bucura. Va avea în sfârșit, o

jachetă nouă, frumoasă! Îşi va lua şi ciorapi, o fustă, şi aşa mai departe, până ce, aşa cum se întâmplase şi cu salariul pe care contase, dorinţele ei întrecură de două ori puterea de cumpărare a hârtiilor ce le avea în mână.

În sufletul ei se născuse o adevărată stimă faţă de Drouet. Pentru Carrie, şi de fapt pentru toată lumea, el era un om drăguţ, cu inima simţitoare. Nu urmărea nimic rău. Îi dăduse bani fiindcă avea suflet bun, fiindcă înţelegea nevoia în care se găsea Carrie. N-ar fi dat aceeaşi sumă unui tânăr sărman, dar era firesc ca soarta unui tânăr sărman să nu-l mişte la fel ca aceea a unei fete sărace. Feminitatea ei îi influenţa sentimentele. Purtarea lui izvora dintr-o dorinţă înnăscută. Totuşi, oricărui cerşetor care şi-ar fi ridicat ochii spre el şi i-ar fi spus: „Fie-vă milă, domnule, mor de foame!“ Drouet i-ar fi dat bucuros ceea ce se consideră firesc să se dea unui *cerşetor* şi nu s-ar mai fi gândit la asta. N-ar fi făcut niciun fel de analize şi de consideraţii filozofice. Mintea lui nu cunoştea de altfel procese care să fi meritat asemenea denumiri. Cu hainele lui bune şi cu sănătatea lui robustă, nu era decât un fluture zglobiu, atras de lumină; în caz că şi-ar fi pierdut situaţia, că s-ar fi abătut asupra lui unele din acele forţe care încurcă şi zădărnicesc eforturile oamenilor, ar fi fost la fel de neajutorat ca şi Carrie, la fel de neajutorat şi demn de milă, dacă vreţi, ca şi ea.

Iar cât priveşte faptul că urmărea femeile, Drouet nu le voia răul, de vreme ce nici prin gând nu-i trecea că legătura ce spera s-o întreţină cu ele le-ar fi putut fi dăunătoare. Îi plăcea să facă avansuri femeilor, să le vadă cedând farmecelor sale, dar nu pentru că ar fi fost un ticălos care urzea cu sânge rece planuri întunecate, ci pentru că dorinţa lui înnăscută îl mâna către aceasta, ca spre o supremă desfătare. Era vanitos, lăudăros, la fel de amăgit de veşmintele frumoase ca o fată prostuţă. Un ticălos cu adevărat isteţ l-ar fi putut duce de nas tot atât de lesne pe cât zăpăcea şi el o lucrătoare nostimă. Rezultatele frumoase pe care le obţinea în negoţ se datorau firii sale plăcute şi reputaţiei foarte bune a firmei pentru care lucra. Se agita printre

oameni, doldora de entuziasm, fără să posede o forţă care să fi meritat numele de intelect, fără gânduri aşa-zis alese, fără sentimente constante. Sappho l-ar fi numit „porc“; Shakespeare i-ar fi zis: „voiosul meu flăcău“; bătrânul Carryoe îl considera un comis-voiajor capabil, cu succese demne de luat în seamă. Pe scurt, era pe cât de bun îl ducea capul.

Cea mai bună dovadă că acest om avea ceva leal care inspira încredere era faptul că tânăra Carrie acceptase să ia banii. Un suflet viclean şi întunecat, cu intenţii premeditate, n-ar fi izbutit să-i dea nici cincisprezece cenţi sub masca prieteniei. Omul simplu ştie destul de bine să se ferească. Natura a învăţat jivinele câmpului să fugă când le ameninţă fără de veste o primejdie. Ea a pus în căpşorul lipsit de înţelepciune al veveriţei teama înnăscută de venin. Nu numai despre jivine stă scris: „Domnul păzeşte de rele făpturile sale“. Carrie nu era înţeleaptă şi tocmai de aceea, ca şi mieluşica lipsită de minte, avea un instinct puternic. Instinctul autoapărării, viguros la toate făpturile de acest soi, nu se trezi decât foarte slab sau chiar deloc la avansurile lui Drouet.

Când Carrie îl părăsi, el se felicită de buna impresie ce i-o făcuse. Zău, era mai mare ruşinea ca o fată tânără s-o ducă atât de rău! Iarna bate la uşă şi ea n-are îmbrăcăminte călduroasă. Grea situaţie! „Hai să mergem la Fitzgerald & Moy să luăm o havană.“ Păşi mai sprinten, gândindu-se la ea.

Carrie ajunse acasă într-o dispoziţie foarte bună, pe care cu greu o putea ascunde. Banii pe care-i avea puteau genera însă nişte încurcături serioase. Cum să-şi cumpere haina când Minnie ştia că n-are bani? De cum puse piciorul în locuinţa soră-sii, lucrul acesta fu limpede pentru ea. Nu era cu putinţă. N-ar fi fost în stare să găsească nicio explicaţie.

— Ce-ai făcut până la urmă? o întrebă Minnie, referindu-se la rezultatul alergăturii din cursul zilei.

Carrie nu cunoştea înşelăciunea măruntă, nu era în stare să simtă într-un fel şi să spună exact contrariul. Putea şi ea să mintă la nevoie, dar în cele din urmă tot în sensul sentimentelor

ei. Aşa că, în loc să se plângă, când de fapt ea era atât de mulţumită, zise:

— Mi s-a promis ceva.

— Unde?

— La magazinul Boston.

— Ceva sigur? întrebă Minnie.

— De, o să văd mâine, răspunse scurt Carrie, căci nu-i plăcea să lungească o minciună mai mult decât era necesar.

Minnie simţea atmosfera de bună dispoziţie pe care o adusese Carrie. Crezu că acum era momentul s-o lămurească ce gândea Hanson despre încercarea ei de a se stabili la Chicago.

— Dacă s-ar întâmpla să nu găseşti...

Se opri încurcată, neştiind cum să-şi găsească mai bine cuvintele.

— Dacă nu găsesc mai repede ceva, cred c-am să mă-ntorc la Columbia City.

Minnie profită de faptul că însăşi Carrie îi venise în ajutor.

— Sven crede c-ar fi cel mai bun lucru, peste iarnă.

Într-o clipă Carrie văzu limpede situaţia. Nu mai voiau s-o ţină dacă n-avea de lucru. Nu i-o lua în nume de rău lui Minnie şi nici lui Hanson. Acum, când şedea şi rumega la cele ce-i spusese Minnie, îi părea bine că are banii lui Drouet.

— Da, spuse după câteva clipe, m-am gândit şi eu la asta.

Dar nu-i explică lui Minnie că acel gând stârnise în ea toată împotrivirea de care o fiinţă asemenea ei era în stare. Ce însemna pentru ea Columbia City? Îi ştia pe dinafară toate străzile plicticoase şi mărunte. Aici era oraşul cel mare şi plin de taine care continua s-o atragă ca un magnet. Ceea ce văzuse până acum îi dădea a înţelege câte posibilităţi existau aici. Să le întoarcă acum spatele şi să îşi reia vechea viaţă mărginită de acolo?! Aproape că-i venea să strige:,„Nu şi iar nu!“

Se întorsese devreme; se duse în odaia din faţă ea să poată chibzui. Ce putea face? Nu putea să-şi cumpere ghete noi şi să le poarte în casa soră-si. Ar fi trebuit să pună deoparte, tot

din cei douăzeci de dolari, bani pentru drum. Nu voia să împrumute de la Minnie. Şi, pe de altă parte, cum ar fi putut să explice provenienţa banilor? Bine ar fi fost dacă ar fi căpătat atâţia cât să-i ajungă pentru a ieşi din încurcătură.

Suci şi răsuci problema pe toate feţele. Dacă rămânea la Minnie, mâine Drouet se va aştepta s-o vadă cu o jachetă nouă, şi aşa ceva era imposibil. Hanson şi soră-sa aşteptau ca ea să plece acasă; dorea şi ea să plece de acolo, dar nu acasă. Când se gândea cum vor judeca faptul că avea bani fără să muncească începea să i se pară şi ei îngrozitor că-i acceptase. Îi era ruşine. Toată aceasta situaţie o deprima. Cât fusese cu Drouet, totul i se păruse grozav de limpede. Acum totul era atât de încâlcit, atât de deznădăjduit! Era chiar cu mult mai rău decât înainte, fiindcă poseda ceva ce i se păruse a-i fi de ajutor şi totuşi nu-i putea folosi.

Rămase atât de abătută încât în timpul cinei Minnie simţi că iar trebuie să fi trecut printr-o zi grea. În cele din urmă se hotărî să-i înapoieze banii lui Drouet. Nu se cădea să-i ia. Se va duce în oraş mâine-dimineaţă şi va căuta iar de lucru. La prânz îl va întâlni pe Drouet, cum se înţeleseseră, şi-i va spune ce crede. După ce luă această hotărâre, inima i se întristă: era iarăşi fata amărâtă de mai înainte.

Ciudat era că, de îndată ce ţinea banii în mână, se simţea mai liniştită. Chiar după ce ajunsese la aceste triste concluzii tot reuşea să-şi uite când şi când gândurile negre; atunci, cei douăzeci de dolari păreau ceva minunat, încântător. Ah, banii, banii, banii! Ce înseamnă să-i ai! Dacă ar avea mulţi, cum s-ar limpezi toate!

În dimineaţa următoare se sculă devreme şi plecă de îndată. Hotărârea de a umbla iar după o slujbă era destul de fermă; dar după toată frământarea ce i-o pricinuiseră banii pe care-i avea în buzunar, problema găsirii unui serviciu i se părea ceva mai puţin înspăimântătoare. Se duse în cartierul comerţului de angro, dar de câte ori se gândea să intre să ceară de lucru la vreuna din marile întreprinderi pe lângă care trecea, îi pierea

curajul. „Ce laşă sunt“, îşi spuse ea. Ceruse de lucru atât de des! Ştia că se va repeta vechea poveste. Mergea tot înainte. În cele din urmă se hotărî să intre într-un loc, dar rezultatul fu cel obişnuit. Ieşi de acolo cu sentimentul că o urmărea ghinionul; orice încercare era zadarnică.

Fără să gândească prea mult ajunse în strada Dearborn. Aici se afla marele magazin Fair, străjuit de numeroasele-i camionete pentru livrat mărfurile, înţesat de o mulţime de cumpărători şi cu un lung şir de vitrine împodobite. Toate astea o făcură să uite de gândurile ei negre. Aici visa să vină să-şi cumpere lucruri noi. Acum, ca să-i mai treacă mâhnirea, va intra să privească. Să se uite la jachete.

Nu e nimic mai încântător decât această stare de mijloc în care oscilează uneori sufletul, când pe de o parte avem posibilitatea şi ne ispiteşte dorinţa, iar pe de alta conştiinţa sau lipsa de hotărâre ne reţine. Într-o astfel de dispoziţie era Carrie când începu să se plimbe prin magazin, printre minunatele lucruri expuse. Cu prilejul primei ei treceri prin acest loc, îşi făcuse despre el o părere cum nu se poate mai bună. Acum se oprea la fiece podoabă în parte. Inima ei de femeie ardea de dorinţa să le aibă. Cum ar arăta ea cu asta! Ce încântător i-ar sta astălaltă! Ajunse la secţia de corsete şi se opri într-o dulce visare în faţa gingaşelor îmbinări de culoare şi dantelă expuse aci. Dac-ar izbuti să se hotărască, ar putea să aibă şi ea, în câteva clipe, una din aceste minuni. Zăbovi la secţia de bijuterii. Privi cerceii, brăţările, agrafele, lănţişoarele. Ce n-ar fi dat să le aibă pe toate! Să fi avut unele din acele lucruri ar arăta şi ea elegantă.

Cea mai mare ispită erau însă jachetele. Încă de la intrarea în magazin înclina hotărât către o anumită hăinuţă de culoarea tutunului, cu nasturi mari de sidef, care era foarte la modă în toamna aceea. Îi făcu nespusă plăcere să se convingă că asta era singura care-i venea bine. Se plimbă printre dulapurile cu vitrine şi cuierele în care erau expuse jachetele şi-şi spunea cu mulţumire că aceea la care se gândise era cea mai potrivită. Şovăia întruna, aici încredinţându-se că ar putea-o cumpăra

imediat dacă ar voi, aici amintindu-şi care era situaţia. În cele din urmă, văzu cu spaimă că ora prânzului se apropiase şi ea nu făcuse nimic. Trebuie să se ducă să dea banii înapoi.

Drouet o aştepta în colţ când ea sosi.

— Salutare, zise, unde este jacheta? Şi coborând privirea: Şi botinele?

Carrie avusese de gând să aducă vorba despre hotărârea ei într-un mod mai inteligent, dar această primire îi dădu peste cap toate planurile.

— Am venit să vă spun că nu pot să iau banii.

— A, vasăzică asta e? exclamă el. Bine, hai cu mine! Hai s-o luăm încolo, spre Partridge's.

Carrie mergea alături de el. Şi deodată toată complicata urzeală de şovăieli şi oprelişti îi pieri din minte. Nu mai vedea care erau punctele atât de serioase ce avusese de gând să i le lămurească.

— Ai mâncat? Sigur că nu! Hai să intrăm aici!

Şi Drouet păşi într-unul din cochetele restaurante de dincolo de strada State, la Monroe.

— Nu pot să iau banii, spuse Carrie, după ce se aranjaseră într-un colţ plăcut şi Drouet comandase dejunul. Nu pot să port... acolo lucrurile pe care mi le-aş cumpăra. Ai mei ar... n-ar şti de unde le am.

— Şi ce vrei să faci? zâmbi el. Să te lipseşti de ele?

— Cred c-am să mă-ntorc la Columbia City, acasă, spuse ea obosită.

— Haide! exclamă el. Te-ai gândit prea mult la treaba asta. Îţi spun eu ce să faci. Zici că nu poţi să le porţi acolo. De ce nu închiriezi o cameră mobilată? Ai să le laşi acolo o săptămână.

Carrie clătină din cap. Fiind femeie, era firesc să găsească obiecţii şi să se lase convinsă. Iar el se cuvenea să înlăture şovăielile şi să netezească drumul, dacă putea.

— De ce să pleci acasă?

— Ah, nu izbutesc să găsesc nimic aici.

— Rudele nu vor să te ţină? ghici el.

— N-au cum, spuse Carrie.

— Îţi spun eu ce-ai să faci! Ai să vii cu mine. Am să-ţi port eu de grijă.

Carrie îl asculta pasivă. În starea în care era acum, parcă s-ar fi deschis o uşă şi ar fi simţit o adiere binefăcătoare. Drouet părea să aibă o fire apropiată de-a ei.

Era un om plăcut: curat, bine făcut, frumos îmbrăcat şi plin de înţelegere. Avea glasul unui prieten.

— Ce poţi să faci dacă te-nfunzi iar la Columbia City? continuă el, trezind astfel în mintea ei imaginea searbădă a lumii pe care o părăsise. Acolo ai fi chiar un nimeni. Chicago e locul potrivit pentru dumneata. Poţi să-ţi găseşti aici o cameră drăguţă, îţi mai cumperi îmbrăcăminte şi apoi n-ai decât să te apuci de ceva.

Carrie privea prin geam furnicarul străzii. Iată-l, minunatul oraş, atât de mare şi atât de frumos când nu eşti sărac! O trăsură elegantă, cu o pereche de cai murgi, focoşi, trecu purtând pe pernele ei o femeie tânără.

— Cu ce-ai să te alegi dacă te duci acasă? întrebă Drouet.

Întrebarea lui n-avea nimic echivoc. Pentru el problema era limpede. Îşi dădea prea bine seama că acasă ea n-avea nimic din lucrurile despre care el socotea că făceau ca viaţa să merite a fi trăită.

Carrie şedea nemişcată, privea mereu afară. Se întreba ce hotărâre să ia. Cumnatul şi sora ei probabil că se aşteptau să plece acasă chiar în săptămâna asta.

Drouet aduse vorba despre îmbrăcămintea pe care urma să şi-o cumpere.

— De ce nu-ţi iei o jachetă drăguţă? Îţi trebuie neapărat. Banii ţi-i dau cu împrumut, nu-ţi fă nicio grijă în privinţa asta. Poţi să închiriezi o odaie unde să locuieşti singură. Eu n-am să te incomodez.

Carrie vedea încotro bătea Drouet, dar nu-şi putea exprima gândurile. Mai mult ca oricând, simţea cât era de neputincioasă în situaţia ei.

— Dac-aş putea găsi ceva de lucru! zise.

— Poate găseşti, urmă el, dacă rămâi. Dacă pleci, n-ai să găseşti. Zici că familia ta refuză să te mai ţină. Ei, atunci de ce nu mi-ai da voie să-ţi găsesc o cameră drăguţă? N-am să te supăr cu nimic, nu te teme. Apoi, după ce te vei fi aranjat puţin, poate găseşti ceva.

Privindu-i faţa drăgălaşă, găsea cu uşurinţă alte şi alte argumente. Nici vorbă că era o fetiţă încântătoare! Şi din toată purtarea ei părea să aibă oarecare tărie de caracter. Nu era o fată de duzină, o lucrătoare oarecare. Nu era o gâsculiţă.

În fond, Carrie avea mai multă imaginaţie decât el şi mai mult bun-gust. Mintea ei era mai ageră şi acest fapt îi pricinuia şi starea de depresie şi sentimentul de singurătate. Îmbrăcămintea ei modestă era îngrijită. Inconştient, avea o ţinută graţioasă a capului.

— Crezi că s-ar putea să găsesc ceva?

— Sunt sigur, răspunse Drouet, turnându-i ceai în ceaşcă. Am să te-ajut.

Carrie îl privi, iar el râse liniştitor.

— Îţi spun eu ce-avem să facem acum. Mergem la Partridge's şi-ţi alegi ce-ţi trebuie. După aceea îţi căutăm o cameră unde ai să-ţi laşi lucrurile. Şi-apoi, diseară ne ducem la teatru.

Carrie clătină din cap.

— Bine, n-ai decât să te duci la rudele dumitale, după aceea. Cine te obligă să rămâi în cameră? O închiriezi şi laşi lucrurile acolo.

Ea continuă să şovăie la gândul acesta, până la sfârşitul mesei.

— Hai să mergem să vedem jachetele, spuse el.

Se duseră împreună. În magazin fură întâmpinaţi de strălucirea şi freamătul lucrurilor noi, care puseră îndată stăpânire pe inimă ei. Datorită prânzului bun şi prezenţei lui Drouet care iradia voioşie, planul întocmit de el părea realizabil. Privi

împrejur şi dădu cu ochii de o jachetă la fel cu cea pe care o admirase la Fair. Când o ţinu în mână îi păru şi mai frumoasă. Vânzătoarea o ajută s-o probeze. Se întâmplă să-i vină ca turnată. Faţa lui Drouet se lumină când văzu cu cât mai bine arăta acum. Era chiar elegantă.

— Îţi vine perfect.

Carrie se rotea în faţa oglinzii şi nu se putea stăpâni să nu se bucure de înfăţişarea ei. Obrajii i se rumeniseră de plăcere.

— Asta-i ce-ţi trebuie. Hai, plăteşte-o.

— Costă nouă dolari, spuse Carrie.

— E-n regulă, ia-o, zise Drouet.

Vârî mâna în geantă şi scoase una din bancnote. Vânzătoarea întrebă dacă rămâne cu haina pe ea şi apoi se îndepărtă. În câteva minute se întoarse: gata, haina era a ei.

De la Partridge's, merseră la un magazin de încălţăminte unde Carrie încercă o pereche de botine. Drouet se uita la ea şi, când văzu cât de frumos îi stăteau, spuse:

— Ia-le!

Dar Carrie clătină din cap. Se gândea să se întoarcă în locuinţa soră-sii. El îi mai cumpără o geantă, apoi o pereche de mănuşi şi o lăsă să-şi cumpere singură ciorapii.

— Mâine vii aici şi-ţi cumperi o fustă, îi spuse.

În tot ce făcea Carrie era o umbră de teamă şi de îndoială. Cu cât se cufunda mai adânc în această complicaţie, cu atât încerca să-şi închipuie că totul depindea de puţinele lucruri pe care nu le făcuse încă. Atâta timp cât nu le făcuse, mai era o scăpare.

Drouet cunoştea o casă în bulevardul Wabash, unde erau camere de închiriat. Îi arătă casa pe dinafară şi spuse:

— De azi înainte eşti sora mea.

Când fu vorba de alegerea camerei, aranja totul cu naturaleţe, cercetându-le pe fiecare, criticând, dându-şi cu părerea.

— Îşi va aduce bagajul într-o zi, două, îi spuse gazdei, care era foarte bucuroasă.

Când rămaseră singuri, Drouet nu-şi schimbă deloc purtarea. Vorbea la fel de indiferent, ca afară, în stradă. Carrie lăsă acolo lucrurile cumpărate.

— Ascultă, spuse Drouet, ce-ar fi să te muţi astă-seară?

— A, nu, nu pot!

— De ce nu?

— Nu vreau să plec de la ei chiar aşa.

Pe când străbăteau bulevardul Wabash, el aduse iar vorba despre asta. Era o după-amiază caldă. Ieşise soarele şi vântul se potolise. Discutând cu Carrie, o forţă să-i redea mai exact, în amănunt, atmosfera din locuinţa soră-sii.

— Pleacă de acolo! izbucni el. N-o să le pară rău. Am să-ţi ajut eu să te descurci.

Tot ascultându-l, fetei îi pieriră îndoielile. Avea să-i arate puţin oraşul şi apoi o va ajuta să-şi găsească de lucru. Carrie îşi închipui într-adevăr că aşa va face. El va călători iar ea va putea lucra.

— Uite ce e, zise el, du-te acolo, ia-ţi ce vrei să-ţi iei, şi apoi pleacă.

Carrie se gândi îndelung. În cele din urmă primi. El o va aştepta în strada Peoria la opt şi jumătate. La cinci şi jumătate ajunse acasă; la şase, hotărârea ei era luată.

— Vasăzică nu ţi-au dat locul? zise Minnie, referindu-se la cele povestite de soră-sa despre magazinul Boston.

Carrie o privi cu coada ochiului.

— Nu, răspunse.

— Cred că nu mai are rost să cauţi în toamna asta, zise Minnie.

Carrie tăcu.

Venind acasă, Hanson se arătă la fel de tăcut ca de obicei. Se spălă fără să scoată o vorbă, apoi se duse să-şi citească ziarul. În timpul cinei, Carrie se simţi tulburată. Asta din pricina încordării destul de mari pricinuite de planurile ei şi datorită senzaţiei din ce în ce mai puternice că e o intrusă în acea casă.

— N-ai găsit nimic, hm? spuse Hanson.

— Nu.

El îşi vârî iar nasul în farfurie, rumegând gândul că acum avea o povară pe cap. Trebuie să se întoarcă la Columbia City şi pace! Odată plecată, n-avea să se mai înapoieze la primăvară.

Cu toate că era înspăimântată de ceea ce avea să facă, gândul că starea aceasta va lua sfârşit o linişte pe Carrie. Nu vor regreta plecarea ei! Hanson, mai cu seamă, va fi bucuros. Puţin are să-i pese ce se alege de ea.

După cină se duse în baie, unde n-o putea deranja nimeni şi scrise un bilet.

Rămâi cu bine, Minnie. N-am să plec acasă. Voi mai rămâne o perioadă în Chicago şi voi căuta de lucru. Nu te îngrijora. Totul se va termina cu bine.

În camera din faţă, Hanson îşi citea gazeta. Ca de obicei, ea îi ajută soră-si să strângă vasele şi să aranjeze prin bucătărie. Apoi zise:

— Mă duc să stau puţin jos, la poartă.

Îşi stăpânea cu greu tremurul glasului. Minnie îşi aminti că asta-l nemulţumea pe Hanson.

— Sven este de părere că nu face impresie bună să stai acolo, spuse ea.

— Da? zise Carrie N-am să mai stau altă dată.

Îşi puse pălăria şi-şi căută de lucru pe lângă masa din mica odaie de culcare, întrebându-se unde să strecoare biletul. În cele din urmă îl aşeză sub peria de păr a lui Minnie.

Când închise după ea uşa de la intrare, se opri locului o clipă şi se întrebă ce vor spune. Gândul purtării ei ciudate o tulbura. Coborî încetişor treptele. Mai măsură o dată cu privirea scara luminată, apoi ieşi în stradă, prefăcându-se că se plimbă agale în faţa porţii. Când ajunse în colţ, zori pasul.

În timp ce se depărta grăbită, Hanson veni în odaia în care se afla Minnie.

— Iar s-a dus Carrie jos la poartă? întrebă.

— Da, zise Minnie. Dar a spus că de azi încolo nu se mai duce.

Hanson se îndreptă către copilul care se juca într-un colţ, jos, şi începu să-l împungă cu degetul, în glumă.

Drouet sta după un colţ de clădire şi aştepta, bine dispus.

— Alo, Carrie! exclamă el când văzu o siluetă sprintenă de fată apropiindu-se. A mers bine? Bun, hai să ne urcăm într-un tramvai.

Capitolul 8

VESTITORII IERNII: UN SOL AŞTEPTAT

Printre forţele năvalnice care bântuie în univers, omul necălăuzit e ca un fir de iarbă în bătaia vântului. Civilizaţia noastră se află încă într-un stadiu intermediar; nu e nici animalică, fiindcă nu mai e în întregime condusă de instinct, dar nici nu este încă umană, nefiind în întregime condusă de raţiune. Asupra tigrului nu apasă nicio răspundere. Viaţa l-a aşezat alături de forţele naturii. Se naşte sub ocrotirea lor şi, fără să aibă nevoie să gândească, e apărat. Pe om îl vedem foarte departe de vizuinile junglei, cu instinctele sale înnăscute tocite de o prea mare apropiere de treapta liberei voinţe, dar care nu este îndeajuns de dezvoltată pentru a-i înlocui instinctele şi a-i asigura o orientare desăvârşită. E pe cale să devină prea înţelept pentru a-şi pleca totdeauna urechea la instincte şi dorinţe, şi e încă prea slab pentru a le domina totdeauna. Ca animal, forţele vieţii l-au aşezat în rând cu ele; ca om, el n-a învăţat încă să se aşeze pe aceeaşi treaptă cu aceste forţe. În acest stadiu intermediar oscilează fiinţa umană, instinctele ei neatrăgând-o să vieţuiască în armonie cu natura şi neavând nici înţelepciunea de a se pune, prin propria şi libera sa voinţă, în armonie cu ea. Aidoma unui pai în bătaia vântului, dominat de cea mai mică pasiune, împins când de voinţă, când de porniri, greşind datorită voinţei pentru a se regăsi prin porniri, decăzând din cauza uneia doar pentru a se ridica prin celelalte, omul e expus la incalculabile oscilaţii. Avem consolarea să ştim că evoluţia lucrează neîncetat, că idealul e o

lumină ce nu se stinge. Omul nu va oscila veşnic între bine şi rău. Când se va consuma până la capăt ruptura dintre libera voinţă şi instinct, când o înţelegere desăvârşită va fi dat voinţei libere puterea de a înlocui în întregime instinctul, omul nu va mai oscila. Busola înţelegerii îşi va îndrepta statornic, neabătut, arătătorul către polul îndepărtat al adevărului.

În Carrie, ca în atâţia oameni exclusiv preocupaţi de a urmări plăcerile vieţii, instinctul şi raţiunea, dorinţa şi înţelegerea se războiau pentru a obţine dominaţia. Ea se îndrepta încotro o ducea pornirea cea mai puternică. Era mai mult dusă de val, decât pe creasta acestuia.

În dimineaţa următoare, când Minnie găsi biletul, după o noapte de îndoieli şi griji, care de fapt nu se îmbinau cu durere, mâhnire sau dragoste, exclamă:

— Ei bine, ce zici de asta?

— Ce s-a întâmplat? întrebă Hanson.

— Surioara Carrie a plecat să stea în altă parte...

Hanson sări din pat cu mai multă iuţeală ca de obicei şi se uită la bilet. Singura expresie a gândurilor sale fu un scurt plescăit din limbă, un zgomot ca acela pe care-l fac unii când vor să grăbească pasul unui cal.

— Unde crezi că s-o fi dus? zise Minnie, scoasă din fire.

— De unde să ştiu eu? În priviri îi fulgeră o nuanţă de cinism. Acum a făcut-o.

Minnie clătină din cap, uluită.

— Vai, vai, nu-şi dă seama de fapta ei!

— De, zise Hanson, după câtva timp, întinzându-se, asta e!

Dar Minnie, cu mintea ei de femeie, era mai isteaţă decât el şi îşi imagina ce se poate întâmpla în asemenea cazuri.

— Vai, spuse în cele din urmă, biata surioară Carrie!

În timpul când avea loc această convorbire, pe la orele cinci dimineaţa, micuţa căutătoare de noroc dormea un somn destul de agitat, singură, în noua ei locuinţă.

Situaţia în care se afla acum o interesa, întrucât vedea în ea tot felul de perspective. Nu era o fire senzuală, jinduind

după o dulce toropeală în poala luxului. Se sucea şi se răsucea, tulburată de propria-i îndrăzneală, bucuroasă de eliberare, întrebându-se dacă va găsi de lucru şi ce va face Drouet. În privinţa acestei onorabile persoane, viitorul nu rezerva nimic neprevăzut. El nu se putea purta altfel de cum se cuvenea. Nu ştia să vadă destul de limpede, încât să simtă îndemnul a proceda altfel. Dorinţa sa înnăscută îl mână să joace vechiul rol al urmăritorului: nevoia de a se distra alături de Carrie era la fel de imperioasă ca aceea de a lua un dejun substanţial. Poate va fi simţit o minimă, rudimentară zvâcnire a conştiinţei, care îl va fi determinat să se considere rău şi păcătos. Dar de va fi simţit astfel de zvâcniri ale conştiinţei, fiţi siguri că erau cât se poate de slabe.

În ziua următoare se duse s-o vadă pe Carrie şi ea îl primi în camera ei. Era la fel de voios şi binevoitor, răspândind însufleţire în jurul lui.

— Ei! exclamă el, ce sunt ochii ăştia! Nu cumva ai gânduri negre! Hai să mergem să luăm o gustare. Azi trebuie să-ţi cumperi şi celelalte fleacuri de îmbrăcat.

Carrie îl privi cu ochi mari în care se răsfrângeau frământările ei.

— Aş vrea să găsesc de lucru.

— O să găseşti şi asta, la timpul cuvenit. Ce folos să te necăjeşti de pe acum? Pune-te la punct cu îmbrăcămintea. Familiarizează-te cu oraşul! Eu n-am să te supăr.

— Ştiu că n-ai s-o faci, răspunse ea, în parte încrezătoare.

— Ţi-ai pus botinele, da? Ia arată-le! Tii, ce straşnice sunt! Ia îmbracă-ţi jacheta! Carrie se supuse. Extraordinar! Îţi vine ca turnată, zi dacă nu-i aşa! exclamă el, atingându-i talia ca să se asigure cât era de ajustată. Apoi, privind-o iar de la câţiva paşi depărtare, cu sinceră plăcere: îţi mai trebuie acum o fustă nouă. Hai să luăm o gustare!

Carrie îşi puse pălăria.

— Unde sunt mănuşile? întrebă el.

— Aici, zise ea, scoţându-le din sertarul biroului.

— Ei, acuma hai să mergem.

Astfel trecu Carrie peste primul ceas de îndoială şi teamă.

Cam aşa se petreceau lucrurile de fiecare dată. Drouet nu o lăsa mult timp singură. Îi mai rămânea timp şi pentru unele plimbări solitare, dar cea mai mare parte a timpului şi-o petrecea cu el, vizitând oraşul. La Carson Pirie's îi cumpără o fustă şi o bluză drăguţă. Pe banii lui ea îşi mai procură unele obiecte de toaletă necesare, până când, în cele din urmă, parcă era altă fată. Oglinda îi afirma acum, fără putinţă de tăgadă, câteva lucruri pe care ea le bănuia de mult. Era drăguţă, într-adevăr! Ce bine îi stătea pălăria şi ce ochi avea! Îşi muşcă buza mică şi roşie, înfiorându-se pentru prima oară de senzaţia puterii ei. Cât de bun era Drouet!

Într-o seară se duceau să vadă *Mikado*, o operă comică foarte la modă pe atunci. Înainte de a merge la teatru, voiau să se ducă la restaurantul Windsor din strada Dearborn, la o depărtare destul de mare de locuinţa lui Carrie. Sufla un vânt rece. Prin geamul odăii ei, Carrie putea vedea cerul în asfinţit, păstrând încă rumeneala luminii ce se topea; în partea de sus, unde se îmbina cu întunericul, era de un albastru de oţel. Un nor lunguieţ şi trandafiriu plutea în văzduh, ca un ostrov pe o mare îndepărtată. Legănarea unor ramuri goale, peste drum, îi evocă imaginea ce i se ivea înaintea ochilor ei când privea prin geamul de acasă, în zilele de iarnă. Se opri şi-şi frânse mâinile mici.

— Ce este? întrebă Doruet.

— Ah, nu ştiu, răspunse Carrie, cu buze tremurânde.

Simţind ceva, el îşi petrecu braţul peste umărul fetei, mângâind-o liniştitor.

— Hai, zise. N-ai de ce să te plângi.

Carrie vru să-şi îmbrace jacheta.

— Ar fi bine să-ţi pui astă-seară gulerul de boa la gât.

O luară pe bulevardul Wabash spre nord, către strada Adams, apoi spre răsărit. În magazine se aprinseseră luminile, cu revărsări de raze aurii. Felinarele arcuite scânteiau deasupra

capetelor lor, iar sus, la înălţimi, străluceau ferestrele luminate ale marilor clădiri unde erau birouri. Pale de vânt tăios se stârneau la răstimpuri, biciuind în dreapta şi-n stânga. În drum spre casă, mulţimea care ieşea de la slujbă la ora şase se împingea şi se înghesuia. Gulerele hainelor uşoare erau ridicate până la urechi, pălăriile îndesate pe frunte. Micuţe lucrătoare de ateliere treceau sprintene, câte două sau câte patru, flecărind şi râzând. Era unul din spectacolele însufleţite ale omenirii.

Deodată, doi ochi întâlniră privirea lui Carrie şi rămaseră aţintiţi asupra ei. O priveau dintr-un grup de fete sărăcăcios îmbrăcate. Rochiile lor erau ponosite şi pleoştite, jachetele vechi, toată înfăţişarea jerpelită.

Carrie recunoscu privirea şi fata. Era una dintre cele ce lucrau la maşini, în fabrica de încălţăminte. O privea, de parcă n-ar fi fost prea sigură, apoi întoarse capul şi o privi iar. Carrie avu sentimentul că un val imens crescuse între ele. Îşi aminti de rochia veche şi de maşina de odinioară şi tresări. Drouet nu băgă de seamă nimic până ce Carrie se izbi de un trecător.

— Probabil că erai preocupată, îi spuse.

După cină merseră la teatru. Spectacolul îi plăcu grozav lui Carrie. Bogăţia de culori şi graţia îi fermecară ochii. Avu viziuni nelămurite despre rang şi putere, ţări îndepărtate şi personaje magnifice. Când spectacolul se sfârşi, privi uluită zarva trăsurilor şi şuvoiul doamnelor elegante.

— Stai o clipă, zise Drouet, reţinând-o în foaierul supraîncărcat cu ornamente, unde doamne şi domni se înghesuiau în freamătul adunării mondene; rochii de mătase foşneau, capete învelite cu dantelă se înclinau graţios, dinţi albi licăreau printre buze întredeschise. Stai să ne uităm.

— Şaizeci şi şapte! striga uşierul care chema trăsurile, cu un fel de încântare în glas. Şaizeci şi şapte!

— Ce frumos! zise Carrie.

— Grozav! spuse Drouet.

La fel de încântat ca şi ea de acest spectacol plin de eleganţă şi de veselie, îi strânse cu căldură braţul. Ridică privirea

către el; dinţii frumoşi îi străluceau printre buzele zâmbitoare, în ochi îi ardeau lumini. În timp ce ieşeau în stradă, el se plecă şi-i şopti la ureche:

— Eşti minunată!

Erau chiar alături de locul unde uşierul deschidea larg portiera unui cupeu şi ajuta unei perechi de doamne să se urce.

— Ţine-te de mine, zise Drouet, să luăm o trăsură.

Carrie abia îl auzi, atât era de ameţită de acest vârtej de viaţă.

Se opriră la un restaurant să ia o mică gustare după teatru. Lui Carrie îi trecu o clipă prin gând că era o oră nepotrivită, dar acum nu mai exista niciun respect al legilor familiale care s-o reţină. Dacă anumite obiceiuri ar fi avut timp să se înrădăcineze în mintea ei, ar fi reacţionat acum. Obiceiurile sunt ceva ciudat. Îl vor face să se scoale din pat pe cel care în fond nu e religios, pentru a spune o rugăciune, care nu e decât o obişnuinţă şi nu izvorăşte dintr-o devoţiune sinceră. Când a omis să facă lucrul cuvenit, victima obişnuinţei simte un fel de mâncărime în creier, un nu ştiu ce mărunt care-l irită şi provine din faptul că a părăsit făgaşul obişnuit; dar omul îşi închipuie că acesta e spinul conştiinţei, micul glas tainic care îl conduce spre calea cea bună. Dacă abaterea a fost îndeajuns de neobişnuită, presiunea obişnuinţei va fi destul de puternică pentru a face victima care nu judecă să se întoarcă din cale şi să-şi îndeplinească rutina. „Bravo mie! îşi spune omul, mi-am împlinit datoria.“ De fapt, nu şi-a împlinit, o dată mai mult, decât vechiul tabiet de care nu se poate dezbăra.

Carrie nu avea înrădăcinate de acasă principii de purtare aleasă şi morală. Dacă le-ar fi avut, neliniştea ei ar fi fost mai puternică. Aşa, gustarea decurse într-o atmosferă foarte caldă. Sub influenţa diverselor impresii, a subtilei, nevăzutei patimi pe care o emana Drouet, a mâncării bune, a luxului încă neobişnuit, ea se destinse şi-l ascultă, prietenoasă şi accesibilă. Era iarăşi victima influenţei hipnotice a marelui oraş.

— Ei, spuse Drouet în cele din urmă, ce-ar fi să mergem?

Zăboviseră îndelung la masă şi privirile lor se întâlniseră adesea. Fără voia ei, simţea o vibraţie în urma fiecărui schimb de priviri; era într-adevăr un efect al felului în care o privea el. Avea şi un anumit fel de a-i strânge mâna când îi dădea unele lămuriri, ca şi cum ar fi vrut să-i întipărească bine ceea ce-i explica. I-o atinse şi acum, când vorbi de plecare.

Se ridicară şi ieşiră în stradă. Centrul era pustiu, în afara câtorva hoinari care umblau alene, a unui tramvai de noapte care trecea la răstimpuri rare, a câtorva localuri cu ferestrele încă luminate. Merseră alene către bulevardul Wabash, Drouet continuând să discute despre tot felul de fleacuri. Îi ţinea braţul într-al lui şi i-l strângea în timp ce-i vorbea. Din când în când, cobora privirea şi-i întâlnea ochii. În cele din urmă ajunseră la treptele de intrare şi, când Carrie urcă pe prima, fruntea îi ajunse la înălţimea capului lui. El îi luă mâna şi i-o ţinu cu căldură. O privea stăruitor, iar privirea ei rătăcea într-o meditaţie duioasă.

Cam pe la aceeaşi oră, Minnie dormea adânc, după o lungă seară de gânduri agitate. Adormise într-o poziţie incomodă, cu cotul sub cap. Muşchii crispaţi îi iritaseră câţiva nervi şi acum o imagine tulbure îi plutea în mintea amorţită de somn. Se făcea că era cu Carrie, undeva pe lângă o mină veche de cărbuni. Vedea galeria înaltă şi o grămadă de pământ şi de cărbuni. Stăteau amândouă la marginea unui puţ tare adânc şi se uitau înăuntru, la nişte pietre umede şi ciudate, jos, în fund, unde peretele puţului dispărea în umbre tulburi. De marginea puţului atârna un coş vechi, susţinut de o frânghie uzată, folosită pentru a coborî în adânc.

— Hai să intrăm, spunea Carrie.

— Nu, nu, se împotrivea Minnie.

— Ba haide, se încăpăţâna Carrie, apoi se apucă să tragă coşul spre ea şi cu toată împotrivirea soră-sii se sui în el şi pluti spre adâncuri.

— Carrie! strigă Minnie, Carrie, întoarce-te! Dar Carrie era acum jos, în adânc şi umbrele o înghiţiseră cu desăvârşire.

Îşi mişcă braţul şi ciudata scenă se mistui. Acum se afla lângă nişte ape pe care nu le mai văzuse niciodată. Se găseau pe un fel de scândură sau pe o limbă de pământ, care înainta departe în apă. Carrie sta la capătul ei. Priveau în jurul lor, când deodată, acel loc pe care se găseau începu să se scufunde. Minnie auzea clipocitul apei care îl înghiţea, încetul cu încetul.

— Vino, Carrie! striga ea. Hai mai repede! Dar Carrie se tot depărta către capătul celălalt. Se făcea tot mai mică şi curând fu atât de departe, încât cu greu o mai putea chema. Carrie, tot strigă ea, Carrie! Dar vocea ei suna ca de departe şi ciudatele ape îi risipeau chemările. Plecă de acolo cu o durere în suflet, de parcă ar fi pierdut ceva. Era nespus de mâhnită, cum nu fusese niciodată în viaţa ei.

Şi tot astfel de imagini se perindau prin mintea-i obosită, fantome stranii ale gândurilor ei, scene tulburi şi ciudate, una după alta. Cea din urmă o făcu să strige, căci Carrie luneca undeva de pe o stâncă; degetele i se desprinseră şi ea o vedea căzând.

— Minnie! Ce e cu tine? Hai, trezeşte-te! zise Hanson care se deşteptase din somn, zgâlţâind-o de umăr.

— Ce... ce s-a-ntâmplat? bâlbâi Minnie, somnoroasă.

— Trezeşte-te, spuse el, şi întoarce-te pe partea cealaltă! Vorbeşti prin somn.

O săptămână mai târziu, Drouet trecu pe la barul Fitzgerald & Moy, elegant îmbrăcat şi ţanţoş.

— Hei, Charlie, ce mai faci? zise Hurstwood, aruncând o privire prin uşa biroului său.

Drouet se îndreptă într-acolo şi-i făcu directorului o scurtă vizită, la masa lui de lucru.

— Când porneşti la drum?

— Destul de curând.

— Nu prea te-am văzut de data asta.

— Da, am fost cam prins, zise Drouet.

Discutară câteva minute generalităţi.

— Ascultă, zise deodată Drouet, ca şi cum i-ar fi venit brusc o idee, mi-ar plăcea să vii cu mine într-o seară.

— Unde? întrebă Hurstwood.

— La mine acasă, fireşte, răspunse Drouet zâmbind.

Hurstwood ridică o privire uşor ironică şi umbra unui zâmbet îi trecu pe buze. Cercetă discret, faţa lui Drouet, apoi, cu tonul unui om de lume, răspunse.

— Desigur, cu plăcere.

— Facem o partidă de cărţi.

— Îmi dai voie să aduc niţică şampanie bună?

— Desigur, răspunse Drouet. Am să te prezint cuiva.

Capitolul 9

CUTIA DE IASCĂ A CONVENȚIEI: OCHIUL VERDE AL INVIDIEI

Locuința lui Hurstwood, în cartierul de nord al orașului, lângă parcul Lincoln, era o clădire cu trei etaje, din cărămidă aparentă, un tip de case foarte răspândit pe atunci, cu parterul ceva mai jos de nivelul străzii. La catul al doilea se afla o fereastră mare ieșită în afară, iar în fața casei un petic de pajiște de vreo opt metri lungime și trei lățime. Mai avea și o curte mică în spate, străjuită de gardurile vecinilor, unde se găsea un grajd care adăpostea cabrioleta și calul lui Hurstwood.

Cele zece încăperi erau locuite de el, de nevastă-sa Julia, de fiul său George junior și de fiica sa Jessica. În casă mai exista și o slujnică, reprezentată mai mereu de alte și alte fete de felurite proveniențe, doamna Hurstwood fiind foarte exigentă în această privință.

— George, am concediat-o pe Mary ieri, era o veste destul de frecventă la cină.

— Bine, era singurul lui răspuns. Se plictisea să mai discute asupra acestui subiect spinos.

Atmosfera plăcută a căminului e una din florile lumii; nimic nu-i mai duios decât ea, nimic mai gingaș, nimic nu-i mai în măsură să crească firi tari și drepte, ea fiindu-le leagăn și hrană. Cei care n-au avut niciodată parte de această înrâurire binefăcătoare nu vor înțelege de ce lucește lacrima în ochi la suflul tainic al unei muzici duioase. Ei nu vor cunoaște niciodată legăturile ascunse care unesc și mișcă inimile oamenilor.

Despre locuinţa lui Hurstwood nu prea s-ar putea spune că era pătrunsă de acest spirit al căminului, lipsea acea îngăduinţă şi consideraţie reciprocă, fără de care căminul nu înseamnă nimic. Avea mobilă frumoasă, pe măsura gustului celor care locuiau acolo, covoare moi, fotolii încăpătoare şi divane capitonate, un pian mare, o sculptură în marmură a unei Venere necunoscute, a unui artist necunoscut şi un număr de bronzuri mici, culese Dumnezeu ştie de pe unde, de obicei vândute de marile case producătoare de mobilier împreună cu tot ce se consideră necesar pentru a alcătui „o casă perfect aranjată".

În sufragerie se găsea un bufet încărcat cu strălucitoare carafe şi alte obiecte utile sau de decor, din cristal, al căror aranjament era mai presus de orice discuţie. Era un domeniu în care Hurstwood se pricepea. Îl studiase ani de-a rândul în cadrul slujbei pe care o avea. Cu destul de multă satisfacţie, îi explica fiecărei noi Mary, curând după sosire, câte ceva din exigenţele acestei arte. Prea vorbăreţ nu era. Dimpotrivă, atitudinea faţă de întreaga economie casnică a vieţii sale era o rezervă elegantă, alcătuită din tot ce se considera îndeobşte ca fiind propriu unui gentleman. N-avea obiceiul să se certe, nici să fie comunicativ. În purtarea lui era ceva din firea unui dogmatic. Obişnuia să ignore ceea ce nu putea corecta. Era înclinat să nu-şi bată capul cu problemele imposibil de rezolvat.

Într-o vreme o iubea tare mult pe Jessica lui, mai cu seamă când era mai tânăr şi mai preocupat de succesul său în viaţă. Dar acum Jessica, având aproape şaptesprezece ani, dobândise o anumită rezervă şi independenţă care nu încuraja o formă expansivă de devotament patern. Mergea la liceu şi concepţiile ei de viaţă erau hotărât acelea ale unei patriciene. O preocupau amorul şi gândul de a-şi întemeia un cămin luxos. La şcoală se întâlnea cu fete ai căror părinţi erau cu adevărat bogaţi, ai căror taţi aveau în oraş reputaţia de coasociaţi sau proprietari ai unor firme solide. Acele fete îşi dădeau aere potrivite caselor bogate din care proveneau. Erau singurele din şcoală care o interesau pe Jessica.

Hurstwood junior mergea pe douăzeci de ani şi fusese angajat la o agenţie de bunuri imobiliare, într-o situaţie promiţătoare. Nu contribuia cu nimic la cheltuielile casnice ale familiei, dar se presupunea că economiseşte bani pentru a-i plasa în bunuri imobiliare. Avea o oarecare isteţime, o vanitate considerabilă şi o pornire către plăceri care nu intrase încă în conflict cu îndatoririle sale, oricare ar fi fost ele. Venea, pleca, preocupat de propriile sale planuri şi gusturi, adresând ocazional câteva cuvinte maică-sii, povestindu-i câte-o măruntă întâmplare lui taică-său, dar limitându-se în cea mai mare parte la acele generalităţi care fac obiectul conversaţiilor aşa-zis „alese". Nu dezvăluia nimănui dorinţele sale, şi nici nu găsea pe nimeni în casă deosebit de dornic să le cunoască.

Doamna Hurstwood era tipul femeii care se străduia necontenit să strălucească, fiind veşnic, într-o măsură sau alta, indispusă de dovezile prin care reieşea capacitatea mult mai mare a altora în această direcţie. Experienţa ei de viaţă se extindea până la acel mărunt cerc convenţional al societăţii din care nu făcea parte, dar la care jinduia. Ce-i drept, îşi dădea seama de pe acum că, în ceea ce o privea, această aspiraţie era irealizabilă. Pentru fiică-sa nădăjduia la mai mult. Prin Jessica va reuşi şi ea să se ridice întrucâtva. Prin succesul posibil al lui George junior va trage poate şi de partea ei privilegiul de a ieşi, cu orgoliu, din anonimat. Chiar şi Hurstwood se descurca destul de bine şi ea dorea cu ardoare ca micile lui speculaţii imobiliare să prospere. Deocamdată nu deţinea încă titluri decât pentru proprietăţi neînsemnate, dar avea un venit frumuşel şi situaţia la Fitzgerald & Moy era stabilă. Amândoi aceşti domni erau în termeni agreabili şi destul de intimi cu el.

Atmosfera pe care o creau asemenea caractere trebuie să fie limpede pentru oricine. Ea se vădea în nenumărate mici conversaţii, toate de acelaşi calibru.

— Mâine mă duc la Fox Lake, anunţa de pildă George junior la cină, într-o vineri seară.

— Da' ce-i acolo? se informa doamna Hurstwood.

— Eddie Fahrway are o barcă nouă cu motor şi vrea să mă duc să văd cum merge.

— Cât l-a costat? întrebă maică-sa.

— A, mai bine de două mii de dolari. Zice că-i ceva extra.

— Bătrânul Fahrway trebuie să câştige bine, nu glumă, interveni Hurstwood.

— Probabil. Mi-a spus Jack că exportă acum ţigări de foi Vegacura în Australia. Zicea c-au expediat săptămâna trecută o ladă întreagă în Cape Town.

— Auzi dumneata! exclamă doamna Hurstwood. Şi când te gândeşti că doar cu patru ani în urmă vindeau într-un subsol din strada Madison!

— Mi-a spus Jack că în primăvara viitoare au de gând să ridice o construcţie cu şase etaje în strada Robey.

— I-auzi! zise şi Jessica.

În această anumită seară, Hurstwood dorea să plece devreme.

— Cred c-o să mă duc în oraş, zise el, ridicându-se.

— Mergem luni la familia McVicker? întrebă doamna Hurstwood, fără să se ridice de la masă.

— Da, răspunse el cu indiferenţă.

Ceilalţi continuară să cineze, pe când el se duse sus să-şi ia pălăria şi pardesiul. În curând se auzi uşa de la intrare.

— Se vede c-a plecat papa, spuse Jessica.

Veştile acesteia din urmă, de la şcoală, erau de un anumit tip:

— Se organizează un spectacol la liceu, în sala de sus, povesti ea într-o zi, şi mi se dă şi mie un rol.

— Da? făcu doamna Hurstwood.

— Da, şi o să-mi trebuiască şi o rochie nouă. Vor avea roluri câteva dintre fetele cele mai bine din şcoală. Domnişoara Palmer o să joace pe Portia.

— Da? zise doamna Hurstwood.

— Iar au cooptat-o şi pe fata aia, Martha Griswold, care-şi închipuie că ştie să joace.

— Familia ei e cu totul neînsemnată, nu-i aşa? spuse cu înţelegere doamna. Hurstwood. Aşa-i că n-au nimic?

— Aş! răspunse Jessica, sunt săraci ca nişte şoareci de biserică.

Făcea o discriminare foarte atentă între băieţii de la şcoală, dintre care mulţi erau atraşi de frumuseţea ei.

— Ce zici de asta? îi spuse într-o seară mamei sale. Herbert Crane a încercat să lege prietenie cu mine.

— Da' cine e, dragă? se informă doamna Hurstwood.

— A, un nimic, zise Jessica, ţuguindu-şi dispreţuitor buzele frumoase. Învaţă şi el la liceu. Un sărăntoc.

Imaginea acestui tablou se întregeşte când o vedem pe Jessica venind acasă condusă de tânărul Blyford, fiul fabricantului de săpun. Doamna Hurstwood se afla la etajul al doilea. Stătea într-un balansoar şi citea; tocmai atunci se întâmplă să-şi arunce privirile pe fereastră.

— Cine era cu tine, Jessica? se informă, când aceasta urcă sus.

— Domnul Blyford, *maman,* răspunse ea.

— Da, el era? spuse doamna Hurstwood.

— Da, şi vrea să mă plimb puţin în parc cu el, explică Jessiea, niţel îmbujorată la faţă fiindcă alergase pe scări.

— Bine, drăguţă, zise doamna Hurstwood. Să nu stai mult.

Pe când cei doi coboară strada, ea se uită pe fereastră cu mult interes. E o privelişte îmbucurătoare, cât se poate de îmbucurătoare.

Iată atmosfera în care se mişca Hurstwood de ani şi ani fără să-şi bată capul cu ea. Nu-i stătea în fire să caute ceva mai bun, afară doar dacă acel „ceva mai bun“ îi apărea într-un contrast imediat şi foarte evident. Aşa cum stăteau lucrurile, el primea şi da, iritându-l din când în când unele manifestări mărunte de egoistă indiferenţă, plăcându-i alteori câte o exhibiţie de lux despre care presupunea că atinsese o anumită demnitate şi distincţie socială. Viaţa localului pe care îl conducea era

adevărata lui viaţă. Acolo îşi petrecea el cea mai mare parte din timp. Când venea acasă, seara, locuinţa avea un aspect plăcut. Cu rare excepţii mesele erau acceptabile, de felul acelora pe care se pricepea să le alcătuiască o slujnică obişnuită; într-o oarecare măsură, îl interesau relatările copiilor săi, care arătau totdeauna bine. Vanitatea o făcea pe doamna Hurstwood să fie totdeauna pusă la punct şi gătită cam bătător la ochi, dar Hurstwood prefera asta unei lipse totale de îngrijire. Prea multă dragoste nu era între ei. Dar nici cine ştie ce sentiment de nemulţumire. Opiniile ei, în orice privinţă, nu erau interesante. Nu stăteau niciodată de vorbă atât încât să ajungă să se certe cu privire la ceva. Atât ea cât şi el îşi exprimau ideile în fraze obişnuite şi acceptate mutual. Din când în când i se întâmpla să întâlnească o femeie care prin tinereţea, vioiciunea şi spiritul ei o punea în inferioritate pe soţia sa, dar trecătoarea nemulţumire pe care un astfel de contrast i-o putea stârni era compensată de poziţia sa socială şi de o anumită problemă tactică. Nu-şi putea complica viaţa familiară, căci asta ar fi putut influenţa relaţiile cu patronii săi, cărora nu le plăceau scandalurile. Pentru a-şi menţine poziţia, un bărbat trebuie să aibă o purtare demnă, o reputaţie nepătată, să fie ancorat într-o viaţă de familie respectabilă. Aşa că era prudent în tot ceea ce făcea; ori de câte ori apărea în public, după-amiaza sau duminica, era însoţit de nevastă-sa şi uneori de copii. Frecventa plajele din Chicago sau cele apropiate, din Wisconsin; petrecea câteva zile plictisitoare şi solemne, hoinărind conform itinerariului convenţional şi îndeplinind riturile la modă. Ştia că asta e util.

Când vreunul din numeroşii săi cunoscuţi avuţi, din clasa mijlocie, intra într-o încurcătură, el clătina de obicei din cap. Nu se cuvenea să se vorbească despre asemenea lucruri. Dacă totuşi ele ajungeau să fie discutate printre prietenii care treceau drept intimii săi, el deplângea nerozia respectivului.

— Înţeleg c-a făcut-o, toţi bărbaţii fac asemenea lucruri. Dar de ce n-a fost prudent? Nu strică să fii cât mai prudent.

Pierdea orice înţelegere şi simpatie pentru bărbatul care săvârşea o greşeală şi era descoperit.

Din asemenea considerente, îşi mai făcea timp din când în când pentru a o scoate în lume pe nevastă-sa. Acele ceasuri i-ar fi părut destul de-obositoare de n-ar fi fost oamenii pe care îi întâlnea cu acele prilejuri şi mici distracţii independente de prezenţa sau absenţa ei. Uneori îi supraveghea purtarea cu destul de multă curiozitate, fiindcă, într-un fel, femeia era încă atrăgătoare şi bărbaţii îi dădeau atenţie. Era prietenoasă, cochetă, sensibilă la complimente şi aceste trăsături, după cum ştia el foarte bine, puteau isca o tragedie pentru o femeie cu relaţiile ei familiale. Nu era înclinat să acorde o prea mare încredere sexului feminin. Soţia lui nu posedase niciodată virtuţile care puteau cuceri încrederea şi admiraţia unui bărbat de felul lui. După părerea lui, atâta timp cât îl iubise cu înflăcărare, încrederea era justificată, dar când această legătură puternică încetase, exista mereu posibilitatea să se întâmple ceva.

De un an, doi, cheltuielile familiei sporiseră foarte mult. Jessica voia rochii frumoase, şi doamna Hurstwood nu putea fi pusă în umbră de fiică-sa, aşa că îşi împrospăta şi ea foarte des garderoba. Până atunci Hurstwood nu spusese nimic, dar într-o zi murmură.

— Jessicăi îi trebuie o rochie nouă luna asta, zise doamna Hurstwood într-o dimineaţă.

Hurstwood îşi potrivea în acel moment vesta în faţa oglinzii.

— Parcă abia şi-a cumpărat una, răspunse el.

— Aceea era pentru seară, îl lămuri nevastă-sa, calmă.

— Mi se pare, răspunse Hurstwood, că de la o vreme cheltuieşte cam mult pentru rochii.

— Fireşte, fiindcă iese mai mult în lume, încheie nevastăsa discuţia; dar tonul vocii lui o impresionase, era ceva nou.

Hurstwood nu călătorea mult, dar ori de câte ori o făcea, obişnuia s-o ia şi pe dânsa. Recent, consilierii municipali

aranjaseră cu un anumit prilej o excursie la Philadelphia, care urma să dureze zece zile. Hurstwood fusese şi el invitat.

— Nu ne cunoaşte nimeni acolo, spusese unul, un gentleman a cărui faţă exprima aproape numai ignoranţă brută şi senzualitate. Purta totdeauna un joben de proporţii impunătoare. Putem să petrecem bine. Ochiul său stâng clipise aproape imperceptibil. Nu-i aşa că vii şi tu, George?

A doua zi, Hurstwood îi anunţă soţiei intenţia sa.

— Julia, o să plec pentru câteva zile.

— Unde? întrebă ea, ridicându-şi privirea.

— La Philadelphia, cu treburi.

Ea îl privi stăruitor, aşteptând să mai adauge ceva.

— De data asta o să trebuiască să te las acasă.

— Bine, răspunse ea, dar Hurstwood îşi dăduse seama că lucrul i se părea ciudat.

Înainte de plecare ea îi mai pusese câteva întrebări şi asta îl iritase. Începuse să-l stingherească.

În această scurtă călătorie petrecuse straşnic şi când se terminase regretă că trebuie să se întoarcă. Nu-i plăcea că era nevoit să mintă; îi era penibil să dea explicaţii în legătură cu acest voiaj. Comentariile se mărginiră la câteva generalităţi, dar doamna Hurstwood cugetă îndelung în legătură cu acest subiect. De atunci era mai mondenă, se îmbrăca mai bine, frecventa des teatrele, pentru a-şi oferi astfel compensaţii.

O asemenea atmosferă cu greu putea fi cuprinsă în noţiunea de cămin. Dăinuia prin puterea obişnuinţei, prin puterea opiniilor convenţionale. Pe măsură ce trecea timpul era firesc să se usuce tot mai mult, să se prefacă până la urmă în iască, putând lesne să ia foc şi să piară.

Capitolul 10

CE ADUCE IARNA: VINE VESTITORUL NOROCULUI

În lumina atitudinii pe care o are lumea faţă de femeie şi îndatoririle ei, starea sufletească a lui Carrie merită ceva atenţie. Fapte ca ale ei sunt cântărite după criterii arbitrare. Societatea are o scară convenţională de valori, conform căreia judecă totul. Toţi bărbaţii trebuie să fie corecţi şi toate femeile virtuoase. „Cum e cu putinţă, făptură ticăloasă, ai greşit?"

Cu toate analizele liberale ale lui Spencer şi ale modernilor noştri filozofi naturalişti, n-avem decât noţiuni copilăreşti cu privire la morală. Acest subiect e mai vast decât simpla conformare la o lege a evoluţiei. El e mai profund decât banala supunere la cerinţele pământeşti şi mai complicat decât percepem noi deocamdată. Răspunde, mai întâi, de ce se înfioară inima, explică de ce un vaiet colindă lumea fără încetare, lămureşte subtila alchimie a trandafirului desfăşurându-şi văpaia în lumină şi în ploaie? În esenţa acestor realităţi sunt cuprinse cele dintâi principii ale moralei.

„Ah, gândea Drouet, cât de fermecătoare e cucerirea mea!"

„Vai, gândea Carrie, cu jalnice presimţiri, oare ce am pierdut?"

Suntem în faţa unui subiect vechi ca lumea, plini de gravitate, de interes şi de sfială şi ne străduim să elaborăm adevărata teorie a moralei, adevăratul răspuns la ce este just.

După opiniile unei anumite pături sociale, Carrie era stabilită confortabil; în ochii celor flămânzi, biciuiţi de vijelie

şi ploi, era adăpostită pe un liman senin, ocrotit de vânturi şi de valuri. Drouet închiriase un apartament mobilat, alcătuit din trei încăperi, în Ogden Place, în cartierul de vest, peste drum de parcul Union. Acesta era un colţişor cu pajişti verzi unde puteai respira în voie, un loc unic prin frumuseţea sa în Chicago. Oferea o privelişte plăcută. Odaia cea mai frumoasă avea ferestrele spre pajiştea parcului – acum uscată şi de o culoare cafenie – care adăpostea un mic lac. Deasupra ramurilor golaşe ale arborilor ce se legănau în vântul vestitor de iarnă, se înălţa turnul bisericii congregaţionale din parcul Union şi, în depărtări, se zăreau alte turnuri.

Camerele erau destul de confortabil mobilate. În odaia din faţă era aşternut un covor bun de Bruxelles, bogat în nuanţe de roşu-stins şi de galben ca lămâia, înfăţişând coşuri mari, pline cu flori somptuoase şi de o formă absurdă. Între cele două ferestre era fixată o oglindă de perete. Într-un colţ se vedea o sofa largă şi moale, acoperită cu pluş verde; din loc în loc, erau balansoare; vreo câteva tablouri, mai multe scoarţe, nişte porţelanuri, evantaie şi diverse mărunţişuri – şi lista mobilierului era epuizată.

În dormitorul din spatele acestei odăi se afla cufărul lui Carrie, cumpărat de Drouet, iar în dulapul zidit în perete se îngrămădea o garderobă întreagă, mai bogată decât posedase în toată viaţa ei, astfel că era minunat îmbrăcată. Mai exista şi o a treia încăpere, bună de folosit ca bucătărie, unde Carrie aşezase, după sfatul lui Drouet, o mică maşină de gătit portabilă, ce funcţiona cu gaz aerian, pentru a putea pregăti unele gustări nepretenţioase ca: stridii, caşcaval la capac şi altele de acest fel, care îi plăceau grozav lui Drouet. Mai exista, în sfârşit, şi o baie. În tot apartamentul domnea o atmosferă prietenoasă şi intimă, fiind luminat cu gaz aerian şi încălzit cu mic un calorifer şi de o sobiţă cu grilaj, prevăzută cu o placă de azbest, sistem plăcut care începuse a fi folosit pe atunci. Datorită vredniciei lui Carrie şi înclinării ei fireşti către ordine, calităţi

care acum se dezvoltau, locuinţa era învăluită într-o atmosferă cât se poate de atrăgătoare.

Iat-o deci pe Carrie stabilită într-un interior plăcut, eliberată de anumite greutăţi de care se văzuse crunt ameninţată, împovărată cu multe altele de ordin sufletesc şi, totodată, cu toate legăturile ei cu lumea schimbate în asemenea măsură, încât ar fi putut fi o fiinţă nouă, cu desăvârşire alta. Se privea în oglindă şi se vedea mai frumoasă decât fusese odinioară; îşi scruta cugetul – oglindă întocmită din părerile ei şi ale lumii – şi se vedea mai rea. Şovăia între aceste două chipuri, neştiind pe care să-l creadă.

— Eşti tare frumoasă, mititico! obişnuia să exclame Drouet când o privea.

Ea se uita la el cu ochii mari, încântată.

— O ştii şi tu, nu-i aşa? continua el.

— Nu, nu ştiu! răspundea Carrie, simţind o plăcere grozavă că exista cineva care gândea astfel despre dânsa şi nevenindu-i să creadă, deşi ştia că, în fond, era destul de vanitoasă ca să se preocupe intens de înfăţişarea ei.

Conştiinţa însă nu era un Drouet care avea interes s-o laude. Acolo auzea un alt glas, cu care discuta, pe care încerca să-l convingă, faţă de care se scuza. Nu era un sfătuitor drept şi înţelept, în ultimă analiză. Era doar o conştiinţă mică, de rând, care oglindea de-a valma lumea, ceea ce fusese până mai deunăzi mediul, obiceiurile, convenţiile ei. Pentru această conştiinţă vocea lumii era cu adevărat vocea lui Dumnezeu.

— Netrebnico! îi spunea acest glas.

— De ce? întreba ea.

— Priveşte în jur, îi răspundea în şoaptă glasul. Priveşte-i pe oamenii cumsecade. Ei ar refuza cu dispreţ să facă ce ai făcut tu! Uită-te la fetele cuminţi; cum se vor trage înapoi, să nu se atingă de tine, când vor şti c-ai fost slabă. Nici măcar n-ai încercat să fii tare, înainte de a cădea.

Când era singură şi privea afară spre parc, Carrie auzea glasul acesta. Nu-l auzea des, ci numai când nu se întâmpla

nimic, când nu se vedea prea lămurit partea plăcută, când Drouet nu era de faţă. La început, glasul era destul de limpede, dar nu destul de convingător. S-ar fi găsit oricând o explicaţie: o ameninţau zilele de decembrie, era singură, plină de dorinţe şi de teamă când şuiera vântul. O silise nevoia, sărăcia.

Odată trecute luminoasele zile ale verii, oraşul se învăluie în sumbru-i veşmânt cenuşiu, în care-şi vede de treburi de-a lungul nesfârşitei ierni. Imensele sale clădiri par cenuşii, cerul şi străzile capătă o nuanţă întunecată; arborii răsfiraţi şi scheletici, praful şi hârtiile zburătăcite de vânt sporesc gravitatea întregului colorit. Vânturile reci ce gonesc de-a lungul drumurilor înguste par a naşte în suflete simţiri de amară căinţă. Nu numai poeţii, artiştii sau acea categorie superioară a intelectualilor ce-şi arogă toate rafinamentele simt asta, ci şi câinii de pe stradă şi toţi oamenii. Simt şi ei, ca şi poetul, deşi n-au aceeaşi putere de exprimare. Vrabia de pe firul de telegraf, pisica din prag, catârul ce-şi trage cu trudă povara simt şi ei suflarea cea lungă şi aprigă a iernii. Ea loveşte în inimă tot ce e viaţă însufleţită şi neînsufleţită. De n-ar fi artificialele focuri de voioşie, zarva negoţului ce aduce câştig şi a distracţiilor ce aduc plăceri, dacă feluriţii neguţători n-ar scoate la vedere obişnuitele lor mărfuri, înăuntrul şi în afara magazinelor care de care mai luminoase şi mai vii şi n-ar fi înţesate de mulţumirea zorită a cumpărătorilor, am descoperi curând cât de tare ne apasă inima mâna de gheaţă a iernii, cât de deprimante sunt zilele în care soarele ne lipseşte de partea noastră de lumină şi căldură. Suntem mai dependenţi de acestea decât cred mulţi. Suntem insecte născute din căldură şi fără ea pierim.

În scurgerea greoaie a unei astfel de zile cenuşii glasul tainic se făcea iarăşi auzit, stingându-se pe măsură ce trecea vremea.

Acest conflict sufletesc nu era totdeauna pe primul plan. Carrie n-avea deloc un suflet mohorât. Mai mult decât atât, mintea ei nu era făcută să pătrundă cu hotărâre un adevăr precis. Când nu putea ieşi din labirintul de logică greşită în care

o vârâse îndelunga stăruinţă asupra unei probleme, se desprindea cu totul de ea.

Drouet se purta tot timpul cum nu se poate mai bine pentru un om de soiul lui. O plimba destul de mult, cheltuia bani cu ea şi când călătorea o lua cu dânsul. Se întâmpla să rămână şi singură câte două-trei zile, timp în care el îşi făcea scurtele sale circuite de afaceri, dar de obicei îl vedea des.

— Ce zici, Carrie, îi spuse într-o dimineaţă, nu mult după ce se instalaseră astfel, l-am invitat pe amicul meu Hurstwood să vină într-o seară la noi.

— Cine e? întrebă Carrie cu îndoială.

— A, e un om simpatic. Director la Fitzgerald & Moy.

— Ce-i asta?

— Cel mai elegant local din oraş, foarte şic. Vine numai lume bună.

Carrie rămase o clipă pe gânduri, întrebându-se ce-i va fi spus Drouet acelui om şi ce atitudine trebuia să aibă ea.

— N-ai nicio grijă, spuse Drouet, simţind ce se petrece în mintea ei. Nu ştie nimic. Pentru el eşti doamna Drouet.

Carrie pricepu în spusele lui o oarecare lipsă de consideraţie. Îşi dădu seama că Drouet nu era delicat din cale-afară.

— De ce nu ne căsătorim? întrebă ea, gândindu-se la făgăduielile volubile pe care i le făcuse.

— Las' că ne căsătorim noi, spuse el, îndată ce voi termina tranzacţia aceea.

Se referea la drepturile pe care spunea că le are asupra unei proprietăţi şi care îi cereau atâta atenţie, atâtea calcule şi multe alte socoteli încât, într-un fel sau altul, îl împiedicau în acţiunile sale personale şi morale.

— De îndată ce mă întorc de la Denver, în ianuarie, o facem şi p-asta.

Carrie îşi întemeia toate nădejdile pe spusele lui. Era un fel de salvare pentru conştiinţa ei, o soluţie agreabilă. Faptele ei aveau să dobândească o justificare.

În realitate, nu era îndrăgostită de Drouet. Era mai deşteaptă ca el. Într-un chip nelămurit, începea să-i vadă defectele. Dacă n-ar fi fost aşa, dacă nu s-ar fi dovedit capabilă să-l cântărească şi oarecum să-l judece, ar fi fost şi mai rău de ea. L-ar fi adorat. Ar fi fost din cale-afară de nenorocită de teamă că n-are să-i poată câştiga afecţiunea, că el îşi va pierde interesul pentru ea, că va fi dată uitării şi părăsită fără niciun sprijin în viaţă. Aşa cum stăteau lucrurile, şovăia, la început dorind într-o oarecare măsură să-l cucerească pe de-a-ntregul, iar mai târziu mulţumită să aştepte. Nu ştia cu certitudine ce crede despre el şi ce-are de gând să facă.

Hurstwood îi prilejui cunoştinţa cu un bărbat mai plăcut decât Drouet în nenumărate privinţe. El arăta femeilor acel gen deosebit de respect pe care toate îl preţuiesc. Nu era nici prea timid şi nici prea îndrăzneţ. Marele lui farmec îl constituia atenţia pe care ştia s-o acorde fiecăruia; priceput să câştige, dintre bărbaţi, acele păsări cu pene rare, reprezentate de negustorii şi liber-profesioniştii care-i frecventau localul, Hurstwood era în stare să folosească şi mai multă dibăcie când se străduia să placă unei fiinţe care-l încânta. Cel mai puternic imbold în această privinţă era o femeie frumoasă, dăruită cu oarecare gingăşie a sentimentelor. Era blând, senin, sigur de sine, dând impresia că nu doreşte decât să fie de folos, să-i facă plăcere doamnei.

Drouet însuşi era isteţ în acest joc când i se părea că merită osteneala, dar el era prea egocentric pentru a atinge măiestria lui Hurstwood. Era prea superficial, prea plin de vitalitate, prea sigur de sine. În plus, nu avea prea mare experienţă în ceea ce priveşte dragostea. Dădea greş jalnic când femeia avea oarecare experienţă, când poseda un rafinament înnăscut. În Carrie găsise o femeie cu multă gingăşie sufletească, dar lipsită cu totul de experienţă. Fusese norocos, întâmplarea îl ajutase perfect. Dacă ar fi întâlnit-o pe Carrie peste câţiva ani, înzestrată cu ceva mai multă experienţă şi cu cât de puţin succes la activul ei, n-ar mai fi putut să se apropie de ea.

— Ar trebui să ai un pian aici, Drouet, zise Hurstwood în acea seară, zâmbindu-i lui Carrie, pentru ca soţia dumitale să poată cânta.

Drouet nu se gândise la asta.

— Da, într-adevăr, ar trebui, recunoscu el îndată.

— A, dar eu nu cânt, cuteză să spună Carrie.

— Nu e cine ştie ce greu, zise Hurstwood. Aţi cânta binişor în câteva săptămâni.

În seara aceea era într-o formă excelentă. Purta haine noi-nouţe şi foarte elegante. Reverele sacoului aveau întocmai rigiditatea potrivită, specifică stofei de cea mai bună calitate. Vesta era dintr-un postav scoţian, într-un colorit bogat, încheiată cu două rânduri de nasturi de sidef rotunzi, iar cravata – dintr-o ţesătură lucioasă cu fire de mătase, nici ţipătoare, nici ştearsă. Tot ce purta nu atrăgea ochiul atât de puternic ca îmbrăcămintea lui Drouet, dar Carrie îşi putea da seama de eleganţa materialului. Pantofii lui Hurstwood erau din piele de viţel moale, foarte uşor lustruiţi; Drouet purta pantofi de lac. Fără voia ei, tânăra femeie simţea că e de preferat pielea moale, când tot restul îmbrăcămintei e atât de ales. Îşi dădea seama de aceste lucruri aproape inconştient; erau inerente situaţiei. Era obişnuită cu înfăţişarea lui Drouet.

— Ce-ar fi să jucăm o mică partidă de cărţi? sugeră Hurstwood, după o conversaţie fără pretenţii.

Era destul de îndemânatic ca să evite orice ar fi putut sugera că ştie ceva despre trecutul lui Carrie. În general, evita problemele personale şi se mărginea la acele lucruri care nu priveau cu nimic pe cineva în particular. Prin purtarea lui, o făcu pe gazdă să se simtă în largul ei, iar respectul ce i-l arăta şi glumele lui o înveseliră. Arăta ca şi cum l-ar fi interesat serios tot ce spunea ea.

— Nu ştiu să joc, spuse Carrie.

— Charlie, îţi neglijezi o parte din îndatoriri, i se adresă prietenos lui Drouet. Totuşi, fiindcă suntem între noi, urmă el, putem să vă arătăm.

Cu tact, îi dădea a înţelege lui Drouet că îi admiră alegerea. Prin felul lui de a se purta lăsa să se întrevadă că-i place la ei. Drouet se simţi mai apropiat de el ca oricând. Acest lucru îl determina să aibă mai mult respect pentru Carrie. Faţă de preţuirea lui Hurstwood, ea îi apărea într-o lumină nouă. Atmosfera se însufleţi mult.

— Ei, ia să vedem, spuse Hurstwood, uitându-se foarte respectuos peste umărul lui Carrie. Ce aveţi? Reflectă o clipă. E destul de bine. Sunteţi norocoasă. Acum o să vă arăt cum să-l bateţi măr pe soţul dumneavoastră. Faceţi ce-am să vă spun eu.

— Păi bine, zise Drouet, dacă voi doi o să complotaţi împotriva mea, n-am să mai pot rezista. Hurstwood ăsta e un mare şmecher.

— Aş, eu n-am nicio vină! Soţia dumitale face ce face. Ea e aducătoare de noroc. De ce n-ar câştiga?

Carrie se uită cu recunoştinţă la Hurstwood şi-i zâmbi lui Drouet. Cel dintâi avea aerul unui prieten obişnuit. Şi se afla la ei doar ca să se distreze. Tot ce făcea Carrie îl amuza, nimic mai mult.

— Poftim, zise, reţinând una din propriile sale cărţi bune şi dându-i lui Carrie şansa să ia o levată. Ăsta zic şi eu joc dibaci pentru un începător.

Ea râse încântată când văzu că norocul e de partea ei.

I se părea că e de neînvins când o ajută Hurstwood.

El nu se uita des la ea. Dar când se întâmplă s-o privească, în ochii lui se ivea o lumină blândă. Nimic altceva decât cordialitate şi bunăvoinţă. Îşi reţinea scânteierea isteaţă a privirii şi o înlocuia cu o expresie candidă. Carrie nu şi-ar fi putut închipui decât că-i face plăcere îndeletnicirea aceasta momentană. I se părea apoi că socoteşte remarcabil jocul ei.

— E păcat să joci aşa şi să nu câştigi nimic, spuse după câtva timp Hurstwood, vârând mâna în buzunarul de mărunţiş al hainei. Hai să mizăm pe câte zece cenţi.

— Hai, zise şi Drouet, scotocindu-se după bani.

Hurstwood fu mai rapid. Scoase mâna plină de piese noi de câte zece cenţi.

— Poftim, zise, aşezând în faţa fiecăruia câte o grămăjoară.

— Vai, dar ăsta-i joc de noroc în toată regula! Ne-am dedat la rele, zâmbi Carrie.

— Aş, spuse Drouet, ne distrăm şi noi puţin! Dacă n-ai să joci niciodată mai mult decât atât, te duci drept în rai.

— Nu mai faceţi morală până nu vedeţi ce se întâmplă cu banii, i se adresă Hurstwood, amabil, lui Carrie. Dacă va câştiga soţul dumneavoastră are să vă spună el cât e de păcat.

Drouet râse gălăgios.

Vocea lui Hurstwood suna atât do dornică de a plăcea, măgulirea era atât de vădită, încât până la urmă buna sa dispoziţie o învălui şi pe Carrie.

— Când pleci? îl întrebă Hurstwood pe Drouet.

— Miercuri, răspunse acesta.

— Vă e cam greu să-l lăsaţi pe soţul dumneavoastră să tot plece mereu, nu-i aşa? i se adresă Hurstwood lui Carrie.

— De data asta merge şi ea, zise Drouet.

— Înainte de plecare trebuie să veniţi amândoi cu mine la teatru.

— Cum să nu! zise Drouet. Ce zici, Carrie?

— Mi-ar face foarte multă plăcere, răspunse ea.

Hurstwood îşi dădu toată osteneala ca banii săi fie câştigaţi de Carrie. Se bucură de succesul ei. Îi tot număra câştigul şi la urmă îl strânse şi îi puse monedele în palma întinsă. Luară o mică gustare, cu prilejul căreia el turnă vinul. Nu mult după aceea, dând dovadă de tact, îi părăsi.

— Aşa, îi spuse el mai întâi lui Carrie şi apoi, din ochi, lui Drouet, să fiţi gata la şapte şi jumătate. Am să vin să vă iau.

Îl însoţiră până la uşă unde-l aştepta cabrioleta cu felinarele roşii licărind vesel în umbră.

— Ascultă, i se adresă lui Drouet, pe un ton de bun camarad, când o mai laşi singură pe soţia dumitale, să-mi dai de ştire; s-o plimb puţin, să-i mai treacă de urât.

— Desigur, zise Drouet, măgulit de atenţie.
— Sunteţi foarte amabil, spuse Carrie.
— Da' de unde, e normal! răspunse Hurstwood. Şi eu i-aş cere soţului dumitale să facă asta pentru mine.

Zâmbi şi se depărtă cu paşi sprinteni. Carrie era adânc impresionată. Niciodată nu întâlnise atâta farmec. Drouet era la fel de încântat.

— Drăguţ om, remarcă el, când se înapoiară în camera lor primitoare. De altfel, mi-e bun prieten.
— Da, aşa se pare, spuse Carrie.

Capitolul 11

PUTEREA DE CONVINGERE A MODEI: OMUL SENSIBIL ÎŞI PĂZEŞTE AVUTUL

Carrie se dovedi o bună elevă în ceea ce priveşte stilul de viaţă şi superficialitatea celor cu dare de mână. Cum vedea ceva, se întreba îndată cum i-ar sta ei dacă ar fi într-o situaţie asemănătoare. Fireşte că nu-i un fel prea frumos de-a simţi şi nu e nici înţelept. Sufletele mari nu sunt chinuite de astfel de probleme; nici pe cele rudimentare nu le tulbură. Pentru Carrie, îmbrăcămintea frumoasă avea o vastă putere de convingere, pleda pentru sine cu duioşie şi ipocrizie. Când tânăra femeie nimerea în raza ademenirilor ei, dorinţa din sufletul ei pleca lesne urechea. Glasul aşa-ziselor obiecte neînsufleţite! Cine va tălmăci limba pietrelor?

„Draga mea, spunea gulerul de dantelă, pe care şi-l luase la Partridge's te fac frumoasă, nu renunţa la mine".

„Ce picioruşe! şoptea pielea noilor pantofi foarte moi, cât de bine le ocrotesc. Cât ar fi de păcat ar fi dacă vreodată ar trebui să se lipsească de mine".

De îndată ce avea în mână aceste obiecte, le punea pe dânsa şi putea visa să renunţe la ele; felul în care le obţinuse putea s-o sâcâie atât de mult încât încerca să scape de acest gând, dar nu şi de lucrurile scumpe pe care le dobândise. În zadar îi striga conştiinţa: „Pune-ţi iar hainele vechi, pantofii cei rupţi". Poate că ar fi reuşit să învingă teama de foame şi s-ar fi înapoiat acasă; sub apăsarea teribilă a conştiinţei s-ar fi împăcat şi cu ideea unei trude grele şi a unei vieţi mărginite, plină de

suferință... dar să-și pocească înfățișarea? Să umble iar în hainele jerpelite care-i mărturiseau sărăcia? Niciodată!

Drouet îi consolida părerea în această privință și în altele asemănătoare, așa încât îi slăbi puterea de a rezista influenței lor. Lucrul e atât de ușor de obținut când acea părere e pe linia dorințelor noastre! În felul lui sincer binevoitor, insista ca ea să aibă o înfățișare plăcută. O privea cu admirație și ea prețuia pe deplin acest omagiu. În noua-i situație n-avu nevoie să imite purtarea femeilor frumoase. Învăță destul de repede, singură, această știință. Drouet avea obiceiul, caracteristic pentru cei de soiul lui, de a se uita pe stradă după femei bine îmbrăcate sau frumoase și de a face remarci asupra lor. Manifesta destul interes feminin pentru îmbrăcăminte ca să fie un bun judecător, dar nu al intelectului, ci al veșmintelor. Observa cum pășeau, cum țineau bărbia, cu câtă grație și mlădiere își unduiau trupul. Gingașa legănare conștientă a șoldurilor unei femei era pentru el la fel de ispititoare ca licărul vinului de soi pentru cel stăpânit de patima beției. Întorcea capul și urmărea din ochi imaginea gata să dispară. Nestăvilita lui patimă îl emoționa ca pe un copil. Iubea ceea ce femeile însele iubesc în ele: farmecul, grația. În fața acestui altar îngenunchea alături de ele ca un credincios fervent.

— Ai văzut-o pe femeia care a trecut acum? o întrebă pe Carrie în prima zi când se plimbară împreună. Frumos mers, nu?

Carrie privi și observă grația lăudată.

— Da, într-adevăr, răspunse ea voioasă, pe când în minte i se trezea o umbră de bănuială că s-ar putea ca ea însăși să aibă vreun cusur în această privință.

Dacă mersul acesta era atât de frumos trebuia să-l privească mai de aproape. Instinctiv, simți dorința să-l imite. Cu siguranță că și ea ar putea merge așa.

Când cineva cu judecata ei vede că sunt admirate anumite lucruri și se face mereu caz de ele, trage o concluzie logică și o pune în aplicare. Drouet nu era destul de sensibil pentru a-și

da seama că se purta fără tact. Nu vedea că ar fi fost mai bine să-i dea sentimentul că trebuie să se depăşească pe sine însăşi şi nu pe altele ce-i erau superioare. N-ar fi procedat aşa cu o femeie mai matură, mai înţeleaptă; în Carrie nu vedea decât o novice. Mai puţin ager decât ea, era incapabil din fire să-i înţeleagă sensibilitatea. Căuta s-o educe, dar şi s-o rănească, lucru prostesc din partea unui om a cărui admiraţie pentru eleva şi victima sa era susceptibilă să sporească.

Carrie primea învăţăturile cu bunăvoinţă. Pentru ea era limpede ce îi place lui Drouet. Într-un fel nelămurit îi vedea şi slăbiciunea. O femeie îşi pierde din buna opinie asupra unui bărbat când îşi dă seama că admiraţia lui e atât de acut şi generos distribuită. Ea nu cunoaşte pe lume decât un singur obiect de supremă închinare şi acesta e propria-i persoană. Dacă un bărbat vrea să izbutească pe lângă multe femei, trebuie să fie totul pentru fiecare dintre ele.

Chiar în casa unde locuia, Carrie vedea lucruri ce constituiau lecţii în spiritul amintit.

Locuia în aceeaşi clădire cu un om din lumea teatrului, Frank A. Hale, director al teatrului Standard şi cu soţia lui, o brunetă drăguţă de treizeci şi cinci de ani. Erau nişte oameni dintr-o categorie foarte obişnuită astăzi în America, trăind respectabil de azi pe mâine. Hale avea un salariu de patruzeci şi cinci de dolari pe săptămână. Soţia lui, foarte atrăgătoare, afişa sentimente tinereşti şi se împotrivea acelui fel de viaţă conjugală ce presupunea conducerea unei gospodării şi grija unei familii. La fel ca Drouet şi Carrie, ocupau şi ei trei camere, cu un etaj mai sus.

Nu mult după ce Carrie sosise, doamna Hale înnodase relaţii de prietenie cu ea şi acum se plimbau împreună. Multă vreme fu singura ei tovărăşie şi flecăreala soţiei directorului alcătui prisma prin care vedea lumea. Fleacurile, elogiul bogăţiei, convenţionala expresie a moralei ce se cernea prin mintea acestei făpturi inactive se abătură asupra lui Carrie, şi pentru un moment îi produseră confuzie.

Pe de altă parte, propriile ei sentimente alcătuiau un corectiv. Nu se poate nega că avea o pornire constantă către ceva mai bun. Dar sentimentele ce se adresau inimii o chemau mereu înapoi. În apartamentul situat de cealaltă parte a holului locuiau o tânără fată şi mama ei. Erau din Evansville, Indiana, soţia şi fiica unui casier de la căile ferate. Fiica venise la Chicago ca să studieze muzica, iar mam o însoţea.

Carrie nu făcu cunoştinţă cu ele, dar o vedea pe fată venind şi plecând. De câteva ori o văzuse la pian, în salon, şi o auzise cântând destul de des. Tânăra aceasta era deosebit de gătită pentru condiţia ei şi purta două inele cu pietre scumpe care îi scânteiau în degete atunci când cânta.

Din întâmplare, Carrie era sensibilă la muzică. Sistemul ei nervos reacţiona la anumite tensiuni, cum vibrează de pildă anumite coarde ale unei harfe când este lovită clapa corespunzătoare la pian. Simţirea ei era modelată cu gingăşie şi răspundea cu prelungi şi vagi meditaţii anumitor tonuri melancolice. Ele îi trezeau dorinţa după acele lucruri pe care nu le avea. O făceau să se simtă mai legată de ceea ce poseda. Domnişoara cânta un anumit cântec scurt, într-un colorit cât se poate de sentimental şi duios. Din salonul de jos cântecul răzbătea până la Carrie prin uşa deschisă. Era ora înserării când pentru cel care nu are nicio treabă, pentru cel îngândurat toate tind să capete o înfăţişare melancolică. Mintea porneşte razna în lungi peregrinări şi se întoarce cu mănunchiuri de veştede, trecute bucurii. Carrie şedea la geamul ei privind afară. Drouet era plecat de la zece dimineaţa. Îşi petrecuse timpul făcând o plimbare, citind, deşi fără prea multă plăcere, o carte de Bertha M. Clay pe care o lăsase acolo Drouet; apoi îşi schimbase îmbrăcămintea pentru seară. Acum şedea şi se uita spre parc, tristă şi abătută, pe cât poate fi în astfel de împrejurări o fire care jinduieşte după variaţie şi viaţă. În timp ce medita asupra noii ei stări, se strecură, de jos din salon, vraja cântecului care începu să-i coloreze gândurile şi să i le prindă în mreje. Aceste

gânduri se îndreptau către ce era mai trist în limitele înguste ale experienţei sale. Erau clipe de căinţă.

Pe când se afla în această dispoziţie intră Drouet, aducând cu el o atmosferă cu totul diferită. Se înserase, Carrie uitase să aprindă lampa şi flacăra sobiţei cu grătare scăzuse.

— Unde eşti, Cad, întrebă el, folosind un nume de răsfăţ pe care i-l dăduse.

— Aici, răspunse ea.

Era în glasul ei ceva gingaş şi însingurat care trecu însă neobservat pentru bărbat. N-avea în el acea vibraţie poetică ce ar fi mişcat o femeie în asemenea împrejurări şi i-ar fi făcut mai puţin suportabilă tragedia vieţii. În schimb, frecă un chibrit şi aprinse gazul.

— Ce faci, exclamă el, ai plâns 1

Ochii ei mai păstrau urmele câtorva lacrimi uşoare.

— Ei, comedie! spuse el, se poate să plângi!?

Îi cuprinse mâna încredinţat în egoismul lui cumsecade că lipsa lui o făcuse să se simtă singură.

— Haide, acum nu mai ai de ce să fii tristă. Hai să valsăm puţin după muzica asta.

O propunere mai nepotrivită n-ar fi putut face. Ea îi arătă limpede că n-o putea înţelege. Carrie n-ar fi fost în stare să închege gânduri care să îl lămurească cu ce-i greşise, care era deosebirea între ei, dar le intuia. Fu prima lui mare gafă.

Ceea ce spunea Drouet despre graţia pianistei când o vedea ieşind seara, cu paşi repezi şi uşurei, însoţită de mamă-sa, o făcu pe Carrie să-şi dea seama de felul şi preţul micilor afectări la modă cultivate de femei când le place să presupună că sunt cineva. Privea în oglindă şi-şi ţuguia buzele, aruncând uşor capul pe spate cum văzuse la fata casierului. Îşi prindea cu graţie poalele fustei – nu remarcase Drouet gestul acesta la ea, şi la alte câteva femei? Şi Carrie avea o firească pornire spre imitaţie. Începu să se priceapă la măruntele şiretenii pe care femeia care nu-i lipsită de vanitate le adoptă totdeauna. Pe scurt, priceperea ei într-ale graţiei spori de două ori pe cât

fusese şi totodată i se schimbă şi înfăţişarea. Deveni o fată cu destul de mult bun-gust.

Drouet observă asta. Văzu unduirea cea nouă a părului ei şi noul fel de a-şi aranja buclele, adoptat într-o dimineaţă,

— Îţi stă foarte frumos aşa, Cad, spuse el.

— Da? răspunse ea, cu drăgălăşenie.

Complimentul o făcu să încerce chiar în aceeaşi zi alte efecte.

Călca mai puţin greoi; izbutise asta încercând să imite mersul graţios al fiicei casierului. Ar fi greu de spus câtă influenţă avusese asupra ei vecinătatea acelei fete. Dar datorită tuturor acestor lucruri, când îi vizită, Hurstwood găsi o tânără femeie cu mult mai atrăgătoare decât fetişcana căreia i se adresase întâia oară Drouet. Defectele iniţiale în îmbrăcăminte şi comportament dispăruseră. Era drăgălaşă, împodobită cu sfiala ce izvorăşte din nesiguranţă. Avea în ochii mari ceva copilăresc, şi asta aprinse închipuirea lui Hurstwood, care între bărbaţi poza drept rigid şi convenţional. Era vechea atracţie ce-o exercita prospeţimea asupra a ceea ce-i deja învechit. Dacă rămăsese în el o urmă de preţuite pentru simplitatea şi nevinovăţia care constituie farmecul tinereţii, ea se trezi acum înviorată. Hurstwood îi privea faţa drăgălaşă şi simţea radiind din ea undele gingaşe ale însufleţirii care caracterizează tinereţea. În acei ochi mari şi limpezi nu găsea nimic pe care firea lui blazată să-l poată lua drept înşelăciune. Chiar şi o brumă de vanitate, de-ar fi ştiut s-o descopere în ochii aceia, l-ar fi mişcat şi i-ar fi plăcut.

„Mă întreb cum a ajuns Drouet s-o cucerească“, îşi spunea el, în timp ce cabrioleta se puse în mişcare.

De la prima vedere, îi făcea cinstea s-o creadă superioară în sentimente lui Drouet.

În tropotul copitelor, cabrioleta înainta printre şirurile de felinare cu gaz ce se întindeau, cât vedeai cu ochii, de ambele părţi ale străzii. Hurstwood îşi încrucişă mâinile înmănuşate

şi văzu doar odaia luminată de faţa lui Carrie. Se gândea la farmecul frumuseţii tinereşti.

„Am să-i trimit un buchet de flori, Drouet n-o s-o ia în nume de rău“, se gândi el.

Nu-şi ascunsese nicio clipă că ea îl atrăgea. Puţin îi păsa de drepturile lui Drouet, nici nu se gândea la asta. Îi pluteau doar prin cap, ca funigeii, firişoare de gânduri şi, asemenea păianjenului, spera să le anine undeva. Nu ştia, nu putea ghici unde va ajunge.

Câteva săptămâni mai târziu, Drouet, întorcându-se din peregrinările sale – fusese într-o scurtă călătorie la Omaha – întâlni una din elegantele sale cunoştinţe feminine din Chicago. Avusese de gând să se ducă drept la locuinţa sa din Ogden Place, ca să-i facă lui Carrie o surpriză, dar se prinse într-o conversaţie interesantă şi curând îşi schimbă intenţia.

— Să mergem să luăm masa, zise, fără să se gândească la vreo întâlnire întâmplătoare care ar fi putut să-i strice socotelile.

— Cu plăcere, răspunse aceasta.

Intrară într-unul din restaurantele bune în care lumea venea ca să stea de vorbă. Era cinci după-amiază când se întâlniseră; se făcuse şapte şi jumătate când erau pe cale să epuizeze toate subiectele.

Drouet tocmai termina povestirea unei mici întâmplări şi faţa lui era numai zâmbet, când ochii îi întâlniră privirea lui Hurstwood. Acesta intrase cu câţiva prieteni şi văzându-l pe Drouet cu o altă femeie, trase anumite concluzii.

„Uite, ticălosul! gândi: apoi, cu o nuanţă de virtuoasă compătimire: Vai de biata fetiţă, păcat de ea!“

Drouet sărea uşor de la o idee la alta, când întâlni privirea lui Hurstwood. Nu bănui mai nimic până ce nu observă că Hurstwood se preface cu grijă că nu-l vede. Apoi, ceva din impresia celuilalt răzbătu până la el. Îşi aminti de Carrie şi de ultima lor întâlnire. La naiba! Va trebui să-i explice lui Hurstwood; unei astfel de întâlniri întâmplătoare, de o jumătate

de oră, cu o veche prietenă, nu trebuie să i se atribuie mai multă importanţă decât se cuvine.

Era pentru prima oară tulburat. Iată o complicaţie morală al cărei sfârşit nu-l putea prevedea. Hurstwood va glumi cu el, îi va spune că-i fluşturatic. Va răspunde şi el glumind. Carrie n-are să ştie niciodată, cea care-l însoţea acum n-are să afle despre Carrie şi totuşi simţea că va trage ponoasele, că va rămâne cu o oarecare pată asupra lui, fără nicio vină. Posomorându-se, puse capăt întrevederii şi-şi conduse cunoscuta la tramvai. Apoi se îndreptă spre casă.

„Nu mi-a mai vorbit de niciuna din cuceririle lui din urmă, gândea Hurstwood. Îşi închipuie că-l cred ataşat serios de fata aceea."

„N-ar trebui să presupună că o iau razna, când abia l-am poftit la noi", gândea Drouet.

— Te-am văzut, spuse Hurstwood jovial când Drouet intră din nou în localul strălucitor de care nu se putea lipsi. Ridică a mustrare degetul arătător, cu un gest părintesc.

— E o veche cunoştinţă a mee pe care am întâlnit-o exact când veneam de la gară, îi explică Drouet. A fost o frumuseţe.

— Îţi mai place şi acum un pic, nu? replică celălalt, în chip de glumă.

— Aş, de unde! zise Drouet, pur şi simplu n-am putut scăpa de ea în ziua aceea.

— De când eşti în oraş? întrebă Hurstwood.

— Doar de câteva zile.

— Vino într-o seară cu fata în oraş, să luăm masa împreună. Mă tem că o ţii închisă acolo. Am să iau o lojă la Joe Jefferson.

— Cum s-o ţin închisă? răspunse Drouet. O aduc sigur.

Asta îi făcu foarte mare plăcere lui Hurstwood. Nu-l credea în stare pe Drouet de niciun fel de sentiment faţă de Carrie. Îl invidia şi acum, când se uita la comis-voiajorul bine îmbrăcat şi vesel pe care-l simpatizase atâta, scânteia rivalităţii îi

scăpără în ochi şi începu să-l cântărească pe Drouet din punct de vedere intelectual şi al puterii de fascinaţie. Începu să-i caute părţile slabe. Fără îndoială că, indiferent ce gândea despre el ca „băiat de treabă“, ca amant îl privea cu oarecare dispreţ, îl putea înlătura cu uşurinţă. N-avea decât să-i aducă lui Carrie la cunoştinţă un incident mărunt ca cel de joi; asta ar fi aranjat totul. Gândul lui o lua razna, exultând, în timp ce râdea şi flecărea cu Drouet, care nu presimţea nimic. N-avea capacitatea să pătrundă nici privirea şi nici felul de a fi al unui bărbat ca Hurstwood. Sta şi zâmbea şi accepta invitaţia în timp ce amicul său îl cerceta cu ochii unui vultur de pradă.

Obiectul acestei deosebit de încâlcite dispute nu se gândea însă la niciunul dintre ei. Carrie era ocupată să-şi adapteze gândurile şi sentimentele unor condiţii noi şi nu se afla în primejdie ca vreun lucru s-o tulbure, stingherind-o.

Într-o seară, Drouet o găsi îmbrăcându-se înaintea oglinzii.

— Cad, zise el prinzând-o în braţe, mi se pare că devii cochetă.

— Aş, de unde! spuse ea zâmbind.

— Dar să ştii că eşti grozav de frumuşică, urmă el, petrecându-şj braţul după mijlocul ei. Îmbracă-te cu rochia aceea albastră şi hai să te duc la un spectacol.

— Vai, i-am promis doamnei Hale să merg cu ea la expoziţie astă-seară, replică ea, scuzându-se.

— Da, i-ai promis? întrebă el, gândindu-se discret la această încurcătură. Eu unul n-aş ţine să merg acolo.

— De, ştiu şi eu! zise Carrie, şovăind, dar fără să se supere din cauza perspectivei de a-şi călca făgăduiala de dragul lui.

Chiar atunci se auzi o bătaie în uşă; era fata în casă care întinse un plic.

— Zice c-aşteaptă răspuns.

— E de la Hurstwood, spuse Drouet, recunoscând scrisul, în timp ce rupea plicul.

Trebuie să veniţi în oraş ca să-l vedem împreună pe Joe Jefferson, spunea el în scrisoare. *După cum ne-am înţeles deunăzi, e rândul meu să vă invit. Amânaţi orice alte aranjamente.*

— Ei, ce zici de asta? întrebă cu nevinovăţie Drouet pe când în capul lui Carrie se buluceau răspunsurile favorabile.

— Decide tu cum e mai bine, Charlie, spuse ea rezervată.

— Cred c-ar fi bine să mergem, dacă poţi să te aranjezi cu vecina de sus.

— Sigur că pot, răspunse Carrie, fără să stea pe gânduri.

Drouet căută hârtie de scris în timp ce Carrie se duse să-şi schimbe rochia. Nu-şi explica de ce această ultimă invitaţie o atrăgea cel mai mult.

— Să mă pieptăn ca ieri? întrebă, venind încă o dată în cameră cu nişte podoabe în mâini.

— Desigur, răspunse el, zâmbind.

Îi părea bine văzând că el nu-şi dă seama de nimic. Promptitudinea cu care primise invitaţia nu o atribuia vreunei fascinaţii ce-ar fi exercitat-o Hurstwood asupra ei. Combinaţia Hurstwood-Drouet părea cea mai agreabilă dintre cele care i se propuseseră. Se găti cu cea mai mare grijă şi plecară după ce se scuză faţă de vecina ei.

— Dar eşti fermecătoare la culme astă-seară, zise Hurstwood când îi întâmpină în foaierul teatrului.

Carrie fremăta sub privirea lui aprobatoare.

— Ei, hai să intrăm, spuse el, croindu-le drum prin foaier către intrarea în sală.

Cea mai ostentativă eleganţă era adunată aici. Veşmintele nou-nouţe şi podoabele îţi luau ochii; erau imaginea însăşi a luxului.

— L-aţi văzut vreodată pe Jefferson? întrebă Hurstwood în lojă, aplecându-se către Carrie.

— Nu, niciodată, răspunse ea.

— E încântător, delicios, continuă el, cu banala formulă de laudă pe care o cunosc astfel de oameni.

Îl trimise pe Drouet după un program, iar el începu să-i spună lui Carrie tot ce auzise despre Jefferson. Ea era nespus de încântată, cu adevărat hipnotizată de cele din jur, de ornamentaţia lojei, de eleganţa însoţitorului ei. În mai multe rânduri privirile li se întâlniră şi în acele clipe în ochii ei se revărsa o bogăţie de simţire cum nu mai întâlnise niciodată şi pe care nu ştia cum s-o înţeleagă, căci în următoarea căutătură sau mişcare a mâinii era o aparentă nepăsare, îmbinată doar cu cea mai binevoitoare atenţie.

Drouet lua şi el parte la conversaţie dar, în comparaţie cu Hurstwood, era aproape plicticos. Acesta din urmă îi amuza pe amândoi şi curând Carrie căpătă convingerea că el era cel superior. Simţea instinctiv că e mai puternic şi că ştie mai multe. Şi totuşi era atât de simplu! Pe la sfârşitul actului al treilea era convinsă că Drouet e un suflet bun, dar că altfel are multe defecte şi îl preţuia din ce în ce mai puţin comparându-l cu celălalt.

— Am petrecut atât de bine! spuse Carrie, la sfârşit, pe când părăseau teatrul.

— Da, într-adevăr, adăugă Drouet, care nu pricepea câtuşi de puţin că se dăduse o bătălie şi că poziţiile sale erau slăbite.

Era ca împăratul Chinei care, pe tronu-i, se fălea cu gloria sa, fără să ştie că cele mai frumoase provincii erau pe cale să-i fie răpite.

— M-aţi salvat de la o seară plicticoasă, zise Hurstwood. Noapte bună!

Cuprinse mâna mică a tinerei femei şi o undă de simpatie trecu năvalnic de la unul la celălalt.

— Sunt atât de obosită! spuse Carrie, rezemându-se cu spatele de banca tramvaiului, când Drouet începu să vorbească.

— Odihneşte-te până fumez o ţigară, zise el ridicându-se; apoi, ca un nerod, se duse pe platforma din faţă şi lăsă lucrurile în starea în care se aflau.

Capitolul 12

LUMINILE PALATELOR: O PLEDOARIE CONVINGĂTOARE

Doamna Hurstwood nu-şi dădea seama de abaterile de la morală ale soţului ei, cu toate că ar fi putut cu uşurinţă să bănuiască aceste tendinţe, pe care le putea înţelege. Era o femeie despre care nu ştiai cum va reacţiona când era provocată. Hurstwood, cel puţin, n-avea nici cea mai mică idee ce ar face soţia sa în anumite împrejurări. N-o văzuse niciodată ieşindu-şi din fire. De fapt, nu era o femeie care să recurgă la violenţă. Avea prea puţină încredere în oameni ca să nu ştie că sunt supuşi greşelii. Şi era prea calculată pentru a risca să piardă, printr-un scandal inutil, avantajul pe care l-ar obţine datorită informaţiilor ce le deţinea. Mânia ei nu se consuma niciodată dintr-o singură lovitură pripită şi aprigă. Aştepta şi medita, cântărind amănuntele, adunându-le, până ce puterea îi era egală cu dorinţa de răzbunare. Totodată, nu pregeta să facă un rău, mic sau mare, ce putea lovi în obiectivul răzbunării ei, fără ca acesta să ştie de unde pornea. Era o femeie rece, cât se poate de preocupată de sine însăşi, cu multe gânduri pe care nu le trăda nici măcar printr-o scăpărare a ochilor.

În oarecare măsură, Hurstwood simţea aceste trăsături ale firii ei, deşi nu le percepea lămurit. Trăiau în armonie şi oarecare mulţumire; nu se temea câtuşi de puţin de ea, căci n-avea niciun motiv. Doamna Hurstwood continua şi acum să fie întrucâtva mândră de soţul ei, mai ales fiindcă ţinea să-şi păstreze neştirbit locul în societate. În sinea ei se bucura că

mare parte a averii lui Hurstwood era pe numele ei, măsură de precauţie adoptată de acesta pe vremea când căminul îl atrăgea mai mult decât acum. Soţia lui n-avea nici cel mai mic motiv să se teamă că vreodată căsnicia lor s-ar putea destrăma; totuşi, umbrele ce se proiectau asupra viitorului o făceau să se gândească în răstimpuri că fusese bună măsura pomenită. Era acum în situaţia de a se răzvrăti, rămânând în considerabil avantaj; Hurstwood se purta cu prudenţă simţind că n-avea nicio garanţie din clipa în care i-ar fi trezit nemulţumirea.

Se întâmplase ca în seara când Hurstwood, Carrie şi Drouet erau în loja teatrului McVickar, George junior să fie într-al şaselea rând, la parter, cu fiica lui H. B. Carmichael, cel de-al treilea asociat al unei firme textile angro din oraş.

Hurstwood nu-l văzuse pe fiu-său deoarece şedea, după obiceiul lui, cât mai în fundul lojii, neputând fi văzut de cei din primele şase rânduri decât dacă se apleca înainte. Era obiceiul lui să şadă astfel la orice teatru, pentru a trece cât mai neobservat când nu-i servea la nimic să procedeze altfel.

Dacă exista vreun risc ca purtarea sa să fie greşit interpretată sau comentată răuvoitor, se uita cu prudenţă în jur şi calcula preţul fiecărui centimetru de unde ar fi putut fi văzut.

În dimineaţa următoare, la micul dejun, fiul lui îi zise:

— Te-am văzut aseară, şefule.

— Ai fost la McVickar? întrebă Hurstwood cu tonul cel mai amabil.

— Da, răspunse tânărul George.

— Cu cine?

— Cu domnişoara Carmichael.

Doamna Hurstwood îndreptă o privire întrebătoare către soţul ei, dar după înfăţişarea lui nu putu deduce dacă era vorba de mai mult decât de-o intrare întâmplătoare în acel teatru.

— Cum a fost piesa? întrebă ea.

— Foarte bună, răspunse Hurstwood, numai că iarăşi vechiul *Rip Van Winkle*.

— Cu cine-ai fost? se informă nevastă-sa, cu prefăcută indiferență.

— Cu Charlie Drouet și nevastă-sa. Sunt niște prieteni de-ai lui Moy, în trecere pe-aici.

Datorită specificului profesiunii sale, o astfel de lămurire de obicei nu-i crea nicio dificultate. Nevastă-sa se obișnuise cu gândul că situația lui îi impunea anumite îndatoriri mondene la care ea nu putea lua parte. Dar în ultimul timp, sub pretextul unor obligații pentru firmă el refuzase de mai multe ori s-o însoțească, indiferent despre ce distracție ar fi fost vorba. Și în dimineața precedentă procedase la fel chiar în legătură cu seara respectivă.

— Înțelesesem c-ai să fii ocupat, observă ea cu prudență.

— Am și fost! exclamă el. N-am avut încotro, a trebuit să-mi întrerupi treaba, dar am compensat pe urmă lucrând până la două noaptea.

Și cu asta se încheie pentru moment discuția, dar de pe urma ei rămase un gust neplăcut. Nicicând pretențiile nevesti-sii n-ar fi putut veni mai rău decât acum. Ani de-a rândul atașamentul lui matrimonial suferise mereu schimbări și Hurstwood sfârșise prin a se plictisi în tovărășia ei. Acum, când o lumină nouă lucea la orizont, acest astru mai vechi pălea în asfințit. Era mulțumit să-și poată întoarce fața cu totul de la el și orice chemare de a privi înapoi îl plictisea.

Ea, dimpotrivă, nu era de fel înclinată să accepte vreo știrbire în îndeplinirea în sens literal a tuturor clauzelor contractului lor matrimonial, chiar dacă lipsea spiritul.

— Trebuie să mergem în oraș azi după-masă, spuse ea câteva zile mai târziu. Să vii până la restaurantul Kinsley ca să ne întâlnim cu domnul Phillips și soția lui. Au tras la Tremont și-o să-i conducem puțin prin oraș.

După întâmplarea de miercuri nu putea refuza deși, prin vanitatea și ignoranța ei, perechea Phillips era cât se poate de neinteresantă. Acceptă, dar cu prea puțină amabilitate și plecă de acasă furios.

„Am să pun capăt acestor socoteli, gândi. N-am să mă las sâcâit ţinându-mă prosteşte după nişte turişti, când am de lucru.“

Nu mult după aceea doamna Hurstwood veni cu o propunere asemănătoare, doar că de data asta era vorba despre un matineu.

— Dragă, răspunse el, n-am timp. Am o mulţime de treburi.

— Totuşi, cu alţii găseşti timp să mergi, ripostă ea, destul de iritată.

— Da' de unde! zise el. Nu pot să mă sustrag relaţiilor de afaceri, asta-i tot.

— Bine, nu-i nimic! exclamă ea şi buzele i se ţuguiară.

Sentimentul de animozitate spori între ei.

Pe de altă parte, interesul lui pentru prietenia lui Drouet creştea într-o măsură aproape egală. Stimulată de noua ei situaţie şi sub tutela noului ei prieten, Carrie se transforma vădit. Dădea dovadă de aptitudinile unui luptător care tinde spre emancipare. Climatul cald al unei vieţi mai luxoase lăsa urme asupra ei. Nu devenea mai ştiutoare, dar îi stârnea dorinţele. Discuţiile îndelungate cu doamna Hale privitoare la avere şi rang social o învăţau să distingă între gradele de bogăţie.

Pe vreme frumoasă, însorită, doamnei Hale îi plăcea să se plimbe cu trăsura pentru a-şi mulţumi sufletul cu vederea acelor palate şi grădini de care ea nu se putea bucura. În partea de nord a oraşului se ridicaseră câteva clădiri mari şi elegante, de-a lungul căii cunoscute astăzi sub numele de North Shore Drive. Parapetul actual dinspre lac, din piatră şi granit, nu exista pe atunci, dar şoseaua fusese bine pavată, spaţiile intermediare, cu gazon, erau foarte plăcute la vedere, iar clădirile – cât se poate de noi şi impunătoare.

După ce trecu iarna şi se iviră primele zile de primăvară timpurie, doamna Hale închirie pentru o după-amiază o trăsură mică şi o invită pe Carrie să vină cu ea. Se duseră mai

întâi prin parcul Lincoln, apoi dincolo de el, până departe, spre Evanston; se întoarseră la patru, şi pe la cinci ajunseră la capătul de nord al şoselei de pe malul lacului. În această perioadă a anului zilele sunt relativ scurte, aşa că umbrele înserării începuseră să învăluie metropola. Felinarele prindeau să lumineze cu acea strălucire blândă care pare aproape apoasă şi străvezie. În aer plutea o moliciune care grăieşte cu nespusă gingăşie atât sufletului cât şi trupului. Carrie simţea că e o zi minunată şi asta îi trezea în suflet o sumedenie de sugestii. Pe când înaintau în trapul lin al calului pe caldarâmul neted, un echipaj trecu pe lângă ele. Îl văzu cum se opreşte şi valetul coboară deschizând uşa unui domn care părea să se înapoieze alene de la vreo petrecere de dupămasă. Dincolo de grădinile întinse, ale căror pajişti începeau acum să se împrospăteze cu primele nuanţe de verde, vedea lămpi luminând slab interioare bogate. Ochiul ei prindea ici un scaun, colo o masă, dincolo un ungher împodobit, iar toate astea o atrăgeau mai mult decât orice pe lume. Reapăreau visele copilăriei despre palate cu zâne şi reşedinţe regeşti. Îşi închipuia că dincolo de acele intrări bogat sculptate, unde globurile şi cristalele lămpilor îşi proiectau lumina asupra uşilor din lemn preţios, împodobite cu ochiuri de sticlă colorate sau pictate, nu existau nici griji, nici dorinţe neîmplinite. Era pe de-a-ntregul încredinţată că acolo domnea fericirea. O, de-ar putea şi ea să se plimbe agale prin acea largă alee, să treacă prin intrarea aceea impunătoare care în ochii ei era frumoasă ca o bijuterie, să răzbată până la avuţie şi putere înconjurată de graţie şi lux. Cât de repede ar fugi tristeţea, cum s-ar sfârşi într-o clipă dorul inimii! Nu se mai sătura privind, uimită, fermecată, plină de jind, pe când glasul de sirenă al neastâmpărului îi tot susura la ureche.

— De-am putea şi noi s-avem o asemenea locuinţă, spuse doamna Hale cu tristeţe, ce minunat ar fi!

— Şi totuşi, se spune că nimeni nu e fericit, zise Carrie.

Atâta auzise din filozofia ipocrită a vulpii care nu poate ajunge la struguri.

— Totuşi, replică doamna Hale, bag de seamă că toţi încearcă din răsputeri să-şi adăpostească nenorocirea în palate.

Când se întoarse acasă, Carrie îşi dădu seama cât de neînsemnată era, prin comparaţie, locuinţa ei. Nu era atât de mărginită încât să nu vadă că avea doar trei camere mici într-o pensiune mobilată mediocru. Acum nu-şi mai compara locuinţa cu ceea ce ştia demult, ci cu ceea ce văzuse de curând. Mai avea încă în faţa ochilor splendoarea acelor porţi de palate, zgomotul roţilor acelor trăsuri capitonate îi mai stăruia încă în auz. Ce era Drouet, la urma urmei? Şi ce era ea? Se gândea tot mai intens la asta, stând la fereastră, legănându-se încoace şi încolo şi privind, prin parcul luminat de felinare, înspre casele, şi ele luminate, din bulevardele Warren şi Ashland. Era prea preocupată ca să coboare la masă, prea gânditoare ca să poată face altceva decât să se legene şi să cânte. Pe buze îi veneau melodii vechi şi, cântându-le, inima i se întrista, îi era dor, jinduia întruna, ba după vechea căsuţă cu grădină din Columbia City, ba după palatul de pe malul lacului, ba după rochia frumoasă a vreunei doamne, ba după eleganţa vreunei scene. Era din cale-afară de mâhnită şi totodată nehotărâtă, plină de dorinţă, de închipuiri. În cele din urmă i se păru că era singură şi părăsită şi cu greu îşi reţinu tremurul buzelor. Fredona întruna, încet, vechile melodii, stând în umbră, lângă fereastră, mai fericită în fond în această stare (deşi nu-şi dădea seama) decât avea să fie oricând în viitor. Pe când se mai afla încă în această dispoziţie, fata din casă o anunţă că domnul Hurstwood aştepta în salon şi dorea să îi vadă pe domnul şi doamna Drouet.

„Nu ştie, probabil, că Charlie nu e în oraş“, gândi Carrie.

În timpul iernii, îl văzuse relativ puţin pe director, dar mereu câte ceva îi amintise de el; păstra încă impresia puternică pe care i-o lăsase. Pentru moment fu foarte tulburată

la gândul că înfăţişarea ei lăsa de dorit, dar se linişti curând uitându-se în oglindă şi coborî scările.

Hurstwood era, de obicei, într-o formă excelentă. Nu ştia că Drouet lipseşte din oraş, dar vestea nu-l lăsă prea consternat şi atacă subiecte generale, sigur fiind că o vor interesa pe Carrie. Era surprinzător cu câtă uşurinţă se pricepea să poarte o conversaţie. Se afla în situaţia celui care are de partea lui obişnuinţa şi ştie că se bucură de simpatie. Îşi dădea seama că era ascultat cu plăcere de Carrie şi, fără cea mai mică sforţare, atacase o serie de descrieri care absorbeau imaginaţia tinerei femei. Apropiindu-şi scaunul, îşi modula astfel vocea încât ceea ce spunea părea să fie cu totul confidenţial. Se restrângea aproape numai la domeniul celor observate de el în materie de oameni şi de petreceri. Fusese în cutare şi cutare loc, văzuse una şi alta. Făcu în aşa fel încât Carrie să dorească să vadă şi ea asemenea lucruri şi toată vremea îi abătu atenţia asupra lui. Tânăra femeie nu putea nicio clipă înlătura conştiinţa individualităţii şi prezenţei lui. Îşi ridica încet privirea, accentuând câte ceva cu un zâmbet şi ea rămânea ţintuită de magnetismul acelei priviri. Îi obţinea aprobarea cu cea mai firească graţie. Într-un rând îi atinse mâna vrând să dea mai multă importanţă spuselor sale, şi Carrie zâmbi doar. Părea să radieze o atmosferă pe care interlocutoarea o simţea topindu-i întreaga fiinţă. Nu fu plicticos nici măcar o clipă, făcând-o parcă şi pe ea mai ageră la minte. În orice caz, se învioră atâta sub înrâurirea lui, încât scoase la iveală toate laturile ei bune. Hurstwood, cel puţin, părea să găsească la ea atât de multe de admirat! Nici urmă de aerul de superioritate cu care o copleşea Drouet. Fiecare întâlnire a lor, şi când fusese Drouet de faţă, şi acum, când lipsea, avusese ceva atât de personal, atât de subtil încât Carrie nu putea vorbi despre ea decât cu oarecare greutate. Nu se pricepea de altfel în treburi din astea. Nu ştia niciodată să-şi orânduiască gândurile curgător şi ordonat. La ea totul era simţire puternică şi adâncă. Nu-şi amintea din fiece convorbire cu el nicio

frază pe care s-o fi putut reda, cât despre ocheade şi senzaţii, care femeie le-ar dezvălui? Asemenea lucruri nu existaseră niciodată între ea şi Drouet. De altfel, nici nu puteau să existe. Când îi cedase fusese stăpânită de deznădejde şi de însufleţitoarea forţă de eliberare pe care o reprezentase el într-un anumit moment. Acum era împinsă de simţiri tainice, ce curgeau în adâncul ei şi pe care Drouet nu le înţelesese niciodată. Privirile lui Hurstwood aveau acelaşi efect ca şi cuvintele unui îndrăgostit, ba chiar mai mare. Nu cereau nicio hotărâre imediată şi nu li se putea răspunde.

Oamenii acordă în general prea multă însemnătate cuvintelor. Sunt stăpâniţi de iluzia că vorbele duc la rezultate importante. De fapt, cuvintele sunt de obicei partea cea mai superficială din ceea ce convinge. Ele nu înfăţişează decât nelămurit valurile de sentimente şi dorinţe ce se agită îndărătul lor. Când omul nu mai este absorbit de cuvinte inima are răgaz să asculte sentimentele şi dorinţele.

În convorbirea aceasta, în locul cuvintelor lui Hurstwood ea auzea glasurile a tot ce reprezenta el. Cât de suav îi vorbea înfăţişarea lui! Cu câtă simţire pleda pentru el condiţia lui superioară. Dorinţa crescândă ce o simţea pentru ea îi mângâia cugetul ca o mână blândă. N-avea de ce să tremure, căci mâna era nevăzută; n-avea de ce să fie tulburată, să se gândească ce va spune lumea, ce va spune ea însăşi, căci mâna era intangibilă. Simţea cum e rugată, convinsă, făcută să se dezică de drepturi mai vechi şi să se supună altora noi; şi totuşi nu existau cuvinte care să dovedească toate astea. Convorbirea dintre Hurstwood şi Carrie avea legătură cu ceea ce se petrecea în mintea lor precum avea muzica în surdină a orchestrei cu incidentul dramatic al cărui fundal era.

— Aţi văzut vreodată vilele de pe malul lacului, în cartierul de nord? întrebă Hurstwood.

— Extraordinar, chiar astăzi am fost acolo cu doamna Hale. Cât sunt de frumoase!

— Într-adevăr, sunt foarte frumoase, încuviinţă el.

— Ah, Doamne! spuse Carrie, pe gânduri. Mi-ar plăcea să trăiesc într-o asemenea casă.

— Nu eşti fericită! rosti Hurstwood rar, după o scurtă tăcere.

Îşi ridicase cu gravitate privirea şi acum se uita în ochii ei. Bănuia că atinsese o coardă sensibilă. Acum ar fi trebuit să strecoare ceva în sprijinul propriei sale cauze. Se apleacă liniştit înainte şi continuă s-o privească ţintă. Îşi dădea seama că e momentul critic; ea se străduia să se sustragă, dar în zadar, căci Hurstwood insista dintr-o pricină bine întemeiată. O privea întruna şi, cu cât dăinuia mai mult această situaţie, cu atât devenea mai dificilă. Micii lucrătoare îi fugea pământul de sub picioare. Simţea cum se depărtează, plutind, puţinul sprijin ce-l mai avusese.

— Ah, spuse în cele din urmă, nu trebuie să mă priviţi aşa!

— Nu mă pot stăpâni.

Încordarea ei slăbi puţin, deşi continuau să se privească intens, ceea ce-l încurajă.

— Nu eşti mulţumită de viaţă, nu-i aşa?

— Nu, şopti ea istovită.

Vedea că e stăpân pe situaţie, simţea asta. Întinse braţul către ea şi-i atinse mâna.

— Nu! exclamă ea ridicându-se brusc.

— N-am vrut, răspunse el foarte firesc.

Ea nu fugi, cum ar fi putut să facă, nici nu puse capăt întrevederii, ci el fu cel care trecu, fermecător şi cu uşurinţă, la idei şi preocupări plăcute. Nu mult după aceea se ridică, vrând să plece şi Carrie simţi că puterea e în mâinile lui.

— Nu trebuie să te simţi prost, o linişti el cu blândeţe, au să se îndrepte lucrurile cu timpul.

Carrie nu răspunse nimic, fiindcă nu ştia ce ar putea spune.

— Suntem prieteni buni, nu-i aşa? mai zise Hurstwood, întinzându-i mâna.

— Da, răspunse ea.

— Atunci, niciun cuvânt, până ne vom vedea data viitoare.

Îi reţinu mâna într-a lui.

— Nu pot să promit, zise ea cu îndoială.

— Fii mai generoasă, spuse el atât de simplu încât ea fu mişcată.

— Să nu mai vorbim de asta.

— Foarte bine, conchise Hurstwood, luminându-se.

Coborî treptele şi se sui în trăsură.

Carrie închise uşa şi urcă în camera ei. Îşi desfăcu în faţa oglinzii gulerul mare de dantelă şi cordonul frumos din piele de şarpe ce şi-l cumpărase de curând.

„Am devenit îngrozitoare, îşi zise, cu un sentiment cinstit de tulburare şi ruşine. Parcă n-aş mai fi în stare să mă port ca lumea."

După câtva timp îşi despleti părul şi-l lăsă să i se reverse pe umeri în unde castanii. În gândul ei îşi făcură din nou loc întâmplările serii.

— Ah, nu ştiu ce să fac, murmură în cele din urmă.

„Da, îşi spuse Hurstwood, depărtându-se în trăsură, mă place, asta o ştiu."

Stârnit, directorul fluieră voios, de-a lungul celor şapte kilometri cât ţinu drumul până la birou, o melodie pe care nu şi-o mai amintise de cincisprezece ani.

Capitolul 13

SCRISORILE DE ACREDITARE SUNT ACCEPTATE: O BABILONIE DE GLASURI

Nu trecură nici două zile de la scena dintre Carrie şi Hurstwood din salonul din Ogden Place, şi el îşi făcu iar apariţia. Se gândise la ea aproape necontenit. Blândeţea tinerei femei avusese darul să-l înflăcăreze. Simţea că trebuie să izbutească pe lângă ea, şi încă repede.

Atracţia, ca să nu zicem fascinaţia ce o simţea, era mai mult decât o simplă dorinţă. Era reînflorirea unor sentimente care se veştejiseră ani îndelungaţi, uitate în pământ înţelenit şi aproape sterp. Pesemne că pentru el Carrie reprezenta un tip de femeie superior celor care îl atrăseseră înainte. De la povestea care se încheiase cu o căsătorie nu mai fusese niciodată îndrăgostit, şi, de atunci, timpul şi viaţa îl învăţaseră cât de nesocotită şi falsă îi fusese alegerea. De câte ori se gândea la asta îşi spunea că, dacă ar fi iar în acea situaţie, n-ar mai lua niciodată de nevastă o asemenea femeie. Totodată, experienţa lui cu femeile în general îl făcuse să-i scadă respectul pentru sexul opus. Păstra o atitudine cinică, bine întemeiată pe numeroase experienţe. Femeile pe care le cunoscuse erau mai toate de acelaşi tip, egoiste, inculte, ţipător fardate. Soţiile prietenilor lui nu-l impresionau în mod plăcut. Propria lui soţie dezvăluise o fire rece şi vulgară, care numai agreabilă nu-i era. Ceea ce cunoştea din acea lume subterană în care se târăsc oamenii-bestii ale societăţii – şi cunoştea destul de mult din ea – îl înspăimântase. Privea mai toate femeile cu suspiciune,

luând în seamă numai superficial frumuseţea şi hainele lor. Le urmărea cu privirea sa pătrunzătoare, plină de înţeles. Dar simţirea lui nu era atât de tocită încât o femeie cinstită să nu-i impună respect. Personal, nu încerca să analizeze minunea femeii sfinte. Îşi scotea pălăria şi, în prezenţa ei, impunea tăcere celui slobod la gură şi celui destrăbălat, aşa cum patronul irlandez al unui bordel din Bowery se închină în faţa unei surori din ordinul Preacuratei Maici a Milei şi-şi dă cu smerenie şi de bunăvoie obolul, fără a-şi bate capul ce face asta.

Un bărbat în situaţia lui, care, după un lung şir de experienţe lipsite de valoare sau menite să-l înăsprească, dă de un suflet tânăr, simplu şi nevinovat, face una din două: fie se ţine deoparte, conştient de distanţa la care se află, fie se apropie, fascinat şi exaltat de descoperirea făcută. Doar pe o cale ocolită ajung astfel de bărbaţi să întâlnească vreodată o asemenea fată. N-au metodă şi nici înţelegere cum să cucerească un suflet tânăr, afară doar dacă găsesc virtutea gata prinsă în mreje. Dacă, din nefericire, musca s-a prins în plasă, păianjenul poate să iasă la iveală şi să tragă iţele cum ştie mai bine. Tot astfel, când fecioara pornită spre robie în mlaştinile metropolei a ajuns în raza cercului corupătorului experimentat sau al viciosului viclean, sau chiar numai la periferia acelui cerc, el poate ieşi la iveală şi-şi poate folosi priceperea întru ademenire.

Hurstwood venise, la iniţiativa lui Drouet, aşteptându-se să găsească noi haine şi apucături nostime. Intrase cu gândul să se distreze o seară şi să piardă apoi pentru totdeauna urma celei abia întâlnite. Când colo, găsise o femeie ale cărei tinereţe şi frumuseţe îl atrăgeau. În lumina dulce a ochilor lui Carrie nu era nimic din tertipurile chibzuite ale femeii de rând. În purtarea ei sfioasă nu aflai nimic din arta curtezanei. Văzuse îndată că era o greşeală la mijloc, că împinsă de vreo situaţie grea se afla în apropierea lui această făptură tulburată şi astfel interesul lui se trezi. În ajutorul sentimentelor lui venise o compătimire plină de înţelegere care însă nu era străină de egoism. Voia s-o cucerească pe Carrie, gândind că soarta ei

legată de a lui va fi mai bună decât unită cu a lui Drouet. Îl invidia pe voiajor pentru cucerirea lui cum nu invidiase niciodată un alt bărbat.

Sufletește, Carrie era cu siguranță superioară lui Hurstwood, așa după cum sub aspectul inteligenței îi era superioară lui Drouet. Venea de-a dreptul din aerul proaspăt de la țară și lumina câmpiei îi mai stăruia în privire. Nu era în ea niciun vicleșug, nici lăcomie aprigă, doar ușoare urme moștenite din amândouă, foarte rudimentare însă. Prea era plină de mirare și de dor pentru a fi lacomă. Încă mai privea în jur, spre marele labirint al orașului, fără să înțeleagă. Hurstwood adulmecase prospețimea ei de floare. O culegea cum ar fi cules fructul tânăr al unui pom. Lângă ea se simțea împrospătat, de parcă aș fi ieșit din arșița verii în cea dintâi adiere răcoroasă de toamnă.

Rămânând singură după scena descrisă mai înainte și neavând pe nimeni cu care să se sfătuiască, la început Carrie trecuse de la o concluzie bizară la alta, până când, în cele din urmă, obosită, renunțase să se mai gândească. Se considera oarecum îndatorată lui Drouet. Parcă nu mai departe decât ieri o ajutase în clipe de îngrijorare și deznădejde. Avea pentru el, în toate privințele, cele mai bune sentimente. Recunoștea înfățișarea lui plăcută, sentimentele lui generoase și mergea până acolo încât, în lipsa lui, uita în ce măsură era preocupat de sine însuși. Totuși, nu era în stare să se simtă atașată de el mai mult decât de alții, printr-o legătură sufletească puternică. De fapt, un asemenea gând nu avea niciun punct de sprijin, nici măcar în însăși dorința lui Drouet.

Adevărul este că, prin firea lui superficială și imaginația lui nestatornică, acest comis-voiajor arătos nu putea avea decât legături trecătoare. Trăia voios, convins că e atrăgător, că dragostea pășește tandră pe urmele sale, că lucrurile vor rămâne neschimbate, cum îi era lui pe plac. Când vreo figură veche lipsea din preajma lui sau când găsea vreo ușă definitiv închisă, nu se amăra din cale-afară. Era prea tânăr. Avea prea

multe reuşite în spate ca să-i pese de un eşec. Şi astfel avea să rămână tânăr, cu mintea crudă, până la moarte.

Cât despre Hurstwood, era plin de gânduri şi sentimente amestecate în privinţa lui Carrie. Nu avea planuri lămurite cu ea, dar era hotărât s-o facă să-şi mărturisească afecţiunea pentru el. În ochii ei plecaţi, în privirea ei sfioasă, în purtarea-i şovăielnică i se părea că vede semnele unei pasiuni pe cale să înmugurească. Simţea nevoia să-i fie aproape, să-i cuprindă mâna într-a lui. Era curios să ştie care-i va fi pasul următor, care va fi semnul următor că ţine la el. Atâta emoţie şi însufleţire nu mai încercase de ani şi ani. Sufleteşte, era iarăşi adolescent, era un cavaler pus pe fapte mari.

În situaţia lui, putea să lipsească uşor serile. Era în general un funcţionar foarte conştiincios şi care putea conta pe încrederea patronilor lui în ce privea împărţirea timpului său. Îşi permitea să plece la orice oră dorea căci era ştiut că-şi îndeplineşte cu succes îndatoririle de director, indiferent cât ar fi lipsit. Felul său de a se face plăcut, tactul, înfăţişarea sa elegantă confereau localului acel amănunt primordial care era atmosfera, iar prin îndelunga sa experienţă cunoştea perfect necesităţile de aprovizionare. Oamenii de la bar şi celelalte ajutoare se puteau perinda, câte unul sau în grup, dar câtă vreme era el acolo mulţimea clienţilor vechi aproape că nu băga de seamă vreo schimbare. Conferea localului atmosfera cu care erau obişnuiţi. Prin urmare, îşi aranja orele de lucru după cum îi convenea, luându-şi când o după-amiază, când o seară liberă, dar înapoindu-se invariabil între unsprezece şi douăsprezece pentru a fi de faţă la ultima sau ultimele două ore de activitate şi pentru a supraveghea detaliile închiderii.

— Vezi ca totul să fie în regulă şi să pleci ultimul, George, îi spusese odată Moy şi nicicând, în lunga perioadă de când muncea acolo, nu se abătuse de la această regulă.

De ani de zile niciunul dintre patroni nu mai fusese în local după ora cinci după-amiază şi totuşi directorul lor îndeplinea

această dispoziţie ca şi cum ei ar fi fost de fiecare dată de faţă şi l-ar fi supravegheat.

În această după-amiază de vineri, când trecuseră abia două zile de la vizita precedentă, Hurstwood se hotărâse s-o vadă pe Carrie. Nu mai avea răbdare să aştepte.

— Evans, spuse el barmanului, dacă mă caută cineva, sunt înapoi între patru şi cinci.

Se îndreptă repede spre strada Madison şi luă o trăsură, care îl duse într-o jumătate de oră în Ogden Place.

Carrie avea de gând să facă o plimbare şi îmbrăcase o rochie uşoară de lână cenuşie şi o jachetă drăguţă încheiată la două rânduri. Îşi scosese din dulap pălăria şi mănuşile şi tocmai îşi petrecea în jurul gâtului o eşarfă de dantelă când fata din casă urcă s-o înştiinţeze că domnul Hurstwood dorea s-o vadă. Auzind vestea tresări uşor, dar îi spuse fetei să-l anunţe pe musafir că va coborî îndată, apoi se grăbi să termine cu îmbrăcatul.

În clipa aceea, Carrie n-ar fi putut spune dacă o bucura sau o mâhnea că directorul o aşteaptă. Era cam agitată şi-i ardeau obrajii, dar mai mult din nervozitate decât de teamă sau plăcere. Nici nu încerca să facă presupuneri asupra felului cum avea să se desfăşoare convorbirea. Simţea doar că trebuie să fie cu băgare de seamă şi că Hurstwood exercita asupra ei o fascinaţie de neînţeles. Apoi îşi aranjă cu grijă pentru ultimă dată eşarfa de dantelă şi coborî scările.

Plin de sensibilitate, directorul avea şi el nervii cam încordaţi, fiindcă-şi dădea bine seama că misiunea lui nu era uşoară. Ştia că trebuie să joace tare, dar acum, auzind pe scară paşii tinerei femei, îl părăsi curajul. Începea să-i slăbească hotărârea. La urma urmei, nu era chiar atât de sigur de simţămintele ei.

Totuşi, când Came intră în cameră, înfăţişarea ei îi dădu curaj. Arăta atât de simplă şi de fermecătoare încât ar fi dat aripi îndrăznelii oricărui adorator. Vădita ei nervozitate o împrăştia pe a lui.

— Ce mai faci? o întrebă, în chipul cel mai firesc. N-am putut rezista să nu mă plimb în după-masa asta, era atât de plăcut afară.

— Da, răspunse Carrie, oprindu-se în faţa lui, tocmai mă pregăteam şi eu să fac o plimbare.

— Da, într-adevăr? Atunci ce-ar fi să-ţi iei pălăria şi să mergem împreună?

Traversară parcul şi merseră spre vest, de-a lungul frumosului bulevard Washington, larg şi pavat, cu clădiri care înaintau spre mijlocul trotuarelor. Era o stradă pe care locuiau numeroşi oameni bine situaţi din cartierul de vest şi Hurstwood nu-şi putea stăpâni pe de-a-ntregul nervozitatea din pricină că ar fi putut fi uşor recunoscut. Dar de-abia trecură de câteva şiruri de blocuri, că firma unui grajd de închiriat trăsuri ce se ivi dintr-o stradă lăturalnică, îl scoase din încurcătură. „O va invita la o plimbare cu trăsura pe bulevardul cel nou." Pe vremea aceea bulevardul nu se deosebea mult de un drum de ţară. Partea pe care avea de gând să i-o arate lui Carrie era cu mult mai departe, afară din oraş, în aceeaşi direcţie, spre vest, unde rar mai întâlneai câte o casă. Făcea legătura dintre parcul Douglas şi parcul Washington sau parcul de sud şi nu era altceva decât un drum curăţel amenajat, care o lua mai întâi direct spre sud, cale de vreo opt kilometri, peste un câmp deschis, plin de iarbă, apoi direct către est, prin acelaşi câmp, pe aceeaşi distanţă. De-a lungul cele mai mari porţiuni a drumului nu zăreai nicăieri o casă, aşa încât orice convorbire putea decurge nestingherită.

La grajd, alese un cal blând şi curând erau atât de departe încât nu mai puteau fi nici văzuţi, nici auziţi de nimeni.

— Ştii să ţii hăţurile? întrebă el, după câtva timp.

— N-am încercat niciodată, zise Carrie.

Îi dete hăţurile şi-şi încrucişă braţele.

— Vezi că nu e mare lucru! spuse el zâmbind.

— Da, când ai un cal blând, răspunse Carrie.

— Poţi mâna un cal la fel de bine ca oricine altcineva, după ce te obişnuieşti puţin, adăugă el încurajator.

Aştepta de ceva vreme prilejul să poată da conversaţiei o întorsătură serioasă. În vreo două rânduri rămăsese tăcut, sperând că astfel gândurile ei se vor îndrepta în aceeaşi direcţie cu ale lui, dar ea continua să vorbească lucruri neînsemnate. Curând însă, tăcerea lui domină situaţia. Atmosfera ce cuprinsese gândurile lui începu să se facă simţită. Privea ţintă înainte, fără să vadă nimic, ca şi cum mintea lui se îndrepta către ceva care n-avea nicio legătură cu ea. Totuşi, gândurile lui vorbeau. Carrie îşi dădea bine seama că se pregăteşte ceva hotărâtor.

— Ştii că de ani întregi n-am mai petrecut seri atât de frumoase ca în ultima vreme, de când te cunosc?

— Într-adevăr? zise ea cu prefăcută nepăsare, dar tulburată de glasul lui convingător.

— Am vrut să-ţi spun seara trecută, mai adăugă el. Dar nu ştiu cum, am scăpat prilejul.

Carrie asculta fără a încerca să răspundă. Nu-i trecea prin cap nimic potrivit. Se simţea iar puternic atrasă de el, în ciuda tuturor şovăielilor ce o cuprindeau când se gândea ce se cuvenea şi ce nu, şovăieli care o cam necăjiseră de când cu ultima lor întrevedere.

— Am venit azi aici, urmă el solemn, ca să-ţi spun ce simt şi să văd dacă vrei să m-asculţi.

În felul lui, Hurstwood era oarecum romantic. Putea arăta sentimente puternice, adesea poetice şi, sub tensiunea dorinţei, ca acum, devenea elocvent. Mai bine zis, simţirea şi glasul lui erau însufleţite de acea aparentă reţinere şi patimă care sunt esenţa elocvenţei.

— Ştii, spuse el aşezându-şi mâna pe braţul ei şi păstrând o tăcere stranie, în timp ce-şi căuta cuvintele, ştii că te iubesc?'

Carrie nu se clinti. Era cu totul încătuşată în atmosfera în care o învăluia acest om. Hurstwood dorea o tăcere scurtă pentru a-şi exprima sentimentele şi ea păstra acea tăcere. Nu-şi lua

ochii de la câmpul neted, ce se întindea înaintea ei. Hurstwood aşteptă câteva clipe, apoi repetă cele spuse.

— Nu vorbiţi aşa, spuse Carrie cu glas slab.

Vorbele ei nu erau deloc convingătoare, ci doar rezultatul unui gând neputincios că trebuia să spună ceva. Hurstwood nici nu le luă în seamă.

— Carrie, spuse, rostindu-i numele mic cu caldă familiaritate, aş vrea să mă iubeşti. Nici nu ştii ce nevoie am de cineva care să-mi dăruiască puţină afecţiune. Sunt, de fapt, singur. În viaţa mea nu există nimic plăcut, nimic fermecător, e toată numai muncă şi hărţuială, alături de oameni pentru care nu simt nimic.

Rostind acestea, Hurstwood îşi închipuia cu adevărat că starea sa era de plâns. Avea capacitatea să se distanţeze de sine însuşi şi să se privească obiectiv, văzând numai ceea ce voia să vadă din tot ce alcătuia existenţa sa. Acum, pe când vorbea, glasul lui tremura, cu acea vibraţie pe care o dă încordarea nervoasă. Cuvintele lui avură ecou în inima femeii de lângă el.

— Cum, zise Carrie privindu-l cu ochii mari, plini de înţelegere şi simţire, eu aş fi crezut că eşti foarte fericit. Cunoşti atât de bine lumea!

— Da, tocmai asta e, o cunosc prea bine, spuse el coborând glasul la un ton minor, foarte blând.

Pentru Carrie era un lucru însemnat să audă vorbind astfel un om cu o situaţie atât de bună, un om atât de puternic. Fără voie, se minună de ciudăţenia stării ei. Cum se făcuse oare că într-un timp atât de scurt lepădase viaţa strâmtă a târguşorului ei natal, ca pe un veşmânt, şi o învăluise oraşul cel mare, cu tainele lui? Şi iată, acum, taina cea mai de neînţeles: bărbatul cu stare, omul de afaceri, şedea aici, alături, şi se ruga de ea. Avea putere, o situaţie bună, trăia în largul lui, în belşug, era îmbrăcat elegant şi cu toate acestea se ruga de ea. Nu putea da glas niciunui gând potrivit. Încetă să-şi mai bată capul. Se încălzea doar la flacăra sentimentului lui, cum se încălzeşte un

om înfrigurat la un foc bun. Hurstwood radia patima intensă ce o simţea şi dogoarea acestei patimi era pe cale să topească ceara şovăielilor ei.

— Crezi că sunt fericit, zise el, că n-aş avea de ce să mă plâng... Dacă ar fi să întâlneşti toată ziua oameni cărora să le fii absolut indiferentă, dacă te-ai duce zi de zi într-un loc unde n-ai întâlni decât aparenţă şi nepăsare, dacă între toţi oamenii cunoscuţi n-ar exista nici măcar unul pe a cărui înţelegere să te poţi bizui, căruia i-ai vorbi cu plăcere, poate c-ai fi şi dumneata nefericită.

Atinsese acum o strună, în inima ei, care vibra plină de înţelegere. Carrie ştia ce înseamnă să întâlneşti oameni cărora le eşti indiferent, să umbli singur printre atâţia cărora nu le pasă deloc de tine. Nu trecuse şi ea prin asta? Nu era şi acum singură de tot? Pe a cui înţelegere se putea ea bizui, dintre toţi oamenii pe care îi cunoştea? N-avea decât să-şi clocească singură gândurile şi nedumeririle.

— Aş putea să fiu mulţumit, dacă aş şti că dumneata ţii la mine, continuă Hurstwood, dacă aş şti că te am pe dumneata la care să pot veni, dacă te-aş avea pe dumneata alături de mine. Acum, umblu de colo până colo, fără nicio mulţumire. Nu ştiu ce să fac cu timpul meu; mă apasă. Înainte de a te fi iubit nu făceam decât să pierd vremea, să urmez fără interes ce se întâmpla să-mi iasă în cale. De când ai apărut dumneata, da, de atunci gândurile mele şi-au găsit un făgaş.

Vechea amăgire: „Iată cineva care are nevoie de mine“ începu să încolţească în mintea lui Carrie. Îl compătimea sincer pe acest om mâhnit şi singuratic. Când se gândea că toată situaţia atât de atrăgătoare de care se bucura el i se părea searbădă fiindcă îi lipsea ea, că el simţea nevoia s-o roage astfel când ea însăşi era singură şi lipsită de sprijin, toate acestea i se păreau din cale-afară de triste!

— Nu sunt chiar atât de neserios cum, poate, mă crezi, spuse Hurstwood pe un ton de scuză, ca şi cum i-ar fi datorat o lămurire în această privinţă. Probabil că dumneata gândeşti

despre mine că umblu haihui şi că-s plin de păcate. Ce-i drept, am fost uneori cam uşuratic, dar aş putea să las toate astea în urmă, fără nicio greutate. Am nevoie de dumneata ca să devin alt om, dacă e vorba ca viaţa să însemne ceva pentru mine.

Carrie îl privi cu duioşia pe care o simte totdeauna virtutea când nădăjduieşte să tămăduiască viciul. Cum putea un astfel de om să aibă nevoie de izbăvire? Care puteau fi greşelile sale pentru ca ea să le poată îndrepta? Trebuie să fi fost mărunte, de vreme ce restul era atât de frumos. În cel mai rău caz erau greşelile celor de sus şi cu câtă indulgenţă sunt privite asemenea greşeli!...

Hurstwood i se părea atât de singuratic încât tânăra femeie era adânc mişcată.

„Aşa e, vasăzică ?“, îşi spuse gânditoare.

Deodată Hurstwood întinse braţul şi-l petrecu după mijlocul ei. Nu putea fi atât de aspră încât să se tragă înapoi. Cu mâna rămasă liberă îi apucă degetele. O pală de vânt primăvăratic străbătu jucăuşă şoseaua, ridicând în vârtej câteva uscături rămase de cu toamnă. Calul, lăsat în voia lui, îşi vedea de drum, alene.

— Spune-mi că mă iubeşti, vorbi el cu duioşie.

Carrie plecă ochii, conştientă de greutatea clipei.

— Recunoaşte, draga mea, spuse Hurstwood cu căldură, mă iubeşti, nu-i aşa?

Ea nu răspunse nimic, dar în clipa aceea ştia că o cucerise.

— Spune-mi, o mai rugă o dată, cu un glas bogat în inflexiuni, trăgând-o atât de aproape încât buzele lor se apropiară. Îi strânse cu căldură mâna, apoi i-o lăsă şi-i atinse faţa. Mă iubeşti? o întrebă, apăsându-şi buzele pe ale ei.

Buzele ei răspunseră.

— Acum, exclamă el, cu ochii lui frumoşi scânteind de bucurie, eşti a mea, a mea!

Drept orice răspuns, Carrie îşi lăsă uşor capul pe umărul lui.

Capitolul 14

OCHII CARE NU ŞTIU SĂ VADĂ: UNA DIN INFLUENŢE PĂLEŞTE

junsă acasă, în acea seară, Carrie era grozav de înfrigurată, atât fizic cât şi sufleteşte. Afecţiunea ei pentru Hurstwood, dragostea lui o bucurau adânc. În închipuire vedea de pe acum, în culori minunate, şi aştepta cu nerăbdare viitoarea lor întâlnire, fixată pentru duminică seara. Fără să aibă sentimentul acut că sunt nevoiţi să se ferească, s-au înţeles să se întâlnească în oraş; fireşte că în fond explicaţia acestui aranjament era tot nevoia de a păstra taina.

De la fereastra ei de sus, doamna Hale o văzuse venind acasă.

„Hm, gândi, se plimbă cu trăsura cu alt bărbat, în timp ce soţul ei lipseşte din oraş. Ar face bine s-o supravegheze."

Adevărul e că nu numai doamna Hale îşi făcea gânduri în această privinţă. Fata din casă care îl primise pe domnul Hurstwood îşi avea şi ea părerea ei. Nu nutrea o simpatie deosebită pentru Carrie; o considera rece şi dezagreabilă. Totodată avea o slăbiciune pentru veselul şi dezgheţatul Drouet, care îi arunca din când în când câte o vorbă plăcută şi-şi mai manifesta şi în alte feluri atenţia, cum proceda de altfel cu toate femeile. Purtarea lui Hurstwood era mai rezervată şi mai critică. El îi plăcea deci şi mai puţin acestei slujnice cu mijlocul încorsetat. Se mira că vine atât de des şi că stăpână-sa pleacă la plimbare cu el, în după-masa asta când domnul Drouet lipsea. Şi nu-şi ascunse aceste păreri în faţa bucătăresei. Drept

rezultat, se născură şoapte şi vorbe care începură să circule prin toată casa, pe furiş bineînţeles, cum se întâmplă în asemenea cazuri.

Acum, după ce se lăsase într-atâta prinsă în mreje de Hurstwood încât îi mărturisise înclinaţia ei, Carrie nu-şi mai bătea capul ce atitudine să ia faţă de el. Iar la Drouet se gândea prea puţin deocamdată, fiind prea ocupată să-şi amintească mereu demnitatea şi farmecul iubitului ei şi dragostea lui arzătoare pentru dânsa. În prima seară aproape că nu făcuse altceva decât să retrăiască toate amănuntele după-amiezii. Era prima oară când în sufletul ei se stârniseră puternice sentimente de simpatie şi aceste simţăminte aruncau o lumină nouă asupra caracterului ei. Carrie avea oarecare spirit de iniţiativă, până acum latent, dar care începea să se manifeste. Îşi privi situaţia dintr-un punct de vedere mai practic şi începu să întrezărească licăririle unei ieşiri din impas. I se păru că Hurstwood e în măsură s-o atragă pe calea unei reabilitări. Sentimentele ei erau cât se poate de lăudabile, recreând din evenimentele recent petrecute ceva în măsură să-i redea onoarea. Nu avea nicio idee ce-i va spune Hurstwood data viitoare. Dar, luând afecţiunea lui drept un sentiment înalt, lega de ea urmări bune şi generoase.

Deocamdată, Hurstwood nu se gândea decât la plăcere, fără a-şi bate capul cu răspunderea ce şi-o asuma. Nu i se părea că face ceva care i-ar putea complica existenţa. Avea o situaţie asigurată, o viaţă de familie dacă nu mulţumitoare, cel puţin netulburată, libertatea personală însă îi era destul de încătuşată. Dragostea lui Carrie era pentru el o plăcere în plus. Se va bucura de acest dar nou, ca de un adaos la partea lui obişnuită de plăceri. Va fi fericit cu ea şi treburile lui se vor desfăşura ca şi până acum, netulburate.

Duminică seara, Carrie luă masa cu el într-un restaurant pe care-l alesese Hurstwood, în strada East Adams şi apoi merseră cu trăsura la un local de seară foarte plăcut, la modă pe atunci, departe de bulevardul Cottage Grove, lângă Strada 39.

În cursul declaraţiilor sale de dragoste îşi dădu curând seama că tânăra femeie îi preţuia iubirea de la distanţă, cu seriozitate, şi nu era sensibilă decât la acele dovezi de afecţiune care îi stau bine unui tânăr neexperimentat. Hurstwood îşi dădu seama că ea nu-i va ceda uşor şi se strădui să nu fie prea furtunos în urmărirea scopului său.

Cum se prefăcuse că o crezuse căsătorită, îşi zise că trebuie să joace rolul până la capăt. Triumful lui se mai lăsa puţin aşteptat. Cât timp, nu putea să prevadă.

Se întorceau în trăsură spre Ogden Place când el o întrebă:

— Când pot să te mai văd?

— Nu ştiu, răspunse Carrie, punându-şi în sinea ei aceeaşi întrebare.

— Ce-ar fi să vii marţi la Fair? sugeră el.

Ea clătină din cap.

— Nu chiar atât de repede, răspunse.

— Ştii ce-am să fac? zise Hurstwood. Am să-ţi scriu post-restant, la oficiul poştal de aci, din cartierul de vest. Te poţi duce marţi să iei scrisoarea.

Carrie se învoi.

El spuse birjarului să oprească lângă casa învecinată.

— Noapte bună! şopti Hurstwood, când trăsura se puse iar în mişcare.

Din nefericire pentru desfăşurarea nestingherită a acestei aventuri, Drouet se întorsese. În după-amiaza următoare Hurstwood şedea în micul şi impunătorul său birou când îl văzu intrând.

— Alo, Charlie, strigă el prietenos, te-ai întors?

— Da, zâmbi Drouet, apropiindu-se şi vârând capul pe uşă.

Hurstwood se ridică.

— Ei, spuse el, măsurându-l pe comis-voiajor, bine dispus ca totdeauna? Ce mai e nou?

Începură să vorbească despre oamenii pe care îi cunoşteau şi despre ultimele întâmplări.

— Ai fost acasă? întrebă în cele din urmă Hurstwood.

— Nu, acum mă duc, zise Drouet.

— Mi-am adus aminte de micuţa ta, spuse Hurstwood, şi i-am făcut o vizită. Mi-am închipuit că doar n-oi fi vrând să stea mereu singură.

— Ai dreptate, încuviinţă Drouet. Ce face?

— Foarte bine, zise Hurstwood. Cam îngrijorată din pricina ta. Ar fi bine să te duci la ea acum şi s-o mai înveseleşti.

— Am să-ţi urmez sfatul, zise Drouet zâmbind.

— Veniţi amândoi în oraş, miercuri, să mergem împreună la un spectacol, zise Hurstwood la despărţire.

— Mulţumesc, dragul meu, îi răspunse prietenul său, să văd ce spune Carrie şi am să-ţi trimit vorbă.

„Ce băiat drăguţ!“ se gândi Drouet, cotind spre strada Madison.

„Drouet e băiat bun, îşi zise Hurstwood înapoindu-se în biroul lui, dar nu e bărbatul potrivit pentru Carrie.“

Amintindu-şi de ea, gândurile lui intrară pe un făgaş foarte plăcut, străduindu-se să facă planuri realizabile, ca s-o poată lua înaintea comis-voiajorului.

Când Drouet intră în încăperea unde se afla Carrie o luă în braţe ca de obicei, dar ea răspunse sărutării lui cu un tremur de împotrivire.

— Auzi, a fost o călătorie grozavă, spuse el.

— Da? Cum ai aranjat cu negustorul acela din La Crosse despre care îmi vorbeai?

— A, straşnic! I-am vândut o serie completă. Mai era un individ la el, care-l reprezenta pe Burnstein, unul c-o mutră de ovrei, care nu se pricepea la articolul ăsta; l-am băgat în cofă imediat.

Pe când îşi desfăcea gulerul şi-şi scotea butonii de la manşete, înainte de a se spăla pe faţă şi a-şi schimba hainele, îi povesti pe larg călătoria. Fără să vrea, Carrie se trezi ascultând cu plăcere descrierea lui însufleţită.

— Îţi spun, i-am uluit p-ăia de la birou. În ultimul trimestru am vândut mai multă marfă ca oricare altul dintre agenţii casei. Numai în La Crosse am plasat marfă de trei mii de dolari.

Își muie capul într-un lighean cu apă, pufăi și suflă greu, frecându-și cu mâinile ceafa și urechile, pe când Carrie îl privea pierdută, cu simțiri amestecate, în care se îmbinau amintirile de ieri cu gesturile ei de acum. În timp ce-și ștergea fața, Drouet continua să vorbească:

— Am de gând, în iunie, să cer să-mi mărească procentul. Le convine să plătească mai mult când le aduc atâtea câștiguri! Să vezi c-o să obțin sporul, ține minte.

— Sper c-o să-l obții, zise Carrie.

— Și-apoi, dacă realizez vânzarea aceea de teren, ne căsătorim, mai adăugă, vrând să pară foarte serios, în timp ce se oprise în fața oglinzii și-și peria de zor părul.

— Nu cred că ai de gând să mă iei vreodată de nevastă, Charlie, zise Carrie mâhnită.

Recentele declarații ale lui Hurstwood îi dădeau curaj să spună asta.

— Cum de nu, am de gând, firește că am de gând, cum de ți-a intrat în cap una ca asta?

Încetase să se mai agite în fața oglinzii și acum venea spre ea. Pentru prima dată Carrie se simți îmboldită să se ferească de el.

— Dar e atâta vreme de când tot spui asta, răspunse ridicându-și spre Drouet fața drăgălașă.

— Ei da, și-o spun serios, dar ne trebuie bani ca să trăim cum îmi place mie. Când o să obțin sporul acela, o să fie lesne de aranjat totul și-ai să vezi tu atunci dacă n-o fac. Lasă, n-avea nicio grijă, fetițo!

O bătu pe umăr, în semn de încurajare, dar Carrie simțea cât de vane fuseseră în realitate speranțele ei. Vedea foarte limpede că acest om ușuratic și comod n-avea să se schimbe cu o iotă în ceea ce o privea. Lăsa lucrurile în suspensie fiindcă prefera cătușelor legale condițiile comode ale situației de acum.

Dimpotrivă, Hurstwood părea a nutri sentimente puternice și sincere. Nu se arăta degajat ca să scape de promisiuni.

Manifesta înţelegere pentru dânsa şi-i arăta valoarea adevărată. Avea nevoie de ea, pe când lui Drouet puţin îi păsa,

— Aş, de unde! zise ea cu părere de rău, şi în glas i se răsfrângea o umbră din siguranţa dobândită de pe urma succesului, dar şi o doză mai mare de neputinţă. N-ai să mă iei de nevastă niciodată.

— Bine, aşteaptă tu niţel şi ai să vezi! încheie Drouet discuţia. O să te iau foarte bine de nevastă.

Carrie îl privi şi simţi că ea era aceea care avea dreptate. Căutase ceva pentru a-şi alina conştiinţa şi iată că găsise: desconsiderarea asta uşuratică, senină, a speranţei ce-o avusese în corectitudinea lui. Îi promisese solemn că o ia de nevastă şi iată cum se ţinea de făgăduială!

— Ascultă, zise el, încheind mulţumitor, după socoteala lui, discuţia despre căsătorie, l-am văzut azi pe Hurstwood. Ne-a invitat la teatru.

Carrie tresări la auzul acestui nume, dar îşi reveni destul de repede pentru ca Drouet să nu bage de seamă.

— În ce zi? întrebă cu indiferenţă prefăcută.

— Miercuri. Mergem. Nu-i aşa?

— Dacă vrei, răspunse tânăra femeie, atât de rezervat încât aproape că dădea de bănuit.

Drouet remarcă ceva nefiresc în tonul ei, dar crezu că era urmarea discuţiei despre căsătorie.

— Mi-a spus că ţi-a făcut o vizită.

— Da, zise Carrie, a fost aici duminică seara.

— Da? Eu înţelesesem din câte mi-a spus că a venit acum o săptămână.

— Da, într-adevăr, răspunse Carrie neştiind ce au putut vorbi cei doi iubiţi ai ei. Se pierduse de-a binelea şi se temea să nu iasă cine ştie ce încurcătură din ceea ce răspundea.

— A, vasăzică a venit de două ori? zise Drouet şi cea dintâi umbră de nedumerire i se ivi pe faţă.

— Da, spuse Carrie cu nevinovăţie, dându-şi acum seama că Hurstwood vorbise probabil de o singură vizită.

Drouet îşi închipui că trebuie să-l fi înţeles greşit pe prietenul său. La urma urmei, nu acorda cine ştie ce importanţă acestui lucru.

— Ce ţi-a spus? se informă el, cu ceva mai multă curiozitate.

— Spunea c-a venit fiindcă s-a gândit că poate mi-e urât. Că n-ai mai fost pe-acolo de multă vreme şi că nu ştie ce-i cu tine.

— Straşnic băiat e George! zise Drouet, destul de măgulit de dovezile de interes ale directorului. Hai să mergem să luăm masa în oraş.

Când Hurstwood văzu că Drouet se întorsese, îi scrise imediat lui Carrie:

I-am spus, draga mea, că am venit să te văd pe când era plecat. N-am spus de câte ori, dar probabil a înţeles că o dată. Dă-mi de ştire tot ce i-ai vorbit tu. Răspunde prin curier special îndată ce primeşti rândurile astea. Iubito, trebuie să te văd. Spune dacă ne putem întâlni în strada Jackson colţ cu strada Throop, miercuri după-masă, la două. Trebuie să-ţi vorbesc înainte de a ne vedea la teatru.

I se înmână scrisoarea, când se duse să întrebe la oficiul poştal din cartierul de vest şi răspunse imediat:

I-am spus că ai fost de două ori. N-a părut supărat. Voi încerca să vin în strada Throop, dacă nu intervine nimic. Se pare că-s pe cale să devin o ticăloasă. Ştiu bine că nu mă port cum trebuie...

Hurstwood o linişti în această privinţă când se întâlniră după cum conveniseră.

— Nu te necăji, dragostea mea, îi spuse el. De îndată ce va pleca iar la drum o să aranjăm noi ceva. O să facem în aşa fel încât să nu mai trebuiască să înşeli pe nimeni.

Carrie își închipui că avea s-o ia de soție îndată, cu toate că nu-i spusese direct, și asta îi ridică moralul. Își propuse să privească lucrurile în liniște, până ce Drouet va pleca din nou.

— Nu-mi arăta mai mult interes ca de obicei, o sfătui Hurstwood în legătură cu viitoarea lor întâlnire, când urmau să meargă la teatru.

— Atunci să nu mă mai privești mereu, răspunse ea, amintindu-și de puterea de fascinație a ochilor lui.

— Nu, n-am să te privesc, zise el, strângându-i puternic mâna în semn de rămas-bun și aruncându-i exact privirea de care ea spusese că se teme.

— Ei, poftim, spuse Carrie galeș, amenințându-l cu degetul.

— N-a început încă piesa, replică el.

O privi cu duioșie cum se depărta. Atâta tinerețe și drăgălășenie îl îmbătau mai puternic decât vinul.

La teatru, totul se desfășură ca și altă dată, în avantajul lui Hurstwood. Dacă și până acum îi plăcuse lui Carrie, cu atât mai mult îi plăcea în clipele acelea! Găsind un mediu mai favorabil, farmecul lui fu și mai pătrunzător. Tinerei femei îi făcea plăcere să-i observe fiece mișcare. Aproape că uita de bietul Drouet, care flecărea întruna de parcă el ar fi fost gazda.

Hurstwood era prea isteț pentru a lăsa să se întrevadă nici cea mai mică schimbare în purtarea sa. Poate că, dimpotrivă, era mai atent ca de obicei față de vechiul său prieten, ferindu-se totuși să-l pună într-o lumină ușor ridicolă, cum poate face atât de lesne iubitul preferat, în prezența stăpânei inimii lui. Simțea, fără îndoială, cât era de incorect jocul său, și încerca să nu fie atâta de meschin încât să-i mai adauge, chiar și în minte, cel mai mic gest jignitor.

Numai că piesa generă o situație caraghioasă, și asta doar din vina lui Drouet.

Era o scenă din piesa *Legământul,* în care, în lipsa soțului de acasă, soția își pleacă urechea la glasul seducător al unui adorator.

— Aşa-i trebuie! zise Drouet după spectacol, deşi asistase la crunta ispăşire a greşelii eroinei. Nu mi-e câtuşi de puţin milă de un bărbat care poate să fie atât de dobitoc.

— De, ce poţi să ştii! spuse cu blândeţe Hurstwood. El credea probabil că n-are nicio vină.

— Bine, dar un bărbat trebuie să fie mai atent cu femeia lui dacă vrea s-o păstreze.

Ieşiseră din foaier şi-şi croiau drum prin mulţimea de o eleganţă stridentă ce se înghesuia în preajma uşii.

— Domnule, spuse un glas lângă urechea lui Hurstwood, nu puteţi să-mi daţi ceva bani ca să-mi plătesc un loc de dormit?

Hurstwood, absorbit, îi vorbea lui Carrie.

— Zău că nu mint, domnule, n-am unde să dorm.

Rugămintea venea din partea unui bărbat de vreo treizeci de ani, cu faţa suptă şi care părea întruparea însăşi a lipsurilor şi a mizeriei. Drouet fu primul care îl observă, îi dădu zece cenţi, cu sufletul copleşit de milă. Hurstwood aproape că nici nu băgă de seamă incidentul. Carrie îl uită repede.

Capitolul 15

NEPLĂCERILE VECHILOR LEGĂTURI: VRAJA TINEREŢII

Creşterea afecţiunii pentru Carrie fu urmată de desăvârşita nepăsare a lui Hurstwood faţă de căminul său. Acţiunile sale în legătură cu familia erau pur automate. Şedea la micul dejun cu soţia şi copiii, absorbit de propriile sale gânduri şi închipuiri, care depăşeau cu mult sfera intereselor lor. Îşi citea gazeta, care i se părea cu atât mai interesantă cu cât erau mai banale temele discutate de fiul şi fiica lui. Între el şi nevastă-sa curgea fluviul larg al indiferenţei.

Acum, că se ivise Carrie, avea să-i fie iarăşi hărăzită fericirea. Era fermecător pentru el să iasă în oraş seara. Când pornea pe străzi, în zilele acestea scurte, lumina felinarelor îl întâmpina clipind cu voioşie. Începu să încerce iarăşi sentimentele aproape uitate care înaripează pasul îndrăgostitului. Îşi privea hainele frumoase cu ochii ei, şi ochii ei erau tineri.

Când în fluxul năvalnic al unor asemenea sentimente pătrundea glasul soţiei sale, când stăruitoarele solicitări matrimoniale îi rechemau din visuri la searbăda realitate, ce enervare! Simţea atunci că ea era lanţul care-i încătuşa picioarele.

— George, spuse doamna Hurstwood, cu o intonaţie în glas care în mintea lui ajunsese demult să fie legată de tot soiul de cereri, trebuie să ne procuri un abonament la curse.

— La toate cursele vreţi să mergeţi? zise el cu un ton uşor ridicat.

— Da, răspunse ea.

Cursele despre care era vorba urmau să înceapă curând în parcul Washington, în cartierul de sud, şi printre cei care nu afectau rigiditate religioasă şi concepţii conservatoare, erau considerate un adevărat eveniment modern. Doamna Hurstwood nu ceruse niciodată până acum bilete pentru tot sezonul, dar anul acesta anumite considerente o hotărâră săşi asigure o lojă. Mai întâi, nişte vecini, domnul şi doamna Ramsey, oameni îmbogăţiţi în comerţul cu cărbuni, procedaseră la fel. Apoi medicul ei favorit, doctorul Beale, un gentleman care avea o slăbiciune pentru cai şi pariuri, îi vorbise despre intenţia lui de a înscrie la derby un cal de doi ani. În al treilea rând, dorea să-şi scoată fiica în lume, căci începuse să se maturizeze şi era tot mai frumoasă, aşa că spera s-o mărite cu un bărbat cu avere. Propria-i dorinţă de a fi de faţă în astfel de ocazii, văzută şi admirată de cunoştinţele ei şi de mulţimea obişnuită, era un stimulent la fel de puternic.

Hurstwood reflectă câteva clipe asupra acestei propuneri, fără a răspunde. Se aflau în camera de zi de la etajul întâi, aşteptând cina. Era seara în care se înţelesese cu Carrie şi Drouet să meargă la spectacol şi venise acasă să se schimbe.

— Nu te-ai putea aranja cu bilete separate? întrebă el ezitând să spună ceva mai aspru.

— Nu! răspunse ea enervată.

— Ei, zise Hurstwood, ofensat de tonul ei, nu-i nevoie să te înfurii! Te-am întrebat.

— Nu mă înfurii, se repezi ea, arţăgoasă. Îţi spun doar că am nevoie de un abonament.

— Şi eu îţi spun, replică el, ţintuind-o cu o privire limpede şi stăruitoare, că nu e lucru uşor de obţinut. Nu sunt sigur că directorul are să-mi dea un abonament. În tot acest timp, se gândea dacă avea destulă trecere pe lângă magnaţii hipodromurilor.

— Atunci n-ai decât să-l cumperi! exclamă nevastă-sa înciudată.

— Uşor de spus, zise el. Un abonament de familie costă o sută cincizeci de dolari.,

— E inutil să discutăm, răspunse ea cu hotărâre. Îmi trebuie abonamentul, asta e.

Şi ridicându-se în picioare, părăsi furioasă încăperea.

— Atunci procurăţi-l tu, zise el înverşunat, deşi cu glas stăpânit.

Ca de obicei, unul din ei lipsi de la masă în seara aceea.

În dimineaţa următoare, Hurstwood se calmase îndeajuns şi mai târziu procură abonamentul, fără însă ca aceasta să aplaneze tensiunile dintre ei. Nu avea nimic împotrivă ca familia lui să profite din plin de ceea ce câştiga el, dar îi displăcea să i se impună generozităţi împotriva voinţei sale.

— Tu ştiai, mamă, că familia Spencer se pregăteşte de plecare? spuse într-altă zi Jessica.

— Nu. Încotro?

— În Europa, zise Jessica. M-am întâlnit ieri cu Georgine şi mi-a povestit. Îşi dădea nişte aere pe chestia asta!

— Ţi-a spus când pleacă?

— Mi se pare că luni. Au să dea iar un anunţ în ziare, cum fac totdeauna.

— Nu-i nimic, zise doamna Hurstwood, cu un ton consolator, o să plecăm şi noi în curând.

Hurstwood îşi plimba încet privirea prin gazetă, fără să spună nimic.

— „Luăm vaporul spre Liverpool de la New York, exclamă Jessica, maimuţărindu-şi prietena. Probabil că vom petrece mai toată vara în Franţa”. Snoaba! Parcă ar fi mare scofală să pleci în Europa!

— Probabil că este, dacă tot o invidiezi atâta, interveni Hurstwood.

Sentimentele ce le dezvăluia fiică-sa îl iritau.

— Nu te sinchisi de ei, dragă, zise doamna Hurstwood.

— A plecat George? o întrebă Jessica pe maică-sa într-o altă zi, făcând aluzie la un fapt necunoscut lui Hurstwood.

— Unde a plecat? întrebă el ridicându-şi privirea din ziar. Până acuma fusese întotdeauna ţinut la curent cu plecările.

— Trebuia să plece la Wheaton, spuse Jessica, fără a băga de seamă că tată-său era jignit.

— Da' ce-i acolo? întrebă el, iritat şi amărât în sinea lui că era pus în situaţia de a stoarce astfel de informaţii.

— Un concurs de tenis.

— Mie nu mi-a spus nimic, încheie Hurstwood, neputându-se abţine de a vorbi cu amărăciune.

— Probabil c-o fi uitat! exclamă soţia sa ironic.

În trecut, ştiuse totdeauna să impună o anumită stimă, alcătuită din preţuire şi teamă respectuoasă. Familiaritatea care încă mai exista între el şi fiică-sa o cucerise printr-o purtare curtenitoare. Nu depăşea o oarecare degajare în vorbire, tonul rămânând totdeauna cuviincios. Oricum ar fi fost, afecţiunea adevărată lipsise şi acum vedea că pierde chiar şi aparenţa unei afecţiuni. Nu mai ştia aproape nimic despre ei. Uneori îi vedea la masă, alteori nu. Se întâmpla să audă despre ceea ce făceau, dar cel mai adesea nu auzea. Erau zile când habar n-avea despre ce vorbeau, lucruri pe care plănuiseră să le facă sau chiar le făcuseră în lipsa lui. Îl supăra senzaţia că se petreceau lucruri mărunte cu care nu era la curent. Jessica începea să considere că problemele ei erau numai ale ei. Tânărul George îşi dădea aere de bărbat în toată firea, care se cădea neapărat să aibă socotelile lui particulare. Toate astea Hurstwood le vedea bine şi-i atingeau susceptibilitatea, căci era obişnuit să i se arate consideraţie, cel puţin în situaţia sa oficială; simţea că n-ar trebui să-şi piardă prestigiul în casă. Şi pentru ca totul să fie şi mai întunecat, vedea cum se accentuează şi la soţia sa aceeaşi nepăsare şi independenţă, în timp ce el sta şi se uita cum se desfăşoară lucrurile şi achita notele de plată.

Se mângâia cu gândul că la urma urmei nu era lipsit de dragoste. Oricum ar fi mers lucrurile în căminul lui, o avea pe Carrie în afara casei. O vedea cu ochii închipuirii, în odaia ei plăcută din Ogden Place unde petrecuse câteva seri atât de

încântătoare, şi se gândea ce minunat va fi când va scăpa cu totul de Drouet şi tânăra femeie îl va aştepta seara pe el, într-o locuinţă intimă şi plăcută. Era convins că Drouet nu va avea prilejul s-o informeze pe Carrie asupra situaţiei lui familiale. Lucrurile decurgeau atât de netulburate, încât credea că nu se vor schimba. N-avea să mai treacă mult până s-o convingă pe Carrie şi atunci va fi mulţumit.

După seara când fuseseră la teatru începu să-i scrie zilnic câte o scrisoare, în fiecare dimineaţă, şi o rugă să procedeze şi ea la fel. Nu era nicidecum literat, dar cunoaşterea lumii şi dragostea lui crescândă îl făceau să aibă oarecare stil. Îl exercita în mod conştient, la masa lui de lucru de la birou. Îşi procurase o cutie cu hârtie de scris, de o culoare delicată şi parfumată, împodobită cu monogramă, pe care o ţinea încuiată într-unul din sertare. Prietenii lui se minunau de aspectul acesta scriptic, în aparenţă foarte oficial, al îndatoririi sale. Cei cinci chelneri de bar priveau cu respect treburile care puteau obliga un om să şadă la birou şi să tot scrie.

Hurstwood se mira el însuşi de uşurinţa cu care scria. Prin legea firească a oricărui efort, ceea ce scria îl influenţa. Începu să simtă anumite subtilităţi, cărora se pricepea să le dea glas. Cu fiecare formulare, creştea şi concepţia despre sentimentele sale. Acel suflu lăuntric care se revărsa în cuvinte puse stăpânire pe el. Începu s-o creadă pe Carrie demnă de toată afecţiunea pe care o putea exprima în aceste scrisori.

Dacă tinereţea şi graţia în plină floare sunt îndreptăţite să aştepte de la viaţă mărturia recunoaşterii lor, Carrie merita, într-adevăr, să fie iubită. Încercările vieţii nu-i tociseră încă acea prospeţime a spiritului care face farmecul trupului. În strălucirea umedă a ochilor ei blânzi nu era niciun semn că ar cunoaşte dezamăgirea, deşi într-un fel, fusese şi ea atinsă de îndoială şi suferinţe, dar ele nu lăsaseră urme mai adânci decât cele dezvăluite de o oarecare nostalgie în priviri şi în cuvinte. Fie că vorbea, fie că tăcea, gura ei avea uneori expresia celui care stătea să plângă. Asta nu însemna că mâhnirea era

totdeauna prezentă. Rostirea anumitor silabe dădea buzelor ei această formă particulară, la fel de sugestivă şi înduioşătoare ca emoţia însăşi.

În purtările ei nu era nimic îndrăzneţ. Viaţa încă nu-i arătase cum să domine; încă n-o deprinsese cu acea aroganţă conştientă de sine a farmecului care conferă puteri de stăpâne unora dintre femei. Nu jinduia chiar atât de mult după consideraţie încât să facă eforturi pentru a o obţine. Îi lipsea şi acum încrederea în sine, dar ceea ce îşi însuşise din experienţa dobândită îi mai alungase sfiiciunea. Voia lucruri plăcute, voia o situaţie şi totuşi îi erau cam nelămurite aceste noţiuni. Ceas de ceas, cutia caleidoscopului întâmplărilor zilnice arunca o nouă strălucire asupra câte unui obiect, care devenea ţelul dorurilor ei supreme; la o altă clătinare a cutiei, o altă dorinţă apărea drept cea mai frumoasă, cea mai desăvârşită.

Sufletul ei era bogat în simţiri, după cum se întâmplă adesea la un astfel de temperament. Multe lucruri văzute îi trezeau mâhnirea, o amărăciune care nu se întemeia pe raţionament îi inunda fiinţa când se gândea la necazurile celor slabi şi neajutoraţi. Era totdeauna îndurerată când pe lângă ea treceau oameni zdrenţăroşi, cu faţa suptă, abia târându-şi paşii, într-o stare de jalnică abrutizare. Le compătimea din adâncul inimii pe fetele sărăcăcios îmbrăcate care păşeau tremurând pe sub fereastra ei, întorcându-se de la vreun atelier din cartierul de vest şi mergând grăbite spre casă. Stătea şi-şi muşca buzele când le observa şi-şi clătina căpşorul cu mirare. Se gândea cât de puţin aveau ele, şi cât era de trist să fii sărman şi jerpelit. Îmbrăcămintea uzată şi neglijentă îi mâhnea ochii.

„Şi cât de greu trebuie să muncească!“ era tot ce putea spune.

Era impresionată când vedea uneori pe stradă bărbaţi care trudeau, irlandezi dând cu târnăcopul, oameni descărcând cu lopata mormane imense de cărbuni, americani îndeplinind vreo muncă unde nu era necesară decât forţa fizică. Eliberată de trudă, aceasta o întrista mai mult decât dacă ar fi luat parte

la ea. O vedea prin ceaţa închipuirii ei, în palida lumină de amurg care e esenţa simţirii poetice. Uneori, o faţă zărită la o fereastră îi amintea figura bătrânului ei tată, în hainele lui de morar, albite de făină. Un cizmar aplecat cu stăruinţă asupra calapodului său, un topitor întrezărit prin geamul îngust al vreunui subsol în care se topea metal, un dulgher cocoţat sus la vreo fereastră, cu surtucul scos, cu mânecile suflecate, toţi aceştia îi aminteau o sumedenie de amănunte despre moara părintească. În legătură cu asta o năpădeau gânduri triste, deşi rareori exprimate. Era cu sufletul totdeauna alături de lumea truditoare de care se despărţise de puţin timp şi pe care o înţelegea cel mai bine.

Fără să ştie, Hurstwood avea de-a face cu o fiinţă frământată de asemenea sentimente duioase şi gingaşe. Nu-şi dădea seama că ceea ce îl atrăgea către Carrie era, de fapt, sufletul ei. Nu încerca niciodată să deslușească natura dragostei lui. Îi era suficient să găsească în ochii ei duioşie, în purtările ei sfiiciune, în gândirea ei bunăvoinţă şi speranţă. Se apropia de acest crin care-şi sorbea dalba frumuseţe şi mireasma din adâncimi de ape până la care el nu pătrunse niciodată, din umezeală şi lut pe care el n-avea de unde le cunoaşte. Se apropia fiindcă floarea era albă şi proaspătă. Îi lumina gândurile. Îl făcea să dorească revenirea fiecărei dimineţi.

Ca înfăţişare, Carrie progresase mult. Stângăcia îi pierise aproape de tot, lăsând doar o urmă vagă la fel de plăcută ca şi desăvârşita ei graţie. Pantofii ei micuţi, cu tocuri înalte o prindeau de minune. Se pricepea acuma la dantele şi la acele mici podoabe pe care femeile şi le pun la gât şi care avantajează atât de mult. Silueta i se împlinise într-atât încât acum era adorabil de plinuţă şi bine făcută.

Hurstwood îi scrise într-o dimineaţă, cerându-i o întâlnire în parcul Jefferson din strada Monroe. Considera o strategie greşită să se mai ducă la ea acasă, chiar când era de faţă Drouet.

În ziua următoare, la ora unu se afla în micul şi frumosul parc; descoperise la marginea unei alei o bancă din lemn necioplit, ascunsă de frunzişul verde al unui tufiş de liliac. Era acea perioadă a anului când strălucirea primăverii e încă nealterată. Pe apa unui mic lac din apropiere câţiva copii curat îmbrăcaţi se jucau cu corăbioare albe de hârtie. În umbra unui chioşc verde, un sergent de poliţie, cu o tunică plină de nasturi, se odihnea, cu braţele încrucişate, iar bastonul de cauciuc se odihnea şi el la cingătoare. Un grădinar bătrân umbla de colo până colo pe pajişte cu o pereche de foarfeci mari, şi-şi făcea de lucru pe lângă nişte tufişuri. Înaltul cerului era limpede şi senin ca la începutul verii şi în desişul frunzelor verzi şi lucioase ale arborilor ţopăiau şi ciripeau de zor vrăbiile.

În dimineaţa aceea. Hurstwood plecase de acasă cu obişnuita senzaţie de plictiseală. La birou lenevise, neavând nevoie să scrie. Venise în parc cu inima uşoară a celui ce lasă în spate grijile. Acum, în umbra acestui tufiş răcoros şi verde, privea în jurul lui cu imaginaţia unui îndrăgostit. Auzea hodorogitul camioanelor ce treceau pe străzile vecine, dar zgomotul era departe şi abia răzbea până la el. Vuietul marelui oraş era ca un murmur, sunetul câte unui clopot se auzea la răstimpuri, armonios. Privea şi visa un vis nou, desfătător, fără nicio legătură cu ceea ce fusese altădată, când nu era nici însurat, nici statornicit într-o situaţie solidă, pe viaţă. Îşi amintea cu ce inimă uşoară se uita atunci după fete, cum dansa, cum le însoţea până acasă, cum stătea de vorbă cu ele în poarta casei. Mai că i-ar fi plăcut să fie iar ca atunci; şi aici, în decorul acesta încântător, i se părea că e iarăşi cu desăvârşire liber.

La două, Carrie se ivi pe alee, trandafirie şi îngrijită, şi se îndreptă cu paşi graţioşi spre el. Îşi făcuse de curând, pentru primăvară, o beretă de marinar cu o panglică drăguţă de mătase albastră cu picăţele albe. Fusta îi era dintr-o stofă fină, albastră, iar şemizeta era asortată dintr-un material alb, imaculat, cu dungi subţiri albastre – nişte dungi subţiri ca firele de

păr. Botinele galbene se zăreau ici-colo de sub poalele jupei. Mănuşile le ţinea în mână.

Hurstwood îşi înălţă către ea privirea fermecată.

— Ai venit, draga mea, spuse el cu vioiciune, şi ridicându-se s-o întâmpine o luă de mână.

— Fireşte, răspunse Carrie, zâmbind; ai crezut că n-am să viu?

— Nu ştiam, zise el.

Îi văzu fruntea înrourată de plimbarea grăbită. Scoase una din batistele lui de mătase, moi şi parfumate, şi-i atinse uşor faţa, ici şi colo.

— Aşa, zise drăgăstos, acuma cred că te simţi mai bine.

Erau fericiţi, unul în apropierea celuilalt, privindu-se ochi în ochi. Când valul de încântare se potoli, el întrebă:

— Când mai pleacă iar Charlie?

— Nu ştiu, răspunse Carrie. Zice că acum are treabă aici pentru firmă.

Lui Hurstwood îi pieri veselia. Căzu pe gânduri. După o vreme, privi spre ea şi zise:

— Desparte-te de Drouet, lasă-l.

Îşi întoarse ochii către băieţii care se jucau cu corăbioarele, ca şi cum rugămintea lui n-ar fi avut cine ştie ce importanţă.

— Şi unde ne-am putea duce? întrebă ea, aproape în acelaşi fel, sucind în mâini mănuşile şi privind spre un copac din apropiere.

— Unde-ai vrea?

Tonul cu care rostise aceste cuvinte o făcură să simtă că în niciun caz nu puteau locui acolo.

— Nu putem rămâne în Chicago, răspunse ea.

Lui Hurstwood nu-i trecuse prin gând că ea şi-ar putea imagina o asemenea soluţie, că va propune plecarea din oraş.

— De ce nu? întrebă blând.

— Ah, zise ea, fiindcă nu mi-ar plăcea.

Hurstwood ascultă fără să înţeleagă limpede ce se petrecea în mintea ei. Nu o lua în serios. Chestiunea nu trebuia rezolvată imediat.

— În cazul ăsta ar trebui să renunţ la slujba mea.

Spuse asta cu un ton care nu părea să dea prea mare importanţă problemei. Carrie se gândi puţin, bucurându-se între timp de priveliştea plăcută.

— Nu mi-ar plăcea să stau în acelaşi oraş cu el, spuse, gândindu-se la Drouet.

— E un oraş mare, draga mea, răspunse Hurstwood. Dacă te muţi în cartierul de sud, e ca şi cum ai pleca în altă parte a ţării.

Numise acel punct al oraşului ca un cartier neutru.

— Totuşi nu mi-ar plăcea să mă mărit câtă vreme Drouet e aici. E ca şi cum aş fugi.

Faptul că pomenea de căsătorie îl cam ului pe Hurstwood; îşi dădu seama limpede că la asta se gândea Carrie şi simţi că era ceva peste care nu va putea trece cu uşurinţă. Ideea bigamiei fulgeră pentru o clipă la orizontul gândurilor lui neclare. Cu niciun chip nu se putea dumiri care va fi rezolvarea. Nu i se părea a fi făcut niciun pas înainte, în afară de faptul că ea îi dădea din ce în ce mai multă atenţie. O privi şi îi păru mai frumoasă ca oricând. Ce ar însemna pentru el s-o facă să-l iubească, chiar dacă asta i-ar crea încurcături! După obiecţia făcută, preţul ei spori în ochii lui. Şi era ceva pentru care trebuia să lupte; asta însemna nespus de mult. Cât de mult se deosebea de femeile care cedau fără nicio împotrivire! Nici nu se mai putea gândi la vreuna dintre ele.

— Şi nu ştii când are să plece? întrebă Hurstwood, calm.

Carrie clătină din cap.

El suspină.

— Mică domnişoară, nu-i aşa că eşti energică? spuse după câteva clipe, ridicând capul şi privind-o în ochi.

Tânăra femeie simţi un val de căldură străbătând-o. Era mândră de ceea ce lua drept admiraţie, îl îndrăgea şi mai mult pentru că avea o asemenea părere despre ea.

— Nu, zise cu modestie, dar ce ar trebui să fac?

Împreunându-şi iar mâinile, Hurstwood îşi aruncă privirea peste pajişte, spre stradă.

— Aş dori, spuse cu un ton impresionant, să vii cu mine. Nu mai pot îndura să trăim despărţiţi. La ce bun să mai aşteptăm? Eşti mai fericită aşa?

— Mai fericită? exclamă ea încet. Ştii foarte bine că nu.

— Aşadar, urmă Hurstwood pe acelaşi ton, nu facem decât să pierdem timpul. Dacă tu nu eşti fericită, crezi că eu sunt? Aproape toată vremea stau şi-ţi scriu. Ascultă, Carrie! exclamă deodată, cu multă forţă de expresie în glas şi sfredelind-o cu privirea. Nu pot să trăiesc fără tine, asta e! Ce pot să fac? încheie el şi una din mâinile sale albe schiţă un gest de neputinţă, care dădea de înţeles că a ajuns la capătul puterilor.

Această trecere a răspunderii asupra ei o mişcă pe Carrie. Inima ei de femeie se emoţiona în faţa poverii neapăsătoare.

— Nu poţi să mai aştepţi puţin? întrebă cu duioşie. O să încerc să aflu când pleacă.

— La ce bun, făcu Hurstwood şi în glas îi stăruia aceeaşi tensiune.

— Ştiu eu, poate că o să putem aranja să plecăm undeva.

De fapt ea nu vedea lucrurile mai limpede decât înainte, dar începea să treacă la acea stare de spirit în care, copleşită de compătimire, femeia cedează.

Hurstwood nu înţelegea. Nu ştia cum s-o convingă, ce putea s-o mişte îndeajuns pentru a o hotărî să-l părăsească pe Drouet. Se întreba cât de departe o va duce afecţiunea pe care o simţea pentru dânsul. Chibzuia ce întrebare să-i pună pentru ca răspunsul ei să-l lămurească.

În cele din urmă, dădu peste una din acele fraze echivoce care, mascând adesea propria noastră dorinţă, ne ajută să înţelegem pricina împotrivirii celorlalţi şi astfel ne lămuresc calea de urmat. Nu avea nici cea mai mică legătură cu vreo intenţie a sa şi fu rostită la întâmplare, înainte s-o fi cântărit cât de cât cu seriozitate.

— Carrie, zise el, privind-o în faţă cu o gravitate prefăcută, închipuie-ţi că aş veni şi ţi-aş spune, săptămâna viitoare, sau să zicem săptămâna asta, poate chiar astă-seară, că trebuie să plec, că nu mai pot sta o clipă, şi că nu mă mai întorc niciodată, ai veni cu mine?

Ea îi aruncă o privire dintre cele mai drăgăstoase şi răspunsul ei fu gata înainte ca Hurstwood să fi rostit ultimele cuvinte.

— Da, spuse.

— N-ai mai sta să te împotriveşti, să te gândeşti la soluţii?

— Nu, dacă n-ai putea să aştepţi.

Zâmbi când văzu că-l ia în serios şi se gândi ce prilej minunat i se oferea pentru o petrecere de o săptămâna, două. Se gândi o clipă dacă să nu-i spună că glumise. Dar de pe faţa ei s-ar şterge pe dată gravitatea care o făcea atât de drăgălaşă. Prea era încântătoare cu expresia asta; nu se îndură să piardă efectul. O lăsă deci să-l creadă.

— Şi dacă n-am mai avea timp să ne cununăm aici? adăugă el căci îi mai venise o idee.

— Dacă ne putem cununa de îndată ce ajungem la capătul călătoriei, are să fie bine.

— Asta am vrut să spun.

— Bine.

În clipa aceea, dimineaţa îi păru deosebit de strălucitoare. Se întreba cum de-i trecuse prin minte o asemenea idee. Absurdă cum era, părea totuşi atât de isteaţă, încît nu se putea împiedica să zâmbească. Acum era convins cât de mult îl iubea. Nu mai avea nicio îndoială, va găsi o cale de a o cuceri.

— Da, spuse el glumeţ, am să vin să te răpesc peste câteva seri..., apoi râse.

— Dar totuşi, n-aş sta cu dumneata dacă nu te-ai căsători cu mine, adăugă Carrie gânditoare.

— Nici nu-ţi cer una ca asta, răspunse el drăgăstos, luând-o de mână.

Acum, că înţelegea, era nespus de fericită. Îl iubea şi mai mult când se gândea că o va elibera în felul acesta. Cât despre Hurstwood, nu era prea preocupat de condiţia cu căsătoria. Se gândea că dată fiind afecţiunea ei atât de puternică nu putea exista nicio piedică în calea fericirii lui.

— Hai să ne plimbăm puţin, spuse voios, ridicându-se şi cuprinzând cu privirea tot acel parc fermecător.

— Haide.

Trecură pe lângă tânărul irlandez, care îi urmări cu o căutătură plină de invidie.

“Ce pereche grozavă! îşi spuse. Or fi straşnic da bogaţi”.

Capitolul 16

UN ALADIN FĂRĂ DE MINTE: POARTA CĂTRE LUME

În cursul ultimei şederi la Chicago, Drouet dădu oarecare atenţie lojii francmasonice din care făcea parte. În ultima lui călătorie se lămurise că acest lucru era important.

— Ascultă-mă pe mine, comentase un alt comis-voiajor, e mare lucru. Uită-te la Hazenstab. Parcă ce-i de capul lui? Fireşte că se bizuie pe o firmă solidă, da' nu asta-i totul. Îţi spun eu, e gradul lui în francmasonerie. Are un grad înalt şi asta-l duce departe. Poartă un însemn secret care-i deschide toate uşile.

Drouet se hotărâse îndată să-şi dea mai multă osteneală în privinţa asta. Aşa încât, când se întoarse la Chicago, se duse la sediul din localitate al lojii sale.

Domnul Harry Quincel, un bărbat cu foarte mare vază în loja locală a Renilor, îi spuse:

— Să ştii, Drouet, că dumneata eşti omul de care avem nevoie.

Era după întrunire şi lumea stătea de vorbă bine dispusă şi cu destul de multă larmă.

Drouet trecea de la un grup la altul, flecărind şi glumind cu cei câţiva oameni pe care îi cunoştea.

— Dar ce puneţi la cale? întrebă voios, întorcându-şi faţa zâmbitoare către fratele lui din lojă.

— Încercăm să montăm o piesă de teatru peste două săptămâni şi vrem să ştim dacă nu cumva cunoşti dumneata vreo tânără care ar putea să preia un rol. E un rol uşor.

— Desigur, zise Drouet, care anume?

Nu-şi aminti nici măcar o clipă că, de fapt, nu cunoştea nicio fată căreia ar fi putut să i se adreseze într-un asemenea caz. Bunăvoinţa lui înnăscută îi dictase să răspundă favorabil.

— Uite despre ce e vorba, continuă domnul Quincel. Am vrea să cumpărăm ceva mobilă nouă pentru lojă. Pentru moment nu dispunem de bani destui şi ne-am gândit că am putea să facem rost de ei printr-o mică distracţie.

— Desigur, îl întrerupse Drouet, bună idee.

— Sunt mai mulţi dintre băieţii noştri care au talent. De pildă, Harry Burbeck joacă grozav rolurile de ticălos, MacLewis, e foarte bine în roluri de mare dramă. L-ai auzit vreodată recitind *Peste dealuri*?

— Nu, nu l-am auzit.

— Ei, îţi spun eu, e grozav.

— Şi vreţi să găsesc eu pe cineva pentru un rol de femeie? întrebă Drouet, dornic să epuizeze subiectul şi să treacă la altceva. Ce aveţi de gând să jucaţi?

— *Sub lumina felinarelor* răspunse domnul Quincel, vorbind de faimoasa piesă a lui Augustin Daly care, după ce-şi făcuse stagiul cu un succes răsunător pe scenele publice, ajunsese o piesă favorită a teatrelor de amatori, cu multe dintre accesoriile mai dificile înlăturate şi cu lista personajelor redusă la cel mai mic număr posibil.

Drouet văzuse cândva piesa mai demult.

— Da, da, zise, e o piesă bună. O să meargă. O să vă iasă o mulţime de bani.

— Credem c-o să ne descurcăm, răspunse domnul Quincel. Dar vezi, nu uita, puse el capăt discuţiei, având impresia că Drouet stă ca pe jeratic, găseşte-ne o tânără care să joace rolul Laurei.

— Sigur, o să am grijă.

Se îndepărtă, uitând cele promise aproape din clipa în care domnul Quincel terminase ce avea de spus. Nici nu se gândise cel puţin să întrebe ziua şi locul.

Drouet îşi aminti de făgăduielile lui cu o zi, două mai târziu, când primi o scrisoare prin care era înştiinţat că prima repetiţie urma să aibă loc în vinerea următoare, seara, şi era rugat să binevoiască a comunica îndată adresa domnişoarei pentru ca să i se poată transmite rolul.

„Ei, da' pe cine naiba cunosc eu?" se întrebă gânditor comis-voiajorul, scărpinându-şi urechea trandafirie. Nu ştiu chiar pe nimeni care să se pricepă la teatru de amatori.

Înşiră în gând numele câtorva femei pe care le cunoştea şi în cele din urmă se fixă la una din ele, mai cu seamă fiindcă-i convenea faptul că locuia în cartierul de vest. Îşi făgădui s-o viziteze în acea seară, când avea să plece în oraş. Totuşi, când porni cu tramvaiul cu cai spre vest, uită şi nu-şi aminti de neglijenţa lui decât când văzu o înştiinţare în *Evening News,* un anunţ mărunt, de trei rânduri, la rubrica ştirilor despre lojile masonice, care făcea cunoscut că loja Ordinul Renilor va da o reprezentaţie teatrală în sala Avery, la data de 16, când se va reprezenta *Sub lumina felinarelor.*

— George! exclamă Drouet. Uitasem de socoteala asta.

— De ce anume? se interesă Carrie.

Şedeau la o măsuţă din camera care le slujea drept bucătărie, unde Carrie servea uneori masa. În seara aceea, avusese chef de aşa ceva şi pe măsuţă erau aşezate câteva gustări îmbietoare.

— De spectacolul acela dat de loja mea. Vor să prezinte o piesă de teatru şi mă rugaseră să încerc să le găsesc eu o tânără care să joace un rol.

— Ce vor să joace?

— *Sub lumina felinarelor.*

— Când?

— În 16.

— Şi de ce nu le găseşti?

— Nu ştiu pe nimeni, răspunse el.

Deodată ridică capul.

— Ascultă, ce-ai zice să joci tu?

— Eu? făcu Carrie. Nu mă pricep la aşa ceva.

— De unde ştii? întrebă Drouet, chibzuind.

— Fiindcă n-am jucat niciodată, răspunse Carrie.

Îi plăcu totuşi că o întrebase. Ochii prinseră să-i strălucească fiindcă, dacă exista ceva pentru care avea simpatie, acela era teatrul.

După cum îi era felul, Drouet se agăţa de ideea asta ca de o soluţie comodă.

— Nu face nimic. Poţi să înveţi până atunci.

— Aş, nu pot! spuse Carrie şovăielnic, foarte atrasă de propunere, şi totuşi temătoare.

— Ba poţi. Haide, zău, de ce nu vrei? Ei au nevoie de cineva şi pentru tine o să fie o distracţie grozavă.

— Aş, n-o să meargă, zise Carrie cu seriozitate.

— Sunt sigur c-o să-ţi placă. Las' că te-am văzut eu cum dansai prin casă şi le imitai pe actriţe, de aia te-am şi întrebat. Eşti destul de pricepută, n-am nicio grijă.

— Nu prea sunt, zise Carrie cu sfială.

— Îţi spun eu ce faci. Te duci acolo şi vezi ce poţi; o să te distrezi. Nici ăilalţi nu sunt cine-ştie ce. N-au nicio experienţă. De unde să aibă ei habar de teatru? Se încruntă gândindu-se la nepriceperea lor. Dă-mi cafeaua, spuse apoi.

— Nu cred c-aş putea să joc teatru, Charlie, continuă Carrie. Ce, tu crezi c-aş putea?

— Bineînţeles. Fără nicio dificultate. Pariez c-ai să ai un succes grozav. Vrei să te duci, mai e vorbă! Ştiam eu de când am venit acasă. De-aia te-am şi întrebat.

— Ce piesă zici că e?

— *Sub lumina felinarelor.*

— Şi ce rol vor să-mi dea?

— A, nu ştiu, una din eroine.

— Ce fel de piesă e?

— Să mă gândesc, zise Drouet, care nu prea avea memorie pentru astfel de lucruri, e vorba de o fată răpită de nişte ticăloşi, un bărbat şi o femeie care locuiesc la periferie. Fata are nişte bani, ceva, iar ăia vor să pună mâna pe ei. Nu mai ţin minte exact cum e.

— Şi nu ştii ce rol aş avea eu?

— Nu, de fapt nu ştiu! Se gândi o clipă. Ba da, ştiu. Laura, da, asta e, trebuie să fii Laura.

— Şi nu poţi să-ţi aduci aminte cam cum e rolul?

— Să mă pici cu ceară şi nu pot. Cad. Şi totuşi ar trebui să ştiu, doar am văzut piesa asta de atâtea ori! E acolo o fată care, pe când era copil, fusese furată, răpită de pe stradă sau aşa ceva şi e persecutată de cei doi bătrâni ticăloşi de care ţi-am spus. Se opri, ţinând în furculiţă, chiar înaintea ochilor, o bucată de plăcintă. La un moment dat vrea să se înece, ba nu, parcă nu-i aşa. Ascultă, ştii ceva, încheie el descurajat, o să-ţi procur textul. Nu pot acum să-mi aduc aminte pentru nimic în lume.

În Carrie, interesul şi dorinţa de a se distinge pe scenă luptau cu sfiala;

— Da, ştiu şi eu, zise când termină el, aş putea să mă duc, dacă tu crezi c-o să mă pricep.

— Nici vorbă c-o să te pricepi, spuse Drouet care, în încercările lui de a o entuziasma pe Carrie, se înfierbântase el însuşi. Ce, crezi că aş fi stăruit eu să faci ceva dacă nu eram sigur că reuşeşti? Poţi foarte bine să joci teatru. O să-ţi pară bine.

— Când ar trebui să mă duc? întrebă Carrie gânditoare.

— Prima repetiţie e vineri seara. O să mă duc eu astă-seară să iau manuscrisul şi ţi-l aduc.

— Bine, zise Carrie resemnată. O s-o fac. Dar dacă dau chix o să fie vina ta.

— N-o să dai chix, o asigură Drouet. Trebuie să te porţi pe scenă ca acasă. Să fii naturală. Ai să te descurci foarte bine. M-am gândit de multe ori c-ai fi o actriţă straşnică.

— Nu zău? întrebă Carrie.

— Serios, zise comis-voiajorul.

Când plecă de acasă în seara aceea nu ştia ce flacără tainică aprinsese în inima fetei. Carrie avea acea fire impresionabilă, în stare să împărtăşească sentimentele altora, fire care totdeauna, în forma ei cea mai desăvârşită, s-a înălţat până la cele mai înalte culmi ale dramei. Avea din naştere acel suflet pasiv care devine totdeauna oglinda lumii active. Poseda un simţ înnăscut pentru imitaţie şi destul de mult talent. Fără niciun exerciţiu putea uneori să redea situaţii dramatice la care asistase, reproducând în faţa oglinzii feluritele expresii ale feţelor care luaseră parte la scena respectivă; îi plăcea să-şi moduleze glasul după maniera convenţională a eroinei deznădăjduite şi să repete pasajele zguduitoare care o impresionaseră cel mai mult. În ultimul timp, dându-şi seama de graţia vioaie a ingenuei în câteva piese bine jucate, fusese îmboldită s-o imite în taină şi din când în când, atunci când n-o vedea nimeni, se complăcea să reproducă multe din aceste mici gesturi şi atitudini. De multe ori, când o surprinsese Drouet admirându-se în oglindă, cum gândea el, Carrie nu făcea decât să-şi amintească vreo măruntă expresie graţioasă a gurii sau a ochilor pe care o văzuse la altă femeie. Când el o tachina că e cochetă, ca accepta învinuirea, simţindu-se oarecum vinovată pentru ceea ce făcea; în realitate, nu era decât prima înfiripare a unui har artistic, ea încercând doar să redea imaginea desăvârşită a unei faze de frumuseţe care-o atrăsese. Asemenea firave năzuinţe, asemenea străduinţe de a copia viaţa sunt, categoric, temelia oricărei arte dramatice.

Când Carrie auzi părerea măgulitoare a lui Drouet despre talentul ei dramatic, sufletul i se umplu de mulţumire. Ca flacăra care sudează într-o masă solidă particulele răzleţe, cuvintele lui adunau într-un mănunchi strălucitor de nădejde acele firicele nelămurite de simţire pe care le avusese, fără a le da crezare, cu privire la calităţile ei de actriţă. Ca orice fiinţă omenească, avea şi ea un strop de vanitate. Intuia că

ar putea realiza anumite lucruri, dacă i s-ar oferi prilejul. Cât de des le privise pe actriţele frumos îmbrăcate de pe scenă, întrebându-se cum ar arăta ea, cât de fericită s-ar simţi dacă ar putea fi în locul lor! Strălucirea, momentele de tensiune, rochiile frumoase, aplauzele o fermecau într-atâta, încât ajungea să creadă că şi ea ar fi în stare să joace, să cucerească, să i se recunoască puterea. Când auzise acum că într-adevăr putea să izbutească, o senzaţie minunată o copleşi.

După ce plecă Drouet, se aşeză în balansoarul de lângă fereastră pentru a cerceta lucrurile mai de aproape. Ca de obicei, imaginaţia îi exagera perspectivele. Era ca şi cum el i-ar fi pus în mână cincizeci de cenţi şi Carrie s-ar fi gândit la ei ca la o mie de dolari. Se vedea într-o mulţime de situaţii dramatice, în care lua un glas tremurător şi o atitudine suferindă. Închipuirea ei se desfăta într-un cadru de lux şi rafinament, în situaţii în care ea era steaua şi către ea se îndreptau toate privirile, iar soarta tuturor depindea de dânsa. În timp ce se legăna încoace şi încolo, simţea intensitatea durerii de a fi părăsită, măreţia mâniei ce urmează dezamăgirii, oboseala mâhnirii după înfrângere. Amintiri despre toate femeile încântătoare pe care le văzuse în piese, toate închipuirile, toate iluziile ce le avea în legătură cu scena se întorceau acum puternice, ca valurile către ţărm. În ea creşteau o stare de spirit şi o energie disproporţionate în raport cu faptul care le prilejuise.

Ajungând în oraş, Drouet trecu pe la loja masonică şi se umflă în pene când îl văzu pe Quincel.

— Ce e cu domnişoara pe care era vorba să ne-o găseşti?

— Am găsit-o, spuse Drouet.

— Zău! exclamă Quincel, surprins de această promptitudine. Bravo! Ce adresă are? Şi scoase agenda ca să-şi noteze unde să trimită rolul.

— Vreţi să-i trimiteţi rolul? întrebă voiajorul.

— Da!

— O să-l iau eu. Tot trec pe-aproape de casa ei mâine-dimineaţă.

— Ce adresă spuneai că are? S-o notez, pentru cazul că avem să-i dăm de ştire ceva.

— Odgen Place, 29.

— Şi numele?

— Carrie Madenda, răspunse la întâmplare comis-voiajorul.

Membrii lojei ştiau că e holtei.

— După nume pare să aibă experienţă în teatru, nu?

— Da, aşa e.

Luă rolul acasă şi-l înmână lui Carrie cu aerul cuiva care face o favoare.

— Auzi că e rolul principal. Ce zici, ai să poţi?

— Nu ştiu până nu mă uit prin el. Acum, de când am acceptat, să ştii că mi-e frică.

— Hai, fii serioasă. De ce ţi-ar fi frică? E-o trupă proastă. Ăilalţi nu se pricep nici cât tine.

— De, să văd! zise Carrie bucuroasă că avea rolul, în ciuda tuturor temerilor.

El se fâţâia de colo până colo pe lângă ea, îmbrăcându-se şi făcându-şi de lucru, până ce se hotărî cum să-i aducă şi restul la cunoştinţă.

— Se pregăteau să tipărească programele şi le-am spus că te cheamă Carrie Madenda. Am făcut bine?

— Da, de ce nu? răspunse ea, ridicând ochii către dânsul. I se părea cam ciudat.

— Pentru cazul în care nu dai o lovitură, înţelegi...

— A, da, zise ea, bucuroasă acum de prevederea lui. Considera că Drouet fusese isteţ.

— N-am vrut să te recomand drept soţia mea, fiindcă în caz că n-o să meargă, te-ai simţi mai prost. Mă cunosc toţi atât de bine. Dar o să meargă, ai să vezi. De altfel, probabil că tot n-o să te mai întâlneşti cu niciunul dintre ei.

— A, fie ce-o fi! spuse Carrie decisă. Acum era hotărâtă să încerce jocul ispititor.

Drouet se linişti. Îi fusese teamă să nu stârnească iar o discuţie despre căsătorie.

După cum constată Carrie când începu să-l citească, rolul Laurei era să sufere şi să plângă. Aşa cum îl conturase domnul Daly, era fidel celor mai sacre tradiţii ale melodramei, la modă pe când îşi începuse el cariera. Înfăţişarea mâhnită, glasul tremurător, alocuţiunile lungi, explicative, înţesate cu detalii, nimic din toate astea nu lipsea.

— „Bietul de el!“ citea Carrie, consultând textul şi tărăgănindu-şi patetic glasul. „Martin, nu uita să-i dai un pahar cu vin înainte de plecare.“

Era surprinsă cât de scurt era tot rolul, neştiind că trebuie să stea pe scenă în timp ce vorbeau ceilalţi şi nu numai să stea, ci să fie la unison cu mişcarea dramatică a scenelor.

„Cred totuşi că sunt în stare de atâta lucru“, gândi ea în concluzie.

Când se întoarse Drouet în seara următoare, era foarte mulţumită de cât învăţase în ziua aceea.

— Ei, cum merge, Carrie? întrebă el.

— Bine, zise ea. Cred c-am învăţat pe de rost aproape tot.

— Bravo, ia s-auzim ceva.

— A, nu ştiu dacă o să mă pot ridica aşa, nitam-nisam aici şi să turui rolul, zise ea încurcată.

— Nu văd de ce n-ai putea. O să-ţi fie mai uşor aici decât acolo.

— Ştiu şi eu, zise ea.

În cele din urmă începu cu multă emoţie episodul din sala de bal, uitându-l de tot pe Drouet pe măsură ce se adâncea în rol, şi dând frâu liber unei emoţii tot mai intense.

— Bine! spuse Drouet. Bravo, extraordinar! Îţi spun eu că eşti bine, Caddie!

Era într-adevăr mişcat de jocul ei excelent şi de toată înfăţişarea fetei, mai ales când se clătinase pe picioare şi se prăbuşise în cele din urmă pe podea, leşinând. Sărise s-o prindă şi acum o ţinea în braţe şi râdea.

— Nu ţie teamă c-o să te loveşti? o întrebă.

— Nici un pic.

— Eşti minunea minunilor! Zău dacă am ştiut că eşti în stare de aşa ceva.

— Nici eu n-am ştiut, răspunse Carrie voioasă, roşind de plăcere.

— Poţi să fii sigură de succes, zise Drouet. Îţi dau cuvântul meu. N-o să te faci de ruşine.

Capitolul 17

O OCHEADĂ SCURTĂ PRIN POARTĂ: LUMINA SPERANȚEI SE APRINDE ÎN PRIVIRI

Reprezentația teatrală care avea atâta importanță pentru Carrie urma să aibă loc în sala Avery, în condiții ce aveau s-o facă mai remarcabilă decât se prevăzuse inițial. Mica debutantă în ale scenei îi scrisese lui Hurstwood chiar în dimineața în care i se adusese rolul, că avea să joace într-o piesă.

E adevărat, îi dădea de veste gândind că s-ar putea ca el s-o ia drept glumă, *mi s-a trimis rolul serios, crede-mă.*

Hurstwood zâmbi cu indulgență, când citi aceasta frază.

„Mă întreb cum o să se descurce. O să mă duc să văd."

Îi răspunse îndată, făcând o aluzie amabilă la posibilitățile ei: *Nu mă îndoiesc câtuși de puțin că o să ai succes. Să vii mâine-dimineață în parc, să-mi povestești tot.*

Carrie se supuse cu plăcere și-i dezvălui toate amănuntele muncii pe care o începuse, așa cum o înțelegea ea.

— Foarte bine, spuse el. Bravo. Mă bucur. Deșteaptă cum ești, sigur c-ai să reușești.

Într-adevăr, n-o văzuse niciodată atât de însuflețită, înclinația ei spre o ușoară tristețe acum dispăruse. Pe când vorbea, ochii îi străluceau, obrajii i se înroșiseră. Radia toată de plăcerea pe care o încerca în această situație inedită. Cu toate temerile, multe cât clipele zilei, era fericită. Nu-și putea stăpâni încântarea de a face acel lucru mic, care unui observator obișnuit i s-ar fi părut că nu are nicio importanță.

Hurstwood era bucuros să descopere că fata era înzestrată. Nimic mai înviorător decât să vezi pe cineva însufleţit de o ambiţie justificată, indiferent dacă abia se înfiripă, căci îi dă acelui om culoare, putere şi frumuseţe. Carrie era acum luminată de atingerea acestui har divin, care îi aducea din partea celor doi admiratori o preţuire pe care se străduise s-o cucerească. Fireşte că datorită afecţiunii lor pentru dânsa sporea atenţia lor pentru ceea ce încerca ea, precum şi aprobarea faţă de ceea ce ea, în întregul ei, era. Lipsa ei de experienţă o ajutase să îşi păstreze o imaginaţie bogată, care la cel mai mic prilej o lua razna, prefăcându-se într-o baghetă magică, prin intermediul căreia avea să descopere comoara vieţii.

— Ia să vedem, zise Hurstwood, trebuie să cunosc eu pe câte cineva de la lojă. Şi eu fac parte din Ordinul Renilor.

— A, dar Drouet nu trebuie să afle că ţi-am spus:

— Aşa e, zise directorul.

— Mi-ar părea bine să te ştiu acolo, dacă vrei să vii, dar nu văd cum ai putea, dacă nu te cheamă el.

— Am să fiu acolo, spuse Hurstwood drăgăstos. Am să aranjez în aşa fel încât să nu ştie că mi-ai spus. Lasă asta în grija mea.

Acest interes al directorului însemna mare lucru pentru reprezentaţie, căci poziţia lui printre cei din Ordinul Renilor era considerabilă. Se şi gândea, de pe acum, la o lojă cu câţiva prieteni şi la flori pentru Carrie. Are să aranjeze ca lumea să vină în haine de seară ca să-i facă atmosferă fetei.

Peste o zi, două, Drouet pică în localul din strada Adams şi Hurstwood îl iscodi îndată. Era pe la cinci după-masă şi sala era plină de negustori, actori, directori, politicieni. O adunare jovială de feţe pline şi rumene, cu jobene şi cu plastroane scrobite, cu inele şi cu ace de cravată care de care mai scumpe. John L. Sullivan, boxerul, sta la un capăt al barului scânteietor, înconjurat de un cerc de sportivi în haine ţipătoare, care discutau cu aprindere. Drouet traversă sala cu pas vesel, în

scârţâitul destul de puternic al unei perechi de pantofi noi, din piele galbenă.

— Salutare, domnule, îi spuse Hurstwood, mă gândeam ce să fie cu dumneata. Credeam că iar ai plecat din oraş.

Drouet râse.

— Dacă nu vii mai des să ştii că te ştergem de pe listă.

— N-am avut încotro, răspunse voiajorul, am avut treabă.

O luară spre bar, prin adunarea gălăgioasă a notabilităţilor care se mişcau de colo până colo. Elegantului director i se strânse mâna de trei ori în tot atâtea minute.

— Aud că loja dumitale are să dea o reprezentaţie, observă Hurstwood cu aerul cel mai degajat.

— Da, cine ţi-a spus?

— Nimeni, zise Hurstwood. Mi-au trimis nişte bilete care m-ar costa doi dolari. Crezi că face să mă duc?

— Nu ştiu, răspunse voiajorul comercial. M-au rugat şi pe mine să încerc să le găsesc pe cineva pentru un rol feminin.

— N-am de gând să merg, spuse directorul, pe un ton firesc. Dar fără îndoială că o să-mi dau contribuţia. Ce mai e pe-acolo?

— Bine. Vor să-şi mai înnoiască mobila din banii realizaţi cu piesa.

— Da, zise directorul. Sper să le iasă. Mai iei un pahar?

N-avea de gând să mai adauge nimic. Acum, dacă avea să apară cu câţiva prieteni, putea spune că fusese rugat să vină. Drouet simţi nevoia să înlăture posibilitatea unei încurcături.

— Cred că prietena mea are să aibă un rol în piesă, spuse brusc, după ce chibzui.

— Nu mai spune! Da' cum s-a întâmplat?

— Ei, nu ştiau unde să găsească pe cineva şi m-au rugat pe mine. I-am spus lui Carrie şi mi se pare că are chef să încerce.

— Bravo ei! spuse directorul. Nostimă poveste. Şi o să-i facă şi ei bine! A mai jucat vreodată?

— Aş, de unde!

— Ei, doar nu e ceva serios!

— Cu toate astea se pricepe, zise Drouet, vrând să înlăture îndoiala asupra talentului lui Carrie. Învaţă rolul destul de repede.

— Nu mai spune! zise Hurstwood.

— Da, domnule. M-a uimit deunăzi. Zău aşa!

— Trebuie să-i facem niţică atmosferă, spuse directorul, o să mă ocup eu de flori.

Drouet zâmbi în faţa unei asemenea dovezi de bunătate.

— După reprezentaţie aranjăm ceva, mergem să luăm masa împreună.

— Cred c-o să iasă bine până la urmă, zise Drouet.

— Sunt curios s-o văd. Trebuie să iasă bine. Avem noi grijă. Şi directorul arboră de îndată un zâmbet energic, pe jumătate binevoitor, pe jumătate şiret.

Între timp, Carrie lua parte la prima repetiţie, prezidată de domnul Quincel, asistat de domnul Millice, un tânăr cu o oarecare experienţă, despre care nu prea ştia nimeni în ce consta. Se purta totuşi ca un mare cunoscător şi atât de aferat încât mai-mai că era mojic, uitând că oamenii pe care încerca să-i instruiască erau diletanţi benevoli, nu nişte salariaţi obişnuiţi.

— Ei, domnişoară Madenda! îi strigă lui Carrie, care se ţinea la o parte şi nu prea ştia ce mişcare să facă, nu trebuie să stai aşa. Ia o faţă expresivă. Aminteşte-ţi că eşti tulburată de indiscreţia străinului. Uite aşa trebuie să mergi; şi traversă scena cu un pas leşinat.

Lui Carrie nu-i prea era pe plac ideea asta, dar noutatea situaţiei, prezenţa străinilor, cu toţii mai mult sau mai puţin nervoşi, şi dorinţa de a face orice numai să nu dea greş o intimidau. Imită mersul mentorului, simţind că e ceva ciudat, că nu e ce trebuie.

— Ei, şi acum dumneata, doamnă Morgan, spuse regizorul unei tinere femei care urma să joace rolul lui Pearl, dumneata şezi aici. Iar dumneata, domnule Bamberger, dumneata stai aici, uite aşa. Ei, acum ce spui?

— „Explică“, spuse domnul Bamberger cu glas stins. El juca rolul lui Ray, iubitul Laurei, individul din lumea mare, care urma să şovăie în intenţiile lui de a o lua în căsătorie, după ce aflase că era o biată fiinţă părăsită şi de origine foarte umilă.

— Cum e asta? Ce spune textul dumitale?

— „Explică“, repetă domnul Bamberger, sfredelind cu privirea textul.

— Da, dar mai spune, zise regizorul, că trebuie să te arăţi indignat. Ei hai, repetă replica şi ai grijă să te arăţi indignat.

— „Explică“, ceru cu rigoare domnul Bamberger.

— Nu, nu, nu e bine! Spune aşa, „ex-pli-că“...

— „Ex-pli-că“, zise domnul Bamberger, dând o versiune uşor modificată.

— Acum e mai bine. Ei hai, înainte!

— „Într-o seară, reluă doamna Morgan, a cărei replică urma, părinţii mei se duceau la operă. Pe când traversau Broadwayul îi acostă ca de obicei un grup de copii cerşetori.“

— Opreşte-te! strigă regizorul, repezindu-se cu braţul întins. Pune mai mult suflet în ceea ce spui.

Doamna Morgan îl privi de parcă s-ar fi temut că se repede la ea. Avu în ochi o sclipire de ciudă.

— Adu-ţi aminte, doamnă Morgan, adăugă el, ignorând fulgerul din privirea ei, dar schimbând tonul, că povesteşti o întâmplare zguduitoare. Se presupune că spui acum ceva care te mâhneşte. Asta cere simţire, o simţire înăbuşită, uite aşa: „îi acostă, ca de obicei, un grup de copii cerşetori“.

— Bine, zise doamna Morgan.

— Ei, acum hai.

— „Pe când maică-mea căuta în geantă moneda măruntă, degetele ei atinseră o mână rece şi tremurătoare, care îi înşfăcase portmoneul.“

— Foarte bine, întrerupse regizorul, dând din cap semnificativ.

— „Hoaţă de buzunare! Ei bine!...“ exclamă domnul Bamberger, rostindu-şi replica.

— Nu, nu, domnule Bamberger, spuse regizorul, apropiindu-se, nu aşa. „Hoaţă de buzunare, ei bine?“ Aşa! Asta vrea să spună.

— Nu credeţi, spuse Carrie sfioasă, observând că nu se verificase încă dacă actorii îşi ştiau pe de rost rolul, darămite amănuntele de intonaţie, nu credeţi că ar fi mai bine dacă ne-am spune o dată pur şi simplu rolurile pe dinafară, de la început până la sfârşit, doar ca să vedem dacă le cunoaştem? Între timp, am mai învăţa câte ceva.

— Foarte bună idee, domnişoară Madenda, spuse domnul Quincel, care şedea într-o margine a scenei şi emitea opinii neluate în seamă de regizor.

— De acord, spuse acesta din urmă, cam ruşinat, s-ar putea să fie bine şi aşa. Şi prinzând iar curaj, adăugă cu autoritate în glas: Ei, atunci spunem rolurile pe dinafară până la sfârşit, cu cât mai multă expresie posibilă.

— Foarte bine, zise domnul Quincel.

— „Maică-mea“ reluă doamna Morgan ridicându-şi ochii către domnul Bamberger şi coborându-i iar către cartea pe care o ţinea în mână, pentru a putea continua, „strânse această mână atât de tare încât un glas mic şi neputincios scoase un strigăt de durere. Mama plecă privirea şi văzu lângă ea o fetiţă în zdrenţe.“

— Foarte bine, observă regizorul amărât că nu mai avea ce face.

— „Era hoaţa!“ răcni bietul Bamberger.

— Mai tare, interveni regizorul, fiindu-i cu neputinţă să nu se amestece.

– „Era hoaţa !“ urlă iar Bamberger.

— „Da, dar o hoaţă de vreo şase anişori, cu o faţă de înger. Stai, zise maică-mea. Ce-ai vrut să faci?“

— „Am vrut să fur, răspunse copilul.“

— „Nu ştii că nu-i frumos să faci una ca asta? întrebă tata.“

„Cine te-a învăţat să furi?“ o întrebă mama.

— „Ea, uite-o colo! zise copila, arătând spre o femeie murdară care sta ascunsă într-un gang de peste drum şi acum o luă la fugă. E bătrâna Juda."

Doamna Morgan citise pasajul ca o flaşnetă şi regizorul era disperat. Se agită niţel pe loc, apoi trecu alături de domnul Quincel.

— Ce părere aveţi? îl întrebă.

— A, sper c-o să putem să-i formăm! răspunse acesta, cu aerul cuiva care dă dovadă de tărie într-o situaţie grea.

— Nu ştiu, spuse regizorul. Individul ăsta, Bamberger, mi se pare că e un amorez lamentabil.

— E tot ce-am putut găsi, zise Quincel, ridicând deznădăjduit ochii către el. Harrison m-a lăsat baltă în ultimul moment. De unde să luăm altul?

— Nu ştiu, zise regizorul. Mă tem că nu-i nimic de făcut cu el.

În clipa aceea Bamberger exclamă:

— „Pearl, îţi baţi joc de mine."

— Ei poftim, şopti regizorul, ţinând mâna la gură. Dumnezeule! Ce poţi să faci cu un om care zbiară o frază în felul ăsta?

— Fă şi dumneata ce poţi, spuse domnul Quincel pe un ton de consolare.

Repetiţia continuă aşa până în momentul în care Carrie, în rolul Laurei, intră în cameră pentru a se explica cu Ray care, după ce auzise povestirea lui Pearl despre originea ei, scrisese scrisoarea prin care o repudia, dar n-o expediase încă. Bamberger tocmai termina replica lui Ray: „Trebuie să plec până nu se întoarce. Sunt paşii ei! Prea târziu!" şi mototolea scrisoarea în buzunar, când ea începu cu glas blând:

— „Ray!"

— „Domnişoară, domnişoară, Courtland", se zăpăci Bamberger, cu glas leşinat.

Carrie îl privi o clipă, apoi uită de toţi cei de faţă. Începea să simtă rolul; arboră un zâmbet indiferent şi se întoarse, după

cum indica textul, îndreptându-se către o fereastră, ca şi cum el n-ar fi fost de faţă. Făcu toate astea cu o graţie care te vrăjea.

— Cine e femeia asta? întrebă regizorul, urmărind scena dintre Carrie şi Bamberger.

— Domnişoara Madenda, răspunse Quincel.

— Cunosc numele, spuse regizorul, dar de unde vine?

— Nu ştiu, zise Quincel. E prietenă cu unul dintre membrii noştri.

— Da, asta are mai multă iniţiativă ca toţi pe care i-am văzut până acum, se pare că o interesează.

— E şi frumuşică, nu? spuse Quincel.

Regizorul se depărta fără să răspundă.

În scena a doua, în care se desfăşura înfruntarea cu adunarea din sala de bal, jucă şi mai bine, cucerind zâmbetul regizorului, care binevoi să se apropie de ea şi să-i vorbească, în aşa măsură îl fascinase.

— Ai jucat vreodată teatru? o întrebă cu o voce care se voia plăcută.

— Nu, zise Carrie.

— Merge atât de bine încât am crezut că ai oarecare experienţă.

Carrie zâmbi doar, mândră de laudă.

Regizorul se depărta să-l asculte pe Bamberger, care declama, sfârşit, o frază pătimaşă.

Doamna Morgan văzu cum evoluau lucrurile şi ochii ei negri scăpărară spre Carrie o privire plină de invidie arţăgoasă.

„E vreo profesionistă oarecare", îşi spuse ea cu ţâfnă, dispreţuind-o şi urând-o în consecinţă.

Această primă repetiţie se termină cu bine şi Carrie se duse acasă cu sentimentul că se achitase mulţumitor de obligaţia ei. Îi sunau în urechi cuvintele regizorului şi abia aştepta să-i istorisească lui Hurstwood. Voia să ştie şi el cât de bine mergea. Îşi îndreptă şi spre Drouet confidenţele. Aştepta cu nerăbdare s-o întrebe şi totuşi nu avu vanitatea să stăruie asupra acestui subiect. Comis-voiajorul se gândea însă la altceva în seara

aceea şi mărunta experienţă a lui Carrie nu i se părea demnă de atenţie. Nu alimentă conversaţia şi nu află deci nimic, afară de ceea ce-i spusese Carrie fără a fi rugată, şi la asta nu se pricepea prea bine. Socoti de la sine înţeles că totul se petrecuse foarte bine şi că scăpase de grijă. În felul acesta o făcu pe Carrie să-şi înăbuşe sentimentele, lucru care pe ea o enervă. Era puternic ofensată de nepăsarea lui şi tânjea să-l vadă pe Hurstwood. I se părea acum că el e singurul ei prieten. În dimineaţa următoare, lui Drouet ii reveni interesul dar în zadar, răul fusese săvârşit.

Primi o scrisoare de la Hurstwood în care-i spunea că în momentul când va ajunge în mâna ei, el o aştepta în parc. Când ajunse acolo, privirea lui o învălui cu căldura soarelui de dimineaţă.

— Ei, scumpa mea, întrebă el, cum a mers?

— Destul de bine, răspunse ea, cam reţinută încă, după ceea ce i se întâmplase cu Drouet.

— Ei, hai, spune-mi exact cum a fost? Ţi-a plăcut?

Carrie povesti incidentele repetiţiei, însufleţindu-se pe măsură ce vorbea.

— Bravo, încântător, zise Hurstwood. Îmi pare atât de bine! Trebuie să trec şi eu pe-acolo să te văd. Când mai aveţi repetiţie?

— Marţi, zise Carrie, dar nu dă voie să asiste nimeni.

— Cred că mie o să-mi dea voie, zise Hurstwood cu tâlc.

Vanitatea ei fu pe de-a-ntregul satisfăcută de această atenţie a lui; deşi era încântată îl rugă să-i promită că nu va veni.

— Să ştii că trebuie să-ţi dai osteneală ca să-mi faci mie plăcere. Să nu uiţi că vreau să ai succes. Să facem din reprezentaţie ceva să merite să fie văzut. Ai grijă!

— O să încerc, spuse Carrie, cu inima plină de afecţiune şi înflăcărare.

— Aşa, fetiţo, spuse Hurstwood tandru, ţine minte, şi o ameninţă drăgăstos cu degetul, să-ţi dai toată osteneala.

— O să încerc, răspunse ea, uitându-se înapoi.

Tot pământul era scăldat în soare în dimineaţa aceea. În timp ce se depărta cu paşi măruntei, cerul limpede îi turna aur în suflet. O, fericiţi sunt copiii care privesc înainte, căci ei încearcă şi speră. Şi fericiţi sunt aceia care, înţelegând, zâmbesc şi încuviinţează.

Capitolul 18

LA GRANIȚĂ: UN SALUT DE DESPĂRȚIRE

Mâna dibace a lui Hurstwood se făcuse simţită până în seara zilei de 16. Dăduse sfoară printre prieteni, care erau numeroşi şi influenţi, să nu piardă ocazia să vadă ceva drăguţ. Drept urmare, domnul Quincel, reprezentantul lojii, vându foarte multe bilete. În toate cotidianele apăruseră mici anunţuri de câte patru rânduri. De aceasta se îngrijise unul dintre prietenii săi gazetari, domnul Harry Mc Garren, redactorul-şef al lui *Times*.

— Ascultă, Harry, îi spusese Hurstwood într-o seară, pe când ziaristul sta şi bea la bar, unde îl apuca noaptea până să-şi aducă aminte s-o pornească spre casă, cred că tu i-ai putea ajuta pe băieţi să iasă cu faţa curată.

— Dar despre ce e vorba? întrebă McGarren bucuros că e consultat de către impunătorul director.

— Loja Renii organizează o mică serată ca să strângă fonduri şi i-ar trebui niţică publicitate prin gazete. Înţelegi ce vreau să spun, câteva cuvinte bine ticluite care să anunţe că va avea loc evenimentul.

— Desigur, zise McGarren, aranjez eu asta pentru tine, George.

Totodată, Hurstwood însuşi rămânea în umbră. Membrii lojii Renii nu prea înţelegeau cum de se arăta atât de promiţătoare modesta lor iniţiativă. Domnul Harry Quincel începu să fie privit ca un as în acest domeniu.

Când sosi data de 16, amicii lui Hurstwood se strânseseră în jurul lui, ca romanii la chemarea unui senator. Un public bine îmbrăcat, plin de bunăvoinţă, înclinat spre aplauze, era asigurat încă din clipa în care el se gândise s-o ajute pe Carrie.

Mica începătoare era mulţumită de felul în care îşi stăpânea rolul, deşi tremura când se gândea care îi va fi soarta când va trebui să înfrunte mulţimea de dincolo de luminile rampei. Încercă să se consoleze cu ideea că douăzeci de alte persoane, bărbaţi şi femei, tremurau la fel gândindu-se la reuşita strădaniilor lor, dar nu putea despărţi îngrijorarea tuturor de propria ei răspundere. Se temea c-o să-şi uite replicile, că n-o să-şi poată stăpâni neliniştea pe care o simţea acum în privinţa gesturilor pe care le avea de făcut în piesă. Erau momente când se căia că se aventurase, altele când tremura că va fi paralizată de frică şi că va rămâne cu gura căscată, îngălbenindu-se, neştiind ce să spună şi stricând toată reprezentaţia.

Cât priveşte trupa, domnul Bamberger dispăruse. Acest element lipsit de speranţă căzuse sub lancea criticii regizorului. Doamna Morgan era încă în distribuţie, dar geloasă şi hotărâtă ca, măcar de ciudă, dacă nu de altceva, să joace cel puţin la fel de bine ca şi Carrie. Un profesionist şomer fusese chemat să preia rolul lui Ray şi cu toate că era o nulitate şi el, cel puţin nu era tulburat de neliniştea care îi copleşeşte pe cei ce n-au înfruntat niciodată publicul. Atâta flecărea în dreapta şi în stânga, cu un aer sigur de sine, deşi fusese prevenit să păstreze tăcere în privinţa legăturilor lui teatrale din trecut, încât probabil oricine îşi putea da seama de identitatea sa, datorită comportării în diferitele împrejurări.

— E atât de uşor, îi spuse el doamnei Morgan, cu obişnuita voce afectată de pe scenă. De public îmi pasă cel mai puţin. Să fii în spiritul rolului, numai asta e greu.

Lui Carrie nu-i plăcea înfăţişarea acelui om, dar era o actriţă prea bună ca să nu aibă tactul de a suporta felul lui de a fi, de vreme ce trebuia să-i accepte, pentru o seară, dragostea fictivă.

La orele şase era gata de plecare. Toate accesoriile teatrale îi fuseseră puse la dispoziţie din belşug. Dimineaţa făcuse un machiaj de probă, la unu repetase şi-şi aranjase lucrurile pentru reprezentaţie şi apoi se dusese acasă, unde se mai uită pentru ultima oară pe text şi aşteptă să vină seara.

Loja îi trimise o trăsură. Drouet o însoţi până la poartă, apoi se duse prin prăvăliile din împrejurimi să caute nişte ţigări bune. Mica actriţă păşi cu nervozitate în cabina ei şi începu cu mult prea devreme dificila operaţie ce avea s-o transforme pe ea, o fată simplă, în Laura, frumoasa din lumea mare.

Strălucirea orbitoare a lămpilor, cuferele deschise sugerând călătorii şi exhibiţie, conţinutul împrăştiat al cutiilor de machiaj, ruj, pudră sidefie, fond alb pentru ten, fard pentru ochi, negru de India, creioane pentru gene, peruci, foarfeci, oglinzi, draperii, pe scurt întreaga recuzită a machiajului – au o pronunţată atmosferă proprie. De când sosise în oraş suferise nenumărate influenţe, dar într-un fel foarte îndepărtat. Această atmosferă nouă era mai prietenoasă. Era cu totul altceva decât măreţele, strălucitele palate, care parcă o îndepărtau cu răceală, neîngăduindu-i decât să le admire de departe, copleşită. Acum, lucrurile acestea parcă o luau de mână, cu bunătate, spunându-i: „Hai, dragă, intră". I se ofereau ca uneia de-a lor. Se minunase de numele tipărite cu litere mari pe afişe, de anunţurile lungi din ziare, de frumuseţea rochiilor de pe scenă, de atmosfera pe care o creau echipajele, florile, rafinamentul. Dar asta nu mai era amăgire. Era poarta prin care intra şi vedea tot. Dăduse de ea, ca unul care se împiedică de o trecere tăinuită şi iată, se afla acum în sala diamantelor şi a încântării!

În timp ce se îmbrăca agitată în micuţa ei cabină, auzind glasurile de afară, văzându-l pe domnul Quincel cum zorea încoace şi încolo, observând cum doamna Morgan şi doamna Hoagland se pregăteau neliniştite, cum cele douăzeci de persoane din distribuţie forfoteau, frământându-se care va fi rezultatul, Carrie nu putea rezista să nu se gândească ce încântător ar fi dacă ar reuşi acum şi ar putea apoi să găsească un loc

ca actriță adevărată. Gândul acesta pusese puternic stăpânire pe ea. Îi susura încetișor în urechi, ca melodia unui cântec auzit de mult.

Afară, în micul foaier, se juca altă scenă. Fără intervenția lui Hurstwood mica sală probabil că s-ar fi umplut atât cât era strict necesar, căci membrii lojii aveau un interes moderat pentru colectarea fondurilor, dar cuvântul de ordine al lui Hurstwood circulase. Trebuia să fie o seară de gală. Cele patru loji fuseseră cumpărate. Una din ele avea să fie ocupată de doctorul Norman McNeill cu soția. Asta spunea tot. C. R. Walker, negustor de textile și posesor al unei averi de cel puțin două sute de mii de dolari, luase a doua lojă; un cunoscut comerciant de cărbuni fusese convins să o ia pe a treia, iar Hurstwood și prietenii săi aveau să fie într-a patra. Printre cei din urmă era și Drouet. Oamenii care se revărsau acum în sală nu erau celebrități, nici măcar notabilități locale în sens larg. Ei erau eminențele unui anumit cerc, acela al micilor averi și al rangurilor secrete din lojă. Acești domni își cunoșteau reciproc situațiile. Arătau considerație pentru capacitatea de a strânge o mică avere, de a poseda un interior drăguț, de a ține o trăsură de casă sau poate chiar și un cupeu, de a purta haine frumoase și de a-și păstra o bună situație comercială. Firește că Hurstwood, oarecum deasupra nivelului de inteligență care accepta acest ideal ca țintă supremă, fiind un om iscusit și având un aer de mare demnitate, ocupând o poziție impunătoare și cu autoritate, știind să cucerească prietenia prin tactul său instinctiv în mânuirea oamenilor, era o adevărată personalitate. El era mai cunoscut decât cei mai mulți din acest cerc și privit ca unul a cărui discreție ascundea o mină de influență și de solidă prosperitate financiară.

În seara asta era în elementul său. Sosi împreună cu mai mulți prieteni, într-o trăsură, direct de la Rector's; în foaier îl întâlni pe Drouet, care tocmai se întorcea dintr-o altă raită după țigări. Toți cinci intrară într-o conversație însuflețită cu privire la cei prezenți și la treburile lojii.

— Cine-i pe aici? zise Hurstwood, trecând în sala de spectacol, unde luminile se aprinseseră şi grupuri de bărbaţi râdeau şi stăteau la taifas în spaţiul dinapoia scaunelor.

— Ei! ce mai faceţi, domnule Hurstwood?! îl întâmpină primul cunoscut.

— Îmi pare bine că te văd, răspunse el, strângându-i uşor mâna.

— Are aerul unei seri de gală, ce ziceţi?

— Da, într-adevăr, zise directorul.

— Se pare că Renii sunt sprijiniţi de membri, observă prietenul.

— Aşa şi trebuie, spuse directorul, care ştia cum stau lucrurile. Îmi pare bine să constat asta.

— Ei! George, zise alt cetăţean rotofei, al cărui volum necesita o suprafaţă aproape uluitoare de plastron scrobit, cum îţi merge?

— Excelent, răspunse directorul.

— Cum se face că eşti aici? Parcă nu eşti membru al lojei Renilor?

— Aşa sunt eu, om de treabă. Îmi face plăcere să-i văd pe băieţi.

— Eşti cu soţia?

— N-a putut veni astă-seară. Nu se simte bine.

— Îmi pare rău, nimic serios, sper?

— Nu, o uşoară indispoziţie.

— Îmi aduc aminte de doamna Hurstwood, când te-a însoţit odată într-o călătorie până la St. Joe, şi aici noul-venit se lansă în evocarea unor amintiri oarecare până fu întrerupt de sosirea altor prieteni.

— Ei! George dragă, ce mai faci? întrebă cu însufleţire un altul, un om politic al cartierului de vest şi membru al lojei. Tii, ce bine îmi pare că te mai văd; cum mai merg treburile, ia spune?

— Foarte bine. Am auzit c-aţi fost ales consilier municipal.

— Da, i-am bătut p-ăilalţi fără prea multă durere de cap.

— Ce credeţi c-o să facă acum Hennessy?

— Ei, ce să facă, o să se întoarcă la negustoria lui cu cărămizi. Are un depozit de cărămidă, nu ştii?

— Nu ştiam asta, spuse directorul. Cred că i s-au cam strepezit dinţii după înfrângerea asta.

— S-ar putea, răspunse celălalt, clipind şiret.

Unii dintre prietenii mai cu stare pe care îi invitase începură să sosească în trăsuri. Păşeau acum greoi înăuntru, făcând mare paradă de lux; pe chipul lor se citea multă satisfacţie şi importanţă.

— Aici suntem, zise Hurstwood, îndreptându-se spre unul din ei şi lăsând grupul cu care stătea de vorbă.

— Bravo, răspunse noul-venit, un gentleman de vreo patruzeci şi cinci de ani.

— Ascultă, îi şopti acesta jovial, trăgându-l pe Hurstwood de umăr, aşa încât să-i poată vorbi la ureche, dacă nu-i o piesă bună, vai de capul tău, să vezi ce-ţi fac.

— Merită să plăteşti ca să-ţi vezi prietenii vechi. Ce importanţă are piesa?!

Altuia care se interesă dacă e un spectacol bun într-adevăr, directorul îi răspunse:

— Nu ştiu. Nu cred. Apoi, cu un gest graţios al mâinii: Pentru lojă.

— Sunt o groază de cunoscuţi p-aici, aşa-i?

— Da, uite-l pe Shanahan. A întrebat adineauri de dumneata.

Astfel micul teatru răsuna de larma glasurilor mulţumite, de foşnetul veşmintelor elegante, de obişnuitele fraze amabile şi toate acestea în mare parte la chemarea lui Hurstwood! Priviţi-l în orice clipă în jumătatea de ceas dinaintea ridicării cortinei; face parte dintr-un grup ales, un cerc de vreo cinci, cu trupuri groase, cu piepţi de cămaşă albi şi scrobiţi, cu ace de cravată strălucitoare, care, toate, grăiesc despre felul cum au reuşit în viaţă. Gentlemenii care-şi aduseseră doamnele îl

chemau să le strângă mâna. Lumea se aşezase, scaunele scârţâiau, uşierii făceau temenele, iar el privea cu bunăvoinţă în juru-i. Era evident, un vârf printre ei, adunând, în persoana sa, toate speranţele celor care-l măguleau. Era recunoscut, linguşit, un fel de celebritate. Toate astea indicau situaţia lui. Deşi măruntă, avea un fel de măreţie.

Capitolul 19

O ORĂ ÎN ȚARA ZÂNELOR: O CHEMARE PE JUMĂTATE AUZITĂ

În cele din urmă, sosise clipa ridicării cortinei. Toate amănuntele machiajului se sfârşiseră şi toţi actorii se potoliră când dirijorul micii orchestre închiriate bătu semnificativ cu bagheta în pupitru şi începură acordurile molatice care vesteau ridicarea cortinei. Hurstwood încetă să vorbească şi se duse cu Drouet şi cu prietenul său Sagar Morrison în lojă.

— Să vedem acum ce face fetiţa, îi spuse lui Drouet, atât de încet încât nimeni altul nu-l auzi.

Pe scenă, apăruseră şase dintre personaje pentru episodul de început, care se petrecea în salon. Drouet şi Hurstwood văzură dintr-o ochire că printre acele personaje nu se găsea Carrie şi continuară să vorbească în şoaptă. Doamna Morgan, doamna Hoagland şi actorul care luase locul lui Bamberger jucau rolurile principale în această scenă. Profesionistul, cu numele de Patton, n-avea nimic remarcabil care să-l avantajeze în afară de siguranţă, dar de asta era cel mai mult nevoie în momentul de faţă. Doamna Morgan, în rolul lui Pearl, înţepenise de spaimă. Doamnei Hoagland îi ieşeau sunete răguşite din gâtlej. Tuturora le tremurau genunchii în aşa hal, încât abia îşi rosteau rolurile, fără să mai facă nimic în plus. Fu nevoie de tot optimismul şi bunăvoinţa dezbărate de critică ale publicului pentru a se abţine să-şi manifeste mila prin acea agitaţie care dă lovitura de graţie nereuşitei.

Hurstwood era cu totul nepăsător. Își spusese dinainte că reprezentația va fi lipsită de valoare. Nu dorea decât să fie îndeajuns de suportabilă încât să-i permită la urmă să pretindă că i-a plăcut și să poată împărți felicitări.

Totuși, după prima criză de spaimă, actorii trecură peste primejdia prăbușirii totale. Continuau să-și debiteze rolurile fără pic de vlagă. Pierduseră pe drum aproape toată expresivitatea pe care intenționau s-o dea replicilor și creaseră o situație cât se poate de plicticoasă; tocmai atunci intră Carrie.

Fu de ajuns o privire, atât pentru Hurstwood cât și pentru Drouet, ca să-și dea seama că și ei îi tremurau genunchii. Traversă scena sfârșită, spunând:

— „Și pe dumneavoastră, domnule, vă așteptam de la ora opt", cu atât de puțină vioiciune, cu o voce atât de firavă, încât era cu adevărat penibil.

— E speriată, îi șopti Drouet lui Hurstwood.

Directorul nu răspunse nimic.

Urmă o replică ce se voia spirituală:

— „Cu alte cuvinte, eu sunt un fel de sirop tonic."

Ieși ceva atât de insipid încât era greu de îndurat. Pe Drouet îl cuprinse neastâmpărul. Hurstwood mișcă puțin din vârful pantofului.

Urmă alt pasaj în care Laura trebuia să se ridice de pe scaun și, cu un ton de parcă ar fi presimțit o nenorocire, să rostească trist:

— „Era mai bine dacă nu spuneai asta, Pearl. Știi proverbul: să nu-i dea Dumnezeu omului, cât poate răbda."

Lipsa de simțire cu care fu spusă și replica asta era ridicolă. Carrie părea să nu participe deloc. Parcă vorbea în somn. Avea aerul că se resemnase să eșueze lamentabil. Cazul ei era mai disperat decât al doamnei Morgan care își mai revenise și acum, cel puțin, își turuia replicile. Drouet își mută privirea de la scenă spre sală. Publicul răbda în tăcere, nădăjduind firește o îmbunătățire. Hurstwood își ațînti privirea asupra lui Carrie

ca şi cum ar fi vrut s-o hipnotizeze să joace mai bine. Revărsa spre ea parte din energia lui. Îi părea rău de ea.

După alte câteva minute urma să citească scrisoarea trimisă de străinul ticălos. Publicul se mai distrase puţin cu un dialog între actorul profesionist şi un personaj numit Snorky, înfăţişat de un american mărunţel, care avea într-adevăr oarecare umor în rolul soldatului ciung şi pe jumătate smintit, care făcea pe comisionarul ca să trăiască. El îşi ţipă rolul cu atâta sfidare încât, deşi nu exprima umorul intenţionat, era totuşi comic. Acum însă plecase şi era iar rândul tragicului, cu Carrie drept eroină. Nu-şi reveni. Parcurse întreaga scenă între ea şi ticălosul indiscret obosind răbdarea publicului şi părăsind, în cele din urmă, scena spre mulţumirea tuturor.

— E din cale-afară de nervoasă, zise Drouet, conştient că blânda sa observaţie ascundea de astă dată o minciună.

— Ar fi bine să te duci să-i spui câteva vorbe.

Drouet era bucuros să facă orice ca s-o ajute. Îşi croi drum până la intrarea laterală şi uşierul, îndatoritor, îl lăsă să intre. Carrie stătea în culise aşteptând, istovită, fără pic de energie şi curaj, să-i vină iar rândul.

— Ascultă, Cad, îi spuse el privind-o, nu mai fi nervoasă. Trezeşte-te. Ce-ţi pasă de tipii ăia din sală? De ce ţi-e frică?

— Nu ştiu, zise Carrie. Dar văd că nu sunt în stare de nimic.

Cu toate astea, era recunoscătoare bărbatului pentru prezenţă. Toţi din distribuţie fuseseră atât de nervoşi încât îi pierise şi ei curajul pe de-a-ntregul.

— Haide, zise Drouet. Ia-ţi inima-n dinţi. De cine ţi-e frică? Hai, du-te, curaj! Ce-ţi pasă, la urma urmei?

Carrie se mai însufleţi puţin sub înrâurirea energiei lui Drouet.

— Am jucat chiar atât de prost?

— Ba deloc. Dar trebuie ceva mai mult nerv. Să joci aşa cum mi-ai arătat mie. Adu-ţi aminte cum aruncai capul pe spate în seara aceea.

Carrie își aminti de succesul de acasă. Încercă să se sugestioneze că e în stare să joace iar așa.

— Ce urmează acum? întrebă Drouet, aruncându-și ochii peste rolul pe care ea se apucase să-l parcurgă.

— Scena aceea între Ray și mine, când îl resping.

— Ei, acu' fă asta cu viață! zise voiajorul. Nițel suflet, asta-i tot ce trebuie! Joacă fără pic de frică!

— Vine rândul dumneavoastră, domnișoară Madenda, spuse regizorul de culise.

— Vai de mine! zise Carrie.

— Ei, hai, n-are niciun rost să te temi, mai spuse Drouet. Hai acuma, ia-ți inima-n dinți. Eu stau să mă uit de-aici.

— Da? zise Carrie.

— Da, acum haide. Nu-ți fie teamă.

Sufleorul îi făcu semn.

Porni, mai sfârșită ca oricând, dar deodată îi reveni puțin curaj. Se gândi la Drouet, a cărui privire o urmărea.

— „Ray", rosti ea blând, cu glas mult mai calm decât în scena precedentă. Era momentul care-i plăcuse regizorului la repetiție.

„S-a mai calmat", își zise Hurstwood.

Nu era ca la repetiție, dar totuși jocul ei se îmbunătățise. Publicul cel puțin nu mai fu iritat. Cu toții începură să joace mai bine, așa că ea nu se bucură de o atenție specială. Erau într-un progres simțitor și se părea că piesa va fi suportabilă, cel puțin în scenele mai puțin dificile.

Carrie ieși din scenă încălzită și agitată.

— Ei? întrebă ea, cu ochii la Drouet. A fost ceva mai bine?

— Cred și eu, mai e vorbă? Așa, vezi! Viață trebuie! Ai jucat asta mai bine de o mie de ori decât scena cealaltă. Ei, acu' să continui tot așa. Ai văzut că poți! Să-i faci praf!

— Zău c-a fost mai bine?

— Te cred c-a fost mai bine. Acum ce urmează?

— Scena din sala de bal.

— Ei, aia o ştii perfect.

— Nu ştiu dacă-i aşa.

— Ei, comedie! exclamă el. Nu mi-ai jucat-o mie?! Acum du-te şi joac-o acolo! Să vezi c-o să-ţi placă! Joac-o exact ca acasă. Dacă ai să faci întocmai, pun rămăşag că dai lovitura. Hai, pariezi cu mine? Să vezi că poţi.

Comis-voiajorul era obişnuit să-şi reverse prin vorbe tot zelul binevoitor. Era cu adevărat convins că ea jucase deosebit de bine acea scenă şi voia să repete succesul în public. Entuziasmul lui era spontan, se născuse din atmosfera evenimentului.

În clipa potrivită o îmbărbăta pe Carrie cu rezultate bune. Începu s-o facă să creadă că-şi interpretase bine rolul. Vechea nostalgie a dorinţei de a juca bine se înfiripa iar în timp ce el îi vorbea şi pe când acţiunea se desfăşura pe scenă, sensibilitatea ei creştea întruna.

— Cred c-am să fiu în stare.

— Desigur. Dă-i drumul acum şi-ai să vezi.

Pe scenă, doamna Van Dam făcea cruda ei insinuare împotriva Laurei.

Carrie asculta şi se simţea prinsă de ceva, nu ştia nici ea de ce. Nările îi tremurau uşor.

— „Înseamnă, începu actorul profesionist, care-l interpreta pe Ray, că societatea răzbună crunt orice insultă. Aţi auzit vreodată de lupii siberieni? Când unul din haită cade istovit, ceilalţi îl sfâşie. Nu e comparaţie elegantă, dar societatea are ceva din orânduirea lupilor. Laura şi-a bătut joc de societate, amăgind-o, şi societatea, care e alcătuită din prefăcătorie, îi va lua amarnic în nume de rău acea batjocură.“

La auzul numelui ei de scenă, Carrie tresări. Începu să se pătrundă de disperarea situaţiei. Simţămintele celei osândite de societate îi cuprinseră inima. Sta într-un colţ al culiselor, gata să se desprindă, învăluită în gândurile care creşteau în ea. Aproape că nu mai auzea nimic decât sângele ei care fierbea.

— „Haideţi, fetelor, spuse solemn doamna Van Dam, să ne păzim lucrurile. Nu mai sunt în siguranţă când intră în casă o hoaţă atât de iscusită".

— Replica, zise sufleorul în apropiere, dar ea nu auzea.

Înainta cu o graţie sigură, zămislită din inspiraţie. Răsări în faţa publicului, frumoasă şi mândră, şi conform împrejurărilor, se prefăcu într-un obiect neînsufleţit, rece, alb, neputincios, când haita modernă se depărta dispreţuitor de dânsa.

Hurstwood clipi şi se prinse în mrejele iluziei. Efluvii ce radiau simţire şi sinceritate îşi croiau drum până în cele mai îndepărtate colţuri ale sălii. Acţiona magia patimii în stare să distrugă lumea.

Avu loc o fixare a atenţiei, o încătuşare a simţirii, care până acum oscilase.

— „Ray! Ray! De ce nu te întorci la ea?" se auzi strigătul lui Pearl.

Toţi ochii erau aţintiţi asupra lui Carrie, încă mândră şi dispreţuitoare. Se mişcau odată cu ea. Toţi ochii erau adânciţi în ochii ei.

Doamna Morgan, în rolul lui Pearl, se apropie de ea.

— „Haide acasă", zise.

— „Nu, răspunse Carrie, şi glasul ei răsună pentru prima oară cu o intensitate pe care n-o avusese încă. Rămân cu el!"

Întinse către iubitul ei o mână aproape acuzatoare. Apoi, cu o tragică măreţie, cuceritoare graţie desăvârşitei sale simplităţi, zise:

— „Nu va suferi mult."

Hurstwood îşi dădea seama că vede ceva neobişnuit de bun. Îi preţui şi mai mult jocul atât datorită aplauzelor publicului pe când se lăsa cortina, cât şi faptului că era vorba de Carrie. O vedea acum nespus de frumoasă. Realizase ceva care depăşea sfera lui. Simţi o adâncă bucurie la gândul că era a lui.

— Minunat, zise. Apoi, ascultând de un imbold brusc, se ridică şi se îndreptă către intrarea în scenă.

Carrie era tot cu Drouet. Sentimentele lui Hurstwood pentru ea erau cum nu se poate mai însufleţite. Era exaltat de forţa şi simţirea dezvăluite de tânăra femeie. Dorea să-şi reverse lauda în sentimentele neîncătuşate ale unui îndrăgostit şi iată, îl găsea aici pe Drouet, al cărui ataşament sporise de asemenea rapid. El era mai fascinat decât Hurstwood. În tot cazul, după cum era şi firesc, entuziasmul lui luă o formă mai năvalnică.

— Da, da, spunea Drouet, ai jucat nemaipomenit. A fost ceva măreţ. Ştiam eu c-ai să poţi! Ah, păpuşica mea!

Ochii lui Carrie străluceau de bucuria victoriei.

— A fost bine?

— Mai întrebi? Cred şi eu! N-ai auzit aplauzele?

Se mai auzeau şi acum aplauze slabe.

— Mi s-a părut şi mie că merge, am simţit rolul.

Chiar atunci intră Hurstwood. Sesiză instinctiv schimbarea petrecută în Drouet. Îl văzu pe comis-voiajor lângă Carrie şi gelozia i se aprinse în suflet. Îi fulgeră prin gând mustrarea că el îl trimisese acolo. Îl ura ca pe unul care s-ar fi vârât unde nu-i era locul. Cu greu izbuti să se calmeze pentru a o putea felicita pe Carrie ca un prieten. În cele din urmă se stăpâni, şi încă perfect. Aproape că reuşi să-şi readucă în ochi vechea lumină, plină de subînţeles.

— M-am gândit, spuse, privind-o pe Carrie, să vin şi eu să vă spun cât de bine aţi jucat, doamnă Drouet. A fost minunat.

Carrie înţelese şi replică prompt:

— O, vă mulţumesc.

— Tocmai îi spuneam că mi s-a părut c-a jucat foarte bine, interveni Drouet, încântat acum de comoara lui.

— Într-adevăr, zise Hurstwood, ţintind asupra tinerei femei o privire în care ea citi mai mult decât spuneau cuvintele.

Carrie râse cu exuberanţă.

— Dacă o să jucaţi până la final la fel de bine, o să ne faceţi să credem că v-aţi născut pentru a fi actriţă.

Carrie zâmbi iar. Simţea cât de penibilă era situaţia lui Hurstwood şi dorea din suflet să poată rămâne singură cu el,

dar nu înţelegea schimbarea lui Drouet. Hurstwood îşi dădu seama că nu poate vorbi, crispat cum era şi, urându-l pe Drouet pentru fiecare clipă pe care i-o răpea prin prezenţa sa acolo, se retrase, înclinându-se cu eleganţa unui Faust. Afară, scrâşni din dinţi de gelozie.

— Afurisitul! zise. Oare o să-mi stea mereu în cale? Când se înapoie în lojă, era amărât şi nu putea vorbi, gândindu-se la situaţia lui nenorocită.

Pe când cortina se ridica pentru actul următor, Drouet se întoarse. Dispoziţia lui se însufleţise mult şi era înclinat să tot şoptească, dar Hurstwood se prefăcea absorbit, îşi ţinea ochii aţintiţi spre scenă, deşi Carrie nu era acolo. Un scurt fragment de comedie melodramatică îi preceda intrarea. Dar el nu vedea ce se întâmplă, îşi urmărea propriile gânduri, iar acestea erau amare.

Desfăşurarea piesei nu-l linişti câtuşi de puţin. De aici înainte Carrie rămase cu uşurinţă în centrul interesului. Publicul, care după prima impresie proastă era înclinat să creadă că nu mai poate apărea nimic bun, trecu acum la extrema cealaltă şi vedea forţă artistică şi acolo unde nu exista. Atmosfera sălii acţiona asupra ei. Îşi jucă rolul mulţumitor, deşi fără intensitatea care trezise reacţia de la sfârşitul lungului act întâi.

Atât Hurstwood, cât şi Drouet priveau făptura ei drăgălaşă cu simţiri tot mai vii. Faptul că se dezvăluia în ea un asemenea talent, că îl vedeau manifestându-se în aceste împrejurări de efect, încadrat în aur masiv şi strălucind în prielnicele lumini ale sentimentului şi personalităţii, făcea să-i sporească şi mai mult farmecul în ochii lor. Pentru Drouet ea era acum mai mult decât vechea Carrie. Îi era dor să fie împreună acasă şi să-i spună aceasta. Aştepta cu nerăbdare sfârşitul, când vor putea pleca numai ei doi.

Hurstwood, dimpotrivă, măsura propria-i nenorocire după puterea sporită a farmecului ei. Îi venea să-l blesteme pe omul de lângă el. Dumnezeule, nici măcar să aplaude nu putea, cu

patimă, cum ar fi vrut! De data asta, prefăcătoria îi lăsă un gust amar.

Fascinaţia exercitată de Carrie asupra celor doi îndrăgostiţi ajunse la culme în ultimul act.

Hurstwood asculta, întrebându-se când îi va veni rândul lui Carrie. Nu avu mult de aşteptat. Autorul uzase de artificiul de a trimite la plimbare cu trăsura toată vesela adunare şi acum Carrie intră singură. Era întâia oară când Hurstwood avea prilejul s-o vadă înfăţişându-se publicului singură pe scenă; până acum avusese mereu pe lângă ea vreun alt personaj nereuşit care îi stânjenea jocul. Pe când intra, Hurstwood simţi subit că vechea magie, cea care o cuprinsese la sfârşitul primului act, revenise. Acum când piesa se îndrepta spre sfârşit şi prilejul de a impresiona prin jocul ei era pe cale să dispară, sentimentul care o anima părea să sporească.

— „Biata Pearl, rosti ea, cu patos firesc. E trist să fii lipsit de fericire, dar e îngrozitor să vezi pe altul bâjbâind în van după ea când e atât de aproape."

Acum privea mâhnită afară, spre întinsul mării, cu braţul odihnindu-se, moale, pe cadrul uşii.

Pe Hurstwood îl cuprinse o profundă compătimire pentru ea şi pentru el însuşi. Mai că simţea că vorbele ei i se adresează lui. Printr-o îmbinare de sentimente şi confuzie era aproape amăgit de acea însuşire a glasului şi a mişcărilor care, asemenea unei fraze patetice în muzică, pare totdeauna ceva personal şi intim. Este însuşirea patosului, aceea de a părea că se adresează fiecăruia în parte.

— „Şi totuşi, ar putea fi foarte fericită cu el, continua mica actriţă. Firea ei senină, faţa ei veselă vor lumina orice cămin."

Se întoarse încet către public, cu privirea pierdută în gol. Era atâta simplitate în mişcările ei încât părea cu desăvârşire singură. Apoi se aşeză la o masă şi prinse a răsfoi nişte cărţi, arătându-se o clipă preocupată de ele.

„Fără să jinduiesc după ce nu pot avea, şopti ea ca încheiere, aproape într-un suspin, ascunzându-mi existenţa de toţi, în afară de două fiinţe în lumea întreagă, îmi voi hrăni fericirea din fericirea fetei nevinovate care în curând îi va fi soţie."

Hurstwood se necăji când un personaj al piesei, cu numele de Peach Blossom o întrerupse. Se mişcă pe scaun enervat căci ar fi vrut s-o audă vorbind mai departe. Era vrăjit de faţa palidă, de silueta suplă, înfăşurată într-un veşmânt cenuşiu-luminos, cu un colan de perle răsucit în jurul gâtului. Carrie avea înfăţişarea unei fiinţe obosite care are nevoie de ocrotire şi, fascinat de amăgirea acelei clipe, simţirea lui crescu într-atâta încât în închipuire era gata să meargă la dânsa şi să ia asupră-şi din povara mâhnirii ei, sporindu-şi totodată propria-i încântare.

În clipa următoare Carrie rămase iarăşi singură şi rosti cu însufleţire:

— „Trebuie să mă întorc în oraş, orice primejdie m-ar pândi acolo. Trebuie să mă duc, în taină dacă voi putea, pe faţă dacă va trebui."

Se auzea de afară tropot de copite şi apoi glasul lui Ray spunând:

— „Nu, nu mai călăresc. Du-l la grajd."

Ray intră şi atunci începu să se desfăşoare o scenă legată atât de zămislirea tragediei amoroase din sufletul lui Hurstwood, cât şi de orice alt eveniment din viaţa sa proprie, de greutăţile sale. Căci Carrie hotărâse să scoată ceva din scena asta şi acum, că i se apropia replica, începu să fie copleşită de situaţie. Atât Hurstwood cât şi Drouet îşi dădură seamă de emoţia ei crescândă pe când vorbea.

— „Credeam că te-ai dus cu Pearl", îi spuse iubitului ei.

— „Am mers o bucată de drum, dar am părăsit grupul după prima milă."

— „Ai avut vreo neînţelegere cu Pearl?"

— „Nu... da...; de fapt, mereu sunt neînţelegeri între noi. Când suntem împreună, barometrele noastre se fixează mereu la timp noros şi atmosferă încărcată".

— „Şi a cui e vina?" întrebă ea cu naturaleţe.

— „Nu e vina mea, răspunse Ray supărat. Eu ştiu că fac tot ce pot, spun tot ce pot, dar ea..."

Toate acestea fuseseră spuse de Patton într-un chip cam stângaci, dar Carrie şterse impresia cu o graţie încântătoare.

— „Dar ţi-e ca şi soţie", zise aţintindu-şi întreaga atenţie asupra actorului din faţa ei, care amuţise. Apoi, îndulcindu-şi glasul până fu iar domol şi melodios: „Ray, prietenul meu, trebuie să-i faci curte soţiei tale în fiecare zi a vieţii voastre în comun. Nu lăsa nemulţumirea şi nefericirea să se strecoare în viaţa voastră."

Îşi împreună mâinile mici şi le strânse rugător.

Hurstwood privea pierdut, cu buzele uşor întredeschise. De mulţumire Drouet nu-şi găsea astâmpăr.

— „Da, dacă e să fie soţia mea", continuă actorul, neconvingător prin comparaţie, dar nemaiputând distruge atmosfera, duioasă pe care o crease şi o menţinea Carrie. Părea să nu simtă că celălalt e lamentabil. Ar fi jucat la fel de bine dacă ar fi avut ca partener o buturugă. Accesoriile de care avea nevoie erau cuprinse în imaginaţie, iar jocul celorlalţi nu putea avea nicio înrâurire asupra lor.

— „Te şi căieşti ?", rosti ea încet.

— „Te-am pierdut pe tine, zise Ray, luându-i mâna mică, şi eram gata să mă prind în mrejele jocului de-a dragostea, de îndată ce mi-ar fi ieşit în cale un chip îmbietor. A fost vina ta, ştii bine că-i aşa, de ce m-ai părăsit?"

Carrie părea că se luptă în tăcere să-şi stăpânească o pornire. Apoi reîncepu:

— „Ray, rosti ea, fericirea cea mai mare pe care am încercat-o vreodată era să ştiu că ţi-am dăruit pentru totdeauna afecţiunea unei femei virtuoase, care ţi-e egală ca origine, ave-

re şi educaţie. Ce-mi dezvălui acum? Ce te face să lupţi mereu împotriva fericirii tale?"

Întrebarea din urmă fu pusă cu atâta duioşie simplă încât publicul şi Ray o percepură ca ceva personal.

În cele din urmă amorezul exclamă:

— „Fii iarăşi pentru mine ce ai fost odinioară."

Carrie răspunse cu o blândeţe care te vrăjea.

— „Nu mai pot să-ţi fiu ce am fost odinioară, dar îţi pot vorbi în sprijinul Laurei care a murit de dragul tău pentru totdeauna."

— „Fie cum vrei tu", zise Patton.

Hurstwood se aplecă înainte. În toată sala domnea linişte şi tensiune.

— „Indiferent dacă femeia pe care o iubeşti este înţeleaptă ori fluşturatică, frumoasă sau lipsită de farmec, bogată sau sărmană, zise Carrie, cu ochii trişti aţintiţi asupra iubitului care se prăvălise într-un jilţ, un singur lucru ţi-l poate cu adevărat dărui sau refuza: inima ei."

Drouet simţi un nod în gât.

— „Frumuseţea, spiritul, toate darurile ei ţi le poate vinde; dar dragostea ei e o comoară care nu se măsoară cu bani şi n-are preţ."

Hurstwood simţi fraza asta ca o chemare pe care i-ar fi adresat-o lui. O auzi parcă ar fi fost singuri, numai ei doi, şi abia îşi putea stăpâni lacrimile de mâhnire pentru femeia fără de nădejde, de o tragică măreţie şi totuşi gingaşă şi fermecătoare, pe care o iubea. Drouet îşi ieşise şi el din fire. Se hotărî în sinea lui că va fi pentru Carrie ce nu fusese niciodată până acum. Da, o va lua de soţie, pe cinstea lui. Merita.

— „Ea nu cere altceva în schimb, zise Carrie, abia auzind răspunsul neputincios, stereotip al lui Ray şi acordându-şi tot mai mult tonul cu melodia tristă ce venea dinspre orchestră, nimic altceva decât ca, în clipa când o priveşti, ochii tăi să-i spună că eşti al ei, când îi vorbeşti glasul să-ţi fie blând,

iubitor şi bun; să nu o dispreţuieşti când nu înţelege îndată gândurile tale puternice şi năzuinţele tale mărețe căci, atunci când nefericirea şi nenorocirea îţi vor înfrânge planurile cele mai ambiţioase, îţi va rămâne mângâierea dragostei ei. Admiri copacii pentru puterea şi măreţia lor, continuă ea, în timp ce Hurstwood îşi înăbuşea cu cea mai mare greutate simţămintele, dar nu dispreţui florile pentru că nu-ţi pot da decât mireasma lor. Adu-ţi aminte, îl îmbie ea cu duioşie, dragostea e tot ce poate da o femeie, şi accentuă straniu şi dulce cuvântul «tot», dar e singura bogăţie pe care Dumnezeu ne îngăduie s-o luăm cu noi dincolo de mormânt."

Inimile celor doi bărbaţi erau cum nu se poate mai răvăşite de dragoste. Abia de mai auziră cele câteva cuvinte cu care se încheie scena. Nu-şi vedeau decât idolul, mişcându-se cu o graţie fermecătoare, continuând să emane o forţă care pentru ei era o revelaţie.

Hurstwood hotăra în gând mii de lucruri. Drouet de asemenea. Amândoi izbucniră împreună cu tot publicul în aplauze furtunoase care o rechemau pe Carrie. Drouet bătu cu frenezie din palme, până ce începură să-l doară. Apoi sări în picioare şi o zbughi afară. În timp ce voiajorul părăsea sala, Carrie ieşi iar pe scenă şi, văzând cum se aduce din culise un coş uriaş de flori, se opri locului şi aşteptă. Erau florile de la Hurstwood. Ea privi o clipă către loja directorului, îi prinse privirea şi zâmbi. Lui îi venea să sară din lojă, s-o îmbrăţişeze. Uita că situaţia lui de om căsătorit îi impunea să fie prudent. Uitase aproape şi faptul că era în lojă cu oameni care îl cunoşteau. Dar fie ce-o fi, o va avea pe fata asta încântătoare, de-ar fi să dea totul pentru ea. Va acţiona îndată. Avea să se termine cu Drouet, asta era sigur. Nu va mai aştepta nicio singură zi. Nu, n-o s-o aibă amărâtul ăsta de comis-voiajor.

Era atât de emoţionat încât nu putea sta locului în lojă. Se duse în foaier şi de acolo în stradă, gândindu-se că Drouet nu se va mai întoarce. Peste câteva minute urma să se termine şi ultimul act; aştepta cu o nerăbdare nebună să fie singur

cu Carrie. Blestema împrejurările care îl sileau să zâmbească, să se încline, să se prefacă, atunci când el ar fi vrut să-i spună că o iubeşte, când ar fi vrut să-i şoptească asta între patru ochi. Gemea la gândul că speranţa îi era deşartă. Chiar şi la cină va trebui să se prefacă în continuare. În cele din urmă, se duse s-o întrebe cum se simte. Actorii se îmbrăcau, stăteau de vorbă sau umblau grăbiţi de colo până colo, dând frâu liber emoţiei şi pasiunii. Drouet vorbea fără încetare. Directorul nu izbuti să se stăpânească decât printr-un mare efort.

— Mergem să luăm masa împreună, bineînţeles, spuse cu o voce care parcă îi batjocorea glasul inimii.

— Da, desigur, acceptă Carrie, cu un surâs.

Mica actriţă era în al nouălea cer. Simţea şi ea acum ce va să zică să fii răsfăţată. Acum era ea cea admirată, cea căutată. Independenţa pe care o conferă succesul începea să se facă simţită. Împrejurările fiind schimbate, îl privea cu superioritate pe iubitul ei. Nu-şi dădea bine seama de asta, dar avea în purtare un pic de condescendenţă, care-o făcea nespus de drăgălaşă. Când fu gata, se urcară în trăsura care-i aştepta şi porniră spre centru. O singură dată găsi prilejul să-şi exprime simţirea, atunci când directorul se sui înaintea lui Drouet în trăsură şi se aşeză lângă ea. Înainte ca Drouet să apuce a se urca, ea îi strânsese mâna lui Hurstwood cu un gest fermecător, spontan. Directorul era topit de dragoste. Şi-ar fi vândut sufletul, ca să poată fi singur cu ea. „Ah, gândea el, ce chin!"

Drouet se ţinea scai, se afla în treabă de parcă el ar fi fost totul. Masa nu le tihni din pricina entuziasmului lui. Când plecă acasă, Hurstwood simţea că se înăbuşă dacă nu-şi putea mărturisi dragostea. Îi şopti pătimaş lui Carrie: „Mâine", şi ea înţelese. Se despărţi de comis-voiajor şi de prada lui cu sentimentul că l-ar putea ucide fără niciun regret. Şi Carrie se simţea nenorocită.

— Noapte bună, zise el, simulând o prietenie firească.

— Noapte bună, răspunse cu duioşie mica actriţă.

— Nerodul! îşi spunea acum Hurstwood, urându-l pe Drouet. Idiotul! O să i-o fac eu şi încă repede! Vom vedea noi mâine!

— Pe onoarea mea că eşti o minune de fată! zicea Drouet, mulţumit de sine, strângând braţul lui Carrie. Eşti cea mai dulce fetiţă din lume.

Capitolul 20

SPIRITUL E SEDUS: TRUPUL ÎL URMEAZĂ (1)

Pentru un bărbat de felul lui Hurstwood, pasiunea capătă o formă puternică. Nu e ceva contemplativ, visător. Nimic din pornirea de a cânta în fața ferestrei iubitei, de a tânji și de a se lamenta în fața dificultăților. În noaptea aceea adormi cu greu din pricina gândurilor care-l zăpăceau și dimineața se trezi devreme, reluând cu zel același scump subiect și urmărindu-l cu îndârjire. Atât echilibrul trupesc cât și cel sufletesc îi erau tulburate, căci era fermecat de noua înfățișare a tinerei femei, și Drouet îi stătea în cale. N-a fost nicicând un bărbat mai hărțuit ca el, când se gândea că iubita îi era sechestrată de „voiajorul" fericit și aferat. I se părea că ar da orice să treacă peste această dificultate, s-o convingă pe Carrie să accepte un aranjament prin care să scape de Drouet o dată pentru totdeauna.

Ce era de făcut? Se îmbrăcă chibzuind la asta. Se mișca de colo până colo în aceeași cameră cu soția lui, fără s-o vadă.

La micul dejun își dădu seama că n-are deloc poftă de mâncare. Se servi friptură, dar ea rămase neatinsă în farfurie. Cafeaua se răci în timp ce se uita distrat prin ziar. Ici-colo citea câte o știre măruntă, dar nu-și amintea nimic. Jessica nu coborâse încă. Soția lui ședea la un capăt al mesei, rumegând propriile ei gânduri. Slujnica, de curând intrată în serviciu, uitase șervețelele. Din această pricină tăcerea fu întreruptă arțăgos printr-o mustrare.

— Ţi-am făcut o dată observaţia asta, Maggie, zise doamna Hurstwood. E ultima oară când îţi spun.

Hurstwood aruncă o privire soţiei sale. Era încruntată. În clipa asta purtarea ei îl irita din cale-afară. Următoarea observaţie i se adresă lui.

— Te-ai hotărât, George, când îţi iei concediu?

Era ceva firesc să discute în această perioadă a anului despre obişnuita plecare din timpul verii.

— Încă nu. Sunt foarte ocupat acum.

— Da, dar o să trebuiască totuşi să te hotărăşti destul de repede, nu? Dacă e vorba să plecăm undeva, replică ea.

— Cred că mai avem timp câteva zile, spuse el.

— Hm! răspunse ea. Nu aştepta până trece sezonul.

Spuse asta cu un gest de exasperare.

— Poftim, iar începi, s-ar crede că n-am făcut totdeauna tot ce trebuia.

— Bine, dar e clar că vreau să ştiu din vreme, începu ea iarăşi.

— Mai ai timp câteva zile, stărui el. Tot n-o să vrei să pleci până nu se termină cursele.

Îl irita gândul că trebuie să se ocupe de asta când avea nevoie ca mintea să-i fie liberă pentru a lua alte hotărâri.

— Ba poate că da. Jessica nu vrea să rămână până la sfârşitul curselor.

— Atunci pentru ce ţi-a trebuit un abonament pentru tot sezonul?

— Ah! exclamă ea dezgustată, ce să mai discut cu tine!

Şi cu asta se ridică şi plecă de la masă.

— Ascultă, zise el cu o notă de hotărâre în glas care o făcu să mai zăbovească, ce ai de la o vreme? Nu se mai poate discuta cu tine?

— Ba, desigur că se poate discuta cu mine.

— Nu s-ar crede, după cum te porţi. Ei, dacă vrei să ştii când îmi termin treburile: nu înainte de o lună. Poate nici atunci.

— O să plecăm fără tine.

— Da? Nu mai spune! replică el ironic.

— Da, sigur.

Era uimit de hotărârea femeii care nu făcea decât să-l irite şi mai tare.

— Bine, o să vedem noi asta. Mi se pare că de la un timp iei hotărâri de una singură. Vorbeşti ca şi cum ai aranja tu lucrurile în locul meu. Nu, nu e cazul. N-o să aranjezi nimic în chestiuni care mă privesc pe mine. Dacă vrei să pleci, pleacă, dar cu vorbe de-astea pe mine n-o să mă faci să mă grăbesc.

Îşi ieşise din fire de-a binelea. Ochii lui întunecaţi scăpărau şi când puse ziarul pe masă îl mototoli în pumn. Doamna Hurstwood nu mai spuse nimic. Pe când bărbatu-său rostea ultimele cuvinte, ea întoarse brusc spatele, ieşi în hol şi porni în sus pe scară. Hurstwood stătu puţin locului ca şi cum ar fi şovăit, apoi se aşeză şi bău puţină cafea; după asta se ridică şi se duse să-şi ia pălăria şi mănuşile.

Nevastă-sa nu se aşteptase la o astfel de scenă. Coborâse la cafea cam enervată şi frământând în gând un plan. Jessica îi atrăsese atenţia asupra faptului că în anul acela cursele nu erau ceea ce crezuseră ele. Nu prea ofereau prilejuri de a se afirma şi a-şi crea legături în societate. Frumoasa fată găsea că e plicticos să meargă în fiecare zi la curse. Toţi care însemnau ceva plecau anul acesta mai devreme ca de obicei la băi sau în Europa. Din cercul ei de cunoscuţi mai mulţi tineri care o interesau plecaseră la Waukesha. Începu să dorească să plece şi ea, iar maică-sa îi dădea dreptate.

Aşadar, doamna Hurstwood hotărâse să deschidă discuţia. Se gândea la asta de când coborâse la micul dejun, dar dintr-un motiv oarecare atmosfera nu era propice. Nu-şi mai amintea, după ce se terminase tot, din ce se luaseră la ceartă. Era convinsă că bărbatul-său e o brută şi că ea nu se va lăsa până nu i-o va plăti. Pretindea o purtare mai cavalerească, căci de nu, va şti ea ce are de făcut.

Cât despre director, această discuţie îl apăsă până ajunse la birou, de unde plecă s-o întâlnească pe Carrie. Apoi puseră

stăpânire pe el celelalte dileme ale dragostei, ale dorinţei şi ale obstacolelor. Gândurile i-o luau înainte, ca purtate pe aripi. Abia aştepta să fie faţă în faţă cu Carrie. La urma urmei, ce era fără ea noaptea, ce era ziua? Trebuia să fie a lui, va fi a lui.

În ce-o privea pe Carrie, ea străbătuse o lume întreagă de închipuiri şi simţiri de când se despărţise de el, în ajun.

Ascultase flecăreala entuziastă a lui Drouet, atentă la partea care se referea la dânsa şi foarte puţin preocupată de discursul care-l privea pe el. Îl ţinu cât putu mai la distanţă, căci gândurile ei erau la succesul pe care-l avusese. Dragostea pătimaşă a lui Hurstwood o simţea ca un fundal pe care se proiecta ceea ce înfăptuise ea şi se întreba ce-i va spune acest om. Îl şi compătimea, cu acel soi de compătimire care găseşte în deznădejdea celuilalt o măgulire pentru sine. Încerca acum primele nuanţe ale acelei subtile schimbări de simţăminte care mută pe cineva din rândurile solicitatorilor, în ale celor care acordă milă. Era, în toate privinţele, nespus de fericită.

Dimineaţa însă, în ziare nu scria nimic cu privire la evenimentul din ajun şi faţă de abundenţa de veşti obişnuite, cotidiene, numitul eveniment pierdu din strălucirea ce-o avusese. Însuşi Drouet nu mai vorbea atât de mult despre ea, ci mai mult pentru a se pune în evidenţă pe sine însuşi. Simţea instinctiv că, pentru un motiv sau altul, era nevoie să crească iarăşi în ochii ei.

— Cred, zise el în dimineaţa următoare, în timp ce se tot dichisea pentru a ieşi în oraş, c-o să rezolv luna asta încurcătura aceea a mea şi apoi ne căsătorim. Chiar ieri am vorbit cu Mosher despre asta.

— Aş, n-o s-o rezolvi, zise Carrie, ironizându-l pe comisvoiajor, căci încerca un uşor sentiment de putere.

— Ba da, exclamă el, mai cu convingere decât de obicei şi adăugă pe un ton rugător: Cum, nu crezi ce-ţi spun eu?

Carrie râse un pic.

— Ba cred, cum să nu.

Drouet îşi cam pierdu siguranţa. Oricât de lipsit de agerime ar fi fost, n-avea nevoie să-şi pună la contribuţie puţina putere de analiză pe care o avea pentru a-şi da seama de schimbările ce se petrecuseră. Carrie era încă lângă el, dar nu mai avea nevoie de ocrotire şi ajutor. Glasul ei avea o intonaţie veselă. Nu-l mai privea cu atenţie şi cu supunere în ochi. Voiajorul simţea umbra unui lucru care avea să se întâmple şi asta îi intensifica sentimentele, îi inspira acele mărunte atenţii, îi dicta acele mici cuvinte care nu erau decât măsuri pentru înlăturarea primejdiei.

Puţin după aceea plecă şi Carrie se pregăti pentru întâlnirea cu Hurstwood. Se grăbi să se îmbrace şi coborî repede scările. În colţ, trecu pe lângă Drouet, dar niciunul dintre ei nu-l văzu pe celălalt.

Bărbatul uitase nişte hârtii pe care voia să le predea la firmă. Urcă iar repede scările şi dădu buzna în cameră, dar n-o găsi decât pe fata din casă, care deretica.

— Ei! exclamă mai mult pentru sine însuşi, dar ce, Carrie nu-i acasă?

— Soţia dumneavoastră? Da, a plecat adineauri.

„Curios, gândi Drouet. Nu mi-a spus o vorbă. Unde să se fi dus?"

Dădu fuga la valiza lui, scotoci să găsească hârtiile care îi trebuiau şi le vârî în buzunar. Apoi îşi îndreptă atenţia către servitoarea cea nostimă: era o fată simpatică şi se arăta binevoitoare faţă de el.

— Ce faci pe aici? o întrebă zâmbind.

— Ce să fac, curăţenie, răspunse ea oprindu-se din lucru şi răsucind în mâini o cârpă de praf.

— N-ai obosit?

— Nu cine ştie ce.

— Stai să-ţi arăt ceva, zise el prietenos, apropiindu-se şi scoţând din buzunar o carte poştală ilustrată, editată de o firmă pentru vânzarea de ţigări angro. Înfăţişa o fată frumoasă ţinând în mână o umbrelă de soare vărgată, ale cărei culori,

când învârteai de o rozetă aşezată pe spatele cărţii poştale, se schimbau în roşu, galben, verde şi albastru, datorită unor crăpături înguste, tăiate în partea de sus a umbrelei. E ingenios, nu? zise el, punându-i-o în mână şi arătându-i cum funcţionează. Cred că n-ai mai văzut aşa ceva.

— Ce drăguţă e! exclamă ea.

— Poţi s-o iei, dacă-ţi place. Ce inel drăguţ! spuse apoi, atingând o podoabă ieftină de pe mâna cu care fata ţinea ilustrata.

— Credeţi?

— Ia să vedem. Şi sub pretextul că-i cercetează inelul de aproape, îi prinse degetul. Frumos!

După ce se spărsese astfel gheaţa, se lansă în alte observaţii, făcându-se a uita că strângea încă degetele fetei. Totuşi, peste câteva clipe ea şi le retrase şi se dădu câţiva paşi înapoi, pentru a se rezema de tocul uşii.

— Nu v-am mai văzut demult, zise ea cochetând, în timp ce respingea una din exuberantele lui încercări de a se apropia. Se vede c-aţi fost plecat.

— Da, aşa e, zise. Drouet,

— Călătoriţi departe?

— Da, destul de departe.

— Şi vă place?

— A, nu prea. Te plictiseşti de la o vreme.

— Ce mi-ar plăcea să călătoresc! zise fata, privind în gol prin fereastra deschisă. Da' ce s-a mai întâmplat cu prietenul dumneavoastră, domnul Hurstwood? întrebă deodată, aducându-şi aminte de director care, după cât observase ea, părea să reprezinte un subiect interesant de discuţie.

— E aici în oraş. Dar de ce-ntrebi de el?

— A, nimic, doar fiindcă n-a mai fost pe aici de când te-ai întors dumneata.

— Dar cum se face că-l cunoşti?

— Păi nu l-am anunţat de vreo douăsprezece ori în ultima lună?

— Fugi de-aici, zise voiajorul glumind. N-a venit decât de vreo şase ori de când locuim în casa asta.

— Nu zău! îi răspunse fata cu un zâmbet. Aşa ştii dumneata!

Drouet luă un ton niţeluş mai serios. Nu era sigur dacă ea glumeşte sau nu.

— Vrei să mă tachinezi, zise el. Nu înţeleg. Ce te face să zâmbeşti aşa?

— A, nimic.

— L-ai văzut de curând?

— De când te-ai întors dumneata, nu l-am mai văzut, râse fata.

— Şi înainte?

— Bineînţeles.

— Cât de des?

— Păi, aproape în fiecare zi.

Era o colportare de veşti răutăcioase şi se întreba cu arzătoare curiozitate ce efect vor avea vorbele ei.

— Pe cine venea să vadă? întrebă bărbatul neîncrezător.

— Pe doamna Drouet.

Se uită la ea ca un nerod când auzi acest răspuns, apoi încercă să se corecteze ca să nu pară dus de nas.

— Ei, şi ce?

— Şi nimica, răspunse fata plecându-şi cu cochetărie capul pe umăr.

– E un prieten vechi, adăugă el, înrăutăţind şi mai mult lucrurile.

Ar fi continuat să-i facă fetei curte, dar pentru moment îi trecuse cheful. Îi păru bine când cineva o strigă de jos.

— Trebuie să mă duc, zise ea, depărtându-se cu paşi uşori.

— Ne vedem mai târziu, zise Drouet, prefăcându-se plictisit de întrerupere.

După ce ea plecă, se lăsă în voia sentimentelor. Nu prea putea să se stăpânească, chipul lui trăda o nedumerire şi o tulburare profunde. Se putea oare să fi primit Carrie vizite atât

de dese şi să nu-i spună lui nimic? Hurstwood minţea? În tot cazul, ce voia să insinueze fata din casă? Şi lui i se păruse ceva ciudat în atitudinea de atunci a lui Carrie. De ce arăta atât de stingherită când a întrebat-o de câte ori venise Hurstwood? Ei, drace! Acum îşi aducea aminte. Era ceva curios în toată povestea asta.

Se aşeză într-un balansoar ca să se gândească mai bine, punând un picior peste genunchi şi încruntându-se teribil. Mintea lui funcţiona intens.

Şi totuşi, Carrie se purtase ca de obicei. La dracu', nu se putea să-l înşele! Purtarea ei n-avea niciun cusur. Nu mai departe de seara trecută, fusese cât se poate de prietenoasă cu el, şi Hurstwood la fel. Şi când colo, uite ce făceau de fapt! Nici nu-i venea să creadă că le-ar trece prin minte să-l înşele.

Începu să dea glas gândurilor sale.

— Şi totuşi, se poartă cam ciudat câteodată. Uite, de pildă acum, s-a îmbrăcat şi a plecat fără să-mi fi spus nimic.

Se scărpină după ureche şi se hotărî să se ducă în oraş. Tot mai era încruntat. Când intră în hol, dădu iar peste fata din casă, care acum deretica în altă cameră. Avea pe cap o tichiuţă albă, care-i apăra părul de praf. De sub boneţică, faţa ei grăsuţă strălucea binevoitoare. Drouet aproape că uită de supărare când o văzu zâmbindu-i. Îi puse familiar mâna pe umăr, ca o atenţie măruntă.

— Nu mai eşti furios? întrebă ea cu aceeaşi pornire răutăcioasă.

— Nu, răspunse el.

— Sigur, răspunse ea. Apoi, ca un om care n-ar fi vrut cu tot dinadinsul să prilejuiască supărare: A venit de multe ori. Credeam că ştiţi.

Drouet nu se mai prefăcea încercând s-o amăgească, nu mai căuta să simuleze indiferenţa.

— Şi rămânea seara aici?

— Câteodată. Câteodată ieşeau.

— Seara?

— Da. Dar lasă, nu mai fi atât de furios.

— Nu sunt furios, zise el. L-a mai văzut cineva afară de dumneata?

— Fireşte, răspunse fata, ca şi cum, la urma urmei, lucrul n-ar fi avut nicio importanţă.

— Şi când s-au petrecut astea?

— Chiar înainte de a te întoarce dumneata.

Voiajorul îşi muşcă buza cu nervozitate.

— Să nu spui nimic, da? o rugă, strângându-i uşor braţul.

— Sigur că nu, răspunse ea. În locul dumitale nu m-aş necăji.

— Da, da, zise el, văzându-şi mai departe de drum, acum îngândurat de-a binelea şi totuşi nu cu desăvârşire inconştient de faptul că făcea asupra fetei o impresie grozavă.

„Las' că mă răfuiesc eu cu Carrie, îşi spuse, pătimaş, cu sentimentul că i se făcuse un rău nemeritat. Mă lămuresc eu, pe cinstea mea, dacă e sau nu în stare să se poarte aşa."

Capitolul 21

SPIRITUL E SEDUS: TRUPUL ÎL URMEAZĂ (2)

Când sosi Carrie, Hurstwood o aştepta de minute bune. Sângele îi clocotea, nervii îi erau încordaţi.

Era nerăbdător s-o vadă pe femeia care îl tulburase atât de adânc cu o seară înainte.

— Ai venit, zise cu o voce scăzută, dar simţindu-şi muşchii încordaţi şi o bucurie invadându-i tot trupul, tragică în fond.

— Da, zise Carrie.

Hoinăreau fără scop, în timp ce Hurstwood sorbea lumina prezenţei ei. Foşnetul jupei ei drăguţe era o muzică în urechile lui.

— Eşti mulţumită? o întrebă, gândindu-se cât de bine jucase în seara trecută.

— Dumneata eşti mulţumit?

Când o văzu cum îi zâmbeşte, îi strânse şi mai puternic degetele.

— A fost minunat. Carrie râse, încântată. A fost printre cele mai bune lucruri pe care le-am văzut de multă vreme încoace, adăugă el.

Se cufunda în seducţia ce-o revărsase asupră-i în ajun şi o împletea cu senzaţia ce i-o da acum prezenţa ei.

Iar ea se adâncea în atmosfera pe care i-o crea acest bărbat. Se şi însufleţise, era inundată ca de o văpaie. Din fiece sunet al vocii lui se simţea cât e de atras de dânsa.

— Ce drăguţ că mi-ai trimis florile acelea, zise, după un moment de tăcere. Erau atât de frumoase !

— Îmi pare bine că ţi-au plăcut, răspunse el simplu.

În gând îşi spunea mereu că amână fără rost ceea ce dorea cu ardoare. Era nerăbdător să îndrepte convorbirea către propriile lui sentimente. Sosise clipa. O avea pe Carrie alături. Ar fi vrut să se avânte, să se lămurească cu ea şi iată că bâjbâia după cuvinte, dibuia drumul.

— Aţi ajuns cu bine acasă? întrebă deodată întunecat, tonul său schimbându-se într-unul de milă pentru sine.

— Da, răspunse Carrie firesc.

O privi o clipă cu încordare, încetinindu-şi pasul şi cufundându-şi ochii în ochii ei.

Ea fu atinsă de fluxul sentimentelor lui.

— Şi cu mine cum rămâne?

Această întrebare o încurcă grozav pe Carrie, care îşi dădu seama că nu mai există răgaz. Nu ştia ce să răspundă.

— Nu ştiu, răspunse ea.

Hurstwood îşi prinse o clipă buza de jos între dinţi, apoi îi dădu drumul. Se opri la marginea aleii şi zdrobi iarba cu vârful ghetei. Se opri şi scrută faţa tinerei femei cu o privire rugătoare.

— Nu vrei să-l laşi? întrebă cu insistenţă,

— Nu ştiu, răspunse ea, parcă plutind. Îşi aruncă privirea în depărtare, dar acolo nu găsi nimic de care să se agaţe.

De fapt, era într-una cele mai nenorocite dileme. Hurstwood era un bărbat care-i plăcea mult, avea asupra ei o influenţă destul de mare, era aproape în stare s-o facă să creadă că e stăpânită de o vie pasiune pentru el. Era subjugată de privirile lui pătrunzătoare, de purtările lui alese, de hainele lui elegante. În faţa ei stătea un bărbat cât se poate de plăcut, de plin de înţelegere, care se apleca spre ea copleşit de un sentiment pătimaş, pe care-l observa încântată. Nu putea să reziste la ardoarea temperamentului lui, la flacăra căutăturii lui. Se stăpânea cu greu să nu încerce aceleaşi simţăminte ca şi el.

Şi totuşi o frământau gânduri care o tulburau.. Ce ştia el? Ce îi spusese Drouet? O considera demnă de soţie sau ce

altceva? Se va căsători oare cu ea ? Chiar în timp ce vorbeau ea se simţea din nou înduioşată; ochii îi străluceau într-o văpaie blândă. În sinea ei, Carrie se întreba dacă Drouet îi spusese că nu sunt căsătoriţi. Nu putea pune niciodată temei pe vorbele lui Drouet.

Şi totuşi, nu-i părea rău că Hurstwood o iubeşte. Orice ar fi ştiut, în dragostea lui nu simţea nici umbră de asprime faţă de dânsa. Era vădit sincer. Patima lui era adevărată şi arzătoare. Cuvintele lui erau pline de forţă. Ce trebuia să facă? Se tot gândea la asta, găsind răspunsuri nelămurite, tânjind drăgăstoasă şi plutind în vag, până ce se simţi ca pierdută pe o nemărginită mare de întrebări fără răspuns.

— De ce nu-l părăseşti? spunea el cu duioşie. O să am eu grijă de tot ce-ţi trebuie.

— Ah, lasă asta, zise Carrie.

— Ce să las? întrebă el. Ce vrei să spui?

Pe faţa ei se citea tulburare şi durere.

Se gândea de ce trebuise să intervină acea preocupare măruntă. O lovise ca un tăiş de cuţit biata lui prevedere meschină, străină domeniului căsătoriei.

El însuşi îşi dădu seama că fusese o idee nenorocită să amestece astfel de argumente. Dorea să şteargă efectul ei şi nu prea ştia cum. Începu să vorbească iar, înflăcărat de prezenţa ei, dorind cu luciditate şi încordare să-şi realizeze planul.

— Nu vrei să-l părăseşti? o luă iar de la capăt, cu vocea vibrând de o adoraţie respectuoasă. Ştii că nu pot să trăiesc fără tine, ştii asta, nu mai pot continua aşa, spune şi tu dacă e posibil?

— Ştiu, zise Carrie.

— N-aş cere asta, n-aş stărui, dacă mi-ar fi cu putinţă. Uită-te la mine, Carrie. Pune-te în locul meu. Vrei să fii mereu despărţită de mine?

Ea clătină din cap, ca şi cum ar fi fost cufundată în gânduri.

— Atunci de ce să nu rezolvăm totul, o dată pentru totdeauna.?

— Nu ştiu, zise Carrie.

— Nu ştii! Ah, Carrie, cum poţi să vorbeşti aşa? Nu mă chinui. Gândeşte-te şi tu cu seriozitate.

— Asta şi fac, rosti Carrie încet.

— Nu, scumpo, dacă te-ai gândi serios, n-ai vorbi aşa. N-ai vorbi aşa, când ştii cât te iubesc eu. Gândeşte-te ce-a fost aseară.

Spusese aceste cuvinte în felul cel mai liniştit cu putinţă. Îşi stăpânea pe deplin faţa şi trupul. Numai ochii îi erau neliniştiţi şi săgetau o văpaie tainică, mistuitoare; în ei se concentra toată puterea firii lui.

Carrie nu răspundea.

— Cum poţi să te porţi aşa, scumpo? întrebă el după un timp. Doar mă iubeşti, nu?

Abătu asupra ei o asemenea furtună de sentimente, încât o copleş. Pentru o clipă toate îndoielile fură înlăturate.

— Da, răspunse ea cu sinceritate şi duioşie.

— Atunci ai să vii, nu-i aşa, ai să vii deseară?

Carrie clătină din cap, în ciuda deznădejdii ei.

— Nu mai pot să aştept, stărui Hurstwood. Dacă e prea devreme astă-seară, vino sâmbătă.

— Când o să ne căsătorim? întrebă ea neîncrezătoare, uitând de speranţele ei ca Hurstwood să o creadă soţia lui Drouet.

Directorul tresări, pradă unei dileme mai grele decât a ei. Gândurile ce-i săgetau prin minte, ca nişte avertismente, nu le trăda prin niciun gest.

— Când ai să spui tu, răspunse pe un ton firesc, refuzând să risipească vraja momentului cu această problemă nenorocită.

— Sâmbătă? întrebă Carrie.

El dădu din cap.

— Bine, dacă mă iei atunci de soţie, am să vin.

Directorul îşi privi dulcea lui răsplată, atât de frumoasă, atât de încântătoare, atât de greu de cucerit. În mintea lui lua

hotărâri stranii. Patima sa ajunsese acum într-un stadiu care făcea abstracţie de raţiune. Nu-i păsa de asemenea piedici mărunte, când avea în faţă atâta drăgălăşenie. Nu accepta situaţia, toate dificultăţile pe care adevărul rece i le arunca în faţă. Va promite orice, totul, şi se va încrede în noroc pentru a ieşi din încurcătură. Avea să încerce să cucerească paradisul, oricare ar fi urmarea. Are să fie fericit, pe Dumnezeul lui şi, dacă va trebui, va renunţa la orice mărturisire cinstită, se va lepăda de orice adevăr.

Carrie îl privea cu tandreţe. Îi venea să-şi rezeme capul pe umărul lui, atât de minunat i se părea totul.

— Bine, zise, să încerc să fiu gata până atunci.

Hurstwood se uita la chipu-i frumos, străbătut când de umbrele mirării, când de ale îndoielii şi-şi zicea că niciodată nu mai văzuse ceva mai fermecător.

— Ne vedem şi mâine, spuse el bucuros, şi o să discutăm mai îndeaproape despre planurile noastre.

Păşea alături de ea, nespus de încântat de rezultatul pe care-l obţinuse. Pe Carrie rarele lui vorbe o impresionau ca o lungă poveste plină de fericire şi dragoste. După vreo jumătate de oră începu să-şi dea seama că întâlnirea trebuia să ia sfârşit, exigenţele realităţii cereau acest lucru.

— Pe mâine, zise el la despărţire, cu o voioşie care se potrivea cum nu se poate mai bine cu purtarea lui cavalerească.

— Bine, răspunse Carrie încântată, depărtându-se cu paşi mărunţi.

Se cheltuise atâta înflăcărare în această scenă, încât se credea profund îndrăgostită. Suspina gândindu-se la chipeşul ei adorator. Da, se va pregăti pentru sâmbătă. Se va duce cu el şi vor fi fericiţi.

Capitolul 22

VÂLVĂTAIA DE IASCĂ: POFTELE SE RĂZBOIESC

Nenorocul menajului Hurstwood se datora faptului că gelozia născută din dragoste nu pierise odată cu ea. Doamna Hurstwood o păstra într-o asemenea formă încât influenţe ulterioare o puteau transforma în ură. Din punct de vedere fizic Hurstwood era încă demn de afecţiunea ce i-o dăruise pe vremuri nevastă-sa, dar din perspectiva comportamentului în societate faţă de ea nu mai era la înălţime. Totodată, atât interesul cât şi dorinţa de a fi atent faţă de ea îi pieriseră, ceea ce în ochii unei femei este mai mult decât o adevărată crimă. Egoismul e cel ce ne dictează felul în care apreciem însuşirile bune sau rele ale celuilalt. În cazul doamnei Hurstwood, acest egoism denatura până şi nuanţa de indiferenţă, specifică firii soţului ei. Vedea substraturi în acţiuni şi fraze ce nu se datorau decât faptului că-i aprecia în mai mică măsură prezenţa.

Ca urmare, era plină de ciudă şi bănuitoare: aceeaşi gelozie care o făcea să observe orice abatere a lui de la micile politeţuri ale mariajului îi semnala şi farmecul, voioşia pe care el încă le mai găsea în viaţă. Din grija scrupuloasă pentru înfăţişarea lui, ea îşi putea da seama că setea de viaţă a bărbatului nu scăzuse câtuşi de puţin. Fiecare mişcare, fiecare privire a lui avea ceva din bucuria ce-o simţea gândindu-se la Carrie, ceva din savoarea pe care o da existenţei sale acest nou izvor de plăceri. Doamna Hurstwood simţea ceva, adulmecând o schimbare de departe, ca animalele ce simt primejdia. Acest

sentiment era întărit de fapte directe şi mai pregnante din partea lui Hurstwood. Am văzut cât de iritat se ferea de acele mici îndatoriri care nu mai conţineau pentru el nicio satisfacţie şi dispreţul făţiş prin care se răzbuna pe aluziile nesuferite ale nevestei. Aceste mici certuri erau de fapt precipitate de o atmosferă supraîncărcată de neînţelegeri. Fireşte că dintr-un cer atât de plin de nori din ce în ce mai neguroşi, aducători de furtună, avea să se năpustească ploaia. Astfel, după ce se ridicase în acea dimineaţă de la micul dejun, furioasă în sinea ei şi din pricină că Hurstwood se declarase făţiş împotriva proiectelor sale, doamna Hurstwood intră în camera de toaletă a Jessicăi, care îşi aranja tacticoasă părul. Hurstwood tocmai părăsise casa.

— Aş dori să nu mai întârzii atâta până cobori la micul dejun, îi spuse ea, în timp ce se îndrepta să-şi ia coşul de croşetat. S-au răcit toate şi tu încă n-ai mâncat.

Îşi ieşise cu totul din calmul obişnuit, iar Jessica avu nenorocul să îndure urmele furtunii.

— Nu mi-e foame, răspunse ea.

— Atunci de ce nu spui aşa, ca să strângă fata masa şi să nu mai stea să te aştepte toată dimineaţa?

— Nu-i pasă ei de asta, răspunse rece Jessica.

— Nu i-o fi păsând ei dar îmi pasă mie, o repezi maică-sa. Afară de asta, nu-mi place tonul tău. Eşti încă prea tânără ca să-ţi dai astfel de aere când vorbeşti cu mama ta.

— Mamă, lasă cearta, răspunse Jessica. Ce ţi s-a întâmplat?

— Nu mi s-a întâmplat nimic şi asta nu e ceartă. Să nu îţi închipui că dacă eu îţi îngădui anumite lucruri poţi lăsa pe toată lumea să te aştepte. Asta n-am s-o tolerez.

— Nu las pe nimeni să m-aştepte, replică Jessica, simţind nevoia imperioasă de a trece de la nepăsare cinică, la apărare violentă. Ţi-am spus că nu mi-e foame. Nu-mi trebuie nimic.

— I-ascultă, domnişoară: bagă de seamă cum vorbeşti cu mine. N-am să rabd tonul ăsta! Ascultă aici ce-ţi spun: să nu-mi vorbeşti aşa!

Jessica auzi ultimele cuvinte în timp ce părăsea camera, dându-şi orgolios capul pe spate şi foşnind din jupoanele cochete, pentru a-şi demonstra independenţa şi indiferenţa. Nu suporta să fie certată.

Astfel de mici discuţii aveau acum loc foarte des, ca rezultat al dezvoltării unor firi în primul rând independente şi egoiste. George-junior dovedea o şi mai mare susceptibilitate, exagera în privinţa drepturilor sale şi încerca să-i facă pe toţi să simtă că era bărbat, cu toate privilegiile unui bărbat, o prezumţie care dintre toate, era cea mai fără de temei şi mai fără de rost din partea unui tânăr de nouăsprezece ani.

Hurstwood era un bărbat autoritar şi destul de sensibil. Îl irita din cale-afară să se vadă înconjurat tot mai mult de o lume asupra căreia nu avea nicio putere şi pe care o înţelegea din ce în ce mai puţin.

Asemenea mici incidente, cum a fost cel generat de proiectul plecării mai timpurii la Waukesha, îi dovedeau limpede care era poziţia lui. Era silit să se supună, nu să dirijeze. Dacă după toate i se mai arăta şi proastă dispoziţie, iar la desconsiderare se mai adăuga şi o ofensă iritantă, de pildă o ironie sau un râs batjocoritor, atunci nu se mai putea stăpâni. Îl cuprindea o furie cu greu înăbuşită şi dorea să se vadă scăpat de toată familia. Aceasta îi părea un obstacol cât se poate de nesuferit în calea tuturor dorinţelor şi posibilităţilor sale de reuşită.

Cu toate acestea, tot mai păstra aparenţa conducerii şi controlului, în ciuda încercărilor de revoltă ale soţiei sale. Izbucnirile ei de mânie, împotrivirea ei făţişă, nu se întemeiau pe nimic altceva decât pe sentimentul că şi le poate îngădui. Nu avea nicio dovada făţişă cu care s-ar fi putut justifica, nu cunoştea niciun fapt care să-i fi dat autoritatea şi scuzele necesare. Era singurul lucru care îi lipsea, ca temelie solidă a nemulţumirii ei aparent neîntemeiate. Dovada lămurită a unei

singure greşeli evidente a soţului ei ar fi fost suflul rece necesar pentru a transforma norii groşi ai suspiciunii într-o furtună de mânie.

O bănuială privitoare la fapte nepermise din partea lui Hurstwood veni în cele din urmă. Doctorul Beale, chipeşul medic care locuia în vecinătate, o întâlni pe doamna Hurstwood în faţa porţii ei, câteva zile după ce Hurstwood şi Carrie se plimbaseră cu trăsura în partea de vest a bulevardului Washington. Doctorul Beale, care tocmai se întorcea şi el cu trăsura spre casă, îl recunoscuse pe Hurstwood, dar abia după ce trecuse de dânsul. Nu era sigur cine fusese însoţitoarea lui, dacă era nevasta sau fiica lui Hurstwood.

— Nu vă recunoaşteţi, prietenii când vă plimbaţi cu trăsura? îi spuse el în glumă doamnei Hurstwood.

— Când îi văd, îi cunosc. Unde eram?

— Pe bulevardul Washington, răspunse el, aşteptându-se să vadă imediat în privirea ei sclipirea aducerii-aminte.

Ea clătină din cap,

— Da, departe, lângă bulevardul Hoyne. Eraţi cu soţul dumneavoastră.

— Cred că vă înşelaţi, răspunse ea. Apoi, amintindu-şi că soţul ei era amestecat în această întâmplare, căzu imediat pradă noilor şi nenumăratelor suspiciuni, pe care nu le trăda cu nimic.

— Ştiu că l-am văzut pe soţul dumneavoastră, urmă el; nu prea eram sigur de dumneavoastră. Poate că era fiica dumneavoastră.

— Poate că ea era, zise doamna Hurstwood, ştiind foarte bine că nu era cazul, deoarece Jessica fusese numai în tovărăşia ei în ultimele săptămâni. Îşi revenise îndeajuns pentru a dori să cunoască mai multe amănunte.

— Era după-masă? întrebă cu iscusinţă, prefăcându-se că nu-i e străină întâmplarea.

— Da, pe la două-trei.

— Trebuie să fi fost Jessica, zise doamna Hurstwood, dorind să nu pară a da mare importanţă întâmplării.

Medicul făcu în sinea lui câteva comentarii, dar abandonă subiectul, ca nepotrivit să mai fie discutat, cel puţin de către el.

Doamna Hurstwood acordă acestei frânturi de informaţie multă atenţie în timpul ceasurilor şi chiar zilelor ce urmară. Ea luă drept bună informația că doctorul îl văzuse într-adevăr pe soţul ei şi că, foarte probabil, el chiar se plimbase în trăsură cu altă femeie, după ce îi spusese ei că e ocupat. Ca urmare, îşi aminti cu ciudă crescândă cât de des refuzase s-o întovărăşească pe ea, să ia parte la vizite şi, de fapt, la oricare din agrementele mondene care dădeau variaţie existenţei ei. Fusese văzut la teatru cu oameni pe care el îi numea prietenii lui Moy; acum era văzut plimbându-se cu trăsura şi foarte probabil că va găsi o scuză şi pentru asta. Poate că mai erau şi altele care ei îi rămâneau necunoscute, altfel cum se face că era atât de ocupat, atât de indiferent în ultimul timp? De o lună şi jumătate îl găsea neobişnuit de irascibil, ciudat de înclinat să nu-şi mai bată capul, să lase totul baltă şi să plece, indiferent dacă acasă lucrurile mergeau bine sau prost. De ce?

Îşi aminti, cu o şi mai puternică emoţie, că n-o mai privea niciodată cu vechea lumină de mulţumire sau aprobare în ochi. Evident, printre alte lucruri, el gândea că soţia sa îmbătrâneşte şi că a încetat să mai fie interesantă. Poate că-i vedea ridurile. Ea se veştejea, în timp ce el continua să se răsfeţe, să arate tânăr şi elegant. El mai putea lua parte cu interes la petrecerile lumii, în timp ce ea... dar nici nu continuă acest gând. Găsi doar că întreaga ei situaţie era amară şi îl urî pentru asta din toată inima.

Pentru moment, această întâmplare nu avu nicio urmare; adevărul este că nu părea destul de concludentă pentru a îndreptăţi o discuţie. Doar atât că se înteţi atmosfera de neîncredere şi proastă dispoziţie din care ţâşneau la răstimpuri mici dialoguri arţăgoase, străbătute de fulgere de mânie. Incidentul

în legătură cu plecarea la Waukesha nu era decât o continuare a altor lucruri de acelaşi fel.

La o zi după apariţia lui Carrie pe scena sălii Avery, doamna Hurstwood se duse la curse cu Jessica şi cu un tânăr dintre cunoscuţii acesteia, domnul Bart Taylor, fiul proprietarului unei firme de mobilă din localitate. Sosiseră devreme cu trăsura şi se întâmplă să întâlnească mai mulţi prieteni de-ai lui Hurstwood, făcând cu toţii parte din loja Renilor şi dintre care doi asistaseră la reprezentaţia din ajun. Ar fi existat extrem de puţine şanse ca acest subiect să ajungă a fi discutat, dacă Jessica n-ar fi fost atât de copleşită de atenţiile tânărului ei partener, ceea ce o făcea cu totul indisponibilă. Împrejurarea o sili pe doamna Hurstwood să extindă formulele convenţionale de salut cu unii dintre cei care o cunoşteau doar din scurte conversaţii, cât şi discuţiile sumare cu prietenii. Această ştire interesantă veni tocmai de la unul care nu i-o spuse decât în chip de salut.

— Mi se pare, zise respectivul domn, care purta haine sport dintr-o ţesătură foarte frumoasă şi un binoclu atârnat de umăr, că dumneavoastră n-aţi fost la mica noastră petrecere din seara trecută.

— Aşa? zise doamna Hurstwood, întrebător, mirându-se de ce o fi folosind acel ton ca să constate că nu asistase la ceva despre care ea nu ştia nimic.

Îi sta pe buze să întrebe: „Ce anume?“, când el adăugă:

— Pe soţul dumneavoastră l-am văzut.

Mirării îi luă locul o bănuială puternică.

— Da, spuse ea cu prudenţă, a fost plăcut? Nu prea mi-a vorbit de asta.

— Foarte. Într-adevăr, unul din cele mai bune spectacole de amatori la care am asistat vreodată. Una dintre actriţe ne-a surprins pe toţi.

— Serios? zise doamna Hurstwood.

— Păcat că n-aţi putut veni. Mi-a părut rău auzind că nu vă simţiţi bine.

„Nu m-am simţit bine?“ Doamna Hurstwood era cât pe-aci să îngâne cuvintele şi să rămână cu gura căscată de mirare. Reuşi să-şi înfrâneze pornirea de a nega şi de a întreba totodată, şi spuse cu voce aproape răguşită:

— Da, ce păcat!

— Se pare c-o să fie enorm de multă lume astăzi, nu? observă cunoscutul, schimbând vorba.

Nevasta directorului ar mai fi pus şi alte întrebări, dar nu vedea cu ce rezultate. Pentru moment era cu desăvârşire uluită, dornică să se poată gândi în linişte, întrebându-se ce nouă înşelăciune mai era şi asta care-l făcea să pretindă că e bolnavă, când nu era cazul. Alt exemplu că tovărăşia ei era nedorită şi că bărbatu-său recurgea la subterfugii. Se hotărî să descopere mai mult.

— Aţi fost la spectacol aseară? îl întrebă pe următorul dintre prietenii lui Hurstwood care veni s-o salute, când acesta se aşeză în loja ei.

— Da. Dumneavoastră n-aţi venit.

— Nu, răspunse ea. Nu prea m-am simţit bine.

— Da; mi-a spus soţul dumneavoastră, zise el. Într-adevăr a fost foarte distractiv. A ieşit cu mult mai bine decât mă aşteptam.

— A fost lume multă?

— Era plină sala, o adevărată reuniune a lojii Renilor. Am văzut o mulţime de prietene de-ale dumneavoastră: doamna Harrison, doamna Barnes, doamna Collins.

— O adevărată reuniune mondenă.

— Da, chiar aşa a fost. Soţia mea a petrecut foarte bine,

Doamna Hurstwood îşi muşcă buzele.

„Aşa, gândi ea, vasăzică aşa se poartă. Le spune prietenilor mei că sunt bolnavă şi că nu pot să vin.“ Se întreba ce-l determina să meargă singur. Se ascundea ceva îndărătul acestor întâmplări. Îşi frământa creierii să găsească un răspuns.

Până când Hurstwood ajunse acasă seara, ea chibzui întruna, mohorâtă, atingând o stare de înciudată dorinţă de explicaţie

şi răzbunare. Voia să ştie ce înseamnă această anumită faptă a lui. Era sigură că îndărătul ei se ascundea mai mult decât auzise şi curiozitatea răutăcioasă se contopea cu suspiciunea şi cu resturile mâniei din acea dimineaţă. Parcă ar fi fost întruchiparea însăşi a unei catastrofe ce sta să se abată, umbla prin casă cu cearcăne negre sub ochi şi cu gura aspră, încremenită într-o expresie de cruzime sălbatică.

Directorul, pe de altă parte, cum e uşor de înţeles, se întoarse acasă în cea mai luminoasă dispoziţie. Convorbirea şi înţelegerea lui cu Carrie îi înaripaseră sufletul, încât îi venea să cânte de bucurie. Era mândru de sine, mândru de izbânda lui, mândru de Carrie. Era bine dispus faţă de toată lumea şi nu avea niciun resentiment faţă de nevastă-sa. Se simţea înclinat să fie agreabil, să uite prezenţa ei, să trăiască în atmosfera de tinereţe şi plăcere pe care o regăsise.

De aceea locuinţa lor i se părea cât se poate de plăcută şi de primitoare. În hol găsi o gazetă de seară, pusă acolo de fata în casă şi uitată de doamna Hurstwood. În sufragerie, era aşternută o faţă de masă imaculată de olandă, iar cristalele şi porţelanurile înflorate, străluceau. Printr-o uşă deschisă aruncă o privire în bucătărie, unde focul duduia în plită şi cina nu mai avea mult până să fie gata. Afară, în curticica din dos, George-junior se zbenguia cu un căţel pe care îl cumpărase de curând, iar în salon fiică-sa cânta la pian un vals, ale cărui sunete voioase străbăteau până în fiecare colţişor al plăcutei locuinţe. Se părea că toţi îşi regăsiseră buna dispoziţie şi, la fel ca el, erau pătrunşi de tinereţe şi frumuseţe, predispuşi la bucurie şi petrecere. Era gata să spună o vorbă bună tuturor celor care-l înconjurau şi cuprinse cu o privire veselă masa întinsă şi bufetul din lemn lucios, înainte de a urca la etaj pentru a-şi citi ziarele în fotoliul confortabil din salonaşul cu ferestrele deschise spre stradă. Când intră acolo, o găsi pe nevastă-sa periindu-şi părul, cufundată în gânduri.

Intră uşurel, cu gând să netezească orice resentiment ce ar mai exista printr-un cuvânt bun şi o făgăduială generoasă, dar

doamna Hurstwood nu spuse nimic. Se aşeză în fotoliul cel mare. Se suci puţin până ce-şi găsi o poziţie comodă, deschise ziarul şi începu să citească. Câteva clipe mai târziu, zâmbea voios, citind foarte amuzantul reportaj al unui meci de baseball ce avusese loc între echipa din Chicago şi cea din Detroit.

În acest timp, doamna Hurstwood profita de ocazie pentru a-l observa din când în când prin oglinda ce-o avea în faţă. Văzu expresia lui agreabilă şi mulţumită, farmecul lui degajat, umorul lui şi se simţi şi mai exasperată. Se întreba cum putea să se poarte astfel în prezenţa ei după cinismul, nepăsarea şi delăsarea ce i le arătase până acum şi avea să continue a i le arăta atâta timp cât ea avea să continue să le îndure. Se gândea ce plăcere o să-i facă să-i vorbească, ce intonaţie şi greutate are să dea afirmaţiilor ei, cum are să conducă întreaga conversaţie până va obţine satisfacţie. Într-adevăr, sabia scânteietoare a mâniei ei nu mai atârna decât de un firicel de gândire.

Între timp, Hurstwood dădu de o istorie amuzantă despre un străin care, sosit în oraş, intrase în încurcături cu un escroc. Îl amuza la culme şi în cele din urmă începu să se mişte în scaun şi să chicotească. Ar fi dorit să atragă atenţia soţiei şi să-i citească şi ei.

— Ha, ha, exclamă încetişor, ca pentru sine, ce caraghios!

Doamna Hurstwood continua să-şi aranjeze părul, fără să catadicsească a-i arunca o privire. El se suci iar în fotoliu şi trecu la alt articol. În cele din urmă, simţi că trebuie să-şi manifeste într-un fel buna dispoziţie. Julia era probabil încă supărată din pricina poveştii petrecute dimineaţa, dar asta se putea aranja uşor. De fapt ea n-avea dreptate, dar lui puţin îi păsa. N-avea decât să plece la Waukesha imediat, dacă voia. Cu cât mai curând, cu atât mai bine. O să-i spună asta îndată ce s-o ivi prilejul şi toată supărarea are să se evapore.

— Ai aflat, Julia, spuse în cele din urmă, legându-se de o altă ştire peste care dăduse, că au dat în judecată compania Illinois Central, ca s-o oblige să se retragă de pe malul lacului?

Ea făcu o sforţare ca să-i răspundă; abia izbuti să articuleze aspru:

— Nu!

Hurstwood ciuli urechea. Era în glasul ei un tremur amar.

— Ar fi bine dacă s-ar reuşi, urmă el jumătate pentru sine, jumătate pentru ea, deşi simţi că dinspre partea ei ceva nu era în regulă.

Îşi întoarse iar prudent atenţia către ziar, cu auzul lăuntric încordat să surprindă orice zgomote mărunte care i-ar fi trădat ce se pregătea.

De fapt, niciun bărbat isteţ ca Hurstwood, cu simţ de observaţie şi cu sensibilitate la multe nuanţe de atmosferă, în special la ceea ce intra în sfera intereselor sale, n-ar fi comis greşeala pe care o făcea şi el faţă de nevastă-sa, iritată cum era, dacă mintea lui nu i-ar fi fost absorbită în cu totul altă parte. Dacă n-ar fi stăruit în el înrâurirea afecţiunii ce i-o arătase Carrie, încântarea ce i-o stârnise făgăduiala ei, Hurstwood n-ar fi văzut casa într-o lumină atât de plăcută. Nici nu era deosebit de luminoasă şi veselă în acea seară. El era cel care se amăgea; ar fi fost cu mult mai capabil să-i ţină piept dacă s-ar fi întors acasă în starea lui obişnuită.

După ce mai studie ziarul câteva minute, simţi că trebuie să schimbe situaţia, într-un fel sau altul. Era evident că nevastă-sa n-avea de gând să se împace cu una, cu două. Aşadar vorbi din nou:

— De unde a luat George căţelul ăla cu care se juca adineauri în curte?

— Nu ştiu, veni răspunsul arţăgos.

El îşi aşeză ziarul pe genunchi şi privi alene prin fereastra deschisă. N-avea de gând să se enerveze, ci voia să stăruie în dispoziţia lui agreabilă şi, prin câteva întrebări, să stabilească o oarecare bună înţelegere.

— De ce eşti atât de supărată din pricina celor petrecute azi-dimineaţă? spuse în cele din urmă. Nu e nevoie să ne cer-

tăm pentru asta. Ştii foarte bine că poţi să pleci în Waukesha dacă vrei.

— Ca tu să poţi rămâne aici şi să te distrezi cu altcineva? exclamă ea, întorcând către dânsul o faţă hotărâtă.

El se opri de parcă ar fi fost pălmuit. Într-o clipă, purtarea lui împăciuitoare, dornică s-o liniştească, pieri. Imediat fu în defensivă, în căutarea unui răspuns.

— Ce-nseamnă asta, spuse în cele din urmă, îndreptându-se de spate şi privind chipul rece şi hotărât al femeii din faţa lui, care nu-i dădea nicio atenţie ci continua să se aranjeze înaintea oglinzii.

— Ştii foarte bine ce înseamnă, răspunse ea în cele din urmă, ca şi cum i-ar fi fost cunoscute nenumărate amănunte, pe care le ţinea în rezervă şi n-avea nevoie să le spună.

— Ba nu ştiu deloc! zise Hurstwood cu încăpăţânare, dar totuşi nervos şi pândind ce avea să urmeze.

Siguranţa purtării ei îi răpea sentimentul de superioritate în luptă.

Ea nu răspunse.

— Hm! bombăni el, lăsând capul pe umăr. Era lucrul cel mai neputincios pe care îl făcuse vreodată. Îi lipsea siguranţa.

Doamna Hurstwood îşi dădu seama de lipsa de convingere a acestui răspuns. Se întoarse spre el ca o fiară gata să-i dea o a doua lovitură eficace.

— Vreau banii pentru Waukesha mâine-dimineaţă.

El o privi uimit. Niciodată nu văzuse în ochii ei atâta fermitate rece, dură ca oţelul, o asemenea privire de crudă indiferenţă. Părea a fi deplin stăpână pe ea, plină de îndrăzneală şi de hotărârea de a-i smulge dominaţia. Simţi că toate mijloacele sale de apărare erau neputincioase. Trebuie să atace.

— Ce înseamnă asta? zise, sărind în picioare. Cum adică „vrei"? Ce te-a apucat în seara asta?

— Nu m-a apucat nimic, răspunse ea furioasă, îmi trebuie banii. După aceea, n-ai decât să-ţi faci mendrele.

— Mendre, eh? N-ai să obţii nimic de la mine! Ce înseamnă insinuările astea? Aş vrea să ştiu!

— Unde ai fost aseară? răspunse ea. Vorbele ei îl împroşcau ca flăcările. Cu mine te-ai plimbat în trăsură pe bulevardul Washington? Cu cine erai la teatru când te-a văzut George? Crezi că sunt o neroadă, să mă las dusă de nas de tine? Crezi c-am să şed aici acasă şi-am să înghit pretextele tale: „Sunt ocupat; nu pot să vin", în timp ce tu te plimbi peste tot şi pretinzi că eu nu mă simt bine şi nu te pot însoţi. Cu mine n-ai să-ţi mai iei aere de stăpân de azi încolo, asta s-o ştii! S-a terminat! N-o să mai îmi dictezi nici mie, nici copiilor mei. Am terminat cu totul în ce te priveşte.

— E o minciună, spuse el încolţit, incapabil să găsească altă scuză.

— Minciună, da? zise ea aprig. Apoi reîncepând să se stăpânească adăugă: N-ai decât să-i spui minciună, eu ştiu ce ştiu.

— Îţi spun că e o minciună, zise el cu glas scăzut şi aspru. Ai căutat cu tot dinadinsul o acuzare meschină luni de-a rândul, şi acum crezi c-ai găsit-o. Crezi c-ai să scorneşti ceva şi c-ai să mă ţii sub papuc. Ei bine, află că nu vei reuşi. Atâta timp cât sunt în casa asta, eu sunt stăpânul şi nici tu, nici nimeni altul n-are să-mi dicteze. Auzi?

Se apropie încet de nevastă-sa cu o fulgerare stranie în ochi. Ceva în purtarea ei rece, cinică, dispreţuitoare, de parcă de pe acum ea era stăpâna, îl făcea să simtă în clipa aceea că ar fi fost în stare s-o strângă de gât.

Ea îl privi ţintă, ca un şarpe.

— Nu îţi dictez, îţi spun ce vreau.

Răspunsul era atât de rece, de sfidător, încât îi tăie avântul. N-o putea ataca, nu-i putea cere dovezi. Dovezile, legea, amintirea faptului că întreaga lui avere era trecută pe numele ei, toate astea parcă le simţi sclipind în privirea femeii. Era ca o corabie puternică, dar în primejdie, zbuciumându-se pe ape în voia vântului, legănându-se pe valuri.

— Şi eu îţi spun că n-ai ce să obţii, zise în cele din urmă, revenindu-şi puţin.

— O să vedem, spuse ea. O să mă informez care sunt drepturile mele. Poate că ai să stai de vorbă cu un avocat, dacă nu vrei cu mine.

Îşi jucase rolul cu măiestrie şi dobândise efectul urmărit. Hurstwood dădu înapoi, bătut. Înţelegea acum că avea de luptat împotriva unui lucru mai grav decât o simplă încercare de intimidare. Simţea că are în faţa lui o hotărâre sumbră. Nu prea ştia ce să spună. Pierise tot farmecul zilei. Era tulburat, amărât, mânios. Ce-i rămânea de făcut?

— Procedează cum pofteşti, spuse în cele din urmă. Nu mai vreau să am de-a face cu tine! Şi ieşi din cameră eu paşi mari.

Capitolul 23

UN SUFLET FRĂMÂNTAT: O TREAPTĂ LĂSATĂ ÎN URMĂ

Când Carrie ajunse în camera ei, căzu pradă acelor îndoieli şi temeri care sunt totdeauna rezultatul unei insuficiente hotărâri. Nu se putea convinge că ceea ce făgăduise era bine sau că, de vreme ce-şi dăduse cuvântul, trebuia acum să-l ţină. Analiză încă o dată totul, fără ca Hurstwood să fie de faţă, şi descoperi mici obiecţii care nu i se iviseră în minte în focul argumentării directorului. Vedea că se pusese într-o lumină ciudată, încuviinţând să se mărite când se presupunea că este măritată cu altul. Îşi amintea câteva lucruri în legătură cu Drouet şi acum, că urma să-l părăsească fără un cuvânt, simţea că se poartă necinstit. Dacă sta şi se gândea, avea o situaţie lipsită de griji; şi pentru cineva care se teme de viaţă, mai mult sau mai puţin, acesta era un lucru important şi aducea în sprijinul lui argumente neobişnuite, înfricoşătoare. Nu poţi să ştii ce are să se întâmple; afară, în lume, se petrec lucruri cumplite. Sunt oameni care cerşesc. Femeile sunt nenorocite. Cine ştie ce mai poate fi. „Adu-ţi aminte de vremea când erai flămândă. Mulţumeşte-te cu ce ai."

Cu toată înclinarea pe care o simţea către Hurstwood, era ciudat că el nu pusese stăpânire deplină pe mintea ei. Îl asculta, zâmbea, încuviinţa, dar totuşi, în cele din urmă, nu-i dădea dreptate. Aceasta se datora insuficientei lui forţe; îi lipsea acea măreţie a pasiunii care înlătura impetuos cuminţenia, care în dogoarea ei topeşte toate argumentele şi teoriile într-o

masă confuză şi distruge pentru un timp puterea de a raţiona. Aproape orice bărbat are o dată în viaţă măreţia pasiunii, dar de obicei ea e un atribut al tinereţii şi conduce la prima legătură fericită.

Despre Hurstwood, bărbat mai în vârstă, nu s-ar fi putut spune că păstrase focul tinereţii, deşi era însufleţit de o patimă fierbinte care uitase de raţiune. Era destul de puternic pentru a genera înclinarea pe care o avea Carrie către el. Despre ea se putea spune că-şi închipuia că e îndrăgostită, când de fapt nu era. Femeilor li se întâmplă asta des, datorită faptului că în fiecare din ele există o pornire către dragoste, o jinduire după plăcerea de a fi iubită. Dorul de a fi ocrotită, înălţată sufleteşte, înţeleasă, este una dintre caracteristicile acestui sex. Este ceea ce, îmbinat cu simţire şi cu o pornire firească spre emoţie, face adesea refuzul anevoios şi le convinge că sunt îndrăgostite.

Sosită acasă, îşi schimbă îmbrăcămintea şi aranjă casa, treabă care îi plăcea. În privinţa aranjamentului mobilei nu era niciodată de aceeaşi părere cu fata din casă, care aşeza invariabil unul din balansoare în colţ, în timp ce Carrie, la fel de invariabil, îl muta lângă fereastră. În ziua aceea, aproape nici nu observă că nu se afla la locul lui atât era de absorbită de gândurile ei. Deretică prin casă până la sosirea lui Drouet, la ora cinci. Voiajorul era roşu la faţă, nervos şi hotărât să afle totul despre relaţiile ei cu Hurstwood. Totuşi, după ce se gândise la acest subiect ziua întreagă, se cam săturase şi era dornic să scape de el. Deşi nu prevedea niciun fel de urmări serioase, ezita oarecum să înceapă. Când intră, Carrie şedea la geam, legănându-se şi privind afară.

— Da' ce ai, zise ea cu nevinovăţie, obosită de apăsarea propriilor ei gânduri şi mirată de graba lui, de agitaţia pe care nu reuşea s-o ascundă, ce eşti atât furtunos?

Acum, că era faţă în faţă cu ea, Drouet şovăia neştiind ce atitudine să adopte. Nu era diplomat. Nu ştia nici să presupună, nici să vadă.

— Când te-ai întors acasă? întrebă prosteşte.

— A, cam de vreo oră. Dar de ce întrebi?

— N-ai fost aici, spuse el, când m-am întors azi-dimineață. Socoteam că ai fost plecată.

— Da, într-adevăr, zise Carrie simplu. M-am dus să mă plimb.

Drouet o privea uluit. Cu toată puțina lui demnitate în asemenea împrejurări, nu știa cum să înceapă. Se holba la ea într-un fel izbitor, până când în cele din urmă, ea îl întrebă:

— De ce mă privești așa? Ce s-a întâmplat?

— Nimic, răspunse el. Mă gândeam.

— La ce te gândeai? reluă ea zâmbind, intrigată de purtarea lui.

— A, nimic, nimic important.

— Atunci, de ce te uiți așa?

Drouet sta în picioare lângă masa de toaletă și o privea într-un fel caraghios. Își scoase pălăria și mănușile și acum își făcea de lucru cu obiectele mărunte de toaletă care îi erau la îndemână. Ezita să creadă că femeia drăgălașă din fața lui avea vreun amestec în poveștile atât de neplăcute pentru el. Era foarte înclinat să considere că, în fond, totul e cum se cuvine. Dar vestea pe care i-o dăduse fata din casă îl ardea în suflet. Ar fi vrut să arunce o afirmație directă, oarecare, dar nu știa ce anume să spună.

— Unde ai fost azi-dimineață? întrebă în cele din urmă, fără energie.

— Unde să fiu, am fost să mă plimb, spuse Carrie.

— Sigur?

— Da, dar de ce întrebi?

Începea să-și dea seama că el știa ceva. Îndată se retrase într-o atitudine mai rezervată. Obrajii îi păliră ușor.

— Nu eram sigur, zise el, ocolind inutil.

Carrie îl privea cu încordare și între timp începu să prindă iar curaj. Vedea că el însuși șovăie și cu intuiția ei de femeie își dădea seama că nu există niciun motiv de îngrijorare serioasă.

— Ce te face să vorbeşti aşa? întrebă ea, încruntându-şi fruntea frumoasă. Te porţi ciudat în seara asta.

— Am o senzaţie ciudată, răspunse el.

O clipă se priviră unul pe altul, apoi Drouet, cu hotărârea disperării, abordă brusc problema ce-l preocupa:

— Ce e între tine şi Hurstwood? întrebă.

— Între mine şi Hurstwood? Ce vrei să spui?

— N-a venit aici de vreo douăsprezece ori când am fost plecat?

— De vreo douăsprezece ori, repetă Carrie, cu o expresie vinovată. Nu, dar la ce te referi?

— Mi-a spus cineva că te-ai plimbat cu trăsura cu el şi că venea aici în fiecare seară.

— Asta nu, zise Carrie. Nu e adevărat. Cine ţi-a spus? Se roşise până la rădăcina părului, dar Drouet nu putea observa din pricina luminii slabe din cameră. Încrederea îi revenea pe măsură ce Carrie se apăra negând.

— Ei, cineva, răspunse. Eşti sigură că nu e adevărat?

— Bineînţeles, zise Carrie. Tu ştii de câte ori a venit.

Drouet stătu o clipă locului şi se gândi.

— Ştiu ce mi-ai spus tu, zise în cele din urmă.

Umbla fără astâmpăr de colo până colo, în timp ce Carrie îl privea fâstâcită.

— Şi eu ştiu că n-am putut să-ţi spun un lucru ca ăsta, zise Carrie, devenind iar stăpână pe sine.

— În locul tău, continuă Drouet, neluând în seamă ultima ei afirmaţie, n-aş vrea să am nimic de-a face cu el. Ţin să-ţi spun că e însurat.

— Cine, cine e însurat? zise Carrie, bâlbâindu-se.

— Ei, cine? Hurstwood, spuse Drouet, observând efectul şi simţind că dăduse o lovitură grozavă.

— Hurstwood! exclamă Carrie, ridicându-se în picioare. Faţa ei îşi schimbase de câteva ori culoarea de când fuseseră rostite aceste cuvinte. Privea năucită în sufletul ei şi împrejur.

—Cine ţi-a spus asta? întrebă, uitând că interesul ei era deplasat şi cât se poate de acuzator.

— Ei, cineva, răspunse. Eşti sigură că nu e adevărat?

Carrie bâjbâia după gândul cel bun de care să se sprijine. Se dădea în spectacol într-un chip jalnic dar sentimentele ce se năşteau în sufletul ei nu aveau nimic comun cu laşitatea.

— Credeam că ţi-am spus, adăugă el.

— Nu, nu mi-ai spus, îl contrazise ea căpătând iar glas. N-ai făcut-o.

Drouet o asculta cu mirare. Era ceva nou.

— Credeam că da, zise el.

Carrie aruncă în jurul ei o privire gravă, apoi se îndreptă spre fereastră.

— N-ar fi trebuit să-i acorzi atenţie, spuse Drouet pe un ton jignit, după tot ce-am făcut pentru tine.

— Tu, zise Carrie, tu! Ce-ai făcut pentru mine? Biata ei minte se zvârcolea în simţiri contradictorii: ruşine că se vedea descoperită, ruşine din pricina perfidiei lui Hurstwood, mânie faţă de amăgirea lui Drouet şi de batjocura la care o expusese. Apoi, un singur gând limpede îi stărui în minte. Era vina lui. Nicio îndoială în privinţa asta. De ce-l adusese pe Hurstwood, un om însurat, fără să-i spună vreodată un cuvânt? „Lăsând la o parte perfidia lui Hurstwood, îşi zicea ea, dar el de ce a făcut asta? De ce nu o prevenise?" Şi acum stătea în faţa ei, vinovat de acest mizerabil abuz de încredere, şi vorbea despre ce făcuse pentru dânsa!

— Ei, ştii că asta îmi place! exclamă Drouet, care nu prea înţelegea mânia pe care o stârnise afirmaţia lui. Cred c-am făcut destul de mult.

— Da, aşa crezi? replică ea. M-ai amăgit, asta ai făcut. Ca să-i poţi aduce aici pe vechii tăi prieteni, ai minţit. M-ai dat drept o... şi aici glasul i se frânse şi-şi împreună mâinile într-un chip tragic.

— Nu văd ce-are a face una cu alta, spuse voiajorul, din vârful buzelor.

— Nu, răspunse ea, stăpânindu-se şi strângând din dinţi. Nu, sigur că nu vezi. Nu vezi nimic. Nu puteai să-mi spui de la început, aşa-i că nu? Trebuia să mă laşi să mă amăgesc până acum, când e prea târziu. Acuma-mi vii cu vestea asta, ca un laş, şi vorbeşti despre ce-ai făcut pentru mine.

Drouet nu bănuise niciodată această latură a firii lui Carrie. Însufleţită de ceea ce simţea, ochii îi fulgerau, buzele îi tremurau, tot trupul, lovit de injuria ce i se aducea, participa la mânia ei.

— Cine-i laş? întrebă el, conştient că e, într-o măsură vinovat, dar încredinţat că e nedreptăţit.

— Tu, bătu din picior Carrie. Tu eşti un laş nesuferit şi un înfumurat, da, asta eşti. Dacă ai fi avut curaj ca un bărbat, nu ţi-ar fi dat prin minte să spui una ca asta.

Voiajorul se holbă ia ea.

— Nu sunt un laş, zise el. Dar tu de ce umbli cu alţi bărbaţi?

— Alţi bărbaţi? exclamă Carrie. Alţi bărbaţi! Ştii foarte bine că nu-i adevărat! M-am plimbat eu domnul Hurstwood, da, dar a cui e vina? Nu l-ai adus tu aici? Tu singur i-ai spus să vină să mă ia la plimbare. Acum, după ce e prea târziu, vii să-mi spui că nu trebuia să mă duc cu el că e un bărbat însurat. Auzindu-şi ultimele cuvinte se opri şi începu să-şi frângă mâinile. Conştiinţa perfidiei lui Hurstwood îi răsucea un cuţit în inimă.

— Vai, sughiţă ea, stăpânindu-se uimitor şi înfrângându-şi lacrimile, vai, vai!

— Fiindcă nu mi-am închipuit că o să umbli cu el prin tot oraşul când nu sunt eu acasă, stărui Drouet.

— Nu ţi-ai închipuit! strigă Carrie furioasă acum la culme din pricina atitudinii adoptate de el. Sigur că nu. Nu te-ai gândit decât la ce-ţi plăcea ţie. Ai crezut c-ai să faci din mine o jucărie, o distracţie. Ei bine, o să-ţi arăt că n-ai reuşit. Nu mai vreau să am nimic de-a face cu tine. Poţi să-ţi iei înapoi toate darurile şi să ţi le ţii! Desprinzând o mică broşă pe care

i-o dăduse Drouet o zvârli cu putere pe podea, apoi începu să umble de colo până colo, ca pentru a-şi strânge lucrurile ce-i aparţineau.

Pe Drouet nu numai că nu-l irita această purtare, ci dimpotrivă, îl fascina. O privi uimit şi în cele din urmă zise:

— Nu văd de unde până unde eşti furioasă. Înţeleg să fiu eu. N-ar fi trebuit să te porţi cum nu se cade după tot ce am făcut pentru tine?

— Ce-ai făcut pentru mine? întrebă Carrie, arzând de mânie, cu capul pe spate şi cu buzele întredeschise.

— Cred c-am făcut multe, zise voiajorul, privind în jur. Ţi-am dat toate rochiile pe care le-ai vrut, ori nu? Ne-am dus peste tot pe unde ai poftit să mergi. Ai avut tot ce-am avut şi eu, şi chiar mai mult.

Carrie nu era ingrată; orice s-ar fi putut spune despre ea, dar asta nu. Pe cât putea mintea ei să înţeleagă, recunoştea binefacerile primite. Nu prea ştia cum să răspundă la asta, şi totuşi mânia ei nu era împăcată. Simţea că bărbatul îi făcuse un rău ireparabil.

— Te-am rugat eu?

— Nu, dar am făcut-o, zise Drouet. Şi tu ai acceptat.

— Vorbeşti ca şi cum m-aş fi rugat de tine, răspunse Carrie. N-am nevoie de lucrurile tale păcătoase. Nu-mi trebuie. Să ţi le iei în seara asta şi să faci ce ştii cu ele. Eu nu mai stau aici o clipă.

— Asta-i frumos, replică Drouet, începând acum să se supere la gândul pierderii ce-l ameninţa. Tragi folos din toate şi apoi mă insulţi şi pleci. Astea-s femeile! Eu te culeg de pe drumuri şi apoi, când se iveşte altul, nu mai sunt bun. Am bănuit eu totdeauna că aşa o să se întâmple.

Se simţea sincer jignit, când se gândea cum fusese tratat şi arăta ca unul care îşi dă seama că în lumea asta nu există dreptate.

— Nu-i adevărat, zise Carrie, şi nu mă duc cu altul. Te-ai purtat cât ai putut de mizerabil şi necruţător. Îţi spun că nu pot

să te sufăr şi n-aş mai putea trăi alături de tine nici măcar un minut. Eşti un... aici şovăi şi nu folosi niciun epitet, altfel n-ai vorbi aşa.

Îşi găsise pălăria, îşi luase jacheta şi şi-o aruncase peste rochia fără pretenţii cu care se îmbrăca seara. Din părul ce-l purta strâns de fiece parte a capului i se desprinseră câteva şuviţe care-i atârnau peste obrajii înfierbântaţi şi roşii. Era mânioasă, umilită, zdrobită de mâhnire. Ochii ei mari se umpluseră de lacrimile deznădejdii, dar pleoapele încă nu se umezeau. Mintea îi era confuză şi nehotărâtă, decidea şi făcea lucruri fără cap şi fără coadă şi nu avea nici cea mai mică idee cum va ieşi din acest impas.

— Bravo, frumos sfârşit, ce să spun! Împachetezi şi pleci, hm! Tot tu cu nasul pe sus! Pariez că ţi-ai făcut de cap cu Hurstwood, altfel nu te-ai purta aşa. N-am nevoie de păcătosul ăsta de apartament. Nu trebuie să-l laşi din pricina mea. N-ai decât să-l ţii tu, dar să ştii că te-ai purtat urât cu mine.

— Nu vreau să mai trăiesc cu tine, zise Carrie. Nu mai vreau să trăiesc cu tine. De când te cunosc, nu faci altceva decât să mi te lauzi.

— Ei asta-i! Eu? Nici pomeneală.

Carrie se îndreptă spre uşă.

— Unde te duci, zise Drouet trecând lângă ea şi punându-i-se în cale.

— Lasă-mă să plec!

— Unde te duci? repetă el.

Era, mai presus de orice, milos, şi văzând-o pe Carrie că vrea să pornească aşa, fără să ştie unde, fu impresionat, cu toată supărarea lui.

Carrie nu răspundea, ci doar trăgea de uşă.

Dar situaţia încordată fu în cele din urmă peste puterile ei. Mai făcu o sforţare zadarnică, apoi izbucni în plâns.

— Ei, hai, fii cuminte, Caddie, zise Drouet cu blândeţe. De ce vrei s-o iei razna? N-ai unde să te duci. De ce să nu rămâi

aici şi să te potoleşti? Eu o să te las în pace. N-am de gând să mai stau aici.

Carrie mersese plângând în hohote de la uşă spre fereastră. Era atât de copleşită încât nu putea vorbi.

— Hai, fii de înţeles, zise el. Eu nu vreau să te opresc. Poţi să pleci dacă vrei, dar de ce să nu te mai gândeşti? Dumnezeu mi-e martor că eu unul n-am să-ţi stau în cale.

Nu primi niciun răspuns. Carrie se liniştise totuşi sub înrâurirea stăruinţelor lui.

— Rămâi tu aici şi am să plec eu, adăugă el în cele din urmă.

Carrie asculta cuvintele lui cu sentimente amestecate.

În zbuciumul ei, mintea i se desprinsese de slaba temelie de logică pe care o avea. Era când tulburată de un gând, când înfuriată de-un altul: propria ei vină, a lui Hurstwood, a lui Drouet, însuşirile lor, bunătatea plină de înţelegere a unuia, binefacerile celuilalt, ameninţarea lumii dinafară, în care se mai poticnise o dată, imposibilitatea de a mai rămâne aici, la adăpost, când, pe bună dreptate apartamentul nu-i mai aparţinea, efectul discuţiei asupra stării ei, toate contribuiau la transformarea ei într-un mănunchi de nervi surescitaţi, o navă măruntă, lipsită de ancoră, bătută de vijelie, în stare doar să plutească şi nimic mai mult.

— Ascultă, zise Drouet, după câteva minute, apropiindu-se de ea şi atingându-i braţul; îi venise o idee nouă.

— Nu pune mâna pe mine! zise Carrie, trăgându-se înapoi, fără să îşi ia batista de la ochi.

— Nu te mai gândi acum la cearta noastră. Uit-o! Rămâi aici până expiră luna şi după aceea o să ştii mai bine ce-ai de gând. Nu?

Carrie nu răspunse.

— Aşa ar trebui să faci, repetă el. N-are niciun rost să porneşti pe drumuri acum. N-ai unde să te duci. Din nou nu primi niciun răspuns. Dacă faci aşa, până una, alta, uităm tot ceea ce s-a întâmplat şi eu plec. Carrie lăsă puţin batista de la ochi şi

privi afară pe fereastră. Ai să faci asta? întrebă Drouet. Ea păstra aceeaşi muţenie şi continua să se uite în stradă, cu privirea pierdută în gol. Ei haide! Ai să faci aşa cum ţi-am spus?

— Nu ştiu, zise Carrie fără vlagă, silită să răspundă.

— Promite-mi c-ai să faci aşa şi să nu mai vorbim despre asta. O să fie cel mai bun lucru pentru tine.

Carrie îl auzea, dar nu era în stare să găsească un răspuns cuminte. Îşi dădea seama că omul se purta cu bunătate, că interesul lui faţă de dânsa nu scăzuse şi se simţea cuprinsă de părere de rău. Era într-o situaţie cum nu se poate mai deznădăjduită.

Cât despre Drouet, atitudinea lui fusese aceea a amantului gelos. Acum sentimentele lui erau un amestec de supărare, de amăgire, de mâhnire că o pierdea pe Carrie, de deprimare de pe urma înfrângerii. Voia într-un fel sau altul să-şi păstreze drepturile, printre care se număra însă atât faptul că dorea s-o păstreze pe Carrie, cât şi acela că urmărea să obţină din partea ei recunoaşterea greşelii.

— Ai să faci aşa? stărui el.

— Am să văd, zise Carrie.

În felul acesta problema rămânea la fel de încurcată ca şi mai înainte, dar tot era ceva. Avea aerul că cearta se va evapora dacă vor reuşi să găsească un limbaj comun. Carrie se simţea ruşinată, iar Drouet mâhnit. Se prefăcea că vrea să împacheteze nişte lucruri într-o valiză.

Acum, în timp ce Carrie îl urmărea cu coada ochiului, începură să-i vină în cap câteva gânduri cuminţi. Adevărat că Drouet greşise, da, dar ea ce făcuse? Era bun şi binevoitor, cu toate că se gândea mereu la el însuşi. În tot timpul acestei discuţii, el nu spusese nimic deosebit de aspru. Pe de altă parte, se gândea la Hurstwood, care o înşelase şi mai rău decât Drouet. Zicea că ţine atât de mult la ea, că o iubeşte cu patimă, şi în tot acest timp o minţise. Ah, ce ticăloşi sunt bărbaţii! Şi ea îl iubise. Între ei doi nu mai putea fi nimic. Nu-l va mai vedea pe Hurstwood. Îi va scrie şi-i va spune

ce gândea. Iar după aceea ce-are să facă? Îi stătea la dispoziţie locuinţa asta. Drouet stăruia să rămână. Evident că aici lucrurile ar fi putut continua să meargă întrucâtva ca şi până acum, dacă se împăcau. Tot ar fi mai bine ca în stradă, cel puţin avea un adăpost.

Cumpănea toate astea în timp ce Drouet scotocea prin sertare după gulere şi se trudea îndelung, cu multă migală, să găsească un buton de cămaşă. N-avea niciun zor să termine. Nici nu-şi putea închipui că totul se va termina odată cu ieşirea lui din cameră. Trebuia să existe o soluţie, un mijloc de a o face să admită că el avea dreptate şi ea nu, de a se împăca, de bine de rău, şi a-l înlătura pe Hurstwood. Îi venea să turbeze când se gândea la prefăcătoria neruşinată a acelui om!

— Crezi, spuse după câteva clipe de tăcere, c-ai să încerci să faci teatru?

Se întreba ce intenţii putea să aibă.

— Încă nu ştiu ce-am să fac, zise Carrie.

— Dacă te decizi la asta, poate reuşesc să te ajut eu. Am o mulţime de prieteni care lucrează în teatru.

Ea nu răspunse nici acum.

— Să nu te apuci să vânturi străzile, fără niciun ban. Lasă-mă să te ajut, zise el. Nu-i simplu să trăieşti de capul tău aici.

Carrie continua să tacă legănându-se încoace şi încolo în scaunul ei.

— Nu vreau să dai piept singură cu o viaţă atât de grea.

Îşi făcu de lucru cu alte câteva mărunţişuri, în timp ce Carrie se legăna în balansoar.

— De ce nu-mi mărturiseşti ce s-a întâmplat, zise după câtva timp, ca să putem da totul uitării. Nu-i aşa că nu ţii cu adevărat la Hurstwood, spune!

— De ce vrei s-o iei iar de la capăt? zise Carrie. Tu eşti de vină.

— Ba deloc.

— Ba da. Nu trebuia să-mi vii cu povestea asta.

— Dar nu-i aşa că n-ai avut serios de-a face cu el? continuă Drouet, care pentru pacea sufletului său trebuia să obţină de la ea o negare categorică.

— Nu vreau să mai vorbesc despre asta, zise Carrie, necăjită de curioasa întorsătură pe care o luase împăcarea.

— Ce folos ai dacă te porţi aşa, Cad? stărui voiajorul, întrerupându-se din treabă şi întinzând expresiv o mână. Ai putea să-mi spui, ca să ştiu şi eu cum stau, cel puţin.

— Nu vreau, zise Carrie, negăsind refugiu decât în supărare. Orice s-a întâmplat e din vina ta.

— Asta înseamnă că ţii la el? făcu Drouet, sub năvala simţămintelor, uitând cu totul de împachetat.

— Ah, încetează odată! zise Carrie.

— Bine, n-am chef să fiu de râsul nimănui, exclamă. Drouet. N-ai decât să te distrezi cu el, dacă-ţi place, dar pe mine n-ai să mă duci de nas. Poţi să-mi mărturiseşti sau nu, cum pofteşti, dar acum s-a terminat, ţi-ai bătut destul joc de mine.

Îndesă în valiză ultimele lucruri ce rămăseseră pe dinafară, o închise violent şi irevocabil. Apoi îşi înşfăcă haina pe care o scosese când se apucase de împachetat, îşi culese mănuşile şi dădu să plece.

— Poţi să te duci dracului din partea mea ! zise când fu gata să iasă. Eu nu sunt un fraier! Şi cu asta deschise vehement uşa şi o închise în urma lui, trântind-o.

Carrie asculta de la fereastră mirată la culme de această subită izbucnire pătimaşă a voiajorului. Nu-i venea să-şi creadă ochilor şi urechilor, ea, care îl ştiuse totdeauna blând şi împăciuitor. Nu se pricepea să desluşească sursa patimii omeneşti. Focul iubirii este un lucru greu de înţeles. Pâlpâie ca flacăra ielelor, dănţuind către vrăjitele ţinuturi ale încântării. Vuieşte năprasnic ca un cuptor uriaş. Şi prea adesea se hrăneşte din gelozie.

Capitolul 24

SCRUM DE IASCĂ: UN CHIP LA FEREASTRĂ

În noaptea aceea, Hurstwood nu se mai întoarse acasă ci, după ce-şi termină lucrul, se duse să doarmă la Palmer House. Era într-o stare de spirit febrilă, din cauza umbrei pe care ameninţa s-o arunce purtarea nevesti-sii asupra întregului său viitor. Fără a şti câtă însemnătate trebuia să acorde ameninţării ei, era încredinţat că acea atitudine, dacă avea să continue mult, îi va pricinui nenumărate neplăceri. Ea dovedise hotărâre şi-l învinsese într-o luptă foarte importantă. Ce'avea să urmeze? Străbătând în lung şi în lat micul său birou şi, mai târziu, camera sa, încercă fără folos să pună cap la cap faptele ştiute.

Doamna Hurstwood, dimpotrivă, hotărâse să nu-şi piardă avantajul cucerit. Acum că-l intimidase, avea de gând să-şi desăvârşească succesul prin cereri a căror recunoaştere va face legea pe viitor. Va trebui să-i plătească banii pe care de aici înainte ea îi va cere regulat; de nu, îl va învăţa minte. N-avea importanţă cum va proceda el. Într-adevăr, puţin îi păsa dacă Hurstwood se mai întorcea sau nu. Gospodăria avea să meargă, mult mai bine fără el, iar ea va putea face ce va dori, fără să mai întrebe pe nimeni. Îşi propuse să consulte un avocat şi să apeleze la serviciile unui detectiv. Va constata îndată ce profituri erau de tras.

Hurstwood umbla de colo până colo prin odaie, rânduinduşi în minte principalele aspecte ale situaţiei sale. „Are pe numele ei averea, îşi tot spunea. Ce nerozie a fost şi asta. Fir-ar a dracului de treabă! Ce prostie!“

Se mai gândea şi la slujba lui de director. „Dacă face scandal o s-o pierd şi p-asta. Patronii au să se lipsească de mine, dacă-mi ajunge numele prin ziare. Şi prietenii la fel!“ Se necăjea tot mai mult când se gândea la comentariile pe care le-ar stârni o acţiune din partea ei. Cum vor vorbi ziarele despre asta? Fiecare dintre cunoştinţele lui se va mira. Va fi obligat să dea lămuriri, să nege, să facă din el însuşi ţinta curiozităţii oamenilor. Apoi are să vină Moy să stea de vorbă cu el şi dracu' ştie cum o s-o scoată la capăt.

Pe măsură ce se gândea la toate astea între sprâncene se adunau tot mai multe creţuri şi pe frunte i se iveau broboane de sudoare. Nu vedea nicio soluţie, în nicio privinţă, şi nicio posibilitate de a răzbi cu succes.

Printre toate frământările, îi fulgerau prin minte gânduri despre Carrie şi amintirea a ceea ce proiectaseră pentru sâmbătă următoare. Încurcate cum erau treburile lui, nu-şi făcea griji în privinţa asta. Era singurul lucru plăcut în acest iureş de supărări. Pentru asta va găsi el o soluţie mulţumitoare. Carrie va mai aştepta bucuroasă dacă va fi nevoie. Întâi are să vadă ce-o să se întâmple mâine şi apoi va vorbi cu ea. Se vor întâlni ca de obicei. Nu vedea decât faţa ei drăgălaşă şi silueta ei zveltă şi se întreba de ce nu putea fi viaţa astfel întocmită încât bucuria ce o simţea în prezenţa ei să fie veşnică. Cu atât ar fi mai plăcut! Apoi îşi amintea iar de ameninţarea nevestei şi iar i se încreţea fruntea şi-l treceau sudorile.

Dimineaţa se duse de la hotel la birou; îşi deschise corespondenţa, dar nu găsi nimic în afară de problemele obişnuite. Avea senzaţia că s-ar fi putut să primească ceva pe calea aceasta şi simţi că i se ia o piatră de pe inimă după ce scrută toate plicurile fără să observe nimic suspect. Îi reveni pofta de mâncare care îi pierise înainte de a ajunge la birou, şi se hotărî ca, înainte de a porni spre parc s-o întâlnească pe Carrie, să intre la Grand Pacific să ia o cafea cu câteva cornuri. Deşi primejdia nu slăbise, totuşi nu se materializase încă; pentru el faptul că nu avea nicio veste echivala cu o veste bună. Dacă

ar avea timp suficient să se gândească poate c-ar găsi ceva. Desigur, întâmplarea asta nu putea să-l ducă la o catastrofă. Fără Carrie, se putea deocamdată să întrevadă o soluţie.

Dar dispoziţia lui optimistă începu să dispară când ajunse în parc: aşteptă iar şi iar fără s-o vadă pe Carrie ivindu-se. Şezu, în aşteptare, la locşorul lui favorit, timp de o oră şi mai bine, apoi se ridică şi începu să se plimbe neliniştit. Să se fi întâmplat ceva acasă la ea care s-o fi împiedicat să vină? Să fi ajuns nevastă-sa până la ea? Desigur că nu. Atât de puţină atenţie îi acorda lui Drouet, încât nici nu-i trecu prin minte să se îngrijoreze că poate a aflat de el. În timp ce rumegă aceste gânduri, îl cuprinse neliniştea, apoi ajunse la concluzia că poate nu era nimic. Probabil că nu putuse să plece în dimineaţa asta. De aceea nu primise nicio înştiinţare. O va primi astăzi. Probabil că o va găsi la birou când se va întoarce acolo. O va căuta imediat.

După un timp renunţă să mai aştepte şi se îndreptă posomorât către tramvaiul ce ducea spre Madison. Ca pentru a-i spori deznădejdea, strălucitorul cer albastru se acoperi cu norişori scămoşi care nu mai lăsau soarele să răzbească. Vântul începu să sufle de la răsărit şi, până să ajungă el la birou, se pornise o ploaie măruntă ce ameninţa să continue toată după-amiaza.

Intră şi cercetă poşta, dar nu venise nimic de la Carrie. Din fericire, nici de la nevastă-sa nu era nimic. Mulţumi destinului că n-avea de înfruntat vreo hotărâre de-a ei, tocmai acum când avea atâtea la care trebuia să se gândească. Străbătu odaia în lung şi în lat, străduindu-se să se convingă că se simţea ca de obicei, deşi era nespus de tulburat în adâncul inimii sale.

La unu şi jumătate se duse la restaurantul Rector's să dejuneze şi când se întoarse găsi un comisionar care-l aştepta o scrisoare. Îl privi pe băieţaş cu inima îndoită.

— Trebuie să duc un răspuns, zise acesta.

Hurstwood recunoscu scrisul soţiei. Rupse plicul şi citi fără să-şi trădeze cu nimic simţămintele. Scrisoarea începea cât se poate de formal şi fiecare cuvânt era tăios şi rece.

Te rog să trimiţi imediat banii pe care i-am cerut. Am nevoie de ei pentru a realiza ce aveam de gând. Poţi să nu te întorci, dacă asta doreşti. N-are nicio importanţă. Dar îmi trebuie banii. Aşa că nu zăbovi, ci trimite-i prin băiat.

Continua să ţină scrisoarea în mână şi după ce o citise i se tăiase răsuflarea în faţa acestei îndrăzneli. Totodată, i se stârni mânia, era revoltat până-n adâncul sufletului. Prima pornire fu să-i trimită drept răspuns patru cuvinte: *Să te ia dracu!,* dar îşi călcă pe inimă şi-i spuse băiatului că nu trebuie să aştepte răspuns. Apoi se aşeză pe scaun cu privirea aţintită în gol, fără a vedea nimic în juru-i şi cântări rezultatul purtării sale. Ce va face nevastă-sa acum? Ticăloasa! Încerca să-l intimideze pentru a putea să-l îngenuncheze? „Am să merg acasă şi am să mă lămuresc cu ea, asta am să fac. Prea şi-a luat nasul la purtare." Acestea fură primele lui gânduri.

Dar mai târziu, vechea lui prudenţă ieşi iar la iveală. Trebuia să facă ceva. Se apropia punctul culminant al crizei şi nevastă-sa n-avea să stea cu mâinile în sân. O cunoştea îndeajuns de bine pentru a şti că dacă a hotărât ceva merge până la capăt. Era posibil ca să predea îndată problema în mâinile unui avocat.

— Blestemata! zise încet, cu dinţii încleştaţi, îi arăt eu ei, dacă nu-mi dă pace. Am s-o fac să-şi schimbe tonul, chiar dacă ar trebui să trec la violenţă.

Se ridică de pe scaun şi se duse să privească în stradă. Ploaia măruntă curgea cu încăpăţânare. Pietonii treceau cu gulerele ridicate, cu marginile pantalonilor răsfrânte, cu umbrelele deschise ori cu mâinile îndesate în buzunare dacă n-aveau umbrele. Strada avea înfăţişarea unei mări de ciuperci negre, care-şi croiau drum înainte, unduind şi săltând. Şiruri de trăsuri şi camioane de marfă huruiau zgomotos şi peste tot vedeai oameni care se adăposteau de ploaie cum puteau. Dar el abia vedea înfăţişarea străzii.

Era cu gândul la nevastă-sa, se imagina înfruntând-o, cerându-i să-şi schimbe purtarea până nu va trece el la măsuri drastice.

La ora patru primi altă scrisorică prin care i se spunea foarte simplu că dacă nu sosesc banii până seara, cazul va fi adus la cunoştinţa domnilor Fitzgerald şi Moy a doua zi dimineaţa şi vor fi luate şi alte măsuri pentru a-i obţine.

Hurstwood aproape că începu să strige de unul singur, faţă de această stăruinţă. „Da, îi va trimite banii. Ba nu, îi va duce el, va urca sus şi va sta de vorbă cu ea, da, chiar acum."

Îşi puse pălăria pe cap şi-şi căută umbrela. Va aranja el într-un fel treaba asta.

Chemă o trăsură şi prin ploaia mohorâtă se îndrepta acum către cartierul de nord. Pe drum, furia lui se potoli pe măsură ce se gândea la amănunte. Ce aflase nevastă-sa? Ce făcuse? Poate că dăduse de Carrie, cine ştie, sau de Drouet. Poate că într-adevăr avea dovezi şi se pregătea să-l doboare punându-i o capcană bine ascunsă. Era isteaţă. L-ar fi sfidat astfel dacă nu s-ar fi bazat pe ceva?

Începu să-i pară rău că nu căzuse la un compromis cu ea, într-un fel sau altul, că nu-i trimisese banii. Poate că o va putea face acum, ducându-se acolo. Va vedea la faţa locului cum stau lucrurile, în tot cazul. Nu se va certa eu ea.

Până să se apropie de strada lui, ajunsese să-şi dea lămurit seama de dificultăţile situaţiei şi să dorească din tot sufletul să găsească vreo soluţie ca să iasă din încurcătură. Coborî din trăsură şi urcă treptele până la uşa din faţă, stingherit de o bătaie de inimă nervoasă. Scoase din buzunar cheia şi încercă s-o vâre în broască, dar pe dinăuntru era o altă cheie. Zgâlţâi de clanţă; uşa era încuiată. Atunci sună. Niciun răspuns. Mai sună o dată, de data aceasta mai apăsat. Tot nu-i răspunse nimeni. Sună strident de mai multe ori la rând, dar fără niciun rezultat. Apoi coborî scările.

Exista sub scară o uşă care dădea spre bucătărie, protejată de un grilaj de fier menit să apere intrarea de hoţi. Când ajunse

acolo, băgă de seamă că şi aceasta era încuiată şi că obloanele bucătăriei erau trase până jos. Ce putea să însemne asta? Sună, apoi aşteptă. În cele din urmă, cum nu venea nimeni, se întoarse înapoi la trăsură.

— Se vede că-s plecaţi de-acasă, spuse, pe un ton de scuză, omului de pe capră, care-şi ascundea faţa roşie într-o manta largă de muşama.

— Am văzut o domnişoară sus, la geamul ăla, replică birjarul.

Hurstwood privi într-acolo, dar nu se vedea acum nicio faţă la fereastră. Se urcă întunecat în trăsură, mulţumit şi nenorocit totodată.

Care va să zică, ăsta îi era jocul? Să-i încuie uşa casei şi să-l silească să plătească. Pentru Dumnezeu, dar asta întrecea orice închipuire!

Capitolul 25

SCRUM DE IASCĂ: TOATE TEMELIILE SE NĂRUIESC

Când se văzu înapoi în birou său, Hurstwood se simţi într-o dilemă mai grea decât oricând. „Doamne, Doamne, gândea, în ce m-am vârât! Cum de-au putut lua lucrurile o întorsătură atât de năprasnică, şi asta atât de repede?“ Abia de-şi putea da seama cum decursese totul. Părea o stare monstruoasă, nefirească, neîntemeiată, care se abătuse din senin asupra-i, fără voia şi fără împotrivirea lui.

Între timp, gândul îi zbura din când în când la Carrie. Ce putea să fie cu ea? Nu venise nicio scrisoare, nicio vorbă de niciun fel, deşi se făcuse seară şi se înţeleseseră să se vadă în dimineaţa aceea. A doua zi ar fi trebuit să se întâlnească spre a pleca împreună, încotro? Văzu că, tulburat de ultimele întâmplări, nu alcătuise niciun plan în această privinţă. Era din cale-afară de îndrăgostit şi în împrejurări normale ar fi încercat orice ca s-o cucerească, dar acum, acum ce era de făcut? Dacă şi ea avea să-i scrie şi să-i spună că ştie tot şi că nu mai vrea să aibă nimic de-a face cu el? Nu s-ar mira să se întâmple şi asta, după felul cum îi mergeau toate! Până una, alta trimise banii ceruţi.

Măsura cu paşi mari parchetul lucios al localului, cu mâinile în buzunare, cu fruntea încruntată, cu buzele strânse. Se mai alina întrucâtva trăgând dintr-o ţigară bună de foi, dar acesta nu era un leac pe măsura răului care-l rodea. Ba încleşta pumnul, ba bătea din picior, semne ale frământării sufleteşti prin care trecea. Întreaga sa făptură era puternic zguduită şi descoperea

acum cât de mult poate să îndure mintea omenească. Bău mai mult rachiu decât în oricare altă seară de câteva luni încoace. Totul era o dovadă grăitoare de mare tulburare sufletească.

Oricât se frământă, nu avansă cu nimic în acea seară; atât doar că trimise banii. Cu mare repulsie, după două, trei ore de hotărâri potrivnice, luă în sfârşit un plic, puse în el suma cerută şi îl sigilă încet.

Apoi îl chemă pe Harry, băiatul care îndeplinea pentru local tot felul de treburi.

— Du scrisoarea asta la adresă, îi spuse, înmânându-i plicul, şi dă-i-o doamnei Hurstwood.

— Da, domnule, zise băiatul.

— Dacă nu-i acasă, aduci plicul înapoi.

— Da, domnule.

— Ai văzut-o vreodată pe soţia mea? îl întrebă ca măsură de prevedere, când băiatul fu gata să plece.

— Da, cum să nu. O cunosc.

— Bine, atunci. Vino repede înapoi.

— E vreun răspuns de adus?

— Cred că nu.

Băiatul plecă în grabă şi directorul rămase iar cu gândurile lui. Banii îi dăduse. Degeaba mai făcea comentarii în privinţa asta. Pentru moment era învins şi cel mai cuminte era să se resemneze şi să privească acest fapt sub aspectul lui cel mai bun. Dar, vai, cât de îngrozitor se simţea că putuse să fie constrâns astfel! Parcă o vedea cum îl întâmpină pe băiat la uşă, zâmbind batjocoritor. Va lua plicul având certitudinea că a triumfat. Dacă ar putea acum avea plicul înapoi, nu l-ar mai trimite. Respiră anevoie şi-şi şterse năduşeala de pe frunte.

Ca să se mai calmeze se ridică şi se alătură unui grup de prieteni care stăteau de vorbă şi beau. Încerca să asculte cu interes ceea ce se petrecea în juru-i, dar nu era cu putinţă. Tot timpul gândurile îi zburau acasă şi asistau la scena ce se petrecea acolo. Tot timpul se întreba ce va spune nevastă-sa când îi va înmâna băiatul plicul.

După vreo oră şi trei sferturi, băiatul se întoarse. Era evident că înmânase plicul, căci, în timp ce se apropia, părea că nu are de gând să scoată ceva din buzunar.

— Ei? întrebă Hurstwood.

— I l-am dat.

— Soţiei mele?

— Da, domnule.

— A spus ceva?

— A zis: noroc că v-aţi adus aminte.

Hurstwood se întunecă la faţă, cuprins de mânie.

În seara aceea nu mai putea face nimic în problema respectivă. Continuă să mediteze posomorât asupra situaţiei sale, până la miezul nopţii, când se îndreptă iar către Palmer House. Se întreba ce-i va aduce dimineaţa şi, cu această preocupare în gând, numai tihnit nu-i fu somnul.

A doua zi se duse iar la birou şi-şi deschise corespondenţa, cu bănuială, dar şi cu speranţă. Niciun cuvânt de la Carrie. Nimic de la nevastă-sa, ceea ce nu era îmbucurător.

Faptul că trimisese banii şi că ea îi primise îl mai destinse; pe măsură ce gândul înfrângerii trecea pe un plan mai îndepărtat, îi scădea amărăciunea şi-i sporea nădejdea că va avea linişte. Îşi închipuia, şezând la masa sa de lucru, că nu se va întâmpla nimic măcar o săptămână, două. Până atunci, avea timp să chibzuiască.

Acest proces de gândire începu prin întoarcerea atenţiei sale asupra lui Carrie şi asupra modului în care o putea despărţi de Drouet. Cum sta acum cu problema asta? Cu cât îl preocupa mai mult subiectul, cu atât îl durea mai mult faptul că ea nu venise la întâlnire şi nici nu-i dăduse nicio veste. Se hotărî să-i scrie post-restant la oficiul poştal din cartierul de vest să-i ceară să-l lămurească şi s-o convingă să vină la întâlnire. Gândul că această scrisoare nu-i va ajunge decât luni îl scotea din fire. Trebuia să găsească un mijloc mai rapid, dar care?

Se gândi la asta timp de jumătate de oră, fără să ia în consideraţie posibilitatea unui comisionar sau a unei trăsuri trimisă

direct la adresa ei, fiindcă era o cale prea făţişă şi, dându-şi seama că timpul se scurgea fără niciun folos, scrise scrisoarea, apoi începu iar să se gândească.

Orele treceau şi, odată cu ele, şi posibilitatea întâlnirii proiectate. Crezuse că, la ora asta, avea să-i ajute lui Carrie, plin de bucurie, să-şi unească interesele cu ale lui şi iată că sosise după-amiaza şi nu înaintase cu nimic. Se făcu ceasul trei, patru, cinci, şase şi nicio scrisoare. Neputincios, directorul umbla de colo-colo prin cameră şi îndura cu înverşunare deznădejdea înfrângerii. Încheiase o sâmbătă plină de activitate, începuse duminica şi tot nu făcuse nimic. Barul fiind închis toată ziua, medită posomorât silit să stea departe de casă, de veselia localului, de Carrie şi fără posibilitatea de a-şi schimba situaţia nici măcar cu o iotă. Fu cea mai rea duminică din viaţa sa.

În al doilea curier de luni dădu de o scrisoare cu aspect foarte oficial, care îi absorbi câtva timp atenţia. Purta antetul biroului judiciar McGregor, James şi Hay şi, începând foarte formal cu *„Stimate Domn"* şi *„Avem onoarea de a vă aduce la cunoştinţă"*, îl informa pe scurt că biroul fusese angajat de către doamna Julia Hurstwood să pună la punct anumite probleme privitoare la întreţinerea ei şi la drepturile ei de proprietate şi că era rugat să binevoiască a-i vizita de îndată în această chestiune.

Citi cu atenţie scrisoarea de câteva ori la rând, apoi clătină uşor din cap. Se părea că abia acum începeau supărările din partea familiei sale.

— Da! spuse după câtva timp, cu glas tare, nu ştiu ce-o să fie!

După care împături scrisoarea şi o vârî în buzunar. Şi pentru ca nenorocirea să fie şi mai mare, de la Carrie nu venea niciun cuvânt. Aflase că e căsătorit, fără îndoială, şi era mânioasă pentru perfidia lui. Pierderea femeii iubite îi părea cu atât mai amară acum, când avea nevoie de ea mai mult ca oricând. Se gândi să se ducă la Carrie şi să stăruie s-o vadă, dacă nu-i trimitea curând o veste oarecare. Într-adevăr, era amărât că-l

părăsise, asta îl durea cel mai tare. Nutrise şi înainte un sentiment puternic pentru ea dar acum, că se vedea ameninţat s-o piardă, îi părea şi mai atrăgătoare. Tânjea după un cuvânt al ei, şi, cu sufletul copleşit de jale, i se părea mereu că o vede în faţa ochilor. Nu voia s-o piardă, orice ar fi gândit ea despre el. Fie ce-o fi, va lămuri problema cu Carrie şi cât mai repede. Are să meargă la ea şi are să-i arate toate complicaţiile lui familiare. Are să-i explice exact cum stă şi cât de mare nevoie are de ea. Sigur că nu-l putea lăsa acum! Nu era cu putinţă. Are să stăruie până ce supărarea ei se va topi. Până ce-l va ierta.

Deodată îi trecu prin gând: „Dar dacă nu mai e acolo, dacă a plecat?“

Trebuia să se urnească, să se mişte. Nu mai putea îndura să se gândească la asta, stând pe loc. Dar agitaţia nu-l duse la nimic.

Marţi, aceeaşi situaţie. Izbuti să ia hotărârea de a merge la Carrie, dar când ajunse la Ogden Place i se păru că-l supraveghează un individ şi plecă. Era aproape, numai o stradă îl despărţea de casa ei, dar nu se mai apropie.

Unul dintre episoadele amare ale acestui drum fu că la înapoiere, trecând cu tramvaiul prin strada Randolph, se văzu aproape faţă în faţă cu clădirea concernului la care lucra fiul său. Avu un junghi în inimă. Îl vizitase acolo pe băiatul lui de câteva ori. Acum băiatul nu-i trimisese o vorbă. Absenţa lui nu părea a fi fost băgată în seamă de niciunul din copiii săi. Ciudate renghiuri mai joacă soarta oamenilor! Se îndreptă spre birou şi se alătură unui grup de prieteni care stăteau de vorbă. Flecăreala asta zadarnică parcă îi mai amorţea conştiinţa nenorocirii sale.

Seara cină la Rector's şi se întoarse îndată la birou.

Singurul mijloc de a se linişti era prezenţa sa în elegantul şi zgomotosul local. Îşi dădu osteneala cu o mulţime de mărunţişuri şi adresă tuturor frazele de rigoare. Rămase la masa sa de lucru mult după ce plecaseră toţi şi nu se ridică decât când

sergentul de noapte, făcându-şi turul, zgâlţâi uşa din faţă ca să vadă dacă era bine încuiată.

Miercuri primi altă scrisoare politicoasă de la McGregor, James şi Hay. Era formulată astfel:

Domnule, avem onoarea a vă aduce la cunoştinţă că am primit instrucţiuni să aşteptăm până mâine (joi) orele prânzului, înainte de a introduce acţiune judiciară împotriva dumneavoastră, în numele doamnei Julia Hurstwood, pentru divorţ şi pensie alimentară. Dacă până atunci nu avem veşti de la dumneavoastră, vom considera că nu doriţi să cădeţi la o învoială în această chestiune şi vom proceda în consecinţă.

Vă salutăm cu toată stima etc.

— Învoială! exclamă Hurstwood cu amărăciune. Învoială! Şi clătină iar din cap.

În sfârşit, acum toată socoteala i se înfăţişa limpede, ştia la ce trebuie să se aştepte. Dacă nu se ducea, i se vor pune nişte condiţii care-i vor veni de hac. Împături scrisoarea şi o puse alături de cealaltă. Apoi îşi luă pălăria şi porni la drum.

Capitolul 26

SOLUL CĂZUT ÎN DIZGRAȚIE: DIN NOU ÎN CĂUTAREA CĂII

Carrie, părăsită de Drouet, ascultă paşii care se îndepărtau, înţelegând cu greu ce se întâmplase. Ştia că plecase furios. Trecură câteva clipe până să se întrebe dacă vrea să se întoarcă, dacă nu chiar acum, poate cândva mai târziu. Privi împrejurul ei, prin locuinţa în care se topea lumina amurgului şi se miră de ce nu mai avea acelaşi sentiment faţă de această locuinţă. Se duse până la bufet, scoase chibriturile şi aprinse lampa. Apoi se înapoie la scaunul-balansoar ca să chibzuiască.

Trecu câtva timp până să-şi poată aduna gândurile, iar când izbuti, adevărul începu să atârne tot mai greu în cumpănă: era cu desăvârşire singură. Dacă Drouet nu se mai întorcea? Dacă n-avea să mai audă niciodată de dânsul? Situaţia aceasta fericită cu locuinţa n-o să dureze mult. Va fi nevoită s-o părăsească.

Trebuie spus, spre lauda ei, că nicio clipă nu conta pe Hurstwood. De acest subiect nu se putea apropia decât cu o ascuţită mâhnire şi părere de rău. Adevărul e că mărturia perversităţii omeneşti ce-o dăduse Hurstwood o revolta, o înspăimânta. Omul acesta ar fi înşelat-o fără să clipească din ochi. Ar fi făcut-o să intre într-o nouă complicaţie, mai primejdioasă decât cea veche. Şi totuşi, nu putea să uite înfăţişarea şi purtările lui. Dar fapta asta i se părea neînţeleasă şi ticăloasă, contrastând puternic cu tot ce simţea şi ştia despre acest bărbat.

Dar realitatea îi arăta că era singură. Şi acest lucru o preocupa deocamdată. Ce era de făcut? Să se ducă iar să muncească? Să se ducă iar să caute în cartierul comercial? Teatrul! *A,* da! Drouet îi vorbise de teatru. Putea nădăjdui ceva în privinţa asta? Se plimba de colo până colo, cufundată în gânduri de tot felul, în timp ce minutele se scurgeau şi afară se întuneca de-a binelea. Tot şezând şi chibzuind, nu mâncase nimic.

Simţi că-i era foame şi se duse la dulăpiorul aflat în odaia din fund, unde se găseau resturile unui mic dejun. Privi alimentele acelea cu oarecare îngrijorare. Problema mâncării avea acum o însemnătate mai mare ca de obicei.

În timp ce mânca, începu să se întrebe câţi bani avea. Deodată o izbi gândul că asta era grozav de important şi, fără a mai zăbovi, se duse să-şi caute geanta. Era pe bufet şi în ea se aflau şapte dolari în bancnote şi ceva mărunţiş. Se descurajă de tot când îşi dădu seama cât de puţin însemna această sumă şi se bucură că era plătită chiria până la sfârşitul lunii. Apoi se gândi ce ar fi făcut dacă nu s-ar fi găsit nimeni s-o ocrotească atunci când pornise să dea piept cu viaţa. Pe lângă starea ei din acele zile privită cu ochii de acum, situaţia ei prezentă părea plăcută. Cel puţin mai avea oarecare răgaz şi apoi poate că totul se va aranja până la urmă.

Drouet plecase, dar asta nu însemna mare lucru. Nu părea mânios cu adevărat. Se purtase doar ca şi cum ar fi fost jignit şi enervat. Are să se întoarcă, fireşte că are să se întoarcă. Bastonul lui e în colţ. Dincolo, un guler. Îşi lăsase pardesiul în dulap. Privi împrejurul ei şi încercă să-şi învingă teama cu o mulţime de asemenea amănunte, dar, vai, gândul următor nu întârzie. Şi dacă nu venea înapoi? Atunci?

Apoi începu s-o frământe altă problemă, aproape tot atât de tulburătoare. Va trebui să discute cu el şi să-i explice. Drouet va dori ca ea să admită că dreptatea e de partea lui. Îi va fi cu neputinţă să mai trăiască alături de dânsul.

Vineri, Carrie îşi aminti de întâlnirea aranjată cu Hurstwood şi, la ora la care ar fi trebuit să fie cu el, îşi dădu seama

cu deosebită acuitate şi limpezime de nenorocirea ce se abătuse asupră-i. În nervozitatea şi încordarea ei simţea nevoia să facă ceva. Se îmbrăcă deci cu o rochie simplă, cafenie, şi la orele unsprezece porni iarăşi către cartierul comercial. Trebuia să caute de lucru.

Ploaia care ameninţa de pe la douăsprezece şi începu pe la unu o sili şi pe ea să se înapoieze şi să rămână în casă, după cum şi pe Hurstwood îl demoraliză şi-l făcu să aibă o zi păcătoasă.

Dimineaţa următoare era sâmbătă, când în multe sectoare comerciale se lucra numai o jumătate de zi. Era o dimineaţă plină de miresme îmbătătoare, în care copacii şi iarba luceau mai verde ca oricând, după ploaia din noaptea trecută. Când ieşi din casă, vrăbiile ciripeau de zor, în coruri voioase. În timp ce-şi arunca privirea peste parcul încântător, nu se putea împiedica să simtă că viaţa e bucurie pentru cei ce nu-s frământaţi de griji. Nu contenea să-şi spună ce bine ar fi să intervină acum ceva care să-i păstreze situaţia comodă dinainte. Nu de Drouet avea nevoie şi nici de banii lui, dacă sta să se gândească bine, dar cu Hurstwood nu mai voia să aibă de-o face. Ceea ce dorea era doar mulţumirea şi liniştea sufletească pe care le avusese, căci, la urma urmei, fusese fericită, mai fericită cel puţin decât era acum, când trebuia să înfrunte nevoia de a-şi croi singură drum.

Când ajunse în centrul comercial trecuse de ora unsprezece şi nu mai era mult până la închidere. La început nu-şi dădu seama de asta, copleşită de o apăsare ce se datora experienţelor mai vechi în acest cartier istovitor care-ţi stoarce puterile. Cutreiera străzile spunându-şi că va lua hotărârea să caute o slujbă şi totodată stăpânită de sentimentul că poate nu era nevoie să se grăbească atât. Era un lucru greu de înfruntat şi mai avea răgaz câteva zile. Apoi, nu era sigură că se află întradevăr din nou faţă în faţă cu amara problemă a existenţei. În tot cazul, un lucru se schimbase în avantajul ei. Ştia că acum arată mai bine ca atunci. Ţinuta i se schimbase mult de tot.

Purta o îmbrăcăminte care-i venea bine şi bărbaţii – bărbaţi bine îmbrăcaţi, unii de felul acelora care altădată o priveau cu nepăsare dindărătul barelor lucioase şi separeurilor impunătoare ale birourilor – se uitau acum la ea cu o lumină blândă în ochi. Într-un fel, asta o mulţumea şi-i dădea un sentiment de putere, dar nu era de ajuns pentru a o linişti pe deplin. Nu voia decât ce putea obţine pe cale cinstită şi fără speranţa unor favoruri speciale. Va îndura lipsuri, dar niciun bărbat n-avea s-o cumpere cu asigurări viclene sau cu favoruri. Voia să-şi câştige corect existenţa.

Sâmbătă acest magazin se închide la orele unu, era o formulă plăcută şi mulţumitoare pe care o putea citi pe uşile pe care simţea că trebuie să le deschidă ca să ceară de lucru. Era ca o scuză şi, după ce întâlni un număr considerabil de astfel de înştiinţări şi observă că ceasul arată douăsprezece şi un sfert, hotărî că era inutil să mai caute în ziua aceea. Se urcă deci într-un tramvai şi se duse în parcul Lincoln, unde era totdeauna ceva de văzut: florile, animalele, lacul. Îşi făgăduia ca luni să se scoale devreme şi să pornească iar în căutare. În afară de asta, până luni se mai puteau întâmplă multe.

Duminica se scurse cu aceleaşi îndoieli, griji, încercări de a se linişti şi multe alte hoinăreli ale minţii şi sufletului. La fiecare jumătate de ceas o şfichiuia gândul necruţător că trebuie neapărat să acţioneze, să acţioneze de îndată. Avea alte momente când privea în juru-i şi căuta să se convingă că situaţia nu era chiar atât de gravă, că desigur o va scoate la capăt. În astfel de clipe se gândea la sfatul lui Drouet de a se îndrepta spre teatru şi i se părea că în acest domeniu vede oarecare şanse pentru ea. Hotărî ca în ziua următoare să încerce în direcţia asta.

Luni se sculă aşadar devreme şi se îmbrăcă îngrijit. Nu prea ştia în ce fel se fac asemenea cereri, dar socotea că astfel de lucruri ţin de clădirile teatrelor. Probabil că nu trebuia decât să întrebi pe cineva din teatru unde e directorul şi apoi să te duci să soliciţi un angajament. Dacă exista ceva era posibil să ţi se

dea sau, cel puţin, directorul îţi putea spune cum se obţinea acel loc.

Cu această categorie de oameni nu avusese încă niciun fel de experienţă şi-i erau necunoscute mediul lasciv şi întreaga stare de spirit a lumii teatrului. Nu cunoştea decât funcţia pe care o ocupa domnul Hale, dar nu voia în niciun caz să-l întâlnească pe acest individ din pricină că era prietenă cu soţia lui.

Exista încă de la acea vreme un teatru, Teatrul Muzical din Chicago, care se bucura de multă popularitate, iar directorul său, David A. Henderson, era una dintre figurile cunoscute ale oraşului. Carrie văzuse acolo o reprezentaţie sau două, puse în scenă cu foarte mult fast şi auzise de alte câteva. Nu ştia nimic despre Henderson, nici despre cum se solicită un post, dar simţea instinctiv că acolo ar fi un loc potrivit, aşa că dădu târcoale prin împrejurimi. Ajunse cu vitejie până la intrarea pompoasă, cu foaierul strălucitor şi poleit, împodobit cu imagini înrămate din spectacolul zilei şi care ducea către sala, acum goală, în care se afla casa de bilete, dar nu izbuti să treacă mai departe. Pe afiş, în acea săptămână, era un actor notoriu de operă comică şi aspectul de distincţie şi prosperitate al acestuia o copleşi. Nu-şi putea închipui să existe ceva pentru ea într-o sferă atât de înaltă. Aproape că tremura la gândul cutezanţei sale, care ar fi putut s-o ducă la un refuz grozav de penibil. Nu avu curaj decât să stea să privească fotografiile foarte spectaculoase şi apoi să iasă. I se păru că făcuse o escapadă într-o lume minunată şi că ar fi o nerozie să încerce a se mai aventura acolo.

Această experienţă măruntă puse capăt în acea zi căutărilor ei. Mai umblă să vadă şi alte locuri, dar numai pe dinafară. Îşi notă unde erau situate câteva dintre sălile de teatru, în special sala Operei Mari şi Teatrul McVickar, care aveau pe afişe spectacole foarte căutate, apoi se îndepărtă. Speranţele ei se topiseră aproape cu totul, căci îşi amintise din nou cât de grandioase erau marile interese şi cât de neînsemnate cererile pe care credea că e în drept să le adreseze societăţii.

În seara aceea primi vizita doamnei Hale, a cărei vorbărie şi şedere prelungită nu-i îngădui să se mai gândească la nefericirea ei sau la peripeţiile din acea zi. Înainte de a merge la culcare începu iar să se tortureze singură şi se lăsă în voia celor mai întunecate presimţiri. Drouet nu apăruse. Nu primea nicio ştire de nicăieri şi cheltuise pe mâncare şi pe tramvai un dolar din preţioasa ei avere. Era limpede că nu va rezista multă vreme. În afară de asta, nu găsise nicio slujbă.

În această situaţie, gândul i se îndreptă către sora din strada Van Buren, pe care n-o mai văzuse din noaptea când fugise de la ea, şi către căminul părintesc din Columbia City, care părea a aparţine unui trecut către care nu se mai putea întoarce. De acolo nu putea aştepta niciun ajutor. Imaginea lui Hurstwood, care revenea mereu, nu-i trezea decât amărăciune. Era cumplit că o amăgise cu atâta uşurinţă.

Veni şi ziua de marţi şi odată cu ea din nou nehotărâre şi tot soiul de gânduri. După nereuşita din ziua precedentă nu simţea îndemnul să plece în căutarea unei slujbe şi pe de altă parte se mustra pentru slăbiciunea de care socotea că dăduse dovadă în ajun. Aşadar, porni să viziteze din nou Teatrul Muzical din Chicago, dar abia găsi curajul să se apropie.

Izbuti totuşi să ceară informaţii la casa de bilete.

— Directorul trupei sau al teatrului? o întrebă un individ elegant îmbrăcat care se ocupa de bilete. Înfăţişarea tinerei femei îl impresionase plăcut.

— Nu ştiu, zise Carrie, uluită de întrebare.

— Tot n-aţi putea vorbi astăzi cu directorul teatrului, se grăbi s-o asigure tânărul. Lipseşte din oraş.

Observând mutra ei dezorientată, adăugă:

— Pentru ce doriţi să-l vedeţi?

— Aş vrea să-mi spună dacă pot găsi un angajament.

— Ar fi mai bine să vorbiţi cu directorul trupei, dar nu e aici acum.

— Când va fi? întrebă Carrie întrucâtva liniştită la aflarea acestei veşti.

— De, s-ar putea să-l găsiţi între unsprezece şi douăsprezece. Dar cel mai sigur după ora două.

Carrie îi mulţumi şi plecă grăbită, în timp ce tânărul se uita după ea printr-unul dintre geamurile laterale ale cuştii lui aurite.

„Nostimă“, îşi zise şi căzu în reverii cât se poate de măgulitoare în ceea ce-l privea, gândindu-se la eventualele ei atenţii.

Una dintre marile trupe de comedie ale zilei dădea un şir de reprezentanţii la Teatrul Operei Mari. Aici Carrie ceru să fie primită de directorul trupei. Nu ştia nimic despre puţina autoritate a acestui individ şi nici că, dacă ar fi fost un loc liber, ar fi fost trimis un actor de la New York pentru a-l ocupa.

— Biroul lui e sus, îi spuse omul de la casa de bilete.

Erau mai multe persoane în biroul directorului, doi bărbaţi rezemaţi alene de-o fereastră şi altul care vorbea cu un individ aşezat la un birou cu uşi glisante: directorul. Carrie aruncă în jur o privire tulburată, începând să se teamă că va trebui să-şi rostească rugămintea de faţă cu toţi cei adunaţi acolo, dintre care doi, cei de la fereastră, începuseră de pe acum s-o studieze amănunţit.

— Nu pot face asta, spunea directorul; e un principiu al domnului Frohmann să nu permită niciodată accesul vizitatorilor în culise.

Carrie aştepta timidă, în picioare. Erau scaune, dar nimeni n-o pofti să şadă. Cel căruia îi vorbise directorul se îndepărtă foarte plouat. Marele personaj era acum absorbit în lectura unor hârtii care păreau să fie de cea mai mare importanţă.

— Harris, ai văzut ce spune *Herald* de azi-dimineaţă despre Nat Goodwin?

— Nu, răspunse cel căruia i se adresase. Ce anume?

— Zice c-ar fi ieşit la rampă şi-ar fi ţinut un întreg discurs publicului, aseară la Hooley. Merită să citeşti.

Harris întinse mina spre o masă şi începu să caute ziarul *Herald*.

— Ce este? o întrebă directorul pe Carrie, ca şi cum abia acum ar fi văzut-o.

Credea că va fi rugat să dea nişte bilete de favoare.

Carrie îşi adună laolaltă tot curajul, care nu era mare. Îşi dădea seama că e începătoare; şi simţea că va fi refuzată. Atât de convinsă era de acest lucru încât acum nu dorea decât să aibă aerul că venise să ceară un sfat.

— Îmi puteţi spune ce trebuie să fac ca să pot juca teatru?

Până la urmă, se dovedi introducerea cea mai bună. Fata era interesantă, într-un fel, pentru cel din fotoliul de director; naivitatea întrebării şi a atitudinii ei îl amuză, zâmbi, ca şi ceilalţi din cameră, care se siliră totuşi întrucâtva să se ascundă că făceau haz.

— Nu ştiu, răspunse el, măsurând-o cu îndrăzneală din cap până în picioare. Ai vreo experienţă într-ale scenei?

— Puţină, răspunse Carrie. Am jucat în spectacole de amatori.

Credea că trebuia să se laude puţin, pentru a-i trezi interesul,

— N-ai niciun fel de studii dramatice? întrebă el, cu un ton menit să accentueze atât prietenilor săi, cât şi fetei priceperea lui.

— Nu, domnule.

— De, nu ştiu ce să zic, replică el, lăsându-se alene pe spate în fotoliu, în timp ce ea stătea în picioare înaintea lui. Dar de ce vrei să faci teatru?

Cam uluită de îndrăzneala lui, nu putu totuşi decât să zâmbească, drept răspuns la surâsul lui dulceag, apoi zise:

— Trebuie să-mi câştig existenţa.

— Aşa! exclamă el, începând să fie captivat de înfăţişarea ei cochetă şi îngrijită şi dându-şi seama că i-ar plăcea s-o cunoască mai bine. Da, ăsta e un motiv, ce-i drept. Numai că Chicago nu e locul potrivit pentru ce vrei să faci dumneata. Ar trebui să pleci la New York. Acolo ai avea mai multe şanse. Aici nu prea poţi spera să te lansezi.

Carrie zâmbi prietenos, recunoscătoare că binevoia cel puţin s-o sfătuiască. El remarcă zâmbetul, dar îi dădu altă semnificaţie. I se păru că vede o ocazie minunată pentru un mic flirt.

— Şezi, îi spuse, trăgând mai aproape un scaun care se găsea alături de masa lui şi coborând glasul, aşa încât să nu poată fi auzit de ceilalţi bărbaţi din cameră. Cei doi îşi făcură unul altuia un semn aproape imperceptibil din ochi.

— Ei, eu mă duc, Barney, zise unul din ei către director, despărţindu-se de celălalt. Ne vedem după-masă.

— Bine, răspunse directorul.

Individul care rămăsese luă un ziar, prefăcându-se că citeşte.

— Te-ai gândit cam ce fel de rol ţi-ar plăcea să ţi se dea? o întrebă directorul cu blândeţe.

— A, nu, zise Carrie. Aş primi la început orice.

— Înţeleg, zise el. Locuieşti aici în oraş?

— Da, domnule.

Directorul zâmbi cât se poate de dulce.

— Ai încercat vreodată să faci figuraţie? o întrebă cu un aer mai confidenţial.

Carrie începu să-şi dea seama că în purtarea lui era ceva exagerat, nefiresc.

— Nu, răspunse ea.

— Aşa încep cele mai multe fete care vor să facă teatru. E o metodă bună pentru a căpăta experienţă.

O învălui într-o privire care voia să fie prietenoasă şi convingătoare.

— Nu ştiam asta, zise Carrie.

— E greu, continuă el, dar, ştii, o şansă există totdeauna. Apoi, ca şi cum şi-ar fi amintit subit de ceva, scoase ceasul şi-l privi atent. Am o întâlnire la două, zise, şi trebuie să mă duc să mănânc chiar acum. Ai avea ceva împotrivă să iei masa cu mine? Putem discuta acolo.

— A, nu, zise Carrie, dându-şi dintr-odată seama de intenţiile individului din faţa ei. Am şi eu o întâlnire.

— Îmi pare foarte rău, spuse el, înţelegând că se cam pripise şi că ea era pe cale să plece.

— Mai vino pe-aici. S-ar putea să găsesc ceva.

— Mulţumesc, răspunse ea cu un tremur uşor şi părăsi biroul.

— Drăguţă, ce zici? îşi dădu cu părerea prietenul directorului, care nu prinsese toate amănuntele manevrelor lui.

— Da, oarecum, răspunse celălalt, necăjit că pierduse partida. Dar n-o să iasă niciodată o actriţă din ea. Încă o figurantă şi atât.

Lui Carrie această mică experienţă aproape că-i tăie elanul de a se duce să-l vadă pe directorul Teatrului Muzical din Chicago, dar după câtva timp se hotărî totuşi să o facă. Acesta era un om mai serios. Spuse îndată că nu-i poate oferi niciun angajament de niciun fel şi părea să considere o prostie toată căutarea ei.

— Chicago nu e locul de unde să începi, zise el. Ar trebui să pleci la New York.

Ea persevera totuşi şi se duse la Teatral McVickar, unde nu putu da de nimeni. Acolo se juca piesa *Casa părintească*, dar omul la care fu îndrumată nu era de găsit.

Aceste mici experienţe îi ocupară timpul până aproape de ora patru, când se simţi îndeajuns de obosită pentru a se hotărî să pornească spre casă. Îşi dădu seama că de fapt ar trebui să continue să se mai intereseze şi în alte părţi, dar rezultatele de până acum erau prea puţin încurajatoare. Luă tramvaiul şi ajunse în trei sferturi de oră la Ogden Place, dar se hotărî să continue drumul până la oficiul poştal al cartierului de vest, unde obişnuia să primească scrisorile lui Hurstwood. Găsi şi acum una, pe care o deschise şi o citi cu sentimente amestecate. Era în acele rânduri atâta căldură şi atâta mâhnire amară că lipsise de la întâlnire şi că nu-i mai dăduse apoi niciun semn de viaţă, încât mila precumpăni în ea. Era destul de vădit

că o iubea. Avusese dorinţa şi îndrăzneala s-o iubească, deşi căsătorit, aici era răul. I se păru că scrisoarea asta merita un răspuns, şi ca urmare hotărî să-i scrie şi să-l încunoştinţeze că ştie că e însurat şi că e pe drept jignită de înşelăciunea lui. Are să-i spună că între ei totul s-a sfârşit.

Odată ajunsă în camera ei, se îndeletnici cu întocmirea acestei misive, căci se apucase îndată s-o scrie. Era foarte greu.

E de prisos să-mi ceri să-ţi explic de ce n-am venit la întâlnire, scria printre altele. *Cum ai putut să mă amăgeşti astfel? Nu te poţi aştepta din partea mea să mai consimt de acum înainte să mai am de-a face cu dumneata. Sub niciun motiv n-aş accepta. Ah, cum ai putut să te porţi astfel?* adăugă într-o izbucnire de sentimente. *M-ai făcut să sufăr mai mult decât îţi închipui. Sper că vei trece peste dragostea dumitale pentru mine. Nu trebuie să ne mai vedem. Rămâi cu bine.*

A doua zi dimineaţă, luă cu ea scrisoarea şi, în colţul clădirii, o vârî cu silă în cutia poştală, încă nehotărâtă dacă făcea bine sau nu. Apoi se urcă în tramvai şi se duse în centru.

Deşi pentru marile magazine universale era acum sezon mort, ea fu nevoită să asculte destul de multe sfaturi din partea celor cărora li se adresă, datorate fără doar şi poate înfăţişării ei curăţele şi atrăgătoare; avu parte de mai multă consideraţie decât se acorda de obicei tinerelor femei în căutare de lucru. I se puseră aceleaşi întrebări cu care se obişnuise acum.

— Ce ştii să faci? Ai mai lucrat în comerţul cu amănuntul? Ai practică?

La Magazinul universal See & Co., ca şi la toate marile magazine, lucrurile se petrecură cam la fel. „E sezon mort; dacă vrei să vii mai târziu, poate că atunci te-am angaja cu plăcere."

Când ajunse acasă la sfârşitul zilei, ostenită şi descurajată, descoperi că Drouet fusese pe acolo. Umbrela şi pardesiul lui

nu mai erau la loc. I se părea că mai lipsesc şi alte lucruri, dar nu era sigură, în tot cazul luase totul.

Aşadar, trebuia să-şi facă socotelile fără el. Cum avea să se descurce de-aci înainte? Fireşte că într-o zi, două, va trebui să înfrunte viaţa, ca la început. Îmbrăcămintea o să i se uzeze. După cum îi era obiceiul, îşi împreună mâinile într-un fel care spunea multe, şi-şi frânse degetele. Lacrimi mari i se adunară în ochi şi se prelinseră fierbinţi pe obraji. Cât de singură era, cât de singură!

Drouet venise într-adevăr, dar cu intenţii cu totul altele decât cele pe care i le atribuia Carrie. Se aştepta s-o găsească, să-şi justifice întoarcerea pretinzând că venise să-şi ia restul hainelor şi, înainte de a pleca, să încerce o împăcare.

Când sosi aşadar şi nu o găsi pe Carrie fu dezamăgit. Îşi căută de lucru ca să mai zăbovească, nădăjduind că ea era undeva prin apropiere şi că se va reîntoarce în curând. Trăgea mereu cu urechea, aşteptându-se să-i audă paşii pe scară.

Avea de gând s-o facă să creadă, când va intra, că venise chiar atunci şi că era tulburat că-l surprinsese. Apoi avea să-i explice că are nevoie de haine şi-şi va da seama cum stau lucrurile.

Dar, deşi aşteptase multişor, Carrie nu venea. De unde până acum cotrobăise prin sertare aşteptându-se ca ea să sosească dintr-o clipă în alta, începu, pentru variaţie, să privească pe fereastră mai întâi, apoi se odihni în balansoar. Dar Carrie tot nu venea. Începu să-şi piardă calmul şi aprinse o ţigară. După aceea se plimbă în lung şi-n lat prin odaie. Îşi aruncă ochii pe fereastră şi văzu că se înnourează. Apoi îşi aminti de o întâlnire pe care o avea la ora trei. Începu să creadă că era zadarnic să mai aştepte şi-şi căută umbrela şi pardesiul, având de gând să le ia în tot cazul. Spera că se va speria când va vedea că dispăruseră de acolo. Se gândea să vină a doua zi să ia restul şi atunci va vedea cum stau lucrurile.

Pregătindu-se să plece, era sincer mâhnit că n-o găsise. Pe un perete atârna o fotografie mică de-a ei, care-o înfăţişa gătită cu prima jachetă pe care i-o cumpărase; în fotografie chipul îi părea mai trist decât în ultima vreme. Fu adânc mişcat, privind-o; se uita în ochii ei cu un sentiment destul de rar la el.

— N-am meritat să te porţi aşa cu mine, Cad, rosti ca şi cum ea ar fi fost de faţă, în carne şi oase.

Apoi se îndreptă spre uşă, privi lung împrejur şi ieşi.

Capitolul 27

PRINŞI ÎN VÂLTOAREA APELOR, ÎNTINDEM BRAŢELE SPRE STELE

Când se întoarse din hoinăreala lui agitată pe stradă, după ce primise înştiinţarea categorică din partea biroului de avocatură, Hurstwood găsi scrisoarea pe care i-o trimisese Carrie în acea dimineaţă. Tresări profund când recunoscu scrisul şi rupse repede plicul.

„Înseamnă că mă iubeşte, gândi el, altfel nu mi-ar fi scris nimic."

Câteva clipe fu cam abătut de conţinutul misivei, dar îşi reveni curând. „Nu mi-ar scrie deloc dacă n-ar ţine la mine."

Era singurul lui refugiu în deprimarea care-l stăpânea. În cuprinsul scrisorii nu găsea, ce-i drept, niciun cuvânt de încurajare, dar credea a înţelege sentimentul ce le dictase.

Era ceva extrem de omenesc, aproape zguduitor, în liniştea sufletească pe care i-o aduceau acele limpezi cuvinte de mustrare. El, care era mulţumit de sine însuşi şi găsise înlăuntrul lui toate resursele, privea acum în afară după o mângâiere şi către sursa unei astfel de alinări. Tainicele strune ale iubirii! Cum ne leagă pe toţi.

Îi reveni culoarea în obraji. Uită deocamdată scrisoarea de la McGregor, James şi Hay. De-ar avea-o pe Carrie poate că ar reuşi să iasă din toată încurcătura, poate că nu i-ar mai păsa. Nu s-ar mai sinchisi şi de atitudinea soţiei, numai să n-o piardă pe Carrie. Se sculă în picioare şi începu să se plimbe de colo,

colo, visându-şi visul fermecător al unei vieţi trăite de aici înainte alături de dulcea stăpână a inimii lui.

Dar nu trecu mult şi iar începu să-l frământe vechea grijă de care era atât de scârbit! Se gândi la ziua de mâine şi la proces. Nu făcuse nimic şi iată că se scurgea şi după-amiaza. Era cinci fără un sfert. La cinci, avocaţii vor pleca acasă. Mai avea timp a doua zi până la amiază. Tot cumpănind trecu şi ultimul sfert de ceas; era cinci. Renunţă la ideea de a-i mai vedea în acea zi pe avocaţi şi-şi îndreptă gândul către Carrie.

Trebuie remarcat că Hurstwood nu se justifica faţă de el însuşi. Nu era câtuşi de puţin tulburat în această privinţă. Nu se gândea decât cum s-o convingă pe Carrie. Nu vedea nimic rău în planul lui. O iubea cu duioşie. Era în joc fericirea amândurora. Numai de nu i-ar sta în cale Drouet.

În timp ce se gândea eu însufleţire la asta îşi aduse aminte că-i trebuiau rufe curate pentru a doua zi.

Le cumpără, împreună cu vreo şase cravate şi se duse la hotel. Pe când intra, i se păru că-l vede pe Drouet urcând scările cu o cheie în mină. Nu putea fi Drouet! Apoi îşi zise că poate şi-a schimbat locuinţa. Se duse glonţ la biroul de primire.

— Domnul Drouet locuieşte aici? îl întrebă pe funcţionar.

— Cred că da, răspunse acesta, consultând lista celor cazaţi. Da, e aici.

— Aşa? exclamă Hurstwood, căutând altminteri să-şi ascundă mirarea. Singur? mai întrebă o dată.

— Da, zise funcţionarul.

Hurstwood întoarse spatele, buzele lui strânse exprimau şi totodată ascundeau cât mai bine sentimentele.

„Cum asta? gândi el. S-au certat."

Dădu fuga în odaia lui, din ce în ce mai însufleţit şi-şi schimbă lenjeria. Totodată deveni cât se poate de limpede pentru el: dacă era singură Carrie, sau dacă schimbase locuinţa, se cădea s-o caute şi s-o găsească. Luă hotărârea să se ducă îndată la ea.

„Ştiu cum am să procedez, îşi spunea el. Am să întreb la uşă dacă domnul Drouet e acasă. Asta va lămuri dacă e sau nu acolo şi unde e Carrie."

Gândind astfel, aproape că ar fi dorit să îndeplinească o vitejie, să-şi folosească forţa fizică. Se hotărî să se ducă îndată după cină.

Când ieşi din cameră, la şase, privi atent împrejur, să vadă dacă nu cumva Drouet era pe-acolo, apoi se duse să ia o gustare. Dar abia era în stare să mănânce din pricina emoţiei şi a nerăbdării de a-şi duce la îndeplinire planul. Înainte de a porni spre Carrie crezu că e bine să descopere unde putea fi Drouet şi se întoarse la hotel.

— Domnul Drouet a plecat în oraş? îl întrebă pe funcţionar.

— Nu, răspunse acesta, e în camera lui. Doriţi să trimiteţi sus o carte de vizită?

— Nu, am să trec mai târziu să-l văd, răspunse Hurstwood şi ieşi agale din hotel.

Luă tramvaiul spre Madison şi merse direct în Ogden Place, îndreptându-se de data asta cu îndrăzneală spre uşă. La bătaia lui, deschise fata din casă.

— Domnul Drouet e acasă? întrebă cu amabilitate Hurstwood.

— E plecat din oraş, zise fata, care o auzise pe Carrie spunându-i aşa doamnei Hale.

— Dar doamna Drouet e acasă?

— Nu. S-a dus la teatru.

— Da? zise Hurstwood, destul de abătut; apoi, ca şi cum ar fi avut să-i comunice ceva important: Nu ştii la ce teatru?

În realitate, fata n-avea nici cea mică idee unde se dusese Carrie, dar cum nu-l agrea pe Hurstwood şi dorea să-l pună în încurcătură răspunse:

— Da, la Hooley.

Mulţumesc, răspunse directorul şi ducând un deget la pălărie plecă.

„Am să intru să mă uit la Hooley“, se gândi, dar până la urmă n-o făcu. Înainte de a ajunge în centrul oraşului chibzuise şi-şi dăduse seama că nu avea rost, Oricât de mult jinduia s-o vadă pe Carrie ştia că ea nu va fi singură şi nu voia s-o stingherească acolo cu stăruinţa lui. Putea face asta ceva mai târziu, în dimineaţa următoare. Numai că în dimineaţa următoare îl aşteptau avocaţii.

Această scurtă peregrinare fu ca un duş rece pentru buna lui dispoziţie. Curând se simţi iarăşi deprimat şi cuprins de vechea grijă. Ajunse la local, dornic să se liniştească. O adunare numeroasă de bărbaţi eleganţi înviora încăperea cu larma conversaţiilor. În partea din fund a sălii un grup de oameni politici din Chicago se sfătuiau în jurul unei mese rotunde din lemn de cireş. Mai mulţi tineri puşi pe petrecere flecăreau în faţa barului, înainte de a da o raită târzie la teatru. La un capăt al barului, un individ de o eleganţă cam ponosită, cu nasul roşu şi un joben vechi, sorbea singur, în linişte un pahar cu bere. Hurstwood îi salută din cap pe cei din fund şi se duse în biroul său.

Pe la zece, un prieten, domnul Frank L. Taintor, cunoscut în localitate ca sportiv şi jucător de curse, pică în local şi văzându-l pe Hurstwood singur în birou apăru în uşă.

— Hello, George! strigă el.

— Ce mai faci, Frank? răspunse Hurstwood, mulţumit că-l vede. Şezi, şi-i făcu semn să ia loc pe unul din scaunele din încăperea micuţă.

— Ce e cu tine, George? întrebă Taintor. Arăţi cam supărat. Nu cumva ai pierdut la curse, ai?

— Nu prea mă simt bine în seara asta. Am fost cam răcit ieri.

— Bea nişte whisky, zise Taintor. Ar trebui să ştii atâta lucru.

Hurstwood zâmbi.

În timp ce mai stăteau încă de vorbă, mai intrară şi alţi câţiva prieteni de-ai lui Hurstwood şi curând, după unsprezece, după

închiderea teatrelor, începură să apară şi câţiva actori, printre care unele celebrităţi.

Atunci începu una din acele conversaţii mondene, lipsite de orice interes, atât de obişnuite prin localurile americane, în care cei ce s-ar dori poleiţi încearcă să rupă şi pentru ei niţică poleială de la cei ce-o au din belşug. Dacă Hurstwood avea vreo predilecţie, aceasta era pentru oameni cu vază. Considera că dacă locul lui era undeva, apoi printre aceştia era. Prea mândru ca să linguşească, prea deştept ca să nu-şi păstreze cu cea mai mare rezervă locul când erau de faţă oameni care nu-l apreciau, era în schimb cât se poate de încântat în situaţii ca cea de acum, când putea străluci ca gentleman şi era primit fără echivoc ca prieten şi egal printre bărbaţi cunoscuţi pentru capacitatea lor. Numai în astfel de ocazii în mod excepţional, bea şi el un păhăruţ. Când atmosfera mondenă era destul de accentuată şi de aleasă, mergea până acolo încât bea şi el pahar după pahar cu cei în societatea cărora se afla, respectându-şi cu stricteţe rândul la plată, ca şi cum ar fi fost din afara localului. Dacă se apropia vreodată de beţie sau mai bine zis de acea căldură luminoasă şi acea stare plăcută care preceda stadiul mai respingător, asta se întâmpla doar atunci când erau adunaţi în jurul lui oameni asemenea celor prezenţi, atunci când făcea parte dintr-un cerc de notabilităţi adunate la taifas.

În seara aceea, oricât era de tulburat, se simţi mulţumit că se află la societate şi când se adunară şi celebrităţile, alungă până una, alta necazurile şi luă parte din toată inima la petrecere.

Nu trecu mult, şi băutura începu să-şi facă efectul. Curgeau istorioarele, veşnic aceleaşi istorioare comice care alcătuiesc cea mai mare parte din conversaţia între americani, în asemenea împrejurări.

Se făcu douăsprezece, ora de închidere, şi oamenii îşi luară rămas bun. Hurstwood dădu mâna cu toţi cu multă prietenie. Era foarte aprins la faţă, iar mintea ajunsese în acel stadiu când, deşi limpede, e plină de imaginaţie şi gata să se înfierbânte. I se părea acum că necazurile sale nu-s cine ştie ce

serioase. Se duse în biroul lui şi se apucă să se uite prin nişte socoteli, aşteptând plecarea băieţilor de la bar şi a casierului, care nu întârzie mult.

Era datoria şi obiceiul directorului, după ce pleca toată lumea, să controleze dacă e pretutindeni bine închis pentru noapte. Ca regulă generală, nu se păstrau bani în casă, afară de numerarul ce intrase după închiderea băncilor şi acesta se încuia în casa de bani de către casierul care împreună cu proprietarii deţinea secretul combinaţiei de deschidere; cu toate acestea, în fiecare noapte, Hurstwood avea grijă să încerce uşile casei de bani, spre a se convinge că sunt bine încuiate. Apoi obişnuia să-şi încuie biroul şi să aprindă o lumină lângă casa de bani, după care pleca.

Niciodată nu i se întâmplase să găsească ceva în neregulă, dar în seara asta, după ce trase capacul biroului său, se duse şi controlă casa de bani. Metoda lui era să tragă zdravăn de mânere. De data aceasta, uşile cedară. Fu cam surprins; privind înăuntru, găsi casetele de bani aşa cum fuseseră lăsate de cu zi, aparent fără nicio pază. Fireşte, că primul lui gând fu să controleze sertarele şi să închidă uşa.

„Trebuie să vorbesc mâine despre asta cu Mayhew“, îşi zise.

Acesta îşi închipuise desigur, când plecase cu o jumătate de oră în urmă, că învârtise minerul uşii, astfel încât să declanşeze mecanismul. Niciodată până acum nu uitase această manevră. Dar în seara aceea Mayhew avusese alte gânduri. Îi umbla prin cap problema unei afaceri pe cont propriu.

„Ia să vedem şi aici“, se gândi directorul, trăgând casetele cu bani. Nu ştia pentru ce dorea să se uite în ele. Era un gest cu totul de prisos, pe care altă dată nici nu l-ar fi făcut.

În timp ce le trăgea, un teanc de bancnote, în pachete de câte o mie, cum sunt puse în circulaţie de către bănci, îi izbi ochiul. N-ar fi putut spune ce sumă reprezentau, dar se opri să se uite la ele. Apoi trase şi al doilea sertar, în care se găseau încasările zilei.

„Nu ştiam că Fitzgerald şi Moy lasă vreodată banii aşa, îşi spuse. Se vede că i-au uitat. “

Îşi aruncă ochii în celălalt sertar şi iar se opri.

„Numără-i“, îi şopti un glas la ureche.

Vârî mâna în prima dintre casete şi scoase teancul, din care se desprinseră şi căzură pacheţele, pacheţele. Erau bancnote de cincizeci şi de o sută de dolari, strânse în pachete de câte o mie. I se păru că numărase zece asemenea pachete.

„Acum de ce nu încui casa de bani? îi spuse gândul lui. Ce mă face să mai stau aici?“

Drept răspuns, se auziră nişte cuvinte foarte ciudate: „Ai avut tu vreodată zece mii de dolari în numerar?“ Directorul nu-şi amintea să fi avut vreodată atâta bănet. Toată averea lui fusese adunată cu încetul, şi era trecută pe numele soţiei. Poseda ceva mai mult de patruzeci de mii de dolari, dacă punea totul la socoteală, dar acum aveau să încapă pe mâinile ei.

Rămase cam perplex când se gândi la lucrurile astea, apoi împinse înapoi sertarele şi închise uşa, oprindu-se cu mâna pe mânerul care atât de lesne putea zăvori totul, dincolo de ispită. Totuşi, nu se urnea din loc. În cele din urmă se îndreptă spre geam şi trase draperiile. Apoi încercă uşa, pe care abia o încuiase. Ce-l făcea să fie bănuitor? De ce încerca să se mişte atât de încet? Se întoarse, se aşeză la un capăt al tejghelei ca pentru a-şi odihni braţul şi se gândi. Apoi descuie uşa micii încăperi unde lucra el şi aprinse lumina. Ridică şi capacul biroului şi se aşeză în faţa lui ca să chibzuiască; ciudate gânduri.

„Casa de bani e deschisă, spunea un glas. Mai e o crăpătură îngustă deschisă. Nu s-a declanşat resortul.“

Mintea directorului rătăcea printr-un haos de gânduri. Toate încurcăturile zilei îi reveniră în amintire, odată cu ideea că avea în faţă o soluţie. Cu banii ăştia s-ar rezolva totul. Dacă ar putea să-i aibă şi s-o aibă pe Carrie ! Se ridică şi rămase locului ţeapăn, cu privirea aţintită în podea.

„Ce crezi despre asta?“ întreba cugetul lui; drept răspuns ridică încet mâna şi se scarpină în cap. Directorul nu era un

zănatic, pentru a se lansa orbeşte într-un lucru aventuros ca acesta, dar situaţia lui era neobişnuită, îi curgea băutura prin vine. I se strecurase în creier şi-l făcea să vadă lucrurile cu o închipuire înflăcărată; îi arăta în culori vii posibilităţile ce erau cuprinse în cei zece mii de dolari. În posesia lor ar fi avut şanse mari. Putea s-o cucerească pe Carrie. A, da, cu siguranţă! Putea să scape de nevastă-sa. Şi scrisoarea aceea pe care trebuia s-o discute a doua zi! N-ar mai fi avut nevoie să răspundă nimic. Se întoarse la casa de bani şi puse mâna pe mâner. Apoi trase uşa şi scoase cu totul sertarul.

Odată ce-i scosese şi-i avea în faţă, gândul să-i lase părea o nerozie. Sigur că aşa ar fi. Cum, dar cu banii ăştia putea trăi liniştit cu Carrie ani de-a rândul!

Dumnezeule! Ce era asta? Pentru prima oară se cutremură, ca şi cum o mână severă i s-ar fi lăsat pe umăr. Privi cu spaimă împrejur. Nu era nimeni de faţă. Niciun zgomot. Cineva trecea pe trotuar târşind picioarele. Luă caseta şi o puse la loc în casa de bani. Apoi închise iar uşa, dar nu de tot.

Cei a căror conştiinţă n-a şovăit niciodată îşi pot cu greu da seama de zbuciumul unui cuget mai puţin tare, care tremură, în cumpănă între datorie şi dorinţă. Cel mult pot lua cunoştinţă de o stare ca aceasta când li se înfăţişează într-o descriere. Nu sunt în situaţia să judece cei care n-au auzit niciodată glasul solemn al sinistrului ornic care ticăia îngrozitor de limpede: „Ai voie“, „n-ai voie“, „ai voie“, „n-ai voie.“ Nu numai la firile sensibile, plăsmuite la un nivel superior, e cu putinţă acest conflict. Cel mai nesimţitor specimen omenesc, când e împins de ispită spre rău, este tras înapoi de un simţ al dreptăţii, proporţional în putere şi tărie cu pornirea cea rea. Trebuie să ne amintim că poate nu e vorba despre o cunoaştere a binelui, căci nu se poate numi cunoaştere a binelui instinctiva repulsie a animalului faţă de tot ceea ce e viu. Oamenii sunt mânaţi de instinct încă înainte ca noţiunile lor să fie alese şi rânduite de cunoaştere. Instinctul este cel care-l trage îndărăt pe nelegiuit, instinctul este cel ce dă nelegiuitului simţul primejdiei, teama

de a greşi, atunci când raţionamentul, organizat la o treaptă mai înaltă, lipseşte.

Atunci când se aventurează într-un rău încă neîncercat, conştiinţa stă totdeauna în cumpănă. Ornicul gândului bate în ritmul dorinţei şi al interdicţiei. Pe cei care n-au trecut niciodată printr-o astfel de dilemă a conştiinţei, ceea ce urmează îi va impresiona doar ca o dezvăluire a naturii omeneşti.

După ce puse la loc banii, Hurstwood se simţi iarăşi bine şi sigur de el. Nu-l observase nimeni. De acest lucru era sigur de tot. Nimeni nu putea spune ce dorise să facă. Putea rezolva cu sine însuşi incidentul.

Fumurile beţiei încă nu-i trecuseră. Oricât îi năduşise fruntea, oricât îi tremurase mâna, după acea spaimă fără de nume, ameţeala alcoolului tot îl mai învăluia. Aproape nici nu băgă de seamă că timpul gonea. Reflectă iar asupra întregii sale situaţii, ochiul său văzând mereu grămada de bani, imaginaţia sa continuând să-i amintească tot ce putea face cu ei. Merse agale spre biroul lui, apoi către uşă, apoi iar către casa de bani. Puse mâna pe mâner şi-l deschise. Iată banii! Desigur, nu putea fi niciun rău să-i privească!

Trase iar afară sertarele şi scoase teancul de bancnote. Erau atât de netede, atât de compacte, atât de uşor de purtat. Ce puţin loc ocupau, când te gândeşti! Se hotărî să le ia. Da, le va lua. Le va pune în buzunar. Apoi se uită la buzunar şi văzu că n-au să încapă. Servieta lui! Da, servieta. Acolo vor încăpea, vor încăpea toate. Şi nimănui nu-i va bate la ochi. Se duse în micul birou şi luă servieta de pe raftul din colţ. O puse pe biroul lui şi se îndreptă spre casa de bani. Nu se ştie din ce pricină nu voia s-o umple în bar.

Întâi aduse bancnotele şi apoi încasările separate ale zilei. Se gândea să ia tot. Băgă la loc sertarele goale şi împinse uşa, închizând-o aproape cu totul, apoi rămase alături reflectând.

Şovăiala în astfel de împrejurări este aproape inexplicabilă şi totuşi aşa se petrec lucrurile în realitate. Hurstwood nu se putea decide să acţioneze definitiv. Voia să se mai gândească

la asta, să chibzuiască, să hotărască dacă era cel mai bun lucru pe care îl putea face. O atât de aprigă dorinţă îl mâna spre Carrie, afacerile sale erau atât de încurcate şi fără putinţă de ieşire, încât îşi spusese mereu că ar fi lucrul cel mai bun, şi totuşi şovăia. Nu ştia ce rău i se putea trage din asta, cât de curând putea să pătimească amarnic. Adevărata etică a situaţiei nu-l preocupa câtuşi de puţin şi nu l-ar fi preocupat câtuşi de puţin nici în alte împrejurări.

Când se văzu cu toţi banii în servietă, o schimbare violentă în simţiri puse stăpânire pe el. Nu va face asta, nu! Când se gândea la scandalul ce avea să-l stârnească! Poliţia! Îl vor urmări. Va trebui să fugă, şi unde? Doamne, ce teroare, să te simţi fugar, cu justiţia pe urmele tale! Scoase cele două casete şi puse înapoi toţi banii. În agitaţia lui nu se gândi la ce făcea şi nu puse sumele în casete în felul în care le găsise. Pe când împingea uşa ca s-o închidă, îşi dădu seama că parcă nu le pusese bine şi o deschise iar. Într-adevăr banii erau amestecaţi în cele două casete! Îi scoase şi îndreptă neorânduiala, dar acum îi trecuse spaima. De ce s-ar teme? În timp ce ţinea banii în mână, auzi clănţănind resortul de închidere. Uşa se încuiase! Făcuse el asta? Înşfăcă mânerul, trase cu toată puterea. Se încuiase. Doamne! Acum nu mai avea încotro, se terminase cu orice îndoială.

În clipa când îşi dădu seama că uşa casei de bani se închisese de-a binelea, îi ţâşni sudoarea pe frunte şi-l cuprinse un tremur violent. Privi împrejurul său şi se hotărî numaidecât. Nu mai era posibilă nicio întârziere.

„Presupunând că aş pune banii pe deasupra, îşi zise, şi aş pleca, se va şti cine i-a luat. Eu sunt ultimul care părăsesc localul. Şi-apoi se vor întâmpla şi altele.“ Într-o clipă deveni om de acţiune.

„Trebuie să plec de aici“, se gândi.

Dădu fuga în odăiţa lui, îşi luă din cuier pardesiul şi pălăria, îşi încuie biroul şi înşfăcă servieta. Apoi stinse luminile, lăsând aprinsă numai una, şi deschise uşa. Încercă să-şi reia

vechiul aer sigur de sine, dar siguranţa îl părăsise aproape cu desăvârşire. Începu de îndată să se căiască.

„Aş vrea să nu fi făcut asta, îşi zise. A fost o greşeală.“

Mergea drept înainte, coborând strada. Îi salută un paznic de noapte care-l cunoştea. Omul încerca uşile. Trebuia să plece din oraş şi încă repede.

„Oare ce trenuri sunt?“ se gândi.

Scoase imediat ceasul. Era aproape unu şi jumătate.

Se opri la cea dintâi drogherie, văzând înăuntru o cabină de telefon. Era o drogherie cunoscută, care avea unul dintre primele telefoane particulare.

— Aş dori să folosesc o clipă telefonul dumneavoastră, îi spuse funcţionarului de noapte.

Acesta încuviinţă din cap.

— Daţi-mi 1643, ceru telefonistei, după ce căutase numărul Gării Centrale Michigan. Obţinu curând legătura cu casa de bilete. La ce oră sunt trenuri spre Detroit? întrebă.

Funcţionarul îi indică orele.

— Nu mai e niciunul în noaptea asta?

— Niciunul cu vagon de dormit. Ba da, mai este unul, adăugă. E un tren poştal care pleacă de aici la trei.

— Bine, zise Hurstwood. Când ajunge la Detroit?

Se gândea că, dacă reuşea să ajungă acolo şi să treacă fluviul în Canada, după aceea avea tot timpul să ajungă la Montreal. Fu fericit când auzi că trenul sosea la Detroit la amiază.

„Mayhew nu va deschide seiful până la-nouă, gândi. N-au să-mi poată da de urmă înainte de amiază.“

Apoi se gândi la Carrie. Cu ce viteză trebuie să procedeze dacă era vorba s-o ia cu el. Trebuia neapărat să-l urmeze. Sări în prima birjă pe care o văzu.

— La Ogden Place! spuse iute. Îţi dau un dolar în plus dacă mergi repede.

Birjarul dădu bici calului până îl aduse aproape la galop, străbătând distanţa destul de rapid. Pe drum Hurstwood se gândea cum să procedeze. Ajuns la numărul casei unde locuia

Carrie, urcă în grabă scările şi nu pregetă să sune din răsputeri, până când în uşă se ivi fata din casă.

— Doamna Drouet e acasă?

— Da, răspunse fata uluită.

— Spune-i să se îmbrace şi să vină imediat la uşă. Soţul ei e la spital, rănit şi vrea s-o vadă.

Fata urcă în fugă scările, convinsă de înfăţişarea lui încordată şi gravă.

— Cum! zise Carrie, aprinzând lumina şi încercând să se îmbrace.

— Domnul Drouet e rănit şi e la spital, vrea să vă vadă. Aşteaptă o trăsură jos.

Carrie se îmbrăcă în mare grabă, uitând tot ce nu era strict necesar şi apăru curând jos.

— Drouet e rănit, spuse repede Hurstwood. Vrea să te vadă. Vino repede.

Carrie era atât de emoţionată încât înghiţi povestea.

— Suie-te în trăsură, zise Hurstwood; o ajută şi sări şi el în urma ei.

Birjarul se pregătea să întoarcă.

— Gara Centrală Michigan, îi spuse Hurstwood, ridicându-se în picioare şi vorbind atât de încet încât Carrie nu-l putu auzi. Cât poţi de iute!

Capitolul 28

O PRIBEAGĂ ŞI UN PROSCRIS : SPIRITUL ÎNCĂTUŞAT

Trăsura nici n-apucase să treacă de un şir scurt de blocuri când Carrie, revenindu-şi, trezită de aerul nopţii, întrebă:

— Ce e cu el? E rănit grav?

— Nu e ceva foarte serios, zise Hurstwood pe un ton solemn.

Era foarte tulburat cu privire la situaţia lui, şi acum, că o avea pe Carrie cu el, nu dorea decât să se vadă într-un loc unde nu putea fi ajuns de lege. De aceea nu era dispus să vorbească mai mult decât era nevoie pentru reuşita planurilor sale.

Carrie nu uitase că avea o răfuială cu Hurstwood, dar în agitaţia de care era stăpânită, trecea peste acest gând. N-o preocupa decât să ajungă la capătul acestui ciudat pelerinaj.

— Unde e?

— Departe, în cartierul de sud, răspunse Hurstwood. Va trebui să luăm trenul. Aşa ajungem cel mai repede.

Carrie nu zise nimic şi calul galopă înainte. Ce straniu era oraşul noaptea! Privea şirurile lungi de lămpi care piereau în urmă-i şi scruta casele întunecate, cufundate în tăcere.

— Cum s-a întâmplat? întrebă, vrând să afle unde şi cât de grav era rănit Drouet.

Hurstwood înţelese. Îi era neplăcut să mintă mai mult decât trebuia şi totuşi, nu voia să întâmpine împotrivire înainte de a fi în afară de primejdie.

— Nu ştiu exact, zise. Atâta doar că am fost înştiinţat să te caut şi să te aduc acolo. Mi-au spus că nu e niciun motiv de îngrijorare serioasă, dar să vin neapărat cu dumneata.

Gravitatea lui o convinse pe Carrie; rămase tăcută, mirându-se.

Hurstwood se uită la ceas şi-l grăbi pe birjar. Pentru un om într-o situaţie atât de delicată era cât se poate de calm. Nu se putea gândi la altceva, decât că trebuia cu orice preţ să prindă trenul şi să se depărteze în linişte. Cu Carrie părea că are să se descurce destul de uşor; putea să se felicite.

Ajunseră la timp la gară, şi după ce îi ajută să coboare întinse birjarului o hârtie de cinci dolari, apoi porni grăbit înainte.

Când ajunseră la sala de aşteptare, îi spuse:

— Aşteaptă aici, până iau biletele.

— Cât timp mai am, ca să prind trenul pentru Detroit? îl întrebă el pe casier.

— Patru minute, fu răspunsul.

Plăti pentru două bilete, păstrându-şi permanent calmul.

— E departe? îl întrebă Carrie când se întoarse grăbit.

— Nu cine ştie ce. Dar trebuie să ne urcăm imediat în tren.

O împinse înaintea lui, iar la intrarea pe peron stătu între ea şi omul care perfora biletele, în aşa fel încât ea să nu le poată vedea, apoi o urmă grăbit.

Trenul era alcătuit dintr-un şir lung de mesagerii, de vagoane de dormit şi din unul sau două compartimente obişnuite, de zi. Cum se formase de curând şi nu se conta pe mulţi pasageri, pe peron aşteptau doar doi conductori. Intrară în ultimul compartiment de zi şi se aşezară. Aproape imediat se auzi slab de afară strigătul: „Poftiţi in vagoane!“ şi trenul porni.

Lui Carrie începu să i se pară cam curios mersul ăsta la gară, dar nu spuse nimic. Toată întâmplarea era atât de nefirească încât nu prea dădea importanţă numeroaselor gânduri care-i treceau prin cap.

— Ce mai faci? o întrebă Hurstwood drăguţ, căci acum răsufla mai în voie.

— Mulţumesc, bine, zise Carrie, care era atât de tulburată încât nu reuşea să ia o atitudine potrivită situaţiei.

Deocamdată era nerăbdătoare să ajungă la Drouet şi să vadă ce era cu el.

Hurstwood o privi îndelung şi simţi ce o preocupă. Faptul nu-l supăra. Nu se necăjea că povestea asta îi stârnise compătimirea. Era una dintre însuşirile care-i plăceau cel mai mult la ea. Nu se gândea decât cum să-i explice. Totuşi, nici aceasta nu-i era principala preocupare. Fapta sa şi fuga îi apăsau sufletul ca o negură grea.

„Ce nebun am fost să fac una ca asta, îşi spunea întruna. Ce greşeală!“

Acum, că i se limpezise mintea, nu-i venea să creadă că lucrul se întâmplase cu adevărat. Nu se putea obişnui cu gândul că fugea de justiţie. Citise adesea despre asemenea fapte, şi le închipuise ca pe ceva groaznic şi acum, că le făcuse chiar el, şedea aici şi nu făcea decât să caute vinovăţii în trecut. De viitor avea să se preocupe în Canada. Să ajungă acolo. Acum îşi cântărea faptele din întreaga seară, luându-le la rând şi socotindu-le drept părţi ale unei mari greşeli.

„Şi totuşi, ce-aş fi putut face?“

Apoi se hotărî să vadă partea bună a lucrurilor şi începu prin a relua întregul proces. Era o măcinare stearpă şi obositoare, care-l aducea într-o stare sufletească puţin potrivită pentru a face faţă problemei în legătură cu Carrie.

Trenul trecu huruind prin triajul ce se întindea de-a lungul lacului, apoi străbătu ceva mai lin strada Twenty-fourth. Afară se zăreau macazuri şi semafoare. Locomotiva şuiera scurt şi adesea se auzea sunând clopotul. Trecură câţiva conductori, cu lanterne, încuiau culoarele şi făceau rânduială prin vagoane, ca pentru o călătorie lungă.

Curând, trenul începu să ia viteză şi Carrie văzu străzile perindându-i-se fulgerător pe dinaintea ochilor. Şi locomotiva

începu să şuiere de câte patru ori la rând, semnalizând încrucişările importante.

— E foarte depărtare? întrebă Carrie.

— Nu aşa departe, răspunse Hurstwood.

Abia îşi stăpâni un zâmbet văzându-i naivitatea. Ar fi vrut s-o lămurească şi s-o împace, dar mai întâi dorea să se vadă ieşit din Chicago.

În următoarea jumătate de oră, Carrie îşi dădu seama că, până la locul unde voia s-o ducă, era vorba, în tot cazul, de o călătorie în toată regula.

— E la Chicago? întrebă ea nervoasă.

Trecuseră de mult dincolo de marginile oraşului şi trenul luneca în viteză de-a lungul liniei Indiana.

— Nu, zise el, acolo unde mergem, nu.

Felul cum rostise aceste cuvinte ascundea ceva care îi stârni îndată neliniştea.

Sprâncenele ei frumoase începură să se încrunte.

— Mergem să-l vedem pe Charlie, nu-i aşa? întrebă.

Hurstwood simţi că venise timpul. Era totuna dacă-i explica acum sau mai târziu. Făcu semn din cap că nu, cât putu mai blând şi mai drăguţ.

— Cum? exclamă Carrie.

Era din cale-afară de uluită că s-ar putea foarte bine ca scopul acestui drum să fie altul decât crezuse.

El o privea cu o mare bunătate şi blândeţe.

— Bine, dar atunci unde mă duci? întrebă ea, cu un glas în care se ghicea spaima.

— Am să-ţi spun, Carrie, dacă ai să fii liniştită. Vreau să te iau cu mine în alt oraş.

— O, zise Carrie, cu un ţipăt slab. Lasă-mă. Nu vreau să merg cu dumneata.

Era speriată de îndrăzneala acestui om. Asta era ceva care nu i-ar fi trecut niciodată prin cap. Acum era stăpânită doar de gândul cum să scape, să plece. Dac-ar fi putut opri trenul care gonea, ar fi zădărnicit toată groaznica înşelăciune!

Se ridică şi încercă să-şi croiască drum spre coridor, oriunde, numai să plece. Îşi dădea seama că trebuie să facă ceva. Hurstwood îi aşeză o mână blândă pe umăr.

— Şezi liniştită, Carrie, zise el. Şezi liniştită. N-o să-ţi folosească la nimic dacă te ridici acum. Ascultă-mă şi-o să-ţi spun ce am de gând. Stai o clipă.

Ea încercă să-l dea la o parte, împingându-i genunchii, dar Hurstwood o trase cu uşurinţă înapoi. Nimeni nu văzu această mică dispută, căci erau puţine persoane în vagon şi ele încercau să aţipească.

— Nu vreau, spuse Carrie, supunându-se totuşi, în ciuda voinţei ei. Dă-mi pace. Cum îndrăzneşti? Şi lacrimi mari prinseră a i se aduna în ochi.

Hurstwood, trezit de gravitatea momentului prin care trecea, încetă să se gândească la propria lui situaţie. Trebuia să facă ceva ca s-o liniştească pe tânăra femeie, altfel îi va crea încurcături. Se stăpâni şi cu toată dibăcia de care era în stare încercă s-o convingă.

— Hai, Carrie, acuma ascultă-mă, nu trebuie să te porţi aşa! N-am vrut să te jignesc. Nu vreau să fac nimic care să te supere.

— O-o-o-o! plângea Carrie cu sughiţuri întretăiate, o-o-o!

— Haide, haide! o îndemna el, te rog nu plânge! De ce nu vrei să m-asculţi? Ascultă-mă un minut şi-am să-ţi spun cum am ajuns aici. N-am avut încotro. Crede-mă că aşa e! Nu vrei să m-asculţi?

Plânsul ei cu sughiţuri îl tulbură într-atâta încât era convins că nu aude o vorbă din ce-i spunea.

— Nu vrei să m-asculţi? o întrebă.

— Nu, nu vreau, zise Carrie, zvâcnind de la locul ei. Vreau să mă laşi să cobor, altfel am să-i spun conductorului. Nu vreau să merg cu dumneata. Cum de nu ţi-e ruşine? Şi hohote înspăimântate de plâns o împiedicară din nou să vorbească.

Hurstwood asculta uluit. Îşi dădea seama că sentimentele ei erau îndreptăţite şi totuşi dorea să scape repede de această

neplăcere. Peste puţin avea să vină controlorul să vizeze biletele. Nu voia scandai, nu voia complicaţii de niciun fel. Înainte de toate, trebuia s-o facă să tacă.

— Totuşi nu poţi să cobori până nu opreşte iar trenul, îi spuse Hurstwood. Nu mai e mult şi o să ajungem în altă staţie. Poţi să cobori acolo dacă vrei. N-am să te opresc. Tot ce-ţi cer este să mă asculţi o clipă. Ai să mă laşi să-ţi vorbesc, nu-i aşa?

Carrie părea că nu ascultă. Întoarse doar capul către geam. Afară totul era cufundat în întunericul nopţii. Trenul gonea în ritm lin peste câmpii şi prin porţiuni de pădure. La apropierea răscrucilor singuratice de prin păduri şuierele lungi aveau un sunet trist, muzical.

În sfârşit, veni controlorul să vizeze biletele celor doi călători care se urcaseră la Chicago. Se apropie de Hurstwood, care i le înmână. În cumpănă dacă să întreprindă ceva, Carrie nu făcu totuşi nicio mişcare. Nu întoarse privirea.

După plecarea controlorului, Hurstwood simţi că i se luase o piatră de pe inimă.

— Eşti supărată pe mine, fiindcă te-am amăgit, spuse. N-am făcut-o dinadins, Carrie, îţi jur pe viaţa mea că nu. N-am avut încotro. Din clipa când te-am văzut, n-am mai putut să rămân departe de tine.

Trecu peste ultima înşelăciune, ca şi cum ar fi fost ceva neglijabil. Voia s-o convingă că soţia lui nu mai putea fi o piedică în calea lor. Socoteala cu banii pe care-i furase încercase s-o dea uitării.

— Nu-mi vorbi, îi spuse Carrie, nu pot să te sufăr. Vreau să pleci de lângă mine. Am să cobor la cea dintâi staţie.

Tremura toată de enervare şi împotrivire pe când îi spunea toate acestea.

— Bine, zise el, dar ai să m-asculţi totuşi până la capăt, nu-i aşa? După ce mi-ai spus altădată că mă iubeşti, ai putea acum să mă asculţi puţin. Nu vreau să-ţi fac niciun rău. Am să-ţi dau bani pentru întoarcere, dacă pleci. Vreau doar să-ţi

spun cum stau lucrurile, Carrie. Orice-ai crede tu, nu mă poţi opri să te iubesc.

O privea cu duioşie, dar nu primi niciun răspuns.

— Crezi că te-am indus în eroare ca un mizerabil, dar nu-i aşa. N-am făcut-o de bunăvoie. Acum am terminat cu nevastă-mea. Nu mai are niciun drept asupra mea. N-am s-o mai văd niciodată. De aceea sunt aici. De aceea am venit să te iau.

— Ai spus că Charlie e rănit, răspunse Carrie cu înverşunare. M-ai amăgit. Tot timpul m-ai amăgit şi acum vrei să mă sileşti să fug cu dumneata.

Era atât de agitată încât se ridică şi încercă iarăşi să treacă pe lângă el. Hurstwood o lăsă şi ea îşi schimbă locul. Apoi o urmă.

— Nu fugi de mine, Carrie, îi spuse blând. Lasă-mă să-ţi explic. Dacă m-ai asculta până la capăt, ai vedea care e situaţia mea. Îţi spun că nevastă-mea nu înseamnă nimic pentru mine. Sunt ani de când nu mai înseamnă nimic, altfel nu m-aş fi apropiat de tine. Voi obţine divorţul cât de repede posibil. N-am s-o mai văd niciodată. Am terminat cu trecutul. Nu te vreau decât pe tine. Dacă te pot avea pe tine n-am să mă mai gândesc niciodată la altă femeie.

Carrie asculta toate acestea într-o stare de mare zbucium. Cuvintele lui sunau totuşi destul de sincer, în ciuda a tot ce făcuse. Era o tensiune în vocea şi în purtarea lui Hurstwood, care nu putea rămâne fără oarecare efect. Dar nu voia să aibă nimic de-a face cu dânsul. Era însurat, o minţise o dată şi acum din nou, îl considera un om îngrozitor. Şi totuşi într-o astfel de îndrăzneală şi putere e ceva care fascinează pe o femeie, mai cu seamă dacă poate fi făcută să creadă că dragostea pentru ea este cea care le-a provocat.

Goana trenului era un factor important în rezolvarea acestei situaţii dificile. Roţile care alergau necontenit, ţinutul care rămânea în urmă, oraşul Chicago care se pierdea îndărătul lor, tot mai departe. Carrie îşi dădea seama că este purtată la mare distanţă, că trenul făcea un drum aproape neîntrerupt către un

mare oraş îndepărtat. Erau momente când îi venea să strige şi să provoace un asemenea scandal încât să-i vină cineva în ajutor; în altele i se părea c-ar fi fost zadarnic, atât era de departe de orice ajutor, indiferent ce-ar fi întreprins. Şi, în tot timpul ăsta, Hurstwood se străduia să-şi pledeze cauza în aşa fel încât cuvintele lui să atingă corzi sensibile, să-i inspire compătimire.

— Eram pus într-o situaţie în care nu ştiam cum aş fi putut proceda altfel. Carrie nu dădea niciun semn că-l ascultă. Când am văzut că nu vei veni decât dacă te pot lua în căsătorie, m-am hotărât să las totul în urma mea şi să te conving să pleci cu mine. Mă mut acum în alt oraş. Vreau să merg pentru câtva timp la Montreal, apoi oriunde vei voi tu. Ne vom duce să trăim la New York, dacă vrei.

— Nu vreau să am de-a face cu dumneata, zise Carrie. Vreau să cobor din trenul ăsta. Încotro merge?

— La Detroit, răspunse Hurstwood.

— Oh! strigă Carrie înspăimântată.

Un loc atât de îndepărtat şi de bine definit părea a spori dificultatea.

— Nu vrei să vii cu mine? întrebă el, ca şi cum ar fi existat o primejdie mare ca ea să nu vină. Nu trebuie să faci nimic decât să călătoreşti cu mine. N-am să te supăr cu nimic. Ai să poţi vedea Montrealul şi New Yorkul şi apoi dacă n-ai să vrei să stai, poţi să te întorci. Tot va fi mai bine decât să încerci să te întorci în noaptea asta.

Tinerei femei i se păru că găseşte în propunerea aceasta prima licărire a unei căi acceptabile. Părea un lucru rezonabil, deşi se temea de împotrivirea lui dacă ar fi încercat să ducă acest plan până la capăt. Montreal şi New York! Chiar acum se îndrepta cu toată viteza spre acele oraşe mari, fantastice, şi dacă dorea, putea să le vadă. Se gândea, dar nu dădea niciun semn.

Lui Hurstwood i se părea că vede în asta o umbră de acceptare. Stăruinţa lui deveni mai aprigă.

— Gândeşte-te la ce-am renunţat. Nu mai pot să mă întorc la Chicago. Trebuie să rămân departe şi să trăiesc singur de aici înainte, dacă nu vii cu mine. N-ai să mă părăseşti de tot, Carrie?

— Nu vreau să-mi vorbeşti, se sili ea să răspundă.

Hurstwood păstră tăcere câteva vreme.

Carrie simţea că trenul încetineşte. Acum era momentul să acţioneze, dacă nu voia să fie prea târziu. Se mişcă pe loc tulburată.

— Nu te gândi să pleci, Carrie, zise el. Dacă ai ţinut vreodată la mine, nu mă lăsa acum! Să încercăm s-o pornim împreună de la capăt. Am să fac tot ce spui tu. Am să mă căsătoresc cu tine sau am să te las să pleci înapoi. Dar mai chibzuieşte. N-aş fi dorit să vii cu mine, dacă nu te iubeam. Ţi-o spun, Carrie, în faţa lui Dumnezeu, nu pot să trăiesc fără tine. N-am să trăiesc fără tine!

Era o intensitate arzătoare în stăruinţa lui, care o mişca până în adâncul sufletului. Vorbea acum ca mistuit de un foc lăuntric. O iubea cu prea multă tărie ca să se poată gândi să renunţe la ea în ceasul deznădejdii lui. Agitat, îi apucă mâna şi o strânse cu toată puterea unei implorări.

Trenul aproape se oprise. Trecea pe lângă nişte vagoane pe o linie secundară. Afară totul era întunecat şi mohorât. Câţiva stropi de pe fereastră arătau că începuse să plouă. Carrie, suspendată în dilema ei, oscila între hotărâre şi neputinţă. Acum trenul oprise şi ea sta şi-l asculta cum se roagă. Locomotiva dădu puţin îndărăt, apoi se aşternu tăcere.

Şovăia, ca paralizată. Minutele treceau în timp ce el se ruga, iar Carrie continua să ezite.

— Ai să mă laşi să mă întorc, dacă am să vreau? întrebă acum, ca şi cum ar fi devenit ea stăpână pe situaţie şi însoţitorul ei ar fi fost cu desăvârşire învins.

— Fireşte, răspunse el. Ştii bine că da.

Carrie îl ascultă ca un om care ar fi acordat doar o păsuire trecătoare. Începu să i se pară că totul era în inima ei.

Trenul intră iarăşi în plină viteză. Hurstwood schimbă subiectul.

— Eşti tare obosită? o întrebă.

— Nu, răspunse ea.

— Să nu-ţi iau un pat în vagonul de dormit?

Carrie clătină din cap, deşi, cu toată deznădejdea ei, cu toate vicleşugurile lui, începuse să-şi dea seama de ceea ce simţise şi o încântase totdeauna la acest om: atenţia faţă de ea.

— Ba da, zise Hurstwood, ai să te simţi mult mai bine.

Ea clătină din cap.

— Lasă-mă să-ţi aranjez haina mea, cel puţin, şi se ridică pentru a-i aşeza haina lui uşoară în aşa fel încât să-şi poată odihni capul. Aşa, spuse apoi cu duioşie, acum încearcă, poate te vei odihni puţin.

Îi venea s-o sărute fiindcă îi împlinise voia. Se aşeză lângă ea şi se gândi o clipă.

— Cred că începe o ploaie mare, zise.

— Aşa se pare, spuse Carrie, ai cărei nervi se destindeau la zgomotul picăturilor mânate de rafale de vânt, în timp ce trenul gonea înainte prin negură, cu toată viteza, spre o lume nouă.

Faptul că într-o anumită măsură o îmblânzise pe Carrie era pentru Hurstwood un izvor de mulţumire, dar nu-i aduse decât o linişte trecătoare. Acum, că nu mai avea de luptat cu împotrivirea ei, îi rămânea tot timpul să reflecteze exclusiv la greşeala pe care o săvârşise. Starea lui era cum nu se poate mai amară; n-avea nevoie de mizerabila sumă de bani pe care o furase. Nu voia să fie un hoţ. Suma aceasta de bani sau oricare alta nu-l va despăgubi niciodată pentru situaţia pe care o pierduse. Nu-i putea da înapoi numeroşii prieteni, numele, casa şi familia şi nu i-o putea da nici pe Carrie, aşa cum voia el s-o aibă. Se izolase de Chicago, de situaţia lui plăcută şi comodă. Îşi răpise singur demnitatea, petrecerile vesele, serile agreabile. Şi pentru ce? Cu cât se gândea mai mult la asta, cu atât îi devenea mai intolerabil propriul lui gest. Începu să-şi

spună că va încerca să revină la vechea lui situaţie. Va înapoia suma păcătoasă furată în noaptea aceea şi va încercă să explice. Poate că Moy va înţelege. Poate că-l vor ierta şi-i vor îngădui să vină înapoi.

Spre amiază trenul intră în Detroit şi Hurstwood începu să fie din cale-afară de nervos. La ora aceasta poliţia trebuie să fi pornit pe urmele lui. Probabil că fusese înştiinţată poliţia tuturor oraşelor mari şi desigur că detectivii îl aşteptau să apară. Îşi aminti diverse împrejurări în care fuseseră prinşi hoţi. Ca urmare, începu să răsufle greu şi să cam pălească. Mâinile sale simţeau nevoia să facă ceva. Simula interes pentru diferite scene de afară. De câteva ori bătu cu piciorul în podea. Carrie băgă de seamă agitaţia lui, dar nu spuse nimic. Nu ştia care-i pricina şi nici dacă avea vreo importanţă.

Hurstwood se mira de ce nu întrebase dacă trenul nu mergea cumva înainte, spre Montreal sau altă localitate din Canada. Poate ar fi putut câştiga timp. Sări în picioare şi-l căută pe controlor.

— Merge vreo parte din trenul ăsta până la Montreal? întrebă.

— Da, vagonul de dormit de la urmă.

Ar fi întrebat mai mult, dar nu i se părea cuminte, aşa că se hotărî să se informeze la gară.

Trenul intră în staţie, scrâşnind din frâne şi pufăind.

— Cred că ar fi mai bine să continuăm drumul direct până la Montreal, îi spuse el lui Carrie. Am să văd ce legături sunt când coborâm.

Era din cale-afară de nervos, dar făcea tot ce putea ca să aibă o înfăţişare calmă. Carrie îl privi doar cu ochi mari, tulburaţi. Mintea ei mergea în gol; nu era în stare să-şi spună ce avea de făcut.

Trenul se opri şi Hurstwood o luă înainte. Privea atent împrejurul lui, prefăcându-se că se uită după Carrie. Nevăzând nimic care să-i indice că este supravegheat, se îndreptă către casa de bilete.

— Când pleacă trenul următor spre Montreal? întrebă.

— În douăzeci de minute, i se răspunse.

Cumpără două bilete şi locuri de dormit pentru vagonul Pullman. Apoi se întoarse în grabă la Carrie.

— Ne continuăm drumul îndată, spuse, abia băgând de seamă că ea arăta obosită şi abătută.

— Aş vrea să scap odată de toată istoria asta, exclamă Carrie mohorâtă.

— Ai să te simţi mult mai bine când o să ajungem la Montreal, zise el.

— N-am nici strictul necesar la mine, zise Carrie, nici măcar o batistă.

— Poţi să cumperi tot ce vrei, îndată ce ajungi acolo, iubita mea, îi explică el. Poţi să-ţi chemi o croitoreasă.

Se auzi semnalul de plecare şi se urcară. Când trenul se urni, Hurstwood simţi că i se luase o piatră de pe inimă, şi oftă. Călătoriră o scurtă porţiune până la fluviu şi apoi trecură cu un feribot. De îndată ce trenul se detaşă de feribot, Hurstwood se lăsă pe spate cu un suspin.

— Nu mai avem atât de mult, zise el, amintindu-şi de Carrie, acum, că se liniştise. Ajungem acolo în primele ore ale dimineţii.

Carrie se hotăra cu greu să răspundă.

— Mă duc să văd dacă există vagon-restaurant, adăugă el. Mi s-a făcut foame.

Capitolul 29

ALINĂRILE CĂLĂTORIEI: NAVELE MĂRII

Pentru cei care nu au călătorit, orice ţinut în afara aceluia în care locuiesc e totdeauna nespus de atrăgător. Alături de dragoste, acest lucru îi mângâie şi îi farmecă în cel mai înalt grad. Tot ce e nou e prea însemnat pentru a fi neglijat, iar gândirea, care e doar reflecţia impulsurilor senzoriale, e învinsă de fluxul realităţilor. Astfel sunt uitaţi cei iubiţi, supărările sunt lăsate la o parte, moartea se ascunde vederii. O întreagă lume de sentimente se adună îndărătul banalei expresii dramatice:„Plec!".

Pe când Carrie privea afară spre peisajul ce-i zbura pe dinainte, aproape că uitase că fusese amăgită să întreprindă această lungă călătorie împotriva voinţei ei şi că era lipsită de cele necesare pentru drum. Uneori uita cu totul de prezenţa lui Hurstwood şi privea minunându-se, departe, spre fermele îmbietoare şi spre satele cu colibe plăcute la vedere. Era pentru ea o lume interesantă. Viaţa ei abia începuse. Nu se simţea deloc învinsă. Nici nu era secătuită de speranţe. Un oraş mare are atâtea resurse! Poate că va scăpa din captivitate şi va ieşi la lumină, cine ştie? Poate că va fi fericită. Gândurile acestea o înălţau mai presus de orice rătăciri. Având speranţă, era salvată.

În dimineaţa următoare trenul intră cu bine în Montreal şi amândoi păşiră pe peron. Hurstwood era bucuros, ştiindu-se în afară de pericol; Carrie se minuna de atmosfera nouă oferită de oraşul nordic. Hurstwood mai fusese aici, cu multă vreme

înainte, şi acum îşi aminti numele hotelului unde trăsese. Pe când ieşeau pe uşa principală a gării auzi numele acelui hotel, strigat de către un conductor de omnibuz.

— Hai să mergem de-a dreptul acolo să căutăm camere, zise. La biroul de primire al hotelului, Hurstwood sucea în mâini registrul în timp ce funcţionarul înainta spre el. Se gândea cu ce nume să iscălească. Odată omul ajuns lângă el nu-i mai rămânea timp să şovăie. Îşi aminti îndată de un nume pe care-l văzuse prin geamul omnibuzului. Îi plăcuse. Cu o mâna sigură scrise: „G. W. Murdock şi soţia". Era cea mai mare concesie pe care simţea că o poate face. La iniţialele lui nu putea renunţa.

Când li se arătă apartamentul, Carrie văzu că îi luase o cameră cât se poate de drăguţă.

— Ai aici o baie, îi spuse. Acum poţi să te speli când vrei.

Carrie se îndreptă spre fereastră şi privi afară în timp ce Hurstwood se uita în oglindă. Se simţea prăfuit şi murdar. Nu avea valiză, nici rufe de schimb, nici măcar o perie de cap.

— Am să sun după săpun şi prosoape, zise el, şi am să-ţi trimit o perie de cap. Poţi să faci baie şi să te pregăteşti pentru micul dejun. Eu mă duc să mă bărbieresc şi apoi vin să te iau. După ce mâncăm o să ieşim să căutăm câte ceva de îmbrăcat pentru tine.

Zâmbea cu bunătate spunându-i toate astea.

— Foarte bine, zise Carrie.

Se aşeză într-unul din balansoare, în timp ce Hurstwood aştepta valetul, care în curând bătu la uşă.

— Săpun, prosoape şi apă de băut la gheaţă.

— Da, domnule.

— Acum mă duc, îi zise lui Carrie, venind către dânsa şi întinzându-i mâinile, dar ea nu făcu niciun gest să le ia. Nu mai eşti supărată pe mine, nu-i aşa? o întrebă blând.

— A, nu! răspunse ea, cu o nuanţă de indiferenţă.

— Nu ţii la mine deloc?

Carrie nu răspunse şi continuă să privească afară pe fereastră.

— Nu crezi c-ai să mă poţi iubi puţin? se rugă el, luând-i o mână. Ea încercă s-o tragă înapoi. Spuneai odinioară că mă iubeşti.

— Cum ai putut să mă amăgeşti aşa? întrebă Carrie.

— N-am avut încotro, răspunse Hurstwood. Te doream prea mult.

— N-aveai niciun drept să mă doreşti, replică ea prompt.

— Ah, Carrie, ia-mă aşa cum sunt. E prea târziu acum. Nu vrei să încerci să ţii puţin la mine? Arăta destul de doborât sufleteşte, cum sta aşa în faţa ei.

Tânăra femeie clătină din cap în semn că nu.

— Lasă-mă să încep o viaţă nouă. Fii soţia mea de azi înainte.

Carrie se ridică din balansoar ca şi cum ar fi vrut să se dea în lături, în timp ce el îi ţinea mâna. Hurstwood o cuprinse cu braţul pe după mijloc. Carrie se lupta să se desprindă, dar în zadar. O ţinea strâns lângă el. Într-o clipă în trupul lui se aprinse văpaia dorinţei, atotbiruitoare. Tandreţea lui se schimbă în înflăcărare.

— Lasă-mă! zise Carrie, în timp ce Hurstwood o strângea la pieptul lui.

— Nu vrei să mă iubeşti? întrebă el. Nu vrei să fii a mea de azi înainte?

Lui Carrie omul acesta nu-i fusese niciodată indiferent. Cu o clipă în urmă îl ascultase cu oarecare plăcere, amintindu-şi vechea ei afecţiune pentru el. Avea o înfăţişare atât de impunătoare, era atât de îndrăzneţ!

În clipa aceea totuşi acest sentiment se prefăcu într-o slabă împotrivire, ce creştea tot mai mult; o stăpâni o clipă, apoi, strânsă fiind în braţele lui, senzaţia începu să piară. Vorbea altceva în ea. Bărbatul acesta care o strângea la pieptul lui era puternic, era pătimaş, o iubea, iar ea era singură. Dacă nu se îndrepta spre el, dacă nu-i accepta dragostea, încotro avea să

meargă? Împotrivirea ei se topi pe jumătate în lava sentimentelor lui puternice.

Îl simţi ridicându-şi capul şi-l privi în ochi. Ce magnetism era la mijloc, nu putea şti şi nici n-avea să afle niciodată. Dar multele lui păcate fură uitate toate în acea clipă.

El o cuprinse şi mai tare în braţe şi o sărută, iar ea simţi că orice împotrivire era, de aici înainte, zadarnică.

— Ai să mă iei de soţie? întrebă ea, fără să se gândească în ce fel ar fi putut s-o facă.

— Chiar astăzi, zise el fericit.

Acum valetul bătea la uşă.

— Ai să fii repede gata, nu-i aşa?

— Da, răspunse ea.

— Sunt înapoi în trei sferturi de oră.

Carrie roşi şi, tulburată, se depărtă, în timp ce el deschise băiatului uşa.

După ce coborî scările, se opri în hol să vadă unde era o frizerie. Pentru moment se simţea extrem de bine. Conta pe prima lui victorie asupra lui Carrie, care părea să-l despăgubească pentru multele necazui pe care le îndurase în ultimele zile. „Viaţa merită să lupţi pentru ea“, îşi zicea. Fuga asta spre est, părăsirea a tot ce-i era obişnuit şi plăcut se părea că-i poate oferi destulă fericire. Furtuna îi dezvăluia un curcubeu la capătul căruia ar fi putut să găsească o comoară.

Era pe cale să traverseze spre o bară în dungi roşii şi albe, fixată în faţa unei uşi, semnul frizeriei, când auzi un glas strigându-l prietenos. Într-o clipită i se făcu inima cât un purice.

— Ei, George, ce faci, dragă? spunea glasul. Ce cauţi pe-aici?

Hurstwood se afla în faţă cu cel ce-l strigase şi-l recunoscu îndată pe amicul său Kenny, agentul de bursă.

— Am nişte treburi personale, răspunse, în timp ce mintea lui funcţiona ca o centrală telefonică.

Omul acesta evident că nu ştia nimic, nu citise ziarele.

— Hm, mi se pare ciudat că te întâlnesc aşa departe! spunea domnul Kenny foarte bine dispus. Locuieşti aici?

— Da, zise Hurstwood stânjenit, gândindu-se la iscălitura din registru.

— Rămâi mult?

— Nu, numai o zi, două.

— Aşa? Ai luat ceva azi-dimineaţa?

— Da, zise Hurstwood, minţind cu seninătate. Tocmai mă duceam să mă rad.

— Nu mergi cu mine să bem ceva?

— Numai după ce mă rad, zise fostul director. Te văd mai târziu. Stai aici?

— Da, zise Kenny, apoi adăugă: Ce mai e nou la Chicago?

— Toate vechi, răspunse Hurstwood, zâmbind voios.

— Nevasta e cu dumneata?

— Nu.

— Bine, vreau să te mai văd azi neapărat. Acuma intru să iau o gustare. Vino şi dumneata când eşti gata.

— Am să vin, zise Hurstwood, în timp ce se depărta.

Toată convorbirea aceasta fusese un chin pentru dânsul. Cu fiecare cuvânt părea că se complică situaţia. Omul acesta îi evoca mii de amintiri. Pentru el reprezenta tot ce lăsase în urmă. Chicago, nevastă-sa, localul cel elegant, toate astea le regăsea în salutul şi în întrebările lui. Şi omul locuia aici, în acelaşi hotel cu el şi se aştepta desigur să stea la taifas, să petreacă de minune împreună. Iar ziarele din Chicago vor sosi îndată. Ziarele locale vor reproduce ştirea chiar în aceeaşi zi. Uită de triumful său asupra lui Carrie, gândindu-se la posibilitatea de a apărea în curând în ochii acestui om drept ceea ce era: un spărgător de case de bani. Îi venea să geamă, în timp ce intra pe uşa frizeriei. Se hotărî să fugă, să caute un hotel mai retras.

De aceea fu bucuros să nu găsească pe nimeni în hol când se înapoie şi urcă grăbit scările. O va lua pe Carrie şi vor ieşi

prin intrarea pentru doamne. Au să dejuneze în vreun local mai retras.

Dar din partea cealaltă a holului îl supraveghea alt individ. Era un tip de irlandez vulgar, mic de statură, care purta nişte haine ieftine; avea un cap care părea o copie la scară mică a unui foarte important om politic din ţinut. Individul acesta vorbise fireşte cu funcţionarul de la primire, dar acum îl supraveghea cu atenţie stăruitoare pe fostul director.

Hurstwood simţi cercetarea îndelungă şi recunoscu tipul. Şi instinctiv simţi că omul era detectiv, că era supravegheat. Grăbi traversarea holului, prefăcându-se a nu observa nimic, dar în mintea lui roiau gândurile. „Ce-are să se întâmple acum? Ce puteau face cei de-aici?" Începu să se frământe cu privire la legile de extrădare. Nu le cunoştea pe deplin. „Poate că putea fi arestat. Vai, de-ar afla Carrie!" Montrealul îi ardea sub tălpi. Începu să tânjească după plecare.

Carrie făcuse baie şi acum îl aştepta. Arăta împrospătată, mai fermecătoare ca oricând, dar rezervată. În lipsa lui, îşi reluase în oarecare măsură atitudinea rece. În inima ei nu ardeau vâlvătăile dragostei. Hurstwood îşi dădu seama de asta şi amărăciunea îi spori. N-o putea lua în braţe; nici nu încercă. Era ceva în înfăţişarea ei care îl oprea. În parte, părerea aceasta era rezultatul intimidărilor şi reflecţiilor lui din hol.

— Eşti gata, nu-i aşa? o întrebă cu bunătate.

— Da, răspunse ea.

— O să ieşim în oraş, să luăm o gustare. Restaurantul ăsta din hotel nu prea mă atrage.

— Foarte bine, zise Carrie.

Ieşiră din hotel; în colţ, individul irlandez cu mutra vulgară stătea şi se uita după el. Hurstwood abia se stăpâni să nu arate că ştia de prezenţa tipului ăstuia. Obrăznicia privirilor lui îl scotea din fire. Îşi văzu totuşi de drum, dându-i lui Carrie explicaţii cu privire la oraş. Curând se ivi alt restaurant, în care intrară.

— Ce oraş curios, zicea Carrie, minunându-se pentru că oraşul nu era la fel ca Chicago.

— Nu e atât de animat ca Chicago, zise Hurstwood. Nu-ţi place?

— Nu, zise Carrie, care se obişnuise în marele oraş din vest.

— Într-adevăr, nu e la fel de interesant, zise Hurstwood.

— Dar ce-i de văzut aici? întrebă Carrie mirându-se de ce se oprise în acest oraş.

— Nu cine ştie ce, răspunse Hurstwood. E un fel de loc de vilegiatură. Are împrejurimi frumoase.

Carrie îl asculta, dar cu un sentiment de nelinişte. În situaţia în care se afla nu prea era dispusă să aprecieze nimic.

— N-o să rămânem mult aici, zise Hurstwood, care acum era chiar bucuros observând că ei nu-i plăcea oraşul. Îndată după ce mâncăm îţi alegi nişte lucruri de îmbrăcat, şi pornim repede spre New York. Acolo are să-ţi placă. E într-adevăr o metropolă, mai mult ca orice alt oraş, afară de Chicago.

În realitate plănuia să se strecoare şi să scape de urmărire. Are să vadă ce făceau detectivii ăştia şi ce aveau de gând patronii lui din Chicago, apoi are s-o şteargă la New York, unde era lesne să te ascunzi. Cunoştea îndeajuns acel oraş pentru a şti că tainele şi posibilităţile de a dispărea acolo erau nesfârşite.

Dar cu cât se gândea mai mult, cu atât se simţea mai prost. Îşi dădu seama că deşi ajunsese aici, încă nu avea calea liberă. Firma va folosi probabil detectivi ca să-l urmărească, oameni de la Pinkerton sau agenţi de-ai lui Mooney & Boland. Îl puteau aresta în clipa când ar fi încercat să iasă din Canada. Aşa încât s-ar fi putut să fie silit să rămână aici luni întregi şi în ce situaţie!

Înapoi la hotel, Hurstwood abia aştepta şi totodată se temea să vadă ziarele de dimineaţă. Voia să ştie până unde ajunsese vestea faptei sale. Îi spuse deci lui Carrie că va veni sus în câteva minute şi se duse să facă rost de ziare şi să le cerceteze. Nu erau primprejur figuri cunoscute, totuşi îi fu neplăcut să

citească în hol, aşa încât căută salonul mare de la etajul de sus şi aşezat lângă fereastră răsfoi ziarele. Nelegiuirii sale i se acordase foarte puţin spaţiu, dar figura totuşi în câteva coloane scurte, unde se-nşirau de-a valma omoruri, accidente, căsătorii şi alte ştiri aflate prin telegraf. Cuprins de oarecare tristeţe ar fi vrut să schimbe tot ce făcuse. Fiecare clipă petrecută în acest loc îndepărtat unde era în siguranţă nu părea decât să-i sporească sentimentul că săvârşise o mare greşeală. Ar fi putut găsi altă soluţie, mai puţin complicată, dacă ar fi ştiut.

Lăsă ziarele acolo, înainte de a se duce în cameră, gândindu-se să nu ajungă cumva în mâna lui Carrie.

— Ei, cum te mai simţi? o întrebă.

Ea stătea tot timpul şi privea afară pe fereastră.

— A, destul de bine, îi răspunse.

Veni lângă ea şi era pe cale să înceapă a-i vorbi, când se auzi o bătaie în uşă.

— Poate că a sosit vreunul din pachetele mele, zise Carrie.

Hurstwood deschise uşa şi înaintea ochilor îi apăru individul suspectat mai înainte pe drept cuvânt.

— Dumneata eşti domnul Hurstwood, nu-i aşa? întrebă acesta, cu un amestec afectat de isteţime şi siguranţă.

— Da, răspunse Hurstwood calm.

Cunoştea atât de bine acest soi de om, încât simţi că-i revine ceva din vechea sa nepăsare faţă de asemenea indivizi. Oameni ca aceştia făceau parte din categoria cea mai de rând, cu greu acceptată în localul său. Ieşi din cameră şi închise uşa în urma lui.

— Bănuiesc că ştii pentru ce am venit, nu-i aşa? zise individul cu un aer confidenţial.

— Pot să-mi închipui, răspunse încet Hurstwood.

— Ei, ai de gând să încerci să păstrezi banii?

— Asta-i treaba mea, zise Hurstwood, înverşunat.

— Ştii că n-o să poţi, spuse detectivul, privindu-l cu răceală în ochi.

— Ascultă, domnule, zise Hurstwood autoritar, dumneata nu înţelegi nimic din cazul ăsta şi eu nu te pot lămuri. Oricum aş avea de gând să procedez, o voi face fără să cer sfatul altora. Te rog să mă scuzi.

— De, cred că n-are niciun rost să vorbeşti aşa, când eşti în mâinile poliţiei, zise celălalt. Poţi să ai o mulţime de neplăceri de pe urma noastră, dacă vrem. Nu eşti înregistrat în regulă în hotelul ăsta, nu eşti cu soţia dumitale şi ziarele n-au aflat încă unde eşti. S-ar cădea să fii rezonabil.

— Ce vrei să ştii? întrebă Hurstwood.

— Dacă ai de gând să trimiţi banii înapoi sau nu.

Hurstwood tăcea, cu privirile aţintite în podea.

— N-are niciun rost să te lămuresc pe dumneata, spuse în cele din urmă. Şi n-are niciun rost să insişti. Nu sunt prost, să ştii. Ştiu foarte bine ce poţi să faci şi ce nu. Pot să am o groază de neplăceri de pe urma dumitale dacă vrei, ştiu foarte bine, dar cu asta n-o să pui mâna pe bani. Ascultă aici, m-am hotărât singur ce cale să urmez. Am şi scris firmei Fitzgerald & Moy, aşa că n-am ce să-ţi spun. Aşteaptă până primeşti veşti de la dânşii.

Tot timpul cât vorbise se depărtase de uşă, înaintând pe coridor ca să nu-l poată auzi Carrie. Ajunseră acum aproape de capăt, unde culoarul dădea în salonul cel mare, comun.

— Nu vrei să dai banii înapoi?

Cuvintele acestea îl iritară din cale-afară pe Hurstwood. Sângele îi năvăli, fierbinte, în cap. O mulţime de gânduri i se înfiripau în minte. Nu era hoţ. Nu-i trebuiau banii. Dacă s-ar fi dus să le explice patronilor era posibil ca totul să se limpezească.

— Ascultă aici, spuse, n-are niciun rost să vorbesc despre asta. Am tot respectul pentru autoritatea dumitale, dar am să lămuresc lucrurile cu cei care cunosc situaţia.

— Bine, dar din Canada nu poţi să pleci cu banii, zise celălalt.

— N-am nicio intenţie să plec, răspunse Hurstwood. Când voi rezolva totul n-are să mă poată opri nimeni.

Întoarse spatele şi se depărtă, în timp ce detectivul îl urmărea din ochi. I se părea de neîndurat. Totuşi merse înainte şi intră în cameră.

— Cine era? întrebă Came.

— Un prieten de-al meu din Chicago.

Toată convorbirea aceasta îl zgudui într-atâta, mai ales că venea după supărările din săptămâna trecută, încât fu de ajuns pentru a-i stârni gândurile negre şi o adâncă depresie morală. Ce îl rănea cel mai mult era faptul că se vedea urmărit ca un hoţ ce era. Începu să-şi dea seama de natura acelei nedreptăţi sociale care nu vede decât o singură latură, adesea un singur punct, într-o lungă tragedie. Toate ziarele nu consemnau decât un singur lucru: că îşi însuşise banii. Cum şi din ce motive îi luase era tratat cu nepăsare. Toate complicaţiile care îl împinseseră la asta erau necunoscute. Era acuzat fără a fi înţeles.

În aceeaşi zi, pe când şedea cu Carrie în cameră, se hotărî să trimită banii înapoi. Le va scrie patronilor săi, le va explica totul şi va expedia banii pe calea cea mai urgentă. S-ar putea ca ei să-l ierte. Poate că-l vor chema înapoi. Va traduce în fapt afirmaţia falsă de a le fi scris, pe care o făcuse detectivului. Apoi va părăsi acest oraş neobişnuit.

Îi trebui un ceas ca să poată formula plauzibil, în scris, toată acea întâmplare complicată. Voi să le vorbească despre soţia lui, dar nu putu. În cele din urmă se mulţumi să le spună că fusese cam buimac după o petrecere cu prieteni, că găsise casa de bani deschisă şi, mergând atât de departe încât scosese banii, printr-un accident încuiase uşa. Regreta mult fapta lui. Îi părea rău că le pricinuise o asemenea neplăcere. Va îndrepta ce se mai putea îndrepta, trimiţând înapoi banii, cea mai mare parte. Restul îl va plăti cât va putea de curând. Exista vreo posibilitate să fie primit înapoi? La aceasta făcu doar aluzie.

Cât îi era de tulburată mintea se poate deduce din felul în care întocmise această scrisoare. Pentru moment uita cât ar fi

fost de penibil să-şi reia vechiul post, chiar dacă i s-ar fi dat. Uita că se despărţise de trecut ca şi cum ar fi tăiat toate legăturile cu o sabie şi că, de-ar fi izbutit chiar într-un fel oarecare să se lege iar de el, linia zimţată a despărţirii şi a reîmbinării ar ieşi mereu în evidenţă; întruna uita câte ceva, pe nevastă-sa, pe Carrie, nevoia de bani, situaţia lui actuală sau altceva, astfel că nu raţiona limpede. Cu toate acestea, expedie scrisoarea şi aşteptă răspuns înainte de a trimite banii.

Între timp accepta situaţia sa actuală alături de Carrie, bucurându-se de ea în măsura în care putea.

Către amiază ieşi soarele, revărsând un potop de raze aurii prin ferestrele lor deschise. Vrăbiile ciripeau. Atmosfera era plină de veselie şi de cântec. Hurstwood nu-şi putea lua ochii de la Carrie. Părea să fie singura rază de soare în toate necazurile lui. Ah, de l-ar iubi pe deplin, de l-ar cuprinde în braţe în acea încântătoare stare de spirit în care o văzuse în micul parc din Chicago, cât ar fi de fericit! Ar fi o compensaţie, i-ar dovedi că nu pierde totul. Nu i-ar mai păsa de necazuri.

— Carrie, zise la un moment dat, ridicându-se de la locul lui şi venind alături de ea, ai să rămâi cu mine de-aici înainte?

Ea îl privi ca şi cum Hurstwood ar fi spus ceva ciudat şi ridicol, dar răceala i se topi, copleşită de expresia feţei lui. Era iubire acuma, adevărată şi puternică, iubire adâncită de greutăţi şi griji. Nu se putea opri să nu surâdă.

— Îngăduieşte-mi să fiu totul pentru tine, de aici înainte, zise el. Nu mă mai lăsa să mă frământ. Am să-ţi fiu credincios. Vom merge la New York şi vom găsi o locuinţă plăcută. Am să înjgheb iar vreo afacere şi vom fi fericiţi. Nu vrei să fii a mea?

Carrie îl asculta cu toată gravitatea. În sufletul ei nu era cine ştie ce ardoare, dar împrejurările şi apropierea acestui bărbat creau o aparenţă de afecţiune. Mai curând îl compătimea, o compătimire născută din ceea ce nu de mult fusese o mare admiraţie. O dragoste adevărată nu simţise niciodată pentru dânsul. Şi-ar fi dat şi ea seama de toate astea dacă ar fi fost în

stare să-şi analizeze sentimentele, dar ceea ce simţea acum, stârnită fiind de patima lui năvalnică, dărâmă toate barierele dintre dânşii.

— Ai să rămâi cu mine, nu-i aşa? o întrebă el.

— Da, răspunse ea, clătinând din cap.

El o strânse la piept, sărutându-i apăsat bazele şi obrajii.

— Dar trebuie să mă iei de nevastă.

— Am să fac astăzi formele.

— Cum?

— Sub alt nume. Îmi voi lua alt nume şi voi începe o altă viaţă. De azi înainte sunt Murdock.

— Ah, nu-ţi lua numele ăsta, zise Carrie.

— De ce?

— Nu-mi place.

— Bine, atunci ce nume să iau?

— Oricare vrei, numai ăsta nu.

Hurstwood chibzui puţin, continunând s-o înlănţuie cu braţele, apoi spuse:

— Cum ţi se pare Wheeler?

— Ăsta mai merge, zise Carrie.

— Atunci bine, Wheeler. Voi obţine formele în după-amiaza asta.

Fură cununaţi de un preot baptist, primul care i se păru potrivit.

În cele din urmă firma din Chicago răspunse. Scrisoarea fusese dictată de domnul Moy. Era surprins că Hurstwood făcuse un una ca asta şi-i părea foarte rău de cele întâmplate. Dacă banii erau înapoiaţi, nu-şi vor mai bate capul cu o urmărire în justiţie, căci nu aveau nimic împotriva lui. Cât despre întoarcerea sau reprimirea lui în postul său de mai-nainte, nu se hotărâseră încă în ce fel ar putea fi privită. Se vor gândi la asta şi-i vor scrie eventual mai târziu, după câtva timp, şi aşa mai departe.

În concluzie şi în rezumat nu era nicio nădejde. Ei voiau înapoi banii, cu cea mai mică bătaie de cap posibilă. Hurstwood

îşi citi sentinţa. Se hotărî să plătească 9500 dolari agentului pe care spuneau ei că-l vor trimite şi să păstreze pentru nevoile sale 1300 de dolari. Telegrafie acordul său, se lămuri cu reprezentantul care veni să-l vadă la hotel în aceeaşi zi, luă de la el o chitanţă de plată şi-i spuse lui Carrie să-şi pregătească valiza. Era cam deprimat când începu să facă toate astea, dar în cele din urmă îşi reveni. Se temea că ar mai putea fi arestat chiar şi acum şi dus înapoi, aşa că încercă să facă toate formalităţile pe ascuns, ceea ce nu prea era posibil. Dădu instrucţiuni ca valiza lui Carrie să fie trimisă la gară, de unde o expedie cu expresul la New York. Nimeni nu părea să-l observe, totuşi plecă noaptea. Era foarte agitat ca nu cumva la prima staţie de după frontieră sau în gara New York să-l aştepte un reprezentant al justiţiei.

Neştiind nimic despre furtul şi temerile lui, Carrie se bucură când intrară în acel oraş mare, a doua zi de dimineaţă. Colinele rotunde şi verzi ce străjuiau albia largă, cu ape mari a Hudsonului îi captivau atenţia cu frumuseţea lor, pe când trenul urma linia fluviului. Auzise de fluviul Hudson, de marele oraş New York şi acum le privea umplându-şi sufletul cu priveliştea acestor minuni.

Pe când trenul cotea spre est la Spuytin Duyvil şi urma malul răsăritean al râului Harlem, Hurstwood, agitat, îi atrase atenţia că se găseau la marginea oraşului. Din ceea ce ştia despre Chicago, Carrie se aştepta la şiruri lungi de tramvaie, o reţea vastă de şine, şi observă deosebirea. Priveliştea câtorva vapoare pe râul Harlem şi a mai multora pe East River îi încălzi inima tânără. Era cel dintâi semn al oceanului. Urmă o stradă obişnuită, cu case de cărămidă de câte cinci etaje şi apoi trenul se cufundă în tunel.

— Gara Mare Centrală, strigă conductorul, când după câteva minute de întuneric şi fum lumina zilei se ivi iar. Hurstwood se ridică şi-şi luă mica valiză de mână. Era încordat la culme. Alături de Carrie, aşteptă la uşă, apoi coborî. Nu vedea pe nimeni apropiindu-se dar, în timp ce se îndrepta spre ieşirea

ce ducea în stradă, arunca priviri furişe încoace şi încolo. Era într-o asemenea stare de agitaţie încât uită cu totul de Carrie, care rămase în urmă, mirându-se cum putea fi atât de absorbit şi preocupat de el însuşi. Pe când trecea prin gara propriu-zisă, încordarea atinsese culmea, apoi începu să slăbească. Ajunse îndată pe trotuar şi nimeni nu-l întâmpină, în afară de birjari. Răsuflă adânc şi se întoarse, amintindu-şi de Carrie.

— Credeam că ai de gând să fugi şi să mă laşi, zise ea.

— Încercam să-mi amintesc ce tramvai ne duce la Gilsey, răspunse el.

Carrie aproape că nici nu-l mai auzi, atât era de absorbită de forfota străzii.

— Câţi locuitori are New Yorkul?

— A, un milion şi mai bine, zise Hurstwood. Privi împrejur şi chemă o trăsură, dar în alt fel ca de obicei.

Pentru întâia oară după ani şi ani, îi fulgeră prin minte gândul că trebuie să chibzuiască la aceste cheltuieli mărunte. Era neplăcut.

Hotărî că nu va pierde timpul trăind prin hoteluri, ci va închiria o locuinţă. Aşadar, îi spuse asta şi lui Carrie şi ea fu de acord.

— Să căutăm azi, dacă vrei, răspunse.

Deodată Hurstwood îşi aminti de experienţa din Montreal. În hoteluri mai importante desigur că va întâlni iar cunoscuţi din Chicago. Se ridică şi i se adresă birjarului:

— Du-mă la Belford, îi spuse, ştiind că acel hotel era mai puţin frecventat de cunoştinţele lui. Apoi se aşeză.

— Unde e cartierul de locuinţe? întrebă Carrie, care nu bănuia că înaltele clădiri cu câte cinci etaje, aşezate pe fiecare parte, adăposteau familii.

— Peste tot, zise Hurstwood, care cunoştea destul de bine oraşul. La New York nu sunt curţi cu iarbă în faţa caselor. Toate acestea sunt locuinţe.

— Da? Asta nu-mi place, spuse Carrie, care începea şi ea să aibă unele păreri.

Capitolul 30

REGATUL MĂREŢIEI: VISUL PELERINULUI

Orice ar fi fost la Chicago un bărbat ca Hurstwood, fireşte că într-un ocean ca New Yorkul nu putea fi decât o neînsemnată picătură. La Chicago, a cărui populaţie se ridica la vreo 500 000, milionarii nu erau numeroşi. Bogătaşii încă nu deveniseră atât de izbitor de bogaţi încât în comparaţie cu ei orice venituri mijlocii să pară obscure. Atenţia locuitorilor nu era atât de atrasă de celebrităţile din domeniul dramatic, artistic, social şi religios, încât să lase în umbră persoanele sus-puse. La Chicago, cele două căi de a te distinge erau politica şi comerţul. La New York puteai alege din vreo cincizeci de căi şi fiecare dintre ele fusese cu sârguinţă străbătută de sute de oameni, într-atât de numeroşi erau cei faimoşi. Marea era plină de balene. Un peşte de rând nu putea decât să dispară printre ele, să rămână ascuns vederii. Cu alte cuvinte, Hurstwood nu însemna nimic.

Există un rezultat mai subtil al unei asemenea situaţii, care, deşi nu e totdeauna luat în consideraţie, e cel ce iscă tragediile lumii. Cei mari creează o atmosferă demoralizantă asupra celor mărunţi. Această atmosferă este lesne şi degrabă simţită. Plimbă-te printre palatele măreţe, printre echipajele splendide şi magazinele luxoase, restaurantele, localurile de tot felul; adulmecă florile, mătăsurile, vinurile; soarbe râsul care ţâşneşte din sufletul celui care trăieşte în belşug, pe deplin mulţumit, privirile care scânteiază ca lumina răsfrântă de suliţi sfidătoare; învaţă ce-s surâsurile care rănesc ca nişte săbii

lucioase şi felul de a fi al celor mari, născuţi în situaţii privilegiate, şi vei cunoaşte atmosfera celor sus-puşi şi puternici. Nu e nevoie să dovedim că regatul măreţiei nu aparţine unor asemenea oameni dar, atâta vreme cât lumea e atrasă de el şi spre el tinde inima omului ca spre singurul tărâm demn de dorinţa sa, pe care trebuie să-l cucerească, acel tărâm, şi nu altul va rămâne pentru inima aceea adevăratul ținut al măririi. Şi câtă vreme aşa va fi, atmosfera acelui ţinut îşi va exercita rezultatele dezastruoase asupra sufletului omenesc. E ca un agent chimic. O zi petrecută în ţinutul măririi, ca şi o singură picătură de mărire, va înrâuri şi va preface în altceva vederile, ţelurile, năzuinţa sufletului, încât el va fi, din acea clipă, de atunci contaminat pe vecie. O zi de măreţie este pentru sufletul neobişnuit cu aşa ceva asemenea opiului pentru trupul încă fraged. Se naşte un dor aprins care, nutrit, va da naştere de-a pururi la visuri şi moarte. Vai! Visuri neîmplinite care rod, care ademenesc, vagi năluci ce cheamă şi călăuzesc, cheamă şi călăuzesc până ce moartea şi pieirea le mistuie vederea şi ne întoarce orbi în sânul naturii.

Un bărbat de vârsta şi temperamentul lui Hurstwood nu este supus amăgirilor şi dorinţelor arzătoare ale tinereţii, dar nu are nici tăria nădejdii, care ţâşneşte ca o fântână în sufletul celui tânăr. O asemenea atmosferă nu putea trezi în el dorurile intense ale unui adolescent de optsprezece ani, dar în măsura în care ele erau stârnite, lipsa nădejdii devenea tot mai apăsătoare. N-avea cum să nu observe peste tot semnele belşugului şi ale luxului. Mai fusese şi înainte la New York şi ştia ce petreceri nebuneşti putea oferi acest oraş. Într-un sens, pentru el era un loc grozav de impunător, căci aici se aduna tot ce respecta mai mult pe lume – bogăţie, rang, faimă. Majoritatea celebrităţilor cu care ciocnise un pahar în zilele în care era director veneau din acest loc egocentric şi populat. Cele mai îmbietoare poveşti despre plăceri şi abundenţă se refereau la locul şi oamenii de aici. Ştia că e adevărat, că fără să-şi dea seama trecea la tot pasul prin imediata apropiere a marilor

averi, ştia că o sută sau cinci sute de mii de dolari nu-i dădeau nimănui privilegiul de a trăi mai mult decât confortabil într-un loc atât de bogat. Moda şi luxul cereau sume mult mai mari, astfel că omul sărac nu pătrundea nicăieri. De toate acestea îşi dădea seama acum cu toată profunzimea, pe când înfrunta oraşul, izolat de prieteni, spoliat nu numai de modesta lui avere, dar până şi de numele său şi silit să înceapă de la capăt lupta pentru o situaţie şi o existenţă plăcută. Nu era bătrân, dar nici atât de nerod încât să nu ştie că nu mai avea mult până acolo. Această exhibiţie de eleganţă, rang şi putere câştigase dintr-odată o semnificaţie deosebită. Era accentuată, prin contrast, cu starea sa apăsătoare.

Şi era într-adevăr apăsătoare. Descoperi curând că pentru existenţa sa nu era suficient să fi scăpat de teama arestării. Odată înlăturată primejdia, nevoile ce vor urma începură să-l amărască. Gândul la meschina sumă de o mie trei sute şi ceva de dolari, pe lângă grija chiriei, îmbrăcăminte, hrană şi distracţii pentru ani de aici înainte, n-avea darul să-i asigure liniştea sufletească unui om ca el, obişnuit să cheltuiască de cinci ori pe atâta în decurs de un an. Îl preocupă destul de intens această problemă chiar din primele zile ale sosirii New York şi hotărî că trebuie să acţioneze repede. În consecinţă, consultă anunţurile gazetelor de dimineaţă, pentru a vedea posibilităţile de a întreprinde ceva şi în afară de asta, începu investigaţii pe cont propriu.

Totuşi, nu porni la o asemenea întreprindere înainte de a se fi instalat. Se duse împreună cu Carrie să caute un aparament după cum conveniseră, şi găsiră unul în Strada 78, aproape de bulevardul Amsterdam. Era o clădire cu cinci etaje, iar apartamentul lor se găsea la etajul al treilea. Cum pe vremea aceea strada mai avea încă locuri virane, puteai vedea, spre răsărit, culmile verzi ale copacilor din Central Park şi spre apus, apele largi ale Hudsonului, a căror scânteiere se zărea prin ferestre. Pentru şase odăi care dădeau una într-alta şi o baie, trebuiră să plătească treizeci şi cinci de dolari pe lună. Chirie medie

şi totuşi exorbitantă pentru o locuinţă la acea vreme. Carrie îi atrase atenţia asupra diferenţei dintre dimensiunile camerelor de la New York şi cele din Chicago.

— N-ai să găseşti nimic mai bun, dragă, zise Hurstwood, decât dacă închiriezi o casă de modă veche, dar atunci nu vei avea confortul de aici.

Carrie alesese locuinţa fiindcă era nou-nouţă şi avea lemnăria de culoare deschisă. Era una din casele de construcţie foarte recentă, înzestrate cu încălzire centrală, ceea ce constituia un mare avantaj. Plita de gătit a apartamentului, apa caldă şi rece, ascensorul de serviciu, tuburile acustice, soneria pentru portar îi plăceau foarte mult. Pornirile ei de gospodină erau destul de numeroase pentru ca aceste lucruri să-i dea multă satisfacţie.

Hurstwood aranjă cu o firmă de vânzări în rate să-i mobileze tot apartamentul, vărsând imediat cincizeci de dolari şi angajându-se să dea zece dolari pe lună. Apoi comandă o mică placă de metal, cu numele de G. W. Wheeler, pe care o fixă pe cutia lui de scrisori în hol. Lui Carrie i se părea foarte ciudat să fie numită de portar doamna Wheeler, dar cu timpul se obişnui cu acest nume şi îl consideră al ei.

După ce aranjă aceste amănunte casnice, Hurstwood porni să verifice câteva dintre anunţurile urmărite de el în vederea achiziţionării unei participări într-un bar central şi prosper. După localul luxos pe care-l dirijase la Chicago nu înghiţea cârciumile de rând ce le găsea prin anunţuri. Pierdu câteva zile cercetându-le şi găsindu-le neplăcute. Dobândi totuşi cunoştinţe considerabile, stând de vorbă cu oameni, căci descoperi influenţa Tammany Hall-ului şi valoarea bunelor relaţii cu poliţia.

Îşi dădu seama că localurile cele mai rentabile şi prospere nu erau acelea care făceau un comerţ legal, ca localul de care se ocupa firma Fitzgerald & Moy. Elegantele încăperi dosnice şi cămăruţele separate pentru băut la etajul al doilea erau de obicei anexe ale unor localuri foarte rentabile. După

deţinătorii lor impunători, cu plastroanele cămăşilor împodobite cu diamante mari şi cu haine bine croite, înţelese că aici, ca şi în alte părţi, afacerile cu alcoolul aduceau acelaşi câştig îmbelşugat.

În cele din urmă găsi pe un individ care avea în strada Warren un local ce părea să ofere şansa unei investiţii excelente. Era destul de atrăgător ca înfăţişare şi susceptibil de îmbunătăţiri. Proprietarul pretindea că afacerea era excelentă şi aşa şi părea.

— Avem de-a face cu lume bună, îi spuse lui Hurstwood. Negustori, agenţi comerciali şi liber-profesionişti. O clasă de oameni bine îmbrăcaţi. Nici picior de vagabond. Nu-i primim.

Hurstwood ascultă cum zornăie banii ce intrau în casă şi privi câtva timp cum mergea vânzarea.

— E de ajuns de rentabil pentru doi, ce credeţi?

— Puteţi să vă daţi seama singur dacă vă pricepeţi la comerţul cu băutură, răspunse proprietarul. Ăsta-i unul din cele două localuri pe care le am. Celălalt este în centru, în strada Nassau. Nu mă pot ocupa singur de amândouă. Dacă aş găsi pe cineva care să fie cunoscător serios în acest domeniu n-aş avea nimic împotrivă să împart cu el venitul localului ăstuia şi să-l las pe dânsul să-l conducă.

— Eu am experienţă suficientă, spuse Hurstwood, doritor să facă impresie bună, dar ferindu-se să se refere la Fitzgerald & Moy.

— Foarte bine, puteţi să veniţi dacă vă place, domnule Wheeler, zise proprietarul.

Acesta nu oferea decât o participare de o treime din valoarea acţiunilor, a mărfii şi a încasărilor, şi aceasta în schimbul sumei de o mie de dolari şi a abilităţii comerciale a celui ce ar fi dorit să intre părtaş. Proprietatea asupra localului nu era inclusă, deoarece patronul îl închiriase de la proprietarul imobilului.

Propunerea era destul de serioasă, dar pentru Hurstwood se punea întrebarea dacă o a treia parte din venitul acestui local se putea urca la o sută şi cincizeci de dolari pe lună, sumă de care îşi închipuia că are nevoie pentru a face faţă cheltuielilor normale ale menajului şi pentru a trăi confortabil. Totuşi, nu era timpul să şovăie după ce dăduse de atâtea ori greş în strădaniile lui de a găsi ceea ce-şi dorea. Părea că, pentru moment, o treime îi va asigura o sută pe lună. Printr-o conducere chibzuită şi prin îmbunătăţiri s-ar fi putut să ajungă să-i aducă mai mult. Prin urmare, îşi dădu acordul şi înmână mia de dolari, pregătindu-se să înceapă munca a doua zi.

În primele momente era hotărât să fie foarte optimist. O încredinţa pe Carrie că făcuse, după cum credea el, un aranjament excelent. Cu timpul însă, avu ocazia să reflecteze. Constată că partenerul său era foarte dezagreabil. Adesea şi mai rău, din pricina băuturii care îl făcea grosolan. Era ceva cu care Hurstwood nu fusese deloc obişnuit în afaceri. În plus, mersul treburilor era inegal. Nicio comparaţie cu clientela de care se bucurase la Chicago. Îşi dădu seama că îi va trebui vreme îndelungată ca să-şi facă prieteni. Oamenii ăştia treceau în grabă, plecau în grabă şi nu căutau plăcerile prieteniei. Nu era un loc de adunare sau de leneveală plăcută. Treceau zile şi săptămâni întregi fără să se fi salutat cordial cu cineva, cum era obişnuit s-o facă zilnic la Chicago.

Apoi, lui Hurstwood îi lipseau clienţii cu faimă, acei indivizi bine îmbrăcaţi din elită, care dau farmec barurilor mijlocii şi aduc veşti din cercuri deosebite, închise oamenilor de rând. Nu văzu un asemenea om nici măcar într-o lună întreagă. Seara, pe când se mai găsea încă la slujbă, citea uneori în gazetele de după-masă întâmplările care priveau celebrităţi cunoscute, cu care adesea băuse câte un păhărel. Aceştia frecventau un bar ca Fitzgerald & Moy la Chicago sau aici, în oraş, Hoffman House, departe de centrul comercial; ştia că la el în local n-avea să-i vadă niciodată.

Şi-apoi, afacerea nu era atât de rentabilă pe cât i se păruse. Deverul spori în oarecare măsură, dar Hurstwood îşi dădu seama că va fi nevoit să-şi supravegheze cheltuielile gospodăriei, ceea ce era umilitor.

La început de tot era o încântare pentru el să vină seara târziu acasă şi s-o găsească pe Carrie. Se aranja în aşa fel încât să poată da fuga până acasă ca să ia masa cu ea, între şase şi şapte, şi apoi să rămână până la nouă dimineaţa, dar după ceva vreme farmecul noutăţii se mistui şi el începu să simtă apăsarea îndatoririlor.

Abia trecuse o lună când Carrie îi spuse foarte firesc:

— Cred c-o să mă duc săptămâna asta în oraş să-mi cumpăr o rochie.

— Ce fel de rochie?

— A, ceva pentru stradă.

— Foarte bine, răspunse el zâmbind, deşi în gând făcu observaţia că ar fi mai plăcut pentru finanţele lui dacă nu şi-ar cumpăra rochia.

A doua zi nu discutară nimic despre asta, dar în dimineaţa următoare el o întrebă:

— Ai făcut ceva cu rochia ta?

— Încă nu, răspunse Carrie.

El tăcu câteva clipe, ca şi cum s-ar fi gândit, apoi spuse:

— Ţi-ar părea rău dacă ai mai aştepta câteva zile?

— Nu, răspunse Carrie, care nu înţelegea tâlcul vorbelor lui. Gândul că un om ca el ar putea fi strâmtorat băneşte nu-i venise niciodată până acum. Dar de ce ?

— Uite, am să-ţi spun, zise Hurstwood. Investiţa asta a mea îmi cere acum o groază de bani. Sper să-i obţin înapoi pe toţi în curând, dar tocmai în momentul ăsta sunt cam la limită.

— O, răspunse Carrie, sigur, nici vorbă, dragă ! De ce nu mi-ai spus mai înainte?

– Nu era nevoie, zise Hurstwood.

Cu toată încuviinţarea ei, lui Carrie i se păru că Hurstwood vorbea cam în felul lui Drouet când pomenea de vreo tranzacţie pe care se pregătea s-o facă. Fu un gând de-o clipă, dar totuşi un început. Intervenise ceva nou în felul ei de a gândi în legătură cu Hurstwood.

Urmară din când în când şi altele, mărunţişuri de acelaşi fel care, în ansamblu, echivalau în cele din urmă cu adevărate dezvăluiri. Carrie nu era deloc proastă. Doi oameni nu pot trăi mult timp împreună fără să ajungă să se înţeleagă unul pe altul. Dificultăţile ce apasă mintea unui om ies la iveală, fie că le mărturiseşte de bună-voie, fie că nu. Supărările pătrund în atmosferă, astfel că întunecarea ce o aduc cu ele e grăitoare. Hurstwood se îmbrăca la fel de îngrijit ca de obicei, dar cu aceleaşi haine pe care le avusese în Canada. Carrie observă că nu se îngrijea să-şi cumpere o garderobă cuprinzătoare, deşi cea pe care o avea numai mare nu era. Mai observă că nu propunea multe distracţii, nu vorbea nimic despre mâncare, părând preocupat exclusiv de banul lui. Nu mai era Hurstwood cel comod din Chicago, nu mai era generosul, bogatul Hurstwood pe care îl cunoscuse ea. Schimbarea era prea evidentă pentru a nu fi observată.

De la o vreme, începu să simtă că intervenise o schimbare şi că el nu i se destăinuia. Era vădit că se ascundea de ea; se sfătuia doar cu sine însuşi. În schimb, Carrie se vedea în situaţia să-l consulte pentru lucruri mărunte. E o stare neplăcută pentru o femeie. O dragoste mare poate s-o facă să pară rezonabilă, uneori întemeiată, dar niciodată mulţumitoare. Unde nu există o iubire mare se ajunge la o concluzie mai hotărâtă şi mai puţin mulţumitoare.

Cât despre Hurstwood, el dădea o luptă grea împotriva dificultăţilor unor condiţii schimbate. Era prea inteligent ca să nu înţeleagă ce greşeală grozavă săvârşise şi, în consecinţă, considera că procedase bine venind încoace. Totuşi nu se putea împiedica să compare starea lui de acum cu cea dinainte, ceas cu ceas, zi cu zi.

Apoi, era obsedat de teama de a da ochi cu prieteni de odinioară, de când avusese o asemenea întâlnire curând după sosirea sa în oraş. Se afla pe Broadway când văzu apropiindu-se un cunoscut. Nu mai avură timp să simuleze că nu se cunosc. Schimbul de priviri fusese prea ascuţit, recunoaşterea reciprocă prea vădită. Astfel încât prietenul, achizitor pentru una din firmele de angro, din Chicago, simţi vrând-nevrând nevoia să se oprească.

— Ce mai faci? spuse, întinzându-i mâna cu un vădit amestec de simpatie şi de lipsă de interes justificată.

— Foarte bine, răspunse Hurstwood, la fel de stingherit. Ce faci dumneata?

— Bine, bine. Am venit pentru nişte cumpărături. Te-ai stabilit aici acum?

— Da, zise Hurstwood. Am un local în oraş, în strada Warren.

— Da, aşa? zise prietenul. Îmi pare bine că ştiu. Am să trec şi eu pe-acolo să te văd.

— Te rog, zise Hurstwood.

„Nici măcar nu mi-a cerut numărul, gândi Hurstwood, nici nu se gândeşte să vină."

— La revedere, zise celălalt, zâmbind politicos şi continuându-şi drumul.

Îşi şterse fruntea care i se umezise şi dori din toată inima să nu mai întâlnească niciun cunoscut.

Aceste lucruri îi influenţau buna dispoziţie, atâta câtă o avea. Singura lui speranţă era că, din punct de vedere financiar, lucrurile vor lua o întorsătură favorabilă. O avea pe Carrie. Îşi plătea mobila. Îşi păstra poziţia în societate. Cât despre Carrie, va trebui pentru moment să se mulţumească cu distracţiile ce i le putea oferi. Probabil că avea să fie în stare să păstreze aparenţele vreme destul de îndelungată, fără să trebuiască să le înfrunte, iar mai târziu totul se va îndrepta. Greşea însă neţinând seama de slăbiciunile firii omeneşti, de greutăţile inerente unei căsnicii. Carrie era tânără şi, ca şi el,

trecea adesea prin stări sufleteşti schimbătoare. În orice clipă sentimente total opuse se puteau ciocni, mai ales în timpul meselor. E ceea ce se întâmplă adesea chiar în familiile unde domneşte cea mai desăvârşită armonie. E nevoie de multă dragoste pentru a putea da mai târziu uitării unele lucruri mărunte ce se spun cu asemenea prilejuri. Unde lipseşte acea dragoste temeinică amândouă părţile pun totul la inimă şi după o perioadă se trezesc cu o problemă.

Capitolul 31

O RĂSFĂŢATĂ A SORŢII: BROADWAY ÎŞI ETALEAZĂ SPLENDORILE

Efectul oraşului şi a propriei sale situaţii asupra lui Hurstwood îşi găsea compensaţie la Carrie, care primea toate câte i le dăruia providenţa cu cea mai voioasă şi firească bună dispoziţie. New Yorkul, în ciuda primei ei dezaprobări, o interesă în curând în cea mai mare măsură. Ambianţă lui plăcută, străzile mai însufleţite decât toate câte cunoscuse, nepăsarea caracteristică, fireşte că o impresionau. Niciodată nu văzuse un apartament cu camere atât de mici ca al ei şi totuşi curând îi cuceri afecţiunea. Mobila cea nouă arăta cât se poate de bine; bufetul, pe care îl aranjase Hurstwood însuşi, scânteia şi strălucea. Mobila fiecărei odăi era potrivită şi în aşa-zisul salon, camera din faţă, fu aşezat un pian, deoarece Carrie spusese că i-ar plăcea să înveţe să cânte. Ţinea o servitoare şi progresa rapid în deprinderea treburilor gospodăreşti. Pentru întâia oară în viaţă simţea că are un rost şi o situaţie în societate, aşa cum o concepea ea. Gândurile ei erau destul de vioaie şi nevinovate. Multă vreme o preocupară obiceiurile din casele newyorkeze şi se miră cum puteau trăi în aceeaşi clădire câte zece familii, oamenii rămânând străini şi indiferenţi. Se mai minuna de semnalele sutelor de vase din port, de chemările lungi şi joase ale sirenelor de pe vapoare şi de pe feriboturi în zilele ceţoase. Simplul fapt că îi vorbeau despre mare le făcea minunate. Se uita mult la porţiunea din fluviul Hudson pe care o putea vedea prin ferestrele ei dinspre

apus şi la marele oraş care creştea, construindu-se în toate cele patru zări. Toate acestea îi dădeau mult de reflectat şi fură de ajuns pentru a o face să petreacă mai bine ele un an fără să se plictisească.

Pe de altă parte, atenţia ei era absorbită de Hurstwood, plin de afecţiune pentru dânsa. Oricât era de frământat n-o tulbura niciodată cu dificultăţile sale. Avea aceeaşi ţinută demnă a omului conştient de valoarea sa şi o atitudine degajată şi firească în noua sa condiţie. Se bucura de înclinaţiile şi succesele repurtate de Carrie. În fiecare seară sosea cu punctualitate la cină; mica sufragerie avea o înfăţişare cât se poate de îmbietoare. Pe de-o parte, faptul că era atât de mică accentua luxul încăperii. Arăta plină şi bogat mobilată. Masa imaculat aşternută era împodobită cu farfurii frumoase şi luminată de un candelabru cu patru braţe, fiecare filtrându-şi lumina printr-un abajur roşu. Carrie şi fata din casă reuşeau să pregătească împreună fripturi gustoase şi conservele întregiră câtva timp mesele. Carrie se deprindea în arta de a face prăjituri şi truda ei fu curând răsplătită, când ajunse să pună pe masă o tavă cu produse proprii, fragede şi gustoase.

Aşa trecură a doua, a treia şi a patra lună. Veni iarna şi odată cu ea senzaţia că cel mai plăcut lucru era să stai în casă, astfel că nu se prea pomeni despre mersul la teatru. Hurstwood se străduia din răsputeri să facă faţă tuturor cheltuielilor fără să arate în niciun fel ce credea despre ele. Spunea că-şi investeşte câştigul în consolidarea negoţului care avea să ia amploare în viitor. Se mulţumea personal cu foarte puţine lucruri de îmbrăcăminte şi rareori sugera câte ceva pentru Carrie. Astfel trecu cea dintâi iarnă.

În al doilea an, afacerea pe care o conducea luă oarecare avânt. Scotea regulat cei 150 de dolari la care se aşteptase. Din nefericire, Carrie ajunsese la anumite concluzii, iar el reuşise să înnoade câteva cunoştinţe.

Cu firea ei mai curând pasivă şi receptivă decât activă, Carrie accepta situaţia. Starea ei părea destul de satisfăcătoare.

Din când în când obişnuiau să meargă împreună la câte un teatru, vara porneau uneori către plajele şi locurile de odihnă din împrejurimi, dar nu înjghebară niciun fel de prietenii. E de la sine înţeles că Hurstwood, cu vremea, renunţă la purtarea de odinioară faţă de Carrie, pe când urmărea s-o impresioneze cu manierele sale alese şi adoptă o atitudine de familiaritate firească. Nu se iscau neînţelegeri, nici aparente deosebiri de opinii între ei. De fapt Hurstwood ducea, fără bani şi fără relaţii, o viaţă care nu putea stârni nici gelozie, nici comentarii. Carrie avea o atitudine destul de înţelegătoare faţă de strădaniile lui şi nu făcea caz că e lipsită de distracţii, în comparaţie cu cele pe care le avusese la Chicago. New Yorkul în ansamblu şi casa pe care o aveau păreau deocamdată să-i ajungă.

Dar când întreprinderea lui Hurstwood luă amploare şi începu, după cum am spus, să înnoade cunoştinţe, începu de asemenea să-şi cumpere ceva mai multe haine. Îşi spunea că viaţa casnică îi era, fireşte, preţioasă, dar socotea potrivit ca din când în când să poată lipsi de la masă. Prima oară când făcu asta îi trimise un bilet soţiei, spunându-i că va fi reţinut. Carrie mâncă singură dorind să nu se mai repete această întâmplare. A doua oară trimise de asemenea vorbă, dar în ultimul moment. A treia oară uită cu desăvârşire şi se explică mai târziu. Aceste incidente avură loc la intervale de luni de zile.

— Unde ai fost, George? întrebă Carrie, când Hurstwood lipsi prima oară.

— N-am putut să plec de la birou, răspunse el pe un ton blând. Nişte conturi pe care a trebuit să le descurc.

— Îmi pare rău că n-ai putut să vii acasă, spuse ea binevoitoare. Aranjasem să servesc o masă straşnică.

A doua oară se scuză cam la fel, dar a treia oară reacţia sufletească a tinerei femei se schimbă oarecum.

— N-am putut să vin acasă, spuse el, când se întoarse seara, mai târziu ca de obicei; am fost atât do ocupat!

— Nu puteai să-mi trimiţi vorbă? întrebă Carrie.

— Am avut intenţia, răspunse el, dar am uitat şi când mi-am adus aminte era cam târziu.

— Şi ce masă bună aveam! zise Carrie.

La toate acestea se mai adăuga faptul că, din observaţiile sale asupra lui Carrie, Hurstwood începuse să-şi închipuie că are parte de tipul femeii prin excelenţă casnică. După un an, credea cu adevărat că ea îşi găsise satisfacţia şi rostul de căpetenie în viaţă în îndeletnicirile gospodăreşti. Cu toate că o privise jucând teatru la Chicago, cu toate că în ultimul an n-o văzuse decât limitată la legăturile ei cu gospodăria şi cu el însuşi, în condiţiile create de dânsul, şi că tânăra femeie nu înjghebase în acest timp nicio prietenie sau tovărăşie, Hurstwood trase această ciudată concluzie. Odată cu concluzia respectivă în sufletul lui se născu satisfacţia de a avea o soţie care era mulţumită astfel şi simţământul acesta ducea la un rezultat firesc. Adică în vreme ce-şi închipuia că o vede mulţumită nu se simţea îmboldit să-i dea decât ceea ce credea el că poate contribui la acest soi de mulţumire. Îi oferise mobila, aranjamentul frumos al casei, hrana şi îmbrăcămintea de care avea nevoie. Gândul de a o distra, de a o scoate în strălucirea şi bogăţia vieţii îi trecea din ce în ce mai rar prin minte.. El se simţea atras către lumea din afară, dar nu presupunea că soţia sa ar ţine să-l însoţească. O dată se duse la teatru singur. Într-o altă seară luă parte la o partidă de pocher cu câţiva dintre noii săi prieteni. Cum începuseră să-i crească iar penele, de când câştiga ceva mai mult, îi venea să zburde. Toate astea însă într-un fel mult mai puţin impunător decât la Chicago. Evita locurile de petrecere unde i-ar fi putut întâlni pe cei care îl cunoscuseră.

Carrie începu să intuiască totul, pe felurite căi. Nu era tipul de femeie care să fie serios tulburată de purtările lui. Cum nu-l iubea prea mult, nu o încerca acea gelozie care să-i fi răscolit sufletul. De fapt, nu era deloc geloasă. Hurstwood se felicita de firea ei placidă, când de fapt s-ar fi cuvenit să dea atenţie acestui fapt. Dacă el nu se întorcea acasă, lui Carrie nu i se

părea aceasta un lucru îngrijorător. Îşi închipuia cu îngăduinţă că e atras de obişnuitele plăceri ale bărbaţilor, să stea de vorbă cu oameni, să se oprească în diferite locuri, să se sfătuiască cu prieteni. Era absolut de acord ca el să petreacă astfel, dar nu-i plăcea să fie neglijată. Starea ei părea totuşi, deocamdată, destul de acceptabilă. Tot ceea ce observa era că Hurstwood se schimbase întrucâtva.

La un moment dat, în cursul celui de al doilea an de când locuiau în strada 78, apartamentul din faţa holului lor se liberă şi în el se mută o tânără femeie foarte frumuşică, împreună cu soţul ei; mai târziu Carrie se împrieteni cu ei. Prietenia se născu graţie felului în care erau aranjate apartamentele, care se întâlneau într-un loc comun, şi anume la ascensorul de serviciu. Acea instalaţie utilă, prin care se trimiteau sus, de la subsol, combustibil, alimente şi altele şi se expedia jos gunoiul şi resturile din gospodărie, era folosit de ambii locatari ai unui palier; din fiecare apartament o mică uşă se deschidea către el.

Dacă locatarii ambelor apartamente răspundeau în acelaşi timp la semnalul intendentului, se întâlneau faţă în faţă când deschideau uşile către ascensorul de serviciu.

Într-o dimineaţă, când Carrie se duse să-şi ia ziarul, noua vecină de vizavi, o brunetă frumuşică de vreo douăzeci şi trei de ani, se afla şi ea acolo, în acelaşi scop. Era în cămaşă de noapte şi capot, cu părul foarte ciufulit, dar arăta atât de proaspătă şi părea atât de simpatică încât Carrie prinse numaidecât drag de ea. Noua locatară nu făcu altceva decât să surâdă ruşinată, dar fu de ajuns. Carrie simţi că i-ar plăcea s-o cunoască şi un sentiment asemănător se trezi în sufletul celeilalte, care privea cu admiraţie faţa inocentă a vecinei sale.

— Doamna care s-a mutat alături e foarte drăguţă, îi spuse Carrie lui Hurstwood în timpul micului dejun.

— Cine sunt ? întrebă el.

— Nu ştiu, zise Carrie. Numele de lângă sonerie e Vance. E cineva acolo care cântă foarte frumos la pian. Cred că ea trebuie să fie.

— De! Nu ştii niciodată cu ce fel de oameni stai alături în oraşul ăsta, nu? spuse Hurstwood, exprimând obişnuita opinie newyorkeză despre vecini.

— Când te gândeşti, zise Carrie, stau în casa asta de mai bine de un an, laolaltă cu alte nouă familii şi nu cunosc pe absolut nimeni. Oamenii ăştia de-alături locuiesc aici de peste o lună şi până azi-dimineaţă nu i-am văzut pe niciunul dintre ei.

— Poate că e mai bine, spuse Hurstwood. Nu ştii niciodată cu cine poţi să te încurci. Unii dintre oamenii ăştia sunt de soi destul de prost.

— Îmi închipui, răspunse Carrie împăciuitor.

Convorbirea se îndreptă pe alt făgaş şi Carrie nu se mai gândi la vecini până ce o zi, două mai târziu, ieşind să-şi facă târguielile, se întâlni cu doamna Vance care venea acasă. Aceasta o recunoscu şi dădu din cap, iar Carrie răspunse cu un zâmbet, ceea ce deschise calea apropierii. Dacă nu s-ar fi recunoscut cu prilejul mai sus-amintit, nu s-ar fi legat relaţiile de mai târziu.

Carrie nu mai dădu cu ochii de doamna Vance timp de câteva săptămâni, dar prin pereţii subţiri care despărţeau camerele din faţă ale celor două apartamente o auzea cântând la pian şi îi plăcea alegerea veselă a bucăţilor şi execuţia strălucitoare. Era o executantă mediocră, dar varietatea în interpretare pe care o stăpânea doamna Vance atingea, pentru Carrie, limita marii arte. Tot ce văzuse şi auzise până acum despre acei oameni, frânturi şi nuanţe doar, arăta că erau destul de subţiri şi că se bucurau de o situaţie bună. Carrie era gata să lege cu ei o prietenie mai apropiată.

Într-o zi se auzi sunând şi servitoarea, care se afla în bucătărie, apăsă pe butonul ce deschidea electric uşa principală a intrării comune de la parter. Carrie aştepta la uşa apartamentului

ei de la etajul trei ca să vadă cine ar putea s-o caute, când apăru doamna Vance.

— Sper că mă veţi scuza, spuse ea. Am ieşit adineauri şi am uitat să iau cu mine cheia de la intrarea de jos, aşa că m-am gândit să sun la dumneavoastră.

Era un procedeu pe care-l obişnuiau şi ceilalţi locatari ai blocului de câte ori se întâmpla să-şi uite cheile de la intrarea principală, dar ei nu se mai scuzau.

— Sigur, spuse Carrie. Foarte bine aţi făcut. Şi mie mi se întâmplă uneori.

— Ce vreme minunată, nu-i aşa? spuse doamna Vance, oprindu-se o clipă.

Astfel, după alte câteva preliminarii, relaţiile dintre ele începură sub bune auspicii şi Carrie găsi în tânăra doamnă Vance o tovarăşă plăcută.

Se vizitară reciproc în mai multe rânduri. Amândouă apartamentele erau arătoase, deşi cel al soţilor Vance tindea ceva mai mult către lux.

— Aş vrea să veniţi la noi astă-seară să vi-l prezint pe soţul meu, zise doamna Vance, nu mult după ce se produsese apropierea dintre ele. Vrea să vă cunoască. Jucaţi cărţi, nu-i aşa?

— Puţin, zise Carrie.

— Bine, o să jucăm o partidă. Dacă vine soţul dumneavoastră aduceți-l şi pe dânsul.

— Nu vine la masă astă-seară, zise Carrie.

— Bine atunci, îl vom chema când va veni.

Carrie primi invitaţia şi în acea seară îl cunoscu pe grăsunul Vance, un bărbat cu câţiva ani mai tânăr decât Hurstwood şi care îşi datora situaţia aparent favorabilă a căsniciei în mult mai mare măsură banilor decât unei înfăţişări agreabile. Carrie îi făcu, de la prima vedere, o impresie bună. Vance părea a fi un om prietenos şi vesel; o învăţă un joc nou de cărţi şi îi vorbi despre New York şi distracţiile ce le oferea. Soţia lui cântă ceva la pian şi în cele din urmă veni şi Hurstwood.

— Mă bucur foarte mult că vă cunosc, îi spuse el doamnei Vance, când fu prezentat de Carrie, dând iar la iveală farmecul cu care o captivase odinioară.

— Aţi crezut că soţia dumneavoastră v-a abandonat? îl întrebă domnul Vance ca introducere, întinzându-i mâna.

— Nu ştiam dacă n-a găsit cumva un soţ mai bun, răspunse Hurstwood.

Apoi îşi îndreptă atenţia către doamna Vance şi Carrie văzu pe neaşteptate ceea ce, subconştient, îi scăpase la el, anume dibăcia şi atenţia măgulitoare de care era în stare să dea dovadă. Mai văzu că nu era bine îmbrăcată, nici pe departe atât de bine îmbrăcată ca doamna Vance. Acestea nu mai erau păreri vagi. Acum situaţia ei i se înfăţişa limpede. Simţea că pentru ea viaţa se oprise şi asta era o pricină de mâhnire; îi reveni vechea şi stăruitoarea melancolie. Carrie era plină de dorinţe şi începu să audă şoapte lăuntrice despre posibilităţile ei.

Această trezire nu avu niciun fel de rezultate imediate, căci tânăra femeie avea puţin spirit de iniţiativă; dar, cu toate acestea, părea totdeauna gata să se lase în voia unui nou curent care o putea duce cu uşurinţă mai departe. Hurstwood nu băgă de seamă contrastele făţişe pe care le observase Carrie, nici măcar nu descoperi umbrele de melancolie statornicite în ochii ei. Lucrul cel mai rău era că începuse să se simtă singură acasă şi căuta tovărăşia doamnei Vance, care o îndrăgise grozav.

— Hai să mergem după-masă la teatru, spuse doamna Vance într-o dimineaţă intrând în apartamentul vecinei sale, înfăşurată într-un elegant capot trandafiriu pe care îl pusese pe ea când se sculase.

Hurstwood şi Vance plecaseră fiecare la treburile lor cu o oră mai înainte.

— Foarte bine, răspunse Carrie, remarcând înfăţişarea de femeie răsfăţată a doamnei Vance. Arăta ca şi cum ar fi fost înconjurată cu o dragoste caldă şi i s-ar fi împlinit orice dorinţă. Ce să vedem?

— Ah, mi-ar plăcea să-l văd pe Nat Goodwin, zise doamna Vance. După mine e într-adevăr cel mai grozav actor. Ziarele spun că joacă acum într-o piesă foarte bună.

— La ce oră ar trebui să plecăm de acasă? întrebă Carrie.

— Hai să plecăm devreme şi să mergem pe jos, pe Broadway, după Strada 34, propuse doamna Vance. E o plimbare atât de interesantă! Piesa se joacă la Madison Square.

— Merg cu plăcere, zise Carrie. Cât au să coste locurile?

— Nu mai mult de un dolar, o informă doamna Vance.

Plecă, şi la ora unu reapăru impresionant de elegantă, într-o rochie de oraş din material albastru-închis, cu o pălăriuţă nostimă, asortată. Carrie era şi ea destul de fermecătoare, aşa cum se aranjase, dar i se părea că femeia de lângă ea o dezavantajează supărător, prin contrast. Poseda atâtea nimicuri gingaşe şi drăguţe pe care Carrie nu le avea! Mici bijuterii de aur, o geantă elegantă din piele verde, cu iniţialele ei, un fular delicat cu un desen foarte decorativ şi aşa mai departe. Carrie simţea că i-ar trebui îmbrăcăminte mai multă şi mai bună pentru a se putea compara cu doamna Vance şi că oricine le-ar privi pe amândouă ar prefera-o pe aceasta din urmă doar pentru eleganţa ei. Era o senzaţie penibilă, deşi justificată, căci Carrie dobândise între timp o înfăţişare la fel de plăcută şi farmecul ei sporise într-atât încât era acum un exemplar extrem de atrăgător al tipului ei de frumuseţe. Exista într-adevăr o oarecare deosebire în îmbrăcămintea celor două femei, a lui Carrie fiind mai purtată şi de o calitate mai puţin bună, dar această deosebire nu se prea observa. Ea spori însă nemulţumirea lui Carrie faţă de situaţia în care se afla.

Promenada de pe Broadway era atunci, ca şi acum, unul din aspectele remarcabile ale oraşului. Acolo se adunau, înainte şi după matineuri, nu numai toate femeile frumoase cărora le plăcea o exhibiţie spectaculoasă, ci şi bărbaţii cărora le plăcea să le privească şi să le admire. Era un foarte impunător alai de feţe drăguţe şi de veşminte elegante. Femeile apăreau acolo cu pălăriile lor cele mai scumpe, încălţate şi înmănuşate cu

eleganţă şi se plimbau astfel, braţ la braţ, către magazinele şi teatrele luxoase care se înşirau între Străzile 40 şi 34. Bărbaţii se afişau de asemenea îmbrăcaţi după ultima modă, pe cât îşi puteau îngădui. Un croitor şi-ar fi putut procura aici sugestii pentru croiala veşmintelor, un cizmar pentru formele calapoadelor şi culorile nimerite, un pălărier – idei pentru pălării. Era cât se poate de adevărat că dacă un amator de haine frumoase îşi făcea un costum nou, sigur avea să şi-l scoată în lume pe Broadway. Atât de adevărat şi de la sine înţeles era acest fapt, încât câţiva ani mai târziu apăru un cântec foarte popular care înfăţişa trăsătura aceasta, dar şi altele, vorbind despre parada de pe Broadway în după-amiezile de primăvară. Cântecul se chema *Ce drept are el să se plimbe pe Broadway?* şi s-a bucurat de o mare vogă prin cabaretele oraşului.

De când locuia la New York, Carrie nu auzise niciodată despre această paradă a eleganţei; nici nu trecuse vreodată pe Broadway la orele când aceasta avea loc; pe de altă parte, doamnei Vance îi era bine cunoscut acest spectacol, la care participa adesea, ducându-se anume ca să vadă şi să fie văzută, să impresioneze cu frumuseţea ei şi să preîntâmpine orice primejdie de a rămâne în urmă cu tendinţele modei, confruntându-se cu frumoasele şi elegantele metropolei.

Carrie păşea foarte firesc înainte, după ce coborâseră din tramvai în dreptul străzii 34, dar privirile îi fură curând atrase de roiul mulţimii încântătoare care trecea pe lângă dânsele sau înainta odată cu ele. Băgă deodată de seamă că înfăţişarea doamnei Vance devenise parcă mai rigidă sub privirile bărbaţilor chipeşi şi ale doamnelor elegant îmbrăcate, ale căror ocheade nu erau înfrânate de niciun fel de reguli de bună-cuviinţă. Se ţintuiau îndelung cu privirile unii pe alţii, de parcă aşa se cădea şi era firesc. Carrie văzu că şi pe ea o fixau şi o măsurau aceleaşi priviri. Bărbaţii, cu redingotele impecabile, jobene şi bastoane cu mânere de argint treceau atât de aproape, încât te atingeau cu coatele şi ochii lor stăruitori întâlneau prea adesea priviri conştiente de puterea farmecului lor. Doamnele

foşneau pe lângă vitrine, în rochii ţepene de postav, împrăştiind în urmă-le surâsuri afectate şi parfum. Carrie desluşea printre ele ici-colo abia o fărâmă de decenţă, lângă strivitoarea prezenţă a viciului. Feţele fardate şi pudrate, buzele înroşite, părul parfumat, privirile aruncate de ochi mari, umezi şi languroşi erau destul de comune pe aici. Tresări deodată, trezită la realitate de faptul că se află ea însăşi în alaiul compact al modei, evoluând într-un spaţiu al exhibiţiei, şi încă ce spaţiu! Vitrine şi bijuterii scânteiau de-a lungul drumului, la tot pasul. Florării, blănării, magazine cu stofe şi mătăsuri, saloane de croitorie se ţineau lanţ. Strada era plină de echipaje. Portari impunători, în tunici imense, cu centuri şi cu nasturi de alamă lucitoare stăteau în faţa prăvăliilor de mărfuri luxoase. Vizitiii cu cizme galbene din piele de viţel, cu pantaloni albi colanţi şi cu redingote albastre aşteptau smeriţi stăpânele echipajelor care târguiau înăuntru. Toată strada era încărcată de aroma bogăţiei şi opulenţei sfidătoare şi Carrie simţi că ea era străină de toate acestea. Pentru nimic în lume nu putea să adopte ţinuta, eleganţa doamnei Vance care, în frumuseţea ei, păşea netulburată, plină de siguranţă. Multora trebuia să le bată la ochi, îşi închipuia Carrie, că, dintre cele două, era cea mai puţin cochet îmbrăcată. Asta o rănea până în adâncul sufletului şi se hotărî să nu vină niciodată în aceste locuri până nu va avea o înfăţişare mai adecvată. Totodată, jinduia după senzaţia delicioasă de a se plimba aici, ca o egală, sub privirile mulţimii elegante. Ah, ce fericită va fi atunci!

Capitolul 32

OSPĂŢUL LUI BALTAZAR: UN PROROC CARE TREBUIE TĂLMĂCIT

Sentimentele pe care le trezi în sufletul lui Carrie această plimbare o aduseră într-o stare extrem de receptivă pentru patosul de care era străbătută piesa. Actorul pe care veniseră să-i vadă îşi dobândise popularitate prezentând un tip dulceag de comedie în care durerea contrasta cu umorul şi-l scotea în evidenţă. După cum ştim bine, teatrul era o mare atracţie pentru Carrie. Ea nu uitase niciodată unica ei realizare actoricească din Chicago. Îi stăruise în amintire şi îi umpluse gândurile timp de mai multe lungi după-amiezi, în care doar balansoarul şi ultimul roman apărut îi îndulceau singurătatea.

Niciodată nu putea asista la o piesă fără să nu-i revină viu în conştiinţă propriile ei calităţi. Unele scene îi trezeau dorul de a le juca şi ea, de a exprima sentimentele pe care le-ar avea dacă ar întruchipa caracterul înfăţişat. Aproape totdeauna ducea cu ea, vii, închipuirile ce i se treziseră, şi a doua zi, în singurătate, medita îndelung asupra lor. Trăia la fel de mult în aceste închipuiri ca în realităţile care alcătuiau viaţa ei cotidiană.

Dar nu se întâmpla des să vină la spectacol, cu sufletul răvăşit de evenimente trăite. În ziua aceea un cântec de dor prinsese să murmure în inima ei, trezit de eleganţa, voioşia, frumuseţea pe care le văzuse. O, Doamne, femeile care trecuseră pe lângă ea, aceste multe sute de femei, cine erau ele? De unde aveau veşmintele bogate, elegante, nasturii uimitor coloraţi, bijuteriile de argint şi de aur? În ce case trăiau aceste

ființe încântătoare? Printre ce splendori de mobilier sculptat, de pereți bogat împodobiți, de tapiserii complicate își purtau pașii? Unde le erau bogatele apartamente, încărcate cu tot ce puteau oferi banii? În ce grajduri tropăiau din copite acei cai îngrijiți și focoși și se odihneau acele cupee fastuoase? Pe unde leneveau lacheii bogat înveșmântați?

O, Doamne, ce palate, ce lumini, ce parfumuri, ce budoare, ce mese încărcate trebuie să fie acelea! New Yorkul desigur că e plin cu asemenea locuri, altfel n-ar exista acele frumoase, insolente, disprețuitoare figuri. Erau undeva un fel de sere care le adăposteau. O rodea să știe că nu face parte dintre ele, că, vai, visase un vis ce nu se împlinise. Se mira de propria-i singurătate în acești ultimi doi ani, de nepăsarea ei față de faptul că nu realizase niciodată ceea ce sperase.

Piesa prezenta unul dintre acele mișmașuri de salon, în care cucoane și domni fermecători, încărcați cu îmbrăcăminte frumoasă îndură chinurile iubirii și ale geloziei într-un cadru aurit. Cuvintele de spirit rostite aici au totdeauna darul să vrăjească pe cei care toată viața lor au jinduit după un asemenea cadru și n-au avut niciodată parte de el. Au farmecul de a arăta suferința în împrejurări ideale. Cine nu s-ar amărî într-un fotoliu poleit cu aur? Cine n-ar suferi printre tapiserii parfumate, mobilă cu perne moi și servitori în livrea? Durerea sufletească în astfel de condiții devine ceva ademenitor. Carrie jinduia să aibă parte de asemenea durere. Oricare erau să-i fie suferințele dorea să le îndure într-o lume ca aceasta sau, dacă nu era cu putință în realitate, cel puțin să le simuleze într-un asemenea decor fermecat, pe scenă. Atât îi era de aprinsă imaginația de ceea ce văzuse, încât piesa îi părea acum ceva extraordinar de frumos. Se pierdu curând în lumea ce o înfățișa, cu dorința de a nu se reîntoarce niciodată. Între acte, cercetă cu nesaț puzderia strălucitoare a spectatorilor de matinee așezați în fotolii și loji și își făcu o idee nouă despre posibilitățile New Yorkului. Era sigură că nu-i cunoștea încă în întregime, că orașul acesta era un vârtej de plăceri și încântare.

Când ieşi, acelaşi Broadway îi dădu o lecţie şi mai pregnantă. Scena la care asistase coborând strada, la venire, ajunsese acum la apogeu. O asemenea îngrămădire de lux şi vanitate nu mai văzuse niciodată. Îi întări definitiv convingerile cu privire la situaţia ei. Ea nu trăise, nu putea afirma că ar fi trăit, până ce parte din lucrurile acestea nu vor fi intrat şi în viaţa ei. Femeilor le curgeau banii printre degete aici; îşi putea da seama de asta ori de câte ori trecea pe lângă un magazin de lux. Flori, dulciuri, bijuterii, iată ce le interesa în primul rând pe doamnele elegante. Dar ea?! Ei abia dacă îi ajungeau banii de buzunar ca să se bucure de câteva ori pe lună de o escapadă în felul celei de acum.

În seara aceea, micul apartament cochet părea foarte comun. Nu era ceea ce le e dat altora să aibă. Carrie o privea cu indiferenţă pe slujnică în timp ce aceasta pregătea masa. În mintea ei se desfăşurau scene din piesă, îşi amintea îndeosebi de o actriţă frumoasă, iubita care fusese curtată şi cucerită. Farmecul acelei femei îi cucerise inima. Îmbrăcămintea actriţei era inspirată de tot ce putea sugera arta, suferinţele ei fuseseră atât de reale! Durerea căreia îi dăduse trup şi glas, Carrie o simţea până în adâncul sufletului. Jucase aşa cum era sigură că ar putea juca şi ea. În unele locuri, ar fi jucat chiar mai bine. Îşi repeta deci acele părţi. Ah, de-ar putea să aibă un asemenea rol, cât de plină de sens i-ar fi viaţa! Şi ea ştie să joace aşa încât să subjuge.

Când sosi Hurstwood, Carrie era melancolică. Şedea în balansoar, legănându-se şi gândindu-se; n-avea chef să-şi vadă sfâşiate fermecătoarele închipuiri, astfel că vorbi doar puţin sau deloc.

— Ce e cu tine, Carrie? spuse Hurstwood după ceva timp, observând aerul ei liniştit, aproape trist.

— Nimic, răspunse Carrie, nu sunt în apele mele astăseară.

— Eşti bolnavă cumva? întrebă el apropiindu-se de ea.

— A, nu, zise Carrie, aproape iritată, sunt cam indispusă, atâta tot.

— Păcat, spuse Hurstwood, depărtându-se şi netezindu-şi vesta care se încreţise când se aplecase uşor asupra ei. Tocmai mă gândeam să mergem astă-seară la un spectacol.

— Nu vreau, zise Carrie plictisită de această întrerupere a frumoaselor ei viziuni, pe care şi le şi vedea alungate. Am fost azi după-masă la matineu.

— A, da? zise Hurstwod. Şi ce-ai văzut?

— *O mină de aur*.

— Cum e?

— Destul de bună.

— Şi n-ai avea chef să mai mergi undeva deseară?

— Nu cred.

Totuşi, trezită din melancolie şi chemată la masă îşi schimbă părerea. Puţină mâncare în stomac face minuni. Acceptă să meargă şi cu acest prilej îşi regăsi pentru câtva timp buna dispoziţie. Dar lovitura cea mare, de trezire, fusese dată. De aici înainte, oricât de des şi-ar fi revenit din aceste stări de nemulţumire, ele se întorceau, iarăşi şi iarăşi. Timpul şi repetiţia fac minuni! Picătura de apă şi piatra cea dură pe care o roade până la urmă atât de temeinic!

Nu mult după ce fusese la matineul acela, poate la o lună, doamna Vance o invită pe Carrie să meargă seara la teatru în tovărăşia lor. O auzise spunând că Hurstwood nu va veni la cină.

— De ce nu vii cu noi? Nu mai pregăti masa numai pentru dumneata. Noi mâncăm în oraş la Sherry şi de acolo mergem la teatrul Lyceum. Hai cu noi.

— Bine, merg, răspunse Carrie.

Începu să se îmbrace de la trei, pentru a pleca la cinci şi jumătate către faimosul restaurant care pe atunci rivaliza cu Delmonico, cel puțin aşa considerau cei din lumea bună. În îmbrăcămintea ei se vădea acum înrâurirea cochetei doam-

na Vance. Aceasta îi atrăsese mereu atenţia asupra anumitor noutăţi, în tot ce ţine de găteala unei femei.

„Trebuie să-ţi cumperi o pălărie aşa şi aşa?“ sau „Ai văzut mănuşile cele noi cu nasturi din perle ovale?“ Iată doar două fraze din repertoriul bogat al doamnei Vance.

— Când îţi mai iei o pereche de botine, draga mea, mai zicea doamna Vance, alege-le cu nasturi, talpă groasă şi căpute de lac. Se poartă teribil în toamna asta.

— O să-mi iau negreşit, spunea Carrie.

— Vai, dragă, ai văzut şemizetele cele noi la Altman? Are nişte modele, să le mănânci nu alta! Am văzut una care m-am gândit că ţi-ar veni grozav de bine dumitale. Cum am văzut-o am spus asta.

Carrie asculta cu destul de mult interes aceste informaţii, oferite cu mai multă prietenie decât cea obişnuită între femeile frumoase. Doamnei Vance îi era atât de agreabil caracterul prietenos al vecinei sale încât îi făcea cu adevărat plăcere să-i sugereze ultimele noutăţi.

— De ce nu-ţi iei o jupă din acelea drăguţe, din serj, care se vând acum la Lord & Taylor? îi spuse într-o zi. Sunt cloş, ăsta-i fasonul care se va purta de azi înainte. Ţi-ar sta atât de bine una albastru-închis!

Carrie o asculta cu multă atenţie. Aceste lucruri nu le discuta niciodată cu Hurstwood. Totuşi, începu să-i sugereze uneori că ar dori câte ceva, iar Hurstwood consimţea, fără să-şi exprime vreo părere. El observă noua pornire a lui Carrie şi, în cele din urmă, tot auzind-o vorbind despre doamna Vance şi viaţa ei atât de plăcută, bănui de unde venea schimbarea. Nu cuteza să facă nici cea mai mică obiecţie deocamdată, însă simţea că cerinţele lui Carrie sporesc. Asta nu prea îi era pe plac, dar cum ţinea la ea, în felul lui, acceptă situaţia. Era totuşi ceva, în amănuntele acelor pertractări, care o făceau pe Carrie să simtă că cererile ei nu-l încântau. Nu era entuziasmat de cumpărăturile ei. Aceasta o făcu să creadă că începe să-i fie indiferentă şi astfel în inima ei se mai ivi un ghimpe.

Totuşi, unul din rezultatul sugestiilor doamnei Vance, fu că, de astă dată, Carrie era destul de mulţumită de felul în care era îmbrăcată. Îşi pusese, ce-i drept, tot ce avea mai bun, dar o mângâia gândul că, dacă trebuia să se limiteze la o singură toaletă mai bună, aceea era cel puţin cochetă şi-i venea bine. Arăta ca o femeie foarte îngrijită de douăzeci şi unu de ani, iar complimentele doamnei Vance îi aprinseră bujori în obrajii plinuţi şi o strălucire deosebită în ochii mari. Ameninţa să plouă şi domnul Vance, la sugestia soţiei sale, comandase o trăsură.

— Soţul dumitale nu vine? întrebă domnul Vance, când o întâlni pe Carrie în salonaş.

— Nu; mi-a spus că nu vine la masă.

— Ar fi bine să-i laşi un bilet, unde ne poate găsi. Poate va veni mai târziu.

— Aşa o să fac, zise Carrie, care nu se gândise la asta.

— Spune-i că vom fi la Sherry până la opt. Cred că ştie unde e.

Carrie trecu holul, foşnind din jupoane şi mâzgăli la repezeală un bilet, cu mănuşile în mâini. Când se întoarse, în apartamentul soţilor Vance se afla un nou-venit.

— Doamna Wheeler, dă-mi voie să-ţi prezint pe vărul meu, domnul Ames, spuse doamna Vance. Merge şi el cu noi, nu-i aşa, Bob?

— Îmi pare bine să vă cunosc, spuse Ames, înclinându-se politicos înaintea tinerei doamne.

Ea cuprinse dintr-o privire o siluetă înaltă şi voinică. Mai băgă de seamă că era proaspăt ras, îngrijit şi simpatic şi foarte tânăr. Asta era tot ce văzuse.

— Domnul Ames abia a venit la New York, pentru câteva zile, şi ne dăm osteneală să-l plimbăm niţel.

— Da, într-adevăr, spuse Carrie, privindu-l încă o dată pe noul-venit.

— Da; abia am sosit de la Indianopolis pentru aproximativ o săptămână, zise tânărul Ames, luând loc pe marginea unui

scaun, în aşteptarea doamnei Vance, care se ocupa de ultimele amănunte ale toaletei ei.

— Bănuiesc că găsiţi New Yorkul foarte interesant, spuse Came riscând o frază oarecare, pentru a evita o eventuală tăcere prelungită.

— E prea mare ca să-l cunoşti într-o săptămână, răspunse Ames pe un ton plăcut.

Tânărul ăsta era neobişnuit de simpatic şi nu se arăta câtuşi de puţin afectat. Carrie avea senzaţia că domnul Ames era încă pe cale să-şi învingă ultimele urme ale unei sfieli tinereşti. Nu prea părea iscusit în conversaţie, dar avea meritul de a fi bine îmbrăcat şi foarte deschis în păreri. Carrie simţi că nu-i va fi greu să discute cu el.

— Ei, sper că suntem gata acum. Cupeul ne aşteaptă.

— Haideţi, copii, zise doamna Vance, în timp ce intra zâmbind. Bob, tu trebuie să ai grijă de doamna Wheeler.

— Am să încerc, zise Bob zâmbind şi el şi trecând mai aproape de Carrie. Cred că n-are să fie nevoie de prea multă grijă, îi spuse apoi lui Carrie, pe un ton glumeţ, ca şi cum ar fi rugat-o să-l ajute.

— Sper că nu, răspunse Carrie.

Coborâră scările, doamna Vance mai spunând câte ceva, şi se suiră în trăsura deschisă.

— Aşa, făcu domnul Vance, în timp ce închidea uşa trăsurii. Apoi porniră.

— Ce-o să vedem? întrebă Ames.

— Pe Sothern , răspunse Vance, în *Lord Chumley.*

— Ah, ce bine joacă! exclamă doamna Vance. Nu există tip mai comic.

— Am văzut că-l laudă ziarele, zise Ames.

— N-am nicio îndoială c-o să ne placă tuturor, spuse Vance.

Ames luase loc lângă Carrie şi se simţi deci obligat să-i dea oarecare atenţie. Îl interesa să vadă o soţie atât de tânără şi de drăguţă, dar nu era decât un interes plin de respect. N-avea

nimic din cuceritorul de profesie. Respecta căsnicia şi nu se gândea decât la unele fete drăguţe din Indianapolis, care puteau fi luate în căsătorie.

— Sunteţi născută la New York? o întrebă Ames pe Carrie.

— A, nu! Nu locuiesc aici decât de doi ani.

— Da? înseamnă că, în tot cazul, aţi avut timp să cunoaşteţi binişor oraşul.

— Se pare că nu, răspunse Carrie. Mi-e aproape la fel de străin ca în ziua în care am sosit.

— Sunteţi cumva din vest?

— Da, sunt din Wisconsin, răspunse ea.

— Se pare că cei mai mulţi locuitori ai oraşului acestuia nu sunt veniţi de mult. În profesiunea mea am auzit despre o mulţime de oameni din Indiana care trăiesc aici.

— Ce profesiune aveţi? întrebă Carrie.

— Lucrez la o întreprindere de electricitate, spuse tânărul.

Convorbirea dintre cei doi sărea astfel de la un subiect la altul, cu ocazionale întreruperi ale soţilor Vance. De câteva ori discuţia deveni generală; uneori se glumea şi se râdea. Astfel ajunseră la restaurant.

Carrie observase că însufleţirea şi goana după plăceri îşi şi făcuse apariţia pe străzile prin care treceau. Numeroase trăsuri, mulţi pietoni şi, pe Strada 59, tramvaiele foarte aglomerate. Între strada 59 şi Fifth Avenue strălucirea luminilor care se revărsa din multe hoteluri mari ce mărgineau scuarul Plaza sugera viaţa somptuoasă de hotel. În Fifth Avenue, reşedinţa celor bogaţi, era o aglomeraţie izbitoare de trăsuri şi de domni în haine de seară. La restaurantul Sherry un portar impunător le deschise uşa cupeului şi le ajută să coboare. Tânărul Ames o sprijini uşor pe Carrie în timp ce urca treptele. Intrară în holul în care clienţii roiau de pe acum şi, după ce îşi lăsară hainele la garderobă, păşiră în somptuoasa sală de mese.

Carrie nu mai văzuse niciodată ceva asemănător. De când se afla la New York situaţia lui Hurstwood nu-i îngăduise să vină

într-un asemenea loc. Era aici o atmosferă aproape cu neputinţă de înfăţişat, care îl convingea pe cel ce intra pentru prima oară de calitatea localului. Era locul unde preţurile restrângeau numărul de plăceri. Carrie citise adesea în *Morning Post* şi în *Evening World* despre acest local. Văzuse anunţuri despre matineuri dansante, serate, baluri şi supeuri la Sherry:

„Domnişoarele Cutare şi Cutare vor da miercuri seara la o serată la restaurantul Sherry. Tânărul domn Cutare va primi în ziua de 16 un grup de prieteni la un dejun particular, la restaurantul Sherry. "

Obişnuita listă a anunţurilor stereotipe, convenţionale, cu privire la viaţa înaltei societăţi, pe care de obicei Carrie nu se putea abţine să nu o urmărească zilnic, îi dăduse o anumită idee despre splendoarea şi luxul acestui templu miraculos al gastronomiei. Acum, în sfârşit, se afla cu adevărat înlăuntrul lui. Urcase treptele impunătoare, păzite de falnicul portar. Văzuse holul, în care veghea un alt domn falnic şi spătos şi fusese servită de băieţi în uniformă, care aveau grijă de bastoane, pardesie şi celelalte. Iată şi splendida sală de mese, împodobită toată şi orbitor luminată, unde mâncau cei bogaţi. Ah, cât era de norocoasă doamna Vance, tânără, frumoasă şi bogată, în tot cazul îndeajuns pentru a veni aici într-o trăsură. Ce minunat era să fii bogat!

Vance îi călăuzea printre şirurile de mese strălucitoare, la care şedeau grupuri de câte două până la şase persoane. Aerul de siguranţă şi de demnitate al întregului local era izbitor pentru noua iniţiată. Lămpile incandescente, reflexul strălucirii lor în oglinzile şlefuite şi luciul poleielii de aur de pe pereţi se îmbinau într-un con unic de lumină; pentru a-i desluşi componentele şi deosebi pe fiecare trebuiau minute de observaţie atentă. Plastroanele albe ale domnilor, strălucitoarele toalete ale doamnelor, diamante, bijuterii, penaje scumpe, toate izbeau atenţia în cel mai înalt grad.

Carrie păşea cu un aer asemănător aceluia al doamnei Vance şi luă loc pe scaunul oferit de şeful de sală. Era foarte

susceptibilă la toate nimicurile care se desfăşurau în jurul ei, la măruntele ploconeli şi atenţii ale chelnerilor şi ale şefului de sală, pentru care americanii se dau în vânt. Gestul cu care acesta din urmă trăgea de sub masă fiecare scaun şi fluturarea de mână cu care îi îmbia să se aşeze preţuiau numai ele câţiva dolari.

Odată aşezaţi, începu acea exhibiţie de gastronomie, spectaculoasă, supra-opulentă şi nesănătoasă pe care o cultivă americanii foarte bogaţi şi care îi nedumereşte şi îi miră pe oamenii cu adevărat cultivaţi şi demni din lumea întreagă. Cuprinzătoarea listă de mâncare înşira un repertoriu de feluri îndestulătoare pentru a hrăni o armată şi prevăzute pe margine cu preţuri care făceau ca o cheltuială rezonabilă să fie ridicol de imposibilă: a porţie de supă de la cincizeci de cenţi la un dolar, cu o duzină de varietăţi din care puteai alege; stridii preparate în patruzeci de feluri, la preţul de şaizeci de cenţi jumătate de duzină, antreuri, pescărie, fripturi, la preţuri în schimbul cărora un om s-ar putea adăposti o noapte într-un hotel mijlociu. Un dolar şi cincizeci, doi dolari, păreau cifrele cele mai obişnuite pe această listă de mâncare, tipărită cu cel mai desăvârşit bun-gust.

Carrie băgă de seamă toate astea şi pe când scruta meniul, preţul puiului de primăvară o duse cu gândul departe, la altă listă de bucate şi la o ocazie la fel de deosebită, când, pentru prima oară, şezuse cu Drouet într-un restaurant bun, la Chicago. Îi stărui în gând doar o clipă, ca o notă tristă dintr-un cântec vechi, apoi pieri.

În acea sclipire a amintirii o văzu pe cealaltă Carrie, jerpelită, flămândă, rătăcind fără să mai ştie încotro, văzu marele Chicago, o lume rece şi închisă, pe care trebuia să o părăsească fiindcă nu putea găsi de lucru.

Pe pereţi erau desene decorative în culori, pătrate de aur încadrate în margini aurite, cu colţurile alcătuite din ramuri complicate de fructe şi flori, în care se cuibăreau cupidoni grăsuţi. Pe plafoane erau îmbinări de linii meşteşugite, trase

cu multă poleială de aur, care se întâlneau în centru, în jurul unui ciorchine imens de lumini, cioburi incandescente amestecate cu prisme scânteietoare şi ramuri de stuc aurit. Podeaua era într-o nuanţă roşcată, ceruită şi lucioasă şi, în toate părţile, se aflau oglinzi înalte, strălucitoare, cu marginile şlefuite. Ele reflectau imaginea siluetelor, feţelor, candelabrelor şi a reflexelor lor de zeci şi de sute de ori.

Mesele n-aveau nimic remarcabil în ele însele şi totuşi, numele Sherry imprimat pe feţele de masă, marca Tiffany pe argintărie, Haviland pe porţelanuri şi, peste toate, lumina caldă a candelabrelor mici, umbrite de abajururi roşii, nuanţele de pe pereţi reflectate pe veşminte şi pe feţele celor dimprejur, dădeau o notă de distincţie. Fiecare chelner sporea atmosfera selectă şi elegantă prin felul în care saluta, ploconindu-se adânc, prin delicateţea cu care servea ca în joacă şi prin atenţia exclusiv personală pe care o acorda clientului, stând pe jumătate aplecat, cu urechea într-o parte, cu mâinile în şolduri, şi rostind: „Supă de broaşte ţestoase verzi, da, vă rog, 6 porţii, da, vă rog. Stridii, sigur, jumătate de duzină, da, vă rog. Sparanghel cu măsline, da, vă rog".

Ritualul s-ar fi repetat cu fiecare în parte, dacă nu intervenea Vance, care încercă să comande pentru toţi, cerându-le păreri şi sugestii. Carrie cerceta cu ochi mari lumea din sală. Aşadar asta era viaţa înaltei societăţi la New York. În felul acesta îşi petreceau cei bogaţi zilele şi serile. Biata ei minte neştiutoare nu putea decât să aplice întregii societăţi fiece scenă văzută. Fiecare doamnă din înalta societate trebuie să fie în cortegiul de pe Broadway după-amiază, la teatru în timpul matineului, în echipaje şi restaurante elegante seara. Pretutindeni trebuie să fie lumină şi strălucire, trăsuri care te aşteaptă la scară, slujitori la dispoziţie care-ţi ghicesc dorinţele, dar toate astea nu erau pentru ea. Timp de doi ani nesfârşiţi ea, una, nici măcar nu călcase într-un loc ca acesta.

Vance era aici în elementul său, cum ar fi fost şi Hurstwood altădată. Comandă cu generozitate supă, stridii, frip-

turi la grătar cu tot felul de garnituri şi porunci să se aducă mai multe sticle de vin, care fură aşezate alături de masă, într-un coşuleţ de papură.

Ames privea cam distrat mulţimea, în timp ce Carrie îi studia profilul interesant. Fruntea îi era înaltă, nasul cam butucănos şi puternic, bărbia potrivită. Avea o gură de om bun, mare, cu linii plăcute şi părul castaniu-închis era uşor pe-o parte, cu cărare. Tinerei femei i se părea că mai are ceva de băieţandru şi totuşi era un bărbat în toată firea.

— Ştiţi, spuse el, întorcându-se iar către Carrie, după ce stătuse aşa pe gânduri, mi se pare uneori că e mai mare ruşinea ca oamenii să cheltuiască atâţia bani pe lucruri din astea.

Carrie îl privi o clipă, cu o urmă de uimire faţă de seriozitatea cu care vorbea. Părea a se gândi la ceva la care ea nu reflectase niciodată.

— Da, aşa vi se pare? răspunse atentă.

— Da, zise el, oamenii plătesc cu mult mai mult decât merită în realitate lucrurile astea. Totul e pentru decor.

— Nu văd de ce n-ar cheltui oamenii, dacă au de unde, îşi dădu părerea doamna Vance.

— Nu strică nimănui, zise şi domnul Vance, care tot mai studia meniul, deşi dăduse comanda.

Ames privea iar în altă parte şi Carrie se uită din nou la fruntea lui. I se părea că omul acesta trebuie să se gândească la lucruri ciudate. Pe când cerceta mulţimea, ochiul lui avea o căutătură blândă.

— Uitaţi-vă la îmbrăcămintea femeii aceleia, spuse, îndreptându-se din nou către Carrie şi făcând un semn uşor într-o anumită direcţie.

— Unde? întrebă Carrie, urmărindu-i privirea.

— Acolo, în colţ, ceva mai departe. Vedeţi broşa aceea?

— Ce mare e! exclamă Carrie.

— E una din cele mai mari grămezi de pietre scumpe care am văzut-o vreodată, spuse Ames.

— Da, aşa e, zise Carrie.

Simţea că i-ar plăcea să fie pe gustul acestui tânăr; totodată – şi poate de aici izvora şi dorinţa ei – avea o uşoară senzaţie că era mai bine educat ca dânsa, că era mai inteligent ca ea. Aşa se părea când te uitai la el şi ceea ce o salva pe Carrie era capacitatea sa de a pricepe că unii oameni erau mai înţelepţi ca ea. Văzuse în viaţa ei destui oameni care îi evocau tipul ce ajunsese să-l eticheteze în minte, într-un chip destul de nelămurit, drept „intelectual". Tânărul acesta voinic de lângă ea, cu privirea lui limpede, deschisă, părea să stăpânească lucruri neînţelese pe deplin de Carrie, dar care îi plăceau. „Pentru un bărbat e plăcut să fie aşa", gândi ea.

Conversaţia se îndreptă către o carte foarte la modă pe atunci: *Suflete de fecioare* de Albert Ross. Doamna Vance o citise. Vance văzuse recenzii prin ziare.

— Cineva poate să dea o lovitură foarte bună scriind o carte, zise domnul Vance. Observ că se discută o mulţime despre Ross ăsta.

Se uita la Carrie pe când vorbea.

— Eu n-am auzit despre el, mărturisi aceasta deschis.

— A, ba eu am auzit, spuse doamna Vance. A scris o groază de lucruri. Ultima lui povestire e destul de bună.

— Nu e mare lucru de capul lui, zise Ames.

Carrie îşi îndreptă ochii către el, ca spre un oracol.

— Romanele lui sunt aproape la fel de proaste ca *Dora Thorne,* trase concluzia Ames.

Carrie simţi asta ca o mustrare personală. Ea citea, mai bine zis în trecut citise cu plăcere *Dora Thorne.*

O găsea doar interesantă, dar presupunea că lumea o găseşte foarte frumoasă. Şi iată că băiatul acesta cu ochi limpezi, cu minte ageră, care părea să fie un fel de student, îşi bătea joc de ea. Pentru Ames era o carte proastă, pe care nu merita s-o citeşti. Plecă ochii şi simţi pentru prima oară durerea de a nu înţelege.

Şi totuşi nu era nici sarcasm, nici înfumurare în vorbele lui Ames. Avea prea puţin din aceste însuşiri. Carrie simţi că era doar judecata, bună şi înaltă, judecată dreaptă şi începu să se întrebe ce era drept şi în alte lucruri, după vederile lui. Tânărul părea să fi băgat de seamă că ea îl ascultă şi îl înţelege destul de bine şi de aici înainte i se adresă mai mult ei.

Pe când chelnerul se tot ploconea şi se tot învârtea împrejur, cerceta farfuriile, să vadă dacă sunt îndeajuns de calde, aducea linguri şi furculiţe, îndeplinea tot ritualul de atenţii mărunte, menite să-i lase oaspetelui o impresie de fast, Ames, aplecat şi el uşor către Carrie, dar de cealaltă parte, îi vorbea inteligent despre Indianapolis. Era într-adevăr sclipitor de deştept şi, cu toate că interesul lui se îndrepta în primul rând către cunoştinţele din domeniul electricităţii, înţelegerea lui pentru alte forme de cunoaştere şi pentru tot felul de oameni era vie şi caldă. Reflexul roşietic ce-i stăruia asupra capului dădea părului său nuanţa nisipului şi-i aprindea o lumină scânteietoare în ochi. În timp ce se apleca înspre ea, Carrie observa toate acestea şi se simţea foarte tânără. Omul acesta îi era superior. Părea mai înţelept decât Hurstwood, mai sănătos sufleteşte şi mai deştept decât Drouet. Părea nevinovat şi curat şi Carrie se gândea că e un om nespus de plăcut. Observă de asemenea că interesul lui pentru ea era destul de vag. Nu făcea defel parte din viaţa lui şi nu era prin nimic legată de domeniile preocupărilor lui şi totuşi, pe când îi vorbea de acele lucruri, ele îi păreau apropiate.

— N-aş dori deloc să fiu bogat, atât de bogat încât să-mi cheltuiesc banii în felul acesta, spuse el în cursul mesei, când mâncarea aleasă îl făcu mai expansiv.

— Da, nu ţi-ar plăcea? zise ea, în timp ce un simţământ nou punea, pentru prima oară, stăpânire pe ea.

— Nu, adăugă Ames. La ce mi-ar folosi? Omul n-are nevoie de asta pentru a fi fericit.

Carrie se gândea cu îndoială la vorbele lui, dar fiindcă porneau de la acest om, aveau greutate pentru ea.

„Probabil că ar putea fi fericit fără niciun ajutor dinafară, îşi zise ea. E atât de puternic.“

Domnul şi doamna Vance sporovăiau întruna şi aceste lucruri impresionante pe care le spunea Ames erau rostite doar în rarele clipe de tăcere. Erau însă de ajuns, căci atmosfera ce-l învăluia pe acest tânăr o influenţa pe Carrie sufleteşte. Era în el, sau poate în lumea lui, ceva care o atrăgea. Îi amintea de scene pe care le văzuse la teatru, de durerile şi jertfele legate totdeauna de ceva ce nu putea înţelege. Ames înlăturase puţin din amărăciunea contrastului între viaţa ce i se desfăşura înaintea ochilor şi propria ei viaţă şi făcuse aceasta printr-o anumită indiferenţă calmă, manifestată numai faţă de sine însuşi.

Când plecară, el îi luă braţul şi îi ajută să se urce în trăsură, apoi porniră iarăşi, de astă dată către teatru.

Între acte, Carrie se surprinse ascultându-l cu multă atenţie. Ames reliefa unele probleme din piesă cu care ea era de acord din tot sufletul şi care o mişcau profund.

— Nu credeţi că e frumos să fii actor? îl întrebă într-un rând.

— Ba da, răspunse el, cred că e frumos să fii un actor bun. Cred că teatrul e un lucru mare.

Această măruntă încuviinţare fu de ajuns pentru a face să-i zvâcnească inima mai puternic. Ah! de-ar putea şi ea să fie actriţă, o actriţă bună! Omul acesta era înţelept, ştia ce spune şi simţea ca şi dânsa. Dacă ar fi o actriţă bună, oameni de felul lui Ames ar simţi faţă de dânsa ceea ce simte acum acest tânăr sclipitor. Avu sentimentul că-i făcuse un bine vorbind cum vorbise, deşi n-avea nicio legătură cu propria-i persoană. Nu ştia de ce încerca acest sentiment.

La sfârşitul spectacolului află pe neaşteptate că el nu-i însoţea.

— Cum, nu veniţi cu noi? exclamă Carrie, cu un sentiment pe care nu prea ştia cum să şi-l justifice.

— A, nu, răspunse el, cobor chiar aici, alături, pe Strada 33.

Carrie nu mai putea adăuga nimic, dar avea uşoara senzaţie că a primit o lovitură. Regreta că o seară plăcută era pe cale să ia sfârşit, dar crezuse că va mai ţine o jumătate de oră. Ah, jumătăţile de oră, minutele lumii; câtă jale şi mâhnire sunt îngrămădite în ele!

Îşi luă rămas-bun, cu prefăcută indiferenţă. La urma urmei, îi era totuna. Dar trăsura îi părea acum goală.

Când ajunse acasă avea la ce se gândi. Nu ştia dacă îl va mai vedea vreodată pe omul acesta. Ce importanţă, oh, ce importanţă avea?!

Între timp, Hurstwood sosise şi se culcase. Hainele lui erau împrăştiate pretutindeni. Carrie se apropie de pat şi-l văzu, apoi se trase îndărăt. Nu dorea să intre, deocamdată, în dormitor. Îi era neplăcut.

Se înapoie în sufragerie, unde se aşeză în balansoar şi începu să se legene. Îşi împreunase strâns mâinile mici şi se gândea. Începea să vadă printr-o pâclă de regrete şi de doruri potrivnice. O, infinită multitudine de simţiri, de nădejde şi milă, de mâhnire şi durere! Se legăna, şi încetul cu încetul începea să vadă.

Capitolul 33

ÎN AFARA ZIDURILOR CETĂŢII: POVÂRNIŞUL ANILOR

Toate astea rămaseră fără niciun rezultat. Urmările unor asemenea întâmplări apar de obicei în timp. Dimineaţa aduce o schimbare în sentimente. Starea existentă pledează totdeauna în propria ei favoare. Doar în clipele de singurătate se mai iveşte în câte-o scăpărare de lumină, ispita răului. Pusă în faţa contrastelor, inima înţelege; când sunt înlăturate, durerea se alină.

Carrie trăi la fel ca înainte vreo şase luni după aceea sau chiar mai mult. Nu-l mai văzu pe Ames. Tânărul mai veni o dată în vizită la soţii Vance, lucru despre care ea doar auzi de la doamna Vance. Apoi Ames plecă în Vest şi atracţia ce o simţea pentru el, dacă o simţise vreodată şi câtă va fi fost ea, se potoli treptat. Dar efectul asupra gândirii ei nu trecuse şi n-avea să treacă în întregime niciodată. Acum avea un ideal cu care îi compara pe bărbaţi, îndeosebi pe cei care-i erau aproape.

În tot acest timp, o perioadă ce avea să cuprindă curând trei ani, Hurstwood urmase un drum egal. Nu era, pe acest drum, nicio coborâre şi vădit nicio ascensiune, pe cât îşi putea da seama observatorul superficial. Dar sufleteşte exista o schimbare îndeajuns de accentuată pentru a sugera, chiar foarte limpede, viitorul. Ea se iscase chiar din stagnarea în cariera sa, pricinuită de plecarea din Chicago. Bunăstarea, progresul material al omului se aseamănă foarte mult cu dezvoltarea lui fizică. Omul fie că devine mai puternic, mai sănătos, mai

înţelept, ca tânărul care se apropie de vârsta bărbăţiei, fie că îi scad puterile, îmbătrâneşte, e mai puţin ager la minte, ca bărbatul care se apropie de bătrâneţe. Nu există alte stări. Adesea intervine o perioadă între încetarea ascensiunii tinereşti şi statornicirea tendinţei către declin, în cazul bărbatului de vârstă mijlocie, când cele două procese sunt aproape perfect cumpănite şi deplasarea spre oricare dintre cele două direcţii e neînsemnată. Dar, odată cu trecerea timpului cuvenit, cumpăna înclină către mormânt. Domol mai întâi, apoi cu o mişcare nu prea bătătoare la ochi, iar în cele din urmă hotărât, urmează calea către mormânt. Aşa se întâmplă adesea şi cu averea omului. Dacă procesul de creştere nu e niciodată stăvilit şi stadiul de echilibru niciodată atins, nu se va produce nicio răsturnare. În zilele noastre, oamenii bogaţi scapă adesea de ruinare prin posibilitatea lor de a cumpăra minţi mai tinere. Aceste minţi mai tinere privesc interesele averii respective ca pe ale lor, consolidând-o şi dirijându-i astfel creşterea. Dacă fiecare individ ar trebui să se bizuie numai pe sine pentru apărarea intereselor sale şi ar trăi până la adânci bătrâneţi, averea i s-ar irosi, ca şi puterea şi voinţa. El şi tot ce e al lui s-ar topi în întregime şi s-ar risipi în cele patru vânturi.

Dar iată unde intervine schimbarea în această paralelă. O avere, ca şi un om, este un organism care atrage către sine alte minţi şi alte forţe decât cea inerentă întemeietorului ei. În afară de minţile tinere ce le atrage prin salarii, ea se aliază şi cu forţe tinere care lucrează la păstrarea ei chiar atunci când puterea şi înţelepciunea întemeietorului sunt pe cale să piară. Poate fi păstrată prin dezvoltarea unei comunităţi sau a unui stat. Poate dobândi un temei de existenţă prin aceea că furnizează unele lucruri pentru care există o nevoie crescândă, fapt care o face să depăşească îndată sfera de interese proprie întemeietorului. Acum nu mai necesită atâta prevedere, cât dirijare. Omul se stinge, dar nevoia de acele lucruri se menţine sau creşte, iar averea, indiferent pe ce mâini, cade, continuă să existe. De aceea, unii oameni nu-şi dau niciodată

seama când intervine cotitura în cursul dezvoltării capacităţii lor. Doar în cazuri întâmplătoare, când averea sau bunăstarea le este smulsă brusc, devine evidentă neputinţa lor de a lucra ca mai înainte. Hurstwood, statornicit în noi condiţii, era în situaţia să-şi dea seama că nu mai e tânăr. Dacă aceasta totuşi nu se întâmpla, se datora în întregime faptului că starea sa era atât de bine cumpănită încât nu se vădea o schimbare absolută spre rău.

Neobişnuit cu raţionamentul şi introspecţia, nu era în stare să analizeze schimbarea ce avea loc în gândirea şi deci şi în trupul său, dar simţea decăderea. Comparaţia constantă între situaţia lui de odinioară şi cea de acum înclina acul balanţei spre o stare şi mai rea, ceea ce îl făcea să se simtă mereu posomorât sau abătut. Pe de altă parte, s-a dovedit prin experienţe că o stare permanentă de deprimare sufletească produce anumite otrăvuri în sânge numite *katastaze,* după cum sentimentele curate de plăcere şi voioşie produc substanţe chimice utile, numite *anastaze.* Otrăvurile cărora le dă naştere remuşcarea sunt dăunătoare organismului uman şi în cele din urmă îi provoacă o degradare fizică accentuată. Acestora le era supus Hurstwood.

Cu vremea, îi înrâuriră temperamentul. Ochiul său era lipsit acum de acea agerime plină de vioiciune atentă care-l caracteriza pe când lucra în strada Adams. Pasul nu-i mai era la fel de apăsat şi ferm. Cădea mereu pe gânduri, pe gânduri şi iar pe gânduri. Noii prieteni pe care îi dobândise nu erau oameni cu faimă. Erau de o categorie inferioară, ceva mai senzuală şi mai înclinată spre plăceri rudimentare. Această societate nu-i putea oferi mulţumirea pe care o simţise printre eleganţii vizitatori ai barului din Chicago. Ceea ce îi rămânea erau gândurile sale.

Cu încetul, foarte cu încetul, îl părăsi dorinţa de a-i întâmpina cu prietenie pe clienţii care vizitau localul din strada Warren, de a le împlini dorinţele, de a-i face să se simtă bine. Cu încetul, începu să-i devină tot mai limpede cât de important

fusese domeniul pe care îl părăsise. Când era înlăuntrul lui nu i se părea ceva deosebit să-i aparţină. Socotise că e foarte simplu pentru oricine să ajungă până acolo, să aibă îmbrăcăminte din belşug şi bani de cheltuit, dar acum, când era pe dinafară, cât de departe i se păreau toate! Începu să le privească cum priveşti o cetate înconjurată de ziduri. La porţi erau paznici care nu te lăsau să intri. Celor dinăuntru puţin le păsa de tine; nu ieşeau din cetate să vină să vadă cine eşti tu. Erau atât de voioşi acolo înăuntru încât dădeau uitării pe toţi cei dinafară, iar el era afară.

În fiece zi putea citi în gazetele de după-masă despre ce se întâmpla în acea cetate întărită. În ştirile despre cei ce plecau în Europa citea numele unor distinşi clienţi ai fostului său local. În coloana cu ştiri teatrale apărea din când în când câte ceva referitor la ultimele succese ale unor oameni pe care îi cunoscuse. Ştia că ei duceau aceeaşi viaţă de plăceri. Trenuri de lux îi plimbau prin toată ţara, gazetele le salutau sosirea cu menţiuni interesante, holurile elegante ale hotelurilor şi lumina caldă a sălilor de ospeţe strălucitoare îi păstrau în inima cetăţii cu ziduri înalte. Oameni pe care îi cunoscuse, oameni împreună cu care golise câte-un pahar, oameni bogaţi. El însă era uitat! Cine era domnul Wheeler? Se sinchisea cineva de localul din strada Warren? Îi venea să râdă batjocoritor.

Dacă unii cred că astfel de idei nu-i vin unui om cu o minte atât de comună, că astfel de simţiri cer o dezvoltare intelectuală superioară, i-aş îndemna să considere că individul cu o dezvoltare intelectuală de tip mai înalt se descotoroseşte de asemenea gânduri. O inteligenţă superioară face cu putinţă înţelepciunea şi acea tărie ce refuză să se oprească la asemenea lucruri, refuză să sufere la contemplarea lor. Cel cu o inteligenţă comună este peste măsură de interesat de tot ce priveşte bunăstarea sa fizică.

În cel de-al treilea an, veni timpul când această stare sufletească începu să-şi arate efectele în barul din strada Warren. Clientela scăzu puţin sub nivelul epocii celei mai bune din

intervalul de când lucra acolo Hurstwood. Asta îl irita şi-l îngrijora.

Veni o seară când îi mărturisi lui Carrie că negustoria nu mergea la fel de bine în luna aceea ca în luna precedentă, asta ca răspuns la anumite sugestii ale ei în privinţa unor mărunţişuri ce-ar fi dorit să şi le cumpere. Tinerei femei nu-i trecuse neobservat faptul că atunci când îşi cumpăra lui haine nu se gândea s-o consulte pe ea. Pentru prima, oară, îi făcu impresia unei viclenii, i se păru că-i spusese asta pentru ca să nu-i mai treacă prin minte să ceară ceva. Răspunsul ei fu destul de calm, dar gândurile îi erau răzvrătite. Hurstwood nu se ocupa deloc de ea. Pentru distracţii depindea de soţii Vance.

Şi acum aceştia îi dădură vestea că plecau. Se apropia primăvara şi plecau în Nord.

— Da, îi spuse doamna Vance vecinei sale, ne gândim că e mai bine să renunţăm la apartament şi să ne depozităm undeva lucrurile. Vom lipsi toată vara şi ar fi o cheltuială inutilă să-l mai ţinem. Când ne întoarcem cred c-o să ne stabilim mai aproape de centru.

Carrie află această veste cu sinceră mâhnire. Îi fusese atât de plăcută tovărăşia doamnei Vance! În imobil nu mai locuia nimeni cunoscut. Acum va fi iar singură.

Posomorârea lui Hurstwood, prilejuită de uşoara descreştere a venitului său, coincise cu plecarea perechii Vance, aşa încât Carrie trebui să îndure laolaltă singurătatea şi această proastă dispoziţie a soţului ei. Era greu. Începu să-şi piardă liniştea şi să fie nemulţumită, după cum credea ea, nu de Hurstwood, ci de viaţă. Ce era în fond? Mereu acelaşi lucru plicticos. Ce avea ea? Doar această locuinţă mică şi strâmtă. Soţii Vance puteau călători, puteau să trăiască într-un fel plăcut, viaţa lor merita să fie trăită, dar ea? Ea ce rost avea pe lume? Urmau alte gânduri şi apoi lacrimi, lacrimi ce păreau îndreptăţite şi care erau singura mângâiere pe lume.

Această stare continuă câtăva vreme, cei doi ducând o viaţă destul de monotonă; apoi interveni o uşoară schimbare în mai

rău. Într-o seară, Hurstwood, după ce se gândi cum s-o facă pe Carrie să-şi ia gândul de la rochii şi să se bazeze mai puţin pe capacitatea lui de a câştiga, zise:

— Nu cred c-o să ajung la nicio scofală cu Shaughnessy.

— Da' ce s-a întâmplat?

—A, e un încuiat, lacom de câştig şi zgârie-brânză. Nu consimte la nicio cheltuială pentru îmbunătăţirea localului şi fără asta nu merge.

— Nu poţi să-l convingi? întrebă Carrie.

— Aş, am încercat! Dacă vreau să progresez, nu văd altă cale decât să-mi pot lua un local propriu.

— Şi de ce nu faci asta, întrebă Carrie.

— Ei, fiindcă tot ce posed este acum imobilizat acolo. Dacă ar fi posibil să fac economii câtva timp, cred c-aş putea deschide un local care ne-ar aduce o mulţime de bani.

— Şi nu putem face economii? zice Carrie.

— Am putea încerca, sugeră el. M-am gândit că dacă am închiria un apartament mai mic, în centru, şi-am trăi cu economie timp de un an, mi-ar ajunge, împreună cu ceea ce am investit acolo, ca să deschid un local ca lumea. După aceea am putea să ne aranjăm viaţa aşa cum îţi place ţie.

— N-am nimic împotrivă, zise Carrie, deşi gândul că ajunseseră în situaţia asta o făcea să sufere.

O locuinţă mai mică însemna sărăcie.

— Sunt o mulţime de apartamente mici foarte drăguţe, prin centru, în jurul Sixth Avenue, mai jos de Strada 40. Am putea găsi ceva pe acolo.

— Am să mă duc să le văd, dacă aşa crezi că e mai bine.

— Cred că într-un an o să mă pot despărţi de individul acela, zise Hurstwood. N-o să iasă nimic din combinaţia asta, după cum merg treburile.

— Am să mă duc să văd, zise iar Carrie, dându-şi seama că el se gândea serios la schimbarea de care vorbise.

Concluzia fu că schimbarea se realiză într-adevăr, nu fără multă tristeţe pentru Carrie. O afecta mai mult decât tot ce se

întâmplase până acum. Începu să-l privească pe Hurstwood exclusiv ca om şi deloc ca pe un iubit sau soţ. Se simţea legată strâns de el ca soţie, simţea că soarta ei depinde de a lui, oricare ar fi fost; dar începu să vadă că era mohorât şi taciturn, că nu era un bărbat tânăr, viguros, vioi. I se părea acum că vede în jurul ochilor şi al gurii lui semne de bătrâneţe; erau şi alte lucruri care îl arătau în adevărata lui situaţie, o făceau să-şi dea seama de realitate din punctul ei de vedere. Începu să simtă că făcuse o greşeală şi începu să-şi aducă aminte uneori că de fapt el o silise să fugă cu dânsul.

Locuinţa cea nouă era situată în Strada 30, câteva blocuri mai la vest de Sixth Avenue şi nu avea decât patru încăperi. Noile împrejurimi nu prea o atrăgeau pe Carrie. Aici nu mai erau pomi, nu se mai vedea la apus fluviul. Construcţiile se întindeau pe toată strada.

Erau în clădire douăsprezece familii, destul de respectabile, dar nimeni de felul soţilor Vance. Oamenilor mai înstăriţi le trebuia spaţiu mai mult.

Singură în acest loc strâmt, Carrie se descurca fără servitoare. Reuşea să dea casei un aspect destul de plăcut, dar pe ea nu o încânta. În sinea lui, Hurstwood nu era nici el mulţumit că au fost nevoiţi să-şi schimbe felul de viaţă, dar îşi zicea că n-avea încotro. Trebuia să privească lucrurile cu cea mai bună dispoziţie posibilă şi să le lase să meargă aşa.

Încercă s-o convingă pe Carrie că n-avea motive să se întristeze şi că la sfârşitul anului va putea s-o ducă mai des la teatru şi să-i dea bani pentru o masă mai îmbelşugată. Asta pentru o vreme. Dar tot mai des era într-o dispoziţie în care dorea mai cu seamă să fie singur şi să poată gândi. Tot mai mult cădea pradă gândurilor mohorâte. Nu-l interesa decât lectura ziarelor şi propriile sale reflecţii. Nici dragostea nu mai avea farmec. Acum, problema vitală pentru el era în ce fel putea face cât mai plăcută şi suportabilă o situaţie mai puţin decât mediocră.

Coborârea are puţine opriri şi puţine praguri. Însăşi starea sa sufletească, provocată la rândul ei de situaţia în care se afla, pricinui adâncirea neînţelegerii dintre Hurstwood şi tovarăşul său. În cele din urmă, Shaughnessy începu să dorească să scape de el. Se întâmplă însă ca o tranzacţie imobiliară efectuată de proprietarul terenului să aranjeze lucrurile mai comod decât le-ar fi putut ticlui reaua-voinţă.

— Ai văzut? îi spuse într-o dimineaţă Shaughnessy, arătând cu degetul coloana de anunţuri cu tranzacţii imobiliare dintr-un exemplar al ziarului *Herald,* pe care-l ţinea în mână.

— Nu, ce anume? întrebă Hurstwood, parcurgând anunţurile.

— Proprietarul a vândut imobilul ăsta.

— Nu mai spune? exclamă Hurstwood.

Se uită şi văzu anunţul. Domnul August Viele înregistrase cu o zi în urmă vânzarea imobilului de 25x75 picioare, din colţul străzii Warren cu strada Hudson în favoarea domnului J. F. Slawson, în schimbul sumei de 57000 de dolari.

— Când expiră contractul nostru de închiriere? întrebă Hurstwood, dus pe gânduri. În februarie, nu-i aşa?

— Exact, zise Shaughnessy.

— Anunţul nu spune ce are de gând să facă noul proprietar cu imobilul, remarcă Hurstwood, uitându-se iar în ziar.

— O să aflăm noi destul de curând, n-avea grijă! zise Shaughnessy.

Şi, într-adevăr, aflară curând. Domnul Slawson era proprietarul imobilului alăturat şi voia să construiască un bloc modern pentru birouri. Cel de acum urma să fie dărâmat. Ridicarea noii clădiri avea să dureze probabil un an şi jumătate.

Aflară toate acestea treptat şi Hurstwood, între timp, se tot gândea ce va fi cu localul. Într-o zi, discută chestiunea cu tovarăşul său.

— Crezi că ar merita să deschidem undeva prin apropiere?

— La ce bun? zise Shaughnessy. N-am mai găsit alt colţ pe-aici.

— Nu crezi c-ar renta în altă parte, ce zici?

— N-aş mai încerca, răspunse celălalt.

Iminenţa schimbării lua acum pentru Hurstwood un aspect cât se poate de serios. Lichidarea însemna pierderea miei sale de dolari şi, ca să strângă între timp altă mie, îi era cu neputinţă. Înţelese că Shaughnessy se săturase pur şi simplu de aranjamentul dintre ei şi va închiria, probabil, singur noul colţ când avea să fie gata. Începu să se gândească îngrijorat că trebuia să găsească o nouă combinaţie şi să-şi dea seama că dacă nu se întâmpla ceva îl aştepta o serioasă jenă financiară. În dispoziţia asta nu-i ardea nici de noua locuinţă, nici de Carrie, aşa încât domeniul casnic se resimţea de pe urma necazurilor lui.

Între timp, îşi folosea cât de multe resurse putea ca să caute ceva, dar şansele nu erau numeroase. Mai mult decât atât, el nu era personalitatea impresionantă de pe timpul sosirii sale la New York. Gândurile negre îi lăsaseră în ochi o umbră care nu plăcea celorlalţi. Nici nu mai putea sta de vorbă cu o mie trei sute de dolari în mână. Cam peste o lună, constatând că Hurstwood nu avansase deloc în căutările sale, Shaughnessy îi anunţă definitiv că Slawson refuza prelungirea contractului.

— După câte văd, trebuie să închidem dugheana noastră, spuse el, prefăcându-se că regretă.

— Da, dacă trebuie, trebuie! răspunse Hurstwood, aspru.

N-avea să-i dea celuilalt satisfacţia de a afla ca gândea el.

O zi, două, mai târziu se gândi că trebuie să-i spună ceva şi soţiei sale.

— Ştii, zise el, cred c-am să ies în pagubă din combinaţia asta a mea.

— Cum aşa? întrebă Carrie consternată.

— Uite-aşa, proprietarul a vândut imobilul şi noul proprietar nu mai vrea să ne închirieze. S-ar putea ca localul să fie închis.

— Nu poţi să deschizi în altă parte?

— Se pare că nu e nimic prin zonă. Şi-apoi, Shaughnessy nu vrea.

— Şi tu pierzi ce-ai băgat acolo?

— Da, zise Hurstwood, a cărui faţă era o enigmă.

— Ah, asta-i prea de tot! se văită Carrie.

— E o şmecherie, zise Hurstwood. Asta e. Au să deschidă acolo un local fără mine.

Carrie îl privi şi din toată purtarea lui înţelese ce însemna asta pentru ei. Era ceva serios, foarte serios.

— Crezi că ai să poţi să găseşti altceva? cuteză să întrebe cu sfială.

Hurstwood se gândi o vreme. Se terminase cu poveştile despre avere şi investiţii. Carrie putea să-şi dea seama că era un om ruinat.

— Nu ştiu, răspunse el grav; pot să încerc.

Capitolul 34

ROATA MORII SE-NVÂRTEŞTE: O MÂNĂ DE PLEAVĂ

Carrie se gândea la această situaţie la fel de stăruitor ca şi Hurstwood; odată ce înţelesese bine care e situaţia, îi trebuiră câteva zile ca să-şi dea seama pe deplin că apropiata lichidare a combinaţiei comerciale a soţului ei însemna strădanie de toate zilele şi lipsuri. Gândul i se întoarse la prima ei experienţă de la Chicago, la familia Hanson, la gospodăria lor şi inima ei se răzvrăti. Era îngrozitor! Tot ce era legat de sărăcie era îngrozitor. Ar fi vrut să ştie cum putea scăpa de toate astea. Experienţa ei recentă, în preajma perechii Vance, o făcuse cu desăvârşire incapabilă să se mulţumească cu noua ei stare. Strălucirea şi farmecul vieţii pe care o ducea societatea aleasă a oraşului, aşa cum o cunoscuse în cele câteva prilejuri oferite de oamenii aceia, o cucerise cu totul. Învăţase cum să se îmbrace şi unde să meargă, şi asta fără a avea mijloace îndestulătoare nici să se îmbrace, nici să meargă undeva. Acum avea în ochi şi în gând numai acele lucruri, pentru ea realităţi veşnic prezente. Cu cât era mai modestă condiţia ei cu atât mai fermecător devenea felul de viaţă al celorlalţi. Şi iată că acum sărăcia ameninţa s-o înghită cu totul şi să depărteze cu totul de ea cealaltă lume ca pe un cer către care, ca orice biet Lazăr, putea de-aici înainte întinde în van mâinile ei rugătoare.

Mai stăruia deopotrivă şi idealul adus în viaţa ei de Ames. El însuşi se depărtase, dar îi lăsase în dar ideea lui că bogăţia nu era totul; că lumea reprezenta cu mult mai mult decât ştia

ea; că teatrul e ceva bun şi literatura pe care o citea ea era proastă. Văzuse în el un bărbat puternic, curat, cu mult mai puternic şi mai bun decât Hurstwood şi Drouet. Nu-şi mărturisea lucrul acesta decât pe jumătate, dar deosebirea era dureroasă. Era ceva în faţa căruia închidea ochii deliberat.

În timpul ultimelor trei luni ale asociaţiei din strada Warren, Hurstwood îşi folosea o parte din zilele libere umblând să găsească ceva după anunţurile comerciale din ziare. Era pentru el o îndeletnicire deprimantă, din pricina gândului că trebuia să rezolve repede problema, altfel va fi obligat să înceapă a trăi din cele câteva sute de dolari pe care le economisise; atunci, nemaiavând ce investi, va trebui să se angajeze slujbaş.

Tot ce descoperea în branşa sa, în urma anunţurilor, era sau prea scump pentru el, sau prea mizerabil. Pe deasupra, venea iarna, ziarele anunţau că vor fi greutăţi şi un sentiment general de vremuri grele plutea în atmosferă, sau cel puţin aşa i se părea. Copleşit de necazurile lui începea să vadă şi necazurile altora. Nu era ştire despre o firmă care dăduse faliment, o familie muritoare de foame sau un om care căzuse în nesimţire pe stradă, probabil din pricina foamei, asupra căreia să nu i se fi oprit privirea când cerceta ziarele de dimineaţă. Odată, ziarul *World* aduse o ştire senzaţională despre *80000 şomeri la New York în iarna aceasta,* care parcă îi răsuci un cuţit în inimă.

„Optzeci de mii! gândi el. Ce îngrozitor!“

Era pentru Hurstwood un fel nou de a gândi. Odinioară i se părea că lumea mergea destul de bine. Era obişnuit să vadă asemenea lucruri în *Daily News* la Chicago, dar astfel de date nu-i reţineau atenţia. Acum, erau ca nişte nori cenuşii care apăsau zarea unei dimineţi limpezi. Ameninţau să-i copleşească şi să-i înnegureze viaţa cu o întunecime care-i dădea fiori. Încerca să-şi lepede îngrijorările, să uite, să-şi facă curaj. Uneori îşi spunea în gând:

„La ce bun să-mi fac griji? Încă n-am rămas fără ocupaţie. Mai am şase săptămâni. Chiar în cazul cel mai rău, am cu ce trăi încă şase luni.“

Ciudat că, în timp ce-şi făcea griji asupra viitorului, i se întâmpla să se întoarcă cu gândul la soţie şi copii; în timpul primilor trei ani evitase pe cât cu putinţă acest lucru, îi era silă de soţia lui, putea foarte bine să se lipsească de amintirea ei. Ducă-se! Are să se descurce el destul de bine. Acum însă, când nu prea se descurca, începuse să-şi spună: „Ce face ea oare, cum o duc copiii?" Parcă îi vedea trăind la fel de plăcut ca totdeauna, în casa lor confortabilă, folosindu-i averea.

„Doamne! Nu le-a fost ruşine să ia ei tot, gândise nelămurit de câteva ori, cu asemenea prilejuri, doar nu le-am făcut nimic."

Când privea acum înapoi şi analiza situaţia care-l adusese până acolo încât îşi însuşise banii, începea să se judece cu blândeţe, să se justifice. Ce făcuse, pentru Dumnezeu, ca să-i închidă astfel drumul, să îngrămădească asemenea dificultăţi pe capul lui? Parcă mai ieri trăia plăcut, avea o situaţie bună. Şi acum i se luase totul.

„Nu merita să pună mâna pe tot, gândea el despre nevastă-sa. N-am făcut cine ştie ce, dacă lumea ar afla adevărul!"

Nici prin gând nu-i trecea că ar fi putut să se justifice public. Nu era decât o justificare sufletească, pe care o căuta pentru sine însuşi, care să-i dea putere să-şi îndure soarta ca un om cinstit.

Într-o după amiază, cu cinci săptămâni înainte de închiderea localului din strada Warren, plecă de la bar ca să viziteze trei, patru localuri anunţate în *Herald*. Unul era jos în centru, în strada Gold; se duse până acolo, dar nu intră. Era un local cu o înfăţişare atât de ordinară încât simţi că n-ar putea să îndure o asemenea situaţie. Altul era în cartierul Bowery, unde ştia că există multe localuri elegante. Se afla aproape de strada Grand şi se dovedi a fi un local foarte frumuşel aranjat. Timp de trei sferturi de oră stătu de vorbă despre investiţii cu proprietarul care-i arătă că doreşte un tovarăş din pricina sănătăţii sale şubrede.

— Ei, spuneţi-mi acuma, ce sumă ar fi necesară pentru a achiziţiona jumătate din negustoria asta? întrebă Hurstwood, care se ştia restrâns la o limită de maximum şapte sute de dolari.

— Trei mii, răspunse omul.

Hurstwood rămase cu gura căscată.

— Numerar? întrebă.

— Bani gheaţă.

Încercă să ia înfăţişarea celui care reflectează, ca şi cum ar fi fost un amator serios; dar ochii i se întunecaseră. Încheie discuţia, spunând că se va mai gândi şi plecă. Omul cu care dusese tratativele simţea nelămurit starea lui agitată.

„Nu cred că e un amator serios, îşi spuse. Nu-mi place cum vorbeşte."

După amiaza era cenuşie ca plumbul şi rece. Sufla un vânt neplăcut, de iarnă. Se mai duse să vadă un loc departe de centru, în partea de est a oraşului, aproape de Strada 69; se făcu ora cinci şi se lăsă întunericul până ajunse acolo. Patronul localului era un neamţ impunător.

— Ce e cu anunţul acela al dumneavoastră? întrebă Hurstwood, căruia nu-i prea plăcea înfăţişarea barului.

— A, gata, zise neamţul. Nu mai vrei, acuma răzgândit.

— Aşa?

— Da, nimic de făcut. Gata. Schimbat părere.

— Bine, zise Hurstwood, dând să plece.

Neamţul nu-i mai acorda nicio atenţie, ceea ce îl supără.

„Dobitocul! îşi zise. De ce dracu' a mai publicat anunţul?"

Porni spre casă îngrozitor de abătut. Nu ardea lumina decât în bucătărie, unde robotea Carrie. Hurstwood căută un chibrit, aprinse flacăra gazului aerian şi se aşeză în sufragerie, fără să spună măcar bună-seara. Carrie veni la uşă şi privi înăuntru.

— Tu eşti? întrebă, apoi se înapoie în bucătărie.

— Da, zise el, fără măcar să ridice ochii din ziarul de după-amiază pe care-l cumpărase.

Carrie văzu că-l roade ceva. Nu prea-i şedea bine când era supărat. Creţurile din colţul ochilor i se adânceau. De felul lui oacheş la faţă, când se posomora avea o înfăţişare aproape sinistră. Era neplăcut să-l priveşti.

Carrie puse masa şi aduse mâncarea.

— Gata masa, spuse ea, servindu-l.

El nu răspunse, ci continuă să citească.

Tânăra femeie se aşeză la locul ei, simţindu-se din cale-afară de prost.

— Nu vrei să mănânci acum? îl întrebă.

Hurstwood împături ziarul şi-şi trase scaunul mai aproape, tăcând aproape tot timpul. Doar la răstimpuri, cerea automat câte ceva.

— Ai avut o zi proastă azi, nu-i aşa? îndrăzni să întrebe după o vreme Carrie.

— Da, zise el.

Nu mânca mai nimic.

— E sigur că trebuie să închideţi, nu s-a schimbat nimic? întrebă Carrie, ca să zică ceva, reluând un subiect pe care-l discutaseră destul de des.

— Bineînţeles, replică Hurstwood cu o oarecare enervare în glas.

Felul acesta de a-i răspunde o supără pe Carrie. Avusese şi ea o zi destul de proastă, gândindu-se la necazurile lor.

— N-ar trebui să vorbeşti aşa, îl mustră dânsa.

— Ah! exclamă el, trăgându-se înapoi de la masă, de parcă ar fi vrut să mai spună ceva; se stăpâni însă şi tăcu. Apoi îşi luă ziarul.

Carrie se ridică de la locul ei, stăpânindu-se cu greu. Se vedea că e jignită.

— Nu pleca, zise el, când o văzu pornind înapoi spre bucătărie. Şezi şi mănâncă.

Dar ea îşi văzu de drum, fără să răspundă.

Hurstwood se uită câteva clipe la ziar, apoi se sculă şi-şi puse haina.

— Mă duc în oraş, Carrie, zise, venind către dânsa. Nu sunt în apele mele azi.

Ea nu răspunse.

— Nu fi supărată, o să treacă până mâine.

O privi, dar ea nu-i dădea atenţie, îşi vedea de vase.

— La revedere! zise în cele din urmă şi plecă.

Fu prima manifestare vădită a încordării dintre ei, dar odată cu apropierea zilei de închidere a baruluil lui Hurstwood, atmosfera posomorâtă se statornici. El nu putea ascunde ce simţea, iar Carrie nu se putea împiedica să se întrebe încotro mergea. Ajunseră să vorbească mai puţin chiar decât de obicei şi totuşi nu Hurstwood era cel care avea ceva împotriva soţiei sale. Carrie era cea care se ferea din drumul lui. El băgă de seamă. Şi în suflet i se stârni o împotrivire când văzu că era pe cale să-i devină indiferent. Făcuse relațiile prieteneşti peste măsură de grele iar acum observa cu nemulţumire că ea le făcea şi mai dificile şi, prin purtarea ei, deveneau aproape cu neputinţă de îndurat.

În cele din urmă veni şi ultima zi. Când sosi într-adevăr, Hurstwood, care ajunsese într-o asemenea stare de spirit încât i s-ar fi potrivit acum o vreme cu trăsnete şi furtună violentă, se simţi fericit constatând că e o zi ca toate celelalte. Soarele strălucea pe cer, temperatura era plăcută.

Când se aşeză la micul dejun, i se păru că, la urma urmei, situaţia nu era chiar atât de îngrozitoare.

— Ei, îi spuse el, azi e ziua mea cea din urmă pe acest frumos pământ.

Carrie surâse, drept răspuns la umorul lui.

Hurstwood îşi parcurse ziarul, mai degrabă bine dispus. Parcă i s-ar fi luat o povară de pe umeri.

— Mă duc niţel pe-acolo, zise după dejun, şi-apoi o să umblu să caut. Cred că acuma, c-am scăpat de grija asta, o să pot să găsesc ceva.

Plecă zâmbind şi se duse la local. Shaughnessy venise înaintea lui. Aranjaseră ca să poată împărţi totul în conformitate

cu sumele investite. După ce stătu acolo câteva ore, mai umblă alte trei ore şi, când se întoarse iar, buna dispoziţie îl părăsise. Oricâte obiecţii avusese faţă de acest local, acum, că înceta să existe, îi părea rău după el. Ar fi dorit să nu se fi întâmplat aşa.

Shaughnessy se dovedi cu această ocazie omul de afaceri nepăsător.

— Ei, spuse el la orele cinci, acum am putea să numărăm încasările şi să le împărţim.

Aşa şi făcură. Instalaţia se şi vânduse şi banii îi împărţiseră.

— Rămâi cu bine, zise Hurstwood în ultima clipă, încercând să fie până la urmă prietenos.

— La revedere, zise Shaughnessy, prefăcându-se că nu bagă de seamă.

Aşa se încheie definitiv asociaţia din strada Warren.

Carrie pregătise o masă bună, dar, până să ajungă acasă, Hurstwood se cufundase într-o dispoziţie gravă şi gânditoare.

— Ei? spuse Carrie cu glas întrebător.

— Am încheiat socotelile acolo, răspunse el, scoţându-şi haina.

Privindu-l, soţia lui se întrebă în ce situaţie bănească se aflau acum. Mâncară şi stătură puţin de vorbă.

— Ai să ai destui bani ca să intri în altă combinaţie? întrebă Carrie.

— Nu, răspunse el. O să trebuiască să găsesc altceva şi să fac economie până să adun cât îmi trebuie.

— Ce bine ar fi să găseşti aşa ceva, zise Carrie, cu teamă şi nădejde.

— Cred c-o să găsesc, răspunse el pe gânduri.

Câteva zile de-a rândul după această discuţie, se îmbrăca şi pleca în fiece dimineaţă. În primele zile se consola cu gândul că cei şapte sute de dolari pe care-i avea îl vor ajuta să găsească un aranjament avantajos. Se gândea să se ducă la vreuna din fabricile de bere, care, după cum ştia, aveau adesea

cârciumi pe care le închiriau. Avea să roage să fie ajutat. Apoi își amintea că ar trebui să cheltuiască imediat câteva sute de dolari pentru instalație și că nu i-ar mai rămâne nimic pentru cheltuielile lor lunare, le trebuiau pentru viața de zi cu zi aproape optzeci de dolari pe lună.

„Nu, își zicea când judeca limpede, nu pot să fac asta.O să găsesc altceva și am să strâng bani." Acest plan de „a găsi ceva" se complica în momentul când începea să se gândească ce ar vrea să facă. Să conducă un local? Unde să găsească așa ceva? În ziare nu existau oferte pentru locuri de director. Astfel de situații, știa foarte bine, se obțineau prin ani îndelungați de lucru în local sau se cumpărau investind o jumătate sau o treime din capitalul întreprinderii. Ca să participe la o întreprindere destul de importantă pentru a avea nevoie de un director nu avea bani destui.

Cu toate astea, porni să caute. Hainele lui erau foarte bune, arăta încă excelent, dar era supărător că trebuia să inducă lumea în eroare. Cine îl vedea își închipuia că un bărbat de vârsta lui, corpolent și bine îmbrăcat, trebuie să fie bine situat. Părea un om în largul său, care posedă ceva, un om de la care muritorii de rând se puteau aștepta la generozități. Fiind acum în vârstă de patruzeci și trei de ani și impunător ca statură, nu-i era ușor să meargă pe jos. Timp de mulți ani nu făcuse niciun fel de mișcare. La sfârșitul zilei obosea, îl dureau picioarele și umerii, îl usturau tălpile, chiar atunci când lua tramvaie aproape în toate direcțiile. Doar urcatul și coborâtul, dacă le repeta mai des, produceau astfel de efecte. Înțelegea foarte bine că lumea îl lua drept un individ mai bine situat decât era în realitate. Acest lucru era atât de limpede pentru el și atât de penibil, încât îi întârzia căutările. Nu că ar fi dorit să fie mai puțin prezentabil, dar îi era rușine că trebuie să-și dezmintă înfățișarea prin cereri nepotrivite. Așa că șovăia, neștiind ce să facă.

Se gândi la hoteluri, dar în aceeași clipă își aminti, că nu avea nicio experiență ca funcționar și, ceea ce era și mai important, niciun fel de cunoscuți sau prieteni în acea branșă,

cărora să li se poată adresa. Cunoştea, ce-i drept, câţiva proprietari de hoteluri în mai multe *oraşe* printre care şi New York, dar aceia aflaseră despre întâmplarea de la Fitzgerald & Moy. Nu se putea duce la ei. Se gândi la alte branşe, amintindu-şi de firme şi întreprinderi mari de care auzise, coloniale angro, metalurgie, întreprinderi de asigurare şi altele asemănătoare, dar n-avea nicio experienţă în aceste domenii.

Se gândea cu amărăciune cum să procedeze ca să aştepte la uşa unui birou şi apoi, cu înfăţişarea lui distinsă de om cu stare, să anunţe că era în căutare de lucru? Simţea o încordare dureroasă la acest gând. Nu, nu se putea hotărî.

De fapt, nu făcea decât să hoinărească, chibzuind la asta, şi apoi, vremea fiind rece, intra într-un hotel. Cunoştea destul de bine viaţa de hotel, pentru a şti că orice individ cu înfăţişare decentă era bine-venit în hol şi putea să ocupe liniştit un fotoliu. De data asta era la Broadway Central, pe atunci unul din cele mai importante hoteluri ale New Yorkului. Luă loc acolo, simţindu-se cât se poate de prost. Să ajungă în situaţia asta! Auzise spunându-li-se „încălzitori de scaune" celor care se adăpostesc prin hoteluri ca să-şi treacă timpul. El însuşi îi numise aşa în zilele lui bune. Şi iată-l acum, adăpostindu-se de frig şi de oboseala străzii într-un hol de hotel, chiar cu riscul de a întâlni vreun cunoscut.

„Nu merge aşa, îşi spuse. N-are niciun rost să pornesc dimineaţa, fără să mă gândesc mai întâi încotro vreau să mă duc. Am să stabilesc câteva locuri şi apoi am să mă duc să văd."

Îşi aduse aminte că se căutau uneori chelneri de bar, dar îşi scoase din cap asta. Chelner de bar, el, fost director!

Începu să se plictisească grozav să tot şadă în holul hotelului, aşa că la patru se îndreptă spre casă. Încercă să-şi ia un aer de om de afaceri preocupat, dar nu izbuti să realizeze decât o slabă imitaţie. Balansoarul din sufragerie era plăcut. Se cufundă bucuros în el, cu mai multe gazete pe care le cumpărase şi începu să citească.

Pe când trecea prin cameră, preocupată să pregătească cină, Carrie zise:

— A venit azi după chirie.

— A, da!

Se încruntă uşor, amintindu-şi că era doi februarie, ziua când venea totdeauna omul să încaseze chiria. Băgă mâna în buzunar să scoată banii, simţind pentru întâia oară gustul amar de a cheltui fără să încaseze nimic. Privi teancul gros de hârtii verzi, aşa cum priveşte un bolnav singurul leac de care-i atârnă viaţa. Apoi numără douăzeci şi opt de dolari.

— Poftim, îi spuse nevestei, când trecu iar prin cameră.

Apoi se cufundă cu totul în ziare şi citi. Ah, cât era de odihnitor, ce fericire să nu mai umbli şi să nu te mai gândeşti ! Aceste valuri de ştiri telegrafiate erau limanul lui! Uită întrucâtva de necazurile lui. Iată o femeie tânără, frumoasă, judecând după poza din ziar, care intenta divorţ unui soţ bogat, gras, fabricant de zaharicale în Brooklyn. Iată altă ştire, povestind cu amănunte naufragiul unui vas în mijlocul gheţurilor şi zăpezilor în largul Golfului Prinţului lângă insula Staten. O coloană lungă, vioaie vorbea de mişcarea din lumea teatrală, de piesele reprezentate, de actorii care jucau, dădeau anunţuri de-ale directorilor. Fannie Davenport tocmai îşi inaugura stagiunea pe Fifth Avenue. Daly pusese în scenă *Regele Lear.* Citi despre plecarea apropiată în Florida, pentru sezonul rece, a unui grup alcătuit din membri ai familiei Vanderbilt şi prietenii lor. În munţii din Kentucky *se* pregătea o vânătoare interesantă. Astfel, citea, citea, citea, legănându-se în camera bine încălzită, aproape de radiator, în aşteptarea cinei.

Capitolul 35

LA CAPĂTUL PUTERILOR: GRIJILE ÎŞI ARATĂ COLŢII

În dimineaţa următoare parcurse ziarele şi străbătu, răbdător, o lungă listă de anunţuri, luându-şi câteva notiţe, îşi îndreptă apoi cu neplăcere privirea spre coloana cu oferte de serviciu pentru bărbaţi. Ziua abia începea, o zi lungă, *în care* urma să găsească ceva, aşa că trebuia să caute. Scrută coloana cea lungă, care îi interesa mai ales pe brutari, oameni pentru căratul cărbunilor, bucătari, tipografi, vizitii şi aşa mai departe şi nu găsi decât două anunţuri la care se opri. Unul era pentru un post de casier într-o întreprindere care vindea mobile angro, în celălalt se căuta un agent comercial, la o fabrică de *whisky*. Nu se gândise niciodată la aşa ceva. Se hotărî îndată să se ducă acolo şi să vadă despre ce-i vorba.

Firma în chestiune se chema Alsbery & Co. Desfacere de whisky.

Mulţumită înfăţişării sale, fu aproape imediat introdus la director.

— Bună dimineaţa, domnul meu, îl salută acesta, crezând că are în faţă vreunul din clienţii săi din provincie.

— Bună dimineaţa, zise Hurstwood. Mi se pare că aţi dat un anunţ relativ la un agent comercial.

— Oo! zise celălalt, arătându-şi limpede surprinderea, da, da, am dat un anunţ.

— M-am gândit să trec să văd, spuse Hurstwood, cu demnitate. Am oarecare experienţă în branşa asta.

— Da, într-adevăr? întrebă celălalt. Ce experienţă anume?

— Vedeţi, am condus până acum mai înainte localuri. Recent am fost coproprietar, cu o participaţie de o treime, al unui bar din strada Warren, colţ cu Hudson.

— Aşa! zise celălalt.

Hurstwood tăcu, aşteptând o părere.

— Avem într-adevăr nevoie de un agent comercial, spuse directorul, dar nu ştiu dacă e ceva care v-ar putea interesa pe dumneavoastră.

— Înţeleg, zise Hurstwood. Dar în momentul ăsta se întâmplă că nu sunt în situaţia de a putea alege. Dacă postul e liber, voi fi bucuros să-l ocup.

Omul nu se arătă binevoitor aflând că nu e „în situaţia de a putea alege“. Voia pe cineva care nu se gândea să aleagă sau să găsească ceva mai bun. Şi mai ales nu voia un om în vârstă. Îi trebuia un om tânăr, activ şi bucuros să muncească sârguitor pentru un salariu modest. Hurstwood nu-i plăcea deloc. Arăta mai ceva decât patronii săi.

— Bine, răspunse directorul. O să examinăm oferta dumitale. Cum n-o să hotărâm decât peste câteva zile, ce-ar fi să ne trimiţi câteva referinţe?

— Bine, zise Hurstwood.

Dădu bună ziua şi plecă. Ajuns la colţ, căută adresa casei de mobilă şi văzu că era în cartierul de vest, în Strada 23. Se duse aşadar acolo. Dar nu era o întreprindere mare. Avea o înfăţişare meschină; oamenii care lucrau acolo păreau să lenevească şi să fie prost plătiţi. Trecu pe lângă clădire, privind înăuntru şi se hotărî să nu intre în acel loc.

„Probabil că vor o fată cu zece dolari pe săptămână“, îşi zise.

La ora unu se gândi să mănânce ceva şi se duse la un restaurant din Madison Square. Acolo îşi scormoni mintea în ce locuri ar putea să mai meargă să caute. Era obosit. Vântul sufla din nou şi cerul era de plumb. Peste drum, dincolo de parcul din Madison Square se ridicau marile hoteluri, cu ferestrele

înalte de unde se vedea o privelişte însufleţită. Se hotărî să treacă drumul şi să intre într-unul din ele, ca să şadă puţin în hol. Era cald acolo şi lumină. La Broadway Central nu văzuse niciun cunoscut. Era foarte probabil că nici aici nu va întâlni pe nimeni. Găsi un loc pe una din sofalele îmbrăcate cu catifea roşie, aproape de ferestrele mari prin care se zărea freamătul însufleţit al Broadway-ului şi şezu acolo, cufundat în gânduri. Situaţia lui nu-i mai părea chiar atât de deznădăjduită, de când era aici înăuntru. Cum sta aşa liniştit şi se gândea la viitor, simţea o slabă mângâiere în cele câteva sute de dolari pe care-i avea în pungă. Putea să uite întrucâtva oboseala străzii şi căutările lui penibile. Totuşi nu era decât evadare dintr-o stare cumplită într-una mai puţin cumplită. Era tot posomorit şi descurajat. Şezând aşa, minutele păreau că se scurg foarte încet. O oră era un timp din cale-afară de lung. Îşi petrecea vremea cu observaţii şi comentarii lăuntrice privitoare la oaspeţii legitimi ai hotelului, care intrau sau ieşeau, şi la pietonii de pe Broadway, mai norocoşi decât el, şi a căror bunăstare se vădea în îmbrăcămintea şi în atitudinea lor voioasă. Era aproape prima oară de când sosise în oraş când avea răgaz din belşug, datorită lipsei lui de ocupaţie, ca să privească acest spectacol. Acum, vrând, nevrând, sta degeaba şi avea timp să se minuneze de activitatea celorlalţi. Cât de veseli erau tinerii pe care îi vedea, cât de frumoase femeile! Toţi erau atât de elegant îmbrăcaţi! Şi păreau atât de grăbiţi să ajungă unde îşi propuseseră! Văzu ocheade languroase aruncate de fete splendide. A, ce bani îţi trebuiau ca să ai de-a face cu de-alde astea! Cât de bine ştia! Ce mult timp trecuse de când avusese şi el prilejul să le cunoască!

Ceasul de afară arăta patru. Era cam devreme, dar se gândi să se ducă totuşi acasă.

Se temea însă că întorcându-se atât de repede acasă, Carrie i-o va lua în nume de rău, socotind că-i o pierdere de vreme. Nu credea că se va întâmpla aşa, dar această zi din cale-afară de lungă i se părea greu de îndurat. Acolo se simţea bine. Nu

mai era nevoie să contemple priveliştea activă care-l umplea de deznădejde, amintindu-i tot felul de lucruri. Îşi putea citi ziarele. Se duse deci acasă. Carrie, singură, citea. Era cam întuneric în apartament, căci obloanele erau închise.

— Ai să-ţi strici ochii, îi spuse, când o văzu.

După ce-şi scoase haina, simţi că se cuvenea să dea un mic raport despre felul în care decursese ziua.

— Am discutat la o întreprindere de băuturi angro, spuse. S-ar putea să mă ia agent comercial.

— Ce minunat ar fi! zise Carrie.

— Da, n-ar fi rău, răspunse el.

Cumpăra acum cu regularitate de la vânzătorul din colţ două ziare, *Evening World* şi *Evening Sun.* Le lua în trecere, fără măcar să se mai oprească.

Îşi trase scaunul lângă radiator şi aprinse gazul. Apoi, ca şi în seara trecută, grijile pieriră, înecate în ştirile pe care-i plăcea atât de mult să le citească.

Ziua următoare se arăta şi mai rea, fiindcă nici măcar nu ştia unde să se ducă. Cercetă jurnalele până la ora zece, dar nu văzu nimic care să-l atragă. Simţea că ar trebui să pornească în oraş, şi totuşi, când se gândea, i se făcea rău. Unde? Unde?

— Să nu uiţi să-mi laşi banii pentru săptămână asta, spuse Carrie liniştită.

Conform înţelegerii dintre ei, îi înmâna în fiecare săptămână doisprezece dolari pentru cheltuielile curente. Oftă încet când auzi şi apoi îi scoase din portofel. Mereu plătea şi de câştigat, nimic!

„Doamne! îşi zise în gând, asta nu mai poate continua.“

Deşi nu-i spuse nimic, Carrie simţi că cererea ei îl tulburase. În curând are să fie o nenorocire pentru el, când va trebui să-i dea bani.

„Dar ce mă priveşte pe mine? gândi ea. Ah, de ce trebuie să mă amărăsc din pricina asta?“

Hurstwood plecă de acasă şi se îndreptă spre Broadway. Voia să se gândească încotro ar putea porni în căutare. Nu

trecu mult, însă, şi ajunse la Grand Hotel, Strada 31. Ştia că acolo e un hol plăcut. După ce străbătuse distanţa dintre vreo douăzeci de blocuri, i se făcuse frig.

„Am să intru în frizeria lor să mă rad“, se gândi.

Îşi oferi astfel o justificare pentru a şedea acolo în holul hotelului, după ce terminase cu bărbierul.

Obosit să stea atâta fără să facă nimic se duse acasă devreme. Lucrurile se desfăşurară aşa vreo câteva zile, chinuit în fiecare zi de necesitatea căutării unei ocupaţii şi gonit în fiecare zi dintr-un hol de hotel unde n-avea ce face, dezgustat, deprimat şi ruşinat.

Apoi, veniră trei zile de vreme rea, în care nu mai plecă deloc de acasă. Într-o după-amiază târzie începu să ningă. Un adevărat vârtej de fulgi mari, moi, albi. În dimineaţa următoare tot mai cădeau, biciuiţi de vânt. Ziarele anunţau viscol. Prin ferestrele din faţă se vedea un strat gros şi pufos de zăpadă.

— Cred că n-am să ies astăzi din casă, îi spuse nevestei, la micul dejun. Ziarele scriu c-are să fie o vreme grozav de rea.

— Nu a mai venit nici omul cu cărbuni, zise Carrie, care comanda cărbuni cu coşul.

— Am să mă duc eu până acolo.

Era prima dată când se oferea să facă un drum pentru gospodărie; dorinţa de a şedea acasă îl îndemna la asta, ca un fel de compensaţie.

Toată ziua şi toată noaptea continuă să ningă şi marele oraş începu să sufere de pe urma unei blocări generale a circulaţiei. Ziarele furnizau o mulţime de amănunte despre viscol, stăruind cu litere mari asupra mizeriei săracilor.

Hurstwood şedea şi citea lângă radiatorul din colţ. Nu încerca să se gândească la necesitatea de a găsi de lucru. Viscolul ăsta grozav, care imobiliza tot, îl scutea să se mai gândească. Şedea la largul lui şi-şi prăjea picioarele.

Carrie observa cu oarecare dezaprobare atitudinea lui. Oricât de aprig era viscolul, punea la îndoială dreptul lui de a se simţi

chiar atât de în largul său. Avea o atitudine prea filozofică față de situația lui.

Hurstwood însă citea și iar citea. Nu-i dădea prea multă atenție soției sale. Ea își vedea de treburile gospodăriei și-l deranja foarte puțin cu vorba.

A doua zi încă mai ningea și în ziua următoare se lăsă un ger năprasnic. Hurstwood ascultă de avertismentul ziarului și nu clinti. Se oferi să mai facă pentru gospodărie câte ceva, să se ducă după carne și la băcănie. Nici nu se gândea la însemnătatea reală a acestor mici servicii. Simțea doar că nu e cu totul de prisos, ci dimpotrivă, pe o vreme ca asta prindea foarte bine să stea pe-acasă.

A patra zi, vremea se potoli totuși și citi în ziar că viscolul trecuse. Dar mai zăbovi în colțul lui, gândindu-se că trebuie să fie noroi și mâzgă în oraș.

Abia la amiază se despărți, în fine, de ziare și porni la drum. Cum vremea se încălzise puțin, era greu de umblat pe străzi. Parcurse cu tramvaiul Strada 40 și apoi luă altul spre sud, către Broadway. Reținuse un singur anunț mic, privitor la un local de băutură în centru, în strada Pearl. Dar când ajunse la Broadway Central își schimbă părerea.

„La ce bun? se gândi, privind lung lapovița și noroiul. Tot n-am bani destui să intru într-o tovărășie. Cred c-o să renunț". Și renunță. Luă loc în hol și așteptă, întrebându-se ce să facă.

În timp ce medita așa alene, mulțumit că nu e afară, un bărbat bine îmbrăcat trecu prin hol, se opri, îl privi atent, ca și cum nu și-ar fi amintit bine cine e, apoi se apropie. Hurstwood îl recunoscu pe Cargill, proprietarul marilor grajduri cu același nume, pe care îl văzuse ultima oară în sala Avery, în seara când jucase teatru Carrie. Revăzu în aceeași clipă, cât se poate de limpede, scena când Cargill o adusese pe nevastă-sa să dea mâna cu el.

Hurstwood era cât se poate de stânjenit. I se citea în ochi cât se simțea de prost.

— Cum, dumneata eşti, Hurstwood! spuse Cargill, amintindu-şi acum şi regretând că nu-l recunoscuse destul de repede, de la început, pentru a evita această întâlnire.

— Da, zise Hurstwood. Ce mai faci?

— Mulţumesc, bine, zise Cargill, neştiind ce să vorbească. Stai aici?

— Nu, răspunse Hurstwood. Aştept pe cineva.

— Ştiam că nu mai eşti la Chicago. Mă întrebam ce e cu dumneata.

— Păi, sunt la New York acum, răspunde Hurstwood, neştiind cum să scape.

— Sper că-ţi merge bine?

— Excelent.

— Mă bucur.

Se uitară unul la altul, cam stingheriţi.

— Ei, acuma mă aşteaptă un prieten sus. Te las. Cu bine.

Hurstwood dădu din cap.

— Fir-ar a dracului de treabă, bombăni, îndreptându-se spre uşă. Ştiam c-o să mi se întâmple asta.

Porni pe stradă în sus şi merse de-a lungul câtorva şiruri de blocuri. Se uită la ceas; nu era decât unu şi jumătate. Încercă să se gândească încotro şi-ar putea îndrepta paşii sau ce ar putea face. Era o zi atât de urâtă încât nu dorea decât să stea undeva la adăpost. Până la urmă, începu să simtă umezeală şi frig la picioare şi se urcă într-un tramvai care-l duse în Strada 59. Era la fel ca în altă parte, îi era egal. Ajuns acolo, se întoarse ca să meargă înapoi de-a lungul Seventh Avenue, dar prea era multă apă pe jos. Nu mai putea suferi să hoinărească aşa, fără niciun ţel. I se păru că răcise.

Se opri într-un colţ şi aşteptă tramvaiul ce ducea spre partea de sud a oraşului. Asta nu era o zi să stai pe stradă; avea să meargă acasă.

Carrie fu surprinsă să-l vadă venind la două şi un sfert.

— E o vreme păcătoasă afară, fu tot ce spuse. Apoi îşi scoase paltonul şi-şi schimbă ghetele.

În noaptea aceea simţi că răcise şi luă chinină. Avu temperatură până spre dimineaţă şi în ziua următoare şezu prin casă, în timp ce Carrie îl îngrijea. Când era bolnav se pierdea cu totul şi nu era prea arătos, într-un halat de baie de culoare închisă şi cu părul nepieptănat. Avea o expresie rătăcită şi părea foarte bătrân. Carrie băgă de seamă şi nu-i plăcu deloc. Ar fi vrut să fie bună, să ia parte la suferinţele lui, dar exista în el ceva care o ţinea departe.

Către seară arăta atât de prost în lumina slabă a camerei, încât Carrie îi propuse să se culce.

— Ar trebui să dormi singur, zise ea, te-ai simţi mai bine. Am să-ţi fac patul.

— Bine, fă-mi-l! acceptă el.

Pe când se ocupa de toate astea era cât se poate de deprimată.

„Ce viaţă! Ce viaţă!" gândea întruna.

Odată, în timpul zilei, în vreme ce şedea ghemuit lângă radiator şi citea, Carrie trecu prin cameră şi văzându-l încruntă sprâncenele. Se aşeză la fereastră în odaia din faţa, unde era mai puţin cald, şi plânse. Asta era viaţa ce-o aştepta de-aici înainte? Să trăiască închisă într-o locuinţă mică, nas în nas cu cineva care n-avea nicio ocupaţie, care trândăvea şi căruia îi era indiferentă. N-o mai socotea acum decât o servitoare, atâta tot!

Plânsul îi înroşi ochii. Când aprinse gazul aerian ca să-i facă patul şi-l chemă înăuntru, el băgă de seamă.

— Ce e cu tine? o întrebă privind-o în ochi.

Vocea îi era răguşită şi capul ciufulit îl făcea şi mai sinistru.

— Nimic, spuse Carrie cu glas slab.

— Ai plâns.

— Da' de unde!

Hurstwood ştia că nu plânsese din dragoste pentru el.

— Nu trebuie să plângi, îi zise, în timp ce se băga în pat. Au să se îndrepte lucrurile.

O zi, două mai târziu era în picioare, dar cum vremea continua să fie aspră, nu se urni din casă. Italianul care vindea ziare îi aducea el acum jurnalele de dimineaţă, pe care le citea cu sârguinţă. Se mai duse de câteva ori în oraş, dar întâmplându-se iar să întâlnească pe câte unul din foştii săi prieteni, începu să se simtă prost când şedea prin holurile hotelurilor.

Se întorcea tot mai devreme şi în cele din urmă nu se mai prefăcu a se duce undeva. Iarna nu era un anotimp în care să poţi căuta de lucru.

Fireşte că stând acasă observa cum îşi făcea Carrie treaba. Era departe de a atinge perfecţiunea în metode gospodăreşti şi în economie, iar micile ei abateri în această privinţă fură primele care îi atraseră atenţia. Ce-i drept, nu mai înainte ca cererile ei săptămânale pentru banii de menaj să-i devină tot mai supărătoare. Şezând aşa acasă, timpul părea să treacă foarte repede. În fiece marţi Carrie îşi cerea banii.

— Crezi că trăim cât putem de economic? o întrebă într-o marţi dimineaţă.

— Fac tot ce pot, răspunse Carrie.

Pentru moment nu mai discutară despre asta, dar în dimineaţa următoare zise:

— Te duci vreodată până la piaţa Gansevoort?

— Nu ştiam că există o astfel de piaţă pe-aici.

— Se spune că poţi să cumperi mult mai ieftin acolo.

Carrie se arătă foarte nepăsătoare faţă de această sugestie, căci asemenea lucruri nu-i plăceau deloc.

— Cât plăteşti o jumătate de kilogram de carne? o întrebă el într-o zi.

— A, sunt preţuri diferite, răspunse Carrie. Muşchiul e douăzeci şi doi de cenţi.

— Mi se pare cam piperat, replică ei.

Aşa întreba şi despre altele, până ce, cu timpul, părea să fi devenit o manie. Aflase toate preţurile şi le ţinea minte.

Capacitatea lui de a face comisioane gospodăreşti spori şi ea. Carrie îşi lua pălăria ca să plece, el o opri.

— Unde te duci, Carrie?

— Până la brutărie.

— Pot să mă duc eu, dacă vrei, zise Hurstwood.

Carrie încuviinţă şi se duse el în fiecare după-masă. Tot el se ducea până în colţ, după ziare.

— Îţi trebuie ceva? o întreba.

Treptat, începu să-l trimită pe el. Dar în felul acesta pierdu plata săptămânală de doisprezece dolari.

— Azi trebuie să-mi dai banii, zise într-o marţi, cam în epoca aceea.

— Cât? întrebă el.

Carrie pricepu destul de bine ce însemna asta.

— De, ştiu eu, vreo cinci dolari, răspunse. Sunt datoare cărbunarului.

În aceeaşi zi îi spuse:

— Cred că italianul ăla din colţul de sus vinde cărbuni cu douăzeci şi cinci de cenţi coşul. Am să iau de la el.

Carrie îl asculta cu nepăsare.

— Foarte bine, zise.

Ajunse apoi să-i spună:

— George, îmi trebuie nişte cărbuni azi, sau: trebuie să cumperi nişte carne pentru masa de azi.

El asculta atent detaliile şi se ducea să cumpere. Odată cu noua rânduială, veni şi meschinăria.

— N-am luat decât două sute cincizeci de grame de antricoate, zise, venind într-o după-masă cu ziarele. Nu ne prea omorâm noi cu mâncarea.

Aceste mizerabile amănunte o rodeau pe Carrie. Îi întunecau zilele şi-i apăsau inima. Vai, cum se schimbase omul ăsta! Cât era ziua de lungă, şedea şi citea ziarele. Lumea părea să nu mai prezinte alt interes pentru el. Din când în când mai pleca de acasă pe vreme frumoasă, între unsprezece şi patru. Ea nu putea face altceva decât să-l privească plină de dispreţ. Şi asta o măcina.

Din pricina neputinţei de a întrezări o soluţie, pe Hurstwood îl năpădise apatia. Fiecare lună îi seca mica provizie. Acum nu mai avea decât cinci sute de dolari. Pe aceştia îi păzea cu grijă şi dragoste, având sentimentul că graţie lor va putea evita un timp nedefinit mizeria absolută. Cum şedea pe acasă, se hotărî să poarte nişte haine mai vechi pe care le avea printr-un cufăr. Asta se petrecea odată cu venirea vremii rele. Doar la început de tot se scuză, o singură dată:

— E vreme tare rea azi, am să pun hainele astea.

Cu timpul, deveniră cele obişnuite.

La fel, înainte plătea cincisprezece cenţi pentru un bărbierit, plus un bacşiş de zece cenţi. În prima perioadă de deznădejde reduse bacşişul la cinci cenţi, apoi nu mai dădu nimic. Mai târziu, descoperi o frizerie unde bărbieritul costa zece cenţi şi, găsind că e destul de bună, îi rămase client. Peste un timp nu se mai bărbieri decât o dată la două zile, apoi la trei şi aşa mai departe, până când ajunse să se bărbierească numai o dată pe săptămână. Sâmbăta era penibil să te uiţi la el.

Bineînţeles că pe măsură ce-i scădea propriul respect faţă de sine şi Carrie pierdea orice respect pentru el. Nu putea înţelege ce se petrecea cu dânsul. Mai avea ceva bani, avea un costum cumsecade şi nu arăta rău când era îngrijit îmbrăcat. Tânăra femeie nu uita propria ei luptă grea la Chicago, şi îşi amintea că niciodată nu se dăduse bătută. Hurstwood nu încerca să facă nimic. Nici anunţurile din ziare nu le mai citea.

În cele din urmă, îi spuse pe şleau părerea.

— De ce pui aşa mult unt la cotlet? o întrebă într-o seară, pe când stătea prin bucătărie.

— Ca să-l fac mai bun, fireşte, răspunse Carrie.

— Untul e scump al dracului, îşi dădu el cu părerea.

— Dacă ai lucra, nu ţi-ar mai păsa, zise Carrie.

Hurstwood tăcu şi se duse să-şi ia ziarul, dar răspunsul ăsta îl sâcâia. Era cea dintâi observaţie tăioasă a ei.

În aceeaşi seară, Carrie, după ce citi o vreme, se duse să se culce în odaia din faţă. Era ceva neobişnuit. Când Hurstwood

se decise să se culce, se retrase, ca de obicei, fără să facă lumină. Abia atunci descoperi lipsa femeii.

„Ciudat, își zise, poate nu s-a culcat încă."

Nu se mai gândi la asta, ci adormi. Dimineața Carrie nu se afla lângă el. Era curios, dar incidentul trecu fără niciun comentariu.

Când se apropie seara, Carrie, ceva mai comunicativă, spuse:

— Am să dorm singură la noapte. Mă doare capul.

— Bine, zise Hurstwood.

A treia noapte se duse să se culce în patul din odaia din față fără să se mai scuze.

Fu o lovitură aspră pentru Hurstwood, dar nu pomeni niciodată nimic.

„Bine, își zise, încruntându-se ușor, n-are decât să doarmă singură. "

Capitolul 36

UN REGRES CUMPLIT: NĂLUCA NOROCULUI

Soţii Vance, care se întorseseră în oraş încă de la Crăciun, n-o uitaseră pe Carrie; dar ei, mai bine zis doamna Vance, nu o vizitaseră niciodată pentru foarte simplul motiv că fosta lor vecină nu-şi trimisese adresa. După cum îi era firea, ea nu păstră legătura cu doamna Vance decât atâta timp cât locuise în Strada 78 dar, când fusese silită să se mute de acolo, teama că prietena ei va interpreta acest amănunt drept indiciul strâmtorării lor o făcu să se gândească în ce fel ar putea evita să-şi dea noua adresă. Negăsind niciun mijloc pe care să-l considere mulţumitor, renunţă, cu mâhnire, să-i mai scrie. Doamna Vance se miră de tăcerea ei ciudată, gândi că va fi plecat din oraş şi în cele din urmă o socoti pierdută şi-şi luă gândul de la ea. Astfel încât rămase foarte surprinsă când o întâlni într-o *zi* pe Strada 14, unde se dusese după cumpărături. Carrie se găsea acolo pentru acelaşi scop.

— Vai, doamnă Wheeler, zise doamna Vance, măsurând-o pe Carrie cu privirea, unde ai fost? De ce n-ai trecut pe la mine? M-am gândit mereu ce să se fi întâmplat cu dumneata. Zău, am....

— Îmi pare atât de bine că te văd, o întrerupse Carrie bucuroasă şi totuşi stânjenită. Era timpul cel mai nepotrivit s-o întâlnească acum pe doamna Vance. Păi, locuiesc aici, prin centru. Aveam de gând să vin să te văd. Unde stai acum?

— Pe Strada 58, zise doamna Vance, imediat după Seventh Avenue, la 219. De ce nu vii pe la mine?

— Am să vin, zise Carrie. Serios că am vrut să vin. Ştiu că se cuvenea să-ți las o scrisoare. E mai mare ruşinea. Dar ştii...

— Dumneata la ce adresă stai? întrebă doamna Vance.

— Pe Strada 13, răspunse Carrie în silă, numărul 112 vest.

— A, exclamă doamna Vance, asta e pe-aici, pe-aproape, nu?

— Da, trebuie să vii odată la mine.

— Aşa, frumos îţi şade, râse doamna Vance, observând între timp că înfăţişarea lui Carrie se schimbase oarecum. „Şi adresa... îşi mai zise în gând. Pesemne le merge rău."

Totuşi ţinea la Carrie destul de mult pentru a o accepta aşa cum era.

— Hai puţin cu mine înăuntru, propuse, îndreptându-se către un magazin.

Când Carrie se întoarse acasă, Hurstwood citea ca de obicei. Părea să-şi accepte situaţia cu cea mai mare nepăsare. Avea o barbă de cel puţin patru zile.

„Vai, se gândi Carrie, dacă vine aici şi-l vede aşa?"

Clătină din cap deznădăjduită. Starea asta devenea tot mai de neîndurat.

Exasperată, întrebă în timpul cinei:

— N-ai mai primit nicio ştire de la firma aceea de angro?

— Nu, zise el. Nu vor pe cineva care n-a mai lucrat în branşa lor.

Carrie abandonă subiectul, simţind că nu mai e în stare să spună nimic.

— Am întâlnit-o pe doamna Vance, azi după-masă.

— Da, şi? răspunse el.

— S-au întors la New York, continuă Carrie. Arăta grozav de bine.

— Păi da, poate să-şi permită, cât îi dă lui mâna, replică Hurstwood. Cu o slujbă ca a lui, cred şi eu!

Apoi continuă să citească ziarul. Nu văzu privirea nespus de istovită şi amărâtă pe care i-o arunca nevastă-sa.

— A spus că vrea să vină pe aici într-o zi.

— I-a trebuit cam mult ca să-şi aducă aminte, nu crezi? zise Hurstwood, cu un fel de sarcasm.

Femeia aceea nu-i plăcea, fiindcă era tare cheltuitoare.

— De, nu ştiu, zise Carrie, supărată de atitudinea lui. Poate n-am vrut eu să vină.

— Prea e veselă, zise Hurstwood, cu tâlc. Nu poate ţine pasul cu ea decât cine are bani din belşug.

— Văd că lui Vance nu-i e greu.

— Se poate! Deocamdată! răspunse cu încăpăţânate Hurstwood, înţelegând foarte bine aluzia, dar n-au intrat încă zilele-n sac. N-ai cum să ştii ce i se mai poate întâmpla de aici înainte. S-ar putea s-o ia la vale şi el, ca şi alţii.

Era ceva crud în atitudinea acestui om. Sta şi se uita cu coada ochiului la cei norocoşi, aşteptând să-i vadă înfrânţi. Cât despre situaţia lui, asta era altceva, era un lucru la care nu se gândea.

Atitudinea de bravadă era o rămăşiţă a siguranţei şi independenţei lui de altădată. Cum stătea aşa acasă toată ziua şi citea despre faptele altora, îl apuca uneori o asemenea dispoziţie de neînduplecată independenţă. Dând uitării oboseala de a cutreiera străzile, înjosirea de a umbla cerând de lucru, câteodată îşi ciulea urechile. Parcă ar fi spus: „Mai sunt încă în stare de ceva. Încă nu s-a sfârşit cu mine. Sunt o groază de lucruri care m-aşteaptă, nu trebuie decât să vreau să întind mâna după ele.

În dispoziţia asta se întâmpla uneori să se îmbrace, să se ducă să se radă şi apoi, punându-şi mănuşile, s-o pornească plin de zel, cu niciun scop anume. Era mai mult o situaţie barometrică. Simţea nevoia să plece de acasă şi să întreprindă ceva.

Cu asemenea prilejuri cheltuia şi bani. Cunoştea câteva tripouri unde se juca pocher. Avea câţiva cunoscuţi prin barurile din centru şi pe lângă palatul primăriei. Era o distracţie să-i mai vadă şi să schimbe cuvinte prieteneşti, banale.

Pe vremuri făcea figură distinsă la masa de joc, căci nu se uita la bani. Câte reuniuni prieteneşti în jurul mesei de pocher nu-i suflaseră o sută de dolari sau mai mult, când o sumă ca asta era pentru el o nimica toată, nu vitală ca astăzi! Se gândi şi acum să joace.

„S-ar putea să câştig câteva sutare. N-am uitat jocul. Mă mai pricep."

Ca să fim drepţi, trebuie spus că acest gând îi venise de câteva ori înainte de a-i da curs.

Primul tripou în care se duse era în spatele unui bar din strada West, aproape de un debarcader. Mai fusese şi altă dată acolo. Erau în curs mai multe partide. Făcu pe chibiţul câtăva vreme, băgând de seamă că mizele puse în joc erau destul de mari.

— Intru şi eu, zise el la începutul unei partide noi.

Îşi trase un scaun şi începu să-şi cerceteze cărţile. Ceilalţi jucători îl supuneau acelei observaţii calme de care un observator exterior nu-şi dă seama, deşi este este totdeauna prezentă, scrutătoare.

La început nu prea avu noroc. Îi căzură nişte cărţi cu care nu putea face niciun fel de combinaţii. Se deschise jocul.

— Pas, zise el.

La turul acela fu mulţumit să-şi piardă miza. Cu timpul recuperă, ieşind până la urmă cu un câştig de câţiva dolari.

În după-amiaza următoare reveni, dornic de distracţie şi de câştig. De data asta, miză pe un brelan, spre ghinionul lui. Era la masă unul care avea cărţi mai bune, un tânăr irlandez, bătăios, un pierde-vară cu pretenţii de om politic al districtului Tammany, în care se găseau. Hurstwood fu surprins de stăruinţa acestui individ, care plusa cu un sânge rece nemaipomenit. Dacă juca la cacialma, o făcea cu mare artă. Hurstwood începu să stea la îndoială, dar păstră, sau i se păru că păstrează acea atitudine calmă, mulţumită căreia, odinioară, inducea în eroare pe acei cercetători ai sufletului omenesc din jurul mesei de joc, ce par a citi mai degrabă gândurile şi stările sufleteşti,

oricât ar fi de subtile, decât manifestările exterioare. Nu putea să-şi stăpânească teama care-i şoptea că omul acela avea fără îndoială carte mai bună, că va lupta până la sfârşit, ademenindu-l să-şi pună în joc ultimul dolar, dacă se va lăsa atras să meargă atât de departe. Totuşi, spera să câştige mult, avea cărţi excelente. De ce n-ar plusa încă cinci dolari?

— Plus trei, zise tânărul.

— Să zicem cinci, răspunse Hurstwood, împingând fisele.

— Merg şi acum, zise tânărul, împingând şi el un pumn de fise roşii.

Hurstwood scoase o bancnotă.

— Mai dă-mi nişte fise, ceru crupierului.

Un rânjet cinic lumină faţa tânărului său adversar.

Când fisele fură pe masă, Hurstwood primi plusul.

— Încă cinci, zise tânărul.

Lui Hurstwood i se umezise fruntea. Intrase serios de tot în joc, prea serios pentru el. Pusese la bătaie şaizeci de dolari din banii lui preţioşi. Nu era laş de obicei, dar gândul că pierdea atât de mult îl topise. În cele din urmă nu mai rezistă. Nu voia să se mai încreadă în cărţile lui.

— Plătit, zise.

— Ful, răspunse tânărul, întinzându-şi cărţile pe masă.

Lui Hurstwood îi căzu braţul moale.

— Credeam că te am la mână, zise istovit.

Tânărul îşi trase fisele în dreptul lui şi Hurstwood plecă, dar mai întâi se opri pe scară să numere banii care-i rămâneau.

— Trei sute patruzeci de dolari, zise cu glas tare.

Cu pierderea asta şi cu cheltuielile obişnuite, atâta-i mai rămăsese.

Când se văzu acasă se hotărî să nu mai joace de aici înainte.

Amintindu-şi de făgăduiala doamnei Vance de a o vizita, Carrie mai încercă un protest blând. Era vorba de înfăţişarea lui Hurstwood. În ziua aceea, întorcându-se acasă, pusese iar pe el boarfele cele vechi.

— De ce te îmbraci totdeauna cu hainele astea ponosite? îl întrebă Carrie.

— De ce le-aş uza pe cele bune când stau acasă?

— Fiindcă te-ai simţi mai bine cu ele, eu aşa cred. Apoi izbucni: S-ar putea să vină cineva.

— Cine ? întrebă el.

— De pildă doamna Vance, zise Carrie.

— Nu-i nicio nevoie să mă vadă, răspunse el posac.

Această lipsă de demnitate şi această nepăsare o făcură pe Carrie aproape să-l urască.

„Ah, gândi ea revoltată. Uită-te la el; stă toată ziua şi auzi-l cum vorbeşte: «Nu-i nicio nevoie să mă vadă!» Credeam că are să-i fie ruşine.“

Adevărata amărăciune o simţi abia când doamna Vance veni într-adevăr. Ieşise după târguieli. Trecu prin holul meschin şi bătu la uşa apartamentului unde locuia Carrie. Spre marea ei amărăciune, aceasta nu era acasă. Hurstwood deschisese uşa crezând, probabil, că era nevastă-sa. De data asta, fu cu adevărat zguduit. Se trezi în el vocea uitată a tinereţii şi mândriei.

— Ah, zise, bâlbâindu-se de-a binelea, ce mai faceţi?

— Ce faceţi dumneavoastră? întrebă doamna Vance, care nu-şi putea crede ochilor.

Observă îndată ce îngrozitor de stânjenit era. Nu ştia dacă s-o invite înăuntru sau nu.

— Soţia dumitale e acasă? adăugă ea.

— Nu, zise Hurstwood. Carrie a plecat, dar nu vreţi să intraţi? Se întoarce curând.

— Nu-u, zise doamna Vance, dându-şi seama de toată schimbarea. De fapt, sunt foarte grăbită. Voiam doar să intru o clipă, să dau ochii cu ea, dar tot nu puteam sta. Spune-i te rog soţiei dumitale c-o aştept să vină la mine.

— Am să-i spun, zise Hurstwood, fără să se clintească din loc. Se simţi nespus de fericit când o văzu că pleacă; îi era atât de ruşine, încât după ce se aşeză la loc, îşi împreună mâinile istovit şi se cufundă în gânduri.

Venind din altă direcţie, Carrie avu de departe impresia că o vede ieşind din casă pe doamna Vance. Îşi încorda privirea, dar nu era sigură.

— A fost cineva aici adineauri? îl întrebă pe Hurstwood.

— Da, zise el cu o mutră vinovată, doamna Vance.

— Te-a văzut? întrebă Carrie cu deznădejde. Asta îl plesni pe Hurstwood în obraz ca o şfichiuire de bici. Se întunecă.

— Dacă avea ochii la ea, m-a văzut. I-am deschis uşa.

— Vai! zise Carne, încleştând pumnul ca să-şi stăpânească nervii. Ce-a spus?

— Nimic, răspunse el. N-a putut să stea.

— Şi tu, s-arăţi în halul ăsta! exclamă Carrie, renunţând la îndelungata ei stăpânire de sine.

— Ei şi? zise el, înfuriindu-se. Da' ce, am ştiut eu că vine?

— Ştiai că s-ar putea să vină, zise Carrie. Ţi-am spus c-a promis să vină. Te-am rugat de nu ştiu câte ori să porţi hainele celelalte. Ah, asta-i ceva îngrozitor.

— Hai, lasă, răspunse ei. Ce importanţă are? Şi aşa, tot nu poţi fi în relaţii cu ea. Are prea mulţi bani.

— Cine spune că vreau să fiu în relaţii cu ea? întrebă Carrie, mânioasă.

— Păi, tu faci atâta scandal pe chestia înfăţişării mele. Ai crede că am comis o...

Carrie îl întrerupse:

— E adevărat, zise. N-aş putea, chiar dacă aş vrea, dar cine e de vină? Îţi convine să şezi şi să-mi spui cu cine să mă împrietenesc şi cu cine nu. De ce nu te duci să cauţi de lucru?

Cuvintele acestea îl loviră ca un trăsnet din senin.

— Ce-ţi pasă ţie? spuse, ridicându-se şi aproape strigând. Plătesc chiria sau nu? Îţi dau...

— Da, plăteşti chiria! zise Carrie. Vorbeşti de parcă n-ar mai exista altceva pe lume, decât nişte odăi în care şezi întruna. De trei luni n-ai făcut absolut nimic decât să te învârţi pe-acasă şi să-ţi vâri nasul în toate. Aş vrea să ştiu de ce te-ai căsătorit cu mine?

— Nu m-am căsătorit cu tine, răspunse el, hain.

— Atunci aş vrea să ştiu ce-a fost la Montreal?

— Atâta îţi spun, că nu m-am căsătorit cu tine, răspunse el. Poţi să-ţi scoţi asta din cap. Vorbeşti ca şi cum n-ai şti.

Carrie îl privi o clipă, cu ochii mari. Crezuse că ceremonia aceea fusese legală şi că avea putere deplină.

— Atunci de ce m-ai minţit? întrebă, scoasă din minţi. De ce m-ai silit să fug cu tine?

Din glasul ei se simţea că era aproape să izbucnească în plâns.

— Te-am silit! zise Hurstwood, batjocoritor. Mult a mai trebuit să insist!

— O! strigă Carrie şi nemaiputând îndura tensiunea, dădu să plece. Oh! oh! şi se repezi în odaia din faţă.

Hurstwood era acum aprins de mânie. Se trezise. Fusese pentru ei o zguduire serioasă, atât a minţii cât şi a sufletului. Îşi şterse fruntea, privi în jurul său, apoi se duse să-şi ia hainele şi se îmbrăcă. Din odaia unde era Carrie nu venea niciun zgomot; când îl auzise că se îmbracă, se oprise din plâns. Se gândi mai întâi, cu o uşoară spaimă, că o lasă fără bani, nu că-l pierde, deşi s-ar fi putut să plece pentru totdeauna. Îl auzi deschizând partea de sus a garderobului şi scoţându-şi pălăria. Apoi uşa sufrageriei se închise şi atunci ştiu că plecase.

Stătu aşa câteva clipe, în tăcere, apoi se sculă, cu ochii uscaţi şi privi afară pe fereastră. Hurstwood urca alene strada către Sixth Avenue, apoi de-a lungul Străzii 13, către Union Square.

„Să mă duc să caut de.lucru! îşi zicea. Să mă duc să caut de lucru! Auzi ce-mi spune dumneaei, să plec de-acasă şi să caut de lucru".

Încerca să se apere de mustrările propriei sale conştiinţe, care îi spunea că ea are dreptate.

„Ce blestemată a fost şi vizita doamnei Vance, numai asta mai lipsea, îşi spunea el. Stătea şi mă măsura din cap până-n picioare. Ştiu foarte bine ce gândea."

Îşi aminti de cele câteva dăţi când dăduse ochii cu ea, în fosta locuinţă. Era totdeauna, foarte elegantă, iar el se străduise permanent să pară, în faţa ei, pe picior de egalitate din punct de vedere social. Şi acum, când se gândea că-l surprinsese în halul acela! Îşi încruntă fruntea, deznădăjduit.

— La dracu'! exclama de zece ori pe ceas.

Era patru şi un sfert când plecase de-acasă. O lăsase pe Carrie plângând. Deseară n-o să pregătească nimic de mâncare.

„Ce naiba! zicea, grozăvindu-se în gând, ca să-şi ascundă propria ruşine. N-am ajuns chiar atât de rău. Încă nu s-a sfârşit cu mine."

Cuprinse cu privirea scuarul şi, văzând cele câteva hoteluri mari, se hotărî să meargă să cineze la unul dintre ele. Are să-şi ia ziarele şi are să se simtă la largul lui acolo.

Urcă în salonul elegant al hotelului Morton House, pe atunci unul dintre cele mai bune hoteluri din New York şi, găsind un scaun cu pernă, se aşeză să citească. Nu-l tulbura prea mult gândul că puţinii bani ce-i rămăseseră nu-i îngăduiau o asemenea extravaganţă. Ca robul morfinei, nu mai găsea mângâiere decât în senzaţia de confort. Orice, numai să-l scape de suferinţa de a cugeta, să-i împlinească dorinţa de a se simţi bine. N-avea încotro, nu putea face altfel. Nu se mai gândea deloc la ziua de mâine, nu suporta gândul ăsta, cum nu suporta să-şi mai amintească de nicio calamitate. Încerca să excludă cu totul din mintea lui certitudinea că va rămâne în curând fără niciun dolar, cum ar fi exclus certitudinea morţii, şi aproape că izbuti.

Pasagerii bine îmbrăcaţi, trecând încoace şi-ncolo pe covoarele moi, îl duceau înapoi cu mintea la zilele de odinioară. Îi plăcu o tânără doamnă, care locuia la hotel şi cânta la pian într-o nişă. El şedea şi citea.

Masa îl costă un dolar şi cincizeci. La ora opt terminase şi după aceea, văzând că lumea părăseşte sala restaurantului şi mulţimea celor dornici de petrecere împânzeşte strada, se întrebă unde să se ducă. Acasă, nu! Carrie era încă trează,

pesemne. Nu, nu se va duce acasă în seara asta. Are să rămână în oraş şi are să se plimbe, ca un bărbat independent, nu ca un om distrus. Nu! îşi cumpără o ţigară de foi şi porni spre colţul străzii, unde-şi pierdeau timpul şi alţi indivizi, agenţi de schimb, oameni care se învârteau pe la curse, oameni din lumea teatrelor, oameni de felul lui. Cum sta aşa acolo, se gândea la vechile seri de la Chicago şi cum obişnuia să şi le petreacă. Ce de distracţii îi oferea viaţa pe atunci! Asta îl duse cu gândul la pocher.

„N-am procedat cum trebuia, mai alaltăieri, se gândi, amintindu-şi cum pierduse cei şaizeci de dolari. Nu trebuia să dau înapoi. Aş fi putut să-i fac figura individului ăluia, până la urmă. Nu eram în formă, ăsta a fost ghinionul meu."

Apoi se concentră asupra posibilităţilor jocului, aşa cum decursese partida şi începu să-şi închipuie cum ar fi putut câştiga, în mai multe rânduri, dacă ar fi mers serios la cacialma.

„La vârsta mea ar trebui să ştiu să joc pocher şi să mă aleg cu ceva. Am să încerc astă-seară".

Prin faţa ochilor îi pluteau imagini ale unor poturi grase. Dacă ar câştiga câteva sute, ce, ar fi rău? O mulţime de tipi bine pe care îi cunoştea trăiau din jocul de cărţi, şi încă ce trai!

„Ăia n-au avut niciodată mai mult decât am eu acum, gândi el."

Se duse îndată la un tripou din vecinătate, într-o dispoziţie foarte asemănătoare aceleia din alte timpuri. În acest interval de uitare de sine, declanşat de ceartă şi desăvârşit de cina de la hotel, cu cocktailuri şi ţigări, se apropiase într-atâta de vechiul Hurstwood, cum nu mai avea să se apropie niciodată. De fapt, nu mai era vechiul Hurstwood, ci doar un om care furniza argumente unei conştiinţe neliniştite şi se lăsa momit de o nălucă.

Tripoul semăna foarte mult cu celălalt, cu singura deosebire că se afla într-o încăpere din spate a unui bar mai bun. Hurstwood făcu pe chibiţul câtva timp, apoi, văzând un joc

interesant, intră şi el. Ca şi rândul trecut, totul merse potolit o vreme. Câştigă de câteva ori şi se înveseli, pierdu câteva poturi şi prinse interes şi energie. În cele din urmă, fascinaţia jocului puse cu totul stăpânire pe el. Îi făcea plăcere să rişte şi se aventură, cu nişte cărţi de nimic, să câştige un pot interesant. Spre imensa lui satisfacţie, izbuti. Se simţea acum puternic şi mulţumit de sine.

Când aceste sentimente ajunseră la culme, începu să creadă că e norocos. Nu-i mersese atât de bine niciunuia dintre ceilalţi parteneri. Îi căzură acum alte cărţi, mici, şi iarăşi încercă să ridice miza cu ele. Dar câţiva dintre indivizii de pe-acolo parcă-i citeau în inimă, atât de atent îl observau.

„Am un brelan, îşi zise unul dintre jucători. Am să-i ţin piept ăstuia până la urmă."

Rezultatul fu că începură plusările.

— Plus zece.

— Bine.

— Încă zece.

— Bine.

— Iar zece.

— De acord.

Hurstwood intrase în joc cu şaptezeci şi cinci de dolari. Celălalt începu să se îngrijoreze. Se temea că partenerul lui avea într-adevăr nişte cărţi grozave.

Hurstwood îşi arătă cărţile. Se curăţase. Constatarea amară că pierduse şaptezeci şi cinci de dolari îi dădu curajul disperării.

— Să mai facem o partidă, zise încruntat.

— Foarte bine, răspunse celălalt.

Doi dintre jucători se ridicară, dar le luară locul câţiva dintre cei care stăteau şi priveau. Timpul trecea, se făcu douăsprezece noaptea. Hurstwood rezista, nici nu câştiga, nici nu pierdea mult. Apoi obosi şi într-un ultim tur mai pierdu douăzeci de dolari. Era scârbit până-n fundul sufletului.

La unu şi un sfert dimineaţa părăsi tripoul. Străzile reci, pustii, păreau că-şi bat joc de starea lui. Se îndrepta încet către vest, gândindu-se prea puţin la cearta cu Carrie. Urcă scările şi se duse în odaia ei, de parcă nu s-ar fi întâmplat nimic. Se gândea doar la suma pierdută. Stând pe marginea patului îşi numără banii. Nu mai avea decât o sută nouăzeci de dolari şi ceva mărunţiş. Îi strânse şi începu să se dezbrace.

„Stau şi mă gândesc ce se petrece cu mine", se întreba.

A doua zi dimineaţa Carrie nu-i vorbi aproape deloc şi Hurstwood simţi nevoia să plece iar. Se purtase rău cu ea, dar nu se putea hotărî să-i ceară iertare. Cuprins de disperare, pleca acum în mod obişnuit şi o zi, două trăi o viaţă de gentleman, sau ceea ce, după părerea lui, era o viaţă de gentleman, dar asta costa bani. Escapadele îi istoviră mintea şi trupul, ca să nu mai pomenim şi de pungă; căci în acest timp mai pierdu treizeci de dolari din conţinutul ei. Apoi reveni la realitatea rece şi crudă.

— Azi vine omul după chirie, îi spuse Carrie cu indiferenţă, în chip de bună ziua, trei dimineţi mai târziu.

— Da, vine?

— Da, e în doi azi, răspunse ea.

Hurstwood îşi încreţi fruntea. Apoi, cu deznădejde, scoase banii.

— Ce de bani pentru chirie! zise.

Se apropia de ultima lui sută de dolari.

Capitolul 37

SPIRITUL SE DEŞTEAPTĂ: DIN NOU ÎN CĂUTAREA CĂII

r fi inutil să lămurim cum s-a apropiat clipa ultimilor cincizeci de dolari. Cei şapte sute, după cum îi gestionase Hurstwood, nu le ajunseseră decât până în iunie. Înainte de a atinge limita ultimei sute începu să dea a înţelege că se apropia o calamitate.

— Nu ştiu, zise într-o zi, luând drept pretext o cheltuială obişnuită, pentru carne, dar mi se pare că ne trebuiesc o groază de bani ca să trăim.

— Mie nu mi se pare c-am cheltuit foarte mult, observă Carrie.

— Banii mei aproape că s-au dus, spuse el, şi nu prea ştiu pe ce.

— Toţi cei şapte sute de dolari? întrebă Carrie.

— Toţi, afară de o sută.

Arăta atât de deznădăjduit, încât Carrie se sperie. Începu să vadă că ea însăşi trăise la voia întâmplării. Simţise asta tot timpul.

— Bine. George, exclamă ea, de ce nu te apuci să cauţi ceva?

— Am căutat. Nu poţi sili oamenii să-ţi dea o slujbă.

Carrie îl privi istovită şi zise:

— Bine, atunci ce-ai de gând să faci? O sută de dolari n-au să ţină mult.

— Nu ştiu, răspunse Hurstwood. Ce pot să fac? Nu-mi rămâne nimic de făcut decât să mai caut.

Pe Carrie o sperie această veste. Se frământa cu groază neştiind ce e de făcut. Adesea privise teatrul drept poarta pe unde ar putea pătrunde în acea lume aurită după care jinduia atât de mult. Acum, ca şi la Chicago, se gândi la asta ca la ultima resursă în disperarea ei. Dacă Hurstwood nu găsea repede de lucru, trebuia să întreprindă ea ceva. Poate va fi silită să pornească iar lupta, singură.

Începu să se întrebe care ar fi procedeul pentru a găsi un angajament. Experienţa de la Chicago era o dovadă că nu încercase cum trebuie. Desigur că existau oameni care te ascultau, te puneau la o probă, oameni care îţi ofereau o şansă.

Discutau la micul dejun, o dimineaţă sau două mai târziu, când ea aduse vorba despre teatru, spunând că văzuse în ziar că Sarah Bernhardt vine în America. Şi Hurstwood reţinuse ştirea.

— Cum reuşesc oamenii să facă teatru, George? întrebă ea în cele din urmă, cu nevinovăţie.

— Nu ştiu, răspunse el. Trebuie să existe agenţii teatrale.

Carrie îşi sorbea cafeaua şi nu ridică ochii.

— Oameni care se ocupă de asta, care îţi găsesc angajament?

— Da, aşa cred.

Deodată, felul în care îl întreba îi atrase atenţia.

— Nu cumva te mai gândeşti să te faci actriţă?

— Nu, răspunse Carrie, mă interesam numai aşa.

Fără să-i fie limpede, era ceva care îl supăra în gândul ăsta. După ce o observase timp de trei ani, nu mai credea că ea ar putea realiza ceva excepţional în direcţia asta. Îi părea prea simplă, prea moale. În mintea lui arta presupunea ceva mai fastuos. Dacă încerca să intre în teatru, Carrie avea să cadă în mâinile vreunui director oarecare şi să ajungă ca toate celelalte. Când îşi zicea „celelalte“, ştia foarte bine la ce se

gândea. Carrie era frumoasă. Avea să se descurce, dar cum rămânea cu el?

— În locul tău, mi-aş scoate din cap ideea asta. E cu mult mai greu decât îţi închipui.

Lui Carrie i se păru că prin aceste cuvinte voia să-şi arate îndoiala cu privire la talentul ei.

— La Chicago mi-ai spus că am jucat foarte bine, replică.

— Da, adevărat, răspunse el, văzând-o contrariată, dar de la Chicago la New York e un salt serios.

Carrie nu mai răspunse nimic. Era jignită.

— Teatrul, continuă el, înseamnă ceva dacă reuşeşti să ajungi printre vedete, de ăilalţi nu se-alege nimic. Trebuie mult timp ca să te ridici.

— Eu nu am de unde să ştiu asta! zise Carrie, uşor enervată.

Ca luminat de un fulger, lui Hurstwood i se păru că vede urmarea. Acum, când se apropie pentru el situaţia cea mai grea, Carrie are să se apuce de teatru, într-un fel meschin, şi are să-l părăsească. Ciudat, nu-şi dăduse seama de ce era ea în stare. Asta fiindcă nu înţelegea ce înseamnă să excelezi în domeniul sentimentelor, sensibilităţii. Nu aflase niciodată că există făpturi pentru care sentimentul e mai presus de intelect. Seara de teatru de la Chicago era prea departe de el ca să poată privi înapoi, să aibă amintiri lămurite. Trăise prea mult alături de femeia aceasta.

— Dar eu ştiu, răspunse. În locul tău nu m-aş gândi la aşa ceva. Asta nu-i o profesiune pentru o femeie.

— E mai bine decât să rabzi de foame, zise Carrie. Dacă nu vrei s-o fac, de ce nu-ţi găseşti tu de lucru?

Pentru asta n-avea răspuns la îndemână. Şi-apoi, se obişnuise cu asemenea aluzii.

— Hai, las-o baltă! răspunse.

Urmarea acestei discuţii fu că Carrie se hotărî în taină să încerce. Nu-i păsa de părerile lui. N-avea să se lase târâtă în sărăcie sau poate şi mai rău, ca să-i fie lui pe plac. Putea să

joace. Putea găsi un rol oarecare şi se putea ridica mai târziu muncind. Să vedem ce-o să zică atunci? Se şi închipuia apărând într-un spectacol frumos pe Broadway, ducându-se în fiecare seară în cabina ei şi machiindu-se. Apoi va ieşi la unsprezece de la teatru şi va vedea trăsurile înşirate, aşteptând lumea. Nu-i păsa dacă avea să fie vedetă sau nu. Numai să poată răzbi, să aibă un salariu cumsecade, să se îmbrace după placul ei, să aibă banii trebuincioşi pentru mâncare şi casă, să meargă unde voia... cât de minunat ar fi! În mintea ei, mângâia aceste imagini cât era ziua de lungă. Starea jalnică a lui Hurstwood le făcea şi mai frumoase.

Era curios că ideea asta pusese curând stăpânire şi pe Hurstwood. Banii care piereau îi sugerau gândul că în curând va avea nevoie de un sprijin. De ce nu l-ar ajuta Carrie puţin, până va găsi ceva?

Într-o zi, se întoarse acasă frământând în minte ceva în acest sens.

— L-am întâlnit azi pe John B. Drake, zise. Are de gând să deschidă un hotel aici, în toamnă. Spune că poate atunci să-mi facă rost de un post.

— Cine e ăsta? întrebă Carrie.

— Ţine hotelul Grand Pacific din Chicago.

— Oho! exclamă Carrie.

— Aş scoate vreo mie patru sute pe an într-o slujbă ca asta.

— Ar fi minunat! zise ea, cu sinceritate.

— Dacă aş mai putea trece peste vara asta, adăugă el, cred c-aş ieşi bine până la urmă. Am început să am legături cu unii dintre foştii mei prieteni.

Carrie înghiţi povestea asta, în toată originalitatea şi frumuseţea ei. Dorea sincer ca el să poată trece peste vară. Arăta atât de deznădăjduit!

— Câţi bani mai ai?

— Doar cincizeci de dolari.

— Doamne, Dumnezeule! exclamă ea, ce-o să ne facem? Nu mai sunt decât douăzeci de zile până va trebui iar să plătim chiria.

Hurstwood își odihnea capul în mâini și privea în gol.

— Poate că ai reuși să găsești ceva în teatru, sugeră el blând.

— Poate că da, zise Carrie, bucuroasă că se găsea cineva să aprobe această idee.

— Am să primesc și eu orice-o fi să găsesc, adăugă el, când o văzu luminându-se. Pot să găsesc ceva.

Într-o dimineață, după ce plecă Hurstwood, făcu iute curățenie în casă, apoi se îmbrăcă drăguț, pe cât îi îngăduia garderoba, și o porni spre Broadway. Nu cunoștea prea bine această stradă. Pentru ea era un conglomerat magic alcătuit din tot ce e impunător și mare. Acolo erau teatrele: agențiile acelea ale impresarilor trebuiau așadar să fie tot pe undeva pe-aproape.

Se hotărî să se oprească la teatrul Madison Square și să întrebe cum îi poate găsi pe impresari. Părea calea cea mai cuminte. Când ajunse așadar acolo, se adresă funcționarului de la ghișeul de bilete.

— Cine ? întrebă el, uitându-se afară. Impresarii de teatru? Nu știu. Dar îi găsești în *Clipper.* Toți își fac reclamă acolo,.

— Ăsta-i un ziar? întrebă Carrie.

— Da, răspunse funcționarul minunându-se de atâta neștiință. Îl găsești la chioșcuri, mai adăugă politicos, văzând cât de frumușică era persoana care cerea informația.

Carrie se duse să cumpere *Clipper.* și încercă să găsească adresele impresarilor, stând în picioare lângă chioșc. Nu era chiar așa ușor. Se depărtase binișor de casă, câteva șiruri de blocuri, dar se întoarse ducând cu sine prețioasa gazetă și părându-i rău de timpul pierdut.

Hurstwood se întorsese și el și ședea la locul lui obișnuit.

— Unde ai fost? o întrebă.

— Am încercat să găsesc niște impresari.

Hurstwood se cam sfia să întrebe de rezultat, dar gazeta pe care ea se apucase s-o cerceteze îi atrase atenţia.

— Ce-ai acolo? o întrebă.

— *Clipper.* Mi s-a spus că pot găsi aici adresele lor.

— Şi ca să afli asta te-ai dus până pe Broadway? Aş fi putut să-ţi spun eu.

— De ce nu mi-ai spus? întrebă Carrie, fără să ridice ochii.

— Nu m-ai întrebat niciodată, replică el.

Carrie continua să urmărească la întâmplare coloanele lungi, pline de anunţuri. Nu se putea concentra la ceea ce făcea, fiindcă o durea nepăsarea lui Hurstwood. În situaţia grea pe care trebuia s-o înfrunte, el îi sporea dificultăţile, prin toate acţiunile lui. Mila pentru sine însăşi îi ardea inima. Lacrimile îi tremurau pe gene, dar nu picau. Hurstwood observă asta.

— Lasă-mă pe mine să caut.

Ca să-şi vină în fire, se duse în odaia din faţă în timp ce el căuta. Se întoarse curând. Hurstwood luase un creion şi însemna pe un plic.

— Uite trei adrese, îi spuse.

Carrie luă plicul şi văzu numele, care erau: doamna Bermudez, Marcus Jenks şi Percy Weil. Stătu o clipă, apoi se îndreptă spre uşă.

— Cred că ar fi bine să plec imediat, spuse, fără a mai privi înapoi.

Când o văzu plecând, Hurstwood tresări ruşinat; erau ultimele pâlpâiri ale mândriei lui de bărbat, pe cale să se topească de tot. Mai şezu o vreme, apoi nu mai avu răbdare. Se ridică de pe scaun şi-şi luă pălăria.

„Cred c-am s-o pornesc şi eu“, îşi zise, şi plecă hoinărind fără niciun scop, simţind însă că trebuie să meargă.

Primul drum pe care-l făcu Carrie fu spre doamna Bermudez, căci locuia la adresa cea mai apropiată. Era o fostă casă particulară, de modă veche, transformată în birouri. Birourile doamnei Bermudez erau alcătuite din ceea ce altădată fusese

o odaie din dos, un hol şi un dormitor, pe uşa căruia scria: *Particular.*

Când intră, Carrie văzu câteva persoane care pierdeau timpul pe acolo, numai bărbaţi. Nu spuneau nimic, nu făceau nimic.

Pe când aştepta să i se acorde atenţie, uşa dormitorului se deschise şi prin ea ieşiră două femei, cu o înfăţişare foarte bărbătească, îmbrăcate în costume strânse tare pe talie şi cu gulere şi manşete albe. Fură urmate de o cucoană voinică de vreo patruzeci şi cinci de ani, cu părul bălai, cu ochi isteţi şi cu o faţă ce părea binevoitoare. În tot cazul, zâmbea.

— Ei, vezi să nu uiţi ce-am vorbit, zise una dintre femeile cu înfăţişare masculină.

— N-am să uit, spuse cea falnică. Ia să vedem, adăugă apoi, unde veţi fi în prima săptămână din februarie?

— Pittsburg.

— Am să vă scriu acolo.

— Bine, răspunse cealaltă şi cele două plecară.

În aceeaşi clipă, faţa cucoanei voinice luă o expresie cât se poate de serioasă şi vicleană. Se întoarse şi îndreptă spre Carrie o privire iscoditoare.

— Da, domnişoară, cu ce vă pot fi de folos?

— Dumneavoastră sunteţi doamna Bermudez?

— Da,

— Atunci, zise Carrie neştiind cum să înceapă, dumneavoastră procuraţi angajamente pentru teatru?

— Da.

— Aţi putea să-mi găsiţi şi mie ceva?

— Ai mai jucat?

— Foarte puţin, răspunse Carrie.

— Cu cine ai jucat?

— A, cu nimeni. Nu era decât un spectacol dat de...

— A, aşa! o întrerupse femeia. Nu, nu ştiu nimic acum. Carrie îşi pierdu tot curajul. La New York îţi trebuie ceva ex-

perienţă! încheie, amabilă, doamna Bermudez. O să-ţi notăm totuşi numele.

Carrie stătea şi se uita, pe când doamna se retrase în biroul ei.

— Ce adresă aveţi? o întrebă o tânără din spatele unui birou, preluând convorbirea întreruptă.

— Doamna George Wheeler, zise Carrie, apropiindu-se.

Fata îi scrise adresa completă, apoi o lăsă să-şi vadă de drum.

În biroul domnului Jenks îi merse aproape la fel, dar acesta mai introduse o posibilitate în joc, spunându-i:

— Dacă ai putea să joci la vreun teatru din oraş sau dacă ai avea vreun program cu numele dumitale tipărit, poate c-aş putea să fac ceva.

În cel de-al treilea loc fu întrebată:

— Ce fel de angajament doreşti?

— Ce vreţi să- spuneţi? întrebă Carrie.

— Păi, de pildă, vrei să joci într-o comedie sau la un teatru de vodevil, ori să intri în figuraţie?

— O, aş vrea să am un rol într-o piesă! răspunse Carrie.

— Hm, da! mormăi omul acela. Asta o să te coste ceva.

— Cât? întrebă ea; oricât ar părea de ridicol, nu se gândise până acum la aşa ceva.

— De, asta trebuie să spui dumneata, răspunse el, şiret.

Carrie îl privi plină de curiozitate. Nu mai ştia cum să continue.

— Aţi putea să-mi găsiţi un angajament, dacă aş plăti?

– Banii se restituie, dacă nu putem găsi nimic.

— Aşa! exclamă Carrie.

Agentul văzu că are de-a face cu o fiinţă nepricepută şi procedă în consecinţă.

— Ar trebui, în tot cazul, să depui cincizeci de dolari. Niciun agent nu şi-ar bate capul pentru mai puţin.

Carrie începu să vadă mai limpede.

— Mulţumesc, zise. Am să mă gândesc. Dădu să plece, apoi se răzgândi. Cât de repede aş găsi angajamentul? mai întrebă.

— De, asta e greu de spus. S-ar putea într-o săptămână, s-ar putea şi într-o lună. Ţi-am da primul lucru potrivit pentru dumneata.

— Aşa! exclamă Carrie, apoi, cu un uşor zâmbet de politeţe, plecă.

Agentul se gândi o clipă şi pe urmă îşi spuse: „E ciudat cum se omoară femeile astea să facă teatru. "

Carrie găsi un bogat subiect de meditaţii în propunerea de a depune un avans de cincizeci de dolari. „S-ar putea să-mi ia banii şi să nu-mi dea nimic", gândi. Avea câteva bijuterii, un inel cu diamant, o broşă şi alte mărunţişuri. Ar fi putut lua cincizeci de dolari pe ele, dacă le amaneta.

Hurstwood venise acasă mai devreme. Nu credea că Carrie o să umble atât de mult să caute.

— Ei! exclamă, neîndrăznind să întrebe mai mult.

— N-am niciun rezultat astăzi, spuse Carrie, scoţându-şi mănuşile. Vor cu toţii bani ca să-ţi găsească un angajament.

— Cât? întrebă Hurstwood.

— Cincizeci de dolari.

— Nu sunt proşti!

— Sunt ca toată lumea. Şi n-ai nicio siguranţă că după ce le plăteşti îţi găsesc ceva.

— De, eu n-aş risca cincizeci de dolari în nădejdea asta, zise Hurstwood, de parcă ar fi stat cu banii în mână.

— Nu ştiu, zise Carrie. Cred c-am să încerc pe la directorii de teatru.

Hurstwood asculta fără să se mai îngrozească. Se legăna uşor încoace şi încolo, rozându-şi o unghie. Era foarte firesc să se întâmple aşa într-o asemenea situaţie extremă. Mai târziu are s-o scoată la capăt.

Capitolul 38

TĂRÂMUL ZÂNELOR SE DISTREAZĂ: ACCES INTERZIS TRISTEŢII

Când Carrie îşi reluă căutările, a doua zi, ducându-se la Casino, descoperi că în corpul de balet ca şi în alte domenii era greu de găsit loc. Fete care să ştie să stea în şir şi să fie atrăgătoare sunt la fel de multe ca bărbaţii care ştiu să dea cu târnăcopul. Descoperi că singura deosebire care se făcea între diferitele solicitante era din punct de vedere al unui anumit standard de frumuseţe şi siluetă. Ce credeau sau ce ştiau ele despre talentul lor n-avea nicio importanţă.

— Unde-l pot găsi pe domnul Gray? se informă la un portar morocănos care păzea intrarea spre scenă la Casino.

— Nu puteţi să vorbiţi acum cu el. E ocupat.

— Ştii când aş putea să-i vorbesc?

— V-a spus să veniţi?

— Nu.

— Atunci trebuie să vă duceţi să-l căutaţi la birou.

— O, Doamne! exclamă Carrie. Şi unde e biroul dumnealui?

Îi dădu adresa.

Ştia că în zadar îl căuta acum acolo. N-avea să fie la birou. Nu-i rămânea nimic de făcut decât să folosească răgazul căutând prin alte părţi.

Amara poveste a căutărilor prin alte părţi poate fi repede istorisită. Domnul Daly nu primea pe nimeni, decât dacă-i fixase dinainte oră de primire. În ciuda tuturor piedicilor, Carrie

aşteptă un ceas într-un birou meschin pentru a afla aceste lucruri de la calmul şi nepăsătorul domn Dorney.

— Trebuie să-i scrieţi şi să-i cereţi să vă primească.

Aşa încât plecă.

La Empire Theatre găsi un roi de funcţionari, deosebit de indiferenţi. Altfel, totul tapisat decorativ, totul finisat cu cea mai mare grijă, totul şi toţi de o remarcabilă distincţie.

La Lyceum intră într-unul din acele cabinete directoriale retrase sub scară, cu covoare fine, cu pereţii îmbrăcaţi în lambriuri scumpe, care îl fac pe cel ce pătrunde acolo să simtă din plin măreţia şi autoritatea conducerii. Aici, atitudinea distantă era personificată printr-un funcţionar de la ghişeul de bilete, un portar şi un ajutor, cu toţii plini de importanţa situaţiei lor.

Păreau a spune: „Poartă-te foarte umil aici, cât se poate de umil. Spune-ne ce soliciţi de la noi. Spune repede, cu tulburare şi fără urmă de demnitate. Dacă nu ne deranjează cu nimic, vom vedea eventual ce se poate face."

Iată care era atmosfera la Lyceum şi de fapt atitudinea oricărui birou directorial din marele oraş. Aceşti mici proprietari de întreprinderi sunt mari seniori şi stăpâni absoluţi pe domeniile lor.

Carrie plecă istovită. Nu se alesese, de pe urma trudei Ei, decât cu o timiditate sporită.

Hurstwood ascultă în acea seară povestea căutărilor obositoare şi zadarnice.

— N-am apucat să văd pe nimeni, zise Carrie. N-am făcut decât să tot umblu şi să aştept. Hurstwood se uită la ea şi nu zise nimic. Se vede că trebuie să cunoşti pe cineva ca să poţi intra, adăugă ea descurajată.

Hurstwood îşi dădea seama de dificultăţi, totuşi nu i se părea atât de teribil. Carrie era obosită şi descurajată, dar acum se putea odihni. Din perspectiva balansoarului, amărăciunea lumii îi părea mai îndepărtată. Şi mâine era o zi.

Veni şi ziua de mâine, şi următoarea, şi iar următoarea.

Carrie vorbi într-o zi cu directorul de scenă de la Casino.

— Treci p-aici la începutul săptămânii viitoare, îi zise acesta, poate fac atunci nişte schimbări.

Era un individ mare şi corpolent, ghiftuit de haine bune şi mâncare aleasă; preţuia femeile cum ar fi preţuit altul caii. Carrie era frumoasă şi plină de graţie. O putea folosi chiar dacă n-avea experienţă. Unul dintre proprietari spusese mai deunăzi că nu prea erau fete frumoase în corpul de balet.

Mai erau câteva zile până la începutul săptămânii şi ziua de întâi a lunii următoare se apropia. Carrie se frământa de grijă, cum nu se mai frământase niciodată.

— Tu cauţi într-adevăr ceva, când te duci în oraş? îl întrebă într-o dimineaţă pe Hurstwood, ca urmare a unor gânduri neplăcute ce-i clociseră în cap vreme îndelungată.

— Bineînţeles, răspunse el supărat, sinchisindu-se în fond prea puţin de implicaţia jignitoare a întrebării.

— În locul tău aş primi acum orice. Se apropie întâi.

Chipul ei era imaginea însăşi a deznădejdii.

Hurstwood lăsă ziarul şi se duse să-şi schimbe hainele.

„Am să caut ceva, gândea. Am să mă duc la vreo fabrică de bere, să văd daca nu-mi poate da ceva de lucru. Da. Am să iau şi o slujbă de chelner la bar, dacă găsesc."

Urmă aceeaşi peregrinare pe care-o mai făcuse şi altă dată. Un refuz, două, destul de politicoase şi îi pieri curajul.

„Degeaba, se gândi. N-am decât să mă duc acasă."

Faptul că stătea atât de prost cu banii începu să-şi arate colţii şi începu să i se pară că şi hainele cele bune începeau să arate cam ponosite. Asta îl durea.

Carrie se întoarse mai târziu decât el.

— Am fost pe la câţiva dintre directorii teatrelor de varieteu, zise, privind în gol. Trebuie să ai un număr de repertoriu. Altfel n-au ce face cu tine.

— Am văzut azi nişte indivizi de la fabricile de bere, zise Hurstwood. Mi-a promis unul că o să facă tot posibilul să-mi găsească un loc, în două-trei săptămâni.

Faţă de atâta disperare din partea lui Carrie trebuia să arate şi el că făcuse ceva, de aceea spusese asta. Era scuza pe care oboseala lui o aducea energiei ei.

Luni, Carrie se duse din nou la Casino.

— Ţi-am spus să vii azi? întrebă directorul de scenă măsurând-o din cap până-n picioare, cum sta în faţa lui.

— Aţi spus la începutul săptămânii, zise Carrie, foarte intimidată.

— Ai ceva experienţă? o mai întrebă, aproape cu severitate.

Carrie îşi recunoscu neştiinţa.

O mai măsură o dată cu privirea, foind prin nişte hârtii. În fond îi plăcea mult femeiuşca asta frumoasă care se şi pierduse din pricina sfielii.

— Treci pe la teatru mâine-dimineaţă.

Tinerei femei îi bătea inima să-i spargă pieptul.

Abia izbuti să spună:

— Am să trec.

Îşi dădea seama că-l interesează şi se pregătea să plece.

Are să-i dea, oare, într-adevăr, de lucru? Era cu putinţă o asemenea fericire? Larma stridentă a străzii, ce pătrundea prin ferestrele deschise, începu să i se pară plăcută.

Un glas poruncitor răspunse întrebării ce şi-o punea în gând, înlăturându-i orice îndoială în acea privinţă.

— Să vii la timp, spuse cu asprime directorul, altminteri, renunţăm la dumneata.

Carrie plecă în goană. Nu-i mai păsa acum de trândăvia lui Hurstwood. Avea un angajament, avea un angajament! Numai asta îi cânta în urechi.

În încântarea ei abia aştepta să-i spună lui Hurstwood noutatea. Dar pe când mergea spre casă şi începea să vadă limpede amănuntele situaţiei, se înfiripa în mintea ei gândul că era nefiresc ca ea să găsească de lucru în câteva săptămâni, iar el să hoinărească în zadar şi să trândăvească luni întregi.

„De ce nu găseşte nimic? îşi spunea fără ocol. Dacă am izbutit eu, cu atât mai mult ar trebui să găsească el. Pentru mine n-a fost cine ştie ce greu."

Uita de tinereţea şi frumuseţea ei. În înflăcărarea ei nu lua în seamă inferioritatea vârstei înaintate.

La fel vorbeşte, oricând, glasul succesului.

Totuşi nu-şi putu păstra taina. Încerca să fie calmă şi nepăsătoare, dar se vedea cât de colo că se preface.

— Ei? întrebă el, văzându-i faţa destinsă.

— Am un angajament.

— Da? zise Hurstwood, răsuflând mai în voie.

— Da.

— Şi ce fel de angajament? întrebă, străbătut de presimţirea că acum s-ar putea să găsească şi el ceva bun.

— În corpul de balet.

— În spectacolul de la Casino, de care mi-ai vorbit?

— Da, răspunse ea. Încep să repet mâine.

Carrie îi mai dădu din proprie iniţiativă şi alte lămuriri, fiindcă era fericită. În cele din urmă, Hurstwood zise:

— Ştii cât au să-ţi plătească?

— Nu, n-am vrut să întreb, zise Carrie. Îmi închipui că se plătesc vreo doisprezece, paisprezece dolari pe săptămână.

— Cam aşa cred şi eu, zise Hurstwood.

Seara avură o cină bună, datorită faptului că teribila încordare slăbise. Hurstwood se duse să se bărbierească şi se întoarse cu o bucată frumoasă de carne pentru friptură.

„Ei, mâine am să merg şi eu să caut", gândea el, şi speranţa reînnoită îl făcu să ridice ochii din podea.

A doua zi dimineaţa, Carrie se înfăţişă cu punctualitate şi i se dădu un loc în şirul fetelor. Văzu o sală vastă, goală, cufundată în umbră, exalând încă parfumurile şi splendorile serii trecute, şi a cărei înfăţişare somptuoasă, orientală era izbitoare. Minunăţia ei o copleşea şi o încânta. Binecuvântată fie realitatea plină de minuni a acestui cadru! Se va strădui din răsputeri să fie demnă de el! Era deasupra gloatei de rând,

deasupra trândăviei, deasupra mizeriei, deasupra mediocrității. Lumea venea împodobită cu veșminte bogate și în echipaje elegante ca să privească. Era un necontenit focar de strălucire și veselie. Și acum făcea și ea parte din acest focar. Ah, numai de-ar putea rămâne! Cât de fericite ar fi atunci zilele ei!

— Cum te cheamă? întrebă directorul, care conducea repetiția.

— Madenda, răspunse ea, amintindu-și într-o clipă numele pe care i-l alesese Drouet la Chicago. Carrie Madenda.

— Ei, acum, domnișoară Madenda, zise el foarte amabil după cum i se păru lui Carrie, treci pe locul acela.

Apoi îi strigă unei tinere femei mai veche în trupă:

— Domnișoară Clark, dumneata ai să fii pereche cu domnișoara Madenda.

Tânăra făcu un pas înainte, așa încât Carrie văzu unde trebuie să se așeze și repetiția începu.

Carrie descoperi curând că, deși această repetiție avea oarecare asemănare cu cele din sala Avery în felul cum era condusă, atitudinea directorului de scenă era și mai aspră. Ea se mirase atunci de insistența și de aerele de superioritate ale domnului Millice, dar individul care dirija aici avea aceeași insistență, dublată de o asprime aproape brutală. Pe măsură ce înainta repetiția, părea să devină din cale-afară de nervos din te miri ce fleac și în aceeași măsură părea să-i sporească și puterea plămânilor. Era cât se poate de evident că nutrea un mare dispreț față de aerele de demnitate sau inocență pe care și le dădeau aceste femei.

— Clark, striga de pildă, vrând bineînțeles să spună, „domnișoară Clark“, de ce nu prinzi pasul aici? Câte patru, la dreapta! Dreapta am spus, dreapta! Pentru numele lui Dumnezeu, atenție, ce va să zică asta?! La dreapta!

Și pe când rostea acestea, ultimele sunete urcau într-atât, încât semănau cu niște răgete vehemente.

— Maitland! Maitland! strigă o dată.

O fetiţă drăguţ îmbrăcată ieşi tulburată din şir. Carrie tremura pentru ea din toată inima-i plină de simpatie şi teamă.

— Da, domnule, zise domnişoara Maitland.

— Ce, nu mai auzi bine?

— Ba da, domnule.

— Ştii, ce-i aia: „coloana stângă“?

— Da, domnule.

— Da? Atunci ce te face să te-mpleticeşti spre dreapta? Vrei să strici linia?

— Tocmai...

— Lasă, ce tocmai! Destupă-ţi urechile!

Carrie o compătimea şi aştepta tremurând să-i vină rândul.

Acum alta pătimi pedeapsa mustrării.

— Staţi o clipă, strigă directorul de scenă, ridicând mâinile a deznădejde.

Parcă turbase.

— Elvers, strigă, ce-ai în gură?

— Nimic, zise domnişoara Elvers, în timp ce unele zâmbeau şi priveau neliniştite.

— Atunci vorbeşti sau ce faci acolo?

— Nu, domnule.

— Atunci nu mai mişca din gură! Hai, acum toate împreună, de la început.

Până la urmă îi veni şi lui Carrie rândul să fie dojenită. I se trase de pe urma fricii ei cumplite că nu face tot ce trebuie. Auzi că directorul cheamă pe cineva.

— Mason, zbieră el. Domnişoara Mason!

Carrie privi în dreapta şi-n stânga, să vadă cine putea fi. O fată dindărătul ei o înghionti puţin, dar ea nu pricepea.

— Dumneata, dumneata! zise directorul. N-auzi?

— O, zise Carrie, mă cheamă Madenda.

— Ei bine, da' ce-i cu picioarele dumitale? Nu ştii să dansezi?

— Ba da, domnule,. zise Carrie, care învăţase între timp această artă.

— Atunci de ce nu dansezi? Nu mai târî picioarele de parcă ai dormi. Aici trebuie să ai viaţă-n tine, altfel n-am ce să fac cu dumneata.

Tinerei femei i se încinseră obrajii. Îi tremurau puţin buzele.

— Bine, domnule, zise.

Trei ceasuri lungi ţinu acest necontenit frecuş, condus cu stăruinţă, enervare şi energie. Carrie ieşi de acolo cu trupul destul de istovit, dar cu mintea prea aţâţată ca să ia seama la oboseală. Voia să se ducă acasă şi să exerseze mişcările învăţate. Atâta cât depindea de ea, avea să-şi dea osteneala pentru a nu greşi câtuşi de puţin.

Când ajunse acasă, Hurstwood nu era acolo. „Te pomeneşti, îşi spuse ea, că a pornit să caute de lucru." Îmbucă ceva şi apoi exersă, susţinută de visuri de eli- berare din greutăţile băneşti. Muzica gloriei îi suna în urechi.

Când se întoarse Hurstwood, dispoziţia lui era mai puţin festivă decât atunci când plecase, iar ea fu nevoită să lase exersatul şi să pregătească masa. Iată o pricină timpurie de enervare. Va avea deci munca ei, plus cea de acasă. Va trebui aşadar să joace şi să vadă şi de gospodărie?

„După ce-o să mă văd aşezată pe un făgaş n-am să fac asta, îşi zise. N-are decât să mănânce în oraş."

Fiecare zi dintre cele care urmară îşi avu grijile ei. Descoperi că nu era chiar atât de minunat să fii în corpul de balet şi mai află că salariul ei va fi de doisprezece dolari pe săptămână. După câteva zile, dădu cu ochii pentru prima oară de maiestăţile lor vedetele, doamnele şi domnii care deţineau primele roluri. Văzu că aceia se bucurau de privilegii, erau aşteptaţi cu repetiţiile. Ea n-avea nicio însemnătate, absolut niciuna.

Acasă era Hurstwood, care zilnic îi dădea motive de îndoială şi supărare. El unul părea să nu găsească nimic de lucru şi totuşi cuteza s-o întrebe cum se descurcă. Din regularitatea cu care se interesa, mirosea că se aşteaptă să trăiască de pe urma muncii ei. De când vedea că are un mijloc cert de existenţă,

treaba asta o enerva pe Carrie. Avea aerul că se bizuie pe bieţii ei doisprezece dolari.

— Cum te descurci? o întreba mereu, prietenos.

— A, destul de bine, răspundea ea.

— Ţi se pare uşor?

— Are să meargă mai bine după ce o să mă obişnuiesc.

După aceea gândurile lui erau absorbite de ziar.

— Am adus nişte grăsime, mai adăugă, ca şi cum abia şi-ar fi amintit. M-am gândit că poate ai chef să faci o prăjitură.

Sugestia asta calmă o cam uimi, mai ales în lumina ultimelor întâmplări. Independenţa ei născândă îi dădea mai mult curaj să observe, şi o cam mânca pe limbă să spună anumite lucruri. Totuşi, lui nu-i putea vorbi ca lui Drouet. Era ceva în felul de a fi al acestui om care îi inspirase totdeauna un respect deosebit. Părea să păstreze în adâncul firii sale o nevăzută rezervă de tărie.

Într-o zi, după prima săptămână de repetiţii, ceea ce se aştepta să se întâmple ieşi făţiş la iveală.

— O să trebuiască să cam facem economie, zise el, punând pe masă nişte carne pe care o cumpărase. N-o să mai capeţi bani vreo săptămână sau aşa ceva.

— Nu? zise Carrie, care amesteca ceva într-o cratiţă, lângă maşina de gătit.

— Nu mai am decât banii de chirie şi încă treisprezece dolari, adăugă el.

„Aşa! îşi zise ea în gând. De aici înainte trebuie deci să cheltuiască din banii mei."

În aceeaşi clipă îşi aminti că sperase să-şi cumpere câteva lucruri. Îi trebuia îmbrăcăminte. Pălăria pe care o purta nu-i plăcea.

„Cu doisprezece dolari nu se poate ţine o gospodărie. Eu nu sunt în stare. De ce nu caută şi el de lucru?"

Veni şi importanta seară a celui dintâi spectacol adevărat. Carrie nu-i propuse lui Hurstwood să vină s-o vadă, iar el nu

se gândi să meargă. Ar fi fost o risipă inutilă. Rolul ei era atât de neînsemnat!

Apăruseră anunțurile în ziare; se lipiseră afișele. Figurau numele vedetei și ale multor altora care dețineau roluri. Carrie nu era trecută pe afiș.

Ca și la Chicago, o năpădi tracul pe când se apropia cea dintâi intrare în scenă a baletului, dar mai târziu își reveni. Evidenta și penibila lipsă de însemnătate a rolului ei făcu să-i treacă frica. Simțea că era atât de obscur încât n-avea nicio importanță ce făcea. Din fericire, nu trebuia să poarte tricou. Unui grup de douăsprezece fete li se dăduseră niște fustițe drăguțe, aurii, a căror lungime ajungea până la vreo doi, trei centimetri deasupra genunchiului. Se întâmplase să fie și Carrie printre ele.

Stând pe scenă, umblând cu pași de dans în alaiul figurației sau ici-colo, ridicându-și vocea în ansamblul corului, avu prilejul să observe publicul și să vadă cum decurge premiera unui spectacol de mare succes. Deși aplauzele curgeau, ea băgă de seamă, fără să vrea, cât de mediocru jucau unele actrițe cu reputație.

„Eu aș putea să joc mai bine", îndrăzni Carrie să-și spună cu câteva prilejuri. Trebuie să recunoaștem că avea dreptate.

După terminarea spectacolului, se îmbrăcă repede; directorul de scenă ocărise câteva fete, dar pe ea o trecuse cu vederea. Își închipui că probabil fusese mulțumit de felul cum jucase. Voia să plece repede; nu cunoștea decât foarte puține fete și începuse sporovăiala între vedete. Afară așteptau trăsuri și niște tineri de condiție bună, elegant îmbrăcați. Carrie observă că era privită de aproape. O tremurare de gene i-ar fi adus un însoțitor. Dar nu clipi.

Un tânăr cu experiență cuteză totuși:

— Nu cumva te duci singură acasă?

Carrie grăbi pur și simplu pașii și luă tramvaiul spre Sixth Avenue. Capul îi era atât de plin de minunile serii încât nu o mai interesa nimic altceva.

— Mai ştii ceva de la fabrica de bere? întrebă la sfârşitul săptămânii, sperând că astfel îl va stimula să mai caute.

— Nu, răspunse el, încă n-au terminat. Dar cred totuşi că are să iasă ceva de-aici.

Carrie nu mai spuse nimic. Nu voia să-şi dea banii şi totuşi simţea că nu va avea încotro. Hurstwood înţelese criza prin care trecea tânăra femeie şi se hotărî cu viclenie să facă apel la mărinimia ei. Descoperise de mult bunătatea firească şi credulitatea micii lui neveste. Îi era oarecum ruşine să procedeze aşa, dar îşi găsea o scuză în gândul că într-adevăr va găsi de lucru. Prilejul se ivi în ziua de plată a chiriei.

— Da! zise, în timp ce-i număra banii, asta a fost cam tot ce mai aveam. Va trebui să găsesc foarte repede ceva.

Carrie îl privi cu coada ochiului, bănuind că acum avea să apeleze la ajutorul ei.

— Numai puţin de-aş mai putea rezista, cred că aş izbuti să găsesc ceva. Drake deschide sigur un hotel, aici, în septembrie.

— Da? zise Carrie, gândindu-se că nu mai era decât o lună până atunci.

— Ţi-ar veni greu să mă ajuţi în răstimpul ăsta? spuse cu un glas rugător. Cred că după aceea are să-mi meargă bine.

— Nu, răspunse Carrie, simţind cu tristeţe că soarta îi punea mereu piedici.

— Putem să ne descurcăm dacă facem economie. Am să ţi-i dau înapoi, să n-ai nicio grijă.

— Da, sigur c-am să te ajut, zise Carrie, considerându-se aspră că-l sileşte s-o roage atât de umil. Dorinţa de a se bucura de câştigul ei îi smulse totuşi un slab protest. De ce nu accepţi orice, George, din moment ce-i trecător? adăugă. Ce importanţă are? Poate că după câtva timp ai să găseşti ceva mai bun.

— Am să primesc orice, zise el, liniştit acum, simţind, totuşi că-l împunge o mustrare de conştiinţă la cuvintele ei.

Pot, la urma urmei, să sap şanţuri în stradă. Cine mă cunoaşte aici?

— A, nu trebuie să faci asta, zise Carrie, impresionată, trebuie să existe şi altfel de lucruri.

— Am să găsesc eu ceva, zise el, cu o expresie hotărâtă.

Apoi se întoarse la ziarul lui.

Capitolul 39

DESPRE LUMINI ŞI UMBRE: DESPĂRŢIREA LUMILOR

Ceea ce dobândi Hurstwood de pe urma acestei hotărâri fu o şi mai mare încredere că fiece zi ce venea nu era încă ziua dezastrului. În acelaşi timp, Carrie străbătu treizeci de zile de îndoială şi deznădejde.

Nevoia ei de îmbrăcăminte, fără a mai vorbi de dorinţa ei de a se aranja, se făcea tot mai simţită, pe măsură ce-şi dădea seama că nu şi le va putea satisface de pe urma muncii sale. Mila ce o încercase pentru Hurstwood, când acesta o rugase să-l ajute să treacă peste un timp greu, pălea acum în faţa problemelor puse de asigurarea unei existenţe zilnice decente. El nu-şi reînnoia mereu cererea, dar pe Carrie pornirea de a arăta bine o îmboldea mereu. Pornirea aceasta stăruia şi Carrie dorea să-şi împlinească voia şi dorea tot mai mult ca Hurstwood să nu-i stea în cale.

Când se apropie de ultimii zece dolari, Hurstwood îşi spuse că ar face bine să păstreze ceva mărunţiş în buzunar şi să nu depindă cu totul de ea, pentru bani de tramvai, de bărbierit şi alte cheltuieli asemănătoare, astfel încât, având încă această sumă, anunţă că a rămas fără niciun ban.

— Acuma sunt absolut lefter! îi spuse într-o după-amiază lui Carrie. Am plătit azi-dimineaţă nişte cărbuni şi am mai rămas după asta cu vreo zece-cincisprezece cenţi.

— Am eu acolo, în geantă, ceva bani.

Hurstwood se duse să-i ia pentru a cumpăra o cutie de conserve. Carrie aproape nici nu băgă de seamă că acesta era

începutul unei noi rânduieli. El luă din geantă cincisprezece cenţi, cu care cumpără cutia de conserve. Urmară apoi tot felul de mărunţişuri de acest soi, până ce, într-o dimineaţă, Carrie îşi aminti că n-avea să se înapoieze decât aproape de vremea cinei.

— Ni s-a terminat făina, îi spuse; ar fi bine să cumperi făină azi după-masă. Nici carne nu avem. Ce-ar fi să mâncăm deseară ficat cu slănină?

— De acord, zise Hurstwood.

— Atunci n-ar fi rău să cumperi puţină.

— Ar trebui s-ajungă două sute cincizeci de grame, îşi dădu cu părerea Hurstwood.

Carrie deschise geanta şi puse pe masă jumătate de dolar. El se făcu a nu băga de seamă.

Hurstwood cumpără făina pe care toţi băcanii o vindeau în pachete mici şi plăti pe ea treisprezece cenţi, iar pe pachetul cu ficat amestecat cu slănină dădu cincisprezece cenţi. Lăsă pachetele, împreună cu restul de douăzeci şi doi de cenţi, pe masa din bucătărie, unde le găsi Carrie. Ei nu-i scăpă faptul că restul era neatins. Avu o senzaţie dureroasă dându-şi seama că, la urma urmei, tot ce-i cerea era puţină răbdare. I se păru că e nedreaptă, nutrind gânduri aspre faţă de el. Poate că totuşi va mai găsi ceva de lucru. N-avea niciun fel de vicii.

Totuşi, chiar în aceeaşi seară, când se duse la teatru, una din fetele corpului de balet trecu pe lângă ea îmbrăcată într-un costum foarte frumos, nou-nouţ de tweed pestriţ, care-i luă ochii lui Carrie. Tânăra femeie purta un buchet minunat de violete şi părea straşnic de bine dispusă. În trecere, îi zâmbi cu voioşie lui Carrie, arătând un şir de dinţi frumoşi ca nişte mărgele. Carrie îi răspunse zâmbind la rândul ei, dar spunându-şi în gând:

„Ea poate să-şi permită să se îmbrace bine. Şi eu aş putea să mă îmbrac la fel, dacă mi-aş păstra banii. N-am aici măcar o eşarfă ca lumea de pus la gât!“

Întinse un picior şi-şi privi pantoful, meditând.

„Sâmbătă îmi cumpăr o pereche de pantofi, fie ce-o fi."

Una dintre cele mai drăgălaşe şi prietenoase fete din corpul de balet se împrieteni cu Carrie fiindcă nu găsea la aceasta din urmă nimic care s-o intimideze. Era o mică şi voioasă Manon, care nu respecta severa concepţie de morală convenţională, dar se purta bine cu aproapele ei şi făcea fapte bune. Fetele din corpul de balet nu prea aveau voie să stea de vorbă, totuşi, mai schimbau câte un cuvânt.

— E cald tare astă-seară, nu-i aşa? îi spuse fata aceea, înveşmântată într-un tricou trandafiriu, de culoarea pielii, şi cu un coif chipurile de aur pe cap. Mai purta şi un scut strălucitor.

— Da, e cald, răspunse Carrie, bucuroasă că se găsea cineva să i se adreseze.

— Nu mai am mult şi mă topesc, zise fata.

Carrie privi faţa drăgălaşă, cu ochi mari, albaştri şi văzu pe ea perle mici de sudoare.

— E atâta de mărşăluit în piesa asta cum n-am mai pomenit până acum, mai spuse fata.

— Ai mai dansat şi în altele? o întrebă Carrie, mirată de experienţa ei.

— Oho! Într-o groază, dumneata nu?

— Asta-i prima oară.

— Zău! Mi s-a părut că te-am văzut pe vremea când s-a jucat *Soţul reginei*.

— Nu, clătină din cap Carrie, nu eram eu.

Convorbirea fu întreruptă de izbucnirea orchestrei şi de lumina orbitoare ce ţâşnea din reflectoarele culiselor, ca să semnaleze şirului de fete gruparea pentru o nouă intrare în scenă. Nu se mai ivi un alt prilej de vorbă, dar în seara următoare, pe când se pregăteau să intre în scenă, fata aceea apăru din nou lângă ea.

— Aud că vor să plece în turneu cu spectacolul ăsta, luna viitoare.

— Da? întrebă Carrie.

— Da. Dumneata ce faci, pleci?

— Nu ştiu; probabil că da, dacă o să vrea să mă ia.

— A, sigur că te-ar lua. Da' eu nu m-aş duce, în locul dumitale. N-au să-ţi dea mai mult şi trebuie să cheltuieşti pe-acolo tot ce câştigi. Eu nu plec niciodată din New York. Sunt spectacole aici cu duiumul.

— Poţi oricând să intri în altă parte?

— Mie nu mi-a fost greu niciodată. Se pregăteşte un spectacol pentru luna asta, la un teatru de pe Broadway. Dacă ăsta pleacă, încerc să intru acolo.

Carrie ascultă vestea aceasta cu şi mai multă curiozitate. Era vădit că nu te izbeai de prea multe greutăţi ca să te descurci. Poate că va putea şi ea să găsească un angajament dacă spectacolul ăsta pleca în turneu.

— Plătesc toţi la fel? întrebă ea.

— Da. Câteodată ţi se dă ceva mai mult. Aici nu se plăteşte cine ştie ce bine.

— Eu iau doisprezece dolari, zise Carrie.

— Nu, serios? făcu fata. Mie îmi dau cincisprezece şi dumneata munceşti mai mult ca mine. În locul dumitale n-aş accepta. Îţi dau mai puţin, numai fiindcă îşi închipuie că nu ştii. Ar trebui să iei cincisprezece.

— Ei, da uite că nu-i iau, zise Carrie.

— Bine, da' în alt loc ai să iei mai mult, dacă vrei, continuă fata, care o admira foarte mult pe Carrie. Dansezi foarte frumos şi directorul ştie asta.

Într-adevăr, Carrie se mişca într-un chip plăcut şi oarecum distins, ceea ce se datora în întregime naturaleţii ei şi faptului că nu era mereu preocupată de efectul gesturilor sale.

— Dumneata crezi că aş putea să iau mai mult la teatrul de pe Broadway?

— Bineînţeles că da, răspunse fata. Vii cu mine când mă duc. Vorbesc eu pentru amândouă.

Carrie era copleşită de recunoştinţă. Îi plăcea acest mic oştean din faţa reflectoarelor. Părea atât de experimentată şi

plină de încredere în sine, cu coiful ei de poleială şi veşmintele ei militare!

„Înseamnă că viitorul meu e asigurat, dacă pot totdeauna munci astfel“, gândea Carrie.

Totuşi, dimineaţa, când era nevoită să se ocupe de gospodărie şi-l vedea pe Hurstwood şezând în fotoliul lui, parcă avea o piatră pe inimă, simţind că soarta ei e jalnică şi câtuşi de puţin mai uşoară. Nu cheltuiau cine ştie ce pentru hrană, aşa cum târguia Hurstwood de chibzuit, şi poate că avea să le ajungă şi pentru chirie., dar nu mai rămânea nimic. Carrie îşi cumpără pantofii şi alte câteva lucruri, ceea ce complică foarte serios problema chiriei. Îşi dădu seama subit, cu o săptămână înainte de ziua scadenţei, că n-aveau să le ajungă banii.

— Nu cred c-o să am destul ca să plătesc chiria! exclamă într-o dimineaţă, la micul dejun, uitându-se în geantă.

— Cât ai? întrebă Hurstwood.

— Ei, aş avea douăzeci şi doi de dolari, dar mai sunt toate de plătit pentru săptămână asta şi dacă din ce iau sâmbătă le plătesc, nu mai rămâne nimic pentru săptămâna viitoare. Crezi că omul tău cu hotelul are să deschidă luna asta?

— Aşa cred, răspunse Hurstwood. Aşa mi-a spus. După o mică pauză, zise: Nu te frământa. Poate că băcanul are să mai aştepte. Ar putea s-o facă. Cumpărăm de atâta vreme de la el, încât are să aştepte o săptămână, două.

— Crezi c-are să vrea? întrebă ea.

— Cred că da.

Aşadar, în aceeaşi zi când Hurstwood îi ceru băcanului Oeslogge nişte cafea, îl privi drept în ochi şi întrebă:

— V-ar veni greu să treceţi totul în contul meu până la sfârşitul săptămânii?

— Nu, nu, domnule Wheeler, zise domnul Oeslogge. Foarte bine aşa.

Hurstwood, care mai avea încă tact şi în mizeria lui, nu mai adăugă nimic. Păruse un lucru uşor. Privi afară, pe uşă

şi, când cafeaua fu gata împachetată, o luă şi plecă. Începuse jocul omului încolţit.

Chiria fu achitată şi acum venea la rând băcanul. Hurstwood se descurcă plătindu-i din cei zece dolari ai lui şi luându-i înapoi de la Carrie la sfârşitul săptămânii. Apoi zăbovi o zi cu achitarea contului băcanului, data următoare, şi astfel îşi căpătă curând înapoi cei zece dolari ai lui, iar Oeslogge îşi primea joi sau vineri plata pentru socoteala din sâmbăta precedentă.

Încurcăturile astea o făceau pe Carrie să fie foarte dornică de o schimbare, indiferent care. Hurstwood părea să nu-şi dea seama că are şi ea dreptul să rămână cu ceva. El făcea calculele pentru a izbuti să acopere toate cheltuielile din ce câştiga Carrie, dar nu părea să se obosească a încerca să mai adauge ceva la venitul lor.

„Ştie să-mi spună doar să nu mă frământ! gândea ea. Dacă s-ar frământa el îndeajuns, n-ar fi în stare să şadă şi să mă aştepte pe mine. Ar găsi ceva de lucru. Nu se poate ca un bărbat să stea şapte luni şi să nu găsească nimic, dacă într-adevăr caută."

Când îl vedea trândăvind mereu prin casă, în hainele lui neglijente şi cu înfăţişarea întunecată, Carrie era îmboldită să caute mângâiere în alte locuri. De două ori pe săptămână se dădeau matineuri şi atunci Hurstwood mânca o gustare rece, pe care şi-o pregătea singur, în alte două zile aveau loc repetiţii, care începeau la zece dimineaţa şi durau, de obicei, până la unu. Afară de asta, Carrie se mai ducea în vizită pe la fetele din corpul de balet, printre care şi oşteanul cu coif de aur şi ochi albaştri. Îi făcea plăcere şi era o evadare din căminul în care-şi clocea mizeria bărbatu-său.

Numele oşteanului cu ochi albaştri era Osborne. Lola Osborne. Camera ei era în Strada 19, aproape de Fourth Avenue, într-o stradă care acum e ocupată numai de clădiri comerciale. Avea acolo o odaie în spatele unei clădiri, intimă, cu ferestrele spre nişte curţi interioare, în care se înălţau un pâlc de copaci umbroşi plăcuţi ochiului.

— Familia dumitale nu stă la New York? o întrebă într-o zi Carrie pe Lola.

— Ba da, dar nu mă împac cu ai mei. Vor totdeauna să fac ce le place lor. Dumneata locuieşti în oraş?

— Da, zise Carrie.

— Cu familia?

Tinerei femei îi fu ruşine să spună că e măritată. Vorbise atâta despre creşterea salariului, se arătase atât de îngrijorată în privinţa viitorului ei, încât acum, când fata aştepta un răspuns, nu-i putea mărturisi.

— Cu nişte rude, răspunse..

Domnişoara Qsborne socotea de la sine înţeles că, asemenea ei, Carrie era stăpână pe timpul său. O îmbia totdeauna să mai stea, îi propunea să meargă împreună la plimbare sau în alte părţi, până când Carrie începu să neglijeze ora cinei. Hurstwood băgă de seamă, dar nu se simţea pe poziţia în care să-şi poată îngădui să se certe cu ea. De mai multe ori se întorcea atât de târziu, încât abia îi rămânea o oră în care să improvizeze ceva de mâncare şi să pornească la teatru.

— Ai repetiţii şi după-masă? întrebă o dată Hurstwood, izbutind să-şi ascundă aproape cu desăvârşire cinicul protest şi regretul care-l făcea să întrebe.

— Nu, umblu să caut alt angajament, zice Carrie.

Asta era adevărat, dar într-o măsură care îi oferea o prea slabă posibilitate de scuză. Domnişoara Osborne fusese cu Carrie la biroul directorului care punea în scenă noul spectacol de pe Broadway şi se întorseseră amândouă direct la domnişoara Osborne acasă, unde stătură până la ora trei.

Carrie simţi această întrebare ca o încălcare a libertăţii ei. Nu ţinea seama că de o oarecare libertate se bucurase şi înainte. Dar ultimul pas, ultima libertate pe care şi-o cucerise, nu trebuia pusă în discuţie.

Hurstwood vedea totul destul de limpede. Ager, după cum îi era felul, avea totuşi destul bun-simţ pentru a nu protesta serios. În apatia lui aproape inexplicabilă, se mulţumea să decadă

cu indulgenţă, în timp ce viaţa tinerei femei se depărta de a lui, la fel cum consimţea cu indolenţă să lase să-i scape orice şansă. Totuşi nu se putea împiedica să nu se agaţe de Carrie şi şi să protesteze într-un fel blând, enervant şi ineficace, care nu făcea decât să lărgească treptat ruptura dintre ei.

Această prăpastie se adânci şi mai mult în ziua în care directorul de scenă, privind din culise spre scena strălucitor luminată, unde corpul de balet îşi executa evoluţiile scânteietoare, spuse către maestrul de balet:

— Cine este fata aceea, a patra, acolo, pe dreapta. Cea care se roteşte acum ultima?

— A, zise maestrul de balet, e domnişoara Madenda.

— Arată bine. De ce n-o pui în capătul liniei?

— Aşa o să fac, zise celălalt.

— Neapărat. O să fie mult mai de efect decât cea pe care o ai acum.

— Da, da. Aşa o să fac, zise maestrul.

În seara următoare, Carrie fu strigată ca şi cum ar fi făcut o greşeală.

— Domnişoară Madenda, de acum îţi conduci dumneata grupul, zise maestrul de balet.

— Da, domnule, răspunse Carrie.

— Şi ai grijă, cu viaţă! mai adăugă. Asta-i ce ne trebuie!

— Da, domnule, răspunse Carrie.

Uimită de această schimbare, se gândi că fata care conducea până atunci o fi bolnavă, dar când o văzu în rând, privind-o cu ciudă, începu să creadă că poate schimbarea era o recompensă pentru meritele ei.

Avea un fel graţios de a arunca capul într-o parte, iar braţele erau expresive, dinamice, nu lâncezeau. În capul şirului, toate astea ieşeau mai bine în evidenţă.

— Fata asta are ţinută, zise directorul de scenă, în altă seară.

Începu să-şi spună că ar avea chef să stea de vorbă cu ea. Dacă din principiu nu şi-ar fi interzis să aibă vreodată de-a

face cu fetele din corpul de balet, ar fi intrat în vorbă cu ea fără nicio reticenţă.

— Pune-o pe fata aceea în capul coloanei albe, îi sugeră maestrului de balet.

Această coloană albă era alcătuită din vreo douăzeci de fete, toate în flanele albe ca zăpada, împodobite cu argintiu şi cu albastru. Conducătoarea lor era deosebit de fastuos îmbrăcată, în aceleaşi culori, purtând în plus epoleţi şi o cingătoare de argint, de care atârna într-o parte o scurtă spadă. I se luă măsura pentru acest costum şi câteva zile mai târziu apăru mândră de noii lauri cuceriţi. Îndeosebi fu mulţumită să constate că salariul îi urcase acum la optsprezece dolari, în loc de doisprezece.

Hurstwood nu află nimic despre asta.

„N-am să-i dau diferenţa, îşi zice Carrie. Fac destul şi aşa. Am să-mi cumpăr ceva de îmbrăcat."

De fapt, în această a doua lună, târguise pentru dânsa cu toată uşurinţa de care fusese în stare, fără a ţine seama de urmări. Aveau să se işte noi complicaţii la plata chiriei şi sistemul de aprovizionare pe credit la negustorii din cartier avea să se extindă. Acum, însă, îşi propunea să facă şi pentru ea ceva.

Mai înainte de toate îşi cumpără o şemizetă şi, până să aleagă, descoperi ce puţin putea cumpăra din banii ei şi ce multe ar putea cumpăra dacă i-ar putea folosi pe toţi. Uită că dacă ar fi fost singură ar fi trebuit să plătească masă şi casă; i se părea că ar fi putut cheltui fiecare centimă din cei optsprezece dolari ai ei pe îmbrăcăminte şi pe lucruri care îi plăceau.

Până la urmă alese ceva care nu numai că reprezenta surplusul peste doisprezece dolari, dar o obligă să-i atace şi pe aceştia. Ştia că merge prea departe, dar dragostea ei femeiască pentru podoabe fu mai puternică. A doua zi Hurstwood spuse:

— Îi datorăm băcanului cinci dolari şi patruzeci de cenţi săptămână asta.

— Da? zise Carrie încruntându-se niţel. Căută în geantă, ca să lase banii. N-am cu totul decât opt dolari şi douăzeci de cenţi.

— Îi datorăm şi lăptarului şaizeci de cenţi, adăugă Hurstwood.

— Da, şi mai e şi omul cu cărbunii, îşi aminti Carrie.

Hurstwood nu spuse nimic. Văzuse lucrurile noi pe care şi le cumpărase; vedea cum îşi neglija îndatoririle de gospodină; vedea cum căuta prilej să se strecoare de acasă după amiezile şi cum zăbovea. Simţea că e pe cale să se întâmple ceva. Deodată ea începu să spună:

— Nu ştiu ce să fac. Nu pot să suport eu toate cheltuielile. Nu câştig de ajuns.

Era o provocare directă. Hurstwood trebuia să-i facă faţă. Încercă să fie calm.

— Nu vreau să suporţi tu toate cheltuielile, zise. Nu vreau decât puţin ajutor până voi putea găsi ceva de lucru.

— Las' că ştiu eu, spuse Carrie. Mereu acelaşi cântec. E vorba că ne trebuie bani. Mai mulţi decât pot eu să câştig.

— Bine, da' ce vrei, doar am încercat să găsesc ceva! exclamă el. Ce vrei să fac?

— Nu prea cred că te-ai omorât încercând, zise Carrie. Eu cum am reuşit să găsesc?

— Ba am încercat, zise el, mânios şi stăpânindu-şi cu greu cuvintele grele. N-ar trebui să-mi dai peste nas cu ce-ai reuşit tu. Tot ce ţi-am cerut a fost puţin ajutor până voi putea găsi ceva. Încă nu sunt la pământ. Am să mă ridic eu, n-avea grijă.

Încercă să vorbească liniştit, dar glasul îi tremura puţin. Iritarea i se topi într-o clipă. Lui Carrie îi fu ruşine.

— Bine, zise ea, uite banii, şi-i deşertă toţi pe masă. Nu ajung pentru toate cheltuielile. Dar dacă aşteaptă ăia până sâmbătă, pot să le dau atunci restul.

— Ţine-i, zise Hurstwood, mâhnit. Nu-mi trebuie decât pentru băcan.

Îi băgă banii în geantă apoi se apucă să pregătească masa ca să fie gata la timp. Acea mică sfidare o făcea să simtă nevoia de a se îndrepta.

Dar după un timp amândurora le reveniră vechile gânduri.

„Câştigă mai mult decât spune, îşi zicea Hurstwood. Pretinde că primeşte doisprezece dolari, dar dac-ar fi numai atât, n-ar putea să-şi cumpere câte şi mai câte. Puţin îmi pasă. N-are decât să-şi ţie banii. Am să găsesc eu ceva de lucru zilele astea. Şi atunci poate să se ducă la dracu'".

Spunea asta doar la supărare, dar anticipa destul de bine o eventuală luare de atitudine şi trecere la acţiune.

„Puţin îmi pasă! gândea Carrie. Trebuie să-i spun să se ducă şi să facă ceva. Nu e drept să-l întreţin eu."

În acest timp, Carrie cunoscu câţiva tineri care erau prieteni cu domnişoara Osborne; erau din categoria aşa-numiţilor băieţi veseli, plăcuţi la orice petrecere. Într-o după-masă veniră s-o ia pe domnişoara Osborne la plimbare cu trăsura. Carrie se întâmplase să fie la ea.

— Hai şi tu, zise Lola.

— Nu, nu pot, răspunse Carrie.

— Ba da, haide. Ce treabă ai?

— Trebuie să fiu acasă la cinci.

— Pentru ce?

— Ei, pentru cină.

— Au să ne ducă ei să cinăm.

— A, nu, zise Carrie. Nu merg. Nu pot.

— Hai, zău, vino! Sunt nişte băieţi grozav de drăguţi. O să te-aducem înapoi la timp. Nu mergem decât să ne plimbăm cu trăsura în Central Park.

Carrie stătu puţin în cumpănă, apoi cedă.

— Da, dar la patru şi jumătate trebuie să fiu înapoi, zise.

După Drouet şi Hurstwood, atitudinea lui Carrie faţă de tineri, mai cu seamă din speţa veselă şi frivolă, era oarecum cinică. Se simţea mai matură decât ei. Unele complimente

frumoase de-ale lor îi păreau neroade. Totuşi, inima şi trupul îi erau tinere şi tinereţea o atrăgea.

— A, n-aveţi nicio grijă, domnişoară Madenda. O să ne întoarcem la timp, zise unul, dintre tineri, făcând o plecăciune. Cum vă puteţi închipui că am putea să vă reţinem mai mult decât doriţi?

— De, ştiu eu! replică ea zâmbind.

Se plimbară cu trăsura. Carrie privind în jur, atentă la eleganţa lor vestimentară, tinerii rostind mereu acele glume neroade şi acele sarcasme răsuflate care trec drept umor în cercurile modeste. Carrie văzu nesfârşita defilare a trăsurilor prin parc, începând de la intrarea în Strada 59 şi cotind pe lângă Muzeul de Artă, până la ieşirea din Strada 110 şi Seventh Avenue. Din nou, privirea îi fu captivată de parada de bogăţie, de costumele rafinate, de echipajele luxoase, cu cai focoşi şi, mai ales, de frumuseţe. Din nou, plaga sărăciei îi învenină sufletul, dar de data aceasta uită în oarecare măsură de necazurile ei, atât de bine, încât îl uită şi pe Hurstwood. El aşteptă până la patru, până la cinci, până la şase. Se întunecase când se ridică în cele din urmă din scaunul lui.

„Probabil că nu vine acasă, îşi spuse cu ciudă înveninată. Aşa, vasăzică, se gândi. S-a lansat acuma, iar eu rămân pe dinafară."

Carrie îşi dădu seama de întârziere, dar abia la ora cinci şi un sfert, când trăsura lor deschisă se găsea departe, sus, pe Seventh Avenue, aproape de râul Harlem.

— Cât e ceasul? întrebă ea. Trebuie să mă întorc.

— Cinci şi un sfert, răspunse însoţitorul ei, uitându-se la un ceasornic elegant, cu cadranul descoperit.

— Vai de mine! exclamă Carrie. Apoi, cu un suspin, se lăsă iar pe pernele trăsurii. Acuma degeaba mă mai vait, zise. Nu mai e nimic de făcut.

— Bineînţeles, spuse tânărul, care începea să întrevadă un dineu straşnic, cu o conversaţie de asemenea natură încât să aibă drept urmare o întâlnire după spectacol. Îi plăcea grozav

Carrie. Acum să pornim spre Delmonico, să luăm ceva acolo, nu-i aşa, Orrin?

— Desigur, răspunse Orrin voios.

Carrie se gândea la Hurstwood.. Până atunci nu neglijase niciodată cina fără să aibă o scuză.

Se întoarseră cu trăsura şi la şase şi un sfert erau aşezaţi în jurul mesei. Se repetă episodul de la Sherry's, cu amintiri dureroase pentru Carrie. Îşi aduse aminte de doamna Vance, care nu mai venise niciodată de când o întâmpinase Hurstwood, şi de Ames.

Când chipul lui i se ivi înaintea ochilor, gândul ei tresări. Era o viziune puternică, pură. Lui îi plăceau cărţi mai bune decât cele pe care le citea ea, oameni superiori acelora cu care se împrietenise ea. Idealurile lui îi ardeau inima.

„E frumos să fii o actriţă bună", îl auzea iar, lămurit. Ea ce fel de actriţă era?

— La ce vă gândiţi, domnişoară Madenda? o întrebă veselul ei însoţitor. Hai să vedem dacă pot să ghicesc.

— A, nu! zise Carrie. Nu încerca.

Se trezi din visare şi începu să mănânce. Uită, în parte, de gândurile ei şi fu veselă. Dar când veni vorba de o întâlnire după spectacol, clătină din cap.

— Nu, zise, nu pot. Mă aşteaptă cineva căruia i-am promis dinainte.

— Haide, domnişoară Madenda, te rog! stăruia tinerelul.

— Nu, zise Carrie. Ai fost foarte drăguţ, dar trebuie să mă ierţi, nu pot.

Tânărul rămase grozav de plouat.

— Lasă, mă, nu te necăji! îi şopti prietenul său. O să mergem acolo, în orice caz. Poate se răzgândeşte.

Capitolul 40

O DISPUTĂ PUBLICĂ: ULTIMUL APEL

Nu mai fu vorba de nicio petrecere după spectacol, cel puţin pentru Carrie. Se îndreptă spre casă, preocupată de faptul că lipsise atâta. Hurstwood dormea, dar se trezi şi o privi când trecu spre patul ei din cealaltă cameră.

— Tu eşti? o întrebă.

— Da, răspunse Carrie.

A doua zi, la micul dejun, ea simţi nevoia să se scuze:

— N-am putut să vin acasă aseară.

— Ah, Carrie, răspunse el. La ce bun mai vorbeşti despre asta? Nu-mi pasă. Totuşi, n-ar trebui să mi-o spui.

— N-am putut, zise Carrie, simţind că i se înroşesc obrajii. Apoi, văzând expresia lui, care părea să spună „Ştiu tot“, exclamă: Bine, fie şi aşa! Puţin îmi pasă.

De atunci nepăsarea ei faţă de casă spori şi mai mult. Părea să nu mai existe niciun punct comun despre care să poată sta de vorbă unul cu celălalt. Pentru cheltuielile gospodăriei aştepta să-i ceară el banii necesari. Lui îi era din ce în ce mai silă s-o facă. Prefera să-i amâne pe măcelar şi pe brutar. Cu băcanul Oeslogge ajunsese la un cont de şaisprezece dolari; procurase de la el articolele principale în cantitate mai mare, aşa încât să nu mai trebuiască să le cumpere un timp. Apoi, schimbă băcănia. Procedă la fel cu măcelarul şi cu alţi câţiva. Carrie nu auzi nimic despre toate astea direct de la dânsul. El îi cerea numai cât ştia că se poate aştepta să-i dea şi se afunda

tot mai adânc într-o situaţie care nu putea avea decât un singur sfârşit.

În felul acesta trecu luna septembrie.

— Nu-şi deschide hotelul domnul Drake? întrebă Carrie de mai multe ori.

— Ba da. Dar s-a hotărât să-l deschidă abia în octombrie.

Lui Carrie începu să-i fie silă. „Ce bărbat!" îşi spunea adesea.

Făcea din ce în ce mai multe vizite. Cea mai mare parte din banii ce-i putea economisi îi cheltuia pe îmbrăcăminte; de altfel, mult nu era. În cele din urmă, spectacolul în care juca îşi anunţă plecarea în turneu peste o lună. „Ultimele două săptămâni ale marelui succes – spectacolul cu comedia muzicală Cutare" ş.a.m.d. era anunţat în afişele de pe străzi şi în ziare, încă înainte ca să fi apucat să ia măsuri.

— Eu nu plec în turneu, zise domnişoara Osborne.

Carrie se duse împreună cu ea să solicite un angajament la alt director.

— Ai ceva experienţă? fu una din întrebările pe care le puse acesta.

— Joc acum în trupa de la Casino.

— A, aşa?

Rezultatul fu un nou angajament cu douăzeci de dolari pe săptămână.

Carrie era deja pe picioarele ei. Începea să simtă că are şi ea un rost în lume. Calităţile şi munca ei erau preţuite.

Era într-o stare sufletească atât de schimbată, încât atmosfera casei îi devenise de nesuportat. Vedea numai sărăcie şi necazuri acolo, cel puţin aşa i se părea ei, fiindcă acel loc îi era o povară. Devenise locul unde căuta să stea cât mai puţin. Totuşi, acolo dormea şi muncea destul de mult ca să ţină casa în ordine. Pentru Hurstwood era locul unde putea şedea. Şedea şi se legăna, se legăna şi citea, învăluit în tristeţea sorţii lui. Trecu octombrie, trecu şi noiembrie. Era toiul iernii şi aproape nici nu-şi dăduse seama când venise. Iar el continua să şadă.

Carrie o ducea mai bine, după cum îşi dădea seama, îmbrăcămintea ei era mai bună, ba chiar frumoasă. O vedea venind, plecând şi uneori căuta să-şi închipuie bunăstarea ei de acum. Mâncarea puţină îl făcuse să slăbească. Nici nu avea poftă de mâncare, iar îmbrăcămintea lui era cea a unui om sărman. Să mai vorbească despre posibilitatea de a găsi o slujbă i se părea chiar şi lui neverosimil şi ridicol. Aşa că-şi împreuna mâinile şi aştepta; ce anume, nu ştia nici el încă.

Până la urmă, însă, prea îl copleşiră necazurile. Hărţuiala creditorilor, nepăsarea soţiei sale, tăcerea din casă, sosirea iernii, toate contribuiră să dea naştere unei crize. Aceasta fu declanşată de apariţia lui Oeslogge în persoană, pe când Carrie era acasă.

— Am venit să-mi încasez contul.

Carrie nu se miră prea mult.

— Cât e? întrebă.

— Şaisprezece dolari, răspunse băcanul.

— O, aşa de mult! exclamă ea. Atâta este? întrebă, întorcându-se către Hurstwood.

— Da, zise el.

— Bine, dar n-am ştiut nimic despre asta.

Avea aerul a socoti că el făcuse nişte cheltuieli inutile.

— Bine, bine, dar am consumat lucrurile astea, răspunse Hurstwood. Apoi se duse la uşă. Nu pot să vă plătesc astăzi nimic din nota asta, zise cu glas blând.

— Bine, dar atunci când? întrebă băcanul.

— În tot cazul nu înainte de sâmbătă, zise Hurstwood.

— Ha! îi întoarse vorba băcanul. Asta e chiar culmea! Eu am nevoie. Îmi trebuie banii.

Carrie stătea mai în fundul încăperii, dar auzea tot. Era grozav de mâhnită. Toată seara asta era atât de neplăcută şi de vulgară. Hurstwood era şi el plictisit.

— Da, zise, dar acum degeaba mai discutăm. Dacă veniţi sâmbătă o să vă plătesc ceva.

Omul plecă.

— De unde o să-i plătim? întrebă Carrie mirată de suma indicată în nota de plată. Eu, una, nu pot.

— Dar nu te sileşte nimeni, zise Hurstwood. De unde nu-i, n-are ce lua. Va trebui să aştepte.

— Nu văd cum am putut s-ajungem la un asemenea cont.

— Da, am consumat toate aceste alimente.

— Curios, răspunse ea, încă îndoită.

— Acum de ce stai şi vorbeşti aşa? întrebă el. Crezi că le-am mâncat numai eu? Vorbeşti ca şi cum aş fi luat ceva.

— Bine, dar în orice caz e prea mult, zise Carrie. Nu e drept să fiu obligată să achit totul. Şi aşa am prea mult de plătit.

— Bine, răspunse Hurstwood, aşezându-se fără să mai scoată un cuvânt.

Îi era silă până în adâncul sufletului de povestea asta.

Carrie plecă, iar el rămase acolo şezând; în sinea lui se înfiripa hotărârea de a întreprinde ceva.

Cam în perioada aceea apăruseră în ziare zvonuri şi ştiri despre o apropiată grevă pe liniile de tramvai din Brooklyn. Era o nemulţumire generală în privinţa orelor de lucru stabilite şi a salariilor ce se plăteau. Ca de obicei, şi dintr-un motiv inexplicabil, oamenii aleseră tocmai iarna ca să forţeze mâna patronilor şi să ajungă la o soluţionare a dificultăţilor.

Hurstwood citise despre asta şi se întrebase cu mirare cum va decurge această blocare fără precedent a circulaţiei ce se profila la orizont. Cu o zi, două înainte de această nouă discuţie cu Carrie, lucrurile se precipitaseră. Într-o după-amiază rece, când totul părea cenuşiu şi era gata să ningă, ziarele anunţară că oamenii intraseră în grevă pe toate liniile.

Cum n-avea nicio treabă şi capul îi era plin de nenumăratele pronosticuri ce se tot făceau în privinţa greutăţilor de a găsi de lucru în iarna aceea şi asupra stării de panică a pieţei financiare, Hurstwood citi ştirea cu interes. Luă cunoştinţă de revendicările vatmanilor şi ale încasatorilor grevişti, care spuneau că înainte primeau doi dolari pe zi, dar că, de un an şi mai bine, fusese introdus sistemul *cursiştilor*, care le tăiase

mijloacele de existenţă la jumătate şi le sporise orele de robie de la zece, la douăsprezece, ba chiar la paisprezece. Aceşti *cursişti*, cum îi numeau ei, erau oameni angajaţi pe timpul orelor de aglomeraţie şi de circulaţie intensă pentru a conduce un vagon într-o singură cursă. Plata pentru o astfel de cursă era de numai douăzeci' şi cinci de cenţi. După trecerea orelor de aglomeraţie şi de circulaţie intensă, oamenii aceia plecau. Lucrul cel mai rău pentru ei era că nu ştia nimeni dinainte când avea să li se dea un vagon. Trebuiau să vină la depou dimineaţa şi să aştepte în curte, pe orice fel de vreme, până când era nevoie de ei. Două curse erau răsplata medie pentru toată aşteptarea asta, ceva mai mult de trei ore de muncă pentru cincizeci de cenţi. Pentru vremea pierdută cu aşteptarea nu se ţinea socoteală.

Oamenii se plângeau că acest sistem lua extindere şi că nu era departe timpul când foarte puţini din cei şapte mii de salariaţi vor mai avea muncă permanentă, plătită cu doi dolari pe zi. Ei cereau ca acel sistem să fie desfiinţat şi să se considere ca zi de lucru, plătită cu doi dolari şi douăzeci şi cinci de cenţi pentru o durată de zece ore, ţinând seamă de inevitabilele depăşiri. Cereau acceptarea imediată a acestor condiţii, pe care diferitele companii de tramvaie le refuzau.

La început Hurstwood era de partea acestor oameni: în fond, nu se ştie dacă până la urmă n-ar fi rămas de partea lor, deşi faptele sale păreau a dovedi contrariul. Cum citea aproape toate ştirile, fu atras mai întâi de titlurile alarmante cu care se deschidea ziarul *World.* Citi ştirea în întregime, numele celor şapte societăţi vizate, numărul greviştilor.

„Sunt nebuni să facă grevă pe timp de iarnă, îşi zise. Totuşi, dacă ar putea să câştige, ar fi bine."

În ziua următoare, apărură ştiri şi mai ample. „Cei din Brooklyn merg pe jos", scria *World.* „Cavalerii muncii imobilizează liniile de tramvai de peste pod. Circa şapte mii de oameni în grevă."

Hurstwood citi toate astea, formulându-şi propriile sale păreri cu privire la rezultat. Avea mare încredere în tăria întreprinderilor.

„Greviştii n-au cum să câştige, îşi zicea. N-au bani. Poliţia va proteja societăţile. Trebuie s-o facă. Publicul trebuie să aibă tramvaie la dispoziţie.“

Nu le dădea dreptate întreprinderilor, dar puterea era de partea lor. La fel şi dreptul de proprietate şi folosul public.

„Oamenii ăia n-au cum să câştige“, gândea el.

Printre altele, remarcă o circulară publicată de către una din întreprinderi, cu următorul cuprins:

Linia de pe Atlantic Avenue

ANUNŢ IMPORTANT

Deoarece vatmanii, încasatorii şi alţi salariaţi ai companiei noastre şi-au părăsit brusc locul de muncă, prin prezenta, dăm prilejul tuturor oamenilor cinstiţi care au intrat în grevă împotriva voinţei lor de a fi reintegraţi, cu condiţia să-şi depună cererile până la orele douăsprezece la amiază, în ziua de miercuri, 16 ianuarie. Acestor persoane li se va da de lucru – cu protecţia asigurată – în ordinea în care se vor primite cererile, şi în aceeaşi ordine li se vor atribui cursele şi angajamentele. Cei care nu vor proceda astfel vor fi consideraţi concediaţi, fiecare loc devenit vacant urmând a fi completat cu un nou angajat, de îndată ce acesta va fi selectat.

(semnat)
BENJAMIN NORTON
Preşedinte

Mai găsi şi la coloana „Oferte de locuri de muncă“ un anunţ care suna astfel:

Se caută cincizeci de vatmani calificaţi, având practica necesară în sistemul Westinghouse, pentru a conduce

vagoane de poştă de tip S.U.A. numai în zona Brooklyn; protecţie garantată.

În fiecare din aceste publicaţii îi sări în ochi mai ales expresia „protecţia garantată“, care reprezenta pentru el implacabila putere a întreprinderilor.

„Au armata de partea lor, gândi el. Greviştii n-or să poată să facă nimic.“

Îi mai stăruia încă în minte problema asta când surveni incidentul cu Carrie şi cu Oeslogge. Se mai întâmplaseră şi înainte destul de multe mărunţişuri care să-l irite, dar dintre toate, asta îl supărase cel mai tare. Niciodată până acum nu-l învinuise că fură sau ceva în genul acesta. Se îndoia! Se îndoia că poate fi real un cont atât de mare! Şi el care se străduise atâta să aranjeze cheltuielile, ca să fie mai uşor de suportat! Îi convinsese cu chiu cu vai pe măcelar şi pe brutar, îi amăgise mereu, ca să nu vină să ceară bani de la ea. Iar el mâncase cât se poate de puţin, aproape nimic.

„Blestemată situaţie! îşi zicea. Trebuie să găsesc ceva. Încă nu m-am dat la fund.“ I se părea că acum trebuie într-adevăr să facă ceva. Era un lucru prea josnic să mai şadă acasă, după o asemenea insinuare. Asta însemna că mai târziu cine ştie ce va trebui să îndure.

Se ridică şi privi în stradă; părea să fie frig. Cum sta aşa îi intră treptat în cap să se ducă în cartierul Brooklyn.

„De ce nu? îi spunea un glas interior. Ai să capeţi doi dolari pe zi.“

„Dar accidentele? spunea altă voce. S-ar putea să fii rănit.“

„A, n-o să prea fie accidente! îşi răspundea. Au scos poliţia. Oricine vrea să conducă un vagon va fi bine protejat.“

„Dar nu ştii să conduci un vagon, adăugă glasul.“

„N-am să mă ofer ca vatman, răspundea. N-am decât să încasez taxa, asta o ştiu.“

„În primul rând vor vatmani.“

„Au să angajeze pe oricine, asta ştiu.“

Timp de mai multe ore discută aşa, pro şi contra, cu glasul lăuntric ce-l sfătuia, fără să simtă nevoia de a trece imediat la acţiune, într-o problemă în care era totuşi atât de sigur de reuşită.

A doua zi dimineaţă îşi puse hainele bune, care erau destul de ponosite şi începu să se învârtească prin bucătărie, împachetând într-o foaie de ziar nişte pâine şi o felie de carne. Carrie îl urmărea, curioasă ce-avea de gând să întreprindă.

— Unde te duci? îl întrebă.

— Până-n Brooklyn, răspunse el. Şi cum ea îşi păstra expresia întrebătoare, adăugă: Cred că acolo pot să găsesc un angajament.

— La tramvaie? zise Carrie, mirată.

— Da, răspunse el.

— Nu ţi-e frică? întrebă ea.

— De ce să-mi fie frică? Se lucrează sub protecţia poliţiei.

— Scria în ziar că ieri au fost răniţi patru oameni.

— Da, zise el, dar nu te poţi lua după ce scrie-n ziare. Tramvaiele au să circule totuşi.

Părea acum mai hotărât ca oricând, într-un fel ce aducea a deznădejde şi asta o mâhni adânc pe Carrie. Era în atitudinea lui ceva din Hurstwood cel de odinioară, o biată umbră din ceea ce fusese odinioară putere ageră şi atrăgătoare. Afară era înnourat şi sufla vântul, biciuind fulgi rari de zăpadă.

„Ce mai vreme pentru a merge până acolo“, gândi Carrie.

Hurstwood plecă de data asta înaintea ei, un fapt remarcabil, şi merse pe jos, către est, până în Strada 40, colţ cu Sixth Avenue, unde luă tramvaiul. Citise că zeci de oameni cereau slujbe la sediul Liniilor de tramvai din Brooklyn şi erau primiţi. Întunecat şi tăcut, făcu drumul până la acele birouri întâi cu tramvaiul cu cai, apoi cu vaporaşul. Era cale lungă, căci nu circulau tramvaiele şi ziua era friguroasă, dar el îşi vedea înainte de drum, cu înverşunare, un bărbat întunecat şi tăcut. Ajuns în Brooklyn, îşi putu da seama limpede, după diferite

semne şi din atmosferă, că o grevă era în curs. Se observa din purtarea oamenilor. De-a lungul traseelor anumitor linii nu circula niciun tramvai. Pe la unele colţuri şi la bodegile din apropiere stăteau fără nicio treabă grupuri mici de cetăţeni. Trecură pe lângă el mai multe vagoane deschise echipate cu scaune simple de lemn, pe care scria *Flatbush* sau *Prospect Park. Fare, Zece cenţi.* Văzu feţe pe care era întipărită o răceală plină de hotărâre şi altele întunecate. Munca îşi ducea micul ei război.

Când se apropie de biroul respectiv văzu câţiva oameni care stăteau împrejur şi câţiva poliţişti. În colţurile mai îndepărtate stăteau alţi bărbaţi, care urmăreau ce se petrece acolo; presupuse că aceştia erau greviştii. Toate casele erau mici şi clădite din lemn, iar străzile prost pavate. Când veneai din New York, Brooklynul îţi făcea o impresie accentuată de sărăcie şi mizerie.

Merse până în centrul micului grup, urmărit din ochii de poliţişti şi de oamenii veniţi înaintea lui. Unul din sergenţi îl întrebă:

— Ce cauţi?

— Vreau să văd dacă pot să găsesc o slujbă.

— Birourile sunt sus, pe scările alea, zise poliţistul.

Pe faţa lui nu puteai citi nimic. În adâncul inimii lui era de partea greviştilor şi îl ura pe acest spărgător de grevă. Dar tot în adâncul inimii nutrea respect pentru demnitatea şi utilitatea forţei poliţieneşti, care era răspunzătoare de ordine. Despre adevărata semnificaţie socială habar n-avea. Până acolo nu-l ducea mintea. Cele două sentimente se contopeau în sufletul lui, neutralizându-se reciproc şi lipsindu-l pe posesorul lor de o părere bine definită. S-ar fi luptat pentru omul acesta cu aceeaşi hotărâre ca pentru sine însuşi, dar numai în măsura în care i se ordona. De i-ai fi scos uniforma, s-ar fi repezit îndată să-l înghiontească.

Hurstwood sui nişte scări hodorogite şi intră într-un birou mic, prăfuit, în care se aflau o bară despărţitoare, o masă lungă şi câţiva funcţionari.

— Ce doreşti, domnule? zise ridicând privirea către el un ins bătrâior, care şedea la masa cea lungă.

— Angajaţi oameni? se informă Hurstwood.

— Ce eşti dumneata, vatman?

— Nu; nu sunt nimic, zise Hurstwood.

Nu era deloc umilit de poziţia lui. Ştia că întreprinderea are nevoie de oameni. Dacă nu-l acceptau aici, aveau să-l accepte în altă parte. Individul ăsta n-avea decât să-l primească sau nu, puţin îi păsa.

— Desigur că preferăm oameni cu experienţă, zise celălalt. Tăcu, în timp ce Hurstwood zâmbea cu nepăsare. Apoi adăugă: Totuşi cred că poţi să-nveţi. Care e numele dumitale?

— Wheeler, zise Hurstwood.

Funcţionarul scrise o dispoziţie pe un carton mic.

— Ia asta şi du-te la depourile noastre. Dă-i-l şefului. O să-ţi spună el ce trebuie să faci.

Hurstwood coborî scările şi părăsi clădirea. Porni în direcţia indicată, în timp ce poliţiştii se uitau după el.

— Altul care are chef să-ncerce, zise sergentul Kiely către sergentul Macey.

Cred c-are să se sature, răspunse acesta, calm. Ei mai văzuseră greve.

Capitolul 41

GREVA

Depoul unde se prezentă Hurstwood avea mare nevoie de mână de lucru şi era, de fapt, condus doar de trei oameni. Se învârteau pe acolo o mulţime de nepricepuţi, proaspăt angajaţi, oameni ciudaţi, care păreau flămânzi şi pe feţele cărora se citea că mizeria îi împinsese la mijloace disperate. Se străduiau să fie agili şi plini de bunăvoinţă, dar domnea o atmosferă de neîncredere josnică.

Hurstwood trecu iar prin şopron şi ieşi într-o incintă mare, îngrădită, unde se. găseau o serie de şine şi de bucle de linie. Erau acolo vreo şase vagoane, echipate cu instructori, fiecare din ele având la motor câte un elev. Alţi elevi aşteptau lângă o uşă din spate a depoului.

Hurstwood privea în tăcere această scenă şi aştepta. Cei ce veniseră ca şi dânsul, după slujbe, îi atraseră un timp atenţia, deşi nu-l interesau mai mult decât vagoanele. Erau totuşi o bandă sinistră. Vreo doi erau sfrijiţi şi lungi ca nişte prăjini. Alţi câţiva erau foarte graşi, iar alţii ciolănoşi şi cu obraji veştejiţi şi supţi de parcă i-ar fi bătut vânturi cumplite.

— Ai văzut, scrie în ziar c-or să scoată armata? îl auzi Hurstwood spunând pe unul dintre ei.

— A, sigur c-aşa or să facă, răspunse celălalt. Totdeauna o scot.

— Crezi că s-ar putea s-avem de furcă cu ăia? zise altul, pe care Hurstwood nu-l vedea,

— Nu cine ştie ce!

— Scoţianu' ăla care a plecat cu ultimu' vagon mi-a spus că l-au pocnit cu un bulgăre de cărbune în ureche.

Un râs mărunt şi nervos însoţi această ştire.

— Scriu ziarele că unul din cei de pe linia care circulă pe Fifth Avenue a văzut pe dracu', zise tărăgănat, un altul. I-au spart geamurile la vagon şi până să poată interveni poliţia, l-au târât în stradă.

— Da, dar azi e mai multă poliţie, îşi dădu părerea altcineva.

Hurstwood asculta, fără să facă prea multe comentarii în gând. Oamenii aceştia păreau speriaţi. Flecăreala lor avea ceva febril, vorbeau ca să se liniştească, El privea spre curte şi aştepta.

Doi dintre oameni se apropiară; îi auzea discutând în spatele lui. Erau mai comunicativi decât alţii; asculta ce spuneau.

— Dumneata ai lucrat până acum la tramvaie? întrebă unul.

— Eu? Nu. Am lucrat tot timpul la o fabrică de hârtie.

— Eu am avut de lucru la Newark până în octombrie trecut, spuse şi celălalt, la fel de deschis.

Urmă un schimb de cuvinte în şoaptă. Apoi convorbirea putu fi iarăşi auzită.

— Nu zic că n-au dreptate ăia să facă grevă, spunea unul. E dreptu' lor, nimic de zis, da' trebuia să-ncerc să găsesc şi eu ceva.

— Şi cu mine e aceeaşi poveste. Ia să am eu de lucru la Newark, n-aş mai sta p-aicea să-nfrunt riscuri d-astea.

— E prost al dracului în ziua de azi, zise iar primul. Vai de capu' omului sărac. Poţi să crăpi de foame, zău aşa, în mijlocul străzii, şi nu-ş' dacă s-o găsi careva să te-ajute.

— Aşa e, ai dreptate! încuviinţă celălalt. Eu mi-am pierdut locu' fiindc-au închis ăia. Au lucrat toată vara, pân-au strâns marfă multă în depozit şi-apoi au închis.

Hurstwood acordă oarecare atenţie acestei convorbiri. Se simţea într-un fel superior indivizilor ăstora, situaţia lui era

cât de cât mai bună. Pentru el erau nişte oameni ignoranţi şi simpli, nişte nenorociţi care se lăsau mânaţi ca oile.

„Săracii de ei!“ gândi, exprimând părerile şi sentimentele unei trecute epoci de bunăstare.

— Următorul, chemă unul din instructori.

— Dumneata eşti următorul, zise un vecin, făcându-i semn.

Hurstwood înaintă şi se urcă pe platformă. Instructorul nu considera necesare niciun fel de preliminarii.

— Vezi manivela asta, zise, întinzând mâna către un întrerupător electric fixat sus. Asta întrerupe sau stabileşte curentul. Dacă vrei să dai vagonul înapoi o aduci aici. Dacă vrei să meargă înainte o pui dincoace. Dacă vrei să tai curentul, o ţii la mijloc.

Pe Hurstwood îl făcură să zâmbească aceste explicaţii atât de simple.

— Ei, aşa, manivela astălaltă îţi reglementează viteza. Uite aici, zise, arătând cu degetul, ai vreo şase kilometri pe oră. Aici aproape treisprezece kilometri. Când e pusă la maxim, faci peste douăzeci de kilometri pe oră.

Hurstwood îl urmărea, liniştit. Văzuse şi până acum cum lucrau vatmanii. În linii mari cam ştia ce făceau şi era convins că poate să facă şi el la fel, cu foarte puţin exerciţiu.

Instructorul îi mai lămuri câteva amănunte, apoi spuse:

— Ei, acuma să-l ducem înapoi.

Cu acelaşi calm, Hurstwood văzu cum vagonul o ia înapoi în curtea depoului.

— De un lucru trebuie să ai grijă: să porneşti uşor. Greşeala în care cad toţi e că-i dau drumul dintr-odată la maximum. Asta-i rău. E şi primejdios. Şi uzează motorul. De asta să te fereşti.

— Înţeleg, zise Hurstwood.

Tot aştepta şi i se părea timpul lung, dar instructorul vorbea înainte.

În cele din urmă acesta zise:

— Acum, hai să te vedem.

Fostul director de bar puse mâna pe manivelă și o împinse încetișor, cel puțin așa își închipuia el. Dar ea acționa mult mai prompt decât își închipuise, cu rezultatul că vagonul zvâcni subit înainte, trântindu-l înapoi în ușă. Se îndreptă, făcând o mutră neroadă, în timp ce instructorul opri vagonul cu frâna.

— Trebuie să bagi de seamă la chestia asta, fu tot ce spuse.

Hurstwood constată însă că manipularea unei frâne și reglarea vitezei nu puteau fi stăpânite chiar atât de ușor cum își închipuise el. O dată sau chiar de două ori, ar fi dat buzna prin gardul din dos, fără mâna și cuvântul însoțitorului său. Acesta era foarte răbdător cu dânsul, dar nu zâmbea defel.

— Trebuie să prinzi meșteșugul și să lucrezi cu amândouă mâinile în același timp, îi spuse. E nevoie de nițel exercițiu.

Sosi ora unu și el tot mai era pe vagon, făcând exerciții. Simți că-i e foame. Începuse să ningă; îl strângea în spate și frigul. Se plictisise să tot manevreze vagonul încolo și încoace pe scurta porțiune de șine.

În cele din urmă îl duseră înapoi până la capăt și coborâră amândoi. Hurstwood intră în depou, se așeză pe scara unui vagon și scoase din buzunar prânzul lui învelit în hârtie. N-avea apă și pâinea se uscase, dar asta nu-l împiedica să mănânce cu poftă. Masa decurse fără formalități. Înghițea și privea în jurul lui, meditând asupra acestei munci serbede și brute. Era neplăcută, îngrozitor de neplăcută, sub toate aspectele. Nu fiindcă ar fi fost cine știe ce complicată, ci fiindcă era grea. „I-ar părea grea oricui“, gândi el.

După ce termină de mâncat, stătu iar și așteptă să-i vină rândul.

Trebuia, de fapt, să facă o după-amiază de practică, dar cea mai mare parte din timp o petrecu așteptând.

În cele din urmă veni seara și odată cu ea foamea și nehotărârea unde să-și petreacă noaptea. Era cinci și jumătate. În curând va trebui să mănânce. Să încerce să se ducă acasă

însemna să umble două ore pe jos şi apoi cu tramvaiul, pe frigul acela. În afară de asta, primise dispoziţia să se prezinte la şapte, a doua zi dimineaţa şi, dacă se ducea acasă, ar fi fost nevoit să se scoale cu noaptea-n cap, ceea ce numai plăcut nu era. N-avea decât aproximativ un dolar şi cincisprezece cenţi din banii daţi de Carrie şi avusese de gând să achite cu ei contul pe două săptămâni pentru cărbuni. Deodată îi trecu prin minte o idee.

„Trebuie să fie p-aici un loc unde să se poată dormi, chibzui el. Individul ăla din Newark oare unde-o fi stând?"

În cele din urmă se hotărî să întrebe. Văzu un tinerel care stătea în frig lângă o uşă şi aştepta să-i vină pentru ultima oară rândul. Nu era decât un băieţandru; avea vreo douăzeci şi unu de ani, dar trupul îi era subţire şi lung, din pricina lipsurilor. Puţin trai bun l-ar fi făcut rotofei şi arătos pe acest flăcău.

— Cum se descurcă oamenii p-aici, dacă n-au bani? se informă Hurstwood, discret, apropiindu-se de el.

Băiatul întoarse către omul care întreba o faţă ageră, atentă.

— Vreţi să spuneţi cu mâncarea?

— Da, şi cu dormitul. Nu pot să mă-ntorc la New York astă-seară.

— Cred că vă aranjează şefu ăsta dacă-l rugaţi. Mie el mi-a făcut rost.

— Aşa?

— Da. M-am dus la el şi i-am spus că-s lefter. Eu stau tocmai în Hoboken. Ce, puteam să mă duc acasă?

Hurstwood se mulţumi să tuşească încetişor, ca pentru a-şi drege glasul, în semn de încuviinţare

— După câte am înţeles eu, au ei un loc aici, undeva, pe sus. Nu ştiu cam cum o fi. Probabil că-i tare amărât. Mi-a dat la prânz şi un bon de masă. Vai de masa aia!

Hurstwood zâmbi acru şi tinerelul râse.

— Nu e prea nostim pe aici, ai? îl întrebă el pe Hurstwood, sperând zadarnic un răspuns cât de cât vesel.

— Nu prea, răspunse acesta.

— În locul dumitale, aş vorbi acum cu şeful, îşi dădu cu părerea băiatul. Să nu plece.

Hurstwood îl ascultă.

— Nu e p-aici vreun loc unde să pot să înnoptez? se informă. Dacă voi fi nevoit să mă duc înapoi până la New York, mă tem că...

— Sunt nişte priciuri sus, îl întrerupse şeful. Poţi să dormi acolo.

– E-n regulă.

Avusese de gând să ceară un bon de masă, dar nu se mai ivi niciun moment potrivit şi se hotărî să-şi cumpere singur ceva de mâncare în seara aceea.

„Am să-i cer mâine-dimineaţă."

Mâncă într-un birt ieftin din apropiere şi după aceea, fiindu-i frig şi urât, se duse de-a dreptul la adăpostul din pod. Societatea de transporturi nu încerca să iasă cu tramvaiele după lăsarea nopţii. Aşa o sfătuise poliţia.

Odaia părea să fi slujit de adăpost echipelor de noapte. Erau în ea vreo nouă priciuri, două-trei scaune de lemn, o cutie pentru săpun, şi o sobiţă pântecoasă, de tuci, în care ardea o vâlvătaie. Deşi venise foarte devreme, mai găsi un altul sosit înaintea lui. Şedea lângă sobă şi-şi încălzea mâinile.

Hurstwood se apropie şi întinse şi el mâinile spre foc. Îi era silă de urâciunea şi mizeria întregului cadru al muncii la care se înhămase, dar se oţelea să reziste. Îşi închipuia că va izbuti. Măcar o vreme.

— Frig, nu? întrebă primul venit.

— Cam.

Tăcere îndelungată.

— Nu prea e fain culcuşul, hm? mai zise celălat.

— Mai bine decât nimic, răspunse Hurstwood.

Iarăşi tăcere.

— Cred c-o să mă duc să mă culc, spuse în cele din urmă primul venit.

Se ridică şi porni către unul din priciuri. Se întinse, scoţându-şi doar ghetele şi trăgând peste el, dintr-un fel de maldăr, o pătură şi o plapumă veche şi murdară. Priveliştea asta îl scârbea pe Hurstwood, dar nu stărui asupra ei, ci se sili să privească spre sobă şi să se gândească la altceva. Curând se hotărî să se culce şi el, alese la întâmplare un prici şi-şi scoase ghetele.

În timpul acesta, intră tânărul care-l sfătuise să vină acolo şi văzându-l pe Hurstwood, voi să fie prietenos.

— Tot mai bine decât nimic, spuse, uitându-se împrejur.

Hurstwood nu consideră că i se adresase lui. O luă drept expresia unei satisfacţii personale, deci nu răspunse. Băieţandrul îşi închipui că e în toane rele şi prinse să fluiere încet. Când văzu că mai era unul care dormea, se opri din fluierat şi amuţi.

Hurstwood încercă să facă faţă cum putu mai bine situaţiei lui nenorocite, rămânând cu hainele pe el şi depărtând de obraz aşternutul soios, dar în cele din urmă adormi, toropit de oboseală. Plapuma se făcu tot mai plăcută, uită cum arăta şi în somn şi-o adună strâns în jurul gâtului.

Dimineaţa îl trezi dintr-un vis plăcut forfota câtorva oameni care se învârteau prin odaia rece şi posomorâtă. În vis se întorsese la Chicago, în propria lui casă confortabilă. Jessica plănuia să meargă undeva şi discuta cu el despre asta. Atât de limpede îi era visul în minte, încât acum îl uluia contrastul cu această odaie. Deschise ochii şi realitatea rece şi amară îl trezi cu aspră batjocură.

„Mai bine aş face să mă scol“, îşi zise.

Sus nu era apă. Se încălţă în frig şi se ridică de pe prici, scuturându-se ca să-şi gonească înţepeneala din mădulare. Hainele de pe el îl supărau, îşi simţea părul ciufulit şi murdar.

— La dracu'! bombăni, punându-şi pălăria.

Jos era aceeaşi forfotă.

Găsi o cişmea cu o adăpătoare care folosise pe vremuri pentru cai, dar nu exista niciun ştergar la îndemână şi batista

lui era murdară. Se mulţumi să-şi umezească ochii cu apa rece ca gheaţa. Apoi îl căută pe şef, care şi ajunsese pe teren.

— Ai mâncat ceva? se informă acesta.

— Nu, zise Hurstwood.

— Atunci mai bine du-te întâi de mănâncă; mai durează până să fie gata vagonul dumitale.

Hurstwood şovăia.

— Aş putea să capăt un bon de masă? întrebă el anevoie.

— Poftim, spuse şeful şi-i înmână un bon,

Gustarea, la fel de proastă ca şi cina din ajun, era compusă din puţină friptură şi nişte cafea fără niciun gust. După ce mâncă, Hurstwood se duse înapoi.

— Vino-ncoace, îl chemă şeful depoului, când îl văzu. Peste câteva minute pleci cu vagonul ăsta.

Hurstwood se sui pe platformă, în şopronul întunecoas şi aşteptă un semnal. Se simţea nervos şi totuşi îi părea bine. În această a patra zi de grevă situaţia luase o întorsătură proastă. Greviştii, urmând sfaturile conducătorilor lor şi ale ziarelor, luptaseră destul de paşnic. Nu se săvârşise mai niciun act de violenţă. E drept că fuseseră oprite vagoane şi se încercase să se discute cu echipele care lucrau pe ele. Unii fuseseră convinşi să părăsească lucrul, altora li se spărseseră geamurile, câţiva fuseseră întâmpinaţi cu ocări şi huiduiţi; dar în afară de vreo cinci, şase cazuri, nu fusese nimeni lovit serios şi chiar şi atunci era vorba de acte săvârşite de mulţime, la înghesuială, şi dezaprobate de conducătorii grevei.

Dar până la urmă inactivitatea şi semnele că triumfau întreprinderile, sprijinite de poliţie îi iritau pe oameni. Pe zi ce trecea, vedeau că se pun în circulaţie tot mai multe vagoane şi că se publicau de către reprezentanţii întreprinderilor declaraţii tot mai numeroase care pretindeau că orice eficacitate a împotrivirii greviştilor fusese zădărnicită. Toate astea iscau în mintea oamenilor gânduri disperate. Metodele paşnice însemnau, după câte vedeau ei, că întreprinderile vor pune curând în circulaţie toate vagoanele, iar cei nemulţumiţi vor fi daţi

uitării. Pentru întreprinderi, atitudinea paşnică era de cel mai mare folos.

Îndată oamenii se dezlănţuiră şi urmă o săptămână caracterizată prin furtună şi violenţă. Greviştii luară cu asalt vagoane, atacară echipele, se luptară cu poliţiştii, smulseră porţiuni de şină, traseră cu pistolul. Aşa că pe teren a fost scoasă armata.

Hurstwood nu ştia nimic despre schimbarea atmosferei.

— Dă-i drumul! îi strigă şeful depoului, cu un semn energic din mână. Un încasator improvizat sări şi el pe platforma dinapoi şi trase clopotul de două ori, ca semnal de pornire. Hurstwood învârti manivela şi ieşi cu tramvaiul pe poarta triajului până în stradă. Aici, doi poliţişti voinici se suiră lângă el pe platformă, câte unul în fiecare parte.

La un sunet de gong din apropierea porţii, încasatorul trase de două ori clopoţelul şi Hurstwood acţionă manivela.

Cei doi poliţişti priveau liniştiţi în jurul lor.

— E un frig afurisit în dimineaţa asta, zise cel din stânga, cu un pronunţat accent irlandez.

— M-am săturat de cel de ieri, zise celălalt. M-aş lăsa păgubaş de-o slujbă ca asta.

— Şi eu la fel.

Niciunul nu-i dădea cea mai mică atenţie lui Hurstwood; el sta cu faţa către vântul rece care-i pătrundea până-n oase şi se gândea la instrucţiunile primite.

— Ţine-o în viteză egală, îi spusese şeful depoului. Nu opri pentru nimeni care n-are aerul să fie călător. Şi, în tot cazul, nu opri când vezi o gloată.

Cei doi poliţişti tăcură câteva clipe.

— Ultimul plecat trebuie să fi trecut cu bine, zise cel din stânga. Nu-i văd vagonul nicăieri.

— Cine-i cu el? întrebă cel de-al doilea, referindu-se, bineînţeles, la echipa de poliţişti a vagonului.

— Schaeffer şi Ryan.

Urmă o nouă tăcere, în timpul căreia vagonul înainta lin. Nu prea erau multe case în această parte a drumului. Hurstwood

nu vedea nici oameni mulţi pe stradă. Situaţia nu-i era pe de-a-ntregul neplăcută. De nu i-ar fi fost atât de frig, ar fi mers destul de bine.

Această senzaţie dispăru brusc, la ivirea unei curbe neaşteptate în faţa lui. Întrerupse curentul şi frână energic, dar nu la timp pentru a evita o cotitură nefiresc de bruscă. Zgâlţâit zdravăn, simţi nevoia să spună ceva în chip de scuză, dar se stăpâni.

— Trebuie să fii atent la de-alde astea, îl sfătui cu condescendenţă poliţistul din stânga.

— Aşa e, încuviinţă ruşinat Hurstwood.

— Sunt o groază pe linia asta, zise şi cel din dreapta.

După colţ coti într-o stradă mai animată. Vedea în faţa lui vreo doi pietoni. Pe o poartă ieşi un băiat cu un bidon pentru lapte. Fu primul care îl întâmpină pe Hurstwood în chip neplăcut.

— Spărgător de grevă! Huideo, lepră!

Hurstwood fireşte că auzise, dar încercă să nu dea nicio atenţie şi nici măcar să nu se gândească la asta. Doar ştiuse că se poate aştepta la asemenea ocară şi probabil la multe altele de acelaşi fel.

La un colţ, ceva mai sus, un bărbat stătea lângă linii şi făcea semn tramvaiului să oprească.

— Vezi-ţi de drum, zise unul dintre poliţişti. Ăsta n-are gânduri curate.

Hurstwood îl ascultă. Ajuns la colţ, îşi dădu seama că procedase bine. Îndată ce omul băgă de seamă că se prefăcuseră a nu-l vedea, ameninţă cu pumnul.

— Laş afurisit! urlă.

Vreo cinci, şase oameni strigau din colţul acela cuvinte de ocară şi de batjocură, în urma tramvaiului care se depărta în viteză.

Hurstwood tresări aproape imperceptibil. Era ceva mai neplăcut să auzi astea decât să ţi le închipui.

Cu vreo trei-patru rânduri de case mai sus zări pe traseu o grămadă de nu ştia nici el ce.

— Aici par a-şi fi pregătit terenul, zise unul din poliţişti.

— S-ar putea s-avem de furcă, spuse celălalt.

Hurstwood conduse tramvaiul până aproape de locul acela şi opri. N-apucase bine să oprească şi se şi adunase o gloată. Era alcătuită din foşti vatmani şi taxatori, în jurul cărora se strânseseră prieteni şi simpatizanţi.

— Dă-te jos de pe vagon, zise unul dintre aceştia, cu un glas ce voia să fie împăciuitor. Doar nu vrei să-i iei altuia pâinea de la gură, ai?

Hurstwood îşi vedea de frână şi de manivelă, palid şi foarte nehotărât ce să facă.

— Daţi-vă la o parte, strigă unul dintre poliţişti, stând aplecat peste bara platformei. Hai, căraţi-vă de aici. Lăsaţi omu' să-şi vadă de treabă.

— Ascultă, zise conducătorul grupului, părând a nu-l lua în seamă pe poliţist şi adresându-i-se lui Hurstwood. Toţi suntem muncitori, ca şi dumneata. Să fii dumneata vatman de meserie şi să-ţi fi făcut ce ne-au făcut nouă, nu-i aşa că nu ţi-ar plăcea să vină altu' să-ţi ia locu'? Ţi-ar plăcea să se bage alţii pe fir şi din pricina lor să nu-ţi dea ţie dreptu' tău?

— Ţine-ţi gura! Ţine-ţi gura! striga întruna cu brutalitate cel de al doilea poliţist. Hai, nu vă mai amestecaţi!

Şi sărind peste bară, se opri în faţa mulţimii şi începu să împingă oamenii înapoi; într-o clipă fu lângă el şi celălalt poliţist.

— Daţi-vă înapoi, haide! urlau amândoi.

— Nu vă amestecaţi. Ce dracu' vreţi? Hai, plecaţi de-aici!

Era un fel de viespar acolo.

— Nu mă-mpinge, zise cu hotărâre unul dintre grevişti. Ce, fac ceva?

— Pleacă de-aici! striga poliţistul, ameninţând cu bastonul de cauciuc. Acu-ţi pocnesc una-n scăfârlie. Hai, n-auzi, înapoi!

— Da' ce dracu' vreţi! strigă un alt grevist, făcându-şi drum în faţă pe partea cealaltă şi adăugând câteva înjurături zdravene.

Poc! îl izbi în frunte bastonul sergentului. Omul clipi orbeşte de câteva ori, se muie din genunchi, ridică mâinile şi se împletici înapoi. Drept ripostă, un pumn ager se abătu în grumazul poliţistului.

Înfuriat, acesta se repezea acum în dreapta şi-n stânga, izbind cu bastonul, ca scos din minţi. Era ajutat cu vrednicie de către confratele său întru uniformă, care pe deasupra mai şi înjura de mama focului. Nu se întâmplă nimic grav, mulţumită agilităţii greviştilor de a se feri din raza bastoanelor. Stăteau acum pe marginea drumului şi ocărau.

— Unde e taxatorul? strigă unul dintre poliţişti, căutându-l din ochi. Acesta, înfricoşat, venise lângă Hurstwood, care privise tot timpul scena, mai mult cu mirare decât cu teamă.

— De ce nu te dai jos de-acolo să cari pietroaiele astea la o parte? întrebă poliţistul. Ce păzeşti? Vrei să stăm aici toată ziua? Hai, dă-te jos.

Hurstwood, gâfâind de agitat ce era, sări jos odată cu taxatorul înfricoşat, de parcă ar fi fost el cel chemat.

— Haide, daţi zor, zise al doilea poliţist.

Cu tot frigul, poliţiştii se încinseseră rău de tot. Hurstwood lucra laolaltă cu taxatorul, ridicând piatră după piatră şi încălzindu-se cu treaba asta.

— A, lepră! i se striga din mulţime. Laşule! Furi pâinea altuia?

— Îi jefuieşti pe săraci? Banditule! Las' că punem noi mâna pe tine! Aşteaptă tu, să vezi!

Toate vorbele astea nu le spunea un singur om, i se zvârleau când de ici, când de colo, amestecate cu multe ocări de acelaşi fel şi cu blesteme.

— Aşa, căzniţi-vă, slugoilor! strigă un glas. Căraţi pietre! Din pricina voastră nu poate să ridice capul omul sărac, lipitorilor!

— Să dea Dumnezeu să crăpaţi de foame! ţipă o bătrână irlandeză, care deschisese o fereastră în apropiere şi scosese capul afară. Şi tu, adăugă ea. prinzând privirea unuia dintre poliţişti. Afurisitule, banditule! Îi dai în cap lu' fecioru-meu, ai? Diavol cu inimă de piatră, ucigaş nemernic. Fir-ai...

Dar poliţistul se prefăcu a nu o auzi.

— Du-te dracului, zgripţuroaico, bombăni cu jumătate glas, aţintindu-şi ochii asupra mulţimii împrăştiate.

Între timp pietrele fuseseră date la o parte şi Hurstwood îşi reluă locul, pe când ocările continuau să curgă.

Amândoi poliţiştii se suiseră lângă el şi taxatorul trase clopoţelul, când trosc! şi iar trosc! Prin geam şi prin uşă zburară pietre mai mari şi mai mici. Una şuieră pe lângă capul lui Hurstwood. Alta sparse geamul din spate.

— Hai, dă-i drumul! urlă unul dintre poliţişti, trăgând el însuşi de manivelă.

Hurstwood ascultă şi vagonul o luă la goană, urmat de o grindină de pietre şi o ploaie de blesteme.

— Mama lui! M-a pocnit în ceafă! zise unul din poliţişti. Da' las că i-am tras şi eu una în tigvă, să mă ţină minte.

— Eu zic că le-am lăsat semne zdravene câtorva, spuse celălalt.

— Îl ştiu eu pe lunganu' care ne-a făcut-o... mai zise primul. Mă mai răfuiesc eu cu el.

— De cum am ajuns acolo am ştiut c-o să iasă lată rău, zise cel de-al doilea.

Hurstwood, încălzit şi agitat, privea ţintă înainte. Era pentru el o experienţă uluitoare. Citise despre asemenea lucruri, dar realitatea care i se înfăţişa era nemaipomenită. Nu era un suflet fricos. Faptul că îndurase atâta până acum îi stârnea, dimpotrivă, o hotărâre dârză de a persista. Nu se mai gândea la New York, nu-şi mai aducea aminte de casă. Greva asta îl absorbea cu totul.

Goneau acum, fără nicio întrerupere, către centrul comercial al Brooklyn-ului. Lumea se uita la geamurile sparte ale

vagonului şi la Hurstwood care nu era în uniformă. Din când în când, câte unul îi striga „trădător“ sau alte expresii de acelaşi fel, dar oamenii nu mai atacară vagonul. La capul liniei din centru, unul din poliţişti se duse să telefoneze la postul său şi să raporteze incidentul.

— E o bandă acolo, în locul cutare, spuse, ne aşteaptă să ne aţină iar calea. Ar fi bine să trimiteţi pe careva să cureţe terenul,. .

La întoarcere vagonul făcu o cursă mai liniştită; oamenii îi huiduiau, se uitau după el, aruncau câte o piatră, dar nu se produse niciun atac organizat. Hurstwood răsuflă în voie când văzu depoul.

„Ei, am ieşit bine din socoteala asta“, îşi zise.

Vagonul intră în triaj şi el fu lăsat să mai lenevească puţin, dar ceva mai târziu fu iar chemat. De data aceasta era însoţit de o nouă echipă de poliţişti. Ceva mai încrezător, trecea repede cu vagonul prin străzile sărăcăcioase şi se simţea mai puţin înfricoşat. Într-o singură privinţă suferea însă aprig. Ziua era friguroasă, fulguia şi bătea un vânt tăios, şi mai greu de îndurat din pricina vitezei vagonului. Cu îmbrăcămintea lui nu putea face faţă unei astfel de vremi. Dârdâia, tropăia din picioare şi da din mâini, cum îi văzuse altădată pe vatmani făcând, dar nu spunea nimic. Noutatea şi primejdia situaţiei îi mai atenuau sila şi deznădejdea de a fi constrâns să facă ceea ce făcea, dar nu în asemenea măsură încât să nu fie înverşunat şi acru. Era o viaţă de câine, aşa gândea. Cumplit lucru, să ajungi într-o situaţie ca asta!

Singurul gând care îi mai dădea puteri era jignirea ce i-o adusese Carrie. Încă nu căzuse chiar atât de jos încât să înghită orice, gândea. Putea şi el să facă o treabă, măcar pentru o perioadă. Are să fie şi mai bine. Are să strângă ceva bani.

În timp ce reflecta aşa, un băiat aruncă în el cu un bulgăre de noroi şi-l nimeri în braţ; îl ustura tare şi îl supăra mai mult decât tot ce se întâmplase în acea zi.

— Mucos afurisit!

— Te-a lovit? întrebă unul din poliţişti.

— Nu, răspunse el.

Într-un colţ, în timp ce vagonul încetinea la curbă, un fost vatman îl interpelă de pe trotuar.

— Hai dom'le, nu vrei să te dai jos şi să fii om de treabă? Gândeşte-te că noi luptăm pentru salarii şi pentru program de lucru omenesc, doar pentru atâta. Avem neveste şi copii.

Grevistul părea cât se poate.de paşnic.

Hurstwood se prefăcu că nu-l vede. Ţinea ochii aţintiţi înainte şi băgase viteză. Glasul acela avea ceva mişcător. Aşa trecu dimineaţa şi o bună parte din amiază. Făcu trei curse. Cina din ajun nu-i dădea suficiente puteri pentru o asemenea muncă şi frigul îl făcea să sufere. La fiece cap de linie se oprea să se dezgheţe, dar îi venea să adoarmă, de foame şi frig. Unul din oamenii de la depou, de milă, îi împrumută o şapcă groasă şi o pereche de mănuşi de blană de oaie, gest pentru care Hurstwood îi fu cât se poate de recunoscător.

În cea de-a doua cursă a după-amiezii dădu, pe la jumătatea traseului, de o mulţime care blocase drumul cu un stâlp vechi de telegraf.

— Scoateţi aia de pe linie! strigară cei doi poliţişti.

— Huideo! ţipa mulţimea. Scoateţi-o voi!

Cei doi poliţişti coborâră şi Hurstwood dădu să coboare şi el.

— Dumneata stai acolo, îi strigă unul din ei. Altfel o s-o şteargă careva cu vagonul.

Din babilonia de glasuri, Hurstwood desluşi unul foarte aproape, îndărătul lui.

— Dă-te jos, fii om de treabă! Nu te lupta cu săracii. Lasă societăţile de transporturi să facă asta.

Era acelaşi individ care-l interpelase cu puţin înainte, la colţul străzii. Ca şi atunci, se făcu că nu aude.

— Hai, dă-te jos, repeta omul cu blândeţe. Doar nu vrei să te lupţi cu săracii. Lasă-te păgubaş.

Era un vatman cât se poate de filozof şi abil.

Un al treilea poliţist răsări de undeva şi se alătură celor doi; unul dintre ei alergă la telefon să ceară întăriri. Hurstwood se uita împrejur cu hotărâre, dar şi cu frică. Un om îl înşfăcă de haină.

— Dă-te jos de-acolo, strigă, zgâlţâindu-l şi încercând să-l tragă peste bară.

— Dă-mi drumul, zise Hurstwood cu sălbăticie.

Acesta se trase repède în lături şi pară lovitura cu umărul, în loc s-o primească în falcă.

— Jos de-aici! strigă un poliţist, grăbindu-se să-i dea ajutor lui Hurstwood şi adăugând, fireşte, înjurăturile de rigoare.

Hurstwood îşi reveni, palid şi tremurând. Situaţia devenise serioasă. Trecătorii se uitau la el şi-şi băteau joc. O fată se strâmbă la el.

Începuse tocmai să şovăie în hotărârea lui, când se apropie un vagon cu o patrulă şi din el săriră mai mulţi poliţişti. Traseul fu repede curăţat; erau scoşi din încurcătură.

— Hai, dă-i drumul, repede, zise un poliţist şi Hurstwood porni din nou.

Ultima ciocnire fu cu o gloată în toată regula, care întâmpină vagonul în cursa de înapoiere, la vreo doi-trei kilometri înainte de depou. Se aflau într-un cartier deosebit de sărăcăcios. Voia să treacă iute pe acolo, dar găsi iarăşi traseul blocat. Văzuse oameni cărând ceva pe linie încă de la o depărtare de vreo cinci rânduri de blocuri.

— Poftim! Iarăşi! exclamă unul dintre poliţişti.

— Le-arăt eu lor acuma, zise al doilea poliţist, care începuse să-şi piardă răbdarea.

Pe când se apropiau, Hurstwood simţi o slăbiciune în tot trupul. Ca şi mai înainte, mulţimea începu să huiduie, dar de data asta, în loc să se apropie, oamenii zvârleau cu tot felul de lucruri. Fură sparte vreo două geamuri; Hurstwood izbuti să se ferească de o piatră.

Amândoi poliţiştii se năpustiră spre mulţime, dar drept răspuns, oamenii reacţionară repezindu-se către vagon. Era printre

ei o femeie, o fetişcană ca înfăţişare, cu un ciomag în mână, care părea a fi deosebit de mânioasă; îl izbi în Hurstwood, care se feri. După asta, tovarăşii ei, care prinseseră curaj, săriră în vagon şi-l traseră jos pe Hurstwood. N-avu timp nici să crâcnească, nici să ţipe şi fu trântit jos.

— Lăsaţi-mă! zise, căzând pe-o parte.

— A, tu, lipitoare! auzi pe cineva spunând.

Loviturile plouau asupra lui: îl izbeau cu mâinile şi cu picioarele. I se părea că se înăbuşă. Apoi avu senzaţia că doi bărbaţi îl trăgeau de acolo şi se zbătu să scape.

— Astâmpără-te, zise un glas, hai, că n-ai nimic. Ridică-te.

Îi dădură drumul şi începu să-şi revină. Îi recunoscu acum pe doi dintre poliţişti. I se părea că are să leşine, atât era de istovit. Simţea că-i curge ceva pe bărbie. Ridică mâna şi pipăi, apoi se uită. Era sânge.

— M-au tăiat, zise prosteşte, bâjbâind după batistă.

— Haide, haide! îl linişti unul dintre poliţişti. E doar o zgârietură.

Într-un târziu, mintea i se limpezi; privi împrejur. Se afla într-o prăvălie micuţă, unde îl lăsaseră singur deocamdată. Pe când stătea aşa şi-şi ştergea bărbia, vedea afară vagonul şi mulţimea agitată. Mai văzu un camion cu poliţişti, şi încă unul.

Se apropie şi privi pe geam. Apăruse şi o ambulanţă în ajutor.

Observă că poliţia opera energic şi se făceau arestări.

— Acuma hai, dacă vrei să-ţi iei vagonu-n primire, zise un poliţist, deschizând uşa şi vârându-şi capul înăuntru.

Ieşi în stradă, cam nesigur pe picioare. Frigul şi spaima intraseră în el până la oase.

— Taxatorul unde e? întrebă.

— A, nu-i aici acum, zise poliţistul.

Hurstwood se îndreptă spre vagon şi se urcă tulburat în el. În timpul acesta răsună o pocnitură de pistol. Simţi o înţepătură în umăr.

— Cine-a tras? auzi el un sergent exclamând. Dumnezeul lui! Cine-a tras?

Îl lăsară singur amândoi şi alergară înspre o anumită clădire. Hurstwood mai stătu puţin în vagon, apoi coborî.

— Doamne, Dumnezeule, exclamă el sfârşit, nu mai pot!

Merse nervos până în colţ, apoi o luă la goană pe o stradă lăturalnică.

Uf! Abia îşi mai trăgea sufletul.

Ceva mai încolo, o fetiţă îl privea.

— Ai face bine s-o ştergi pe furiş, strigă după el.

Se îndreptă spre casă, pe un viscol care-l orbea. Ajunse la vaporaş când începea să se întunece. Cabinele erau pline cu oameni de treabă care îl scrutau curioşi. În capul lui pluteau toate alandala; se simţea încă zăpăcit. Nici nu băgă de seamă minunea luminilor ce scânteiau de-a lungul fluviului, prin vălul alb al viscolului. Merse înainte trudindu-se cu înverşunare, până ajunse la locuinţa lui. Intră şi găsi căldură. Carrie plecase. Pe masă erau câteva ziare, aşa cum le lăsase ea. Aprinse gazul aerian, se aşeză. Se ridică iar şi-şi smulse haina, să cerceteze umărul. Nu era decât o julitură. Cufundat în gânduri se spălă pe mâini şi pe faţă, se pieptănă. Apoi căută ceva de mâncare şi în cele din urmă, după ce-şi astâmpără foamea, se aşeză în balansoarul lui comod. Cât era de mulţumit, cât de bine se simţea!

Duse mâna la bărbie, uitând pentru moment ziarele.

— Da, da! zise după o vreme, venindu-şi în fire. Nu-i de glumă acolo, e serios al dracului.

Întoarse capul şi văzu jurnalele. Cu un oftat uşor, luă ziarul *World.*

Extinderea grevei în Brooklyn, citi, *Ciocnirile iau proporţii în toate cartierele*

Îşi potrivi comod gazetele şi citi mai departe. Dintre toate ştirile, pe acestea le parcurse cu un interes arzător.

Capitolul 42

SUFLUL PRIMĂVERII: COCHILIA GOALĂ

Chiar şi cei ce socotesc că păţaniile lui Hurstwood la Brooklyn erau rezultatul unui prost raţionament, îşi vor da totuşi seama de influenţa negativă pe care o avu asupra lui faptul că încercase şi nu izbutise. Carrie însă îşi făcuse o idee greşită. Hurstwood vorbi atât de puţin despre acest lucru, încât Carrie îşi închipui că nu întâmpinase nimic mai grav decât îmbrâncelile obişnuite. I se părea neserios că abandonase atât de repede. Era o dovadă că nu voia să lucreze. Acum ea făcea parte dintr-un grup de frumuseţi orientale, care în actul al doilea al spectacolului muzical erau prezentate pe rând de către vizir noului padişah, drept odoare ale haremului său. Niciuna dintre fete nu trebuia să spună ceva, dar în seara când Hurstwood se adăpostea în podul depoului de tramvaie, principalul interpret comic, vedeta piesei, fiind într-o dispoziţie deosebit de glumeaţă, rosti cu glas profund, care stârni valuri de râs:

— Tu care eşti?

Se întâmplă să fie Carrie cea care se prosterna în faţa lui. Întrucât nu-l prea interesa pe el cine, ce şi cum, ar fi putut să fie oricare din grup. Nu se aştepta la niciun răspuns, iar un răspuns fără haz ar fi fost supărător. Dar Carrie, cutezătoare acum graţie experienţei şi încrederii în sine, se mai prosternă o dată adânc, cu drăgălăşenie, şi răspunse:

— Sunt presupusa dumneavoastră roabă!

Era un lucru banal şi totuşi, ceva în felul în care rostise aceste cuvinte plăcu publicului. Spectatorii râseră din toată

inima de aprigul padişah ce trona ţanţoş în faţa tinerei femei. Auzind râsetele, actorul comic fu şi el mulţumit de intervenţia ei.

— Credeam că numele tău e Smith, replică el, străduindu-se să stârnească prin această replică ultimele hohote de râs ale publicului.

După ce rostise acele cuvinte, Carrie aproape că tremura de propria-i îndrăzneală. Toţi membrii trupei fuseseră avertizaţi că orice introduceri de replici sau apropouri erau urmate de amendă sau şi mai rău. Nu ştia ce să creadă.

Pe când sta în culise, aşteptând în picioare intrarea următoare, marele comedian ieşi din scenă şi, trecând pe lângă ea o recunoscu, şi se opri.

— Poţi să laşi replica aceea şi de-aici înainte, zise, văzând cât părea de inteligentă. Dar să nu mai adaugi altceva.

— Vă mulţumesc, zise Carrie, umilă. După ce plecă, îşi dădu seama că tremura violent.

— Da' ştiu că eşti norocoasă! observă o fată din corpul de balet. Niciuna dintre noi n-are o replică.

Nu se putea contesta valoarea acestui fapt. Oricine din trupă îşi dădea seama că tânăra Carrie se lansase. Iar ei îi zvâcni inima de plăcere când, în seara următoare, replica avu acelaşi succes. Se duse acasă bucuroasă, ştiind că în curând avea să iasă ceva de aici. Hurstwood fu cel care, prin prezenţa lui, îi alungă gândurile voioase, înlocuindu-le cu dorinţa fierbinte de a se vedea scăpată de toată mizeria aceea.

A doua zi ea îl întrebă de rezultatul demersurilor lui.

— Nu circulă decât tramvaie cu poliţişti. N-au nevoie de nimeni până săptămână viitoare.

Veni şi săptămână următoare, dar Carrie nu observă nicio schimbare. Hurstwood părea mai apatic ca oricând. Cu cel mai desăvârşit calm o vedea plecând dimineaţa la repetiţii şi la celelalte treburi ale ei. El citea, citea întruna. De mai multe ori, se surprinse cu privirea aţintită asupra unei ştiri, dar gândindu-se la altceva. Prima oară când îşi dădu seama cu acuitate cât e de

absent fu în legătură cu o întrunire veselă, într-un club al cărui membru fusese. Şedea, uitându-se în jos şi, treptat, i se păru că aude aievea glasurile de odinioară şi clinchetul paharelor.

„Eşti o comoară de om, Hurstwood", spunea prietenul său Walker.

El sta iar bine îmbrăcat, zâmbitor, plin de bunăvoinţă, ascultând cum îl rugau să repete „una bună" pe care o istorisise deja de zeci de ori.

Deodată ridică ochii. În odaie era o linişte sinistră. Auzi ceasornicul ticăind şi bănui că aţipise. Dar ziarul îi sta atât de întins între mâini, iar ştirile pe care le citise erau atât de aproape de ochii lui, încât îşi scoase din cap ideea că adormise. Totuşi, părea ciudat. Dar când i se întâmplă a doua oară, nu-i mai păru atât de straniu.

Veneau măcelarul şi băcanul, brutarul şi negustorul de cărbuni, nu furnizorii la care cumpăra acum, ci aceia care îi făcuseră credit până la limită. Îi primea pe toţi cu amabilitate, căci devenise isteţ la scuze. În cele din urmă, căpătă curaj. Când se înfiinţau, nu le răspundea sau le făcea semn senin, de departe, să plece.

— N-au cum să stoarcă sânge dintr-o ridiche, zicea. Dac-aş avea cu ce, le-aş plăti.

Micuţa prietenă a lui Carrie, domnişoara Osborne, cea pe care o cunoscuse în rolul de ostaş, văzând-o pe cea dintâi cum păşeşte pe calea succesului, îi devenise un fel de satelit. Micuţa Osborne n-ar fi putut niciodată să ajungă mare lucru prin forţele ei proprii. Părea să priceapă ăsta cam în felul unei pisicuţe şi se hotărâse instinctiv să se agaţe cu lăbuţele ei moi de Carrie.

— A, tu ai să te ridici sigur, îi tot spunea cu admiraţie. Ai mult talent!

Deşi timidă, Carrie era înzestrată cu o mare capacitate. Încrederea altora o făcea să simtă că trebuie să dea cât mai mult şi, când simţea că trebuie, îndrăznea. Îi venea în ajutor

experienţa şi nevoia. Trecuse timpul când un cuvânt zvârlit de un bărbat o ameţea. Aflase că bărbaţii pot fi nestatornici şi te pot părăsi. Măgulirea, în forma ei cea mai obişnuită, nu mai avea efect asupra ei. Pentru a o mişca, era nevie de superioritate, o superioritate blândă şi binevoitoare, superioritatea unui spirit ca Ames.

— Nu-mi plac actorii din trupa noastră, îi spuse ea într-o zi Lolei. Sunt atât de plini de ei.

— Nu ţi se pare că domnul Barclay este destul de bine? o întrebă Lola, care primise de vreo două ori câte un surâs condescendent de la acel actor.

— Ba da, e destul de bine, răspunse Carrie, dar nu e sincer. Îşi dă aere.

Lola puse la încercare pentru prima oară influenţa ei asupra prietenei sale în felul următor:

— Plăteşti chirie unde stai? o întrebă.

— Bineînţeles, răspunse Carrie. De ce?

— Ştiu undeva un apartament cum nu se poate mai drăguţ, cu baie. E prea mare pentru mine, dar pentru două persoane ar fi tocmai bun şi chiria n-ar fi decât de şase dolari pe săptămână pentru amândouă.

— Unde? întrebă Carrie.

— În Strada 17.

— De, nu ştiu dacă m-aş putea decide să mă mut, zise Carrie.

Dar îi şi intrase în cap ideea unei chirii de trei dolari.

„Dacă n-ar trebui să mă întreţin decât pe mine, mi-ar rămâne şaptesprezece dolari", îşi spunea în gând.

Nu se petrecu însă nicio schimbare până după peripeţiile lui Hurstwood la Brooklyn şi succesul ei cu replica improvizată. După aceea, începuse să simtă nevoia de a fi liberă. Se gândea să-l părăsească pe Hurstwood, ajutându-l astfel să se urnească şi să-şi găsească un rost, dar se înrădăcinaseră în el obiceiuri atât de curioase, încât se temea ca nu cumva să reziste la o încercare a ei de a scăpa de dânsul. S-ar fi putut s-o

hărţuiască umblând după ea pe la teatru. Nu era convinsă că ar face una ca asta, dar nici exclus nu i se părea. Atâta ştia: că ar fi stânjenit-o grozav ca el să iasă la iveală în felul acesta. Era foarte preocupată şi necăjită.

Lucrurile se precipitară când i se oferi un rol mai bun. O actriţă care juca un rol de fată drăguţă şi modestă anunţă că pleacă şi în locul ei fu aleasă Carrie.

— Şi cât au să-ţi dea? întrebă domnişoara Osborne, auzind vestea cea bună.

— N-am întrebat, zise Carrie.

— Păi să-ntrebi. Doamne, da' n-ai să capeţi niciodată nimic, dacă nu ceri. Să le spui că vrei patruzeci de dolari, în tot cazul.

— A, nu, zise Carrie.

— Ba sigur că da! exclamă Lola. Tu cere, şi ai să vezi.

Carrie cedă stăruinţelor prietenei sale, aşteptând însă până ce o anunţă directorul de scenă ce toaletă îi trebuia pentru acest rol.

— Cât mi se va plăti? se informă.

— Treizeci şi cinci de dolari, i se răspunse.

Carrie fu prea mirată şi încântată ca să se mai gândească să pomenească de patruzeci. Aproape că-şi ieşise din fire de bucurie; îi venea s-o îmbrăţişeze pe Lola, care se atârnă de gâtul ei când auzi ştirea.

— Nu e de fapt ceea ce ar trebui să ţi se dea, mai cu seamă dacă mai trebuie să-ţi cumperi şi toalete.

Carrie tresări când îşi aminti de asta. De unde să ia banii? N-avea nimic pus deoparte pentru un asemenea caz. Şi se apropia ziua chiriei.

„Nu mai vreau, îşi zise, amintindu-şi de situaţia în care se găsea. Eu nu folosesc apartamentul. De data asta, n-am să-i mai dau bani. Am să mă mut."

O nouă întrebare a micuţei Osborne, mai stăruitoare ca oricând, se potrivi cât se poate de bine cu această stare de spirit.

— Haide să stai cu mine, nu vrei? o rugă ea. Putem avea o bomboană de apartament. N-are să te coste mai nimic în felul ăsta.

— Mi-ar plăcea, zise, Carrie sinceră.

— Zău, haide! spuse Lola. O să petrecem atât de bine!

Carrie se gândi puţin.

— Cred c-am s-o fac, răspunse, apoi adăugă: Totuşi, trebuie să mai văd.

Având în faţă această posibilitate şi cum termenul pentru plata chiriei se apropia, iar obiectele de îmbrăcăminte trebuiau numaidecât cumpărate, găsi curând scuze pentru atitudinea ei, socotind că era pricinuită de lipsa de iniţiativă a lui Hurstwood. El vorbea tot mai puţin şi lâncezea mai mult ca oricând.

Pe măsură ce se apropia plata chiriei, încolţea în el o idee nouă, hrănită de cererile creditorilor şi de imposibilitatea de a-i mai potoli pe mulţi dintre ei. Douăzeci şi opt de dolari era o sumă prea mare pentru chirie. „E greu pentru Carrie, gândea el. Am putea să găsim ceva mai ieftin.

Stimulat de această idee, într-o zi, la micul dejun, îi spuse:

— Nu crezi că-plătim o chirie prea mare aici?

— Ba da, aşa cred şi eu, zise Carrie, fără să-şi dea seama unde vrea să ajungă.

— Mă gândesc c-am putea găsi un apartament mai mic sugeră el. Nu ne trebuiesc patru încăperi.

Dacă Hurstwood ar fi observat-o atent, şi-ar fi dat seamă că stăpânirea ei de sine cedase şi îi trăda tulburarea, când văzu această dovadă a hotărârii lui de a rămâne lângă dânsa. Lui i se părea firesc să-i ceară să decadă şi mai mult.

— A, nu ştiu, răspunse ea, devenind prudentă.

— Trebuie să se găsească pe-aici prin apropiere case unde am putea avea două camere. Ne-ar fi de ajuns.

Inima ei se răzvrăti. „Niciodată! gândi ea. Cine ar da banii pentru mutat?“ Şi gândul să trăiască împreună cu el în două încăperi! Se hotărî să-şi cheltuiască repede banii pentru îmbrăcăminte, până nu se întâmplă ceva îngrozitor. Aşa şi făcu,

chiar în aceeaşi zi. După asta, nu-i mai rămânea decât un singur lucru.

— Lola, spuse, ducându-se să-şi vadă prietena, cred c-am să mă mut.

— A, ce bine! strigă cealaltă, bucuroasă.

— Putem s-avem casa imediat?

— Da, desigur!

Se duseră s-o vadă. Când îşi făcuse târguielile, Carrie mai păstrase zece dolari, destul pentru noua chirie şi pentru mâncare. Salariul mărit nu începea să curgă decât peste zece zile şi n-avea să-l primească decât peste şaptesprezece zile. Plăti jumătate din chiria de şase dolari, pentru apartamentul luat împreună cu prietena ei.

— Am exact atâţia bani cât să-mi ajungă până la sfârşitul săptămânii, mărturisi ea.

— Las' că am eu ceva bani, zise Lola. Am douăzeci şi cinci de dolari, dacă-ţi trebuie.

— Nu, spuse Carrie. Cred c-am să mă descurc.

Stabiliră să se mute vineri, adică peste două zile. Acum, că lucrul era hotărât, Carrie începu să aibă remuşcări. Se simţea aproape ca o criminală. Privindu-l zi de zi pe Hurstwood, îşi dăduse seama că pe lângă partea neplăcută a atitudinii lui, mai avea şi ceva tragic.

În seara când se hotărâse să plece, se uită la el şi nu-i mai părea într-atât neputincios şi netrebnic, cât învins şi lovit de soartă. Ochii nu-i mai erau ageri, faţa îi era brăzdată, mâinile moi, i se păru că şi părul începuse să-i încărunţească. Fără a bănui că va fi părăsit, se legăna şi-şi citea ziarul, în timp ce ea îl privea.

Ştiind cât de aproape e sfârşitul, deveni neobişnuit de atentă faţă de el.

— Vrei să te duci să cumperi nişte compot de piersici? îl întrebă, punând pe masă o hârtie de doi dolari.

— Cum să nu, zise el, uitându-se cu mirare la bani.

— Vezi dacă găseşti nişte sparanghel frumos, mai adaugă. Am să-l pregătesc pentru diseară.

Hurstwood se ridică din balansoar şi luă banii, apoi îşi puse paltonul şi-şi luă pălăria. Carrie băgă de seamă că şi paltonul şi pălăria erau vechi şi jerpelite. Văzuse asta şi înainte destul de bine, dar acum o impresiona în mod deosebit. Poate că nu era vina lui, la urma urmei. La Chicago îi mersese bine, îşi amintea de înfăţişarea lui plăcută, în zilele când se întâlneau în parc. Atunci era atât de vioi, atât de îngrijit. Oare ajunsese aşa numai din vina lui?

Hurstwood se întoarse şi puse pe masă restul, împreună cu alimentele aduse.

— Mai bine păstrează-l, zise ea. O să ne trebuiască şi alte lucruri.

— Nu, zise el, cu un fel de mândrie, ţine-i tu.

— Ah, haide ia-i, răspunse ea, cam tulburată. Au să mai fie şi alte cheltuieli.

El se miră auzind-o, căci nu ştia ce figură tragică devenise în ochii ei. Carrie abia se stăpânea să nu se trădeze cu un tremur al glasului.

La drept vorbind, ar fi avut aceeaşi atitudine cu oricare altul. Uneori, privind în trecut şi amintindu-şi despărţirea ei de Drouet, regretase că se purtase atât de prost cu acest om. Spera să nu-l reîntâlnească niciodată, dar îi era ruşine de atitudinea ei de odinioară. Era adevărat că la sfârşit nu avusese de ales. Se dusese la el cu simpatie, cu inima plină de milă, atunci când venise Hurstwood să-i spună că e bolnav. Undeva, în întreaga ei atitudine, fusese o urmă de cruzime şi nefiind în stare să-şi dea seama în ce constă aceasta, trase concluzia că Drouet n-avea să înţeleagă niciodată fapta lui Hurstwood, iar în atitudinea ei nu va vedea decât răutate. De aceea îi era ruşine. Nu că ar fi ţinut la el. Dar nu-i plăcea să facă să sufere pe nimeni, şi în niciun caz un om care fusese bun cu ea.

Nu-şi dădea seama ce face, îngăduind acestor sentimente să pună stăpânire pe ea. Hurstwood, observând cât se poartă

de atent, îşi făcu o părere mai bună despre dânsa. „Are, totuşi, inimă bună", gândi el.

Când se duse în după-amiaza aceea la domnişoara Osborne, Carrie o găsi pe micuţa ei prietenă împachetând şi cântând.

— De ce nu te muţi astăzi, cu mine odată? o întrebă.

— Ah, nu pot, zise Carrie. Am să vin vineri. Ai vrea să-mi împrumuţi cei douăzeci şi cinci de dolari despre care mi-ai vorbit?

— Cum să nu, zise Lola, ducându-se să-şi ia geanta.

— Vreau să-mi mai cumpăr nişte lucruri.

— Da, foarte bine faci, zise eu prietenie Lola, bucuroasă să-i fie de folos.

De zile întregi Hurstwood nu mai ieşise decât până la băcănie sau la chioşcul de ziare. Acum se săturase de atâta stat în casă; de fapt, cam de două zile i se făcuse dor să hoinărească, dar îl reţinuse vremea rece şi posomorâtă. Ziua de vineri începu luminoasă şi caldă. Era una din acele blânde vestitoare ale primăverii, trimise în timpul tristei ierni drept semn că nu-i sunt răpite pământului în întregime căldura şi frumuseţea. Pe cerul albastru plutea roata aurie a soarelui, revărsând o lumină strălucitoare şi caldă. Din ciripitul vrăbiilor îţi dădeai seama limpede că afară venise dulcea primăvară. Carrie deschise ferestrele din faţă şi simţi adierea vântului de miazăzi.

— E tare frumos azi afară, zise ea.

— Da, într-adevăr? se miră Hurstwood.

Îndată după micul dejun îşi scoase celălalt rând de haine.

— Te întorci până la prânz? îl întrebă Carrie, tulburată.

— Nu, răspunse el.

Ieşi în stradă şi o porni pe jos, spre nord, de-a lungul Seventh Avenue, fixându-şi într-o doară drept ţintă cartierul Harlem. Văzuse acolo, sus, nişte vapoare, când fusese la fabricile de bere. Se întreba cum se mai dezvoltase de atunci cartierul acela.

Trecând pe Strada 59, se îndreptă spre partea de vest a Central Park şi merse până la Strada 78. Apoi îşi aminti de

împrejurimi şi se duse să vadă numeroasele clădiri ce se ridicaseră. Cartierul făcuse progrese mari. Marile terenuri virane se umpleau. Întorcându-se, merse pe partea parcului, apoi intră în Seventh Avenue, ajungând la frumosul râu pe la orele unu.

Curgea şerpuitor sub privirile lui, lucind şi scânteind în lumina limpede, între malurile unduinde din dreapta şi înălţimile mari, acoperite cu arbori, din stânga. Atmosfera primăvăratică îl ajuta să vadă peisajul în toată graţia şi frumuseţea lui şi câteva clipe stătu şi se uită, cu mâinile împreunate la spate. Apoi se întoarse şi merse de-a lungul râului, spre partea de est, căutând alene vapoarele pe care le văzuse cândva. Erau orele patru şi începuse a amurgi când presimţirea unei seri mai răcoroase îl făcu să se îndrepte spre casă. I se făcuse foame şi se gândea cu ce plăcere va mânca, în camera bine încălzită.

Când ajunse pe la patru şi jumătate, locuinţa era cufundată in întuneric. Carrie nu era acasă. Îşi dădu seama de asta nu numai fiindcă nu răzbătea nicio rază de lumină prin gemuleţul de deasupra uşii, ci şi fiindcă ziarele de seară erau puse între clanţa de afară şi uşă. Deschise cu cheia lui şi intră. Peste tot era întuneric. Aprinse gazul şi se aşeză să mai aştepte. Chiar dacă avea să vină curând Carrie, tot va trebui să mai zăbovească până să mănânce. Citi până la şase, apoi se sculă să-şi prepare singur ceva.

Ridicându-se, avu senzaţia ciudată că odaia parcă nu era ca de obicei. Parcă îi lipsea ceva. Privind împrejur, văzu un plic, aproape de locul unde şezuse. Vorbea de la sine, aproape că nu mai era nevoie să-l deschidă.

Întinse mâna şi-l luă; simţea o răceală strecurându-i-se în oase. Plicul foşni zgomotos. Înlăuntrul biletului erau aşezate frumos câteva bacnote verzi.

Dragă George, citi, *frământând banii într-o mână. Eu plec. Nu mă mai întorc. Inutil să mai încercăm să păstrăm apartamentul; eu una nu mai pot. N-aş avea nimic împotrivă să te ajut, dar nu pot să fac faţă cheltuielilor de întreţinere*

pentru amândoi şi să plătesc şi chiria. Puţinul pe care-l câştig îmi trebuie pentru îmbrăcăminte. Îţi las douăzeci de dolari. E tot ce am acum. Poţi să faci ce vrei cu mobila. Mie nu-mi trebuie.

CARRIE.

Lăsă să-i cadă biletul şi privi liniştit împrejur. Acum ştia ce lipseşte. Era micul ceasornic decorativ, care fusese al ei. Dispăruse de pe cămin. Se duse în camera din faţă. În dormitorul lui, în salonaş, aprinzând peste tot luminile. De pe scrin dispăruseră mărunţişurile de argint şi metal aurit. De pe masă, şervetelele de dantelă. Deschise dulapul de haine. Nu mai era niciun lucru de-al ei. Deschise sertarele, nimic de-al ei. Cufărul ei nu mai era la locul obişnuit. Se întoarse în camera lui; hainele lui cele vechi atârnau aşa cum le lăsase. Nimic altceva nu lipsea.

Intră în salonaş şi rămase câteva clipe în picioare privind ţintă podeaua, fără să vadă nimic. Tăcerea începea să-l apese. Micul apartament părea ciudat de gol. Uitase cu desăvârşire că-i era foame şi că trecuse demult vremea cinei. Părea să fie noaptea târziu.

Deodată, îşi dădu seama că tot mai ţinea banii în mână. Erau în total douăzeci de dolari, după cum îi scria în bilet. Porni încet înapoi, lăsând luminile aprinse, cu sentimentul că toată casa e goală.

„Am să plec de-aici", îşi zise.

Apoi îl năpădi din plin senzaţia singurătăţii sale.

— M-a lăsat! murmura, şi repetă: M-a lăsat!

Locul unde se simţise atât de bine, unde stătuse atâtea zile la căldură, devenea acum o amintire. Îl aştepta ceva mai duşmănos, mai rece. Se prăbuşi în scaunul lui şi, sprijinindu-şi bărbia în mâini, rămase aşa, fără niciun gând, stăpânit doar de senzaţii.

Îi năvăli acum în suflet un fel de gol, ca după o dragoste neîmpărtăşită îi era milă de sine însuşi.

— N-ar fi trebuit să plece, zise. Aş fi găsit eu ceva.

Şezu timp îndelungat fără să se legene, apoi adăugă desluşit şi tare:

— Am încercat să găsesc.

La miezul nopţii, tot se mai legăna, cu privirea aţintită în podea.

Capitolul 43

MREJELE ADEMENITOARE ALE LUMII: O PRIVIRE ÎN ÎNTUNERIC

Instalată în camera ei comodă, Carrie se întreba cum va fi primit Hurstwood plecarea ei. Aranjă în grabă câteva lucruri, apoi se duse la teatru, aşteptându-se să-l găsească poate acolo, la intrare. Cum nu-l găsi, se simţi fericită şi începu să aibă faţă de el sentimente mai binevoitoare. Uită cu desăvârşire de dânsul, până se apropie timpul să plece acasă după spectacol, când iarăşi începu s-o înfricoşeze gândul că s-ar putea să fie afară. Cum zilele treceau una după alta fără să mai audă de el, o părăsi teama de a fi hărţuită. Nu-i trebui multă vreme până să se simtă cu desăvârşire eliberată de sumbra tristeţe care îi apăsase viaţa în tovărăşia lui; doar ici, colo se mai întâmpla să-şi aducă aminte de acea viaţă.

Ciudat cât de repede este cineva absorbit de o profesie! Din cele ce-i povestea prietena ei, Carrie începu să cunoască de aproape tot ce era legat de teatru. Află care sunt revistele de teatru, care din ele publicau ştiri despre actriţe şi aşa mai departe. Începu să citească notiţele din ziare, nu numai despre spectacolul muzical în care ea avea un rol atât de neînsemnat, ci şi despre altele. Treptat puse stăpânire pe ea dorinţa de a i se da atenţie. Jinduia după faima pe care o aveau alţii şi citea cu aviditate toate comentariile laudative sau critice despre cei care ocupau un loc înalt în teatru. Lumea spectaculoasă la care se limitau interesele ei o absorbea.

Cam pe vremea aceea ziarele şi revistele începuseră să acorde atenţie frumuseţilor scenei, publicându-le fotografiile, atenţie devenită între timp o adevărată manie. În amplele şi decorativele pagini teatrale ale ziarelor şi mai cu seamă în cele de duminică, apăreau chipurile şi formele bine-cunoscutelor celebrităţi ale teatrului, încadrate de motive ornamentale. De asemenea, revistele ilustrate, mai ales vreo două din cele mai noi, publicau portrete ocazionale ale vedetelor frumoase şi ici-colo fotografii şi scene din diferite piese. Carrie le urmărea cu interes crescând. Când va apărea oare o scenă din piesa în care juca ea? Când va considera vreo gazetă fotografia ei demnă de a fi publicată?

În duminica dinaintea preluării noului ei rol, cercetă cu de-amănuntul paginile teatrale, sperând să găsească o notiţă cât de mică. Dacă n-ar fi găsit nimic, s-ar fi mirat mai puţin, dar iată, la ştirile scurte, în coada câtorva anunţuri mai substanţiale, dădu peste o notiţă minusculă. Carrie o citi, răvăşită de emoţie.

Rolul Catiuşei, fata de la ţară din Nevestele lui Abdul, *care se joacă la teatrul de pe Broadway, rol deţinut până acum de Inez Carew, va fi jucat de aici înainte de Carrie Madenda, una din cele mai talentate membre ale corpului de balet.*

Carrie nu mai putea de fericire. Ah, ce bine! În sfârşit prima, mult aşteptata, minunata notiţă! Şi spuneau despre ea că e talentată! Abia se stăpânea să nu râdă tare, de bucuroasă ce era. Oare Lola văzuse anunţul?

— Uite aici o notiţă despre rolul pe care încep să-l joc eu mâine-seară, îi arătă Carrie prietenei sale.

— Nu zău? Bravo! exclamă Lola, dând fuga s-o citească. Foarte bine! zise apoi. Acuma, dacă iese bine, au să scrie mai mult despre tine. Mie mi s-a publicat o dată fotografia în *World.*

— Într-adevăr? se minună Carrie.

— Dacă-ţi spun! Şi cu o ramă împrejur.

Carrie râse.

— Fotografia mea n-au publicat-o niciodată.

— Dar o vor publica, zise Lola. Ai să vezi. Eşti mai frumoasă decât aproape toate care au pozele prin ziare.

Carrie îi fu adânc recunoscătoare. Simţea că începe s-o iubească pe Lola pentru înţelegerea şi lauda ce le găsea la ea. Îi erau atât de preţioase, aproape indispensabile.

Descurcându-se bine în rol, o altă notiţă în ziare pomeni despre jocul ei corect. Asta îi făcu o plăcere imensă; începu să fie convinsă că lumea îi acordă atenţie.

Primul salariu săptămânal de treizeci şi cinci de dolari îi păru o sumă enormă. Chiria de numai trai dolari era ridicol de mică. După ce-i înapoie Lolei cei douăzeci şi cinci de dolari împrumutaţi, încă îi mai rămâneau şapte. Cu cei patru păstraţi din câştigul ei dinainte, făceau unsprezece. Din aceştia, cinci acopereau rata pentru rochiile pe care era obligată să şi le cumpere. În săptămână următoare se simţi şi mai bogată. De astă dată nu mai avea de plătit decât trei dolari pentru chirie şi cinci pentru îmbrăcăminte. Restul îi rămânea pentru mâncare şi pentru plăcerile ei.

— Ai face bine să pui ceva deoparte, pentru la vară, O preveni Lola. În mai, probabil că se va închide stagiunea.

— Aşa şi am de gând, zise Carrie.

Încasarea regulată a treizeci şi cinci de dolari pe săptămână nu este un lucru demoralizant pentru cineva care ani de-a rândul n-a dispus decât de mijloace foarte reduse. Carrie constată că nu-i mai încăpeau în pungă drăguţele de bancnote verzi, cu cifre respectabile pe ele. Cum n-avea de întreţinut pe nimeni, începu să-şi cumpere rochii frumoase şi tot felul de nimicuri de găteală, să mănânce bine, că-şi împodobească odaia. Nu trecu mult şi se adunară şi prieteni în jurul ei. Cunoscu câţiva tineri din statul-major al Lolei. Membrii trupei în care juca făcură cunoştinţă cu ea, fără să mai aştepte a-i fi prezentaţi.

Unul dintre ei făcuse o adevărată slăbiciune pentru ea. În mai multe rânduri, plecară împreună după spectacol.

— Să ne oprim să luăm o gustare, propuse într-un rând la orele douăsprezece noaptea, când ieşeau de la teatru.

— Să ne oprim, încuviinţă Carrie.

În restaurantul cu lumina trandafirie, plin de voioşii iubitori ai orelor târzii, se surprinse făcând aprecieri critice cu privire la acest bărbat. Era prea afectat, prea sigur de sine. Nimic din ce spunea el nu se ridica deasupra preocupărilor obişnuite de îmbrăcăminte şi succes material. Când termină masa şi discuţia, el zâmbi cât se poate de galeş.

— Trebuie să te duci de-a dreptul acasă, da?

— Da, răspunse ea, înţelegându-i intenţiile.

„Nu-i atât de naivă cum pare", gândi el şi după ăsta respectul şi adorarea lui sporiră.

Carrie nu putea rezista pasiunii Lolei pentru petreceri. Erau zile când mergeau să se plimbe cu trăsura, seri când luau masa la restaurant după spectacol, după-amiezi când hoinăreau pe Broadway, îmbrăcate cu gust. Intra în vârtejul de plăceri al marelui oraş.

În cele din urmă îi apăru portretul într-una din revistele săptămânale. Nu ştiuse dinainte şi când îl văzu i se tăie răsuflarea. Titlul era: *„Miss Carrie Madenda. Una dintre actriţele care se bucură de succes în piesa* Nevestele lui Abdul*"*. După sfatul Lolei, făcuse câteva fotografii la Sarony. Revista luase de acolo o copie. Se gândi să meargă în oraş şi să cumpere câteva exemplare, dar îşi aminti că n-are cui le trimite; n-avea pe nimeni apropiat. Se părea că dintre toţi oamenii, doar Lola îi purta interes.

Metropola e un loc lipsit de căldură în ce priveşte legăturile sociale şi Carrie descoperi curând că bruma de bani ce o avea nu-i folosea la nimic. Lumea bogăţiei şi distincţiei era la fel de departe ca totdeauna. Simţea că îndărătul voioşiei uşuratice cu care mulţi se apropiau de ea nu era o prietenie caldă, înţelegătoare. Fiecare părea că urmăreşte doar propria lui distracţie,

fără să-i pese de eventualele urmări neplăcute pentru celălalt. Ştia prea bine asta, din experienţele ei cu Hurstwood şi cu Drouet.

În sfârşit, află că spectacolul avea să se joace probabil până la mijlocul sau la sfârşitul lui mai, după cum va avea public; în stagiunea următoare, urma să se plece cu el în turneu. Carrie se întreba dacă va pleca şi ea. Ca de obicei, domnişoara Osborne, care avea un salariu modest, înclina să-şi găsească alt angajament în oraş. După ce trase cu urechea la toate zvonurile, veni cu ştirea:

— Au de gând să monteze un spectacol de vară la Casino. Să încercăm să intrăm acolo.

— De acord, zise Carrie.

Încercară din vreme şi li se spuse la ce dată să revină, şi anume în ziua de 16 mai. Până una, alta spectacolul în care jucau îşi încheia şirul reprezentaţiilor la 15 mai.

— Cei care vor să meargă în turneu cu piesa când se deschide stagiunea, trebuie să semneze contractul săptămâna asta, spuse directorul.

— Vezi să nu semnezi, o sfătui Lola. Eu în locul tău n-aş merge.

— Ştiu, zise Carrie, dar s-ar putea întâmpla să nu găsesc altceva.

— De, cum crezi, da' eu una nu merg, zise drăgălaşa fată, care avea o resursă în admiratorii ei. Am mers o dată şi nu m-am ales cu nimic la sfârşitul turneului.

Carrie chibzuia. Nu mai fusese niciodată în turneu.

— Nu va fi greu să ne descurcăm, adăugă Lola. Eu am reuşit totdeauna.

Carrie nu semnă.

Regizorul comediei muzicale de la Casino, care se monta pentru sezonul de vară, nu auzise niciodată de Carrie, dar cele câteva notiţe din ziare, unde se vorbea de ea, fotografia ei publicată în revistă şi programul unde i se menţiona nume-

le avură oarecare greutate. Îi dădu un rol mut, cu treizeci de dolari pe săptămână.

— Nu ţi-am spus eu? zise Lola. Nu e bine să pleci din New York. Dacă pleci, te uită lumea de tot.

Cum Carrie era frumuşică, domnii care hotărau asupra reclamelor pentru spectacol ce se publicau din vreme în ziarele de duminică, aleseră fotografia ei, laolaltă cu altele pentru ilustrarea anunţului. Fiind foarte drăguţă, aşezară fotografia într-un loc cât mai vizibil şi o împodobiră şi cu un cadru decorativ. Carrie era încântată. Totuşi, direcţia părea să nu fi băgat de seamă nimic. În tot cazul, nu i se acordă mai multă atenţie ca mai înainte. Pe de altă parte, rolul ei părea să fie foarte şters. Era rolul unei tinere puritane, care nu făcea altceva decât să asiste, tăcând, la tot felul de scene. Autorul comediei îşi închipuise că se putea scoate mult dintr-un asemenea rol, dacă îl juca o actriţă bună, dar acum că îl miluiseră cu Carrie, ar fi preferat să fie tăiat.

— Ai răbdare, domnule, îi spuse directorul de scenă. Dacă nu merge în prima săptămână, n-avem decât să-l tăiem pe urmă.

Carrie habar n-avea de această frumoasă intenţie. Îşi repeta rolul înciudată, cu sentimentul că stă pe scenă doar de formă şi că nimeni n-o bagă în seamă. La repetiţia generală era grozav de necăjită.

— Ştii că nu e rău, spuse autorul, când directorul de scenă remarcă efectul curios pe care supărarea lui Carrie îl avea asupra rolului. Spune-i să se încrunte şi mai tare când dansează Sparks.

Carrie nu ştia că face nişte cute mărunţele între sprâncene şi că strânge buzele a nedumerire şi dispreţ într-un chip caraghios.

— Încruntă-te mai tare, domnişoară Madenda, zise directorul de scenă.

Carrie începu îndată să zâmbească voios, convinsă că i se făcuse o mustrare.

— Nu, încruntă-te! spuse regizorul. Încruntă-te ca adineauri.

Tânăra actriță se uită la el foarte mirată.

— Vorbesc serios, zise el. Încruntă-te rău când dansează Sparks. Vreau să văd ce iese.

Era destul de ușor. Carrie se încruntă cât putu de acru. Efectul fu atât de nostim și caraghios, încât îl făcu să râdă pe regizor.

— E într-adevăr bine, zise. Dacă poate s-o țină așa mereu, cred c-are să prindă.

Se duse lângă Carrie și-i spuse:

— Ce-ar fi să te-ncrunți așa mereu? Încruntă-te rău. Fii supărată foc. Are să devină un rol foarte nostim.

La premieră, lui Carrie i se părea că totuși nu e nimic de capul rolului ei. Publicul bine dispus, care nădușea în loje, părea că nici n-o vede în primul act. Degeaba se tot încrunta, că nu-i dădea nimeni nicio atenție. Privirile erau ațintite asupra eforturilor mai studiate ale actorilor principali.

În actul al doilea, mulțimea, obosită de o discuție plicticoasă, începu să-și plimbe ochii pe scenă și o descoperi. Sta acolo într-un costum cenușiu, cu o față drăguță, gravă, și se strâmba acru. La început, impresia generală fu că e iritată în treacăt, că înfățișarea aceea e adevărată și nu e un efect comic. Când continuă să se încrunte, uitându-se ba la unul, ba la altul dintre personajele principale, publicul prinse să zâmbească. Domnii impunători din fotolii începură să constate că era o fetiță delicioasă. Ce plăcere le-ar fi făcut să-i șteargă cu sărutări cutișoarele acelea dintre sprâncene! Cuceri inimile tuturor bărbaților. Era nostimă la culme.

În cele din urmă, vedeta spectacolului care cânta în mijlocul scenei, auzi un chicot într-un moment neașteptat. Apoi altul și iar altul. Când sosi clipa marilor aplauze, ele nu fură decât moderate. Ce se întâmplase? Își dădea seama că era ceva la mijloc.

Deodată pe când ieşea de pe scenă, dădu cu ochii de Carrie. Sta singură şi se încrunta, iar publicul chicotea şi râdea.

„Nemaipomenit! Asta n-o s-o rabd! gândi actorul. N-am să las să-mi strice cineva rolul. Ori se lasă de chestia asta când sunt eu pe scenă, ori mă las eu de rol."

— Bine, da' ăsta e rolul ei! zise directorul de scena când actorul principal îşi exprimă supărarea. E foarte bine că face aşa. Dumneata nu trebuie să-i dai nicio atenţie.

— Cum să nu-i dau, când îmi distruge orice efect!

— E doar un pic de umor suplimentar.

— Aşa, zău? exclamă marele comic. M-a şi tăiat. N-am să înghit asta.

— Ei, lasă, aşteaptă până după spectacol. Aşteaptă până mâine. Vom vedea atunci ce putem face.

Actul următor hotărî însă ce era de făcut. Carrie devenise atracţia de căpetenie a piesei. Cu cât o privea publicul mai atent, cu atât îşi arăta mai hotărât încântarea. Orice alt efect pălea pe lângă atmosfera originală, spirituală, fermecătoare, pe care o crea Carrie când era în scenă. Directorul şi trupa înţeleseră că dăduse lovitura.

Criticii cotidienelor îi desăvârşiseră triumful. Apărură cronici lungi întru lauda geniului burlesc, presărate cu dese referiri la Carrie. Umorul contagios al creaţiei ei era frecvent scos în evidenţă.

Domnişoara Madenda ne dă una din cele mai fermecătoare compoziţii într-un rol de caracter ce s-au putut vreodată vedea pe scena Casinoului, observa criticul de teatru al ziarului *Sun. Creaţia ei este de un umor calm, fără pretenţii, care încălzeşte ca un vin bun. Evident că acest rol nu era menit să domine piesa, domnişoara Madenda apărând puţin pe scenă, dar publicul, cu ciudăţenia caracteristică a mulţimii, a ales de capul lui. Mica puritană a cucerit inimile din clipa apariţiei sale, reţinând cu uşurinţă atenţia şi aplauzele. Capriciile norocului sunt într-adevăr ciudate.*

Criticul ziarului *Evening World,* căutând, ca de obicei, un slogan convingător pentru marea masă a cititorilor, dădea sfatul: *De vreți să vă-nveseliți, priviți la Carrie cum se-ncruntă.*

Rezultatul fu miraculos pentru destinul tinerei actrițe. Încă în cursul dimineții primi un mesaj de felicitare din partea directorului.

„Se pare că ai luat cu asalt orașul. Minunat! Mă bucur atât pentru dumneata cât și pentru mine."

Autorul îi scrise și el.

Când intră în teatru, în acea seară, directorul o întâmpină într-un chip foarte plăcut.

— Domnul Stevens, îi spuse, referindu-se la autor, pregătește un mic cântec, pe care i-ar plăcea să-l cânți dumneata săptămână viitoare.

— Bine, dar eu nu știu să cânt, răspunse Carrie.

— Nu e ceva greu. E foarte simplu, după câte spune el, și foarte potrivit pentru dumneata.

— Firește, n-am nimic împotrivă să încerc, răspunse Carrie diplomată.

— Vrei să fii bună să vii pentru câteva minute în birou, înainte să te îmbraci? mai adăugă directorul. Mai e o mică problemă despre care vreau să vorbim.

— Desigur, răspunse Carrie.

Când intră în biroul directorului, acesta scoase o hârtie.

— Deoarece s-a schimbat situația, bineînțeles că vrem să fim corecți cu dumneata, în ceea ce privește salariul. Contractul dumitale nu prevede decât treizeci de dolari pe săptămână, pe timp de trei luni. Ce părere ai, trecem, să zicem, o sută cincizeci de dolari pe săptămână și extindem la douăsprezece luni?

— Da, foarte bine, zise Carrie, deși nu-i venea să-și creadă auzului.

— Ei, atunci, ce-ar fi să semnezi aici?

Carrie se uită și văzu că era un contract nou, întocmit ca și celălalt, cu excepția noilor cifre privitoare la salariu și la termen. Iscăli cu o mână tremurândă de tulburare.

— O sută cincizeci pe săptămână! murmură, când rămase singură.

La fel ca orice milionar, descoperi că, de fapt, nu-ţi dai seama, conştient, de însemnătatea reală a sumelor mari. O sută cincizeci de dolari pe săptămână? Era doar o frază scânteietoare de strălucire, ascunzând o lume de posibilităţi.

Într-un hotel de mâna a treia din strada Bleecker, Hurstwood, cufundat în gândurile sale, citi şi el la rubrica ştirilor teatrale despre succesul lui Carrie, fără să-şi dea seama la început despre cine era vorba. Apoi se lumină subit şi mai citi o dată ştirea, de la început.

— Se vede că ea e, zise.

Lăsând ziarul, îşi plimbă privirea prin holul îmbâcsit de murdărie şi mâncat de molii.

„Uite c-a dat lovitura", gândi, şi în minte îi reveni o imagine a vechii sale lumi, sclipitoare, învelită în catifele, cu luminile, podoabele, echipajele şi florile sale. Da! Cetatea înconjurată de ziduri îşi deschisese falnicele porţi ca s-o primească pe Carrie; ea nu mai aştepta afară, într-o lume rece şi hâdă. Îi părea acum o fiinţă îndepărtată, ca toate celelalte celebrităţi pe care le cunoscuse.

— Ei, las' să se bucure! Eu, unul, n-am s-o supăr.

Era înverşunata hotărâre a unui orgoliu umilit, terfelit, dar neînfrânt.

Capitolul 44

ŞI TOTUŞI NU E ŢARA ZÂNELOR: CE NU POATE CUMPĂRA AURUL

Când reveni la teatru, Carrie descoperi că peste noapte cabina ei se schimbase.

— Acum o să folosiţi încăperea asta, domnişoară Madenda, zise unul din oamenii de serviciu ai teatrului.

Nu mai trebuia să suie câteva rânduri de scări până la o cotineaţă mică, folosită în tovărăşie cu altcineva. I se dăduse o încăpere relativ mare şi foarte comodă, înzestrată cu un confort de care nu se bucurau cei de sus. Răsuflă adânc şi cu încântare. Reacţiile ei erau mai mult senzaţii fizice, decât gânduri. De fapt nu se gândea aproape deloc. Acum inima şi trupul îşi spuneau cuvântul.

Treptat, respectul şi felicitările cu care era înconjurată o făcură să-şi dea seama şi cu mintea de noua ei situaţie. Nu mai primea ordine, ci era rugată, ba chiar cu politeţe. Ceilalţi actori din distribuţie se uitau la ea cu invidie când ieşea din cabină, îmbrăcată în costumul simplu pe care-l purta de-a lungul întregii piese. Toţi aceia care mai înainte erau presupuşii ei egali sau, mai bine zis, superiorii ei, acum zâmbeau sociabili, ca şi cum ar fi spus:„Ştii cât de prietenoşi am fost totdeauna?" Numai actorul principal, al cărui rol suferise atât de greu, umbla ţanţoş, de unul singur. Ca să vorbim la figurat, nu se putea hotărî să sărute mâna care-l lovise.

Pe când îşi juca rolul simplu, Carrie îşi dădea seama treptat de înţelesul aplauzelor care îi erau adresate. Şi ce senzaţie

delicioasă era! Se simţea uşor vinovată, i se părea că nu merită atâta succes. Când colegii veneau să-i vorbească în culise, ea le zâmbea doar uşor. Nu ştia ce sunt orgoliul şi cutezanţa rangului. Nici prin gând nu-i trecea să fie rezervată, distantă, altfel decât înainte. După reprezentaţii, pleca acasă cu Lola, într-o trăsură ce-i fusese pusă la dispoziţie.

Urmă o săptămână în care cele dintâi roade ale succesului o îmbiară să le guste, rând pe rând. Nu avea nicio importanţă că nu-şi primea încă salariul strălucit. Lumea se mulţumea cu perspectiva. Începu să primească flori şi cărţi poştale. Un oarecare domn Withers pe care nu îl văzuse în viaţa ei, după ce folosise tot felul de tertipuri ca să afle unde locuieşte, intră tam-nisam la ea, cu plecăciuni adânci.

— Iertaţi-mă că vă deranjez, zise, dar vreau să vă întreb dacă aţi luat vreo hotărâre în privinţa schimbării apartamentului dumneavoastră?

— Nu m-am gândit la asta, răspunse Carrie.

— Vedeţi, eu lucrez pentru Wellington, noul hotel de pe Broadway. Probabil că aţi văzut anunţurile din ziare.

Carrie îşi aminti că auzise vorbindu-se despre acest hotel ca despre unul din cele mai noi şi impunătoare. Se spunea că are un restaurant splendid.

— Exact, confirmă domnul Withers, cu o plecăciune. Avem în momentul acesta disponibile apartamente foarte elegante şi v-am ruga să binevoiţi să le vedeţi, dacă bineînţeles nu v-aţi hotărât unde vreţi să locuiţi în timpul verii. Apartamentele noastre sunt perfecte, până în cele mai mici detalii, apă caldă şi rece, baie personală, serviciu special pentru fiecare etaj, ascensoare, tot confortul. Aţi auzit, desigur, despre restaurantul nostru.

Carrie îl privi, calmă. Se întreba dacă o ia drept milionară.

— Care sunt preţurile dumneavoastră? întrebă.

— Vedeţi, tocmai despre asta am venit să vorbesc cu dumneavoastră. Preţurile noastre obişnuite sunt între trei şi cincizeci de dolari pe zi.

— Dumnezeule! îl întrerupse Carrie. Dar eu nu pot să plătesc asemenea sume.

— Înţeleg reacţia dumneavoastră, o asigură domnul Withers, făcând o mică pauză. Dar daţi-mi voie să vă explic. Am spus că acestea sunt preţurile noastre obişnuite. Ca toate celelalte hoteluri, facem însă şi preţuri speciale. Poate că nu v-aţi gândit la asta, dar numele dumneavoastră reprezintă pentru noi o valoare.

— O! îngăimă Carrie, înţelegând dintr-odată.

— Fireşte! Orice hotel depinde de reputaţia clienţilor săi. O actriţă cu faima dumneavoastră, şi iar făcu o plecăciune politicoasă în timp ce Carrie roşea, atrage atenţia asupra hotelului şi poate că nu credeţi, îi atrage şi clienţi.

— A, da, răspunse Carrie, distrată, încercând să ia, în mintea ei, o atitudine faţă de această curioasă propunere.

— Ei, şi-atunci, continuă domnul Withers, legănându-şi uşor pălăria tare şi bătând podeaua cu o gheată foarte lustruită, aş vrea să aranjăm, dacă e posibil, ca să veniţi să locuiţi la Wellington. Nu trebuie să vă preocupaţi de condiţiile băneşti. De fapt, nici n-am avea nevoie să le discutăm. Poate fi oricât peste vară; fixaţi dumneavoastră o cifră oarecare, de formă, cât credeţi că v-ar conveni să plătiţi.

Carrie era pe punctul de a-l întrerupe, dar el nu-i îngădui:

— Puteţi veni astăzi sau mâine, cu cât mai repede, cu atât mai bine; vă vom pune la dispoziţie, la alegere, camere frumoase, luminoase, cu ferestrele la faţada hotelului, cele mai bune pe care le avem.

— Sunteţi foarte drăguţ, zise Carrie mişcată de amabilitatea deosebită a agentului. Aş dori foarte mult să mă mut la dumneavoastră. Totuşi aş vrea să plătesc o sumă echitabilă. N-aş vrea să...

— Nu trebuie să vă preocupaţi deloc de asta, o întrerupse domnul Withers. Asta se poate aranja oricând, în aşa fel încât să fiţi mulţumită. Dacă sunteţi de acord cu trei dolari pe zi, nouă ne este de ajuns. Dumneavoastră nu veţi avea altceva

de făcut decât să achitaţi această sumă la finele săptămânii sau la finele lunii, după cum veţi dori, şi vi se va da chitanţă pentru suma la care s-ar închiria apartamentul în mod normal. Domnul Withers răsuflă, apoi mai adăugă: Ce-ar fi să veniţi să vedeţi camerele?

— Mi-ar face plăcere, spuse Carrie, dar am o repetiţie în dimineaţa asta.

— N-am intenţionat să spun să veniţi imediat, se grăbi domnul Withers să se scuze. Puteţi veni oricând. Să zicem astăzi după-masă, v-ar deranja?

— Nu, deloc, răspunse Carrie.

Deodată îşi aminti de Lola, care nu era acasă atunci.

— Am o vecină de apartament, adăugă, şi ea va trebui să mă însoţească, oriunde m-aş muta. Am uitat să vă spun asta.

— A, foarte bine, spuse domnul Withers, mieros. Dumneavoastră hotărâţi cu cine locuiţi. După cum am spus, totul poate fi aranjat după placul dumneavoastră.

Se înclină şi se retrase de-a-ndăratelea spre uşă.

— Aşadar, la patru ne putem permite să vă aşteptăm?

— Da, răspunse Carrie.

— Voi fi acolo pentru a vă conduce.

Şi astfel domnul Withers se retrase în sfârşit.

După repetiţie, Carrie o puse la curent pe Lola.

— Chiar aşa ţi-au propus? exclamă aceasta, gândindu-se la Wellington ca la un grup de directori. Ce bine! Straşnic! E cum nu se poate mai elegant. E localul unde ne-au dus să mâncăm într-o seară băieţii Cushing. Ştii?

— Mi-aduc aminte, zise Carrie.

— A, e cât se poate de frumos!

— Ar fi bine să mergem să vedem camerele, spuse Carrie în cursul după-amiezii.

Apartamentul pe care li-l arătă domnul Withers consta din trei camere şi baie, comunicând între ele. Era situat la etajul salonului de recepţie. Culorile predominante erau cafeniu şi roşu-închis, draperiile şi covoarele fiind în ton. Trei dintre

ferestre aveau vederea către forfota din Broadway, la est, trei către o stradă lăturalnică ce răspundea aici. Erau două dormitoare drăguţe, aranjate cu paturi de alamă, smălţuite cu alb, scaune albe împodobite cu funde, şifoniere în armonie cu restul. În cea de-a treia cameră, salonul, se găseau un pian, cu o lampă masivă umbrită de un abajur fastuos, o bibliotecă, mai multe balansoare imense şi comode, câteva etajere pentru cărţi în forma unor cornişe montate pe coloane cu piedestal şi o vitrină aurită, pentru bibelouri, plină cu nimicuri drăguţe. Pe pereţi erau tablouri, pe divan perne moi, turceşti, pe podea scăunaşe pentru picioare, îmbrăcate în pluş castaniu. Un apartament atât de elegant şi confortabil costa, normal, o sută, de dolari pe săptămână.

— Vai ce drăguţ! exclamă Lola, plimbându-se de colo până colo.

— E plăcut, zise Carrie, ridicând o perdea de dantelă şi privind jos, către mulţimea de pe Broadway.

Camera de baie era impresionantă, toată în faianţă albă, cu o cadă mare de piatră, cu marginea de alabastru şi cu ţevile şi robinetele de nichel. Era foarte voluminoasă şi comodă, avea la un capăt o oglindă mare de cristal, iar în perete şi în trei colţuri erau instalate lumini incandescente.

— Le găsiţi satisfăcătoare? îşi permise domnul Withers să întrebe.

— A, desigur, răspunse Carrie.

— Foarte bine, atunci oricând vă aranjează, vă puteţi muta, vă stau la dispoziţie. Băiatul vă va aduce cheile.

Carrie remarcă holul elegant, aşternut cu covoare, foaierul de marmură, sala de aşteptare impunătoare. Era un loc cum îl visase adesea drept cadru.

— Cred că să nu mai zăbovim cu mutatul, ce zici? o întrebă pe Lola, gândindu-se la locuinţa lor banală din Strada 17.

— Mai e vorbă! răspunse Lola.

A doua zi, cuierele lor luară drumul noii locuinţe.

Pe când ea se îmbrăca, după matineul de miercuri, auzi o bătaie la uşa cabinei.

Uitându-se la cartea de vizită pe care i-o înmâna băiatul de serviciu, rămase uluită.

— Spune-i că vin imediat, zise cu o voce emoţionată. Apoi, privind cartea de vizită, adăugă pentru ea: *Doamna Vance.*

— Vasăzică aşa, de-astea mi-ai fost?! exclamă doamna Vance, când o văzu traversând către dânsa scena acum goală. Cum Dumnezeu s-a întâmplat?

Carrie râse voioasă. Nu era nici urmă de sfială în atitudinea prietenei ei. S-ar fi crezut că lunga despărţire survenise din întâmplare.

— Nu ştiu, răspunse Carrie.

Cu toată tulburarea din primele clipe, se simţea iarăşi atrasă de către frumoasa şi simpatica femeie.

— Ştii, ţi-am văzut fotografia în ziarul de duminică, dar m-a derutat numele. Mi-am închipuit că ori eşti dumneata, ori e cineva care-ţi seamănă întocmai şi mi-am zis: „Trebuie să mă duc să văd". În viaţa mea n-am avut o surpriză mai mare. Dar spune-mi, cum te simţi?

— O, foarte bine, răspunse Carrie. Dumneata ce-ai mai făcut?

— Mulţumesc, bine. Dar ce succes ai ! Extraordinar ! Toate ziarele vorbesc despre dumneata. Cred că eşti mândră peste poate! Aproape că mi-era frică să vin să te văd.

— A, prostii! spuse Carrie, roşind. Ştii foarte bine că mă bucur să te văd.

— În orice caz, eşti cineva. Nu vrei să vii cu mine la cină? Unde stai?

— La Wellington, zise Carrie, îngăduindu-şi în inima ei o umbră de mândrie că putea răspunde astfel.

— Nu mai spune! exclamă cealaltă, asupra căreia numele hotelului îşi făcuse efectul.

Plină de tact, doamna Vance evită subiectul Hurstwood, la care fireşte că nu putea să nu se gândească. Fără îndoială că-l părăsise Carrie. Atâta putea presupune.

— A, nu cred că pot astă-seară, zise tânăra actriță. Am foarte puțin timp. Trebuie să fiu înapoi aici la șapte și jumătate. Nu vrei să vii dumneata să iei masa cu mine?

— Mi-ar plăcea grozav, dar nu pot astă-seară, zise doamna Vance, cercetând între timp cu de-amănuntul înfățișarea elegantă a prietenei sale. Norocul acesteia o făcea s-o socotească mai merituoasă și mai încântătoare ca oricând. Mi-am dat cuvântul că voi fi acasă la șase. Aruncând o privire către micul ceas de aur ce-l purta în reverul jachetei, adăugă: Și trebuie să plec numaidecât. Dacă vrei să vii, atunci spune-mi când poți.

— Când vrei dumneata.

— Bine, atunci mâine. Stau în Chelsea acum.

— Iar te-ai mutat! exclamă Carrie, râzând.

— Da. Doar știi că nu pot să stau mai mult în același loc. După șase luni simt neapărat nevoia unei schimbări. Atunci, vezi să nu uiți, la cinci și jumătate.

— Am să țin minte, spuse Carrie, uitându-se după ea când pleca.

Apoi se gândi că acum era pe aceeași treaptă cu această femeie, poate chiar mai sus. Era ceva în solicitudinea și în interesul celeilalte care o făcea să simtă că, de data asta, ea, Carrie, era cea care binevoia să-i acorde prietenia.

La ieșire, portarul îi înmână scrisori, ca în toate zilele precedente. Începând de luni, primise din ce în ce mai multe. Conținutul lor îl știa dinainte. Bilețelele dulci, în forma obișnuită, nu erau ceva nou. Primul în viața ei îl primise cu mult înainte, la Columbia City. Îl mai ținea minte și acum. De atunci mai primise și altele, pe când era în corpul de balet, de la domni care îi cereau o întâlnire. Adesea făcea haz de aceste scrisori cu Lola, care și ea primea asemenea corespondențe. Era una dintre distracțiile lor.

Dar acum curgeau cu duiumul. Domni foarte bogați nu șovăiau să indice, ca adaos la o agreabilă colecție de virtuți, că aveau cai și trăsuri proprii. De pildă:

„Dispun de un milion. Aş putea să vă ofer orice lux. Nu există nimic ce n-aţi putea obţine, dacă mi-aţi cere. Spun asta, nu ca să vorbesc despre averea mea, ci fiindcă va iubesc şi aş vrea să vă îndeplinesc orice dorinţă. Dragostea este cea care mă împinge să vă scriu. Nu vreţi să-mi acordaţi jumătate de oră, în care să-mi pot pleda cauza?"

Pe când locuia încă în modestul apartament din Strada 17, Carrie citea asemenea scrisori fără încântare, dar cu mult interes; acum însă după instalarea în luxoasa reşedinţă de la Wellington, nu prea o mai interesau. Chiar aici, vanitatea ei, sau acea preţuire de sine care în forma ei cea mai accentuată se numeşte vanitate, nu era încă atât de suprasaturată, încât aceste lucruri să ajungă s-o plictisească. Măgulirea, nouă în orice formă, îi plăcea. Numai că era de ajuns de înţeleaptă pentru a deosebi vechea şi noua ei stare. Mai înainte nu avusese parte nici de măgulire, nici de propuneri drăgăstoase. Acum le avea. De ce? O făcea să zâmbească faptul că bărbaţii o găseau dintr-odată cu atât mai atrăgătoare. Până la urmă îi provoca răceală şi indiferenţă.

— Ia uite colo, îi arătă Lolei. Uite ce spune ăsta: *Dacă aţi binevoi să-mi acordaţi doar o jumătate de oră!* repetă, cu o intonaţie languroasă. Auzi tu! Nerozi mai sunt bărbaţii!

— Trebuie să aibă o groază de bani, după cum vorbeşte, observă Lola.

— Asta spun toţi, ripostă Carrie, cu nevinovăţie.

— De ce nu vrei să-l vezi, sugeră Lola, şi să auzi ce are de spus?

— N-am nicio dorinţă să fac asta, zise Carrie. Ştiu dinainte ce-ar spune. Nu vreau să mă întâlnesc cu nimeni în felul acesta.

Lola o privi cu ochi mari, înveselită.

— Ce ţi-ar strica? răspunse. Ai putea să te distrezi puţin. Carrie clătină din cap. Eşti foarte ciudată, mai zise micul oştean cu ochi albaştri.

Pe Carrie o copleşea norocul. În toată această săptămână, deşi nu-şi încasase încă salariul cel mare, lumea părea plină de înţelegere şi de încredere faţă de ea. Fără bani, sau cel puţin fără suma trebuincioasă, se bucura de toate rafinamentele luxului pe care le pot procura banii. Uşile locurilor frumoase păreau să i se deschidă de la sine. Acele încăperi de palate o întâmpinau acum ca în basme. În apartamentul elegant al doamnei Vance de la Chelsea se putea simţi ca acasă. Bărbaţii îi trimiteau flori, scrisori de dragoste, îi ofereau averi. Şi visele ei tot o mai luau razna. O sută cincizeci de dolari! O sută cincizeci! Era o poartă către peştera lui Aladin. În fiece zi, aproape că ameţea făcându-şi tot felul de socoteli; închipuirile despre viaţa ce-o va duce, când va avea bani din belşug, creşteau şi se înmulţeau întruna. Concepea plăceri care nu există, vedea lumini de bucurie ce n-au fost de când lumea şi, în cele din urmă, după ce-şi clădise un univers de aşteptări, veni şi prima leafă de o sută cincizeci de dolari.

— A, da, spusese acesta, când se prezentase, domnişoara Madenda, una sută cincizeci de dolari. Spectacolul pare să aibă succes.

— Da, într-adevăr, răspunse Carrie.

Imediat după ea apăru una din actriţele neînsemnate ale trupei; auzi tonul schimbat cu care i se vorbea.

— Cât? întreba, aspru, acelaşi casier.

Fata, la fel cu ceea ce fusese şi ea de curând, îşi aştepta salariul modest. Carrie se duse înapoi cu gândul la cele câteva săptămâni în care încasase, mai bine zis primise cu aerul unei slujnice, patru dolari şi cincizeci pe săptămână de la un maistru care făcea pe stăpânul, într-o fabrică de ghete, un om care când împărţea plicurile parcă ar fi fost un prinţ care binevoia să acorde favoruri unui grup slugarnic de solicitatori. Ştia că acolo, la Chicago, chiar în acea zi, aceeaşi hală de fabrică era plină de fete sărmane, urât şi sărăcăcios îmbrăcate, ce lucrau în şiruri lungi, la maşini care clănţăneau fără încetare; mai ştia că la amiază vor întrerupe munca jumătate de oră, pentru a

înghiţi o biată gustare; că sâmbătă se adunau, ca şi pe vremea când era şi ea una dintre ele, ca să-şi ia în primire plata sărăcăcioasă pentru o muncă de o sută de ori mai grea decât ceea ce făcea ea acum. A, ce lesne era acum! Ce trandafirie şi ce luminoasă era lumea! Se simţea atât de exaltată încât trebui neapărat să se întoarcă la hotel pe jos, ca să se gândească. Se tot întreba ce să facă acum.

Nu le trebuie mult timp banilor ca să-şi arate neputinţa, când dorinţele sunt de domeniul afectiv. Cu cei o sută cincizeci de dolari în mână, Carrie nu ştia ce să facă. În sine, ca obiect tangibil, banii o bucurau aparent; îi făcea plăcere, timp de câteva zile, să-i pipăie, să se uite la ei, dar asta trecu curând. Contul la hotel nu trebuia plătit neapărat. Îmbrăcămintea ei era, de câtăva vreme, cu totul satisfăcătoare. Peste o zi, două, avea să primească altă sumă de o sută cincizeci de dolari. Începea să-şi dea seama că pentru a se menţine în situaţia actuală n-avea neapărat nevoie de aceşti bani. Dacă voia să realizeze mai mult, să se ridice, îi trebuia mai mult, mult mai mult.

Curând o vizită un critic, pentru a obţine unul din acele interviuri spumoase, care scânteiază de observaţii isteţe, scot în evidenţă spiritul şi verva criticilor, dau la iveală slăbiciunile vedetelor şi distrează publicul. Carrie îi plăcuse, şi el mărturisi aceasta în reportajul său, adăugind însă că nu era decât o fată drăguţă, cumsecade şi norocoasă. Asta o răni adânc. Când ziarul *Herald* organiză o serată în folosul distribuirii gratuite de îngheţată, îi făcu cinstea s-o roage să apară benevol, laolaltă cu alte celebrităţi. Primi vizita tânărului autor al unei piese, despre care acesta credea că ar putea-o juca ea. Vai, nu-şi putea da seama dacă aşa era. O durea că trebuia să recunoască asta. Apoi descoperi că trebuie să-şi depună banii spre păstrare la bancă, şi tot aşa mai departe, până ajunse în punctul în care îşi dădu seama cu mirare că poarta spre bucuria desăvârşită în viaţă nu-i era deschisă.

Treptat, începu să creadă că i se părea aşa fiindcă era vară. Nu existau alte distracţii decât de genul acelora în care era ea

vedetă. Dat fiind că bogătaşii îşi părăsiseră reşedinţele, Fifth Avenue era pustiu iar casele – încuiate. La fel era atmosfera şi pe Madison. Broadway era plin de actori care hoinăreau în căutare de angajamente pentru stagiunea următoare. Tot oraşul era calm, iar serile îi erau acaparate de ocupaţia ei. De aici îi venea sentimentul că nu prea are ce face.

— Nu ştiu de ce începe să-mi fie urât, îi spuse într-o zi Lolei, şezând la o fereastră care dădea spre Broadway, ţie nu?

— Nu, zise Lola, numai rareori. Dacă nu te duci nicăieri! Asta-ţi lipseşte.

— Unde-aş putea să mă duc?

— Cum, dar sunt atâtea locuri, răspunse Lola, cu gândul la propriile ei escapade cu tinerii veseli. Tu nu vrei să mergi cu nimeni.

— Nu vreau să merg cu oameni de felul celor care-mi scriu. Ştiu ce le poate pielea.

— N-ar trebui să-ţi fie urât, zise Lola, gândindu-se la succesul prietenei sale. Ce n-ar da o groază de fete să fie în pielea ta!

Carrie privi iar spre mulţimea ce se perinda pe sub geamurile ei.

— Nu ştiu, zise.

Fără să-şi dea seama, începea să se plictisească nefăcând nimic.

Capitolul 45

CIUDATELE FEȚE ALE SĂRĂCIEI

Jalnicul Hurstwood şedea la hotelul ieftin unde se refugiase, cu cei şaptezeci de dolari pe care-i luase pe mobilă, şi asista la scurgerea unei veri calde şi la un început de toamnă răcoroasă, citind. Nu era cu totul nepăsător faţă de faptul că banii săi se topeau. Pe măsură ce scotea câte cincizeci de cenţi pentru plata adăpostului pe o zi, începea să se simtă tot mai stânjenit, şi, în cele din urmă luă o cameră mai ieftină, la treizeci şi cinci de cenţi, pentru ca banii să ţină mai mult. Avea adesea ştiri despre Carrie. Fotografia ei fusese publicată în *World* de vreo două ori şi dintr-un *Herald* vechi, găsit pe un scaun, aflase că de curând ea apăruse alături de alţi actori, nu mai ţinea minte în ce scop de binefacere. Citea lucrurile acestea cu sentimente amestecate. Fiecare dintre ele părea s-o situeze tot mai departe, într-un ţinut tot mai impunător, pe măsură ce se depărta de dânsul. Văzu pe panourile de publicitate un afiş frumos, care o înfăţişa în rolul unei fetiţe puritane, gravă şi drăgălaşă. Se opri nu o dată să privească posomorât acel afiş. Hainele lui erau jerpelite, în contrast ţipător cu tot ce părea să fie Carrie.

Atâta vreme cât o ştia la Casino, deşi nu avusese niciodată intenţia să se apropie de ea, parcă simţea subconştient că are un sprijin, că nu e cu desăvârşire singur. Spectacolul se jucase atâta vreme, seară de seară, încât Hurstwood credea că tot se mai joacă. În septembrie plecase în turneu, fără ca el să bage de seamă. Când nu mai avu decât douăzeci de dolari se mută

într-un azil în Bowery; acolo nu exista decât o sală plină cu mese şi bănci şi vreo câteva scaune. Plătea cincisprezece cenţi pe zi. Aici ocupaţia lui de predilecţie era să închidă ochii şi să viseze la zilele de altădată, un obicei al lui tot mai înrădăcinat. La început nu dormea, ci retrăia încordat, cu mintea în trecut, scene şi întâmplări din viaţa lui de la Chicago. Pe măsură ce prezentul se întuneca, trecutul devenea tot mai luminos şi tot ce avea legătură cu el ieşea în relief.

Nu-şi dădea seama lămurit cât de mult pusese stăpânire pe el acest obicei, până când, într-o zi, se surprinse repetând un răspuns pe care-l dăduse, demult, unuia dintre prietenii săi. Erau în barul Fitzgerald & Moy. Se făcea că stă în uşa cochetului său birou, îmbrăcat elegant şi-i vorbeşte lui Sagar Morrison despre valoarea terenurilor din partea de sud a oraşului Chicago, unde Morrison se gândea să investească nişte bani.

— Ce-ar fi să intri şi tu în combinaţie cu mine? îl auzea spunând pe Morrison.

— Eu nu, răspundea el, întocmai ca atunci, cu ani în urmă. Nu mă mai încurc; îmi ajunge cât am acum.

Mişcarea buzelor îl trezi şi se întrebă cu mirare dacă rostise acele cuvinte. Data următoare, când băgă de seamă ceva asemănător, vorbea într-adevăr.

— De ce nu sari, afurisitule? spunea. Hai, ia şi sari !

Era o anecdotă englezească plină de haz, pe care o povestea unui grup de actori. Pe când glasul lui îl aducea la realitate, încă mai zâmbea. Părea însă că stinghereşte un bătrân arţăgos şi straniu, care şedea în apropiere; în tot cazul, acesta aţintea asupra lui o căutătură foarte înţepată. Hurstwood se îndreptă în scaun. Umorul amintirii pieri într-o clipă şi-l năpădi ruşinea. Pentru a-şi reveni, se ridică de pe scaun şi porni să hoinărească pe străzi.

Într-o zi, uitându-se la coloanele de anunţuri ale ziarului *Evening World,* privirea îi căzu asupra titlului noii piese de la Casino. Era uluit. Carrie plecase! Îşi aminti că abia cu o zi

înainte văzuse afişul ei, fără îndoială fusese unul rămas neacoperit de cele noi. Ciudat, acest fapt avu asupra lui un efect zguduitor. Se simţea aproape obligat să admită că liniştea lui părea a depinde de prezenţa ei în oraş. Acum plecase. Se mira cum putuse să-i scape acest fapt important. Cine ştie când avea să se întoarcă! Împins de o frică nervoasă, se ridică şi ieşi în săliţa murdară ca să numere, nevăzut de nimeni, banii ce-i rămăseseră. Nu mai erau cu totul decât zece dolari.

Se întreba cum se descurcau ceilalţi de la azil. Nu păreau să aibă vreo ocupaţie. Poate că cerşeau, fără îndoială că asta făceau. La câţi din ăştia nu dăduse el de pomană pe vremuri! Mai văzuse bărbaţi întinzând mâna pe stradă. Poate c-ar putea şi el să strângă ceva în felul ăsta. Îl apuca groaza când se gândea mai bine.

Şezând în sala azilului, ajunse la ultimii cincizeci de cenţi. Economisise şi numărase ban cu ban, până ce sănătatea lui se resimţi. Nu mai era gras defel. Şi fireşte că hainele stăteau pe el parcă n-ar fi fost ale lui. Hotărî că trebuie să facă ceva şi, tot umblând de colo până colo, se mai scurse încă o zi. Mai avea doar douăzeci de cenţi, prea puţin ca să mănânce a doua zi.

Adunându-şi tot curajul, porni spre Broadway şi sui strada până la hotelul Broadway Central. Cu un şir de clădiri mai înainte, se opri, nehotărât. Un portar spătos, cu o faţă lătăreaţă, ieşise printr-una din uşile laterale şi privea în stradă. Hurstwood hotărî să i se adreseze. Se grăbi să ajungă la el până nu se îndepărta.

— Amice, zise exprimând chiar în formularea rugăminţii sale inferioritatea celuilalt, nu s-ar găsi ceva de lucru pentru mine în hotelul ăsta? Portarul continua să vorbească. N-am de lucru şi mi s-au terminat banii, trebuie neapărat să găsesc ceva, orice-ar fi. Inutil să-ţi spun cine-am fost altădată. Dacă m-ai învăţa cum să fac ca să găsesc de lucru, ţi-aş fi foarte îndatorat. Poate fi deocamdată numai pentru câteva zile. Trebuie neapărat să găsesc ceva.

Portarul tot se mai holba la el, încercând să pară nepăsător. Când văzu că omul e pe cale să înceapă iar a vorbi, spuse:

— Eu n-am nicio legătură cu asta. Înăuntru trebuie să întrebi.

Ciudat, vorbele acestea îl stârniră pe Hurstwood să facă un nou efort.

— Credeam c-ai putea să-mi spui.

Omul clătină din cap, înciudat.

Atunci fostul director intră hotărât înăuntru şi se îndreptă spre un oficiu care se afla în spatele ghişeului de primiri.

Unul din directorii hotelului se întâmplă să fie acolo. Hurstwood îl privi drept în ochi.

— Aţi putea să-mi daţi ceva de lucru pentru câteva zile? zise. Sunt într-o asemenea situaţie, încât trebuie să găsesc ceva numaidecât.

Grăsuliul director îl măsură cu o privire care părea să spună: „Da, aşa s-ar zice".

— Am venit aici, explică Hurstwood, cu nervozitate, fiindcă am fost şi eu odinioară director. N-am avut noroc, până la urmă, dar nu sunt aici ca să vă spun povestea mea. Caut ceva de lucru, măcar pentru o săptămână.

Celuilalt i se păru că vede o licărire febrilă în ochiul omului care-l ruga.

— Ce hotel aţi condus?

— N-a fost hotel, zise Hurstwood. Am fost director al barului Fitzgerald & Moy din Chicago, timp de cincisprezece ani.

— Aşa? zise directorul hotelului. Şi cum s-a întâmplat să plecaţi de-acolo?

Figura lui Hurstwood era într-un cuprinzător contrast cu faptul relatat.

— De, dintr-o prostie a mea! Nu e momentul să vorbim acum despre asta. Puteţi afla dacă vă interesează. Acum sunt un om distrus şi, dacă vreţi să mă credeţi, n-am mâncat nimic astăzi.

Directorului de hotel îi insuflă oarecare interes această poveste. Nu prea ştia la ce-ar putea fi folosit un asemenea individ, şi totuşi, felul în care-i vorbise Hurstwood îl făcea să dorească să-l ajute întrucâtva.

— Cheamă-l pe Olsen, spuse, întorcându-se spre funcţionar.

O sonerie, un băiat de serviciu care apăru şi dispăru într-o clipă, şi Olsen, portarul-şef, sosi.

— Olsen, îi spuse directorul, s-ar găsi ceva de făcut pentru omul acesta? Aş vrea să-i dau ceva de lucru,

— Nu ştiu, domnule director, zise Olsen. Nu prea avem nevoie de nimeni. Dar, dacă doriţi dumneavoastră, cred c-aş putea să găsesc ceva.

— Vezi şi găseşte-i. Du-l la bucătărie şi spune-i lui Wilson să-i dea ceva de mâncare.

— Am înţeles, domnule director, zise Olsen.

Hurstwood îl urmă. Când dispărură din raza privirii directorului, atitudinea portarului-şef se schimbă.

— Nu ştiu ce dracu' pot să fac! spuse plictisit. Hurstwood tăcu. Îl dispreţuia pe burduhănosul ăsta care căra cufere.

— Să-i dai ceva de mâncare omului ăstuia, îi spuse portarul bucătarului.

Acesta îl măsură pe Hurstwood şi părându-i-se că vede în căutătura lui ceva ager, o expresie de om cu carte, îi spuse:

— Bine, poftim de ia loc.

Astfel intră Hurstwood la Broadway Central, dar nu pentru multă vreme. N-avea nici putere, nici tragere ele inimă pentru munca de rândaş, grea şi murdară, din subsolurile oricărui hotel. Cum nu se găsi nimic mai bun, fu pus să ajute fochistul şi mai făcea şi alte munci prin subsol, ce se nimerea, orice. Portari, bucătari, fochişti, funcţionari, toţi îi erau superiori. În plus, înfăţişarea lui nu le plăcea, avea o fire prea singuratică, astfel că nu-i făceau viaţa plăcută.

Dar cu calmul şi nepăsarea disperării îndura totul, dormind într-o cămăruţă din podul clădirii, mâncând ce-i dădea

bucătarul şi primind câţiva dolari pe săptămână, pe care încerca să-i păstreze. Sănătatea lui nu era de natură să poată rezista multă vreme.

Într-o zi de februarie fu trimis cu o treabă la biroul unui mare depozit de cărbuni. Fusese zăpadă şi lapoviţă şi era zloată multă pe străzi. Pe drum îi pătrunse o groază de apă în ghete; la întoarcere se simţea moale şi obosit. Toată ziua următoare fu mai abătut ca oricând; şedea unde se nimerea spre supărarea celor cărora le plăcea să-i vadă activi pe alţii.

În aceeaşi după-amiază, trebuiră mutate nişte lăzi, spre a face loc altor provizii pentru bucătărie. I se porunci să le care cu roaba. Dând de o ladă mare, nu putu s-o ridice.

— Ce faci acolo? zise portarul-şef. Ce te lupţi aşa cu lada aia? Nu poţi s-o ridici?

— Nu, zise el istovit.

Se opintise din răsputeri, dar se lăsă păgubaş.

Portarul-şef se uită la el şi văzu că era galben ca ceara.

— Nu cumva eşti bolnav, hm?

— Aşa cred, răspunse Hurstwood.

— Păi atunci mai bine du-te şi şezi undeva.

Aşa făcu, dar curând începu să se simtă din ce în ce mai rău. Abia se putu târî până în cămăruţa lui, unde rămase o zi.

— Omul de jos, Wheeler, e bolnav, raportă în timpul nopţii unul dintre servitori, funcţionarului de serviciu.

— Da' ce are?

— Nu ştiu. Are fierbinţeală mare.

Medicul hotelului veni să-l vadă.

— Trimiteţi-l mai bine la Bellevue, fu el de părere. E o pneumonie.

Aşadar fu transportat la spital.

În trei săptămâni, faza cea mai grea a bolii trecu, dar abia către începutul lui mai fu în stare să părăsească spitalul şi fu externat.

Rar păşise în lumina soarelui de primăvară o fiinţă mai firavă decât odinioară zdravănul, vioiul director. Tot ce era carne

pe el se topise. Faţa îi era suptă şi galbenă, mâinile palide, tot trupul moale ca o zdreanţă. Cu haine cu tot, cântărea doar şaizeci de kilograme. I se dăduseră nişte haine vechi, un surtuc jerpelit, cafeniu şi nişte pantaloni care curgeau de pe el. De asemenea, ceva mărunţiş şi sfaturi. I se spusese să se adreseze instituţiilor de binefacere.

Se duse iar la azilul din Bowery, sfredelindu-şi mintea ce să facă. Din situaţia în care se găsea nu mai era decât un pas până la cerşit.

„Ce pot să fac? îşi zicea. Doar n-o să mor de foame".

Pentru prima oară întinse mâna în însoritul Second Avenue. Un bărbat bine îmbrăcat se apropia de el, în pas de plimbare. Ieşise din Parcul Stuyvesant. Hurstwood îşi adună, tăria şi, pe furiş, veni lângă el.

— Aţi putea să-mi daţi zece cenţi? spuse fără ocol. Sunt nevoit să cer.

Omul nu prea se uită la el, ci scotocind în buzunarul vestei, scoase zece cenţi.

— Poftim, ţine!

— Vă mulţumesc, zise Hurstwood încet, dar celălalt nu-i mai dădu nicio atenţie.

Mulţumit că izbutise şi totodată ruşinat că ajunsese în halul ăsta, se hotărî să nu mai ceară decât douăzeci şi cinci de cenţi, atâta avea să-i ajungă. Hoinări pe stradă măsurând cu privirea oamenii, dar îi trebui mult până să găsească omul şi momentul potrivit. Când în sfârşit se hotărî, fu refuzat. Demoralizat de acest rezultat, îi trebui o oră ca să-şi revină şi să ceară iar. De data asta, i se dădură cinci cenţi. Cu multă atenţie şi străduinţă, izbuti să mai capete douăzeci de cenţi, dar îi era grozav de greu.

A doua zi porni iar pe stradă pentru a lua de la cap această caznă; fu refuzat şi repezit adesea, şi în toate felurile; o dată sau de două ori fu ascultat cu bunăvoinţă şi generozitate. În cele din urmă îi dădu prin gând că trebuie să existe o ştiinţă

a feţelor omeneşti; cu atenţie, probabil că o deosebeai până la urmă pe cea a omului darnic.

Dar nu era nicio plăcere să tot opreşti trecătorii. Văzu cum unul fu arestat pentru asta şi se temea să nu păţească la fel. Totuşi, cerşea înainte, aşteptând nedesluşit să intervină o schimbare, fireşte ceva mai bun, nu ştia nici el ce.

Se simţi înviorat când, într-o dimineaţă, văzu anunţată întoarcerea trupei de la Casino, *„cât şi a domnişoarei Carrie Madenda"*. Se gândise destul la ea în ultimele zile. Ce succes avea, ce de bani trebuia să câştige! Dar chiar şi acum, se hotărî anevoie să i se adreseze ei, şi asta numai după ce îi merse rău de tot câteva zile în şir. Când nu mai putu răbda de foame, îşi zise:

„Am să-i cer ei. N-o să îmi refuze câţiva dolari."

Se îndreptă deci într-o după-masă către teatrul Casino. Trecu de câteva ori pe acolo, încercând să-şi dea seama unde era intrarea actorilor. Apoi se aşeză cu un şir de clădiri mai încolo, în Parcul Bryant, şi aşteptă. „N-o să refuze să-mi dea o mână de ajutor", îşi tot spunea.

Începând de la şase şi jumătate, se tot furişa ca o umbră primprejurul intrării din Strada 39, prefăcându-se de fiecare dată că e un trecător grăbit şi temându-se pe de altă parte să n-o scape pe Carrie. Acum că sosise ceasul acesta însemnat, era cam emoţionat; fiind slăbit şi flămând, era mai sensibil ca altădată. În cele din urmă văzu că actorii începeau să sosească şi încordarea lui nervoasă spori într-atât, încât deveni aproape insuportabilă.

La un moment dat i se păru că o vede venind şi porni să-i iasă înainte, dar când se apropie îşi dădu seama că greşise.

„Nu mai poate întârzia mult", îşi zise, pe jumătate temându-se s-o întâlnească şi la fel de abătut la gândul că poate Carrie intrase prin altă parte. Stomacul îi era atât de gol, încât îl durea.

Unul după altul, se perindau pe lângă el pietoni, aproape toţi bine îmbrăcaţi, mai toţi indiferenţi. Vedea scurgându-se

trăsuri, treceau domni însoţiţi de doamne, începea veselia serii în acest cartier de teatre şi hoteluri.

Deodată o trăsură se apropie huruind şi vizitiul sări jos să deschidă portiera. Mai înainte ca Hurstwood să poată face ceva, două doamne traversară foşnind trotuarul lat şi pieriră prin intrarea spre scenă. I se păru că o văzuse pe Carrie, dar viziunea fusese atât de neaşteptată, de elegantă şi de îndepărtată, încât n-ar fi putut spune sigur. Mai zăbovi puţin, tot mai epuizat de foame şi oboseală; constatând că uşa spre scenă nu se mai deschide şi că începuse să-şi facă apariţia un public însufleţit, trase concluzia că trebuie să fi fost într-adevăr Carrie cea pe care o zărise adineauri, aşa că se îndepărtă.

„Dumnezeule, spuse, grăbindu-se să iasă din strada în care se revărsa o omenire mai fericită, trebuie să găsesc ceva!“

În ceasul acesta, când Broadway Avenue îmbracă aspectul său cel mai interesant, un om ciudat se înfiinţa neabătut în colţul dintre Strada 26 şi Broadway, care se întretăia şi cu Fifth Avenue. Era ora când teatrele începeau să-şi primească oaspeţii. Încotro îţi aruncai privirea, vedeai văpaia firmelor luminoase care vesteau petrecerile serii. Trăsuri şi cupeuri, cu felinarele clipind ca nişte ochi gălbui, treceau în tropot lin. Perechi şi grupuri de câte trei sau patru se amestecau voioase cu mulţimea ce se revărsa în acea arteră, ca un şuvoi masiv, în vuiet de râsete şi glume. Pe Fifth Avenue vedeai hoinari care nu se grăbeau deloc, câţiva bogătaşi ce se plimbau alene, un domn în haine de seară însoţind o doamnă căreia îi ţinea cu gingăşie braţul, câţiva obişnuiţi ai cluburilor, trecând de la un salon de fumat la altul. Peste drum, marile hoteluri scânteiau din sute de ferestre luminate, iar cafenelele şi sălile lor de biliard erau înţesate cu o omenire voioasă, bine îmbrăcată şi dornică de petrecere. Noaptea care învăluia totul pulsa de setea de a petrece şi de aţâţare voioasă, de acea ciudată însufleţire a unui oraş mare pornit să caute bucurie pe o mie de căi felurite.

Acest individ aparte nu era altul decât un fost ostaş, apucat de mania religioasă, care, după ce suferise loviturile şi

lipsurile ciudatului nostru sistem social, trăsese concluzia că datoria sa către Dumnezeu, aşa cum îl concepea el, era să-şi ajute aproapele. Născocise o formă cu totul originală. Consta din asigurarea unui culcuş oricărui trecător lipsit de adăpost, care îi solicita ajutorul în acel anumit loc, deşi el însuşi abia avea cu ce să-şi plătească o locuinţă cumsecade.

Ocupându-şi locul obişnuit în mijlocul acelei atmosfere frivole, cu trupul băţos înveşmântat într-o pelerină largă, cu capul ocrotit de o pălărie moale cu borurile late, sta şi-i aştepta pe solicitatorii care, pe diferite căi, aflaseră de ciudata lui caritate. În seara despre care vorbim, stătu o vreme singur, privind aşa cum priveşte un om fără ocupaţie o scenă fascinantă; un poliţist care trecu pe acolo îl salută prietenos cu numele de „căpitane". Un puşti care îl mai văzuse adesea se opri să se holbeze la el. Toţi ceilalţi trecători nu-l luau drept un ins care ar fi ieşit din comun, poate doar prin îmbrăcăminte. Făcea impresia unui străin care fluieră şi se plimbă ca să-şi piardă timpul sau să se distreze.

În decursul primei jumătăţi de oră, începură să apară câţiva doritori. Ici, colo vedeai desprinzându-se din şuvoiul trecătorilor câte un pierde-vară, ce se apropia interesat şi şovăielnic. Un ins jerpelit traversă colţul de peste drum, aruncând o privire piezişă spre el. Altul coborî Fifth Avenue până în colţul Străzii 26, văzu cum stăteau lucrurile şi se depărtă iar şchiopătând. Vreo două, trei figuri tipice ale cartierului Bowery dădeau târcoale pe Madison Square pe partea dinspre Fifth Avenue şi nu cutezau să traverseze. În colţul lui, ostaşul învăluit în pelerină se plimba de colo până colo pe o porţiune de vreo cinci metri, fluierând nepăsător.

Pe la ora nouă, parte din zarva orelor mai timpurii se potolise. Atmosfera hotelurilor era mai puţin tinerească. Şi aerul era mai rece. De fiece parte se agitau nişte personaje stranii, pândind ce se petrece, aruncând câte o privire din exteriorul unui cerc închipuit, în care parcă se temeau să intre; erau cu toţii doisprezece. Curând, când frigul începu să se înteţească,

unul dintre ei înaintă. Traversă Broadway ieşind din întunecata Stradă 26 şi, cu un pas şovăielnic, în cerc, ajunse aproape de cel ce aştepta. Era în mişcarea omului ceva ruşinat, sfios, o intenţie parcă de a ascunde până în ultima clipă orice sugestie că ar fi vrut să se oprească. Apoi, deodată, se opri în imediata apropiere a ostaşului.

Căpitanul îl privi, îl recunoscu, dar nu-i adresă niciun cuvânt. Nou-venitul dădu uşor din cap şi murmură ceva, în felul celor care aşteaptă o pomană. Celălalt răspunse doar făcându-i un semn să se ducă la marginea drumului.

— Stai acolo, zise.

Cu asta, vraja fu spulberată. În timp ce ostaşul îşi relua scurta, solemna plimbare, alte personaje îşi târşâiseră paşii mai aproape. Nici măcar nu-l salutară pe căpitan, ci se alăturară celui ce stătea singur. Trăgeau zgomotos aer pe nas, se foiau, tropăiau uşor.

— Frig, nu-i aşa?

— Bine c-a trecut iarna.

— Parc-ar vrea să plouă.

Pestriţa adunare sporise până la zece. Vreo doi dintre ei se cunoşteau şi stăteau de vorbă. Alţii păstrau o mică distanţă, nedorind nici să se alăture grupului şi nici să se prefacă a nu face parte din el. Erau înciudaţi, arţăgoşi, înrăiţi de viaţă, nu se uitau la nimic anume şi tot mişcau din picioare.

Ar fi început curând discuţiile, dar căpitanul nu le dădu răgaz. Socotind că sunt destui pentru a începe, înaintă.

— Vă trebuie la toţi câte un culcuş, aşa-i?

Drept răspuns se auzi: foială, târşâit mai zgomotos de picioare şi un murmur de aprobare.

— Ei, atunci înşiraţi-vă aici. Să văd ce pot să fac. Eu n-am un ban.

Alcătuiră un fel de şir, frânt, zdrenţăros. Se puteau acum deosebi, prin contrast, unele trăsături izbitoare. Se afla, în şir, unul cu picior de lemn. Toate pălăriile erau atât de pleoştite, că nu le-ar fi stat bine nici într-un târg de haine vechi. Toţi

pantalonii erau boţiţi şi făcuţi ferfeniţă la manşetă, iar surtucele îndelung purtate nu mai aveau culoare. În lumina crudă a vitrinelor, unele feţe păreau uscate, albe ca varul, altele erau presărate cu pete roşii şi buhăite în obraji şi sub pleoape. Vreo doi indivizi ciolănoşi şi lungi aminteau de nişte semafoare. Câţiva curioşi se apropiară, atraşi de grupul ce părea să discute; apoi se adăugară tot mai mulţi şi, în curând, se adunase o gloată care se împingea şi căsca gura. Cineva din şir începu să vorbească.

— Tăcere! strigă căpitanul. Uitaţi ce e, domnilor, oamenii ăştia n-au unde dormi. Le trebuie neapărat un culcuş pentru la noapte. Nu pot dormi în stradă. Îmi trebuie doisprezece cenţi ca să găsesc un pat pentru unul din ei. Cine mi-i dă?

Niciun răspuns.

— Ce să facem, băieţi, va trebui să aşteptăm aici până se hotărăşte cineva. Doisprezece cenţi nu-i cine ştie ce pentru un om.

— Uite cincisprezece, strigă un tânăr, înaintând cu o privire încordată. Mai mult nu pot!

— Foarte bine. Acum am cincisprezece. Ieşi din rând! Şi punându-şi mâna pe umărul unuia dintre oamenii care aşteptau, căpitanul îl conduse puţin mai la o parte şi-l lăsă să stea singur.

Înapoindu-se, îşi reluă locul şi începu iar:

— Mi-au rămas trei cenţi. Trebuie să facem ceva ca să-i culcăm pe aceşti oameni. Sunt, şi începu să numere: unul, doi, trei, patru, cinci, şase, şapte, opt, nouă, zece, unsprezece, doisprezece inşi. Încă nouă cenţi şi-i fac rost de un pat omului care urmează; un culcuş bun, călduros, pentru la noapte. Mă duc eu singur să-l găsesc, îndată. Cine-mi dă nouă cenţi?

Unul dintre cei ce priveau, de data asta un bărbat între două vârste, îi înmână o piesă de cinci cenţi.

— Aşa, acum am opt cenţi. Încă patru şi pot închiria un pat pentru omul acela. Haideţi, domnilor. Merge încet astă-

seară. Dumneavoastră toţi aveţi paturi bune. Oamenii ăştia, ce să facă?

— Ţine, zise unul din asistenţă, punându-i o monedă în mână.

— Asta, observă căpitanul, privind moneda, plăteşte două paturi, pentru doi oameni, şi mai rămân cinci cenţi pentru următorul. Cine mai îmi dă şapte cenţi?

— Eu, spuse o voce.

Coborând în seara aceea pe Sixth Avenue, se întâmplă ca Hurstwood să traverseze spre est, prin Strada 26 către Third Avenue. Era deznădăjduit cu totul, îngrozitor de flămând, istovit şi înfrânt. Cum să mai ajungă la ora asta să-i vorbească lui Carrie? Are să se facă unsprezece până la terminarea spectacolului. Dacă a venit în trăsură înseamnă că pleacă tot aşa. Va trebui să se apropie oricât ar fi de penibil. Şi, mai presus de orice, era flămând şi obosit; va trebui să treacă, în cel mai bun caz, o zi întreagă, căci nu mai avea energie să încerce în seara aceea. N-avea ce să mănânce şi n-avea unde dormi.

Când se apropie de Broadway observă trecătorii adunaţi din jurul căpitanului, dar, socotind că se datora vreunuia care predica pe stradă sau vreunui fachir vânzător de leacuri, era gata să treacă. Totuşi, traversând către Parcul Madison Square, observă şirul de oameni ale căror paturi erau asigurate; erau desprinşi de grosul gloatei. În lumina crudă a lămpilor electrice din vecinătate, recunoscu pe unul din tagma sa, una din acele figuri întâlnite pe străzi şi prin aziluri, rătăcind, cu mintea şi cu trupul la voia întâmplării, ca şl el. Se întrebă ce putea să fie şi se întoarse.

Căpitanul stătea şi se ruga laconic pentru oamenii aceia, ca şi până acum. Hurstwood auzi, cu mirare şi cu o senzaţie care-l linişti, vorbele adesea repetate:

— Oamenilor ăstora le trebuie un pat.

În faţa lui se înşira rândul nefericiţilor ale căror paturi nu erau încă sigure. Văzând un nou-venit apropiindu-se calm şi ocupând un loc la capătul şirului, se hotărî să facă la fel. La

ce bun să mai lupte? Era istovit în seara aceea. Iată o soluţie simplă cel puţin pentru una dintre nevoi! Poate că mâine îi va merge mai bine.

În spatele lui, unde se aflau câţiva dintre cei cu paturile asigurate, domnea o vădită atmosferă de relaxare. Încordarea datorată nesiguranţei fiind înlăturată, discutau destul de degajaţi şi unii se arătau gata să lege prietenii. Politică, religie, starea guvernului, veşti senzaţionale din ziare, evenimente notorii din lumea întreagă îşi găseau aici purtători de cuvânt şi auditoriu. Voci sparte şi răguşite se pronunţau categoric pe cele mai felurite subiecte. Se auzeau răspunsuri vagi şi dezlânate. Se vedeau priviri piezişe şi viclene sau chiar răutăcioase. Unii, cu mintea prea tocită sau prea istoviţi ca să vorbească, se holbau animalic.

Statul în picioare istoveşte. Hurstwood obosi şi mai tare aşteptând. Credea că are să cadă jos; în curând, începu să-şi schimbe întruna greutatea de pe un picior pe altul. În sfârşit, îi veni rândul. Se plătise pentru omul dinaintea lui, care trecuse în şirul fericiţilor. Acum îi venise şi lui rândul, şi căpitanul începuse să pledeze pentru el.

— Doisprezece cenţi, domnilor, doisprezece cenţi îi procură acestui om un pat. N-ar sta aici în frig dac-ar avea unde să se adăpostească.

Hurstwood înghiţi un nod care i se urcase în gât. Foamea şi slăbiciunea îl făcuseră slab de înger.

— Ţine, zise un străin, înmânându-i bani căpitanului.

Acesta îşi lăsă o mână binevoitoare pe umărul fostului director.

— Înşiră-te colo, îi zise.

Ajuns dincolo, Hurstwood răsuflă mai uşor. I se părea că lumea nu era chiar atât de rea, dacă trăia în ea un asemenea om. Şi alţii păreau să simtă la fel.

— Straşnic om căpitanu', aşa-i? spuse individul din faţa lui, un ins mărunt, topit de suferinţe şi cu o înfăţişare atât de

mizeră, încât părea că fusese mereu tăvălit şi batjocorit de soartă.

— Da, răspunse Hurstwood cu indiferenţă.

— Uliuu! Mai sunt o groază! spuse un om aşezat mai în faţă, scoţând capul din rând şi privind înapoi către cei pentru care se ruga căpitanul.

— Da. Trebuie să fi fost peste o sută în seara asta, zise altul.

— Ia uitaţi-vă la tipu' din trăsură! observă un al treilea.

Se oprise o trăsură. Un domn în haine de seară întinse o bancnotă căpitanului, care o luă mulţumind simplu şi se întoarse iar către şirul său. Toţi întoarseră capetele la scânteierea pietrei scumpe de pe plastronul alb al cămăşii. Trăsura pornise. Până şi mulţimea celor de faţă privea copleşită.

— Avem paturi pentru nouă oameni, spuse căpitanul şi numărându-i, îi scoase din şirul de lângă el. Rânduiţi-vă colo. Ei, mai sunt doar şapte. Am nevoie de doisprezece cenţi.

Banii veneau încet. Cu timpul, mulţimea privitorilor se rări; mai rămăsese o mână de oameni. Doar câte o trăsură singuratică sau câte un pieton întârziat mai treceau pe Fifth Avenue, acum pustiu. Şi pe Broadway rămăsese puţină lume. Doar ici şi colo, câte un străin observa în trecere micul grup, întindea un ban şi îşi vedea cu nepăsare de drum.

Căpitanul rămânea calm şi hotărât. Vorbea încă foarte domol, rostind cât mai puţine cuvinte, cu un fel de convingere că nu se poate să nu izbutească.

— Haideţi, nu pot să stau aici toată noaptea. Oamenii ăştia-s obosiţi şi li-e frig. Să-mi dea cineva patru cenţi.

De la un timp nu mai spunea nimic. I se întindeau banii, iar el de câte ori strângea doisprezece cenţi, scotea câte un om şi îl trimitea în rândul celălalt. Apoi se plimba de colo până colo, ca şi mai înainte, cu ochii în pământ.

Teatrele se închiseră. Semnalele luminoase se stinseră şi ele. Un ceasornic bătu unsprezece. Se mai scurse jumătate de oră; rămăseseră ultimii doi oameni.

— Haideţi, vă rog, le strigă câtorva privitori curioşi, cu optsprezece cenţi îi adăpostim la noapte pe toţi. Optsprezece cenţi. Am şase. Să-mi dea cineva banii ăştia. Amintiţi-vă că mai am de mers în noaptea asta până în Brooklyn. Şi mai întâi trebuie să duc oamenii ăştia la culcare. Optsprezece cenţi!

Nu răspundea nimeni. El se plimbă câteva minute încolo şi încoace, cu ochii în pământ, rostind la răstimpuri cu glas blând: „Optsprezece cenţi!“ Se părea că această meschină sumă avea să întârzie deznodământul dorit un timp mai îndelungat decât fusese nevoie pentru tot ce se obţinuse până acum. Hurstwood, întrucâtva susţinut de şirul cel lung din care făcea parte se stăpânea cu greu să nu geamă, atât se simţea de istovit.

În cele din urmă se ivi, coborând pe Fifth Avenue, în foşnet de mătăsuri, o doamnă în mantie de seară, cu însoţitorul ei. Hurstwood o privea, ostenit; îi amintea de Carrie în lumea ei cea nouă şi de timpul când o escortase şi el la fel pe soţia sa.

Pe când o privea, ea întoarse capul şi văzând ciudata adunare îşi trimise într-acolo însoţitorul. El se apropie elegant şi fermecător, ţinând în mână o bancnotă.

— Poftim, zise.

— Mulţumesc, spuse căpitanul, întorcându-se către cei doi încă rămaşi fără adăpost. Acum mai avem ceva şi pentru mâine-seară, adăugă.

Şi rostind aceste cuvinte îi înşiră şi pe ultimii doi, apoi se îndreptă către capul coloanei, numărându-i în drum.

— O sută şi treizeci şi şapte, anunţă. Acu', băieţi, formaţi coloana. Să nu mai zăbovim. Haideţi, voiniceşte!

Trecu în frunte şi strigă:

— Înainte, marş!

Hurstwood înainta cu coloana. De-a curmezişul Fifth Avenue, de-a lungul drumurilor cotite ale Madison Square, la est de Strada 23 şi coborând Third Avenue, se înşira şerpuitoare lunga coloană. Trecători care circulau la miezul nopţii sau pierde-vară stăteau locului şi se uitau lung după şirul care trecea. Sergenţi de stradă, stând de vorbă pe la colţuri, căscau

ochii, cu nepăsare, sau îi făceau semne prietenoase celui din frunte, pe care îl mai văzuseră şi altă dată. Din Third Avenue mărşăluiră – obositoare cale pentru ei – până în Strada 8, unde era un azil ce părea închis peste noapte. Erau totuşi aşteptaţi.

Stătură afară, în întuneric, cât şeful negocia înăuntru. Apoi uşile se deschiseră larg şi fură poftiţi să intre, cu un:

— Haideţi flăcăilor!

Cineva mergea înainte, arătându-le odăile, aşa că nu fu nicio zăbavă cu cheile. Urcând anevoie scările ce scârţâiau sub paşii lui greoi şi obosiţi, Hurstwood privi îndărăt şi-l văzu pe căpitan uitându-se după ei. Larga lui grijă îl cuprindea pe fiecare, până la ultimul din şir. Apoi îşi strânse mantaua în jurul trupului şi porni iar în noapte.

„Nu o mai duc mult aşa, zise Hurstwood, pe care-l dureau cumplit picioarele, în timp ce se aşeza pe culcuşul mizerabil din cămăruţa fără de lumină unde fusese repartizat. Dacă nu mănânc, mor."

Capitolul 46

TULBURÂND APE ÎNVOLBURATE

Într-o seară, pe când juca la New York, după ce se înapoiase din turneu, Carrie se ocupa de ultimele amănunte ale toaletei ei, înainte de a părăsi teatrul; deodată, o larmă în apropierea intrării spre scenă îi atrase atenţia. Auzi un glas cunoscut.

— Hai, acuma, lasă-mă. Vreau s-o văd pe domnişoara Madenda.

— Trebuie să vă anunţ. Daţi-mi cartea de vizită.

— Ei, termină odată. Ţine!

Odată scoasă la iveală o jumătate de dolar, Carrie auzi o bătaie în uşa cabinei.

Carrie deschise.

— Bravo! bravo! spuse Drouet. Extraordinar! Ei, ce faci? Cum te-am văzut, am ştiut că tu eşti.

Carrie făcu un pas înapoi, aşteptându-se la o întrevedere cât se poate de penibilă.

— Ce, nu vrei să dai mâna cu mine? Hai, păpuşico, ce-a fost a fost, dă mâna încoace!

Carrie îi întinse mâna zâmbind, dacă nu de altceva, măcar pentru candoarea exuberantă a acestui om. Deşi mai îmbătrânit, nu era decât foarte puţin schimbat. Aceleaşi haine elegante, aceeaşi statură robustă, aceeaşi dispoziţie încântătoare.

— Individul ăla de la uşă nu voia să mă lase să intru, până nu i-am dat nişte bani. Am ştiut sigur că eşti tu. Vasăzică joci într-un spectacol clasa-ntâi. Eşti grozavă-n rolu' ăsta. Am ştiut

eu c-o să fie aşa. S-a întâmplat să trec pe aici în seara asta şi mi-am zis să intru câteva minute. Văzusem numele tău în program, dar nu mi-am adus aminte până n-ai apărut pe scenă. Am rămas tablou când mi-am dat seama. Ştii, mă emoţionasem de tot. Să mă fi suflat, picam jos. Ia zi, ăsta-i numele pe care-l luaseşi atunci la Chicago, aşa-i?

— Da, răspunse Carrie cu blândeţe, copleşită de siguranţa acestui om.

— Mi-am adus aminte cum te-am văzut. Ei, ia spune, ce-ai mai făcut?

— Ce să fac, bine, zise Carrie, zăbovind în cabină. Era cam uluită de atacul acesta. Tu ce-ai mai făcut?

— Eu? A, straşnic. Acuma sunt aici.

— Aşa? spuse Carrie.

— Da. Sunt aici de şase luni. Mă ocup de o filială de-aici.

— Bravo!

— Ei, da' ia spune, când ai intrat în teatru? se interesă Drouet.

— Acum vreo trei ani, răspunse Carrie.

— Nu mai spune! Da' ştii, dom'le, că n-am auzit până acu' nimic. Da' ştiam eu că vei reuşi. Ştiam eu c-ai s-ajungi aici. N-am spus eu totdeauna că joci grozav?

Carrie zâmbi.

— Ba da, ai spus.

— Ei, da' ştii că arăţi nemaipomenit? N-am mai văzut niciodată pe cineva să se facă cu timpul aşa frumoasă? Parcă eşti şi mai înaltă, nu?

— Da? Se poate să mai fi crescut puţin.

Îi admiră rochia, apoi părul, pe care era aşezată o pălărioară cochetă, apoi încercă să-i prindă privirea, ceea ce ea evită cu înverşunare. Era vădit că se aştepta să reia vechea prietenie, îndată şi fără nicio schimbare.

— Ei, spuse văzând-o că-şi ia poşeta, batista şi celelalte, pregătindu-se de plecare, aş vrea să vii să iei masa cu mine; ce zici? Sunt şi cu-n prieten.

— O, nu pot! răspunse Carrie. Astă-seară nu pot. Am treabă devreme mâine.

— Ei, lasă, amân-o. Haide! Pot să scap de individul ăla. Vreau să stăm de vorbă mai mult.

— Nu, nu, zise Carrie, nu pot. Nu mai stărui. Nu sunt amatoare de mese târzii.

— Bine, atunci haide undeva să stăm de vorbă.

— Astă-seară nu, clătină ea din cap, stăm altă dată de vorbă.

După ce-i spuse asta, văzu trecând pe faţa lui umbra unui gând, ca şi cum ar fi început să-şi dea seama că lucrurile se schimbaseră. Bunătatea îi dicta totuşi o purtare mai amabilă cu cineva care ţinuse totdeauna la ea.

— Treci pe la hotel mâine, adăugă, ca o compensaţie. Putem să cinăm împreună.

— Foarte bine, zise Drouet, luminându-se. Unde ne întâlnim?

— La Waldorf, răspunse ea numind hotelul elegant, la modă, de curând construit.

— La ce oră?

— Ştiu eu, vino la trei, zise Carrie, drăguţă.

A doua zi Drouet veni, dar Carrie nu-şi amintise cu deosebită plăcere de această vizită. Totuşi, când îl văzu chipeş ca totdeauna, în felul lui, bineînţeles, şi cât se poate de bine dispus, temerile ei că masa va fi neplăcută pieriră. Vorbea la fel de volubil ca totdeauna.

— Ce mai lux, ştiu cum s-atragă lumea, fu prima lui frază.

— Da, într-adevăr, răspunse ea.

Vesel, egoist cum era, se porni îndată să-i descrie în amănunt cum evoluase în carieră.

— O să lucrez destul de curând pe cont propriu, remarcă la un moment dat. Pot să dispun de un credit de două sute de mii de dolari.

Carrie îl asculta cu cea mai mare bunăvoinţă.

— Ascultă, întrebă el deodată, unde e Hurstwood acuma?

Carrie roşi puţin.

— Cred că-i aici la New York, zise. Nu l-am văzut de ceva vreme.

Drouet reflectă un moment. Până acum nu fusese sigur dacă fostul director nu era cumva un personaj ascuns care îi dirija lui Carrie viaţa. Bănuia că nu; dar această certitudine îl linişti. „Carrie s-a descotorosit desigur de el şi foarte bine a făcut", gândea el.

— Totdeauna greşeşte un om când face de-alde astea! spuse.

— Ce anume? întrebă Carrie, neştiutoare de ce-avea să urmeze.

— Ei, parcă nu ştii! Şi Drouet, cu un gest al mâinii, îşi arătă convingerea că ea e la curent.

— Chiar că nu ştiu, răspunse ea. Ce vrei să zici?

— Ei, chestia aia de la Chicago, când a plecat.

— Nu ştiu la ce te referi, zise Carrie.

Era oare posibili să fie o aluzie atât de nedelicată la fuga lui Hurstwood cu dânsa?

— Ei, asta e! exclamă Drouet, ca şi cum nu-i venea să creadă. Ce, n-ai ştiut că a luat zece mii de dolari când a plecat!

— Ce?! făcu Carrie. Nu cumva vrei să spui că a furat bani?

— Păi ce, zise Drouet, intrigat de tonul ei, n-ai ştiut?

— Dar de unde! exclamă Carrie. Fireşte că n-am ştiut.

— De, e curios! constată Drouet. Da, aşa a făcut. A scris în toate ziarele.

— Cât spuneai că a luat? întrebă Carrie.

— Zece mii de dolari. Dar am auzit că după aia a trims înapoi cea mai mare parte.

Carrie îşi aţintise privirea în podeaua acoperită cu un covor mare, fără să vadă nimic. O lumină nouă se revărsa asupra anilor scurşi după fuga ei silită. Îşi amintea acum nenumărate lucruri care confirmau ceea ce aflase. Şi îşi închipuia că luase

banii din pricina ei. În locul ciudei se născu în sufletul ei o mare mâhnire. Bietul om! Să te apese un lucru ca ăsta mereu!

În timpul cinei, Drouet, încălzit de mâncare şi băutură şi cu sufletul topit, îşi închipuia că o va readuce pe Carrie la atenţia amabilă ce i-o arătase odinioară. Începu să creadă că nu va fi prea greu să reintre în viaţa ei, oricât ajunsese de sus. „A, ce cucerire! Ce frumoasă, ce elegantă şi cât de celebră!", gândea el. În ambianţa teatrului şi a hotelului Waldorf, Carrie i se părea foarte atrăgătoare.

— Ţi-aduci aminte ce emoţionată erai în seara aceea, la Avery? o întrebă.

Carrie zâmbi când îşi aduse aminte.

— În viaţa mea n-am văzut pe cineva jucând mai frumos ca tine atunci. Cad, adăugă el întristat, sprijinindu-se cu cotul de masă, pe timpul acela credeam că noi doi o să fim fericiţi împreună.

— Nu trebuie să vorbeşti aşa, spuse Carrie, cu o umbră de răceală.

— Nu-mi dai voie să-ţi spun...

— Nu, răspunse ea, ridicându-se. De altfel, e timpul să mă pregătesc pentru teatru. O să trebuiască să te las. Haide, să plecăm.

— Mai stai puţin, se rugă Drouet. Ai vreme destulă.

— Nu, răspunse Carrie cu blândeţe.

Cu vădită părere de rău, Drouet renunţă la masa elegantă şi o urmă. O conduse la ascensor şi stând în picioare, o întrebă:

— Când te mai văd?

— Ştiu eu, ne mai vedem noi cândva. Rămân aici toată vara. Bună seara.

Băiatul de la lift aştepta.

— Bună seara, răspunse Drouet, în timp ce ea, foşnindu-şi rochia, intră în ascensor. Drouet traversă apoi agale holul; era mâhnit. Reînviase toată patima de altădată, fiindcă ea era acum atât de inaccesibilă. Zarva voioasă şi discretă a hotelu-

lui îi vorbea despre ea. I se părea că fusese tratat cu cruzime. Carrie însă avea alte gânduri.

În acea seară trecuse pe lângă Hurstwood, care o aştepta la Casino, dar nu-l observase.

În seara următoare, pe când mergea pe jos spre teatru, îi răsări înaintea ochilor. Aştepta, mai sleit ca oricând, hotărât s-o vadă chiar dacă ar fi trebuit să-i trimită vorbă înăuntru. La început nu-l recunoscu pe acel individ jerpelit, de pe care curgeau parcă hainele mototolite. Se sperie când îl văzu pe acest străin flămând venind atât de aproape.

— Carrie, spuse el, aproape în şoaptă, pot să vorbesc puţin cu tine?

Ea întoarse capul şi-l recunoscu îndată. Dacă, în taină, mai stăruia vreun sentiment faţă de dânsul, acum pieri din inima ei. Îşi aminti, totuşi, ce-i spusese Drouet despre furtul banilor.

— Bine, George, da' ce-i cu tine? zise.

— Am fost bolnav, răspunse el. Am ieşit de curând din spital. Fie-ţi milă şi dă-mi ceva bani, cât de puţin.

— Fireşte, spuse Carrie, cu buzele tremurânde, luptându-se din greu să-şi păstreze calmul. Dar, totuşi, spune-mi ce e cu tine?

Între timp îşi deschisese geanta şi scotea tulburată toate hârtiile pe care le avea înăuntru, o bancnotă de cinci dolari şi două de câte doi.

— Ţi-am spus c-am fost bolnav, zise el iritat; aproape că-l supăra atâta milă.

Îi venea greu s-o accepte tocmai din partea ei.

— Uite, spuse ea. E tot ce am la mine.

— Bine, răspunse el, îmblânzit. Am să ţi-i dau înapoi într-o zi.

Carrie îl privea, în timp ce trecătorii se holbau la ea. Îi era penibilă această publicitate. Lui Hurstwood la fel.

— De ce nu-mi spui ce e cu tine? întrebă iar, neştiind ce ar putea face. Unde stai?

— A, am o odaie jos, în Bowery, răspunse el. N-are niciun rost să mă apuc să-ţi povestesc aici. Sunt bine acuma. Parcă îi era ciudă că-l întreabă cu atâta bunătate. Cu cât mai binevoitoare fusese soarta faţă de ea!... Hai şi lasă, du-te înăuntru! zise. Îţi mulţumesc foarte mult, dar nu mai vreau să te plictisesc.

Ea încercă să răspundă, dar Hurstwood întoarse spatele şi târşâind picioarele o luă spre est.

Zile întregi, apariţia aceasta îi împovăra sufletul, apoi începu să se şteargă în parte. Drouet veni iarăşi, dar ea nu mai dădu ochii cu el. Stăruinţa lui i se părea deplasată.

— Nu sunt acasă, îi răspunse băiatului care venise să-l anunţe.

Atât de neobişnuită era firea ei singuratică, închisă în sine, încât începea să devină o figură interesantă în ochii publicului: era atât de liniştită şi rezervată.

Nu mult după asta, direcţia hotărî să plece cu spectacolul la Londra. O a doua stagiune de vară nu promitea cine ştie ce la New York.

— Ţi-ar plăcea să cucereşti Londra? o întrebă într-o dupăamiază regizorul.

— S-ar putea să nu reuşesc, zise Carrie.

— Cred c-o să plecăm în iunie, răspunse el.

În graba plecării, Hurstwood fu uitat. Atât el cât şi Drouet aveau să descopere mai târziu că nu mai era acolo. Cel din urmă mai veni o dată şi scăpă o exclamaţie de mirare auzind vestea. Apoi stătu în foaier, rozându-şi vârfurile mustăţilor. În cele din urmă ajunse la concluzia că ce-a fost s-a terminat.

„La urma urmei nu-i cine ştie ce de capul ei“, îşi zise. Dar în adâncul inimii nu credea asta.

Hurstwood străbătu în chip ciudat o vară şi o toamnă lungă. O mică slujbă de portar al unei săli de dans îl ajută timp de o lună. Mai cerşind, mai flămânzind uneori, mai dormind alteori prin parcuri, trecu iarăşi un şir de zile. Apoi trăi din

ajutorul instituţiilor de caritate, peste care se întâmpla să dea când era strâns în chingi de foame. Spre toiul iernii, Carrie se înapoie şi apăru la un teatru de pe Broadway într-o piesă nouă; dar el nu băgă de seamă. Săptămâni în şir cutreieră oraşul cerşind, în timp ce firma luminoasă care vestea unde juca ea îşi revărsa în fiece seară văpaia peste strada petrecerilor, împânzită de lume. Drouet o văzu, dar nu cuteză să intre.

Cam în perioada aceea Ames se întoarse la New York. Avusese oarecare noroc în vest şi acum îşi deschidea un laborator în strada Wooster. Fireşte că o întâlni pe Carrie, prin doamna Vance, dar nu legară nicio prietenie. El o credea încă împreună cu Hurstwood, până ce află adevărul. Necunoseând împrejurările, nu se strădui să înțeleagă situația şi se abţinu de la comentarii.

În tovărăşia doamnei Vance, văzu piesa cea nouă şi îşi dădu părerea.

— N-ar trebui să joace comedie, zise. Cred că poate mai mult decât atât.

Într-o după-amiază se întâlniră din întâmplare la soţii Vance şi stătură de vorbă foarte prieteneşte. Carrie n-ar fi ştiut să spună de ce nu mai simţea pentru el aprigul interes de odinioară. Fără îndoială fiindcă pe atunci Ames reprezentase pentru ea ceva de care era lipsită; dar nu înţelegea acest lucru. Succesul îi dăduse pentru moment sentimentul că acum soarta îi hărăzise mult din ceea ce era pe placul lui. În realitate, mica ei faimă regizată de ziare nu însemna nimic pentru dânsul. Ames socotea că ar fi putut să realizeze cu mult mai mult.

— Până la urmă nu te-ai apucat de dramă? zise el, amintindu-şi interesul ei pentru acest gen.

— Nu, răspunse ea; până acum nu.

După felul cum o privi, ea înţelese că de fapt dăduse greş. Fu îmboldită să adauge:

— Dar aş vrea totuşi.

— Te cred, zise el. Dumneata ai acele aptitudini care s-ar potrivi pentru dramă.

O surprinse faptul că Ames vorbea despre aptitudinile ei. Îl preocupase deci atât de mult?

— De ce? îl întrebă.

— Uite, fiindcă mi se pare că, mai presus de toate, eşti în stare să înţelegi sentimentele altora.

Carrie surâse şi obrajii i se colorară uşor.

Era în purtarea lui atâta inocentă sinceritate, încât ea simţi cum îi sporeşte prietenia pentru dânsul. Vechea chemare a unui ideal răsuna iarăşi.

— Nu ştiu, răspunse ea, fără să poată ascunde câtă plăcere îi făcea această apreciere.

— Am văzut piesa în care joci, zise el. Joci foarte bine.

— Mă bucur că ţi-a plăcut.

— Foarte bine într-adevăr, adăugă el, pentru o comedie.

Convorbirea fu întreruptă de astă dată, dar mai târziu se reîntâlniră. El şedea într-un colţ, după cină, cu privirea aţintită în podea, când trecu ea, împreună cu alt oaspete. Munca îndelungată dăduse feţei lui o expresie de oboseală. Carrie nu ştiu ce anume o atrăgea către acest chip.

— Singur? îl întrebă, apropiindu-se.

— Ascultam muzica.

— Mă-ntorc îndată, se scuză însoţitorul ei, pe care inventatorul nu-l interesa.

În sfârşit, Ames îşi înălţă privirea spre ea. Carrie se oprise pentru o clipă în picioare, în faţa scaunului lui.

— Nu-i aşa că e emoţionantă melodia asta?

— Într-adevăr, foarte, răspunse ea, dându-şi seama acum că-i stârnise şi ei atenţia.

— Ia loc, îi spuse Ames. oferindu-i scaunul de lângă el.

Ascultară câteva clipe în tăcere, pătrunşi de aceeaşi senzaţie, doar că ea o percepea cu inima. Muzica o vrăjea, la fel ca odinioară.

— Nu ştiu ce e cu muzica, începu ea, îmboldită de inexplicabilul dor ce se trezise în sufletul ei, dar totdeauna când ascult mi se pare că aş vrea ceva, dar ce anume, nu ştiu.

— Da, răspunse el, înţeleg ce vrei să spui.

Auzind-o cum îşi exprimă atât de deschis sentimentele, Ames începu să se gândească la specificul firii ei.

— N-ar trebui să te laşi în voia melancoliei, îi spuse.

Chibzui puţin, apoi adăugă o observaţie aparent bizară, dar în armonie cu ce simţeau amândoi.

— Lumea e plină de situaţii care merită să fie dorite, dar din nefericire nu putem aspira la mai multe deodată. Nu serveşte la nimic să ne frângem mâinile de dorul lucrurilor inaccesibile.

Muzica încetă şi el se ridică, rămânând în picioare în faţa ei, cu aerul că se odihnea.

— De ce nu joci într-o dramă bună, puternică? îi spuse.

O privea acum drept în faţă, cercetându-i trăsăturile, ochii ei mari, plini de duioasă înţelegere şi gura ei uşor îndurerată erau dovada că nu se înşelase.

— Poate c-o voi face, răspunse Carrie.

— Ăsta e domeniul dumitale, adăugă el.

— Crezi?

— Da, cu siguranţă. Presupun că nu-ţi dai seama, dar e ceva în ochii şi în gura dumitale care parcă te-ar predestina pentru genul acesta.

Carrie era în al nouălea cer, văzând că e astfel luată în serios. Pentru moment, sentimentul de singurătate o părăsi. Iată o laudă inteligentă, întemeiată pe analiză.

— Ochii şi gura, continuă el absorbit. Ţin minte că prima oară când te-am văzut, m-am gândit că gura dumitale are ceva neobişnuit. Mi se părea că eşti gata să plângi.

— Ce ciudat, spuse Carrie, pătrunsă de o caldă încântare.

Iată înţelegerea după care jinduia inima ei.

— Apoi am băgat de seamă că e expresia dumitale firească şi astă-seară am văzut-o iar. Mai e şi o umbră în ochi, căreia

îi datorezi o bună parte din acea expresie. Cred că e ceva din adânc.

Carrie îl privea drept în faţă, zguduită.

— Probabil că nici nu-ţi dai seama, adăugă Ames.

Ea privi în altă parte, tulburată de plăcerea de a-l auzi vorbindu-i astfel, dornică să fie demnă de acea expresie ce-i era întipărită pe faţă. Se deschiseseră porţile către o nouă năzuinţă.

Avu prilej de meditaţie, până la următoarea întâlnire, câteva săptămâni mai târziu. El îi dezvăluise că era pe cale să se îndepărteze de vechiul ideal ce-o însufleţise în cabina sălii Avery şi multă vreme după aceea. Cum de pierduse acel ideal?

— Ştiu de ce ai reuşi într-un rol mai dramatic, îi spuse el data următoare. M-am gândit şi am găsit.

— De ce oare? întrebă Carrie.

— Uite, zise el ca unul care s-ar fi amuzat să dezlege o enigmă, expresia feţei dumitale se mai întâlneşte şi în alte situaţii. Aceeaşi senzaţie o inspiră o arie plină de adâncă tristeţe sau orice imagine care ne mişcă profund. Lumii îi place să întâlnească acest ceva, fiindcă e o expresie firească a dorurilor sale.

Carrie îl privea fără să înţeleagă precis ce voia sa spună.

— Oamenii se străduiesc mereu să se exprime pe ei înşişi, continuă el. Cei mai mulţi nu sunt în stare să dea glas sentimentelor lor. Depind de alţii. Acesta e rolul talentului. Unul exprimă năzuinţele oamenilor în muzică; altul în poezie; altul într-o piesă de teatru. Câteodată natura pune acest dar într-o faţă omenească, o face să exprime tot dorul lumii. E cazul dumitale.

Privirea lui era atât de plină de gravitatea celor rostite, încât Carrie înţelese. Cel puţin prinse ideea că înfăţişarea ei întruchipa dorurile pe care le încearcă oamenii. Primi în inima ei această încredinţare, cu senzaţia că acea însuşire era un merit, până ce Ames adăugă:

— Dar de aceea porţi o povară grea. S-a întâmplat să ai acest dar. Nu e meritul dumitale, vreau să spun că s-ar fi putut să nu-l ai. N-ai dat nimic în schimb. Dar fiindcă îl ai, trebuie să faci ceva cu el.

— Cum? întrebă Carrie.

— Eu aş spune că îndreptându-te către dramă. Ai atâta înţelegere pentru alţii, atâta duioşie şi o voce atât de melodioasă. Lasă să se bucure lumea de ele. În felul acesta îţi vei păstra puterea.

Carrie nu înţelese ultima frază. Tot restul îi arătă că succesul ei în comedie însemna prea puţin sau nimic.

— Ce vrei să spui? întrebă.

— Atâta doar: că ai această însuşire a ochilor, a gurii, a firii dumitale, dar că s-ar putea s-o pierzi! Dacă nu-i dai atenţie şi trăieşti numai pentru satisfacţia dumitale, o vei pierde destul de repede. Expresia asta va pieri din ochii dumitale. Gura ţi se va schimba. Puterea dumitale dramatică va dispărea. Poţi să crezi că nu-i aşa, dar asta se va întâmpla. Natura are grijă de toate astea.

Îl pasiona stimularea oricăror cauze bune aşa de mult încât uneori, entuziasmat, ţinea asemenea predici. Era ceva în Carrie care-l interesa; simţea imboldul s-o trezească.

— Ştiu, zise ea, absentă, simţindu-se uşor vinovată, ca de-o neglijenţă.

— În locul dumitale, zise el, aş schimba.

Convorbirea aceasta parcă tulburase apele cu greu zăgăzuite ale sufletului ei, făcând să se ridice la suprafaţă toată tulburarea din adânc.

Carrie se legăna în scaunul ei şi se frământă zile în şir gândindu-se la toate astea.

— Nu cred că am să mai rămân mult în genul comic, îi spuse, într-o zi Lolei.

— Zău? Da' de ce?

— Fiindcă sunt convinsă că aş putea să joc mai bine intr-o piesă serioasă.

— Da' cum ţi-a venit ideea asta?

— Nu mi-a venit acum, răspunse ea, mereu am crezut asta.

Totuşi nu făcea nimic, în afară că se întrista tot mai tare. Era, sau părea a fi, cale lungă până la acel prag mai înalt, iar traiul ei de acum era tihnit şi bun. Aşa că nu întreprindea nimic, doar tânjea .

Capitolul 47

CALEA CELOR ÎNFRÂNŢI : O HARFĂ ÎN BĂTAIA VÂNTULUI

Existau în oraş, pe vremea aceea, o serie de iniţiative în materie de binefacere, asemănătoare aceleia a căpitanului; Hurstwood le era acum client, în aceleaşi condiţii nefericite. Una dintre ele era aşezământul ordinului Preacuratei Maici a Milei, care era alcătuit dintr-un şir de căsuţe de locuit, din cărămidă roşie. În faţa porţii spânzura o cutie simplă de lemn pentru donaţii. Pe ea scria cu vopsea că în fiece zi la amiază se distribuie gratuit o masă tuturor celor care vor veni să ceară acest ajutor. Anunţul era extrem de modest, faţă de larga binefacere pe care o reprezenta. Instituţiile şi operele de binefacere sunt atât de extinse şi numeroase la New York, încât lucruri precum cel de mai sus nu sunt des observate de către oamenii mai bine situaţi. Dar pentru cel preocupat de acest capitol, ele capătă o importanţă enormă, când sunt atent căutate. Dacă nu te interesa problema în mod deosebit, puteai sta zile în şir în preajma prânzului, la intersecţia lui Sixth Avenue cu Strada 15, fără a băga de seamă că din vasta mulţime ce curgea de-a lungul acestei artere atât de frecventate se desprindea la fiecare câteva secunde un specimen omenesc gârbovit, cu mersul greoi, cu înfăţişarea sleită, cu hainele sărăcăcioase. Faptul e totuşi adevărat şi cu cât era ziua mai friguroasă, cu atât devenea mai evident. Spaţiul restrâns, lipsa unei săli de masă mari în casa misiunii nu îngăduiau să mănânce simultan mai mult de douăzeci

şi cinci până la treizeci de persoane. Din această pricină şi pentru ca intrarea să se facă în bună rânduială, era inevitabil să se formeze afară o coadă. Era un spectacol zilnic, devenit totuşi de-a lungul anilor atât de obişnuit, încât nu mai dădea nimănui de gândit. Pe vremea cea mai friguroasă oamenii aşteptau răbdători, ca vitele, aşteptau ore întregi, până să poată fi primiţi. Nu-i întreba nimeni nimic şi nu li se cerea nimic în schimb. Mâncau şi plecau, iar unii dintre ei reveneau zi de zi, de-a lungul întregii ierni.

O femeie voinică, având o expresie maternă, sta totdeauna de pază la uşă în tot acest timp şi-i număra pe cei câţi puteau intra. Oamenii înaintau într-o ordine solemnă. Nu se observa nicio grabă, nicio precipitare. Părea o procesiune mută. Pe vremea cea mai aspră, rândul era la locul lui, gata format. Când sufla crivăţul, îi vedeai bătându-şi întruna palmele şi tropăind neîncetat. Gerul părea să-i muşte de mâini şi de obraji. Dacă îi cercetai pe aceşti oameni în plină lumină găseai că erau mai toţi de acelaşi tip. Făceau parte din tagma celor ce stau pe băncile parcurilor când vremea e suportabilă şi dorm tot acolo în nopţile de vară. Îi găseai rătăcind prin cartierul Bowery şi prin acele jalnice străzi din partea de est a oraşului, unde hainele sărăcăcioase şi feţele supte nu sunt considerate curiozităţi. Sunt oamenii care stau prin sălile azilurilor când vremea e vântoasă şi rece şi roiesc în jurul adăposturilor ieftine ce se deschid abia la ora şase, în unele străzi dintre cele mai sărace din East Side.

O hrană mizerabilă, la întâmplare, şi înghiţită cu lăcomie le-a distrus oasele şi muşchii. Sunt cu toţii palizi, cu genunchii moi, cu ochii adânciţi în orbite, cu pieptul scofâlcit, cu priviri care licăresc sau sticlesc febril şi cu buze ce prin contrast par nefiresc de roşii. Părul nu prea le e îngrijit, urechile le sunt străvezii, ghetele rupte şi scâlciate la tocuri şi vârfuri. Sunt din clasa celor care plutesc şi se lasă duşi, fiece val de omenire aruncând pe ţărm câte o astfel de epavă, după

cum valurile uriaşe ale oceanului împing pe plaja bătută de furtună cioturile de pe suprafaţa apei.

De aproape un sfert de secol, într-un alt cartier al oraşului, Fleischmann, brutarul dădea câte o bucată de pâine oricărui venea s-o ceară, la douăsprezece noaptea, la uşa laterală a restaurantului său din colţul Străzii 10 cu Broadway. În fiecare noapte, timp de douăzeci de ani, vreo trei sute de oameni au stat la rând pentru ca la timpul cuvenit să treacă acel prag, să-şi ia bucata de pâine dintr-o ladă mare aşezată chiar lângă intrare şi să dispară iarăşi în noapte. De când se născuse această iniţiativă şi până în momentul de faţă, interveniseră prea puţine schimbări în aspectul sau numărul acelor oameni. Câteva figuri deveniseră familiare celor ce vedeau trecând an după an micul convoi. Vreo doi dintre ei nu lipsiseră aproape niciodată în cincisprezece ani. Vreo patruzeci de inşi veneau mai mult sau mai puţin regulat. Restul şirului era alcătuit din necunoscuţi. În perioadele de criză acută şi de lipsuri neobişnuite, rareori erau mai mulţi de trei sute. În vremuri de prosperitate, când nu prea se auzea vorbindu-se de şomeri, arareori erau mai puţini. Iarna şi vara, pe furtună sau pe vreme frumoasă, în timpuri bune sau rele, acelaşi număr de oameni se înfiinţau la melancolica întâlnire din miez de noapte, în faţa lăzii cu pâine a lui Fleischmann.

La amândouă instituţiile de binefacere mai sus-amintite, Hurstwood fu un oaspete des văzut în timpul acelei ierni grele. Într-o zi era din cale-afară de frig şi, fiindu-i prea greu să cerşească pe străzi, aşteptă până la amiază şi se duse spre acel loc unde erau miluiţi săracii. În dimineaţa aceea, încă de pe la orele unsprezece, mai mulţi din tagma lui ieşiseră cu mers nesigur din Sixth Avenue şi înaintaseră târşâindu-şi picioarele, cu pulpanele hainelor uzate zbătându-se şi fâlfâind în vânt. Stăteau rezemaţi de grilajul de fier ce împrejmuia cazarma Regimentului 9, a cărui faţadă dădea spre această parte a Străzii 15. Veniseră devreme, ca să intre cei dintâi. Cum aveau de aşteptat o oră, se opriră mai întâi la o distanţă

respectuoasă; sosind însă alţii, se apropiară, ca să-şi apere dreptul primilor veniţi. Spre această adunare se îndreptă şi Hurstwood, venind dinspre vest, din Seventh Avenue. Se opri chiar lângă uşă, mai aproape decât toţi ceilalţi. Cei care aşteptau mai de mult, dar stătuseră mai departe, se apropiară şi, fără vorbe, printr-o anumită dârzenie în atitudine, arătară că ei erau cei dintâi.

Faţă de această împotrivire, privi posomorit de-a lungul şirului, apoi se mută, luându-şi locul la coadă. Odată ordinea restabilită, atmosfera animalică de împotrivire se destinse.

— Trebuie să fie aproape douăsprezece, îşi dădu cu părerea unul.

— Este, zise altul. Ştiu că aştept de vreun ceas.

— Doamne, da' frig mai e!

Priveau cu interes arzător către uşa prin care trebuiau să intre cu toţii. Se ivi un băiat de băcănie care cără înăuntru câteva coşuri cu alimente. Întâmplarea generă un schimb de vorbe despre băcani şi despre costul alimentelor în general.

— Am văzut că s-a scumpit carnea, zise unul.

— Ar fi bine pentru ţară de s-ar face un război care să mai împuţineze lumea.

Şirul sporea repede. Erau acuma cincizeci sau chiar mai mulţi şi se vădea din purtarea celor din faţă că sunt foarte satisfăcuţi că nu trebuie să aştepte cât cei din spate, de la coadă. Întindeau întruna capetele, măsurau mereu din ochi lungimea şirului.

— N-are importanţă dacă eşti în faţă. Totul e să fii printre primii douăşcinci, comentă unul dintre primii douăzeci şi cinci. Toţi ăştia intră o dată.

— Hm! icni Hurstwood, care fusese dat la o parte cu atâta energie.

— Până nu se ajunge la impozitul pe veniturile imobiliare, n-o să fie rânduială în ţara asta, zise altul.

Dar cei mai mulţi tăceau, oameni uscaţi şi istoviţi, târşâindu-şi picioarele, iscodind cu privirea, dând din braţe ca să se încălzească.

În cele din urmă, uşa se deschise şi apăru sora cu înfăţişare maternă. Făcu ordine dintr-o privire. Şirul se mişcă încet şi, unul câte unul, intrară înăuntru, până fură număraţi douăzeci şi cinci. Atunci ea întinse drept barieră un braţ viguros şi coloana stătu pe loc. Şase oameni rămăseseră pe scări, dintre care unul era fostul director. Aşteptând aşa, unii stăteau de vorbă, alţii se văitau, alţii cloceau gânduri întunecate, ca Hurstwood. În cele din urmă îi veni rândul, şi după ce mâncă, plecă, aproape mânios de toată truda pentru a obţine această masă.

Într-o altă seară, pe la orele unsprezece, cu vreo două săptămâni mai târziu, aştepta cu răbdare codru' de pâine ce se dădea de pomană la douăsprezece noaptea. Avusese o zi rea, dar acum îşi primea soarta cu oarecare filozofie. Când nu-şi putea procura o cină, sau când îi era foame seara târziu, venea într-un loc ca acesta. Cu câteva minute înainte de douăsprezece, o ladă mare cu pâine era împinsă afară şi exact când se făcea ora, un neamţ rotofei la faţă se înfiinţa lângă ea şi striga „Gata". În aceeaşi clipă, întregul şir înainta, luându-şi fiecare pe rând o bucată de pâine şi văzându-şi pe urmă de drumul lui. De data aceasta fostul director îşi mâncă pâinea târându-se în tăcere prin străzile întunecate, în drum spre culcuşul său.

În ianuarie, ajunse la concluzia că s-a isprăvit cu el. Ţinuse totdeauna la viaţă, dar acum veşnica mizerie şi puterile sleite îi înfăţişau o viaţă destul de palidă şi searbădă. De mai multe ori, când îl urmărise mai înverşunat nenorocul, se gândise să pună capăt necazurilor, dar dacă se schimba vremea sau îi cădea un douăzeci şi cinci sau un zece cenţi, i se schimba şi dispoziţia şi iar mai aştepta. Zilnic găsea pe undeva câte un ziar vechi şi se uita prin el, să vadă dacă dă de urma lui Carrie, dar toată vara şi toată

toamna căutase în zadar. Mai târziu băgase de seamă că încep să-l doară ochii şi această suferinţă se accentuase, până ce nu mai încercă să citească în odăile întunecoase ale azilurilor. Hrana proastă şi neregulată îi slăbea tot mai mult trupul. Tot ce-i rămăsese de făcut era să moţăie când găsea cât un loc şi făcea rost de bani ca să-l plătească.

Începuse să descopere că în îmbrăcămintea lui mizerabilă şi în starea de decrepitudine fizică în care se găsea, lumea îl lua drept un exemplar de vagabond şi cerşetor incurabil. Poliţiştii îl îmbrânceau, patronii de crâşme şi de aziluri îl izgoneau îndată ce primise ce i se cuvenea, trecătorii îi făceau semn să se dea la o parte, îi era tot mai greu să capete ceva.

În cele din urmă trebui să recunoască faptul că nu mai avea niciun rost să continue. În ultima vreme, ori de câte ori se rugase de un trecător, fusese mereu refuzat, fiecare grăbindu-se să se depărteze de el.

— Vă rog, domnule, daţi-mi ceva, cât de puţin, se rugase ultima dată. Fie-vă milă şi daţi-mi; mor de foame.

— Hai, şterge-o, răspunsese trecătorul, care se întâmplase să fie un bădăran. Netrebnicule! Nu-ţi dau nimic.

Hurstwood îşi înfipsese în buzunare mâinile vinete de frig. Îi dădură lacrimile.

„Aşa e, îşi spuse el. Sunt un netrebnic acum. Am fost odată în rândul oamenilor. Am avut bani. Trebuie s-o termin cu toate astea." Şi cu moartea în suflet, porni către Bowery. Mai deschiseseră şi alţii robinetul de gaz şi muriseră; el de ce n-ar face-o? Îşi aminti de un azil unde se plăteau cincisprezece cenţi pe noapte şi care avea cămăruţe mici, închise, cu robinete de gaz, de parc-ar fi fost, gândea Hurstwood, anume rânduite pentru ce voia el să facă. Apoi îşi aduse aminte că n-avea cincisprezece cenţi.

Pe când umbla aşa, întâlni un domn bine îmbrăcat, care ieşea, proaspăt bărbierit, dintr-o frizerie.

— Daţi-mi şi mie ce vă lasă inima! îi ceru, fără să se mai codească.

Domnul îl măsură cu privirea şi scotoci în buzunar după zece cenţi; nu găsea decât monede de un sfert de dolar.

— Ţine, zise, întinzându-i una, ca să scape de el. Şi-acum hai, şterge-o.

Hurstwood o luă din loc, mirat. Îi făcea oarecare plăcere să se uite la moneda mare şi strălucitoare. Îşi aminti că-i era foame şi că pentru zece cenţi putea avea un pat. Odată cu asta, gândul morţii îi ieşi din cap deocamdată. Doar când nu izbutea să se aleagă decât cu ocări i se părea că e mai bine să moară.

Într-o zi, pe la mijlocul iernii, se stârni un ger mai cumplit decât niciodată. Se scurse o zi plumburie şi tăioasă, iar într-a doua începu să ningă. Îl urmărise ghinionul, nu căpătase decât zece cenţi până să se întunece şi-i cheltuise pe mâncare. Seara se văzu la răspântia bulevardului cu Strada 17, de unde în cele din urmă se întoarse, ca s-o apuse spre Bowery. Mai obosit decât altădată din pricină că-l apucase un neastâmpăr de dimineaţă şi o pornise la drum mai devreme decât de obicei, acum abia îşi târa picioarele ude. Înainta târşâindu-şi paşii pe trotuar, cu mâinile în buzunare, cu gulerul surtucului jerpelit şi subţire ridicat până în jurul urechilor înroşite de frig şi pleoştite din pricină că-şi îndesase adânc pe cap pălăria-melon ponosită.

„Am s-o iau pe Broadway“ îşi zise.

Când ajunse în Strada 42, firmele luminoase ardeau, scânteietoare. Oamenii roiau înspre restaurante. La fiece colţ se vedeau, prin vitrinele strălucitoare, grupuri vesele şezând pe la mesele localurilor luxoase. Treceau trăsuri şi tramvaie electrice înţesate de lume.

În halul de sfârşeală şi de foame în care se afla, n-ar fi trebuit să vină aici. Contrastul era prea izbitor. Până şi el îşi putea aminti încă limpede de o viaţă mai bună.

„La ce bun? gândi. S-a terminat cu mine. O să mă las păgubaş.“

Lumea se întorcea să se uite după el, atât era de sinistră apariţia aceea, ce înainta cu mers nesigur. Câţiva poliţişti îl urmăreau din ochi, ca să prindă de veste dacă nu cumva cerşea.

Într-un rând se opri, fără nicio socoteală, cu gândurile razna şi privi vitrina unui restaurant impunător, în faţa căruia scânteia o firmă luminoasă. Prin geamurile mari de cristal se vedea ornamentaţia în roşu şi aur, palmierii, feţele de masă albe ca zăpada, paharele şi carafele strălucitoare şi mai ales mulţimea care şedea în jurul meselor, voioasă, în largul ei. Cum mintea îi devenise nevolnică, foamea ascuţită era cea care îi semnala înţelesul a tot ce vedea. Stătea ca bătut în cuie şi ţintea înăuntru o privire imbecilă, în timp ce marginile ferfeniţite ale pantalonilor se muiau în noroi.

— Mâncaţi, bombăni, aşa, mâncaţi. Alţii nu trebuie să mănânce.

Apoi vorbele-i deveniră nedesluşite şi gândul i se destrămă.

— E frig rău, zise. Tare frig.

La intersecţia dintre Broadway cu Strada 39, strălucea în văpăi incandescente numele lui Carrie. *Carrie Madenda şi trupa de la Casino*. Tot trotuarul ud de zăpadă era scăldat în lumina acelui foc. Iradia o lumină atât de intensă, încât până şi lui Hurstwood îi atrase privirea. Ridică ochii şi-i îndreptă asupra unui panou mare de afişe, încadrat cu o margine aurie, pe care se găsea o litografie frumoasă a lui Carrie, în mărime naturală.

Hurstwood o privi o clipă, smiorcăind din nas şi zvâcnind mereu dintr-un umăr, de parcă l-ar fi mâncat ceva. Era atât de prăpădit, încât mintea i se tulburase.

— Tu eşti? îi vorbi în cele din urmă afişului. Ia spune, nu mai eram de nasul tău? Ha! Rămase locului, încercând a gândi limpede. Acum are, zise dezlânat, cu gândul la bani. Să-mi dea şi mie ceva.

Porni către uşa laterală. Apoi uită încotro mergea şi se opri, înfundându-şi mai adânc mâinile în buzunare, ca să-şi încălzească încheieturile. Brusc îi reveni gândul de mai înainte. „Uşa către scenă! Da, asta era."

Se apropie de acea uşă şi intră.

— Ei? zise portarul, holbându-se la el. Văzându-l că se opreşte, veni şi-l împinse. Ieşi afară de-aici!

— Vreau s-o văd pe domnişoara Madenda, spuse el.

— Ei, taci! exclamă omul, aproape amuzat de acest spectacol. Ieşi afară, n-auzi! Şi-l împinse iar.

Hurstwood n-avea putere să reziste.

— Vreau s-o văd pe domnişoara Madenda, încerca să explice, în timp ce era îmbrâncit. Eu sunt, sunt...

Omul îl împinse pentru ultima dată şi închise uşa. Hurstwood alunecă şi se prăvăli în zăpadă, îl duru şi totodată îl năpădi un sentiment nelămurit de ruşine. Începu să plângă şi să înjure prosteşte.

— Câine nenorocit! Ticălos afurisit! spunea el ştergându-şi noroiul de pe haina jerpelită. A fost o vreme când ăştia de-alde tine mi-erau slugi.

Apoi simţi o mânie năvalnică împotriva lui Carrie, o răbufnire de mânie aprigă, pentru ca în clipa următoare totul să i se şteargă din minte.

— E datoare să-mi dea ceva să mănânc. Atâta lucru mi-e datoare, mai zise.

Fără nădejde se înapoie pe Broadway; târşâindu-şi înainte picioarele prin lapoviţă, se depărta, cerşind, plângând, încâlcind crâmpeie de gânduri, ca fiinţele cu mintea răvăşită şi lipsită de raţiune.

Câteva zile mai târziu, era o adevărată seară de iarnă, când mintea lui ajunsese la o singură hotărâre lămurită. Încă de pe la patru după-amiază întunericul nopţii împânzea aerul. Ningea cu nădejde, cădeau fulgi mari care înţepau şi uneori, mânaţi de câte o pală de vânt, şfichiuiau în linii lungi şi subţiri. Pe străzi se aşternuse un covor rece şi pufos, de vreo

cincisprezece centimetri; zdrobit de vehicule şi de picioarele oamenilor, se prefăcea într-un cafeniu murdar. Pe Broadway, oamenii înaintau cu paltoane groase şi umbrele. În Bowery, oamenii se strecurau prin ninsoare cu gulerele ridicate şi cu pălăriile îndesate peste urechi. În primul cartier, oamenii de afaceri şi călătorii se îndreptau către hotelurile confortabile. În celălalt, cei mulţi, îndreptându-se către îndeletnicirile lor friguroase, treceau pe lângă dughene întunecate, în adâncurile cărora prindeau a licări lumini. Lumina se aprindea de timpuriu şi la tramvaiele electrice, al căror clănţănit suna mai surd ca de obicei, din pricina învelişului ce se aşternuse pe roţi. Oraşul întreg era vătuit cu acest înveliş care creştea văzând cu ochii.

În apartamentul ei confortabil, de la Waldorf, Carrie citea în acel timp *Père Goriot,* romanul pe care i-l recomandase Ames. Cartea era atât de puternică, şi simpla recomandare a lui Ames îi stârnise într-atâta interesul, încât sesiză şi înţelese cu inima aproape toată însemnătatea ei. Pentru întâia oară îşi dădea seama cât de naive şi lipsite de valoare erau în general lecturile ei de altădată. Până la urmă, obosind, căscă şi se apropie de fereastră, ca să privească obişnuitul alai al echipajelor ce treceau şerpuind în sus, către Fifth Avenue.

— Ce zici de vremea asta?! îi spuse ea Lolei.

— Grozav! răspunse micuţa doamnă, apropiindu-se. Sper că ninge destul ca să meargă mâine săniile.

— O, Doamne, zise Carrie, copleşită încă de suferinţele lui moş Goriot. Asta-i tot ce-ţi trece prin minte? Nu-ţi pare rău de oamenii care n-au nici de unele într-o seară ca asta?

— Fireşte că da, zise Lola, dar ce pot să fac? N-am nimic.

Carrie surâse.

— Nu ţi-ar păsa nici dacă ai avea.

— Ba da, mi-ar păsa, zise Lola. Dar nici mie nu mi-a dat nimeni nimic când mi-a mers foarte rău.

— Nu e îngrozitor? zise Carrie, cufundată în priveliştea viscolului.

— Ia uită-te la cel de colo! râse Lola, care văzuse pe cineva prăvălindu-se în zăpadă. Ce caraghioşi sunt oamenii când cad, nu-i aşa?

— Va trebui să luăm o trăsură astă-seară, răspunse Carrie, absentă.

În holul hotelului Imperial, domnul Charlie Drouet, care abia intrase, îşi scutura zăpada de pe un foarte frumos palton îmblănit. Vremea rea îl mânase acasă la o oră timpurie şi îi stârnise dorinţa după acele plăceri care te fac să uiţi de zăpadă şi de tristeţile vieţii. Să mănânce bine, să-i ţină de urât o femeie tânără, să meargă seara la teatru, acestea erau pentru el lucrurile de căpetenie.

— A, bine că te văd, Harry! exclamă, dând cu ochii de un amic care şedea tolănit într-unul din fotoliile comode ale holului. Ce mai faci?

— A, aşa şi-aşa, răspunse celălalt.

— Păcătoasă vreme, nu?

— Cred şi eu. Şedeam aici şi mă gândeam ce dracu' să fac astă-seară.

— Hai cu mine, zise Drouet. Te prezint eu cuiva, nostimă de tot!

— Cine e?

— A, sunt două fete din Strada 14. Cred c-am putea să petrecem de minune. Chiar mă uitam după tine.

— Ce-ar fi să trecem pe la ele, să le luăm la masă?

— Mai e vorbă! zise Drouet. Aşteaptă-mă până urc în cameră să-mi schimb hainele.

— Bine, mă găseşti aici, la frizer, spuse celălalt. Mă duc să mă rad.

— Foarte bine, îi răspunse Drouet, şi se îndreptă către ascensor, scârţâind din ghetele lui bune. Fluturelui îi înviaseră aripile şi fâlfâia mai zglobiu ca oricând.

Într-un Pullman de lux, care zbura cu şaizeci şi cinci de kilometri pe oră prin zăpada acelei seri, şedeau alte trei persoane, înrudite între ele.

— A sunat prima oară pentru masa de seară la vagonul-restaurant, anunţa un om de serviciu de la vagonul Pullman, trecând în grabă prin coridor, în şorţ şi bluză de un alb impecabil.

— Nu mai am chef de joc, spuse împingând cărţile cea mai tânără, o fată frumoasă cu păr negru.

Răsfăţul vieţii de care avusese parte o făcuse cam mofturoasă.

— Vrei să mergem la masă? o întrebă soţul ei, un bărbat cu înfăţişare plăcută, datorită poate îmbrăcămintei sale elegante.

— A, încă nu, răspunse ea. Dar nu vreau să mai joc.

— Jessica, se adresă mama fiicei sale, înfige-ţi bine acul acela în fundă, e gata să-ţi cadă.

Era şi ea un model de cum poate arăta o femeie în vârstă când e bine îmbrăcată.

Jessica se supuse şi cu acest prilej îşi mai potrivi puţin părul minunat, apoi aruncă o privire asupra unui ceas mic, încrustat cu diamante. Soţul ei o contempla; frumuseţea, chiar când e rece, fascinează într-un anumit fel.

— Lasă c-o să scăpăm curând de vremea asta. În două săptămâni suntem la Roma.

Doamna Hurstwood se rezemă mai comod în colţul ei şi zâmbi. Ce plăcut era să ai ca ginere un asemenea tânăr bogat, un tânăr a cărui situaţie financiară o controlase ea însăşi.

— Crezi că vaporul va pleca fără întârziere, dacă ţine vremea aşa? întrebă Jessica.

— Desigur, răspunse soţul ei. Nu va fi nicio schimbare.

Pe coridor trecea, apropiindu-se de ei, un fecior de bancher, foarte blond, tot din Chicago; ochise vreme îndelungată această frumuseţe mândră. Nici acum nu ezită să-i arunce priviri de care ea era conştientă. Cu o indiferenţă premeditată,

îşi întoarse în lături faţa drăguţă. Nu era câtuşi de puţin întruchiparea modestiei conjugale. Iar orgoliul ei era cu atât mai satisfăcut.

În momentul acela, într-o stradă lăturalnică, foarte aproape de Bowery, Hurstwood stătea în faţa unei clădiri, a cărei văruială nu se mai vedea din pricina funinginii şi a ploilor. Se găsea în mijlocul unei mulţimi, o mulţime ce se adunase treptat şi continua să crească.

La început fuseseră vreo doi, trei, care se apropiaseră şi păziseră uşile de lemn închise, tropăind din picioare ca să se încălzească. Purtau pălării-melon decolorate şi cu marginile cam dinţate, surtuce care parcă nu fuseseră croite pe măsura lor, grele de zăpada topită, şi cu gulerele ridicate. Pantalonii le erau ca nişte saci, cu tururile zdrenţuite, revărsându-se pleoştiţi peste ghete mari, în care clipocea apa şi se căscau găuri, ghete rupte pe laterale şi purtate până se făcuseră flenduri. Nu încercau să intre, ci se foiau necăjiţi încolo şi încoace, înfundându-şi mâinile în adâncul buzunarelor şi ţinând priviri piezişe asupra mulţimii şi luminilor care sporeau. Pe măsură ce minutele treceau, numărul lor creştea tot mai mult. Bărbaţi cu bărbile cărunte şi ochii adânciţi în orbite, bărbaţi relativ tineri, dar sfrijiţi de boli, bărbaţi între două vârste. Niciunul nu era gras. Se vedea, în mulţimea feţelor, câte una albă, cum e carnea din care s-a scurs sângele, alta roşie ca o cărămidă. Unii veneau cu umeri strânşi şi aduşi, alţii cu picioare de lemn, alţii cu trupurile slabe ca nişte sperietori pe care fâlfâiau hainele. Se vedeau urechi mari, nasuri gogonate, buze groase şi mai ales, ochi roşii, injectaţi. Nu era o singură faţă normală, sănătoasă, în toată această mulţime, nu era o statură dreaptă, nu era o privire deschisă şi hotărâtă.

În bătaia vântului şi sub zloată se vârau unul într-altul. Încheieturile mâinilor înroşite de ger le erau neocrotite de mânecă sau buzunar; urechile, pe jumătate acoperite cu tot ce poate fi mai caraghios în materie de pălării, păreau ţepene,

degerate. Se mişcau cu toţii de pe un picior pe altul, în zăpadă, legănându-se aproape la unison.

Pe măsură ce mulţimea creştea în jurul uşii, începu a se auzi un murmur. Nu erau discuţii, ci necontenite observaţii adresate nu se ştie cui, comentarii cu destinaţie generală. Se desluşeau înjurături într-un limbaj anumit.

— Fir-ar al naibii, nu mai deschid dracului o dată!

— Iete sticletele cum se zgâieşte!

— Parcă n-ar şti că-i iarnă !

— Uf, că mai bine-aş fi la Sing Sing!

O pală de vânt tăios îi făcu să se-ndese şi mai mult unii într-alţii, ca o turmă. Era o grămadă ce se foia, se frământa, se împingea. Nici mânie, nici rugăminţi, nici ameninţări, ci doar răbdare mohorâtă, neluminată de vreo vorbă de duh, de vreun sentiment bun, de prietenie.

O trăsură închisă trecu, cu clinchet de clopoţei; înăuntrul ei se desluşea vag o siluetă.

— Iete barosanu-n trăsură!

— Ce-i pasă, ăsta nu-ngheaţă!

— Huideo-o! urlă un altul, cu mult după ce trăsura trecuse şi cel dinăuntru nu mai putea auzi nimic.

Încetul cu încetul se lăsa întunericul. Pe stradă se iviră grupuri în drum spre casă. Bărbaţi şi fete de la ateliere treceau eu paşi grăbiţi. Tramvaiele care veneau din oraş începeau să fie aglomerate. Felinarele de gaz aerian ardeau cu văpaie luminoasă şi în fiece fereastră înflorise o rumenă floare de foc. Dar grămada de oameni tot acolo era, nu se mişca de lângă uşă.

— Oare n-o să mai deschiză-n vecii vecilor? se văietă un glas răguşit, trezindu-i pe toţi.

Iar li se stârni nerăbdarea şi mulţi îşi aţintiră din nou privirile către uşa închisă. Se uitau la ea cum se uită jivinele mute, cum tropăie pe loc şi scâncesc şi scrutează clanţa uşii câinii alungaţi din casă. Se foiau, clipeau din ochi şi bombăneau când un blestem, când vreo apreciere. Şi tot aşteptau şi

viscolul îi tot biciuia. Se îngrămădeau fulgi mari pe pălăriile vechi şi pe umerii gârboviţi. Se adunau în grămăjoare şi în linii curbe şi nimeni nu-i scutura. În mijlocul mulţimii, căldura şi aburul îi topeau şi începea să picure apă de la marginile pălăriilor şi de-a lungul nasurilor, pe care oamenii n-ajungeau să le şteargă. De pe cei ce se aflau la margine, fulgii căzuţi nu se mai topeau. Hurstwood, care nu putuse ajunge în mijloc, înfrunta viscolul cu capul plecat şi cu spinarea încovoiată.

O lumină licări prin oblonul de deasupra lor şi trezi o nădejde în cei ce aşteptau. Prin mulţimea aceea trecu un murmur de satisfacţie. În cele din urmă, nişte drugi scârţâiră şi toţi ciuliră urechile. Înăuntru hârşâiră nişte paşi care iscară un nou murmur. Cineva strigă:

— Ei, domol acuma, ho!

Uşa se deschise. Timp de un minut, se îmbrânciră şi se striviră, într-o tăcere înverşunată, animalică, apoi se topiră înăuntru şi se mistuiră, ca nişte cioturi duse de şuvoi. Mulţimea cu pălăriile ude şi umerii uzi se revărsa înlăuntrul zidurilor reci, o mulţimea îngheţat, scofâlcită şi posomorâtă. Era exact ora şase şi în ochii fiecărui trecător grăbit se răsfrângea aşteptarea cinei. Dar aici nu se dădea nicio cină, doar câte un culcuş.

Hurstwood înmână cei cincisprezece cenţi şi se târî cu paşi trudiţi către cămăruţa ce-i fusese repartizată. Era un ungher întunecos şi prăfuit, cu un culcuş tare, din lemn. Un arzător mic de gaz aerian dădea lumină destulă unui biet colţ ca acesta.

— Hm! făcu el, tuşind încetişor şi încuie uşa.

Apoi începu să se dezbrace alene. După ce-şi scoase surtucul se opri, îl făcu sul şi-l îndesă sub crăpătura uşii. Puse şi vesta în acelaşi loc. Pălăria lui veche, spartă, o puse binişor pe masă. Îşi trase şi ghetele, apoi se culcă.

Părea a chibzui la ceva, căci se sculă iar şi stinse robinetul, rămânând locului, în întuneric. După câteva clipe, în care stătu nemişcat, şovăind doar, deschise iarăşi robinetul

arzătorului, fără să-i mai dea însă foc. Rămase şi acum locului, tot în picioare, învăluit în întunericul cel bun, în timp ce pâcla care începea să se înalţe umplea încăperea. Când mirosul îi atinse nările, se urni şi căută bâjbâind culcuşul.

— La ce bun? murmură istovit, întinzându-se să se odihnească.

Acum Carrie dobândise ceea ce iniţial părea ţelul vieţii ei sau, cel puţin, acea parte pe care fiinţele omeneşti pot râvni s-o dobândească. Îşi putea arunca privirea liniştită asupra rochiilor, trăsurii, mobilei şi contului personal de la bancă. Avea şi prieteni, după cum îi numea lumea pe cei care se ploconeau şi zâmbeau, copleşiţi de succesul ei. Odinioară jinduise după dânşii. Avea aplauze şi publicitate în juru-i, lucruri îndepărtate şi esenţiale altădată, devenite acum banale şi indiferente. Avea şi frumuseţe, genul ei de farmec şi drăgălăşenie şi, cu toate acestea, se simţea singură. Şedea în balansoarul ei, când n-avea altă treabă, cântând şi visând.

Astfel întâlnim mereu în viaţă tipul intelectual şi cel emotiv, temperamentul care raţionează şi cel care simte. Dintr-unul se trag oamenii de acţiune, generalii, oamenii de stat; din celălalt poeţii şi visătorii, toţi artiştii.

Ca strunele unor harfe atinse de vânt, aceştia din urmă răspund oricărei adieri a imaginaţiei şi cu feluritele lor tonalităţi dau glas întregului flux şi reflux al idealului.

Omul nu l-a înţeles încă pe visător, cum nu a înţeles nici idealul lui. Pentru visător, legile şi morala lumii sunt mai severe decât s-ar cădea. Mereu cu urechea aţintită la cântecul frumuseţii, încordându-şi privirea după fulgerarea aripilor ei, visătorul veghează mereu încercând s-o urmărească şi-şi istoveşte picioarele rătăcind în căutarea ei. Aşa veghea Carrie, aşa o urmărea ea, legănându-se şi cântând.

Şi trebuie să ne amintim că raţiunea avusese prea puţin de spus în cazul ei. De când îi răsărise în faţa ochilor marele oraş Chicago, văzuse metropola oferind mai multă frumuseţe decât cunoscuse ea vreodată în viaţă. Instinctiv,

numai prin puterea simţirii ei, urmărise acea frumuseţe. În veşminte frumoase şi într-un cadru elegant, oamenii păreau fericiţi. Năzuise deci către acele lucruri. Chicago, New York; Drouet, Hurstwood; lumea modei şi lumea teatrului, toate acestea erau simple întâmplări. Nu pe ele însele le dorise, ci ceea ce reprezentau ele. Timpul dovedise că înfăţişarea lor era mincinoasă.

O, ce ghem încâlcit e viaţa omenească! Cât vedem încă de tulbure! Iat-o pe Carrie, la început săracă, naivă, emoţionându-se lesne, răspunzând cu dorinţă la tot ce vedea mai frumos în viaţă, dar având parcă un zid în faţă. Legile grăiau: „Fii ispitită de tot ce-i frumos, dar nu te apropia decât pe calea dreptăţii!“ Morala convenţională poruncea: „Nu-ţi îmbunătăţi situaţia decât prin trudă cinstită!“ Când truda cinstită e nerentabilă şi anevoie de îndurat, când e o lungă, lungă cale ce nu duce niciodată la frumuseţe, ci doar istoveşte picioarele şi inima; când pornirii de a urma frumosul i se pun asemenea piedici încât până la urmă e părăsită calea preţuită şi e preferat drumul hulit ce duce de-a dreptul la ţinta visurilor, cine va arunca prima piatră? Nu vreo pornire rea, ci dorul după ceva mai bun călăuzeşte adesea paşii celui ce greşeşte. Nu răul, ci binele ademeneşte de cele mai multe ori omul sensibil, nedeprins să raţioneze.

În mijlocul poleielii şi strălucirii situaţiei sale, Carrie trăia nefericită. Ca şi atunci când o luase Drouet şi-şi zisese: „Acum m-am ridicat la o situaţie mai bun“, ca şi atunci când Hurstwood părea să-i ofere o cale mai bună şi-şi spusese: „Acum sunt fericită“. Dar cum lumea îşi urmează drumul, lăsând deoparte pe cei ce nu-i împărtăşesc nebuniile, acum se vedea singură. Punga ei era deschisă celor nevoiaşi. În plimbările ei pe Broadway, nu se mai gândea la eleganţa făpturilor ce treceau pe lângă ea. Nu le mai considera demne de invidie decât în măsura în care erau dăruite cu acea linişte şi frumuseţe ce străluceau de departe.

Drouet se lipsise de drepturile pe care îşi închipuia că le are asupra ei şi nu îl mai văzu. Moartea lui Hurstwood îi rămase necunoscută. O barcă greoaie şi neagră, pornind de la debarcaderul din Strada 27, în cursa ei săptămânală, duse trupul lui fără nume, împreună cu al multor altora, spre cimitirul săracilor.

Aşa se sfârşi tot ce-ar putea interesa cu privire la cei doi. În ceea ce-o priveşte pe Carrie, influenţa pe care au avut-o asupra vieţii ei nu e explicabilă decât prin natura propriilor ei năzuinţe. A fost un timp când amândoi reprezentau pentru ea chintesenţa reuşitei în viaţă. Înfăţişau o condiţie pe care era o mare fericire s-o atingi, erau solii vieţii bune şi ai tihnei, înconjuraţi de lumina şi căldura ce-o iradiau simbolurile puterii lor. E foarte firesc ca atunci când lumea pe care ei o înfăţişau nu a mai ispitit-o, şi reprezentanţii acelei lumi să fi pierdut orice însemnătate. De s-ar fi întors acum Hurstwood, cu tot farmecul şi cu toată strălucirea lui de odinioară, n-ar mai fi putut s-o atragă. Între timp ea aflase că fericirea nu era în lumea lui, cum nu era nici în starea ei de acum.

Şezând aşa, singură, Carrie era acum o pildă a căilor ocolite pe care le poate urma în căutarea frumosului cel care mai mult simte decât gândeşte. Deşi adesea dezamăgită, tot mai jinduia după clipa senină când avea să păşească în ţinutul visurilor împlinite. Ames îi arătase drumul până la treapta următoare, dar când o va depăşi, vor răsări pentru ea altele, iar şi iar. Mereu avea să urmărească acea lumină a fericirii supreme, lumina care învăluie cu strălucirea şi farmecul culorilor ei îndepărtate culmile ce se înalţă la zările lumii.

O, Carrie, Carrie! O, străduinţă oarbă ale inimii omeneşti! Înainte, înainte, încotro năzuieşte inima şi încotro o călăuzeşte frumuseţea, într-acolo se îndreaptă. Fie ea în clinchetul singuratic al zurgălăilor turmei, plutind peste o calmă privelişte de ţară, fie în licărul frumuseţii din poienile codrilor ori în reflexul sufletului din ochii unei făpturi întâlnite în treacăt, inima o recunoaşte şi îi răspunde, urmând-o. Iar

când picioarele obosesc şi nădejdea pare zadarnică, se nasc mâhnirile şi dorurile. Află deci că tu, una, nu vei cunoaşte îmbuibarea, şi nici mulţumirea. Lângă fereastră, visând, în balansoarul tău, îţi vei urmări dorurile, în singurătate. Lângă fereastră, în balansoarul tău, visa-vei o fericire pe care poate niciodată n-o vei simţi.

Sfârşit

CUPRINS

colecţia
ROMANE CELEBRE
10

Marele scriitor THEODORE DREISER (1871-1945) este considerat drept fondatorul prozei realiste americane.

Printre romanele sale, celebre în întreaga lume, se numără *Sora Carrie*, *O tragedie americană* şi *Trilogia dorinţei (Financiarul*, *Titanul* şi *Stoicul*).

Sora Carrie, un roman ce a şocat puritana societate americană de la începutul secolului XX, este povestea unei tinere, care, atrasă de mirajul marii metropole Chicago, părăseşte satul natal în căutarea unei vieţi de vis.

Peripeţiile tinerei aflată în căutarea marii iubiri, dar şi a afirmării, sunt descrise într-un stil viu, dinamic, care-l determină pe cititor să dorească să afle mai mult, şi mai mult. Carrie va ajunge să cunoască marea dragoste şi să se bucure de puterea pe care ţi-o conferă notorietatea. Făcând slalom printre obstacole şi învăţând din propriile greşeli, va ajunge actriţă şi va cunoaşte succesul. Dar cum totul are un preţ, va trebui să plătească şi ea, asemenea tuturor tinerelor pe care tentaţiile marelui oraş le îndeamnă să nu respecte valorile morale în care au crescut.

Căutaţi cumva o poveste de iubire adevărată? Vreţi să învăţaţi din experienţele altora? Atunci aţi găsit cartea care vă va merge la suflet: *SORA CARRIE*.

EDITURA ORIZONTURI